70 години

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ
ПЛОВДИВ

ISBN 978-954-517-231-1

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ ПЛОВДИВ 1945 – 2015

ПЛОВДИВ 2015

70 ГОДИНИ АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

ЛЕТОПИС ЗА СИЛАТА НА ТРАДИЦИЯТА И ЕНЕРГИЯТА НА БЪДЕЩЕТО

Аграрният университет посреща своята 70-годишнина като едно от най-модерните висши училища в България. Гледайки към бъдещето, той черпи сили и увереност от богатите си традиции, търси националните измерения на глобалните проблеми, отговаряйки на предизвикателствата на XXI век в областта на аграрната наука и производство.

В историята на Университета, писана в продължение на седем десетилетия, има много неща, които са основание за гордост. Днес като най-важни сред тях се открояват:

• **приемственост** – сред нашите студенти има трето поколение агрономи, чиито родители са получили образованието си тук;

• **реализация** – 80% от нашите възпитаници започват работа след дипломирането си, като повечето от тях бързо заемат високи позиции;

• **трайни връзки между образованието, науката и бизнеса** – наши партньори са водещи университети от цял свят, български и чуждестранни фирми;

• **новаторство** – преди 20 години започнахме с три-четири специалности, днес бакалавърските програми са 17, а магистърските – 34, за да отговорим на потребностите от широк кръг професионалисти, необходими на съвременното селско стопанство.

НАЧАЛОТО

Основите на Аграрния университет са положени през 1945 г.

На 4 август е издаден Указ на регентите № 180, с който е приета Наредбата-закон за откриване на държавен университет в Пловдив с два факултета – Медицински и Агрономо-лесовъден. Наредбата-закон е обнародвана в Държавен вестник на 8 август, а на 9 декември Университетът е открит официално на тържествена церемония във Военния клуб. За първи ректор е избран завършилият медицина във Виена проф. Георги Янков.

Така с успех се увенчава инициативата на създадения през 1944 г. Общоградски комитет за културно издигане на Пловдив в града да бъде основано висше училище, подобно на софийското. Сред обществениците и интелектуалците, участващи в Комитета, са областният директор Юрдан Божилов, кметът д-р Асен Кожухаров, директорът на Народната библиотека Русин Филипов, секретарят на Областната стопанска камара Петър Пешев, музиканти, артисти, художници, учители, юристи.

Веднага след откриването на Университета в Пловдив с неговото структуриране и академично развитие се заемат професорите Недялко Недялков, Йордан Стоичков, Васил Стоянов. Преподаватели и студенти заедно работят за укрепване на университетската автономия.

РАЗВИТИЕТО

Аграрното образование остава само пет години в рамките на Държавния университет в Пловдив. **През 1950 г. Агрономо-лесовъдният факултет е обособен в самостоятелно висше училище – Висш селскостопански институт „Васил Коларов“**, който има три факултета: Агрономически, Технологически и Лозаро-градинарски. За ректор е избран проф. Христо Даскалов.

Три години по-късно от Висшия селскостопански институт се отделя Висшият институт за хранително-вкусова промишленост, днес Университет по хранителни технологии.

С Разпореждане на Министерския съвет от 1 септември 1975 г. висшето образование по агрономство, икономика и организация на селското стопанство се съсредоточава изцяло във ВСИ – Пловдив след закриване на Селскостопанска академия – София.

С Решение на 38-то Народно събрание на Република България от 10 април 2001 г. Висшият селскостопански институт е **преобразуван в Аграрен университет – Пловдив**. Така висшето училище започва нов етап в своето развитие, който му дава възможност да затвърди уникалното си място в системата на българското висше образование, да осъществява проекти от европейски мащаб и да участва по-активно в международната академична дейност.

НАСТОЯЩЕТО

В Аграрния университет са обособени **четири факултета – по агрономство, лозаро-градинарство, растителна защита и агроекология, икономика**.

Първоначално, още през 1945 г., е създаден Факултетът по агрономство „Св. Димитър Солунски“. Негови възпитаници са над 12 000 агрономи, 367 агрономи селекционери, 140 зооинженери, 70 агрономи по поливно земеделие и 45 агрономи – растителни биотехнолози. Днес студентите се обучават в шест специалности: Агрономство (Полевъдство), Агрономство (Растителни биотехнологии), Зооинженерство, Растителна биология, Селекция и семепроизводство и Агробизнес.

Проф. дсн Димитър Греков

Пет години по-късно е създаден Факултетът по лозаро-градинарство, който и досега е единствен по рода си в България и Югоизточна Европа. Обучението се провежда в 5 специалности: Агрономство (Лозаро-градинарство), Агрономство (Тропично и субтропично земеделие), Агрономство – Хидромелиорации, Аграрно инженерство и Агрономство (Декоративно градинарство). От основаването си до момента във Факултета са обучени над 10 000 студенти в специалност Лозаро-градинарство, над 2 000 студенти в специалност Агрономство (Тропично и субтропично земеделие), над 400 студенти в специалност Аграрно инженерство.

Факултетът по растителна защита и агроекология е създаден през 1983 година. Обучението на студентите се провежда в четири специалности: Растителна защита, Екология и опазване на околната среда, Агролесовъдни системи и планинско земеделие и Биологично земеделие. От основаването на Факултета са завършили или продължават обучението си 3 791 студенти в специалност Растителна защита; 1 187 студенти – Екология и опазване на околната среда; 141 студенти – Агролесовъдни системи и планинско земеделие; 105 студенти – специалност Биологично земеделие.

Факултетът по икономика е най-нов. Той е основан през 1995 г. със специалността Аграрна икономика, за да отговори на специфичните потребности на агробизнеса. Три години по-късно в него е разкрита и специалността Аграрен туризъм. От основаването на Факултета са обучени общо 4 139 студенти, от които по специалност Аграрна икономика – 2 959, Аграрен туризъм – 1 017 и Управление на регионалното развитие – 163.

Днес в Аграрния университет работят 219 преподаватели, от които 106 хабилитирани (професори и доценти).

От създаването на Аграрния университет досега дипломи за завършено висше образование са получили повече от 30 000 агрономи, инженери, еколози и икономисти, от които над 3 000 са чуждестранни граждани от 76 страни.

БЪДЕЩЕТО

Промените, осъществени през последните години, са насочени към **все по-тясно обвързване дейността на Университета с практиката, с реализацията на специалистите и с новите тенденции в селското стопанство.** Модернизира се учебният процес и се повишава качеството на обучението, задълбочават се и се разширяват научните изследвания, установяват се трайни и ползотворни контакти със сродни висши училища и научни организации в чужбина.

ОБУЧЕНИЕ

За постигане на тези резултати и за по-добри перспективи за професионално усъвършенстване и реализация на завършващите специалисти стартираха важни структурни проекти:

1. Департамент по езикова подготовка и спорт
Допринася за повишаване на езиковата компетентност по български и чужди езици, а физическото възпитание подпомага здравословното, емоционално и социално развитие на младите хора.

2. Център за продължаващо обучение, създаден през 2000 г.
Отговаря на съвременните европейски критерии за образование през целия живот, като организира паралелно обучение и допълнителна квалификация за студенти, следдипломна квалификация и преквалификация на фермери и специалисти.

3. Център за кариерно развитие, създаден през 2005 г.
Подпомага професионалната реализация на студентите и осъществява връзката между образованието и пазара на труда. Близо 60% от обучаваните провеждат летните си практики в чужбина по силата на договорни отношения на Аграрния университет с чуждестранни фирми. Почти 90% от специалистите в аграрния сектор са възпитаници на Университета.

4. Учебно-информационен център
Осигурява качествени административни услуги на българските и чуждестранните студенти. Създадена е информационна система, обхващаща процедурите за приема и дипломирането на студентите, за осъществяване синхрон в учебния процес и решаване на социално-битовите проблеми. Нов момент в дейностите на Центъра е издаването на Европейско дипломно приложение на английски език.

5. Център за магистри и докторанти, създаден през 2012 г.
Администрира и координира дейностите на Университета във връзка с провеждане на обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен „магистър“ и образователна и научна степен „доктор“.

6. Библиотечно-информационен център, обособен през 2012 г.
Университетът разполага с една от най-старите и богати университетски библиотеки в България. Поддържа електронна връзка със световната система „Агрис“.

7. Опитно стопанство

Аграрният университет е известен със своите собствени ферми, разположени на площ от 2 000 декара – опитни полета, краве ферма, овцеферма, птицеферма, насаждения с тропични и субтропични култури, оранжерия. Поддържа се колекция от 650 сорта лози, създадена е научно-експериментална винарска изба. Така се осигуряват условия за придобиване на необходимите практически умения в областта на земеделието и животновъдството.

8. Център за биологично изпитване

Създаден е през 2012 г. и е дооборудван с нова техника по проект, финансиран от ОП „Конкурентоспособност“ през 2015 г.

9. Център за интегрирано управление за болестите по растенията

Създаден през 2014 г. с финансовата подкрепа на Фондация „Америка за България“.

10. Демонстрационен център за нови технологии в селското стопанство

Обособен през 2014 г. в резултат на съвместна инициатива между Факултета по агрономство „Св. Димитър Солунски“ и Фондация „Америка за България“. Осигурява възможности на академичната общност и фирмите, предлагащи технологии и техника за селското стопанство, да представят своите най-нови постижения пред студенти, преподаватели от различни университети, експерти, земеделски производители и любители градинари.

11. Център за информационни и комуникационни технологии

Изгражда и поддържа комуникационната мрежа на Университета, мултимедийни продукти за обучение и промоция, както и умения за тяхното използване.

12. Център за дистанционно обучение

Открит през 2014 г. с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз. Развива електронни форми на дистанционно обучение, които предоставят равен достъп до образование, включително на лица със специални потребности, улесняват въвеждането на системата за учене през целия живот и допринасят за по-успешна трудова и социална реализация.

13. Нови професионални направления и специалности

Списъкът с професии и специалности се обогатява непрекъснато през последните години и те вече са над 50.

НАУКА

Научноизследователският център заема водещо място в развитието на селското стопанство в България. Основните направления, по които работи, са:

- Генетични ресурси в растениевъдството и животновъдството и нови технологични решения във връзка с глобалните промени в климата;
- Опазване на природните ресурси и производство на безопасна земеделска продукция;
- Устойчиви земеделски системи и развитие на селските райони;
- Техника и съоръжения за производство на земеделска продукция и управление на отпадъците.

Най-важната цел на Научноизследователския център е да отговаря на потребностите и изискванията на практиката, като създава нови породи животни, нови сортове растения и нови технологии. Разработват се над 40 проекта годишно.

Агроекологичният център, който е създаден през 1993 г., е свързан с най-модерното направление в селското стопанство – екологичното земеделие. В демонстрационна ферма се осъществяват изследвания в областта на биопроизводството.

Аграрният университет издава научни списания с версии на български и английски език – **„Аграрни науки“** и **„Научни трудове на АУ“**, до които има и електронен достъп.

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯ

Аграрният университет има дългогодишни традиции в международното сътрудничество и активни контакти с над 100 висши училища в Европа, Азия, Африка, Северна и Южна Америка, с научни центрове и водещи компании, предлагащи продукти и услуги за земеделието. Това наложи да бъде създаден **Център за международна дейност и връзки с обществеността**, който работи за:

- усвояване на добри практики и положителен опит;
- участие в съвместни образователни и научноизследователски проекти по европейски и международни програми;
- модернизиране на учебните планове и привеждането им към европейските и световните стандарти – сериозна крачка към признаване на дипломите;
- обучение на студентите в престижни европейски университети по програма *Еразъм* и *Еразъм+*, както и в международни летни школи и стажове в чужбина.

За международната интеграция допринасят и съвместните магистърски програми с университети от чужбина. Първите общи проекти с висши училища в САЩ и Полша започнаха през академичната 2014/2015 година.

Аграрният университет има договори за двустранно сътрудничество с образователни структури от 30 държави в Европа, Азия, Северна и Южна Америка. Участва в над 20 международни образователни и научноизследователски проекта.

МИСИЯТА

Мисията на Аграрния университет е:

- Да подготвя висококвалифицирани специалисти в областта на модерното земеделие, икономиката, туризма;
- Да провежда научни изследвания, ориентирани към бързо внедряване на резултатите в практиката;
- Да съчетава традициите на миналото с възможностите на настоящето и перспективите на бъдещето;
- Да търси адекватни отговори на новите предизвикателства в аграрното образование и наука;
- Да изгражда личности с ясна гражданска позиция, способни да формират политиката и стратегията в аграрния сектор;
- Да съхранява любовта на българина към земята и нейните богатства, жаждата за знание и традициите на висшето аграрно образование и наука.

70-годишната история на Аграрния университет – Пловдив е създадена с таланта и усилията на няколко поколения преподаватели и студенти, които го превърнаха в престижно висше училище с международен авторитет. Университетът посреща своя юбилей с модерен облик и увереност, че може да отговори на предизвикателствата на новото време.

От позицията на 70-годишния си опит, устремени към бъдещето, не забравяме, че в основата на нашата работа е традиционната любов към земята българска и тежкият труд на хората, работещи за прехраната на населението.

На 70-годишния си юбилей изказваме благодарност на всички – създателите, преподавателите и възпитаниците на Аграрния университет – Пловдив, които с ум и сърце са спомогнали да превърнем нашата Алма матер в едно уникално, модерно и успешно висше училище, гордост за града и страната ни.

70-годишният юбилей е повод за гордост и равносметка, но е преди всичко надежда, че все повече млади хора ще виждат перспективите да останат в България, за която земеделието е не само минало, а и настояще, и бъдеще.

Октомври 2015 г.
Пловдив

Проф. дсн
Димитър Греков

Ректор на
Аграрния университет

Председател на
Академичния съвет

СЪЗДАВАНЕ И СЪЗДАТЕЛИ

Първи период
(1945 – 2000)
Висш селскостопански институт – Пловдив

Съществуването на Аграрния университет започва в далечната 1945 г. като Агрономолесовъден факултет в новооткрития Пловдивски държавен университет.

С Указ № 180 на Регентския съвет от 4 август 1945 г., публикуван в Държавен вестник бр. 192 от 20 август 1945 г., в Пловдив е разкрит държавен университет с два факултета – Медицински и Агрономо-лесовъден.

Указ № 180
В ИМЕТО НА НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ Ние, Регентите на България,
По доклад на Министър-председателя от 1 август 1945 година под № 494

Постановихме и постановяваме:
Да одобрим 3-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 31 юли 1945 година, протокол № 121, с което, на основание чл. 47 от Конституцията, е приета следната

НАРЕДБА-ЗАКОН
за откриване на Държавен университет в гр. Пловдив:
Чл. 1. Открива се Държавен университет в гр. Пловдив
Университетът е юридическа личност.
Чл. 2. Държавният университет „Паисий Хилендарски“ в гр. Пловдив има следните факултети: а/ Агрономо-лесовъден; б/ Медицински.
Издаден в София на 4 август 1945 година.

9 декември 1945 г.
Тържествена церемония за откриване на първия Държавен университет в Пловдив
Пловдивската общественост, заедно с първите преподаватели и студенти, се вълнува. Салонът на Военния клуб е препълнен.
Пловдив има университет!

Поздравления поднасят министърът на културата Димо Казасов, министърът на народното здраве д-р Рачо Ангелов и негово блаженство Екзарх Стефан.

Речи произнасят:
Пловдивският митрополит Кирил
„Ще ни се да вярваме, че Университетът на един от най-старите и известни градове на

ЦАРСТВО БЪЛГАРИЯ

ДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК

ИЗЛИЗА ВСЕКИ ПРИСЪСТВЕН ДЕН

Година LXVII СОФИЯ, понеделник, 20 август 1945 година Брой 192

ОФИЦИАЛЕН ОТДЕЛ

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ

УКАЗ
№ 180

В ИМЕТО НА НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ
Ние, Регентите на България

НАРЕДБА-ЗАКОН
за откриване на държавен университет в гр. Пловдив

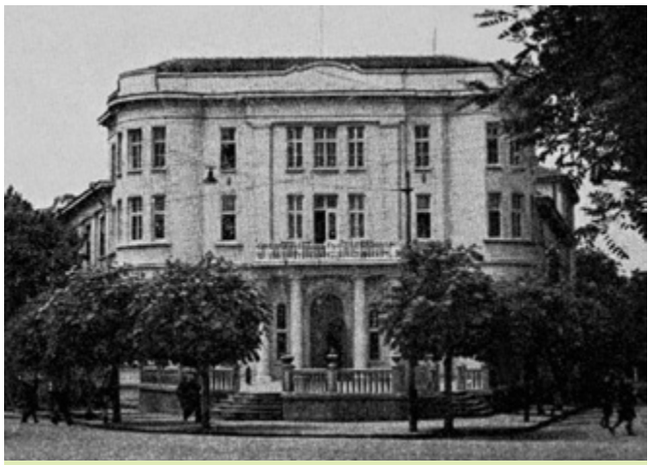
Доклад до Господа Регентите на България
№ 494

Балканския полуостров, какъвто е гр. Пловдив, ще намери благоприятни условия за добро развитие. Носейки името на великия отец Паисий Хилендарски, Университетът ще бъде едно будно възрожденско огнище за обновяване на българската народностна съдба.“

Областният директор Йордан Божилов
„С откриването на Пловдивския университет правителството на Отечествения фронт задоволи една културна нужда на гр. Пловдив и цяла Южна България.“

Кметът на Пловдив – Иван Перпелиев
„Пловдивският университет е наше народно дело. Да го пазим и градим.“

Ректорът на Университета – проф. Георги Янков
„Толкова желаната мечта пловдивчани да имат свой университет е вече постигната.

Сградата на Военния клуб, в която на 9.12.1945 г. се провежда тържеството по случай откриването на Държавния университет „Паисий Хилендарски“ в гр. Пловдив

Нова демократична България, вслушвайки се в стремежа на младото подрастващо поколение за повече наука и по-голяма култура, създаде въпреки всички трудности Пловдивския държавен университет.“

Без да губи време, ръководството на Университета организира приема на кандидат-студенти. Конкурсните изпити се провеждат на 3 ноември, а на 26 ноември започват редовните занятия.

Учебна 1945/1946 година

1 юли 1946 г.

Първи редовни избори за ръководство на Агрономо-лесовъдния факултет.

За декан е избран проф. Павел Попов, за продекан – проф. Петко Петков. Избран е Факултетният съвет от 11 членове.

20 юни 1947 г.

Закон за висшето образование

Със Закона за висшето образование, приет на 20 юни 1947 г., Университетът в Пловдив има следните факултети:

1. Медицински и 2. Агрономически, със следните специалности: Растениевъдство; Земеделска технология; Градинарство и лозарство.

Учебните занятия се провеждат в сградите на бившия мъжки френски колеж и Търговската гимназия.

16 септември 1947 г.

Академичният съвет утвърждава правилник на Агрономическия факултет

Ръководството на факултета и Академичният съвет проявяват голяма инициатива и решават важни въпроси, свързани с процеса на обучение. Уреждат базата за водене на учебния процес, като настаняват целия факултет в сградата на бившата Пловдивска семинария, която е предадена на факултета с всичките ѝ помещения. Комплектуват катедрите с необходимите учебни пособия и нагледни средства, попълват ги с академичен персонал за водене на занятия.

1947 г.

Градският народен съвет – Пловдив отпуска 2 850 дка земя на Агрономическия факултет

Първият декан проф. Павел Попов отива да разгледа земята, която за съжаление носи името Гладно поле.

С помощта на науката и знанията, както и много упорита работа на преподаватели и студенти, Гладно поле се превръща в плодоносни полета на отделните катедри.

1950 г.

На 10.08.1950 г. с Указ № 382 на Президиума на Народното събрание се създава Висшият селскостопански институт „Васил Коларов“ със следните отдели:

- Агрономически;
- Земеделско-технически;
- Лозаро-градинарски.

1953 г.

12 юни 1953 г.

С Указ № 230 на Президиума на Народното събрание ВСИ се разделя на две самостоятелни висши училища: Висш селскостопански институт с два факултета – агрономически и лозаро-градинарски, и Институт по хранително-вкусова промишленост.

Първата лекция се извежда в салона на кино „Балкан“

Сградата на бившия мъжки френски колеж „Св. Себастиян“

Първите години на Висшия селскостопански институт

Създаването на ВСИ като самостоятелно учебно заведение протича в бурен период на политико-стопански промени. Започва интензивен процес на изграждане на кооперативни земеделски стопанства (ТКЗС), държавни земеделски стопанства (ДЗС) и машинотракторни станции (МТС). Селското стопанство се нуждае от специалисти.

Първите години (1950–1965) на Института са трудни. Академичните ръководства работят неуморно. Провеждат се избори за факултетни и катедрени ръководства. Трудно, но успешно са обезпечени аудитории и лаборатории, за да може учебният процес да протича нормално. ВСИ е структуриран в 22 катедри.

В първата година от съществуването на Университета се създава библиотеката, която непрекъснато се обогатява. Последователно се създават фотолаборатория и Централна научноизследователска лаборатория.

Сградата на Търговската гимназия

НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК

ИЗЛИЗА ВСЕКИ ПРИСЪСТВЕН ДЕН

Година VII — СОФИЯ, четвъртък, 10 август 1950 година — Брой 188

КОМИТЕТ ЗА НАУКА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Президиумът на Народното събрание, въз основа на чл. 35, точка 5, от Конституцията на Народната република България, на чл. 5, буква «б» от закона за Президиума на Народното събрание и чл. 2, алинея II от закона за висшето образование, издава следния

УКАЗ

за създаване Висш селскостопански институт «Васил Коларов», в Пловдив

Параграф единствен. Създава се Висш селскостопански институт «Васил Коларов» — гр. Пловдив, със следните отдели: агрономически отдел със специалност обща агрономия; земеделско-технически отдел със следните специалности: технология на зеленчука и плодовете, технология на гроздето, технология на тютюна и лозаро-градинарски отдел със специалност лозаро-градинарство.

Всички имущества — недвижими и движими — като сгради, инвентарни предмети, добитък и др., обслужващи агрономическия факултет на бившия Пловдивски университет и принадлежащите към същия стопанства, ферми и др., се предават безвъзмездно на Висшия селскостопански институт, който се явява универсален правоприемник на агрономическия факултет.

Настоящият указ влиза в сила от деня на публикуването му в «Държавен вестник».

Изпълнението на настоящия указ се възлага на председателя на Комитета за наука, изкуство и култура.

Издаден в гр. София на 7 август 1950 год., под № 382, и подпечатан с държавния печат.

Председател на Президиума на НС: Г. Дамянов

За секретар на Президиума на НС: Г. Михайлов Добрев

1—(К 976)—1

През **1968/1969 година** е построена новата сграда на ВСИ „Васил Коларов“.

22 юли 1983 г.

Постановление № 27 на Министерския съвет

Във Висшия селскостопански институт „Васил Коларов“ се създават три факултета: Полевъдство, Лозаро-градинарство и Защита на расте-

Особено внимание ректорските ръководства отделят на учебно-опитното стопанство. В него се провеждат всички практически упражнения. До там студентите стигат пеша през парка „Лаута“. Няма автобуси, но винаги се спазва точният час по графиците на учебния процес.

Голямо внимание се обръща и при подбора на преподаватели. Много скоро учебните зали са препълнени. Студентите с голям интерес участват в учебния процес и се изграждат като добри специалисти. След завършване на Института те се разпръсват по цялата страна и оказват неоценима помощ на земеделските стопанства.

Новопостроената сграда на ВСИ „Васил Коларов“

ният и почвата. Създадени са Деканат по тропично и субтропично земеделие; Отделение за подготовка на кандидат-студенти; Поделение за повишаване на квалификацията на специалисти с висше агрономическо образование; Поделение за научноизследователска и инженерно-внедрителска дейност; Учебно-опитно стопанство; Учебно-опитно поле; База за повишаване квалификацията на кадрите и за специализирана подготовка през време на третата степен на обучение на студенти, разпределени за работа в Северна България – гр. Враца.

В началото на 1985 г. в Института работят 240 преподаватели, в това число 56 професори и 68 доценти. Научната степен „доктор на науките“ са получили 25 преподаватели, а научната степен „кандидат на науките“ повече от 130. Трима преподаватели са удостоени със званието „Лауреат на Димитровска награда“ и трима – със „Заслужил деятел на науката“. Из средата на преподавателския колектив на ВСИ „В. Коларов“ са избрани за академици на БАН акад. С. Даскалов, акад. П. Попов и за член-кореспонденти на БАН – проф. М. Кондарев и проф. В. Велков. Много преподаватели са наградени с високи правителствени ордени и други държавни и обществени награди.

Институтът разполага с добре изградена материално-техническа база. Факултетите и съществуващите към тях 25 катедри разполагат с добре обзаведени учебни и научноизследователски лаборатории.

Всички специални и профилиращи катедри разполагат с необходимите площи обработваема земя, както и с полски лаборатории и съоръжения за нормално извеждане на практическата част на учебния процес и научноизследователската работа. Земята за учебни, научноизследователски и опитни цели е 2 000 хектара.

Учебната и научноизследователската работа се води в 11 просторни аудитории и 87 учебни и научни лаборатории, обзаведени и съоръжени със съвременна учебна и научна апаратура. В учебната и научноизследователската работа на Института все по-широко се използват достиженията в областта на атомната енергия, електрониката, лазерната техника и други.

ВСИ „Васил Коларов“ създава и укрепва широки интеграционни връзки с отрасловите научноизследователски институти и челните селскостопански организации в страната, особено в Пловдивски окръг, научнокадровият потенциал и базата на които все по-активно и рационално се използват за нуждите на учебния процес. Особено полезна е помощта, която оказват за подобряване на учебния процес колективите на Института по овощарство, Института по зеленчукови култури „Марица“ и Института по интродукция и растителни ресурси в град Садово.

За своето 40-годишно съществуване ВСИ „Васил Коларов“ е подготвил над 12 000 свои възпитаници, които успешно прилагат получените знания и практически опит. Голяма част от възпитаниците заемат високи отговорни постове в държавния апарат и в обществените организации. Много са и тези, които оглавяват научноизследователски институти и станции, ръководят научни колективи или работят като научни работници и преподаватели във висши и средни учебни заведения.

1990 – 2000 г.

След 10 ноември 1989 г. настъпват съществени промени в политическия, икономическия, стопанския и културния живот в България. Те налагат нова стратегия по отношение на учебните планове и програми във висшите училища. В областта на селското стопанство се утвърждава смяна на системата и трансформиране на колективното производствено стопанство в еднолично, частно фермерско стопанство. Едновременно с това се предвижда доброволно изграждане на кооперации от нов тип, като сдружение на собственици или арендатори на земя. За да се отговори на новите изисквания, дейността на ВСИ се насочва към осъществяване на радикални изменения в организацията и провеждането на учебния процес.

Преходът към пазарна икономика налага изграждането на специалисти, адаптивни към непрекъснато променящите се условия на пазара на труда. Учебните планове и програми се променят и преподавателите бързо реагират на новите условия на селското стопанство. Голямо влияние оказват образователните международни проекти по програма *Tempus*.

Ръководствата на Института оказват подкрепа на преподавателите и насърчават включването им в проектите.

1996 – 1999 г.
Първи етап

Подготовка за преобразуване на Висшия селскостопански институт в Аграрен университет

Подготовката за преобразуване на Висшия селскостопански институт в Аграрен университет преминава през следните етапи:

Подготовка и успешно реализиран Проект по програма *Tempus* (CME – 02086) на тема: „Акредитация на висшето аграрно образование“ – координатор и контрактор проф. Рада Ангелова с партньори Университетът в Антверпен (Белгия); NUFIC (Холандия) и ENSAM (Монпелие, Франция). Всички декани са разпределени за посещение в зависимост от насоките на институциите и профила на факултета.

Резултат: Разработване на „Стратегия за развитие на Висшия селскостопански институт и преобразуването му в Аграрен университет“, в който да се обучават студенти по специалности в основните области на науката (природни, обществени и технически) и да се провежда научноизследователска дейност в областта на аграрните науки.

Основни цели:

• Разработване на система за популяризиране на аграрното образование и наука в България.

• Популяризиране на българското аграрно образование и наука в чужбина.

• Подготовка за Европейска интеграция чрез усилено разработване и кандидатстване с проекти по европейски програми за образование и научни изследвания.

Крайни цели

1. Превръщане на ВСИ в Международен университетски аграрен център с високоефективно качество в образованието и изследователската дейност, с широк спектър от специалности и научни изследвания в областта на аграрните науки.

2. Създаване на факултетни инфраструктури за бакалавърска и магистърска степен, както и университетска инфраструктура за обучение в докторска степен.

3. Изграждане на Център за следдипломна квалификация.

4. Разработване на система за самооценяване и контрол на качеството на образованието, изследванията, приложната дейност и управленската структура.

Образователна дейност

• Въвеждане на нови специалности от основните области: Животновъдство; Земеделска техника и технология; Туризъм – агроекотуризъм; Педагогика – обучение на учители за земеделските училища и колежи, Стопанско управление, Финанси и др.

• Издигане на ВСИ като център, обединяващ университетското аграрно образование със следдипломна квалификация на специалистите и обучението на земеделски стопани, ръководители на земеделски кооперации, съюзи и др.

• Създаване на програми с цел „непрекъснато обучение“, като осъществяването се извършва по веригата: университет – професия – бизнес.

• Разработване на програма за обхващане на междуучилищните центрове, земеделски училища, техникуми и земеделски колежи, насочена към създаване на професионални навици и любов към аграрната наука и професия.

• Оптимизиране структурата и параметрите на Центъра за следдипломна квалификация.

Научноизследователска дейност на ВСИ

• Да утвърждава водещата си роля в научното изследване и приложение, съобразно специфичните условия на България и съвременните тенденции в аграрните науки.

• Да издига равнището на научноизследователската работа чрез въвеждане на съвременни

методи на изследване на клетъчно, генно и молекулярно ниво.

• Да се утвърди статутът и оптимизират структурите на Агроекологичния център, Централната лаборатория за научни изследвания, Лабораторията за информационни системи и технологии, Езиковия център, Електронната микроскопия.

• Да се създадат условия за висококвалифицирана подготовка и растеж на млади научно-преподавателски кадри чрез докторантури, специализации, участия в крупни научни разработки, международни симпозиуми, конференции и др. Приемане на програма за растеж на преподаватели: хабилитация, докторантури и квалифициране на служителите.

• Постепенно да се оборудват и изградят лаборатории със съвременна апаратура. Обединяване на научните лаборатории към катедрите в Централна научноизследователска лаборатория, която да има международна акредитация.

• Обединяване и концентрация на научната тематика в основни, национално значими проблеми, насочени към решаване на задачите пред екологосъобразното земеделие в страната.

• Допълнителна квалификация в областта на обществено-политическите, аграрни и хуманитарни науки студентите да получават в Свободния факултет.

1997 – 1998 г.
Втори етап

1. Оценяване и акредитация на факултетите

Акредитирани са следните специалности и факултети:

• Агрономство (Полевъдство и Лозаро-градинарство) на бакалавърска и магистърска степен през 1997 г. Докторската степен все още не е включена в критериите на НАОА.

• Аграрна икономика на бакалавърска степен.

През 1998 г. е акредитиран Факултетът по растителна защита с две специалности: Растителна защита; Екология и опазване на околната среда.

Специалността Тропично и субтропично земеделие е преминала успешно външно оценяване и е предложена за включване в Държавния регистър.

2. Доклад за резултатите от самооценката за институционалната акредитация на Висшия селскостопански институт и за обучението на докторанти.

Докладът получава максимални оценки по отделните критерии.

НАОА одобрява Стратегията за развитие на ВСИ и преобразуването му в Аграрен университет.

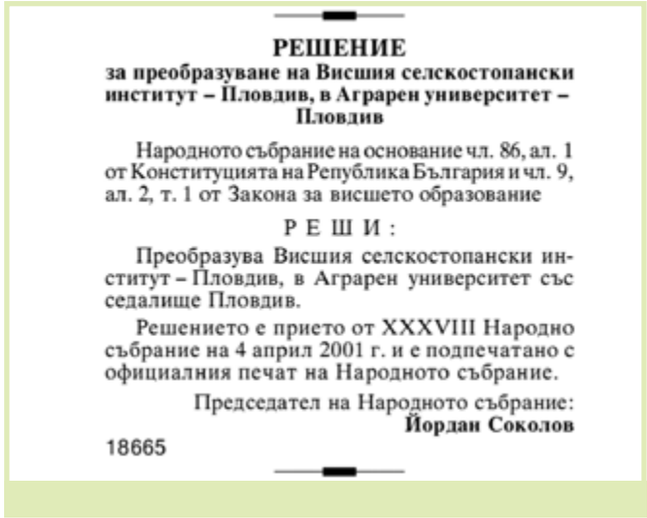
1998 – 2000 г.
Трети етап

Подготовка на проект за преобразуване на Висшия селскостопански институт в Аграрен университет.

Проектът е оценен положително.

Новото ръководство на Агенцията обаче въвежда нови изисквания, поради което Ректорът проф. Кузманова възлага на колектив под ръководството на проф. Ангелова актуализирането на проекта.

През 2000 г. е дадена положителна оценка и успешна акредитация.

РЕШЕНИЕ
за преобразуване на Висшия селскостопански институт – Пловдив, в Аграрен университет – Пловдив

Народното събрание на основание чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 9, ал. 2, т. 1 от Закона за висшето образование

Р Е Ш И :

Преобразува Висшия селскостопански институт – Пловдив, в Аграрен университет със седалище Пловдив.

Решението е прието от XXXVIII Народно събрание на 4 април 2001 г. и е подпечатано с официалния печат на Народното събрание.

Председател на Народното събрание:
Йордан Соколов

18665

Втори период
(2001 – 2015)
Развитие на Аграрния университет – Пловдив

Висшият селскостопански институт – Пловдив е преобразуван в Аграрен университет – Пловдив с Решение на XXXVIII Народно събрание на Република България, прието на 4 април 2001 г., обнародвано в ДВ бр. 35/10.04.2001 г.

Този период съвпада с развитието на структурните реформи на аграрния сектор в България.

Стратегията на мандатните програми се насочва към преустройство на учебните планове и програми с оглед подготовка на специалисти с висше аграрно образование за следните подсектори:

• Ръководни кадри и специалисти в земеделското производство, съхранението, търговията, доставките, кооперативните съюзи;

• Експерти в държавната и общинска администрация, поземлени комисии, оценители на земя, кадастър, консултантски служби, борси за земя и редица други неправителствени организации;

• Научни работници и преподаватели във висши и средни аграрни училища, колежи.

ИСТОРИЯ ПО ГОДИНИ И МАНДАТИ НА РЕКТОРИТЕ

Проф. Георги Янков

Проф. Цветан Кристанов

Проф. Христо Даскалов

РЕКТОРИ НА ПЛОВДИВСКИЯ ДЪРЖАВЕН УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“
(в състава на който е Агрономо-лесовъдният факултет)

1945 – 1946
Ректор – проф. Георги Янков
Проректор – проф. Неделчо Неделчев
Секретар – проф. Марко Марков

С Указ № 180 регентите на България одобряват Постановление № 3 на Министерския съвет от 31 юли 1945 г., с което е приета Наредба-закон за откриване на Държавен университет в гр. Пловдив с два факултета: Агрономо-лесовъден и Медицински.

На 9 декември е проведена официална церемония за откриване на Университета, а началото на първата учебна година е 26 септември 1945 г.

1946 – 1947
Ректор – проф. Цветан Кристанов
Декан на Агрономо-лесовъдния факултет – проф. Христо Даскалов

За изграждане на учебно-опитно поле на Агрономо-лесовъдния факултет Градският народен съвет предоставя своето общинско земеделско стопанство и друга необходима земя.

Със Закон за висшето образование, приет на 20 юни 1947 г., Университетът „П. Хилендарски“ в гр. Пловдив има следните факултети:

- Медицински и
- Агрономически, в който се обособяват специалностите Растениевъдство, Земеделска технология, Градинарство и лозарство.

1947 – 1950
Ректор – проф. Христо Даскалов
Зам.-ректор – проф. Павел Попов
Зам.-ректор – проф. Минчо Кондарев

През 1948 г. с Указ № 9490 Президиумът на Народното събрание създава ново висше учебно заведение – Селскостопанска академия в гр. София.

През 1950 г. с Указ № 382 Президиумът на Народното събрание на база Агрономическия факултет на бившия Пловдивски университет създава Висш селскостопански институт в гр. Пловдив със следните отдели: Агрономически, Земеделско-технически и Лозаро-градинарски.

РЕКТОРИ НА ВИСШИЯ СЕЛСКОСТОПАНСКИ ИНСТИТУТ

1950 – 1951
Ректор – проф. Христо Даскалов
Зам.-ректор – проф. Павел Попов
Зам.-ректор – проф. Минчо Кондарев

1951 – 1953
Ректор – проф. Христо Даскалов
Зам.-ректор – доц. Никола Несторов
Зам.-ректор – доц. Стоян Михайлов

1953 – 1954
Ректор – проф. Христо Даскалов
Зам.-ректор – проф. Павел Попов
Зам.-ректор – доц. Никола Несторов

През 1953 г. с Указ № 230 ВСИ „В. Коларов“ – Пловдив се разделя на две самостоятелни висши

Проф. Павел Попов

Проф. Минчо Кондарев

Доц. Тодор Матев

учебни заведения:

-Висш институт по хранително-вкусова промишленост и

- Висш селскостопански институт „Васил Коларов“ – гр. Пловдив с два факултета: Агрономически и Лозаро-градинарски.

1954 – 1962
Ректор – проф. Павел Попов
Зам.-ректор – проф. Минчо Кондарев
Зам.-ректор – доц. Никола Несторов
Зам.-ректор – доц. Стоян Димитров

С решение на АС от 4 декември 1957 г. се открива Централна фотолаборатория.

През 1960 г. се откриват нови специалности – Селекция и семепроизводство и Поливно земеделие.

С решение на АС се откриват: Централна научноизследователска лаборатория и Проблемна лаборатория по биохимия и микология.

През 1960 г. започва и строителството на основните сгради на Института – три централни корпуса, три павилиона, три студентски общежития, голям хранителен блок за 1 500 столуващи.

Във фоайето на ректората художникът Йоан Левиев започва създаването на стенописа „Земята и хората“, окончателно завършен през 1967 година.

1962 – 1964
Ректор – проф. Минчо Кондарев
Зам.-ректор – доц. Георги Койнов
Зам.-ректор – доц. Лазар Станчев
Зам.-ректор – доц. Стоян Димитров

1964 – 1966
Ректор – проф. Минчо Кондарев
Зам.-ректор – проф. Илер Възвъзов
Зам.-ректор – проф. Въто Груев

През 1965 г. се открива Научноизследователски сектор (НИС) на самостоятелна стопанска сметка в изпълнение на Наредба на МНП от 2 юли 1964. г.

1966 – 1968
Ректор – доц. Тодор Матев
Зам.-ректор – проф. Лазар Станчев
Зам.-ректор – доц. Георги Стайков

1968 – 1970
Ректор – проф. Тодор Матев
Зам.-ректор – проф. Лазар Станчев
Зам.-ректор – доц. Георги Стайков

1970 – 1973
Ректор – проф. Тодор Матев
Зам.-ректор – доц. Георги Стайков
Зам.-ректор – проф. Гюро Гюров
Зам.-ректор – проф. Цвятко Петков

На 12 април 1968 г. се открива учебният комплекс на ВСИ „В. Коларов“ – Пловдив и общежитията към него. Институтът получава сгради, опитни площи и животни на ДЗС „Ал. Стамболийски“ като база за

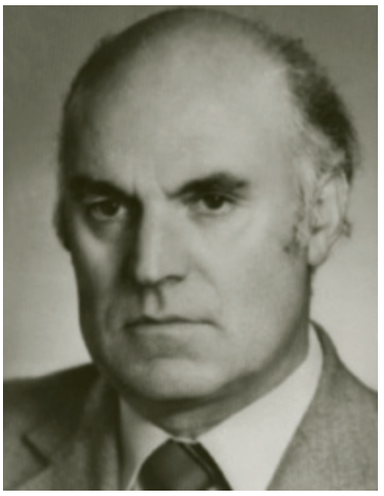
Стенопис „Земята и хората“
Автор: Йоан Левиев

Проф. Иван Ранчев

Проф. Цвятко Петков

Проф. Киро Костов

създаване на учебно-опитното стопанство с 40 720 дка земя, 700 крави, 10 000 овце, птици, свине.

С Решение на Академичния съвет от 9 май 1969 г. се основава Отделение за следдипломна квалификация с ранг на факултет.

С Указ № 1555 /1970 г. Президиумът на Народното събрание награждава ВСИ „В. Коларов“ – Пловдив с орден „Георги Димитров“ по случай 25 години от основаването му.

Държавният съвет на НРБ с Указ № 924/1971 г. създава Селскостопанска академия „Георги Димитров“ като единен научно-учебен комплекс в областта на селското стопанство. Тя се създава на основата на Академията на селскостопанските науки, ВСИ „Г. Димитров“ – София, ВСИ „В. Коларов“ – Пловдив и ВВМИ „Г. Павлов“ – София.

1974 – 1979
Ректор – проф. Иван Ранчев
Зам.-ректор – проф. Марин Дириманов
Зам.-ректор – проф. дсн Васил Василев
Зам.-ректор – доц. Игнат Тафраджийски

С Разпореждане № 230 Министерският съвет на НРБ реши: от 1 септември 1975 г. висшето образование по агрономство, икономика и организация на селското стопанство се съсредоточава изцяло във ВСИ „В. Коларов“ – гр. Пловдив след закриване на ВСИ „Георги Димитров“ – София.

Закрива се специалността „Икономика и организация на селското стопанство“ във ВСИ – Пловдив и се прехвърля във ВИИ – София (ДВ, бр. 19 от 5 март 1976 г.).

1973 – 1974
Ректор – проф. Цвятко Петков
Зам.-ректор – проф. дсн Димитър Колев
Зам.-ректор – доц. Игнат Тафраджийски

1979 – 1983
Ректор – проф. Цвятко Петков
Зам.-ректор – проф. Гюро Гюров
Зам.-ректор – доц. Колю Дойков
Зам.-ректор – доц. Найден Тосков

1983 – 1987
Ректор – проф. Цвятко Петков
Зам.-ректор – проф. Велю Беляков
Зам.-ректор – проф. Димитър Брайков
Зам.-ректор – доц. Йордан Матев

Създаване на Селскостопанска академия в София и включване на ВСИ – Пловдив в нейния състав (Указ № 1008 от 27 април и Разпореждане на Министерския съвет № 22 от 21 юни 1982 г.).

Създаване на три факултета във ВСИ – Пловдив: Полевъдство, Лозаро-градинарство, Защита на растенията и почвата (ДВ, бр. 61 от 5 август 1983 г.).

Утвърждаване на Факултет за обществени професии (ФОП) към ВСИ – Пловдив (Постановление на Министерския съвет № 65 от 5 декември 1985 г.).

1987 – 1989
Ректор – проф. Киро Костов
Зам.-ректор – проф. Велю Беляков
Зам.-ректор – проф. Димитър Брайков
Зам.-ректор – доц. Петър Вълчанов

1989 – 1991
Ректор – проф. Киро Костов
Зам.-ректор – проф. Рада Ангелова
Зам.-ректор – проф. Димитър Терзийски
Зам.-ректор – проф. Запрян Запрянов

През 1986 г. тече активна подготовка за създаване на Агроекологичен център като структура към ВСИ – Пловдив. Сключен е договор за

Проф. Димитър Брайков

Доц. Георги Москов

сътрудничество между Комитета за опазване на природната среда (КОПС) при Министерски съвет и ВСИ „Васил Коларов“ – Пловдив.

През 1987 г. по решение на Академичния съвет се разкрива Лаборатория за съвременна учебна и научна апаратура.

През 1988 г. официално се открива Факултетът по тропично и субтропично земеделие, но обучението по това направление съществува още от 1979 г.

На 25.04.1988 г. се учредява сдружение „Агроекологичен научно-учебен център“ към ВСИ „Васил Коларов“ – Пловдив.

През 1988 г. се разкрива Лаборатория по растителни биотехнологии.

Преименуване на Факултета за обществени професии (ФОП) в Свободен факултет (СФ) – решение на Академичния съвет от 20 декември 1990 г.

Утвърждаване на структурата на ВСИ – Пловдив с пет факултета: Агрономически факултет, Лозаро-градинарски факултет, Факултет по растителна защита и агроекология, Факултет по тропично и субтропично земеделие и Свободен факултет (Решение на Академичния съвет от 20 декември 1991 г.).

1991 – 1995
Ректор – проф. Димитър Брайков
Зам.-ректор – проф. Георги Сенгалевич
Зам.-ректор – проф. Мария Попова (до 1991)
Зам.-ректор – проф. Илия Чешмеджиев (1993 – 1995)
Зам.-ректор – доц. Васил Гърневски (1993 – 1995)

През 1992 г. се закрива катедрата по марксизъм-ленинизъм и се разкрива катедра по философски и социални науки (Решения на Академичния съвет от 11 юни и 23 юли 1992 г.).

Закрива се и катедрата по опазване и защита на населението и народното стопанство (ОЗННС) и се разкрива катедра по агроекология (Решение на Академичния съвет от 10 юли).

Утвърждаване на Подготвително отделение за чуждестранни студенти при ВСИ – Пловдив (Решение на Академичния съвет от 11 октомври).

Създаване на Земеделски колеж към ВСИ – Пловдив (Решение на Министерския съвет № 435 от 23 октомври).

През 1993 г. с решение на Академичния съвет от 17 юни Агроекологичният център се утвърждава като структура на ВСИ – Пловдив с ръководител проф. Стойчо Каров. Учебно-опитното поле на катедра „Фитопатология“ се трансформира в първото „Учебно-експериментално биологично стопанство“ в България.

Разкриване на „Агробизнес 93 – ООД“ между ВСИ – Пловдив и Гръцко-британската фирма „Делта“ (Решение на Окръжния съд – Пловдив от 4 ноември 1993 г.).

Създава се Академично издателство с печатна база при ВСИ – Пловдив (Решение на Академичния съвет от 16 март 1994 г.).

1995 – 1999
Ректор – доц. Георги Москов
Зам.-ректор – проф. Рада Ангелова
Зам.-ректор – проф. Атанас Попов
Зам.-ректор – доц. Гено Пепелянков

През 1995 г. се създава Факултет по икономика със специалност Аграрна икономика (Решение на Академичния съвет от м. септември).

1995 г.

Създаване на Агроекологичен център с демонстрационна ферма при ВСИ – Пловдив (Ре-

шение на Академичния съвет от 31 май), който по програмата ФАР 1995–1999 г. става една от трите базови организации за екологично земеделие в България.

1995 г.
Закриване на Учебно-изчислителния център (УИЦ) и създаване на Лаборатория по информационни системи и технологии (Решение на Академичния съвет от 14 юли).

1996 г.
Започва да се извършва цялостна преработка на учебните планове и програми във връзка с приетия Закон за висшето образование през 1995 г. за тристепенно обучение.

1998 г.
Разработен е проект за преобразуване на ВСИ в Аграрен университет – Пловдив.

1998 г.
ВСИ – Пловдив, заедно с още 4 университета в Република България, е избран от НАОА за извършване на пилотна акредитация на направление „Растениевъдство“, която става и негова първа акредитация.

РЕКТОРИ НА АГРАРНИЯ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

1999 – 2003
Ректор – проф. дсн Йорданка Кузманова
Зам.-ректор – проф. Георги Нешев
Зам.-ректор – доц. Борис Янков
Зам.-ректор – доц. д-р Анна Аладжаджиян

2003 – 2007
Ректор – чл. кор. проф. дсн Йорданка Кузманова, Председател на Съвета на Ректорите в България
Зам.-ректор – доц. Живко Терзиев
Зам.-ректор – проф. Георги Нешев
Зам.-ректор – проф. Анна Аладжаджиян

След подписване на Болонската декларация на 19.06.1999 г. във ВСИ се въвежда обучение в степените бакалавър и магистър. Разработва се проект по нови критерии за преобразуване на ВСИ в АУ. Оптимизира се структурата на ВСИ и се разработват функционални характеристики на звената и длъжностни характеристики на техните членове.

През 2000 г. Колежът излиза от структурата на ВСИ. Центърът за допълнително обучение и НИС преминават на пълна самоиздръжка. По-

Чл.-кор. проф. дсн Йорданка Кузманова

ставя се началото на изграждане на система за контрол и осигуряване на качество в обучението. Изграждат се нови центрове и звена: Център за информационно обслужване, Езиков център, Център за допълнително обучение и Лабораторен комплекс. ВСИ се включва в редакционната колегия на списанието *Journal of Central European Agriculture*. Подписва се първият за България колективен трудов договор сред университетите. През месец ноември Институтът преминава успешна институционална акредитация и получава положителна оценка на доклада за преобразуването му в Аграрен университет.

Преобразуването на ВСИ „Васил Коларов“ в Аграрен университет – Пловдив става с Решение на XXXVIII Народно събрание на Република България, прието на 4 април 2001 г., обнародвано в ДВ бр. 35 от 10.04.2001 г.

Откриват се нови специалности: Аграрен туризъм и Животновъдство. Стартират първите магистърски курсове и информационна система за прием на студенти. Компютризира се кандидатстудентската кампания.

През 2002 г. е осъществена успешна акредитация на новите специалности Животновъдство, Аграрно инженерство и Хидромелиорации. Специалността Тропично и субтропично земеделие се включва в Регистъра на специалностите. Разработват се нови учебни планове със задължителни, избираеми и факултативни дисциплини и прилагане на Европейската система за трансфер на кредити. Публикуват се в специален Информационен пакет 2002–2003 г. по проект *Сократ-Еразъм*, финансиран от ЕС. Изграден е нов сайт на АУ. АУ е един от първите университети с изградена система за контрол и осигуряване на ка-

Проф. дсн Димитър Греков

чеството (високо оценена и финансирана от Фондация „Отворено общество“).

През 2003 г. са оборудвани нови учебни зали за Факултета по икономика след извършен ремонт на помещенията. Завършва изграждането на университетска компютърна мрежа и се въвеждат нови информационни системи, което нарежда АУ на първо място по Интернет капацитет на единица потребител сред всички висши учебни заведения.

През 2004 г. се въвеждат нови магистърски курсове от други професионални направления. Извършва се промяна на образователната и научна степен „доктор“ като трета степен на обучение (след изменения в Закона за висше образование).

Годината 2005-а е юбилейна – 60 години от създаването на учебното заведение. Организира се Юбилейна конференция. Въвежда се издаване на Европейско дипломно приложение. Изготвен и публикуван е „Наръчник по качеството“. Издаден е Правилник за обучение на докторанти. Въвежда се безжичен Интернет. Открива се виртуална Интернет зала в библиотеката на АУ. Разработва се WEB страница на библиотеката за достъп до електронен каталог и база данни. Създаден е Център за кариерно развитие.

През 2006 г. се възобновява дейността на Агроекологичния център.

От институционалната акредитация АУ получава максимална оценка „много добра“.

Закрива се Факултетът „Тропично и субтропично земеделие“, катедрите преминават във Факултета по агрономство, а специалностите и катедра „Мелиорациии“ – към Факултета по лозаро-градинарство. Открива се специалност Растителни биотехнологии. Сформира се Департамент за езикова подготовка и спорт.

2007 – 2011
Ректор – проф. дсн Димитър Греков
Зам.-ректор – проф. Иванка Лечева
Зам.-ректор – доц. Христина Янчева
Зам.-ректор – доц. Васко Копривленски

2011 – 2015
Ректор – проф. дсн Димитър Греков
Зам.-ректор – проф. Христина Янчева
Зам.-ректор – проф. Красимир Иванов
Зам.-ректор – проф. Нели Бенчева

На 22 февруари 2008 г. е проведена среща на Ръководството на АУ със Зам.-министъра на икономиката и енергетиката Лъчезар Борисов за обезпечаване на енергийната ефективност. Впоследствие успешно са санирани всички сгради на Университета.

На Академичен съвет (Протокол № 9/8.05.2008 г.) е взето решение за издаване на научно списание на АУ в *online* формат и на хартиен носител и на 24.05.2008 г. официално се обявява неговото име – „Аграрни науки“.

На 30 март 2009 г. е открит обновеният и модернизиран Център за комплексно биологично изпитване на препарати за растителна защита.

С Решение на АС от 29.06.2012 г. Университетската библиотека и Академичното издателство се формират като самостоятелни центрове – БИЦ и ЦАИ.

На 25 октомври 2013 г. е открит Национален демонстрационен център за нови технологии в земеделието с финансова подкрепа от Фондация „Америка за България“ на стойност над 350 000 лв.

През 2013 г. Университетът получава институционална акредитация с оценка 9.29 при максимална 10, валидна за 6-годишен период.

На 20 май 2014 г. е подписан договор между АУ и Фондация „Америка за България“ за осъществяване на проект: „Повишаване преподавателския капацитет и обмена на преподаватели и студенти между български и американски академични институции“.

През 2014 г. официално е открит Център за интегрирано управление на болестите по растенията с любезното съдействие на Посолството на САЩ в София и финансовата подкрепа на Фондация „Америка за България“.

На 27 октомври 2014 г. е открит Център за дистанционно обучение, изграден по проект „Въвеждане на електронни форми за дистанционно обучение“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, Договор BG051PO001-4.3.04-32.

МИСИЯ НА АГРАРНИЯ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

В 13-вековното съществуване на България две неща са оставали трайни и неизменни – земята и народът. Те са неразделни.

Необходимостта от специални аграрни знания е осъзната още от началото на съществуването на България от най-будните представители на народа. Един от първите е Климент Охридски, който със своите ученици започва да учи народа на земеделие.

АУ е приемник на кълновете на родното земеделие, заложени от нашите деди и в българските възрожденски традиции. И днес той възпитава студентите в обич към знания, чрез които се повишава качеството на живота.

Първи период
(1945 – 1990)

Първите години от съществуването на Университета съвпадат с времето на дълбоки политико-икономически и социално-културни промени. След Втората световна война селското стопанство е предимно дребно и разпокъсано. Добивите от растениевъдна и животинска продукция са ниски. Българското селско стопанство не е конкурентоспособно на външните пазари, а и не задоволява вътрешните. Културата на земеделие е ниска. В този преходен период АУ формулира адекватно своята мисия:

Мисия на просветител

Да подготвя агрономи – знаещи, можещи, сърцати, готови да помогнат на селските стопани в земеделието и животновъдството и да повишат битовата култура на село.

Мисия на създател

• Създател на специалисти в аграрния сектор с творческо мислене и управленски умения, способни да управляват земеделските стопанства, агроеколози с амбиция и знания за опазване на природната среда.

• Създател на нови високопродуктивни сортове; на подходящи технологии за отглеждане на културни растения и животни; на управленски умения за по-добро управление на земеделските стопанства.

Започва усилена научноизследователска работа. Постиженията в селекцията са значителни – създадени са уникални сортове ранно полско производство домати „Заря × Комет“, „№ 10 × Бизон“; пшеница „Юбилейна 1, 2, 3“; новите високопродуктивни сортове грозде „Русалка“, „Надежда“ и др., доказани в практиката с ценните си качества. Виното от сорт „Евмолпия“ е отличено като „Вино на годината – 1990“.

Научната тематика е насочена основно към разработване на интегрирани системи: екологични модели за производство на пшеница, ябълки, грозде и редица други култури; модели за интегрирано земеделие; експертни съветващи системи за екологосъобразен избор на земеделски култури в промишлено замърсени райони, автоматизирано генериране на сеитбообращение и др.

Мисия на разпространител на научни знания

Мисията на Университета като разпространител на научни знания и практически умения бързо се разраства и достига до редица страни на Азия, Африка, Южна Америка и Европа, международният му авторитет расте.

В АУ са дипломирани студенти с магистърска степен от 75 държави от четирите континента; придобилите докторска степен – от 26, а специализантите – от 18 страни.

Втори период
(1990 – 2000)

Този период съвпада с етапа на поредното политико-икономическо преустройство на страната и протичащите структурни реформи, които се извършват на всички нива. За развитието на селското стопанство от нов тип също са необходими специалисти, но не просто агрономи, а агроинженери, неделима част от информационното общество.

Развитието на АУ през периода съвпада с навлизането на България в епохата на високотехнологично информационно общество, на щадящо отношение към обкръжаващия ни свят, към здравето на човека. Доколко ще се сбъднат тези очаквания, зависи и от образованието, което получава младото поколение. То е главният фактор за социалния и икономическия прогрес. А в един свят, в който познанието все повече доминира като фактор на развитието, високата образованост на човека става все по-нужна.

АУ осъзнава своята важна мисия както за изхранване на човека, така и за неговото здраве. Тази задача може да се постигне чрез:

• Създаване и интродуциране на високопродуктивни сортове;

• Разработване на технологии, водещи към устойчиво земеделие, гарантиращо високи добиви от земеделската и животинска продукция;

• Разработване на интегрирани фермерски системи, опазващи от замърсяване околната среда на човека.

АУ има важна роля в посоченото направление чрез обучението на:

- Докторанти както за Университета, така и за други университети, колежи и научни институти;
- Ръководни кадри и специалисти в земеделското производство, преработката и съхранението, търговията, доставките и услугите за земеделското производство и продукция;
- Кадри за администрацията на браншовите съюзи, банките, кооперативните съюзи;
- Експерти в държавната и общинска администрация, поземлените комисии, оценители на земи, проектантски екипи за комасация, кадастър, отчет и опазване на земята, консултантски фирми и служби, борси за земя и редица неправителствени институции;
- Научни работници и преподаватели във висши и средни земеделски училища;
- Специалисти в земеделския сектор на други страни и участници в международни проекти.

Основните акценти са осигуряване на конвертируем академичен продукт в тристепенното висше образование „бакалавър“, „магистър“, „доктор“ и продължаващо (следдипломно) обучение през целия живот на български и чуждестранни граждани в мултидисциплинарни области на аграрните науки; осигуряване на собствен принос в създаването на съвременни знания и научни изследвания и осъществяване на двупосочния им трансфер – от АУ към света и от света към АУ; развитие на Университета като реномирано научно-образователно и културно звено в мрежата от висши училища на Обединена Европа; съчетаване на добрите национални традиции с модерното образование и науката, с общочовешките ценности на демокрацията и гражданското общество, на европейското междукултурно, добросъседско и международно академично сътрудничество и обмен.

Образователната политика на АУ е подчинена на основната стратегическа цел: утвърждаване на лидерски позиции на пазара за кадри и научни продукти в областта на аграрното висше образование и наука в контекста на европейските стандарти за качество.

Сред академичните приоритети са стремежът за осигуряване на достъпно и качествено академично образование, основано на научни изследвания, мобилност, отговорност на студентите и преподавателите в учебния процес; хармонизиране на обучението с европейските образователни практики, стандарти и норми, осигуряване признаването на дипломи, периоди на обучение и квалификации; разнообразяване на формите и технологиите на продължаващото обучение през целия живот за осигуряване на ускорена професионална възвръщаемост.

Воден от постиженията на университетите в Европа и света, АУ усвоява най-новите научни резултати, създава, развива и разпространява знания, мъдрост и практически опит чрез научни изследвания, обучение и професионална квалификация в областта на аграрните науки и технологии.

Цели

- Постигане на високоефективно качество на аграрното образование;
- Издигане равнището на научните изследвания чрез въвеждане принципите, изискванията и стандартите на устойчивото земеделие;
- Популяризиране постиженията на Института, на българското аграрно образование и наука в чужбина;
- Творческо усвояване на най-новите научни знания, създадени във водещи европейски и световни университети;
- Съдействие за провеждане на цялостна политика на държавата в областта на аграрното образование, наука и практика.

Основни дейности

- С оглед на динамично променящите се изисквания, количествено и качествено да се повиши равнището на научно-преподавателския състав, катедрите, учебните планове и програми;
- Изграждане на солидна материално-техническа база;
- Интензивна научноизследователска работа, насочена към световните проблеми на земеделската наука – необходима предпоставка за образователния процес. Гъвкави технологични решения на проблемите, поставени от земеделското производство;
- Богато интеруниверситетско сътрудничество на национално и световно ниво и чрез него – популяризиране на нашето аграрно образование и наука в чужбина;
- Достигане на равнище, необходимо за европейската интеграция на сродни висши училища за признаване на техните дипломи като предпоставка за създаване на „Отворена европейска територия“.

Трети период
(2001 – 2015)

Дейността на АУ през периода 2001 – 2015 г. е водена от принципите, целите и задачите, залегнали в програма „България – 2001“.

В програма „България – 2001“ е поставена основната цел на аграрния сектор – модерно, експортно ориентирано и конкурентоспособно земеделие.

Подготовка на аграрния сектор за присъединяване на България към Европейския съюз

Развитие условията на живот и труд в селските райони

Ключово условие за реализацията на целите се явява окончателното възстановяване на поземлената собственост.

Земеделските производители се насочват към продукти, за които имаме доказана традиция и реноме на външните пазари: грозде и вино, плодове и зеленчуци, ядки, лекарствени, етерично-маслени и маслодайни култури, млечно и месно овцевъдство, пчелен мед, сладководна риба.

Неоспорим консенсус в българското общество са приоритетите в икономиката:

- Земеделие
- Хранителна промишленост
- Туризъм

Доминиращите проблеми, които гарантират ефективността на съвременното земеделското производство, са пазари, кредити, квалификация, технологии. АУ има водеща роля за намиране на актуални решения.

Функции

- *Подготвя студентите в три научни области: природни, обществени и технически и в осем професионални направления: растениевъдство, растителна защита, науки за земята, животновъдство, икономика, туризъм, общо инженерство, администрация и управление.*

- *Регионални функции на АУ:*

− Участие на негови представители в местни структури: в Общинска комисия (ректор, зам.-ректори), в Консултативен съвет към кмета на Пловдив (ректор), в редица комисии по въпросите на земеделието (изтъкнати учени).

− АУ е средище на научните работници от изследователските институти в региона, свързани със земеделска тематика. Организира работни срещи; заема централно място в научното обслужване на селското стопанство в региона; разработва съвместни изследователски проекти.

− Изтъкнати учени в областта на лозарството, овощарството, зеленчукопроизводството, производството на зърнени житни, царевица, бобови и други култури, както и в областта на растителната защита участват във всички форуми, организирани от областните земеделски служби.

− Изтъкнати преподаватели от АУ участват в разработване на програми и стратегии за развитието на община Пловдив и областта.

- *Национални функции на Аграрния университет – Пловдив:*

− АУ е крупен национален център за обучение на специалисти с висше образование в областта на аграрните науки.

− Изтъкнати преподаватели участват в правителствени комисии по образованието, науката и селското стопанство (Комисия по статута на ССА, Държавна сортова комисия, Комисии към МЗГАР по райониране на земеделските култури и редица други).

− С участие в решаване на проблемите на земеделското производство АУ подпомага проблема за изхранване на българския народ.

- *Международни функции на Аграрния университет – Пловдив:*

− АУ е в сътрудничество с 63 университета и университетски асоциации в Европа, 6 университета в САЩ, 3 в Азия и 1 в Африка. Има договори за сътрудничество със 17 чуждестранни университета: Европа – 11, Америка – 1, Азия – 1, Африка – 1.

− Тук са се обучавали чуждестранни студенти от 76 страни, докторанти от 26 страни и специализанти от 18 страни от Европа, Азия, Америка и Африка.

− Реализирани множество образователни и научноизследователски международни проекти.

Продукти, резултат от дейностите на Аграрния университет – Пловдив

Висококвалифицирани бакалаври, магистри и доктори:

- Поливалентни многофункционални специалисти, способни да извършват маркетинг, оферане, финансов и стопански мениджмънт и бизнес-администрация;
- Експерти и мениджъри, съчетаващи солидни теоретични знания в областта на природните и обществени науки с гъвкави практически управленски умения;
- Професионалисти, способни на продължаващо обучение през целия живот, които са в състояние самостоятелно да решават сложни изследователски и внедрителски проблеми.

Десет опорни точки, осигуряващи мисията на Аграрен университет – Пловдив

1. Органично хармонизиране на аграрните науки и научните изследвания с учебния процес. Науката в АУ ражда свои значими продукти и поддържа преподавателя на равнището на съвременните научни знания и образователни технологии: „Преподавателят преподава науката, която прави“.

2. Европейската интеграция е всеобщ принцип, всепроникващ в цялостната дейност на Университета.

3. Провеждане на всички форми – редовно, задочно и дистанционно обучение – по най-новото учебно съдържание, с най-новите методи и средства на учебния процес.

4. Развитие на Университета по всички основни области на науката: природни, обществени, технически и хуманитарни.

5. Обучение за всички образователни степени – „бакалавър“, „магистър“, както и на образователно-научна степен „доктор“.

6. Развитие на непрекъснатото (продължаващо) обучение през целия живот.

7. Добре функциониращa и ефективна вътрешна система за контрол, поддържане и непрекъснато повишаване на качеството на образованието и научните изследвания.

8. Академично признаване на дипломите за всички образователни степени в Европа.

9. Съвременен университетски мениджмънт, чрез който всички вътрешни елементи и системи се поставят в ефективно целево взаимодействие.

10. Помощ на региона и държавата за провеждане на реформата и формиране на политиката в аграрния сектор на страната.

Популяризиране мисията на Аграрния университет – Пловдив

Реализирането на университетската стратегия за популяризиране на АУ се осъществява чрез:

- Разработване на съвместни образователни проекти, научни проекти по европейски, американски и други програми.
- Популяризиране на научните постижения чрез радио, телевизия, преса, електронни издания.
- Изграждане на информационни мрежи: Университет – МОН – Регионални земеделски служби – Регионални служби по опазване на околната среда – Ферми – Земеделски кооперации – Търговски организации – Борси и други организации.

В помощ на региона и държавата за провеждане на аграрната реформа в България

Преминаването към пазарна икономика в условията на аграрната реформа в България налага нови структури в консултантската сфера на земеделското производство. Научната и приложна дейност следва два пътя: фундаментални изследвания => научно-приложни изследвания => приложение на постигнатите резултати в земеделските стопанства чрез усъвършенстване подготовката на консултанти.

Съвет НА ЕВРОПЕЙСКАТА НАУЧНА И КУЛТУРНА ОБЩНОСТ

ОФИЦИАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА УНИКАЛНИТЕ СЕЛИЩА В ЕВРОПА

СЕРТИФИКАТ

Дава Официален Почетен Статут на Институция с висок престиж и обществено признание в областта на Науката и удостоява със значката

ЗЛАТНА КНИГА

ЗА ПРИНОС КЪМ РАЗВИТИЕТО НА БЪЛГАРСКАТА НАУКА

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ - ПЛОВДИВ

РЕКТОР ДОЦ. Д-Р ДИМИТЪР ГРЕКОВ

Сертификат за удостояване със значката „Златна книга“

Академичният състав на Университета, акумулирал в себе си богат опит за научното обслужване на селското стопанство, е в състояние да окаже значителна помощ на страната в следните направления:

- Подготовка на висококвалифицирани специалисти, гъвкаво приспособяващи се към динамичните процеси на земеделското производство;
- Организиране на постоянно действащи курсове за периодична преквалификация на специалисти, работещи в селското стопанство. Обучение на преподаватели за колежи, за земеделските училища и други университети със сходна проблематика;
- Засилване дейността на преподавателите по отношение участие в експертни, програмни, консултантски служби;
- Разработване на способи за улесняване пътя на научния продукт до земеделските стопани;
- Организиране и провеждане на научни, практически конференции и международни форуми. Провеждане на периодични срещи за обсъждане със земеделските стопани на проблемите на българското земеделие.

През 2010 г. Аграрният университет – Пловдив с ректор доц. д-р Димитър Греков е удостоен със значката **ЗЛАТНА КНИГА** от Съвета на европейската научна и културна общност за принос към развитието на българската наука.

УЧЕНИ С ОБЩЕСТВЕНО ПРИЗНАНИЕ

Академик Христо Даскалов

Академик Павел Попов

I. ЛАУРЕАТИ НА „ДИМИТРОВСКА НАГРАДА“

Академик ХРИСТО ДАСКАЛОВ

Роден е на 18.02.1903 г. в с. Въглевци, Великотърновски окръг. Интересът към агрономическата наука го отвежда в университета „Мартин Лутер“ в Хале, Германия. Специализира в Опитната станция „Свальов“, Швеция и в Биологическия институт в Берлин.

Творческият път на акад. Даскалов преминава през ръководител на Опитната станция в Садово, директор на Опитната станция в Кнежа и Опитната станция по зеленчукови култури „Марица“ – Пловдив.

През 1946 г. е избран за професор и ръководител на катедрата по градинарство в Агрономическия факултет на Пловдивския държавен университет „П. Хилендарски“ и член-кореспондент на БАН. През 1947 г. е заместник-ректор.

Акад. Даскалов е първият Ректор на Висшият селскостопански институт „Васил Коларов“ – Пловдив (1948-1950). По-късно е директор на Института по генетика към БАН.

От 1966 до 1972 г. е председател на Академията по селскостопански науки, а от 1972 до 1982 г. е зам.-председател на БАН.

Акад. Даскалов създава първия в света хибриден сорт домати „Заря × Комет“ (1934). Негова разработка са редица хибридни и директни сортове домати, пипер, патладжан и други зеленчукови култури.

През 1952 г. за изключителни заслуги акад. Даскалов е удостоен със званието „Лауреат на Димитровска награда“, а през 1982 г. е избран за народен представител.

През 1972 г. става член на ВАСХНИЛ (Всесоюзная академия сельскохозяйственных наук имени Ленина – Россия), на Полската и Германската академия. Почетен член е и на Хумболтовия университет – Берлин в Германия.

Академик ПАВЕЛ ПОПОВ

Роден е през 1902 г. в с. Крушовене, Плевенско. През 1928 г. завършва агрономически науки в Жамблу, Белгия.

Творческият му път преминава през Земеделската опитна станция в Садово и Института по зеленчукови култури „Марица“ в Пловдив.

През 1942 г. е назначен за директор на Земеделския научноизследователски институт в Скопие, а през 1946 г. е избран за професор в Агрономо-лесовъдния факултет при Пловдивския държавен университет. Следва изборът му за декан на Агрономическия факултет и ръководител на катедрата по растениевъдство. Освен като силно учебно звено, той развива катедрата и като съвременен научноизследователски център.

„Академикът“, както го наричат неговите съвременници, е общественик, учен и педагог.

Научните приноси на акад. Попов са съществени в развитието на българската и световната биологическа и земеделска наука: изследвания, свързани с взаимоотношенията покой и развитие; проучване на естествения и принудителен покой; развитието на общата теория за разнокачествеността в пределите на растението и на растителните органи в рамките на вида и за практическото им използване в селекционния процес.

За първи път в страната започва работа по проблема за прилагане на отдалечена хибриди-

Член-кореспондент проф. д-р Минчо Кондарев

зация между пшеница и ръж, както и създаване на пшенично-ръжени амфидиплоиди с добри стопански качества и унаследяване на признаците в потомствата.

Под ръководството на Академика са създадени изключително ценни сортове пшеница: „Юбилейна – 1“, „Юбилейна – 2“ и „Юбилейна – 3“. Създадени са и ценни сортове ръж, фъстъци и много други.

През 1951 г. проф. Попов е удостоен със званието „Лауреат на Димитровска награда“, 1957 г. – избран за член-кореспондент на БАН, а през 1962 г. – за академик.

През 1966 г. е избран за зам.-председател на Академията по селскостопански науки, а през 1981 г. – за народен представител.

Член-кореспондент професор доктор МИНЧО КОНДАРЕВ

Роден е на 15.10.1903 г. в с. Верен, Старозагорски окръг. Прословуто трудолюбие, неспокоен дух – винаги търсещ истината. Като учен с изключителна близост до земеделските стопани, проф. Кондарев обикаля България, съветва лозарите.

Проф. Кондарев започва преподавателската си и научна кариера през 1933 г. като асистент по лозарство към катедрата по лозарство и винарство на Агрономо-лесовъдния факултет на СДУ „Климент Охридски“, София.

През периода 1941–1947 г. е назначен за главен инспектор по лозарство и винарство към Министерството на земеделието.

От 1947 г. е професор и ръководител на катедрата по лозарство при ВСИ – Пловдив.

От 1951 до 1953 г. е декан на Лозаро-градинарския факултет, а в периода 1953–1962 г. е Зам.-ректор. От 1962 до 1966 г. е Ректор на ВСИ – Пловдив.

Под негово методично ръководство са създадени и утвърдени от Държавна сортова комисия 28 десертни и винени сорта – близо една трета от създадените в България. Безсеменният десертен сорт „Русалка 3“ и ранозрелият едроплоден десертен сорт „Надежда“ са върхови постижения както на българската, така и на световната селекция. За тях проф. Кондарев получава специална награда на БАН.

Проф. Кондарев е член-кореспондент на Италианската академия на лозата и виното. За големите заслуги при райониране на лозарството през 1966 г. е удостоен със званието „Лауреат на Димитровска награда“.

Професор ЖЕЧКА ЖЕЧЕВА

Родена е на 20.11.1905 г. в с. Грудово, Варненско. През 1931 г. завършва Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския държавен университет „Климент Охридски“.

От 1932 до 1939 г. работи в ИЗК „Марица“ – Пловдив. Специализира в Германия селекция на зеленчуковите култури.

От 1941 до 1970 г. е старши научен сътрудник в ИЗК „Марица“ – Пловдив. От 1948 г. е доцент, а от 1954 г. е професор по селекция и семепроизводство на зеленчуковите култури във ВСИ – Пловдив.

Автор е на първия учебник по селекция и семепроизводство на зеленчуковите култури. Нейно дело са над 15 сорта лук и зеле.

През 1955 г. е избрана за народен представител и член на Президиума на Народното събрание.

За дейността си е удостоена със званието „Лауреат на Димитровска награда“.

Професор ДИМИТЪР ДИМОВ

Роден е през 1909 г. в гр. Ловеч. Учен и писател. Автор на романите „Тютюн“, „Осъдени души“, „Поручик Бенц“, на драмите „Почивка в Арко Ирис“ и „Жени с минало“, издадени на десетки езици.

Научната си кариера проф. Димов започва като асистент във Ветеринарно-медицинския институт в София. През периода 1940–1942 г. специализира в Испания.

Хабилитира се с научното звание „доцент“ в Пловдивския държавен университет „П. Хилендарски“ и през 1947–1949 г. е ръководител на катедрата по анатомия и физиология на домашните животни.

Получава широка популярност със своите художествени произведения, но остава верен на себе си – не се откъсва от преподавателската катедра въпреки големите ангажименти и към Съюза на българските писатели. Продължава да се занимава и с научноизследователска работа.

За дейността си е удостоен със званието „Лауреат на Димитровска награда“.

Професор дсн ЛАЗАР СТАНЧЕВ

Роден е през 1919 г. в с. Горна Лисина, Босилеградско, Сърбия. Висше агрономическо образование получава в Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския държавен университет „Климент Охридски“ през 1945 г.

През 1947 г. е назначен за асистент в Агрономо-лесовъдния факултет на Пловдивския държавен университет „Паисий Хилендарски“.

По негова инициатива се поставят основите на първия след Втората световна война траен торов опит при условията на 6-полно полско сеитбообращение, който се провежда и от негови последователи в продължение на 50 години. Разработени са системи на торене на полските и зеленчукови култури.

Проф. Станчев успява да привлече способни млади хора, с които създава истинска школа. Повечето от тях стават изтъкнати специалисти в областта на агрохимията като проф. Г. Стоилов, проф. Н. Машев, проф. С. Горбанов, проф. Й. Матев, проф. З. Танев и др.

За многостранната му педагогическа, научноизследователска, публикационна и обществена дейност проф. Станчев е награждаван с държавни отличия, между които и орден „Кирил и Методий“ I степен, носител е на званието „Лауреат на Димитровска награда“.

Професор д-р ПЕНЬО КУРТЕВ

Роден е на 16.12.1916 г. в с. Зимница, Ямболско. През 1942 г. завършва Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския държавен университет „Климент Охридски“.

Назначен е за началник на отдел „Земеделие“ при Окръжния народен съвет в гр. Ямбол през 1945 г. През 1948 г. започва да работи като асистент по лозарство в Пловдивския държавен университет „П. Хилендарски“, а през 1953 г. е избран за доцент.

Заема длъжностите зам.-декан и декан на Лозаро-градинарския факултет на ВСИ – Пловдив (1958–1962).

Избран е за професор по лозарство през 1964 г. и за ръководител на катедрата по лозарство във ВСИ – Пловдив през 1971 година.

Проф. Куртев проучва ценни винени сортове и съвместно с проф. Бабриков създава сортовете грозде: „Ахелой“, „Хеброс“, „Гергана“, „Пловдивски рубин“, „Черноморски еликсир“, „Черноморски брилянт“, „Орфей“ и „Пловдивска малага“.

Носител е на редица ордени и медали – „Кирил и Методий“ I степен, „Червено знаме на труда“, „100 години Освобождение на България от османско робство“ и др. За райониране на лозарството в България е удостоен със званието „Лауреат на Димитровска награда“.

Професор дсн Лазар Станчев

Професор д-р ДИМИТЪР АТАНАСОВ

Роден е през 1912 г. в гр. Пещера, Пазарджишко. Научната кариера на проф. Атанасов започва в Опитната станция по тютюна в с. Джебел, Кърджалийско. През 1942 г. е директор на Опитната станция по тютюна в с. Козарско, Пазарджишко. През периода 1949–1959 г. е асистент, доцент и професор в катедра „Растениевъдство“.

Има качества на добър организатор, които са оценени високо, и през 1950 г. става началник на отдел „Опитно дело“ към Министерството на земеделието и хранителната промишленост. Разширява мрежата от научноизследователски институти и опитни станции в България, издига на по-висок етап научната проблематика, повишава научно-методическото равнище, укрепва материално-техническата база.

След създаването на Висшия институт по хранително-вкусова промишленост проф. Атанасов е избран за негов ректор.

Успоредно с това развива специалността „Технологии на тютюна“ и е избран за ръководител на катедрата. Не прекъсва връзката си и с катедрата по растениевъдство към ВСИ, където продължава да чете лекции по тютюнопроизводство. Удостоен е със званието „Лауреат на Димитровска награда“.

Професор д-р АСЕН КАЦАРОВ

Роден е на 24.10.1902 г. в София. Завършва агрономически науки в Университета Хейсен, Германия. 1925–27 г. специализира по селскостопански машини във Висшата политехника в Щутгарт, Германия. 1927 г. – асистент в катедра „Механизация на селското стопанство“ в Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския държавен университет „Климент Охридски“.

Професор дсн Димитър Брайков

Професор дсн Георги Стайков

1935–1945 г. е началник на отдела по механизация на селското стопанство при Централния земеделски научноизследователски институт.

1946–1970 г. – доцент, професор и ръководител на катедра „Механизация на селското стопанство“ при ВСИ.

1970–1976 г. – ръководител на секция по механизация на зеленчукови култури към ИЗК „Марица“ – Пловдив.

Проф. Кацаров е учен, откривател, конструктор, рационализатор и изобретател. Постига осъществяване на производствените процеси в тютюнопроизводството, картофопроизводството и доматопроизводството. За заслугите му в областта на механизиране на работните процеси в селското стопанство в България е удостоен със званието „Лауреат на Димитровска награда“.

II. НОСИТЕЛИ НА ЗВАНИЕТО „ДОКТОР ХОНОРИС КАУЗА“ НА АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

Професор дсн ДИМИТЪР БРАЙКОВ

Роден е през 1937 г. в с. Мандрица, Хасковска област. Завършва с отличен Лозаро-градинарския факултет на Пловдивския държавен университет.

През 1982 г. е удостоен с научна степен „доктор на селскостопанските науки“, а от 1985 г. е професор по лозарство.

Неговите научни изследвания са насочени към изясняването на важни теоретични и приложни проблеми, свързани с биологията, екологията и технологията на отглеждане на лозовата култура.

Самостоятелно и в колектив прави паралелни екологически изследвания на лозови сортове с промишлено значение в Сирия, Мароко, Кипър, Словакия, Молдова и България.

Проф. Брайков е един от първите български учени в областта на лозарството, който съвместно с еколози, растително-защитници, физиолози и механизатори разработва модел за внедряване на биологичното лозарство в нашата страна.

Участва в написването на повече от 170 публикации, в т.ч. научни трудове, учебници за студентите, книги, брошури, монографии.

Съществен е приносът на проф. Брайков като ректор за укрепването и международното признание на Висшия селскостопански институт в гр. Пловдив.

Член на Акредитационния съвет към Националната агенция за оценяване и акредитация на висшите училища и председател на Комисията по аграрни науки и ветеринарна медицина.

Проф. Брайков е бил председател на Специализирания научен съвет по лозарство, овощарство и зеленчукопроизводство към Висшата атестационна комисия.

Той е носител на два ордена „Кирил и Методи“ – III и I степен, на специална награда „Постижения през XX век“ от Международния биографичен център в Кеймбридж, Англия. За него е отделено подобаващо място в книгата „Международни лидери в постиженията“ (1997), издадена в Англия.

Удостоен е с почетното звание „Доктор хонорис кауза“ на Аграрния университет на 19.10. 2005 г.

Професор дсн ГЕОРГИ СТАЙКОВ

Роден е през 1924 г. в с. Книжовник, Хасковска област. Научната си кариера започва непосредствено след завършване на Агрономо-лесовъдния факултет на Държавния университет „Паисий Хилендарски“ – Пловдив през 1950 г. От следва-

щата година е редовен аспирант на академик Павел Попов.

През 1961 г. се хабилитира за доцент, а през 1968 г. – за професор.

Последователно поема ръководни постове във ВСИ „Васил Коларов“ – Пловдив. Бил е зам.-декан и декан на Агрономическия факултет, както и Зам.-ректор на Института.

Като учен и общественик проф. Стайков е широко известен в страната. Той организира научни форуми, конференции и симпозиуми.

Изявява се и като писател – има публикувани десетки разкази, очерци и стихове.

Проф. Стайков е автор на повече от 580 научни публикации, в това число 4 учебника, 3 ръководства за лабораторни и практически упражнения за студенти, 250 научни публикации, над 300 научнопопулярни статии, 3 монографии, 14 книги.

Научните приноси на проф. Стайков са в областта на картофо- и тютюнопроизводството. Проф. Стайков е безспорно един от най-добрите и дейни председатели на Съюза на научните работници в България – клон Пловдив.

Организаторските му качества се проявяват и като директор на Института по интродукция и растителни ресурси в гр. Садово.

Носител е на почетното академично звание „Доктор хонорис кауза“ на Аграрния университет от 01.10.2007 година.

Професор д-р ГЕОРГИ СЕНГАЛЕВИЧ

Роден е през 1931 г. в гр. София. Висшето си образование получава в Агрономическия факултет на Селскостопанската академия, специалност Растителна защита.

След дипломирането си работи като ръководител на растително-защитната база в гр. Исперих, Разградска област.

От 1954 г. е асистент в катедра „Ентомология“ във ВСИ – Пловдив, а от 1982 г. – професор.

От 1970 до 1989 г. е ръководител на катедра „ОЗННС“, а от 1989 до 1991 год. – на катедра „Агроекология“. През периода 1991–1995 г. е Заместник-ректор на ВСИ.

За големи заслуги в науката и оказване помощ на селското стопанство е удостоен с орден „Кирил и Методий“ II степен, орден „Константин Малков“, Златен орден на Българския червен кръст, орден I степен по Гражданска защита и Златна значка за „Технически прогрес в науката“.

Българската асоциация по растителна защита награждава проф. Сенгалевич за цялостния му принос в растителната защита на Република България. През 2000 г. проф. Сенгалевич е удостоен с почетен знак на Пловдив.

Проф. Сенгалевич е публикувал самостоятелно и в съавторство 263 научни труда, написал е 3 монографии, 4 ръководства, 8 учебника и 6 книги. Има признати 5 патента в съавторство, където е водещ изследовател, и 2 авторски свидетелства за изобретения.

Носител е на почетното академично звание „Доктор хонорис кауза“ на Аграрния университет от 29.09.2008 година.

Професор дсн ДИМИТЪР БАБРИКОВ

Роден е на 29.01.1934 г. в с. Мандрица, Хасковска област. Висшето си образование завършва през 1957 г. във ВСИ в Пловдив с пълно отличие.

През 1959 г. е избран за асистент в катедрата по лозарство в Лозаро-градинарския факултет на ВСИ. Защитава кандидатска дисертация през 1968 г. и докторска – през 1977 година.

Декан е на факултета по Лозаро-градинарство в продължение на десет години, а ръководител на катедра „Лозарство“ – 17 години.

Разработеният от проф. Бабриков и колектив уникален метод за прогнозиране на добивите в лозовите насаждения с успех се внедрява в лозарската практика на България от 1974 г.

Виното от неговия сорт „Евмолпия“ (Тракийски мавруд) получава най-високото признание – първа награда на Международния конгрес по лозарство и винарство в САЩ през 1993 г.

Сортовете на проф. Бабриков са патентовани в Австралия, Италия, Швейцария и САЩ.

Приносите му в областта на биологията на лозата, прогнозирането на добивите и селекцията са отразени в научните трудове и учебници в САЩ, Югославия, Италия, Израел, Русия и др. Освен това има утвърдени и три рационализации от „Института за изобретения и рационализации“ и е почетен рационализатор на Република България. Публикувал е над 125 научни труда, 14 учебника и книги и много научно-популярни статии.

Член е на Комисията по трайни насаждения и Пленума на Държавната сортова комисия.

От 1982 г. е председател на Специализирания научен съвет по лозарство, овощарство и градинарство към Висшата атестационна комисия.

За значителната си научноизследователска и преподавателска дейност е награден с орден „Кирил и Методий“ I степен, орден „Червено знаме на труда“ и други отличия.

Носител е на платинения диск на Американския библиографски институт (1998 г.). Вписан е в книгата „Кой кой е в науката“ на Кеймбриджския университет в Англия през 1995 година.

Носител е на почетното академично звание „Доктор хонорис кауза“ на Аграрния университет от 17.12.2009 година.

III. РЕКТОРИ НА ДРУГИ УНИВЕРСИТЕТИ, ДИРЕКТОРИ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ИНСТИТУТИ И УЧЕБНО-НАУЧНИ ЦЕНТРОВЕ

Член-кореспондент професор ВЕЛКО ВЕЛКОВ

Роден е на 19.03.1908 в с. Вещица, Видинска област. През 1935 г. завършва Агрономическия факултет на Университета в Тулуза, Франция.

През периода 1941–1945 г. е привлечен като асистент в катедрата по овощарство при Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския университет, а от 1945 г. е асистент по овощарство във ВСИ „Васил Коларов“ – Пловдив. През 1948 г. е избран за доцент. Работи по проблемите на овощарството. С ръководения от него колектив издават капиталния труд „Българска помология“ в два тома, където се прави точно и подробно описание на всички овощни видове и сортове – местни и интродуцирани.

Проф. Велков създава 7 сорта праскови, технологии за отглеждане на овощните видове и системи на резитби.

В периода 1964–1972 г. е директор на Института по овощарство – Пловдив и има голяма заслуга за превръщането му в център на овощарската наука в България.

За приноса му към овощарската наука проф. Велко Велков е избран за член-кореспондент на Селскостопанска академия. Награден е с орден „Кирил и Методий“ I степен.

Професор д-р ВЪТО ГРУЕВ

Роден е на 18.12.1915 г. в с. Шишенци, Видинско. През 1943 г. завършва Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския държавен университет „Климент Охридски“.

През периода 1960–1974 г. е професор в катедрата по животновъдство на ВСИ – Пловдив.

Избран е за Зам.-ректор на ВСИ – Пловдив и за член на централното ръководство на Съюза на научните работници в България през периода 1963–1968 г.

Проф. Въто Груев е един от основателите на Висшия селскостопански институт в гр. Пловдив. Изявен педагог и учен по животновъдство, той е и първият Ректор на Висшия институт по зоотехника и ветеринарна медицина (сега Тракийски университет – Стара Загора).

Проф. Въто Груев е учен и лектор с изключителна ерудиция и обаятелност. Има високи научни и организационни приноси за развитието на животновъдството в България. Носител е на званието „Заслужил деятел на науката“.

Професор д-р НАДЕЖДА ФЕТВАДЖИЕВА

Родена е през 1921 г. в Хасково. Идва в катедра „Земеделие“ във ВСИ „Васил Коларов“ като

Професор д-р Въто Груев

професор по земеделие, след закриване на ВСИ „Георги Димитров“ – София.

Основната ù специалност е хербология. Тя търси научни прийоми за намаляване на вредата от хербицидите и се стреми да екологизира тяхното използване.

Проф. Фетваджиева създава Методика за картиране на заплевеляването на земеделски площи.

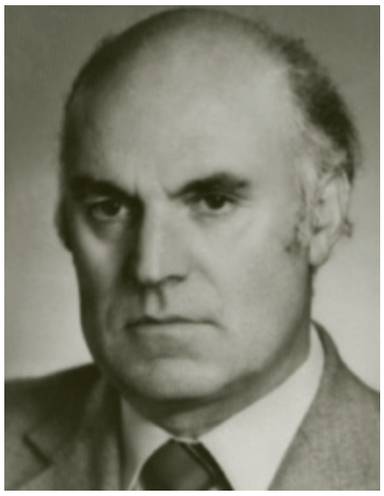
Автор е на първия учебник в страната по хербология. Учен с международен авторитет, през 1980 г. е избрана за директор на Научноизследователския институт по растителна защита в Костинброд.

Професор д-р МИЛКО ЙОРДАНОВ

Роден е през 1923 г. в Пловдив. Започва научната и преподавателската си кариера през 1951 г. като асистент по зеленчукопроизводство в едноименната катедра във ВСИ – Пловдив.

Той се утвърждава като учен с постигнати високи успехи в областта на проучванията, свързани с хетерозиса при доматите, селекцията и агротехниката. Специализира в Холандия, Франция, Израел, САЩ и др.

Последователно е зам.-директор (1966–1969 г.) и директор (1969–1972; 1974–1977 г.) на ИЗК „Марица“, зам.-генерален директор на ДСО „Булгарплод“ (1972–1974 г.), а от 1977 г. е зам.-главен директор по науката на Научно-производствения комплекс по плодово и зеленчуково производство – Пловдив. Бил е председател на Научно-координационния център по трайни насаждения и зеленчукопроизводство при Селскостопанска академия, както и дългогодишен председател на Специализирания научен съвет по лозарство, овощарство и зеленчукопроизводство към Висшата атестационна комисия – София.

Професор д-р Киро Костов

Има публикувани над 170 научни труда у нас и в чужбина.

В резултат от селекционната му работа са създадени в колектив и самостоятелно 24 сорта домати.

За постигнатите високи научни резултати през 1977 г. е избран за чуждестранен член-кореспондент на Селскостопанската академия на науките на ГДР.

Удостоен е със званията „Лауреат на Димитровска награда“ (1971) и „Заслужил деятел на науката“ (1982).

Избран е за народен представител в VII Народно събрание.

Професор д-р АСЕН ИЛИЕВ

Роден е през 1902 г. в гр. Пазарджик. През 1928 г. завършва Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския държавен университет „Климент Охридски“, а през периода 1928–1930 г. е научен сътрудник по фуражни култури към Централния земеделски научноизследователски институт в София.

От 1930 до 1940 г. е научен сътрудник в ИЗК „Марица“ – Пловдив и завеждащ отдел по фуражни култури.

Специализира в Германия през периода 1940–1941 година.

През 1948–1963 г. е доцент и професор към катедрата по растениевъдство при ВСИ – Пловдив и е един от най-добрите съратници на акад. Павел Попов.

Води интензивна научноизследователска работа в областта на селекцията и технологията на фуражните култури. Неговите проучвания са включени в монографията „Люцерна“. Селекционната му работа с люцерната, фия и ежовата главица завършва със създаването на ценни сортове от тези култури.

От 1942 до 1946 г. е директор на Земеделската опитна станция в Кнежа, а през периода 1946–1955 г. е директор на ИЗК „Марица“ – Пловдив.

Професор д-р КИРО КОСТОВ

Проф. Киро Костов е роден на 24 май 1930 г. в странджанското село Граматиково, област Бургас. Завършва висше агрономическо образование в Прага (1953) като стипендиант на чешкото правителство. През 1967 г. защитава научната степен „доктор“ в Аграрния университет в Прага като задочен аспирант.

От 1960 г. е на научна работа в Института по ечемика в Карнобат. След успешен конкурс е назначен за асистент по фуражно производство в катедра „Растениевъдство“ при Агрономическия факултет на ВСИ – Пловдив.

Избран е за Ректор на Аграрния университет – Пловдив през мандат 1987–1991 г. Негова заслуга е поставянето на основите на Агроекологичния научно-учебен център в Университета през 1988 г. и изграждането на лаборатория по генетично инженерство.

Участвал е в много научни форуми по линия на ФАО, Еукарпия и двустранно сътрудничество в различни страни (САЩ, Куба, Сирия, Египет, Дания, Англия, Швейцария, Италия, бившите страни от СССР, Чехословакия, Югославия, ГДР и др.).

Проф. Костов е бил Председател на Научния съвет по растениевъдство към ВАК (1984–1991) и негов дългогодишен член до 1995 г., член на Президиума на ВАК (1995–1998) и на Селскостопанска академия (1977–1990), Председател на Комисията по агрономо-лесовъдни науки към Националния фонд за научни изследвания (1995–1998), член на редколегията на списание „Растениевъдни науки“ (1979–2003).

За цялостната му научноизследователска и преподавателска дейност е удостоен с орден „Кирил и Методий“ I степен и два пъти със значката „Константин Малков“.

От 1979 до 1987 г. проф. Костов е директор на Института по растителни и генетични ресурси в Садово.

Професор д-р КОЛЮ МУРГОВ

Роден е през 1934 г. в с. Черна могила, Хасковско. През 1958 г. завършва Висшия институт за народно стопанство във Варна и започва работа като преподавател в Школата за подготовка на ръководни кадри в гр. Пазарджик.

От 1961 до 1990 г. работи като асистент, доцент и професор в катедрата по организация на ВСИ – Пловдив.

През 1992 г. е избран за ръководител на катедрата по информатика. Той е първият декан на

Факултета по аграрикономика във ВСИ – Пловдив (1996-1999).

Проф. Мургов има особена заслуга за изграждане на националната автоматизирана система за управление на производството в селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост.

През 1970 г. проф. Мургов е директор на Електронно-изчислителния център (ЦЕИМ) към Министерството на земеделието и хранителната промишленост – София.

Професор дсн ВЪЛКО ТОПАЛОВ

Роден е през 1932 г. в с. Верен, Чирпанско. През 1956 г. завършва ВСИ „Г. Димитров“ в София, а от 1961 г. е научен сътрудник в Института по памука в гр. Чирпан.

От 1985 г. е старши научен сътрудник, а от 1991 г. е професор в катедрата по земеделие при ВСИ – Пловдив.

Проф. Топалов чете лекции по земеделие. Той разработва проблемите на екологията и търси нови принципи за тяхното решение, създава екологосъобразни технологии за получаване на чиста продукция.

Проф. Топалов за първи път в страната разглежда проблема „Системи на земеделието“ като триединен: „технология – икономика – екология“ и начертава пътя на преминаване от конвенциално към устойчиво земеделие. Докладът му на тема „Устойчиво земеделие и развитие на селските райони“ предизвиква интерес на международната конференция в Пекин, Китай през 1992 година. Става популярен и е поканен да участва в международни симпозиуми и конференции в Китай, Италия, Холандия, за да сподели своите постижения с учени от много страни.

През 1985 г. е директор на Института по розата в гр. Казанлък.

Професор дсн СТОЙЧО КАРОВ

Роден е на 18.01.1933 г. в гр. Доспат, област Смолян. През 1956 г. завършва ВСИ „В. Коларов“ – Пловдив, специалност Лозаро-градинарство. Научно-преподавателската му кариера в катедра „Фитопатология“ е: асистент (1959), доцент (1973), професор (1987), доктор (1971), дсн (1986). Декан на Факултета по растителна защита и агроекология (1987-1991 и 1995-1999).

Научни постижения – за първи път в страната са установени и проучени 9 причинители на болести и патологични синдроми. Разработени са технологии за биологично производство и алтернативни методи и средства за борба с болестите при основни овощни, зеленчукови и ягодоплодни култури.

Със създаването на Агроекологичния център Проф. Каров е първият му ръководител (1987-2001). Той е включен като член на Международния борд на Фондация Avalon (1993 г.).

Реализираните от Центъра два международни проекта: Improving food security and ecofarming in Bulgaria (1999–2000), финансиран от Австрийското правителство, и Promotion of organic agriculture in Bulgaria (април 2000 – април 2001), разкриват пред колектива допълнителни възможности за провеждане на семинари и курсове за обучение по биологично земеделие на изпълнителски кадри от МЗГАР, земеделски производители, селскостопански специалисти.

В международен план биологичното стопанство на Агроекологичния център към Аграрния университет става обект на внимание от страна на принц Чарлз, който в рамките на официалната си визита в България го посещава на 7 ноември 1998 г.

На международно ниво проф. Каров се изявява и като експерт по земеделие и околна среда към ФАО, Рим (2002–2003), включен в Международен проект за разработване на Национална стратегия за устойчиво развитие на земеделието и селските райони в Република Хърватска.

Проф. Каров е избиран *за председател на*: Научен съвет по биологична и интегрирана растителна защита към СО „Агрохимическо обслужване“ (1988); Пловдивския клон на Българския съюз за защита на Родопите (1996–1998); председател на Управителния съвет на Асоциация по екологично земеделие „Екофарм“ (1996–2015); *член на*: Националното бюро на Българския съюз за защита на Родопите (1998–2000); ръководството на Пловдивското дружество за приятелство с Индия (2000–2002); Комисията по биологично земеделие към МЗХ (2002–2009); експертна група към МЗХ за разработване на Стратегия и Национален план за развитие на биологичното земеделие в България (2007–2013); Управителния съвет и зам.-председател на Общобългарски граждански алианс (2009–2015).

Той е носител на: две златни значки „Константин Малков“ на ОНС – Пловдив за приноси в селскостопанската практика и Юбилейна значка на НСРЗ във връзка със 110-годишнината на растителната защита в България; юбилейни знаци и грамоти на Аграрния университет – Пловдив.

Ръководител на учебно-научния център по устойчиво земеделие „Агроекологичен център“ при Аграрния университет – Пловдив (1987-2001). Инициатор за създаването му и негов пръв ръководител.

IV. ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА СЪВЕТА НА РЕКТОРИТЕ И СЪЮЗА НА УЧЕНИТЕ

Чл. кор. проф. дсн ЙОРДАНКА КУЗМАНОВА

Родена е на 13.11.1948 г. в гр. София. През 1971 г. завършва висшето си образование в Софийския университет, специалност „Биохимия и микробиология".

През 1975 г. защитава докторска дисертация. От 1976 г. започва работа във ВСИ – Пловдив.

От 1998 г. е професор, дсн, а от 2008 г. е член-кореспондент на БАН – София.

Заема следните административни длъжности: заместник-декан на Факултета по защита на растенията и почвата (1987), декан на Факултета по растителна защита и агроекология (1990–1995), Ректор на Аграрен университет – Пловдив (1999-2007), ръководител на катедра „Микробиология и екологични биотехнологии" (2008–2015).

Два мандата е председател на Съвета на ректорите в България (2003–2008).

Изнася лекции в университети в Италия, Испания, Гърция, Кипър, Белгия, Германия, САЩ и др. страни от Европейската общност.

Специализира в Италия (1993), Белгия (1995), Испания (1996), Гърция (1997), Германия (1999), Белгия (2001), Финландия (2002), Ирландия (2004), Южна Корея (2004), Китай (2004) и САЩ (2006).

Създадени патенти и изобретения – разработена е технология за получаване на биопрепарат за растителна защита на база български щам *Bacillus thuringiensis*; в официалния справочник на института „Луи Пастьор" във Франция са включени 26 български щама *Bacillus thuringiensis*; патентован е щам с различни токсини *Bacillus thuringiensis*.

Публикува над 200 статии, автор и съавтор е на 5 учебника (2 на български език, 1 на сръбски език и 2 на английски), на 3 ръководства и една глава от книга.

Удостоена е с: Почетен знак „Висше агрономическо образование в България", Аграрен университет – Пловдив, 2001; Юбилейна значка „60 години СУБ в България", СУБ – София, 2004; Юбилейна статуетка „60 години СУБ в България", СУБ – София, 2004; Почетен знак „60 години Аграрен университет – Пловдив", 2005; Златен медал на Министерство на образованието и науката, Държавен университет Армения, Ереван, 2006; Почетен гражданин на Атланта, щата Джорджия, САЩ, 2006; Testimonial International Visitor Leadership Program of the United States Department of State, Washington, D.C., 2006; Почетен знак на град Пловдив – Общински съвет град Пловдив, 2005, 2007.

Член е на следните международни организации: Управителния съвет на Европейската асоциация на университетите; Представител в съвета на Асоциацията на европейските аграрни университети; Представител на България в Управителния съвет на Централна европейска инициатива – Триест; член-кореспондент на БАН.

Чл.-кор. проф. дсн Йорданка Кузманова

Доцент д-р ЕВГЕНИЯ ГРУЕВА

Родена е през 1920 г. в с. Сланотрън, Видински окръг. В периода 1964-1969 е асистент и доцент в катедрата по икономика и организация на ВСИ „Васил Коларов" – Пловдив.

От 1969 до 1981 г. нейната научна кариера последователно преминава като доцент в Селскостопанска академия, а по-късно и във Висшия икономически институт „Карл Маркс" в София.

Участва като съавтор в написването на първия учебник по счетоводство на ТКЗС за студентите от Селскостопанска академия „Г. Димитров" – София и ВСИ „В. Коларов" в Пловдив през 1951 година.

Сериозен принос като научен работник има в разработването на въпросите за установяване на себестойността на получаваните продукти в селското стопанство, за отчитане на разходите в зеленчуковото производство, лозарството и овощарството. Съществен принос има и в разработването на въпросите по разпределение на косвените разходи по отрасли и култури.

За научна и преподавателска дейност във висшето образование е награждавана с грамоти, медали и ордени.

От 1955 до 1968 г. е секретар на Съюза на учените в Пловдив.

V. ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИ НАУЧНИ СЪВЕТИ

Професор дсн СТОЙНЕ ГРИГОРОВ

Роден е през 1924 г. в с. Горно Уйно, Софийска област. През 1949 г. завършва висше образование във ВСИ „Г. Димитров" – София, където е

асистент, доцент и професор (1953-1969). Ръководител е на катедрата по ентомология на ВСИ – Пловдив (1971–1979).

Като учен е считан за един от най-големите ентомолози в страната. Резултатите от научната му дейност получават обществено признание. Написва над 120 научни труда в областта на растителната защита.

Монографията му „Листни въшки по културните растения и борбата с тях“, в която са описани 369 вида листни въшки, е значим принос не само за българската, но и за световната ентомологична наука.

Научните му изследвания, свързани с неприятели по житните и бобовите култури, имат важно значение за ентомологичната наука и растително-защитната практика.

Безспорен принос на проф. Григоров и ръководения от него колектив е разработването на интегрирана растително-защитна система при житните култури.

Проф. Григоров е председател на Специализирания съвет по растителна защита и член на подкомисията на ВАК по селско и горско стопанство.

Професор дсн ГЕОРГИ КОЙНОВ

Роден е на 23.08.1919 г. в с. Болярово, Хасковско.

Научната кариера на проф. Койнов започва през 1945 г. като ръководител на опитно поле в Опитните станции в Садово и Кнежа.

От 1947 г. преминава през асистент, доцент и професор в катедрата по растениевъдство във ВСИ – Пловдив. От 1962 до 1964 г. е Зам.-ректор на ВСИ – Пловдив.

Проф. Койнов е автор на повече от 100 научни труда, на 3 учебника по растениевъдство и памукопроизводство, на монография за нахута и др. Той разработва различни звена от технологията за отглеждане на нахута, памука и фасула, подобрява метода на сложните популации при селекцията на ръжта. Отделя много време на проблемите за уплътнено използване на земята с предкултури и втори култури. Това допринася да бъде избран да оглави разработването на този проблем в национален мащаб.

Създадените от него сортове памук, фасул и нахут се отличават с ценни качества. Автор и съавтор е на 8 сорта различни полски култури: ръж – „Коларовка 1“; нахут – „Пловдив 19“ и „Образцов чифлик 1“; памук – „Авангард 264“ и „Пловдив 10“; фасул – „Коларовец 27“, „Русе 13“ и „Русе 17“.

От 1979 до 1983 г. е председател на Специализирания съвет по растениевъдство към ВАК.

Професор дсн ИВАНКА ЛЕЧЕВА

Родена е на 24.09.1947 г. в с. Трапище, Разградска област. Завършва висшето си образование във ВСИ „Васил Коларов“ – Пловдив през 1969 г.

През 1978 г. е назначена за асистент по ентомология в катедра „Ентомология“. През 1988 г. става доцент, а 2000 г. – професор.

Ръководни длъжности: ръководител на катедра „Ентомология“ (1991–1992), заместник-декан и декан на Факултета по растителна защита и агроекология (1995-2007), заместник-ректор по учебната дейност на АУ – Пловдив (2007–2011).

Научноизследователската ù работа е в областта на интегрираната растителна защита в овощни насаждения, алтернативните средства за растителна защита в овощни агроценози, отглеждани при условия на органично земеделие.

Тя е ръководител на първия научноизследователски проект за България, съвместно с USDA и Европейската лаборатория по биологична борба в Монпелие, Франция.

Проф. Лечева има 130 научни публикации в авторитетни български и чуждестранни списания, 2 учебника по специална ентомология и 6 книги.

Специализирала е в Англия – Университета в Ню Касъл (1993); в Ирландия – Университета в Дъблин (1996); в Израел – Бет Даган (1996); в Швейцария (2001).

Участва в Международните форуми за висшето образование в Копенхаген (2003) и във Виена (2005).

Член е на: Българското ентомологично дружество, Американското ентомологично дружество, Балканската асоциация по опазване на околната среда (B.EN.A).

Участва в редколегиите на научните списания „Растениевъдни науки“, „Balkan ecology“, „Journal of Tekirdag Agricultural Faculty“, „Аграрни науки“ – издание на Аграрния университет, на което е главен редактор.

Носител е на следните награди: 2008 г. – почетен знак на община Пловдив за съществен принос в развитието на града и заслуги към неговите граждани; 2005 г. – златна значка от Министерството на земеделието и продоволствието и Националната служба по растителна защита за принос към растителната защита в България; 2005 г. – номинация по Международен проект „1000 жени за Нобелова награда за мир“; 2001 г. – Международна награда от Американския библиографски институт за жени в науката и бизнеса „WHO’S WHO“.

Проф. Лечева е заемала следните отговорни длъжности извън Аграрния университет – Пловдив:

2001–2003 г. – член на комисията по Агрономолесовъдни науки при ВАК;

2003–2005 г. – заместник-председател на Комисията по агрономо-лесовъдни науки при ВАК.

2009–2012 г. – член на Президиума на ВАК;

2007–2009 г. – председател на Специализирания научен съвет по растителна защита и агроекология при ВАК.

Професор дсн Димитър Греков

Професор д-р Иван Ранчев

VI. МИНИСТРИ, ЗАМЕСТНИК-МИНИСТРИ И ДИПЛОМАТИ

Професор дсн ДИМИТЪР ГРЕКОВ

Роден е на 22 януари 1958 г. в гр. Любимец, Хасковска община. През 1984 г. завършва ВСИ – Пловдив, а през 1984–1985 г. работи като агроном в АПК „Маришка долина“ в родния си град.

През 1988 г. е назначен за асистент в катедра „Животновъдни науки – бубарство“, последователно като старши и главен асистент, а през 1995 г. става доцент. От 2010 година е професор в катедрата.

Ръководител е на катедра „Животновъдство“ през периода 1999–2001 г., а от 1999 до 2007 г. е декан на Агрономическия факултет в Аграрния университет – Пловдив.

От 2007 до 2015 г. е Ректор на Аграрния университет – Пловдив.

Изнася лекции в Казахстан и Южна Корея. Специализира в Южна Корея (1999).

Ръководител е на 5 докторанти.

Автор е на 4 хибрида на черничевата копринена пеперуда.

Удостоен е с наградите – почетен професор на Украинския институт по бубарство и на Херсонския държавен аграрен университет.

Член е на редколегиите на списанията: „Животновъдни науки“, „Животновъдство-плюс“, „Agricultura“ – Moldova и „Zagadnienia ekonomiki rolnej“ – Полша.

Редактор е на международното списание за промишлена ентомология на Южнокорейската асоциация по бубарство.

Член на консултативния научен съвет на БАН.

Избран е за министър на земеделието и храните с решение на Народното събрание за периода 29.05.2013 до 06.08.2014 г.

Професор д-р НИКОЛА НЕСТОРОВ

Роден е на 19.01.1920 г. в с. Красново, Пловдивско. Проф. Несторов се влива в редиците на учените преподаватели през 1948 г. като асистент, доцент и професор в катедрата „Анатомия и физиология на домашните животни“ при ВСИ – Пловдив, на която през периода 1951–1964 г. е ръководител.

Като зам.-ректор на ВСИ „Васил Коларов“ – Пловдив през периода 1951–1962 г. той осъществява много инициативи: организира научно-производствени сесии, научни изложби, обсъждане на учебници и ръководства, издаване на вестник „Коларовец“ и др.

От 1964 до 1966 г. е назначен за Ректор на Висшия институт по механизация и електрификация на селското стопанство – Русе. След това е избиран последователно за ръководител на катедра във Висшия медицински институт – София, директор на Института по месна промишленост в София, ръководител на катедрата „Ветеринарна физиология“ във Висшия институт по зоотехника и ветеринарна медицина – Стара Загора.

През периода 1970–1974 г. е зам.-министър в Министерството на земеделието и хранително-вкусовата промишленост, а от 1980 г. е член на Президиума на ВАК.

За големи заслуги като учен и организатор проф. Несторов е удостоен със званието „Заслужил деятел на науката“. Носител е на ордена „Кирил и Методий“ I степен, на „Народна Република България“ I степен и др.

Професор д-р ИВАН РАНЧЕВ

Роден е през 1921 г. в с. Смилец, Пловдивска област. През 1950 г. завършва Агрономическия факултет при Висшия селскостопански институт „Г. Димитров“ – София и започва преподавателската си кариера като асистент по икономика на селското стопанство в същия институт.

От 1951 г. е редовен аспирант по икономика на селското стопанство в Тимирязевската академия в Москва, а от 1955 г. е преподавател по икономика на селското стопанство във ВСИ „Васил Коларов“ – Пловдив.

От 1963 г. е ръководител на катедрата по икономика на селското стопанство, а през 1968 г. е удостоен с научното звание професор.

От 1974 до 1979 г. е Ректор на Висшия селскостопански институт „Васил Коларов“ – Пловдив.

Изследователската му дейност е свързана с въпросите на интензификацията, специализацията, концентрацията на селското стопанство и неговата икономическа ефективност.

През периода 1969–1973 г. е заместник-министър в Министерството на земеделието и хранителната промишленост. Носител е на различни ордени и медали – „Народна Република България“ I степен, „Червено знаме на труда“, „25 години СИВ“.

Професор д-р ДИКО ДЕКОВ

Роден е през 1925 г. в с. Реселец, Плевенско. През 1952 г. завършва ВСИ „Г. Димитров“ – София и започва работа като асистент в катедрата по растениевъдство в същия институт.

От 1967 до 1979 г. получава научните звания доцент и професор.

През 1982 г. е заместник-ректор на УИПКК – София и ръководител на катедра.

Поддържа връзки с почти всички институти в страната и с много научни работници, с които разработва научни проблеми в областта на селекцията на твърдата пшеница и фасула и в областта на технологията за отглеждане на различни селскостопански култури. Автор е на 4 сорта фасул, на 1 сорт люцерна и на 1 сорт царевица.

От 1968 до 1975 г. е на работа в българското посолство в Рим като първи секретар по въпросите на селското стопанство и научно-техническото сътрудничество с ФАО.

VII. НОСИТЕЛИ НА ПРЕСТИЖНИ НАУЧНИ НАГРАДИ

Професор дтн КРАСИМИР ИВАНОВ

Роден е на 18.12.1950 г. в гр. Мездра. През 1973 г. завършва Химическия факултет на Софийския университет с квалификация „химик неорганик“.

През периода 1975–1998 г. е асистент, доцент и професор във ВПИ – гр. Шумен и ВСИ – Пловдив.

От 1989 до 2012 г. е ръководител на катедра „Обща химия“, а от 2012 до 2015 г. е заместник-ректор на Аграрния университет – Пловдив.

Проф. дтн Красимир Иванов получава награда „Питагор“ за съществени приноси в развитието на науката в периода 2011–2013 г.

Проф. Иванов утвърждава създадената и ръководена от него научна група сред международната научна общественост с научни постижения в областта на хетерогенния катализ и химия на тежки метали – ново направление по катализ към катедра „Обща химия“.

Въз основа на получените резултати е намерено комплексно решение с производство на карбамид-формалдехидни смоли. Спрян е вносът на желязо-молибденов катализатор за нуждите на единствения производител на формалин в България („Неохим“ АД – Димитровград) и е използван само катализатор, произведен по патенти на проф. Иванов. Технологията е екологосъобразна и включва затворен цикъл с използване на отработен катализатор.

Годишно за нуждите на дървопреработвателната промишленост в България се внасят над 50 000 тона карбамид-формалдехидни смоли на обща стойност над 50 000 000 лева. След реализирането на проект BG.161PO003-1.2.04-0095-C0001 по ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ от „Кастамону България“ АД и внедряването на закупената нова технология, разработена от проф. К. Иванов, вносът се намалява с над 30%.

Общият брой на публикациите му е над 150 (в това число 8 авторски свидетелства и 7 патента, от които 6 внедрени в практиката).

Проф. Иванов е вписан в „Златната книга на Патентното ведомство на Република България“ през 2005 г., а за съществени приноси в развитието на науката в периода 2011–2013 г. му е присъдена наградата „Питагор“ (2013).

ПОЧЕТНИ ДОКТОРИ НА АГРАРНИЯ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

проф. Сирил Ван Аше
Католически университет – Льовен, Белгия, септември 1994

проф. Михаел Бьоме
Хумболтов университет – Берлин, Германия, 22 май 1998

проф. Филип Боксус
Опитна станция за агрономически изследвания – Жамблу, Белгия, септември 1999

проф. Денис Бейкър
Империъл колидж – Лондон, Великобритания, 16 ноември 2001

проф. Джеймз Каванах
Университетски колеж – Дъблин, Ирландия, 1 юни 2001

проф. Въто Груев
Аграрен университет – Пловдив, септември 2002

проф. Лазар Станчев
Аграрен университет – Пловдив, септември 2002

Ярослав Палас
Министър на земеделието на Република Чехия и възпитаник на Аграрен университет – Пловдив, 27 септември 2004

проф. Конрад Хагедорн
Хумболтов университет – Берлин, Германия, 15 декември 2004

проф. дн Димитър Брайков
Аграрен университет – Пловдив, 19 октомври 2005

проф. дсн Георги Стайков
Аграрен университет – Пловдив, 1 октомври 2007

проф. д-р Георги Сенгалевич
Аграрен университет – Пловдив, 29 септември 2008

Георги Гергов
Директор на „Международен панаир Пловдив“, Председател на Съвета на настоятелите на Аграрния университет – Пловдив, 29 септември 2008

проф. д-р Джако Вангронсвелд
Директор на Центъра за екологични науки на Хаселския университет, Белгия, 17 декември 2009

проф. дсн Димитър Бабриков
Аграрен университет – Пловдив, 17 декември 2009

проф. Жозе Мануел Пейшото Тейшейра Лейтао
Университет „Алгарве“ – Фаро, Португалия, 19 септември 2011

1. проф. Сирил Ван Аше
2. проф. Михаел Бьоме
3. проф. Филип Боксус
4. проф. Денис Бейкър
5. проф. Джеймз Каванах
6. проф. Вато Груев
7. проф. Лазар Станчев
8. проф. Конрад Хагедорн
9. Ярослав Палас
10. проф. дн Димитър Брайков
11. проф. д-р Георги Сенгалевич
12. Георги Гергов
13. проф. д-р Джако Вангронсвелд
14. проф. дсн Димитър Бабриков
15. проф. Жозе Мануел Пейшото Тейшейра Лейтао

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

Първи период (1945–1950)

Аграрният университет е крупен национален център с международни измерения в областта на висшето образование

Още от създаването му като Агрономо-лесовъден факултет на първия университет в гр. Пловдив през 1945 г. и до днес АУ е познат у нас и в чужбина като висше учебно заведение с утвърдени традиции в областта на аграрното образование. Неизменно той остава единственото висше училище в тази област за всестранна подготовка на наши и чуждестранни студенти, обучавани от преподаватели, завършили реномирани европейски аграрни университети във Франция, Германия, Австрия, Белгия, Италия, Русия и др. (акад. Павел Попов, акад. Христо Даскалов, чл.-кор. Велко Велков, проф. Асен Кацаров, проф. Тодор Душев, проф. Марин Маринов, проф. Илер Възвъзов) и от преподаватели по общообразователни дисциплини от Софийския университет (проф. Кандиларов, проф. Врански, проф. Попов и др.). Тези първи преподаватели достойно са заменени от техни възпитаници. Те израстват като професори, доценти и научни сътрудници в научноизследователските институти в областта на селското стопанство, както и ръководители на земеделски кооперации, ферми и предприятия с безспорен принос за съвременното развитие на аграрното образование и на земеделската наука и производство.

В развитието на АУ ясно се очертават няколко периода на фона на историческите събития, белязани с извършване на дълбоки обществено-политически, икономически, социални и културни промени.

Първият период започва с откриването на 4 август 1945 г. на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ с два факултета – Агрономо-лесовъден и Медицински.

Първата учебна година на Агрономо-лесовъдния факултет е 1945–1946 г. Още през месец септември се избира неговото ръководство. Академичният съвет на Пловдивския университет решава в първи курс да се обучават 200 студенти в Агрономо-лесовъдния факултет – 150 по агрономство и 50 по лесовъдство.

Приемат се повече студенти в първи курс – съответно 305 по агрономство и 67 по лесовъдство. Учебните занятия започват на 25 ноември 1945 година. Обучението се провежда в трудни за преподаватели и студенти условия. Не достигат зали за лекции. В залите за упражнения липсват необходимите за всеки студент учебни пособия. С един микроскоп или планиметър се обслужва цяла група студенти. Липсват учебници и ръководства. Много несгоди и трудности съпътстват студенти и преподаватели в този начален момент, но „над всичко е жаждата за знания, волята да се преодоляват всички трудности“ (Стайков, Г., 1995).

През първата година в процеса на обучение се използват учебния план и програмите на Софийския агрономо-лесовъден факултет. Срокът на обучение е четири години и една година производствен стаж. До 1950 г. учебните планове са съобразени с частното и дребно селско стопанство. Ръководството на факултета и Академичният съвет влагат много усилия за подобряване на материалната база и попълване на академичния състав за обезпечаване на учебния процес. Последователно са създадени катедрите: „Растениевъдство“, „Агрометеорология“, „Физиология на растенията и земеделска ботаника“, „Генетика и селекция на растенията“, „Анатомия и физиология на домашните животни“, „Механизация“, „Земеделие“, „Растителна защита“, „Лозарство“, „Овощарство“, „Селскостопански мелиорации“, „Животновъдство“, „Икономика и организация на селското стопанство“.

Основните форми на обучение са: лекции, лабораторни и практически упражнения, допълнени от колоквиуми и консултации. Още от първите учебни години ръководството на факултета обсъжда и внася промени в учебните планове, като има предвид тяхното съществено значение при обучението на селскостопанските специалисти. Те се приемат като ръководство за действие – определят профила на специалността и съдържат всички основни елементи, по които се осъществява учебният процес.

Учебните планове претърпяват по-малки или по-съществени положителни изменения през целия 70-годишен период от съществуването на Университета.

През периода 1945–1950 г. във връзка с учебно-методичната работа са обсъждани и решавани следните по-важни въпроси:

– От Министерството на земеделието и държавните имоти е изискано Решение за отпускане на горски обект при с. Тъмръш в Родопите за учебни цели;

– Взето е решение за осигуряване на книжен фонд за Университетска библиотека (1945);

– Приети са учебните планове на Медицинския и Агрономическия факултет (1946);

– Назначени са преподаватели за осигуряване на езикова подготовка на студентите (1947);

– Взето е решение за организиране на лятна изпитна сесия във връзка с провеждането на бригадирското движение (1947);

– Организират се екскурзии със студентите из страната (1947);

– Осъществени са контакти с книжарницата при Българо-съветското дружество – София и е уговорено тя да изпраща редовно селскостопанска литература (1948);

– Приет е учебният план на факултета за учебната 1948/49 година (1948).

– Продължават усилията за изграждане на базата за научноизследователска работа.

Обобщение за провеждане на учебната дейност през периода 1945–1950 г.

Въпреки че учебният процес протича при трудни условия по причини от различно естество, този период се оказва един от плодотворните:

– Още от първата година учебният процес е организиран с приема на студенти, осигуряване на преподаватели, създаване на катедри и избор на ръководители, приемане на учебни планове и програми, снабдяване с най-необходимите пособия за учебна работа;

– Поставено е началото на учебно-опитното стопанство като важна предпоставка за успешна учебна и научноизследователска работа;

– Учебният процес се води организирано и при изключително голяма активност от страна на преподаватели и студенти;

– През 1949 г. са дипломирани първите агрономи със среден успех 4.40 при петобална система на оценяване.

Втори период (1950–1995)

Организацията, ръководството и провеждането на учебната работа е от съществено значение за обучението на студентите в избраното от тях висше училище и желана специалност. Тя е сърцевината на цялостната дейност и живот на колектива и е мерило за качеството на извършената работа. Обучението има четири основни компонента: студенти, преподаватели, материално-техническа база и средства за финансиране. Успешното провеждане на учебния процес рефлектира в добре извършена учебна дейност с краен резултат професионално обучени специалисти за съответната област на икономиката в страната.

Основните моменти на учебния процес са: учебните планове, учебните програми, формите и методите на преподаване. Всички тези въпроси са в центъра на вниманието на ръководството на Аграрния университет още от основаването му и до днес.

Учебните планове за обучение на студентите са най-често променяните величини.

През учебната 1950/1951 г. са разработени и приети три учебни плана за трите специалности: Полевъдство, Лозаро-градинарство и Земеделска технология. Курсът на обучение се увеличава с още един семестър, а общият брой на изучаваните дисциплини е 47 и студентите имат много голяма натовареност.

От 1953 г. се открива нова форма на обучение – задочната. Курсът на следването е пет години, без учебни и производствени практики.

През 1962 г. се приема нов учебен план, който включва 43 учебни дисциплини, разположени в девет семестъра и увеличено време за: производителен труд в първи курс (три месеца) и преддипломен стаж от седем месеца.

Следва изработване на нов учебен план само след една учебна година – 1963 година. В него са включени 39 дисциплини и се правят съществени промени в графика на учебния процес, при курс на обучение 4 години и близо една година стаж. Завършването е със защита на дипломна работа или дипломен проект.

През учебната 1962/1963 г. се разработват нови учебни планове по указание на Министерството на народната просвета, при предварително дадени нормативи, със срок на обучение четири години.

През следващия двегодишен период (1964–1966) тази съществена промяна в плановете се извършва много болезнено, тъй като настъпват сериозни негативни последици за преподавателите и студентите. Министерството на народната просвета налага промените, а на ръководството и колектива остават само структурните изменения вътре в плана. Всичко това налага съществени промени в учебния процес.

През 1980/1981 г. се утвърждава Факултет за обществени професии (ФОП). В този факултет се обучават в извънаудиторно време студенти в две специалности, свързани с обучение за ръководни дейности и за сътрудници за средствата за масова информация. Обучението протича в четири семестъра с изучаване на 5–8 дисциплини. Завършва с държавен изпит и разработване на дипломна работа.

През 1983 г. учебната работа във ФОП се реорганизира в обучение на студентите по следните специалности: Методология и методика на идеологическата и обществено-политическата работа; Реторика и лекторско майсторство; Сътрудници на средствата за масова информация; Ръководители на танцови и театрални състави; Патентно и лицензно дело; Професионална пе-

дагогика; Аграрно право, а по-късно – Външно и вътрешно озеленяване и дизайн; Спортни съдии; Организационна техника; Икономика и мениджмънт; Икономика и външна търговия със ССП; Закрила на интелектуалната собственост; Компютърни системи и технологии; Борсови посредници – брокери и дилъри.

За периода 1980–1995 г. общо 1 269 студенти са завършили специалностите на факултета и са получили втора диплома. Тя е валидна като документ за упражняване на втора специалност, но намира приложение само заедно с дипломата за висше образование.

С обнародване на Закона за академичната автономия на висшите учебни заведения (ДВ, бр. 10 от 2 февруари 1990) Факултетът за обществени професии се преименува в Свободен факултет (Решение на АС от 20 декември 1990 г.).

Факултетният съвет е равностоен на останалите и взима необходимите решения за подобряване на учебната работа, разкриване на нови специалности и др.

За първи път през 2001 г. е проведен специализиран курс с 20 чуждестранни експерти от Иран, организиран съвместно с координатори от ФАО – Рим и Иранското министерство на земеделието.

През 1984 г. са разработени нови учебни планове със срок на обучение четири години, осем семестъра, 42 учебни дисциплини, производствен стаж от една година и завършване на обучението със защита на дипломна работа или дипломен проект. Завършилите получават квалификационна характеристика „инженер-агроном“ по: полевъдство, лозаро-градинарство и растителна защита.

През 1987 г. с решение на Академичния съвет се разкрива Лаборатория за съвременна учебна и научна апаратура.

През периода 1991–1995 г. ръководството с Ректор проф. дсн Димитър Брайков прави основни промени в учебния процес. Утвърждава базисна квалификационна характеристика на селскостопанските специалисти инженер-агрономи, които ВСИ подготвя, а именно: специалисти с широка и солидна фундаментална и практическа подготовка, със силно развита способност за самостоятелно мислене и вземане на ефективни управленски решения в областта на растениевъдството и животновъдството, с висока екологична, правна, социално-етична и езикова култура, със съвременна подготовка по агробизнес, маркетинг и мениджмънт, познаващи добре частните, кооперативните и държавните аграрни производствени структури, с високо адаптивни способности за работа при променящи се условия на пазарното селскостопанско производство, отговарящи на европейските и световните стандарти.

Съществено значение при разработване на новите учебни планове има предоставената възможност за ползване на подобен род учебна документация от водещи европейски университети в Англия, Франция, Италия, Испания, Белгия, Холандия, Германия, Швейцария и т.н., както и от американските университети в Мисури, Тексас, Илинойс, университета „Линкълн“ в Джеферсън сити и др. Изучаваните дисциплини са групирани в задължителни, задължително избираеми и свободно избираеми. Утвърдена е същността на международната университетска квалификационна структура.

Първата образователна степен дава възможност за придобиване на първа професионална квалификация. Обучението завършва с получаване на държавна диплома и присъждане на степен „бакалавър“.

Втората образователна степен подготвя дипломирани специалисти, получили вече бакалавърска степен, за прилагане на научни методи в областта на селското стопанство, т.е. за провеждане на развойна и научноизследователска дейност. Обучението завършва с получаване на държавна диплома и присъждане на степен „магистър“.

Третата образователна степен дава възможност на магистъра да овладее по-високите постижения в областта на селскостопанската наука и самостоятелно да провежда научни изследвания. За разлика от предишните нива на обучение, тук се интегрират принципите на подготовка и научни изследвания. На тази степен съответства международно утвърдената степен „доктор“.

По тази концепция инженер-агрономът наподобява гъвкава отворена система, която може непрекъснато да се преквалифицира и да попълва информационния си обем самостоятелно или организирано, според потребностите на пазарната икономика. В тази връзка приемането на нов учебен план е наложително, защото е продиктувано от настъпилите съществени промени в страната и изискванията, наложени от реорганизацията на селското стопанство в България.

Утвърждаването на нова система в аграрното образование е в пряка връзка и с принципните изменения на системата на висшето образование в нашата страна. Основните критерии и изисквания са насочени към разработване и реализация на учебни програми, които трябва да осигуряват по-широка фундаментална и професионална подготовка на агрономите, отговаряща на съвременните световни тенденции.

Многостепенната структура на обучение предоставя възможности за гъвкави преходи от една степен в друга и е свързана по естествен начин със системата за повишаване квалификацията на селскостопанските специалисти.

Новите моменти в утвърдените от Академичния съвет учебни планове са:

• Въвежда се тристепенна структура в земеделското образование.

• Адаптират се учебните планове и програми към тези на сродните европейски висши аграрни училища, което улеснява международната мобилност на българските студенти. Това гарантира конвертируемост на дипломите и повишена мотивация при обучението.

• Утвърждава се нова квалификационна характеристика на специалностите.

• Предоставят се по-големи възможности за избор на специалности, специализации и изучавани дисциплини.

• Увеличен е броят на специализациите, както и броят на избираемите учебни дисциплини.

• Създадени са необходимите предпоставки за засилена профилираща подготовка в областта на аграрния мениджмънт, агробизнеса и маркетинга, което е важно условие за успешна реализация на бъдещите селскостопански специалисти както у нас, така и в чужбина.

• Усъвършенства се практическата подготовка и извънаудиторната заетост, както и самостоятелната работа на студентите през семестрите.

• Намерено е по-правилно съотношение между фундаменталните дисциплини и тези, формиращи специалността, между задължителните и избираемите учебни предмети.

• Подобрява се разместването на отделните учебни дисциплини в учебния план по години и семестри.

• Въвежда се модулно обучение по някои дисциплини успоредно с провеждането на занятията по семестри или като негова алтернатива.

• Разширява се чуждоезиковото обучение.

В разработените учебни планове задължителните дисциплини са чувствително увеличени – от 40 до 55 за различните факултети. Значителен е броят и на избираемите дисциплини. Те са от 15 до 20 и са съобразени с възможностите за развитие на малките подотрасли в преструктуриращото се българско селско стопанство.

Времето след 1989 г. съвпада с периода на съществени структурни и организационни реформи в селскостопанските предприятия. Министерството на земеделието прекратява централизираното финансиране на следдипломното обучение. Отделението преминава към директни контакти с потребителите за набиране на курсисти. Това до известна степен затруднява неговата работа. Налага се промяна в тематичната ориентация. Основни тематични направления при новите условия стават: проблемите на растителната защита, опазването и възпроизводството на природната среда, технологиите в градинарството, овощарството и цветарството, напояването и торенето на селскостопански култури, маркетингът, агробизнесът и др. В учебния процес се въвеждат нови елементи – модулно обучение, разработване на варианти чрез компютърно моделиране, изготвяне на алтернативни модели в примерни земеделски райони, провеждане на дискусии, решаване на казуси и др.

От 1991 г. обучението на студентите във ВСИ се извършва в пет факултета: Агрономически, Лозаро-градинарски, Факултет по растителна защита, Факултет по тропично и субтропично земеделие и Свободен факултет.

По предложение на академичното ръководство Министерският съвет приема Решение № 345 от 23 октомври 1992 г. за създаване на Полувисш земеделски институт в състава на Висшия селскостопански институт в гр. Пловдив, без издръжка от държавния бюджет. Срокът на следване е три години за редовна и три и половина години за задочна форма на обучение. Учебният план има практическа насоченост и обхваща четири основни групи дисциплини: агрономически, животновъдни, икономически и технически.

Основната задача, която стои пред Полувисшия земеделски институт (ПЗИ), е да подготвя специалисти фермери за селскостопанското производство, които да работят при пазарни условия. През учебната 1994/1995 г. в ПЗИ се обучават 241 младежи и девойки – 150 редовно и 91 задочно. Тъй като ПЗИ не получава държавна субсидия, студентите заплащат разходите за обучението си в съответствие с клаузите на сключените договори.

В учебния план са предвидени учебно-производствени стажове, които студентите провеждат в различни европейски страни (Англия, Белгия, Холандия, Франция и др.) и в България.

Като опознават европейските страни, те осъществяват полезни контакти с партньори, усъвършенстват езиковата си подготовка и пренасят полезния опит на развитите страни в България. ПЗИ развива сътрудничество с колежи, институти и асоциации в страната и чужбина. През юбилейната 1995 г. се дипломира първият випуск от специалисти.

В условията на преструктуриране на българското селско стопанство през първите години възниква необходимостта от добре подготвени специалисти в областта на аграрната икономика. За да се отговори на тази потребност, през учебната 1993/1994 г. във ВСИ е разкрито ново учебно звено – „Агробизнес 93“, което започва обучението на студенти по агробизнес, маркетинг и мениджмънт. Това учебно звено е утвърдено въз основа на Закона за академичната автономия на висшите училища и Решение на Академичния

съвет от 20 декември 1991 г. Предвид недостатъчните средства, то е разкрито като сдружение на собствена издръжка между ВСИ – Пловдив и Гръцко-британската учебна асоциация „Делта едюкейшънъл груп“ в Атина. Тази асоциация има традиции и дългогодишен опит от съвместната си дейност с университета в Уелс – Великобритания.

Обучението в значителна степен следва английската образователна система и осигурява на завършилите високо равнище на знания и умения. Учебните занятия се провеждат на български език, като през третата година по някои от учебните предмети преподаването е на английски и гръцки език. Специализирана библиотечна база осигурява на студентите успешна подготовка.

През октомври 1991 г. с Решение на Академичния съвет на ВСИ е изградено Отделение за подготовка на чуждестранни кандидат-студенти. От създаването му до 1995 г. в него са се обучили 276 чуждестранни граждани, предимно от Гърция, Мароко, Камерун, Сирия и др. Завършилите курса на обучение остават да следват основно във ВСИ – Пловдив. В него се обучават и кандидат-студенти за Техническия и Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Към подготвителното отделение има изграден учебно-методичен съвет, който ръководи и контролира учебната работа и осигурява административното обслужване. В него участват преподаватели по български език, химия, физика, биология и математика. Групите за обучение са от 8 до 10 души.

През периода 1995–1999 г. ръководството с ректор доц. д-р Г. Москов поставя нови акценти в учебния процес:

- Въвеждане на **проблемни лекции**, които активират интереса на студентите, поставят нови задачи, насърчават научното търсене;
- Изнасяне на лекции от **външни** български и чуждестранни лектори, известни наши и международни учени и специалисти;
- Усъвършенстване на традицията за изнасяне на **въвеждащи лекции** от преподаватели, които се хабилитират като доценти и професори;
- Организиране на **семинари по педагогически умения** и лекторско майсторство за младите преподаватели;
- Намиране на нов, **по-добър баланс** между репродуктивни, продуктивни и творчески знания и умения;
- Въвеждане на форми за обучение и възпитание, чрез които освен професионални, да се усвоят **преносими знания, умения и качества на характера;**
- Въвеждане на **нови изпитни форми**: научно обосновани тестове, решаване на казуси, съставяне на прогнози и др.
- Използване на международните контакти и сътрудничеството с чуждестранни висши училища за въвеждане на най-новите методи за преподаване и оценяване.

Основна заслуга на ръководството през 1998 г. е изготвяне на Доклад-самооценка по различни критерии за цялостната дейност на ВСИ с цел подготовка за преобразуването му в Аграрен университет. Въз основа на оценките, залегнали в него, е направен анализ на учебния процес. Акцентувано е на въпросите за обучението на студентите в трите степени, както и на Системата за осигуряване качеството на обучение. Това се явява основна предпоставка за преобразуване на ВСИ в Аграрен университет през 2001 година.

Обобщение за провеждане на учебната дейност през периода 1950–1995 г.

През този период Висшият селскостопански институт се утвърждава като национален център на земеделското образование в България. Основните структурни промени са:

– ВСИ е структуриран в шест факултета – Агрономически, Лозаро-градинарски, Факултет по растителна защита и агроекология, Факултет по тропично и субтропично земеделие, Факултет по агроикономика и Свободен факултет. В тях се подготвят специалисти с широка и солидна фундаментална и практическа подготовка, способни да управляват и ръководят земеделското производство.

– Обучението се провежда по нови учебни планове, които по съдържание и обем на знания са адаптирани с тези на водещите европейски и американски образователни структури, съобразени с новите за страната образователни степени – „бакалавър“, „магистър“ и „доктор“.

– Преподавателският състав непрекъснато се обогатява, усъвършенства своите умения и израства професионално. Във ВСИ работят 22 професори, 48 доценти и 129 асистенти, от които кандидати на науките – 92, а доктори на науките – 18.

– Институтът разполага с модерна материално-техническа база за извеждане на учебния процес на високо ниво.

– Към Висшия селскостопански институт е създадена Школа за изучаване на чужди езици и Отделение за следдипломна специализация. Съществува и Подготвително отделение за изучаване на български език от чуждестранни граждани.

– Към ВСИ са създадени нови учебни звена – Полувисш земеделски институт – Колеж (1992), преименуван през 1997 г. във Висше училище „Земеделски колеж“ и Колеж „Агробизнес 93“ (1993).

– Извършена е голяма по обем работа за подготовка на необходимите данни и документи за преобразуване на ВСИ в Аграрен университет.

Трети период
(1999–2003)

Подготовката на страната ни за членство в Европейския съюз поставя нов етап в образованието у нас, на което е определено ключова роля за постигане на целите на европейската интеграция чрез:

1. Включване в образователните програми *Сократ* и *Леонардо да Винчи*, които целят развитие на мобилността на студенти и преподаватели, съвместни проекти с европейски институции за висше образование, интернационализация на учебните програми и методите на обучение.

2. Развитие на реформата във висшето образование с цел утвърждаване на университетската автономия, ясно дефиниране на степенното обучение, на критериите за акредитация на институциите и програмите, приближаване на принципите за оценяване на качеството на образованието до европейските модели.

3. Развиване на система за обучение през целия живот – това е една от най-акцентираните сфери във образованието, тъй като е единственият социален отговор на бързите промени в обществената и икономическата среда. Ползвайки опита на следдипломното обучение, традицията на квалификационните курсове в различни индустриални и обществени сфери, практиката на постоянна квалификация на преподавателите, висшите училища трябва да приемат предизвикателството да изградят нова система на образователни услуги, подчинена на пазарните потребности.

4. На 4 април 2001 г. с Решение на Народното събрание ВСИ – Пловдив се преобразува в Аграрен университет (по време на мандата като ректор на чл.-кор. проф. дсн Йорданка Кузманова). Реализира се мечтата на редица ръководства на ВСИ, на учени, студенти и служители. Настъпват радикални промени в цялостната дейност на ръководството и колектива.

Едни от първите промени са свързани с изграждане на: Център за информационно обслужване, Езиков център и Център за допълнително обучение, дейността на които е пряко свързана с учебната работа. За първи път през учебната 2000/2001 г. е използвана компютърна програма за директно въвеждане на информацията за ползване от кандидат-студентите.

Разкриват се нови специалности – Аграрен туризъм, Животновъдство, Аграрно инженерство и Хидромелиорации. Разработен е широк спектър от над двадесет магистърски програми.

В учебната дейност основен момент е разработването на квалификационни характеристики за трите образователни степени:

Квалификационна характеристика за ОКС „бакалавър“ като специалист с широк профил на селскостопанското производство и достатъчна адаптация за професионална ориентация в качеството на:

- Организатор и изпълнител на селскостопанско производство в собствено, арендувано или комбинирано стопанство;
- Технолог на селскостопанското производство в сдружения, кооперации и други форми с предмет на дейност в земеделския бизнес;
- Технически изпълнител или съветник във фирми, чиято дейност се основава на търговия или преработка на земеделска продукция;
- Консултант в държавни или обществени организации за научно обслужване на земеделието;
- Специалист в органите за местно управление;
- Експерт в банки и застрахователни дружества;
- Научни и преподавателски кадри.

Формата на обучение в ОКС „бакалавър“ е редовна и задочна.

Квалификационна характеристика за ОКС „магистър“

Завършилите магистри могат да се реализират като:

- Експерти в държавни, обществени и частни фирми с научна, производствена, консултантска и търговска дейност в областта на производството и реализацията на растениевъдната продукция;
- Специалисти по селекционни методи и селекция на устойчивост, генетично вариране и манипулиране на популациите, семепроизводство на културните растения;
- Експерти в научноизследователските институти, висши учебни заведения, частни селскостопански фирми за производство на биотехнологични продукти и обезвирусен посадъчен материал, в станции за семепроизводство и размножаване на класически и биотехнологични сортове и клонове растения;
- Експерти по устойчиво управление на земите, на агроекологични и противоерозионни дейности;
- Специалисти в държавни, обществени и частни фирми с научна, производствена, консултантска и търговска дейност в областта на производството и реализацията на синтетични растежни регулатори и листни торове;
- Ръководни кадри в средната и висша държавна, обществена и фирмена администрация в сектор земеделие;
- Продължаване на обучението в образователната и научна степен „доктор“.

Квалификационна характеристика за ОНС „доктор“

• Да създава и ръководи екипи, да разпределя времето и да управлява човешките и финансови ресурси, да решава комплексни проблеми чрез нови научни методи;

• Да намира, извлича, подрежда, синтезира и оценява необходимата информация от различни източници;

• Да решава и преодолява критични проблеми в областта на проучването и нововъведенията, да развива иновационни решения чрез комбиниране на различни оригинални стратегии и технологии, да подобрява стандартните модели и подходи, да коригира несполучливите опити и да продължава успешното им развитие;

• Да владее методи и средства за предвиждане на промените и проблемите, да мисли иновационно, да разработва нови и рационални идеи, да предлага решения и извежда задачите до успешен край, да усвоява нови качества и умения, да предвижда технологичното и творческо развитие, да пише и представя научна и техническа продукция (научни статии, резюмета, доклади и др.);

• Да комуникира с медиите и пред различна аудитория;

• Да проявява иновативност, взискателност и самокритичност, предприемчивост, гъвкавост, висок интелект и др.

През разглеждания период приключва прецизирането на учебните планове в ОКС „бакалавър“ и особено на разкритите нови специалности, които получават акредитация. Подновена е изтеклата акредитация на основните агрономически специалности – Агрономство и Лозаро-градинарство; специалността Тропично и субтропично земеделие е включена в регистъра на специалностите.

За първи път през този период се поставя въпросът за магистърските курсове като нова образователна степен.

От първия магистърски випуск са дипломирани 86 студенти. Като нова форма на обучение магистърските курсове поставят редица проблеми. Налага се издаването на „Справочник за образователно-квалификационна степен „магистър“, който съдържа правила за прием на студентите.

С преобразуването на Института в Аграрен университет нараства броят на докторантите, което е необходимо условие за неговото съществуване. През периода 1999–2004 г. са обучавани и разработвани докторски теми от 66 докторанти, както следва:

• Редовно обучение – 25 български и 5 чуждестранни граждани;

• Задочно обучение – 1 български и 18 чуждестранни граждани;

• На самостоятелна подготовка – 17 български граждани.

Друга качествена промяна в учебните планове е разработването им на основата на Европейската кредитна система. С публикуването на учебните планове в „Информационен пакет 2002/2003“ студентите са наясно по колко кредита трябва да натрупат ежегодно и колко трябва да имат в края на следването си, за да получат диплом за завършване на съответната образователно-квалификационна степен. От този момент в началото на учебната година на първокурсниците се предоставя „Справочник с учебните планове и правила и нормативи за всички образователни степени“.

Създадена е и **Система за контрол и осигуряване на качеството**, която е високо оценена при акредитацията. По този показател Аграрният университет е един от трите университета в България, получили средства от фондация „Отворено общество“.

Сформирана е централна комисия и комисии по факултети, които следят изпълнението на системата за контрол на качеството на учебния процес. Те организират и провеждат анкети със студентите от различни курсове на следването за получаване на обратна информация.

Обобщение за провеждане на учебната дейност през периода 1999–2003 г.

По-значителните събития и промени:

• Преобразуване на Висшия селскостопански институт в Аграрен университет – Пловдив.

• Разкриване на нови специалности – Агротуризъм, Животновъдство, Аграрно инженерство и Хидромелиорации.

• Разработване на над двадесет магистърски програми.

• Практическо прилагане на тристепенната структура на обучение – „бакалавър“, „магистър“ и „доктор“.

• Създадена е Система за контрол и осигуряване на качеството на учебния процес.

Четвърти период (2003–2007)

През 1999 г. е подписана Болонската декларация от 29 страни в Европа, сред които и България. Поставя се началото за създаването на **Единно европейско образователно пространство**. Основна задача пред образователната система на Европа е да се повиши конкурентоспособността на европейските системи за висше образование.

Следват срещите на министрите на образованието в Прага (2002), в Берлин (2003), в Берген (2005), в Лондон (2007).

В изпълнение на всички отговорности, поставени от развитието на процеса от Болоня до Лондон, в Аграрния университет се извършват редица структурни промени, които са пряко свързани с учебната дейност:

• Закрит е Факултетът по ТСЗ, като включените към него специалности преминават към Факултета по лозаро-градинарство. Там отива и катедра „Мелиорации".

• Създава се Департамент по езикова подготовка и спорт.

• Открива се Център за кариерно развитие и връзки с бизнеса.

• Отделът „Международно сътрудничество" се преструктурира в Център по европейска интеграция, международно сътрудничество и връзки с обществеността.

• Обособява се Научноизследователски център (НИЦ) и към него Лабораторен комплекс, получил европейска акредитация.

Проведена е успешна институционална акредитация. Наред с акредитациите на отделните специалности, това е едно от най-високите постижения през този период.

Въведена е кредитната система (ECTS) и са разработени правила за нейното прилагане.

От 2005 г. към дипломата се издава Европейско дипломно приложение (Diploma supplement). Завършено е изграждането на Системата за качеството на обучение. Публикуван е „Наръчник по качеството".

Пети период (2007–2015)

Този период, съвпадащ с ректорското ръководство на проф. дсн Димитър Греков, се откроява със събития и дейности, които издигат имиджа на Аграрния университет и го утвърждават като център за подготовка на специалисти в почти всички области на селското стопанство.

На Юбилейна конференция на министрите на образованието, която се провежда в Будапеща и Виена на 11 и 12 март 2010 г., е констатирано, че Европейското пространство за висше образование е реален факт. В официална Декларация министрите заявяват своята подкрепа за развитие на конкурентно в международен план и атрактивно Европейско пространство за висше образование, в рамките на което институциите за висше образование ще осъществят разнообразните си мисии в обществото на знанието, а студентите, възползвайки се от мобилността и възможността за лесно и обективно познаване на техните квалификации, ще открият най-подходящите за тях образователни пътища. Партньорите по Европейската културна конвенция вече са 47.

Ключовите думи в дейността на Ръководството на Аграрния университет през разглеждания период са **приемственост, реформизъм** и **прогрес** за постигане на основните цели – подготовка на висококвалифицирани специалисти с висше образование в областта на модерното земеделие, икономиката и туризма, провеждане на висококачествени научни изследвания, които комплексно да открояят Аграрния университет като водещ национален център за изследвания и обучение в страната и да осигурят неговата конкурентна способност в европейски мащаб за предоставяне на компетентно научно обслужване на аграрния сектор.

За постигане на целите през периода се работи по следните основни приоритети:

• По-широк прием и стабилна обща подготовка.

• Повече на брой специалности – възможности за по-задълбочена специализирана подготовка.

• Многообразие от магистратури.

• Търсене на широки възможности за плавно преминаване към по-висока образователна степен.

• Модернизиране на базата, апаратурата и методиката на преподаване на учебния материал.

• Разработване на стратегия за реклама, привличане и адаптиране на чуждестранни студенти.

• Промяна на учебните планове и методи съобразно съвременните учебни и научни практики.

• Създаване на интердисциплинарни курсове.

• Въвеждане на гъвкав подход в обучението на студентите с цел поощряване на изявените студенти и подпомагане на изоставащите.

• Осигуряване на повече време за самоподготовка на студентите и за усъвършенстване на преподавателите.

• Създаване на възможности за студентите да разработват повече индивидуални проекти, което ги стимулира да търсят знания извън задължителната програма и да ги комбинират с наличните познания. За целта се увеличава тежестта на индивидуалната работа на студентите при разпределяне на кредитите в учебния план.

• Въвеждане на нови форми за обучение в малки групи съобразно с конкретните интереси на студентите и магистрантите.

• По-активна политика за откриване на нови специалности и нови магистърски курсове.

• Дисциплините, даващи подготовка за управление на проекти, навлизат във всички специалности, за да бъдат подготвени студентите да намират и усвояват финансиране от различни източници.

• Участие на студентите във възможно най-широк кръг от семинари, симпозиуми и конференции у нас и в чужбина, включително и със собствени разработки.

• Учредяване на ежегодни перманентни награди и стипендии на изявени студенти.

• По-интензивно чуждоезиково и компютърно обучение.

• Посещения в чуждестранни университети за обмяна на опит и разширяване на връзките с тях.

• Сътрудничество с чуждестранни университети и създаване на възможности за съвместни курсове и издаване на двойна диплома.

• Отвореност на учебните планове и програми и връзката им с практиката.

• Лекции на изявени бизнесмени и представяне на техния мениджърски опит.

• Осигуряване на постоянна интернет връзка в основните аудитории и пълното им мултимедийно обзавеждане.

• Подкрепа на развитието на докторантите и младите учени и създаване на докторантска школа.

• Повишаване на ролята на студентите в управлението на Университета.

• Разширяване на възможностите за сключване на договори с агро- и туристически фирми за непрекъснато обучение на специалистите им в Центъра за продължаващо обучение.

Основен критерий за успешната образователна дейност в Аграрния университет е **професионалната ориентация** към висшето аграрно образование, **качественото академично образование** и **реализацията на завършилите студенти**. Аграрният университет осигурява достъп за професионална реализация в правителствени структури и структури на местната власт, в управленския елит на селскостопанското производство, в растителната защита, екологията и икономиката в страната, в редица страни от Европа, Африка и Азия. През последните години значително нараства броят на успешно реализираните възпитаници на АУ в европейски страни, Турция, САЩ и Канада.

Потребителите на кадри дават висока оценка за качеството на обучение. Много работодатели поставят като предварително условие за кандидатстване за определени позиции кандидатите да са завършили Аграрния университет в Пловдив. Все повече фирми проявяват интерес към сключване на договори за студентски и преддипломни стажове и готовност за включване в обучението на студенти чрез изнасяне на публични лекции, участие на представители от бизнеса при обсъждане и актуализиране на учебните планове, включването им в Държавната изпитна комисия за практическия държавен изпит.

Основната цел е:

• Да се осигурява качествено обучение, ориентирано към студентите и гарантиращо конкурентоспособност на българския, европейския и международния пазар на труда.

• Дипломата от Аграрния университет да гарантира намиране на престижна и добре платена работа, да дава старт на успешна кариера.

Промени и оптимизиране на учебния процес

ОКС „бакалавър“:

• Оптимизиране на лекционните курсове чрез обединяване на изучаваните дисциплини в първи и втори курс;

• Промяна в графика на редовните и задочните студенти, свързана с по-ранното започване на учебната година;

• Осигуряване на повече време за самоподготовка на студентите и усъвършенстване на преподавателите;

• Модернизиране на учебния процес;

• Създаване на възможности за студентите да разработват повече индивидуални проекти;

• Въвеждане на дисциплини, даващи познания за подготовка и управление на проекти;

• Обучение по информационно обслужване в Библиотеката, въвеждане на кратък модул за теоретично и практическо обучение;

• Лекции от представители на водещи чуждестранни фирми в България, свързани с внедряване на нови технологии.

ОКС „магистър“

През периода 2007–2015 г. са разработени и са предложени за обучение над 30 магистърски програми.

Във връзка с изискванията за студентска мобилност са разработени два магистърски курса на английски език. Това са курсовете „Растителни биотехнологии“ във Факултета по агрономство и „Европейски експерт по земеделие и селски райони“ във Факултета по икономика. Интерес към магистърските програми в агрономическото направление проявяват и кандидати, завършили Тракийския университет в Стара Загора, Лесотехническия университет, Университета по хранителни технологии и Пловдивския университет. Наблюдава се трайна тенденция към увеличаване на обучаваните студенти почти във всички магистърски курсове.

ОНС „Доктор“

Образователната и научна степен „Доктор“ има важно значение при акредитацията на всеки университет и за растежа на кадрите. В тази насока Аграрният университет постигна големи успехи през последните години. Благодарение на активното съдействие на всички преподаватели са акредитирани 22 нови докторантури по различни научни специалности.

Обобщение за провеждане на учебната дейност през периода 2007–2015 г.

• Увеличен е приемът на студентите за ОКС „Бакалавър“.

• АУ е един от първите университети, който признава Държавните зрелостни изпити за входно ниво при кандидатстване.

• Създадена е организация за привличане на кандидат-студенти от професионалните гимназии.

• За първи път са организирани и проведени изнесени предварителни кандидатстудентски изпити по биология в Северна и Североизточна България.

• Голяма част от лекциите се представят чрез мултимедийни презентации в модерно оборудвани аудитории, което се отразява положително на качеството на учебния процес.

• Разкрити са 6 нови специалности и 3 нови задочни форми на обучение.

• Променен е графикът за редовните и задочните студенти.

• Значително е увеличен броят на магистърските програми.

• Разработени са магистърски курсове и на английски език.

• Значително е увеличен броят на магистрите по почти всички професионални направления.

• Успешна акредитация на 22 нови докторантури по различни научни специалности.

• Увеличен е броят на докторантите на самостоятелна подготовка от научноизследователските институти в страната.

• Подобрено е социалното положение на студентите чрез участие в Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007–2013 г.“, проект „Студентски стипендии и награди“.

• Повишена е отговорността на студентите и преподавателите в учебния процес.

• Постигнато е хармонизиране на обучението с европейските образователни практики, стандарти и норми.

• Увеличена е вътрешната и международна мобилност.

• Осигурява се признаването на дипломите, периодите на обучение и придобитата квалификация, разнообразяват се формите и технологиите на обучение през целия живот за осигуряване на ускорена професионална възвръщаемост.

Направени са промени в учебната дейност, които са подчинени на стратегическата цел за **превръщане на Аграрния университет в университет с национално значение за аграрното образование и наука, за осигуряване на просперитет и самочувствие за възпитаниците, преподавателите и служителите**.

В разработената рейтингова система за оценка на университетите в България, отразяваща актуалността на специалностите, качеството на обучението и научните изследвания, както и реализацията на завършващите студенти, в професионалното направление „Растениевъдство“ АУ е на първо място, а направлението „Растителна защита“, в което имаме създадени традиции и опит, е на второ място.

ОСНОВНИ ЕТАПИ В УЧЕБНАТА ДЕЙНОСТ

Кандидатстудентска кампания и прием на студенти

Основният фактор в учебния процес са студентите. Осигуряването на техния брой за всяка учебна година е една от първите задачи на ръководството. Още от създаването на Аграрния университет приемът се осъществява по конкурсно начало. През изтеклите години, в зависимост от факултетите и специалностите в тях, конкурсните изпити се провеждат по различни учебни предмети. От 2005 г. се прави прием въз основа на Държавните зрелостни изпити.

През последните няколко години броят на студентите, определени по държавния план, се увеличава, което е успех за Аграрния университет – Пловдив.

Специалности, по които се провежда обучението в АУ – Пловдив

Броят на специалностите, по които се приемат и обучават студентите в степен „бакалавър“ се увеличават през годините. Първите години специалностите са две, а за новата учебна 2015/2016 г. достигат 17.

Професионално направление	Специалности
3.8. Икономика	• Аграрна икономика
3.9. Туризъм	• Аграрен туризъм
4.4. Науки за земята	• Екология и опазване на околната среда • Агролесовъдни системи и планинско земеделие • Биологично земеделие
5.13. Общо инженерство	• Аграрно инженерство
6.1. Растениевъдство	• Агрономство (Полевъдство) • Агробизнес • Агромонство (Растителни биотехнологии) • Селекция и семепроизводство • Растителна биология • Агрономство (Лозаро-градинарство) • Агрономство (Хидромелиорации) • Агрономство (Тропично и субтропично земеделие) • Агрономство (Декоративно градинарство)
6.2. Растителна защита	• Растителна защита
6.3. Животновъдство	• Зооинженерство

ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

Редовно обучение

Редовното обучение е най-широко прилаганата *традиционна форма* в учебния процес. *Практическата подготовка* на студентите от редовното обучение има съществен дял в учебния процес. Освен лабораторните упражнения, особено силно са застъпени полските занятия, които се провеждат в учебно-опитното стопанство.

Общата седмична заетост на студентите е 40 часа, от които 24 часа (или 60%) пряка аудиторна заетост и 40% извънаудиторна заетост, която обхваща подготовка на проекти, хербарии, сбирки и др.

Организацията на учебния план се осъществява в два семестъра годишно на *модули* със съответни кредитни дисциплини – 9 семестъра по 60 кредита на семестър – общо 540 кредитни единици.

Задочно обучение

В АУ изискванията към знанията и уменията на задочниците са същите, както към редовните студенти. Създава се оптимална за наличните условия организация с оглед ефективното използване както на учебното време, така и на получаваните от задочниците умения в процеса на тяхната основна работа.

Дистанционно обучение

Това е нова форма на обучение, която се въвежда в Университета. Тя дава идеална възможност на много хора, които са ограничени във времето, да се обучават, т.е. да комбинират своята заетост с придобиване на висше образование, нова специалност, нова образователно-квалификационна степен. Дистанционното обучение постига целта без непрекъснат контакт със студентите.

За приложение на дистанционното обучение в Аграрния университет се създаде нова структура – „Център за дистанционно обучение“ (ЦДО).

Преподаватели и студенти в учебния процес

Още от създаването на Университета се обръща особено внимание и се полагат усилия за изграждане на благоприятна атмосфера, в която да протича обучението на студентите. Преподавателският състав още в началото се отнася с уважение и разбиране към проблемите на обучаваните.

Голяма част от първите преподаватели са завършили реномирани университети в Европа и пренасят техния опит у нас. Дисциплината и успеваемостта на студентите е на ниво. Обучението се провежда по класически методи и успоредно с това се доизгражда материалната база. Учебните зали се оборудват, в учебно-опитните полета се създават сортименти от отглежданите култури, ферми за видовете животни и всички условия за практическо и теоретично обучение.

Този процес продължава през цялата 70-годишна история. Днешното време е благоприятно, защото вратите към опита на водещите европейски и световни университети са отворени за преподавателите и студентите.

Ръководство и контрол на учебния процес

Ръководството и контролът на качеството на учебната дейност винаги са били гаранция за успеха на Университета през годините.

Самооценяването във връзка с външната акредитация, в която през 1998 г. участва ВСИ, е само един от методите за поддържане на качеството. Мениджмънтът на Университета включва Система за контрол и поддържане на качеството, която има самостоятелно и важно значение за неговото управление.

Ръководството на Университета (с Ректор чл.-кор. проф. дсн Й. Кузманова и Зам.-ректор доц. Ж. Терзиев) съвместно с Университетската комисия по качеството през 2005 г. изготвят и публикуват първата версия на „Наръчник по качеството“, който е неразделна част от Системата за качество.

През 2008 г. и 2012 г. в мандатите на проф. Д. Греков са публикувани втората и трета актуализирани версии на Наръчника по качеството, в които са отразени принципите на цялостната система за управление на качеството.

В съответствие с Правилника за устройството и дейността на АУ се учредява Централна комисия по качеството, както и факултетни комисии. Дейностите на комисиите са насочени към подобряване и усъвършенстване на съществуващата система за качество.

Едновременно с актуализирането на Наръчника по качеството е разработено и „Ръководство за прилагане на системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение в АУ“, както и „Приложение“ към самото ръководство.

Тъй като системата за оценяване и поддържане качеството на обучение е подчинена на различни нормативни документи, комисията, съвместно с председателите на атестационните комисии по факултети, актуализира „Правилника за атестиране на научно-преподавателския състав и придружаващия го Атестационен лист“.

Разработени са анкети, приложими за студентите от всички специалности на Университета, с които се проучва студентското мнение за: качеството на преподаване; практическото обучение; административното обслужване и условията в учебните аудитории и лаборатории; обективността на оценяване и спазване на из-

питните процедури; качеството на преподаване в Центъра за продължаващо обучение. Особено значима е Анкетата за проучване мнението на завършилите студенти за реализацията им след придобиване на ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, както и Анкетата за проучване мнението на потребителите на кадри за приетите на стаж или на работа студенти.

Анкетите се обработват и анализират, като стремежът е да се вземат предвид предложенията на студентите за подобряване качеството на учебния процес, административното обслужване, условията на базите за провеждане на практическо обучение, както и организацията на различни други дейности.

Ръководството на АУ се стреми да създава условия за кадрово, материално-техническо и управленско обезпечаване на учебния процес с оглед повишаване качеството на обучение, удовлетвореността на студентите, потребителите на кадри и цялото ни общество.

Дипломирани студенти за 70-годишния период от създаването на Аграрния университет – Пловдив

През първите 50 години на съществуването му във Висшия селскостопански институт са дипломирани 17 113 младежи и девойки, разпределени по факултети, както следва: Агрономически факултет – 9 567; Лозаро-градинарски факултет – 5 557; Факултет по растителна защита и агроекология – 1 176 и Факултет по тропично и субтропично земеделие – 804. В това число се включват и 1 390 чуждестранни граждани от 75 страни на Европа (510), Азия (390), Африка (380) и Латинска Америка (110). По-голям е броят на дипломираните студенти от Виетнам – 125, от Гърция – 122, Чехословакия – 110, Полша – 90, Етиопия – 80, Нигерия – 55, Йемен – 45, Бенин – 36, Гвинея – 35 и др.

През периода 1995–2000 г. всички студенти завършват със степен „магистър“, с продължителност на обучението по учебен план 4.5 – 5 години. Общо са обучени 3 388 студенти.

След въвеждане на тристепенната система на обучение, през периода 2000–2015 г. в ОКС „бакалавър“ са обучавани 5 453 студенти.

В периода от 2000 до 2015 г. в ОКС „магистър“ са дипломирани 3 245 студенти.

В третата степен на обучение – ОНС „доктор“, за периода 1973–2015 г. са обучавани 257 български и 210 чуждестранни докторанти.

Професионална реализация на завършилите студенти в трите степени на обучение

В Аграрния университет се събира и анализира информация за реализацията и развитието на завършилите студенти. Извършват се проучвания относно възможностите за реализация чрез анкетиране на завършилите специалисти.

Реализацията на студентите се подпомага и чрез предоставяне на възможности за продължаващо обучение.

АУ участва в проект „Студентски практики“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Проектът се базира на добрите практики и успешното взаимодействие между университета и работодателите и предоставя възможност на близо 600 студенти от АУ да практикуват в реална работна среда.

Всяка година Кариерният център участва в ежегодния форум „Дни на кариерата“, преминаващ под мотото „Добра кариера – добър живот“, организиран от JobTiger.

Данните през последните години показват, че 35-40% продължават образованието си в ОКС „магистър“.

Обективната оценка за качеството на обучение на завършилите специалисти се получава от становищата на работодателите чрез анкетни проучвания с различни фирми. Проведените анкети сред работодателите включват конкретни въпроси относно професионалната подготовка на специалистите.

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ, ПОСТИЖЕНИЯ И ВНЕДРЯВАНЕ

ВИСШ СЕЛСКОСТОПАНСКИ ИНСТИТУТ (1945–2000)

Първи период (1945–1950)

Първите стъпки в научноизследователската дейност правят професорите, които постъпват в Агрономо-лесовъдния факултет от научни институти, опитни станции, Софийския държавен университет, държавни организации, пряко свързани със земеделската наука.

Първите учени: Христо Даскалов, Павел Попов, Минчо Кондарев, Иван Попов, Васил Попов, Асен Кацаров, Асен Илиев, Йото Николов, Пано Топалов, Жечка Жечева, Кирил Киряков, Димитър Атанасов, Венелин Койнов, Димитър Димов,Тодор Душев, Велко Велков, Илер Възвъзов, Кръстю Маснев. Те започват усилена научноизследователска дейност. Разработват методики, научни програми, включват в научните екипи и младите си колеги.

Предават опита си на младите асистенти и аспиранти: Христо Коеджиков, Вато Груев, Пеньо Куртев, Стоян Димитров, Найден Петров, Марин Дириманов, Стоян Ковачев, Йордан Вакарелски, Георги Койнов, Димитър Делипавлов, Тодор Муртазов, Лазар Станчев, Никола Несторов, Лилия Маджирова, Богдан Цанков, Саво Попов, Васил Ангелов, Гюро Гюров, Георги Стайков.

Много от тях достигат върховете на науката – лауреати на Димитровска награда, заслужили деятели на науката, придобиват високи звания (академици, член-кореспонденти, професори, доктори на науките). За научната им дейност са удостоени с държавни отличия.

Втори период (1950–1970)

В този период се създават:

- Уникални сортове домати, пшеница, пипер, ръж, тютюн, грозде, фасул, памук, тритикале, фъстъци, мак, сусам, грах, фий, картофи и т.н.;
- Нови технологични звена в системите на земеделието, в животновъдството;
- Проучени са нови болести, неприятели, плевели и са разработени средства за борба с тях;
- Комплексни програми за развитието на кооперативните стопанства в България;
- Комплексни разработки за състоянието и развитието на селското стопанство на територията на всички окръзи в Южна България – върхово постижение, което е пример за неразривна връзка на науката с практиката, на учените със специалистите и агрономите в кооперативните стопанства.

Въвежда се плановост в НИД

Това създава предпоставка за системност и отговорност при изследователския процес: срокове–дати–изпълнение–отчитане на резултатите. Научните изследвания се задълбочават.

Упорито се проучват чуждестранни източници, изучават се чужди езици. Разработват се концепции на високо теоретично ниво, усъвършенстват се методики, създават се нови. Научните постижения бързо приемат приложен характер, резултатите се внедряват в кооперативните стопанства. Учените ежедневно са търсени от ръководители, от агрономи, зоотехници. Расте популярността на ВСИ като действаща научна институция. Получените резултати се отпечатват в научните трудове на ВСИ, ежегодно се организират конференции, специализации на преподавателите в престижни университети и научноизследователски институти в чужбина.

Трети период (1971–1990)

Започва усилен процес на интеграция на учените от различни специалности с оглед опазване на природните ресурси в България и здравето на населението.

На дневен ред се поставя проблемът за разработване на нови усъвършенствани системи за водене на селското стопанство, опазване на агроекосистемите, разработване и развитие на растителните биотехнологии. Поставени са основите на научните изследвания по екологично земеделие.

Четвърти период (1991–2001)

Научноизследователската дейност се насочва към решаване проблемите на селското стопанство в контекста на настъпилите политико-икономически промени. Възниква необходимостта от намиране на нов път за научното обслужване на селското стопанство. Това дава силно отражение върху НИД и патентно-лицензионната дейност на ВСИ. Усилията на производителите са насочени към производство на земеделска продукция с висока пазарна стойност. Променя се алгоритъмът на научното търсене. Все повече теми още в начален стадий се обезпечават с правилната справка за нивото в дадената област до момента, но и с патентна справка за последните решения в света. Преосмислят се съществуващите научни стойности от една страна, а от друга се търсят нови, почиващи на принципно различна основа, отговарящи на световните.

Научноизследователската дейност на ВСИ се насочва в следните направления:

- Биологични и генетико-селекционни изследвания на културните растения с цел повишаване на генетичния им потенциал за продуктивност и качество на продукцията;
- Екологосъобразни технологии в земеделието;
- Аграрен мениджмънт и маркетинг на селскостопанската продукция;
- Отглеждане на селскостопанските животни при екологични условия;
- Решаване на национални проблеми от обществено значим характер – замърсяване на земеделските земи и производство от индустриални предприятия при условията на екологосъобразно земеползване.

Организация и ръководство на научноизследователската дейност (НИД)

1945–2001 г. – НИД се ръководи пряко от Зам.-ректора по научната дейност.

1976 г. е създадена нова структура – Научноизследователски сектор (НИС). НИС е на пряко подчинение на Зам.-ректора по науката. Има два отдела – по наука и внедряване.

1976–1986 г. – отделът по науката се ръководи от проф. Борис Наков, а по внедряване – от проф. Георги Канарев, а от **1987 до 1989 г.** – от проф. Рада Ангелова и проф. Тодор Ангелов.

От **1989 г.** НИС се ръководи пряко от зам.-ректора по научната дейност с двама сътрудници – по науката и внедряването.

Източници на финансиране на НИД:

- От държавния бюджет;
- От фонд „Научни изследвания“ към МОН;
- Международни проекти;
- Внедрителски договори.

Научноизследователската дейност се обслужва от следните структури: Учебно-опитно стопанство (УОС), Централна научноизследователска лаборатория (ЦНИЛ), Лаборатория по растителни биотехнологии и Лаборатория за електронна микроскопия.

Научните постижения са широко популяризирани чрез организираните научни форуми: сесии, конференции, симпозиуми на национално ниво и с международно участие.

От 1950–2000 г. във ВСИ са организирани 25 научни сесии, годишни и юбилейни национални научно-технически конференции, национални конференции с международно участие и международен симпозиум по имунитета.

Научни съвети

През периода във ВСИ функционират три научни съвета към: Агрономическия, Лозаро-градинарския факултет и Факултета по растителна защита и агроекология.

На научните съвети са дадени права да хабилитират по научните специалности, както следва:

Шифър	Факултет
Агрономически	
04.01.01.	Общо земеделие
04.01.02.	Почвознание
04.01.04.	Агрохимия
04.01.05.	Селекция и семепроизводство на културните растения
04.01.14.	Растениевъдство
Лозаро-градинарски	
04.01.15.	Овощарство
04.01.16.	Зеленчукопроизводство
04.01.17.	Лозарство
04.01.13.	Мелиорации (вкл. почвена ерозия и борбата с нея)
Растителна защита и агроекология	
04.01.10.	Растителна защита (вкл. фитопатология, вирусология, хербология, ентомология и др.)
02.22.01.	Екология и опазване на екосистемите

1998 г. – с решение на Висшата атестационна комисия (ВАК) във ВСИ са базирани национални научни съвети, които дават на научните работници научни степени и звания по следните научни специалности в Република България:

Шифър	Научни специалности
04.01.15.	Овощарство
04.01.16.	Зеленчукопроизводство
04.01.17.	Лозарство
04.01.19.	Декоративни растения
04.01.10.	Растителна защита (вкл. фитопатология, вирусология, хербология, ентомология и др.)

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ (2001–2015)

Пети период (2001–2007)

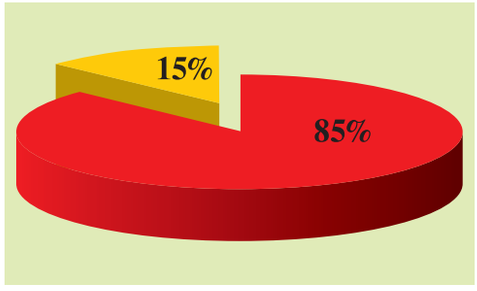
През първите години на периода (до 2003 г.) научноизследователската дейност е организирана в следните направления: научни изследвания, научни мероприятия и повишаване квалификацията на научно-преподавателските кадри.

Източници на финансиране са: средства от бюджета, такси за докторанти (платени или бюджетни) и външни възложители на проекти.

Научни направления през периода 2004–2007 г.

1. Проучване, запазване и подобряване на растителния и животинския генофонд;
2. Устойчиво земеделие;
2.1. Осигуряване на достатъчно здравословна храна;
2.2. Развитие на земеделието в условията на пазарна икономика;
2.3. Опазване на околната среда;
2.4. Хармонично развитие на човешкия потенциал в селското стопанство;
2.5. Нови и усъвършенствани технологии в растениевъдството и животновъдството.

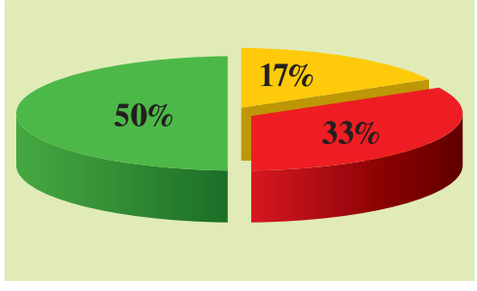
Разпределение на темите по направления

Растителен и животински генофонд

Устойчиво развитие

Разпределение на темите по първо направление

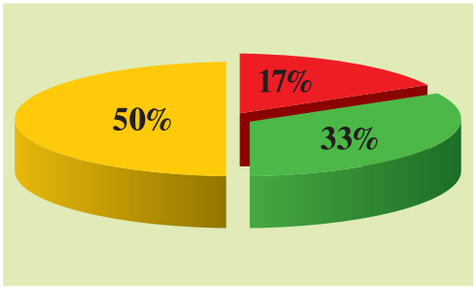

Растителни биотехнологии

Животновъдство

Растениевъдство

Разпределение на темите по второ направление

Развитие на земеделието в условия на пазарна икономика

Нови и усъвършенствани технологии в растениевъдството и животновъдството

Опазване на околната среда и природните ресурси.

Предложения за внедряване

2004 г.

1. Метод за анализ на микроелементи в агрохимични обекти. Автор: проф. дхн М. Камбурова.
2. Метод за определяне нивото на подвижните форми на олово, мед, цинк и кадмий в почвата. Автор: проф. дтн К. Иванов.
3. Метод за повишаване ензимната активност и продуктивността на зеленчукови култури чрез лъчева обработка на семената. Автор: проф. дсн Д. Чолаков.
4. Технология за картофопроизводство чрез типични картофени семена в условията на Средните Родопи. Автор: доц. д-р И. Янчев.
5. Нови хибриди копринена буба. Автор: доц. д-р Д. Греков.
6. Оригинални български сперморазредители за разреждане и криоконсервация на сперма от мускусни патици. Автор: доц. д-р В. Герзилов.
7. Технология за заместване на нутритивните антибиотици с пробиотик „Лактина“ при хранене на всички категории мускусни патици. Автор: доц. д-р Д. Пенков.

2005 г.

1. Нов определителен ключ по морфологични белези за идентифициране на видовете от сем. *Orobanchaceae*. Ръководител: ст. ас. К. Стоянов.
2. Интродукция на новосъздадени клонове лози „Сира 99“, „Каберне фран 214“, „Каберне Совиньон 15“, „Гроло 288“, „Каладок 724“, „Мерло 346“, „Темпранийо“ и „Вионие 642“. Колектив с ръководител проф. дсн С. Панделиев.

3. Нов хибрид черничева копринена пеперуда. Колектив с ръководител доц. д-р Д. Греков.

4. Система от показатели за оценка на генотипна толерантност на домати и фасул към високи температури в селекционната практика. Колектив с ръководител доц. д-р М. Берова.

5. Оптимален режим и технологични схеми за предпосевно облъчване на семена на основни за полското и оранжерийното производство зеленчукови култури. Колектив с ръководител проф. дсн Д. Чолаков.

6. Нова смеска, богата на нетоенергия и смилаем протеин за преживни животни. Колектив с ръководител доц. д-р Т. Георгиева.

7. Нови хербициди за борба с плевелите при етерично-маслените култури. Колектив с ръководител доц. д-р И. Жалнов.

8. Рецепти за комбинирани фуражи с участието на пробиотик „Лактина“ за мускусни патици от различна възраст. Колектив с ръководител доц. д-р Д. Пенков.

2006 г.

1. Физиологичен тест за оценка на растенията от гама-радиационен стрес. Ръководител: доц. д-р Невена Стоева.

2. Технологични решения за получаване на жизнеспособни семена от зеленчукови култури. Ръководител: доц. д-р Н. Панайотов.

3. Внедряване на подходящи сортове хризантеми в неотопляеми полиетиленови оранжерии. Ръководител: гл. ас. д-р В. Иванова.

4. Рационална схема за борба с оранжерийната белокрилка. Ръководител: проф. дсн А. Матеева.

5. Сортове памук с различни цветове на влакното. Ръководител: доц. д-р Ж. Терзиев.

6. Нови мутантни линии фасул с ценни стопански качества. Ръководител: проф. дсн Д. Светлева.

7. Технология за ин витро размножаване на арония. Ръководител: гл. ас. д-р С. Янчева.

Шести период
(2008-2015)

НОВА ЦЕЛ, НОВИ ДЕЙНОСТИ, НОВИ ПРИОРИТЕТИ НА НАУКАТА

Академичното ръководство поставя пред учените нова цел: Разработване на нови проекти. Реализиране чрез усилени дейности и търсене на възможности за финансиране по пътя на:

1. Осъществяване на контакти с големи фирми, свързани със земеделието и туризма;

2. Използване възможностите, предоставени от законодателството, за развитие на съвместни дейности с държавните фирми.

Приоритети на НИД

1. Генетични ресурси в растениевъдството и животновъдството и нови технологични решения във връзка с глобалните промени в климата;

2. Опазване на природните ресурси и производство на безопасна земеделска продукция;

3. Устойчиви земеделски системи и развитие на селските райони;

4. Техника и съоръжения за производство на земеделска продукция и управление на отпадъците.

Главна цел

Чрез използването на генетичните ресурси на България да се създадат високопродуктивни сортове, екологосъобразно земеделско производство, водещо до опазване на природните ресурси и здравето на човека.

През 2008–2015 г. учените постигат резултати чрез разработването на научноизследователските проекти по гореспоменатите приоритети:

Първи приоритет: Генетични ресурси в растениевъдството и животновъдството и нови технологични решения във връзка с глобалните промени в климата.

- Предложени са две мутантни линии фасул (P11M-293 и P10236) за кандидат-сортове и са включени в селекционни схеми за изпитване на базата на молекулярна индентификация и биометрична оценка на български линии и сортове фасул;
- В резултат от изведените експерименти е установена приложимостта на SSR маркерната система при характеризиране на разпадащи се популации от вътревидови кръстоски на памука;
- Признат е нов хибрид на черничевата копринена пеперуда „Свила“;
- Нов кандидат-сорт ечемик – линия № 25/508КО105, е представен пред ИАСАС и Патентното ведомство на Република България за държавно изпитване, с доказано най-висок добив през тригодишен период на изследване;
- Създадени са два кандидат-сорта памук с кафяво влакно. През 2009 г. е признат нов сорт памук с кафяво оцветено влакно „Изабел“;
- Установени са възможностите за използване на интродуцирани сортове тютюн като изходен селекционен материал при създаването на нови български сортове тютюн;
- Разработени са селективни маркери с директна приложимост в молекулярната селекция на сортове пипер;
- Проучване на местната калоферска дългокосместа коза с оглед съхраняването ù като генетичен ресурс на козевъдството в България. Разработена е „Развъдна програма за породата Бъл-

гарска дългокосместа виторога коза“, защитена успешно пред Комисията по породи животни към ИАСРЖ при МЗХ. С решение на МЗХ от януари 2014 г. е дадено право за извършване на селекционна дейност на Асоциацията за автохтонни породи кози в България (ААПКБ) с породата Българска дългокосместа виторога коза.

Втори приоритет: Опазване на природните ресурси и производство на безопасна земеделска продукция.

• Разработен е нов метод за определяне на манган с азотно багрило в растителен материал;

• Проучване на възможностите за използване на слънчогледа като възобновяем източник на алтернативно гориво;

• Установено е влиянието на сорта върху продуктивността и химико-технологичните свойства на зърното от твърда пшеница при агроекологичните условия на Пловдивския регион;

• Нов метод за трайно неутрализиране на токсично кисели почви чрез инкубиране в тях на черноморски сапропели;

• Възможности за редуциране на токсичните компоненти (никотин, катран и CO) в цигарения дим;

• Изграден е научен хербариум към АУ със 120 000 образци от българската и световната флора. Създаден е уеб сайт на хербариума;

• Създадена е музейна експозиция „Земята и човекът“ с над 200 експоната;

• Модел за оптимизация на пространствената структура, осигуряващ предпоставки за устойчиво развитие на дестинацията. На база на проучване и анализи са направени предложения за развитието на лесопарк „Родопи“.

Трети приоритет: Устойчиви земеделски системи и развитие на селските райони

• Разработени са нови технологични решения при отглеждането на основни полски култури – пшеница, овес, захарна царевица, фасул, соя, слънчоглед и др;

• Разработени са екологични методи за инактивиране на патогенни микроорганизми при съхранение на листни зеленчуци (маруля, спанак и зеле). Изпитаният щам *L. bulgaricus* и растителният екстракт *Цитросепт* успешно могат да се прилагат за удължаване на периода на съхранение;

• Изследвани са възможностите на фоновите нива на почвеното плодородие за реализиране на биологичния потенциал на основни полски култури в условията на преход от конвенционално към биологично земеделие;

• Създаден е Център за комплексна оценка на препарати за растителна защита в учебно-опитната и внедрителска база;

• Легализиран е SPSS софтуер за статистическа обработка на данни, цитиран в Националната библиотека в САЩ. Проучени са възможностите за използване на INSIRE и ISO като основни средства за разработването и осъществяването на бази данни за създаването на оценъчни модели, свързани с използването на земята като ресурс за устойчиво развитие на зеленчуковите култури;

• Създаден е софтуер за автоматизирана обработка на динамични редове на растениевъдното производство в България и страните от ЕС;

• Разработени са типови контракти, касаещи учредяването, реализацията на продукцията и снабдяването с основни ресурси на различните видове кооперации в съвременното българско земеделие;

• Разработен е теоретичен модел за управление и методика за оценка на устойчивостта на лозаро-винарското предприятие.

Четвърти приоритет: Техника и съоръжения за производство на земеделска продукция и управление на отпадъците

• Конструиран и изработен е прототип на машина за отделяне на семена от домати за семепроизводство;

• Създаден е работен орган за повърхностна обработка на почвата с активно задвижване;

• Разработена е технологична схема на работен орган за отделяне на семената на сусам чрез ротационни вибрации;

• Сортове, техника и технология за механизирано производство на сусам като алтернатива на тютюнопроизводството в България;

• Разработен е софтуер за извличане на данни от хранилищата на NASA и тяхната обработка.

През периода 2008–2015 г. са разработени:

• Научноизследователски проекти, финансирани от държавната субсидия (виж Таблица 1);

• Проекти към ОП „Развитие на човешките ресурси“, европейските структурни фондове, държавен фонд „Земеделие“ за периода 2008–2015 г. (виж Таблица 2).

През периода 2008–2015 г. са осъществени 7 внедрителски и консултантски договора. По-значими са:

• Хербитур и „Царевицата – царица на полята“ с ръководител проф. Т. Тонев;

• „Биологично обеззаразяване на почви“ с ръководител проф. Г. Нешев;

• Съвместни проекти с фирми от пестицидния бизнес, с ръководители проф. М. Димитрова, проф. Я. Димитров, гл. ас. З. Желев;

• „Сортоизпитване на зимна рапица“ с ръководител проф. Р. Иванова;

Таблица 1

	Година								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	**Общо**
Брой проекти	22	13	15	14	13	9	9	15	**110**

Таблица 2

Проект № / Наименование	Ръководител	Финансиране
BG051PO001 – 3.3.04/17. Подкрепа за развитие на младите учени и постдокторанти по научно направление Селскостопански науки и сродни научни специалности	проф. М. Димитрова	ОП „Развитие на човешките ресурси“
Програмата за подпомагане на лозаро-винарския сектор, Мярка „Преструктуриране и конверсия на винени лозя“	доц. Илиян Желязков	ДФ „Земеделие“
Проект по мярка 114 „Използване на консултантски услуги от фермери и собственици на гори“	проф. М. Димитрова	ДФ „Земеделие“ ПРСР

• Съвместен проект с ЛТУ – София на доц. д-р И. Манолов.

Научноизследователската дейност, провеждана през периода, намира широки изяви чрез популяризиране на научните постижения на учените в 21 организирани научни форуми – конференции, симпозиуми, юбилейни сесии. АУ участва ежегодно с интелектуални продукти на международните изложения „Агра“ и „Винария“, на Пролетния международен панаир и Националната борса.

НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ В РАСТЕНИЕВЪДСТВОТО И СИСТЕМИТЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕ

Първите научни постижения са в катедра „Растениевъдство“. Академикът или Първоучителят, както всички с голяма обич наричат акад. Павел Попов, развива мащабна научноизследователска и учебна дейност. Привлича приятели, известни учени: А. Илиев, Д. Атанасов, П. Топалов. Заедно, с упоритост и всеотдайност, полагат началото на растениевъдната наука – създават теории и научни продукти, които намират бързо приложение в селското стопанство.

Фундаментални научни постижения:

• Изяснено е взаимоотношението покой и развитие, естествен и принудителен покой;

• Развитие на общата теория за разнокачествеността в пределите на растението и на растителните органи в рамките на вида и за практическото им използване в селекционния процес;

• Хетерозисът при редица полски култури и възможността за практическото му използване в семепроизводството;

• Биологическите особености, таксономията и генезиса на Казанлъшката роза, като се отделя в самостоятелен вид *R. kazanlika* V.T.;

• За първи път в страната започва работа по отдалечена хибридизация между пшеница и ръж и създаване на ръжено-пшенични амфидиплоиди с добри стопански качества и унаследяване на признаците в потомствата;

• Вследствие изясняване биологията на цъфтежа на високия райграс и други ливадни треви са създадени форми с неокапващи семена;

• Установени са закономерностите в развитието на голям брой културни растения – морфогенезиса и онтогенезиса на тютюн, картофи, захарно цвекло, слънчоглед, сафлор, фасул, соя, грах, люцерна, райграс, житни треви и др.;

• Отдалечената хибридизация при разкриване на специфичния обмен на веществата в индивидуалното развитие на растенията;

• Управление на наследствеността;

• Широкоспектърно обследване на агроботаническото разнообразие на нахута, розата, тесnолистната лавандула, на инродуцираните до 1950 г. етерично-маслени растения, естествени тревостои на район Странджа, листни видове житни треви и много други култури.

Създадени и внедрени в производството от академик Павел Попов и колектив сортове: пшеница – „Юбилейна 1“, „Юбилейна 2“, „Юбилейна 3“; ръж – „Коларовка 1“; тютюн – „Козарско 541“; фъстъци – „Садовски подобрени“ и „№ 1011“; мак – „П-360“ и „П-180“; сусам – „Бял 857“, „Садово 142“.

Последователите на Академика създават уникални сортове при почти всички полски култури: пшеница – „Садово 1“, „1060“; тритикале – „АД-СОС-3“, „Пшеро 13“, „Пшеро 16“; нахут – „Пловдив 19“ и „Пловдив 8“, „Образцов чифлик 1“; фасул –

„Коларовец 27“, „Русе 13“, „Русе 17“, „Добруджански 3“; памук, дълговлакнести сортове – „Пловдив 10“, „Прогрес“, „Авангард“; грах – „Юбилеен“, „Мир 12“ и № 11; фий – „Образец 666“; райграс – сорт неокапващ; люцерна – „Надежда 2“; мента – „Марица 1“, „Ментолна 14“, „Ментолна 18“; лавандула – „Венец“; босилек – „Тракия“; индрише „Пловдив“ и други ценни сортове.

Акад. П. Попов ръководи изследването по селекция на пшеницата в България, проф. Койнов – по селекция на зърнено-бобовите култури, проф. Илиев – по селекция на люцерна, проф. Пехливанов и проф. Костов – по селекция на грах и фий, а проф. Стайков – по семепроизводство на картофи.

Внедрени са сортовете картофи „Капела“, „Сакия“, „Аквила“, „Аурика“, „Остара“, „Кардинал“, „Ярла“, които в много дълъг период от време (над 20 години) заемат от 50 до 90% от площите на ранното и средно ранното производство на картофи.

Доц. Борис Янков и колектив селекционират два нови сорта ориз, а с участието на доц. Христина Янчева селекционират нов сорт люцерна.

Израстват и се развиват и по-младите последователи. Те бързо се развиват, разработват дисертации, стават доктори, доценти, професори. Създават нови сортове с ценни стопански качества.

Към тази школа се присъединяват и учени от катедра „Генетика и селекция“:

Проф. Илер Възвъзов, който провежда биологични, генетични и селекционни изследвания върху пшеница, ечемик и фуражен грах.

Доц. Лилия Маджирова, чийто колектив проучва етапите на органогенезиса.

Проф. Илия Делчев изследва яровизацията при пшеницата и прилага половата хибридизация при фасула.

П**роф. Янко Енчев** изследва стадийното развитие на ечемика и пшеницата, биологичните, физиологични и биохимични особености на някои втори култури.

Проф. Христо Горастев прави изследвания по въпроса на вътресортовия полиморфизъм за хибридния зимен ечемик и за хордеинокодиращите локуси в линии зимен ечемик.

Проф. Спаска Петкова проучва факторите, определящи мутагенната ефективност и тяхното значение за експерименталния мутагенез и възможностите за модификация на ефекта на гама-радиацията при *Chlorella vulgaris*; разработва тест-системи за оценка на генетичния риск от действието на различни антропогенни фактори; проучва чувствителността на фазите на митотичния цикъл при установяване на хетерозиса.

Доц. Ангел Калинов проучва филогенезата и онтогенезата на царевицата на клетъчно ниво; полиплоидията при пшеницата и царевицата. Създател е на метод за поддържане на хетерозиготност в хибридните потомства на царевицата.

Доц. Петър Вълчанов проучва биологията на ечемика и етапите в онтогенетичното му развитие; провежда селекция на изогенни линии ечемик.

Доц. Антоанета Стефанова провежда изследвания върху спермогенезата; соматичната ембриогенеза от незрели зародиши и котиледони при местни орехови сортове; електронномикроскопски проучвания върху морфологията на прашеца и при *Juglans regia* var. *pendula*; установява отклонения при регенеранти, получени ин витро от зародиш и котиледонна тъкан на орех.

Задълбочените научни изследвания в областта на генетиката много бързо донасят големите успехи в селекцията.

Проф. Горбанов от катедра „Агрохимия“ е съавтор на сорт фъстъци „Росица“, устойчив на карбонатна хлороза, и „Рафало“, създаден в университета в гр. Камагуей, Куба.

Проф. Иван Чиликов провежда селекционни изследвания при ориза и фъстъците. Събира и пренася изходен материал от ориз от Китай, Индия, Виетнам, Италия, с което обогатява генофонда на страната. Извършва кръстоски със сортове от различни екологични групи.

Проф. Борис Янков и проф. Пехливанов с колектив от Института по фуражите в Плевен създават сорт фий „Темпо“.

Развитие, усъвършенстване и изобретяване на нови методи:

- Усъвършенстван е метод на сложните популации при селекцията на ръжта – проф. Койнов.
- Метод за предварително вегетативно сближаване, постигнато чрез реципрочно присаждане на зародиш върху ендосперм при хибридизацията между пшеницата и ръжта – проф. Колев.
- Метод за преодоляване на покоя при картофите чрез разкриване на клубените без нарушаване на връзката с растението – проф. Стайков.
- Метод за диагностициране провласяването при клубените на картофите чрез луминесцентно осветление, метод за продължително съхранение на картофи, за лятно засаждане чрез облъчване с гама-лъчи, метод за продължително рътене и метод за оценка на клоновете при картофи за семепроизводство – проф. Стайков.
- Метод за микроскопско определяне на видовете житни треви – проф. Костов.
- Метод за консервиране на люцернов сок – проф. Маслинков.
- Метод за размножаване на розата – проф. Топалов.
- Метод за размножаване на мента чрез вкоренени връхчета – проф. Топалов и доц. Желязков.

• Метод за визуална оценка на хлорозата при фъстъците – проф. Янков и др.

Постиженията на учените намират широк отзвук в българската научна общност, която ги приема за ръководители на национални програми:

Акад. Попов – ръководи изследванията по селекция на пшеницата;

Проф. Койнов – селекция на зърнено-бобовите култури;

Проф. Илиев – селекция на люцерната;

Проф. Пехливанов и проф. Костов – селекция на граха и фия;

Проф. Стайков – семепроизводство на картофите.

РАСТИТЕЛНИ РЕСУРСИ

Проучена е медицинската растителност в Централна Стара планина от учените проф. Кирил Киряков и асистентите Стоян Димитров и Димитър Делипавлов. Вниманието на ботаниците към проучването на медицинската растителност дава възможност на много фармаколози да създадат ценни лекарствени продукти.

Изследвана е и растителността на ливадите и пасищата в Родопите – проф. Димитров и проф. Делипавлов. Резултатите са високо оценени от животновъдите.

Растителни ресурси в редица родове и семейства са установени и препоръчани за въвеждане като хранителни, фуражни, лечебни, декоративни, медоносни и други култури от сем. *Rosaceae* – проф. Димитров, проф. Попова, д-р Балджиева, доц. Кожухарова; сем. *Liliaceae* – проф. Попова; сем. *Aliaceae* – проф. Чешмеджиев; сем. *Orobanchaceae* – доц. Стоянов, доц. Райчев; род *Vicia* – проф. Терзийски; род *Ranunculus* – проф. Попова; род *Rumex* – доц. Райчева; род *Amaranthus*, *Allium*, *Gladiolus* и др.

Флористични и систематични изследвания на отделни видове, родове и семейства – едно от основните направления с водещи проф. Делипавлов и проф. Димитров, включително всички учени от катедрата.

Проучвания и интродукция в земеделското производство на чуждестранни растения – ст. н. с. Граматиков.

Анатомо-морфологични проучвания на структурата на растенията за установяване на таксономичната принадлежност на видовете – проф. Делипавлов, проф. Попова, проф. Чешмеджиев, проф. Терзийски и сътрудници от катедрата.

Кариологични и цитологични изследвания за установяване систематичната принадлежност на видовете – първи проучвания в България род *Dactilis* – проф. Попова, проф. Чешмеджиев, проф. Терзийски и др.

Ембриологични и цитоембриологични проучвания при някои видове, свързани с плододаването и за други цели при растенията – проф. Терзийски и проф. Попова.

Разработване на рода *Amaranthus, Gladiolus*; **нови видове** от рода *Andrahoe* и *Allium* – проф. Ковачев.

СИСТЕМИ НА ЗЕМЕДЕЛИЕ

През първите години се поставя проблемът за разработване на „Системи на земеделие“ и преди всичко за „Тревополната система на земеделие“, създадена от авторитетния съветски проф. О. Р. Вилямс.

Проф. Йото Николов се проявява като последователен и упорит привърженик на Тревополната система на земеделие. Заедно с асистентите си Бойка Чорбаджийска и Аврам Желев залага мащабен опит. По страниците на печата се развихря дискусия „за“ и „против“ използването на ТСЗ. Издава книга и с редица статии отстоява правото на нейното съществуване, но Тревополната система е отхвърлена. Същност на по-нататъшните експерименти на проф. Николов стават проблемите на специализираните сеитбообращения, самопоносимостта на културите, системата на обработка на почвата и борбата с плевелите. Той оглавява голям научен колектив с участието на проф. А. Желев, гл. ас. Чорбаджийска, доцентите Павел Павлов и Аспарух Димов.

Проф. Георги Козарев работи върху проблема за обработката на почвата като фактор за повишаване и поддържане на нейното плодородие. Десетки са научните трудове, посветени на системата на обработка, на различни видове почвообработващи органи и машини, на съчетаване на обработката с различни системи на редуване на културите в сеитбообращението.

Проф. Аврам Желев се насочва към решаване на два основни проблема – обработката на почвата и използването на хербицидите за борба с плевелите. При разработване на първия проблем той изяснява значението на плитката обработка на 10-12 см след прибиране на житните култури със слята повърхност, последвана от дълбока оран. С **гл. ас. Бойка Чорбаджийска** установяват подходящи методи за борба с многогодишните плевели в стърнищата чрез комбиниране на химични и механични методи.

Ас. Аспарух Димов и Павел Павлов проучват елементите на почвеното плодородие, обработката на почвата, както и методите за минимализация на обработката на почвата.

Ас. Русин Кондарев разработва теми, свързани с предсеитбената обработка на царевицата с внасяне на хербициди и оптимизиране на сроковете.

През 1976 г. към катедра „Земеделие“ се присъединяват колегите от аналогичната катедра на ВСИ „Георги Димитров“ (ССА) – София, след пребазиране в Пловдив:

Проф. Надежда Фетваджиева е основоположник на хербологията като наука в България. Заедно с **проф. Иван Трънков, доц. Здравко Дечков и доц. Добринка Попова** провеждат изследвания в областта на борбата с плевелите.

През 1987 г. доц. Дечков и ст. н. с. Яне Любенов от Института по растителна защита, Костинброд, разработват „Интегрирани системи за борба с плевелите“, които намират широко приложение в селското стопанство.

Доц. Величко Спасов свързва предпосевната обработка при царевицата с внасяне на хербицидите, с което оптимизира сроковете.

Проф. Вълко Топалов се присъединява към академичния състав на катедра „Земеделие“ през 1987 г. Идва от директорски пост в Института по розата, гр. Казанлък. Предлага нови принципи за тяхното изграждане, разработва екологосъобразни технологии за получаване на земеделска продукция без замърсители от химични пестициди и торове.

Проф. Тоньо Тонев провежда изследвания за установяване на: ефективността на някои хербициди върху добива и качеството на кореноплодите при захарното цвекло; икономическата ефективност от взаимодействието между минералното торене и системните хербициди при поливната царевица за зърно; прилагането на интегрирана борба с плевелите при поливна царевица. Провежда усилена консултантска дейност при създаване на лозови масиви на Винпром – Карнобат; разработва стратегия за борба с плевелите в лозята, предлага експертни становища и препоръки в динамика; оптимизира и адаптира Клиърфийлд – технологията при слънчоглед (съвместно с фирма БАСФ и всички фирми от семенарския бизнес, работещи по тази технология в България); оптимизира и адаптира SUN-експрес – технологията при слънчоглед за условията на България съвместно с фирмите „Дюпон“ и „Пионер“; изпитва разнообразни царевични хибриди при условия на супер интензивна агротехника; проучва възможностите за борба с плевелите в условия на интензивно царевично производство (при капково напояване) с ежегодно провеждане на открити дни.

Проф. Мая Димитрова провежда изследвания в областта на растителнозащитните технологии; прилагане на екологосъобразни методи в съвременното земеделие; проучване на нови възможности за контрол на заплевеляването на основни земеделски култури; установяване на конкурентните взаимоотношения културно растение – плевел.

Проф. Щиляна Калинова има приноси в областта на растителнозащитните технологии, прилагане на екологосъобразни методи в земеделието, проучва нови възможности за контрол на заплевеляването в редица земеделски култури.

Доц. Иван Жалнов се занимава с изследвания в областта на борбата с плевелите при основни полски, зеленчукови и етерично-маслени култури.

Проф. Асен Илиев разработва „Технология за отглеждане на люцерна“, която издава като монография.

Проф. Димитър Атанасов създава технология за тютюн и я внедрява в редица стопанства.

Проф. Иван Дечев има принос в изясняване на въпросите, свързани с агротехниката на царевицата.

Доц. Георги Москов установява влиянието на биологични и технологични показатели на зърното; влияние на минералното торене върху качеството на някои сортове мека пшеница, както и влияние на сеитбената норма и торенето върху добива.

Проф. Янка Якимова разглежда проблема за житните и бобовите треви като основа за подобряване на почвеното плодородие, за борба с ерозионните процеси, за създаване на здрава фуражна база за животновъдството.

Проф. Марин Узунов разработва проблемите, свързани с ливадите и пасищата по Старопланинската верига, Средногорието и Родопите. Торенето, изпитването на различни смески от треви, с време и начини на коситба и паша, са в основата на неговите научни постижения.

Проф. Станка Калайджиева работи със зимния грах, като оценява обективно неговите предимства пред пролетния фуражен грах, проучва неговата студоустойчивост при наши условия. Интересни са и нейните изследвания по унаследяването на признаците в селекционен аспект, технологичните звена при отглеждане на граха; използването и начина на засяване на суданката за зелена храна и значението ѝ като предшественик на царевицата.

Проф. Дико Деков и асистентите Танко Колев и Звездомир Желев разработват „Актуализирана технология за производство на твърда пшеница“.

Ценни резултати постигат агрометеоролозите **проф. Мария Гюрова и проф. Драган Драганов** с проучванията си върху влиянието на агрометеорологичните условия върху добивите от земеделски култури.

Проф. Гюро Гюров и проф. Лазар Станчев проучват всички български почвени типове по отношение на общите запаси, разпределението на

генетични хоризонти и форми на микроелементите манган, мед, цинк, кобалт, молибден, ванадий, хром, никел и нуждите от приложения на микроторовете.

Проф. Венелин Койнов, учен почвовед с международна известност, разработва проблемите на генезиса на почвите в България и популяризира научните постижения на международни конференции и симпозиуми.

Проф. Гюро Гюров проучва генезиса на почвите, физико-механичен и химичен състав, съдържанието в тях на макро- и микроелементи за разчитане на техния генезис.

Професорите В. Койнов и Г. Гюров постигат високи резултати по развитие и усъвършенстване на класификацията на почвите.

Проф. Тонко Тотев с **Т. Палавеев** и самостоятелно провежда серия от изследвания, резултатите от които са отразени в значителен брой научни трудове. Издава със съавтори „Наръчник по варуване на почвите с вредна киселинност“ и книгата „Торенето при интензивно земеделие“. Проф. Тотев привлича и по-младите учени – доцентите Христо Нечев, Красимир Трендафилов, Рада Попова.

Проф. Лазар Станчев обединява усилията на много разнородни учени специалисти – почвоведи, биохимици, микробиолози, химици и физици. Високостойностни са резултатите от проучване на различни системи на торене на полските култури в условията на траен торов опит в продължение на много години. Въз основа на резултатите са разработени и внедрени системи на органично, минерално и конвенционално земеделие при отглеждане на културите в полско сеитбообращение (професорите Л. Станчев, С. Горбанов, Й. Матев, Н. Машев и доцентите Т. Томов, Г. Рачовски, С. Костадинова и И. Манолов).

• Изследвани са промените, които настъпват при качеството на земеделската продукция, и са създадени технологии за балансирано торене, при които се получават земеделски продукти от полските и зеленчукови култури с високи биологични и технологични свойства (професорите Л. Станчев, Н. Машев, С. Горбанов, Й. Матев, В. Велчев, З. Танев и доцентите Т. Томов и С. Костадинова).

• Разработена е технология за производство на хуминови киселини от оборски тор и от компостирани борови кори (признато изобретение на професорите Л. Станчев и С. Горбанов).

• Проучено е антидотното действие на хуминовите киселини при поражения по земеделските култури от хербициди и биурет. Създадена е технология за отстраняване на пораженията чрез използване на специфичен препарат (професорите Л. Станчев и З. Танев).

• Установени са всички български почвени типове по отношение на общите запаси, разпределението по генетични хоризонти и форми на микроелементите манган, мед, цинк, кобалт, молибден, ванадий, хром, никел и нуждите от приложение на микроторовете (професорите Л. Станчев, Г. Гюров, С. Горбанов, Н. Машев, Г. Стоилов и доц. П. Станчева).

• Проучена е естествената радиоактивност на българските почви и акумулацията на радиоактивни елементи и тежки метали от мъхове и лишеи, разпространени в България (професорите Г. Гюров, С. Горбанов и Д. Хаджиатанасов).

• Установено е съдържанието, разпределението и формите на микроелементите метали в тропическите почви на Куба, Ангола, Мозамбик и Гвинея и абсорбцията на микроелементите метали от тези почви (професорите С. Горбанов и Р. Фало, Университета в гр. Камагуей, Куба).

От 1988 до 2015 г. учени от различни научни области се обединяват и разработват проблеми за развитието на СЗ при условията на устойчиво земеделие. Разработена е и внедрена технология за събиране, съхраняване, обработка и използване на оборския тор от животновъдните ферми и създаване на нов тип механизирано торище за тази цел (професорите Л. Станчев и С. Горбанов).

Създаден е математически модел и е разработена компютърна програма за оптимизиране на торовите норми и даване на препоръки за торене на земеделските култури, отглеждани в България при различни почвени типове и системи на земеделие (професорите Л. Станчев, И. Атанасов, С. Горбанов, К. Мургов и доцентите Т. Томов и Х. Нечев). Установени са възможностите за използване на биологичните утайки от станциите за пречистване на канални води като органичен тор в земеделието (проф. С. Горбанов, А. Горбанова и доцентите Г. Рачовски, С. Костадинова, З. Червенкова и Г. Панайотов от Института по памука в Чирпан).

Изследвано е влиянието на различните фактори (влажност, едрина на частиците, количества и форми на азота) при компостиране на кори от бял бор и смърч. Разработена е и е внедрена в производството технология за производство на компост от иглолистна дървесина (проф. С. Горбанов, доц. Т. Томов, проф. Й. Цирков).

За подобряване на практиките за управление на храненето на земеделските култури е разработена нова Система с препоръки за торене (СПТ) в България, основана на концепцията 4R. Базира се на актуална научна информация от 28 опита с полски, зеленчукови, овощни култури и лозя в различни райони на страната, извеждани за четиригодишен период (доц. И. Манолов и доц. С. Костадинова).

Систематизирана е научната информация за преработка и оползотворяване на твърди битови отпадъци и използването им като източници на хранителни вещества и подобрители на почвата (проф. С. Горбанов, доц. С. Костадинова, проф. А. Аладжаджиян).

Чрез използване на карбамид, белязан с изотопа ^{15}N, е установен ефектът на торенето с азот върху развитието и продуктивността на ориз и усвояемостта на азота от растенията в зависимост от метода на внасяне на азотния тор (доц. И. Манолов, проф. Икеда и доц. Ямакава от Университета Кюшу, Япония).

Школата на академик Павел Попов има още по-млади последователи. Те осъвременяват отделни звена от технологията на твърда и обикновена пшеница, тритикале, овес, рапица, лавандула, слънчоглед, нахут, царевица, памук, лен, тютюн и др.

Продължава интересът към замърсяването на растителната продукция с тежки метали. Намират се възможности и начини за фиторемедиация в технологичния процес на производство.

В технологията за отглеждане на редица култури като овес, пшеница, рапица, люцерна, кориандър и грах се включва стимулиране чрез биологично активни вещества.

Проф. Христина Янчева участва в разработването и утвърждаването на дългосрочна програма за развитие на биологичното земеделие в България, финансирано от Правителството на Швейцария.

Проф. Радка Иванова участва в разработването на програма за развитие на алтернативните източници за производство на биогорива в България през периода 2009–2013 г.

При разработване на СЗ се включват и учени от катедра „Механизация на селското стопанство“:

Проф. Асен Кацаров е основател на катедрата. Той създава редосеялка с гумени палци за сеитба на несипкави семена, специална машина и апарат за сеитба на дребни тютюневи семена и разсаждане на тютюнев разсад, автомат за засаждане на рътени картофи, за разсаждане на зеленчуков разсад, инсталации за сушене на зърно.

Проф. Станка Тировска изяснява връзката биология – техника с оглед внедряване на комплексната механизация в земеделието, механизиране на операциите при отглеждане на цвекло и по машините за повърхностна обработка на почвата.

Принос при разработването на проблема СЗ имат и учените от катедра „Мелиорации“:

Проф. Минчо Маринов, съвместно с **проф. Г. Стайков**, създава „Противоерозийно опитно поле“ в района на Чепеларе. Те изясняват ерозионните процеси при отглеждане на различни култури. Установяват противоерозионната роля на различните начини на засаждане на картофите, на редуването на културите в системата на сеитбообращението и изграждат базата на Учебно-опитното поле.

Доц. Георгиев и проф. Василев работят в областта на напояването на земеделски култури. По проблемите на капковото напояване имат две признати изобретения от ИНРА с голям икономически ефект.

Проф. Заприн Димитров установява влиянието на напояването върху физиолого-биологичните прояви на основните зеленчукови култури.

Изтъкнати учени, оценени със златна значка и внедрени рационализации, са:

Доц. инж. Николай Узунов:

- Златна значка „За младежко научно и техническо творчество“ за разработката „Автоматизирана система за локализирано напояване с порьозни поливни крила“, 1983 г.
- Златна значка „За младежко научно и техническо творчество“ за разработката „Система за локализирано напояване с двойнокамерни поливни тръбопроводи“, 1985 г.
- Внедрена рационализация относно „Микроструйчесто напояване на овощни насаждения“, 1986 г.

Проф. В. Василев, Н. Узунов и М. Мишев:

– Внедрена рационализация относно „Система за локализирано напояване с порьозни овлажнители“, 1981 г.

Доц. Н. Узунов и доц. Р. Меранзова:

– Рационализация „Пластмасов филтър за капково напояване“, произвеждан от ВСИ, 1988 г.

ЛОЗАРСТВОТО

Производството на грозде и вино в България е с дълбоки традиции и необходимостта от научни знания налага създаването на Лозаро-градинарски факултет още с отделянето на ВСИ като самостоятелно висше училище.

Основател и първи ръководител на катедра „Лозарство“ е чл.-кор. проф. Минчо Кондарев. Под негово ръководство израстват световно известни учени, които популяризират ВСИ по света. Проф. Кондарев създава един от първите кръжоци в Института, в който активно участват много студенти. Много от тях след дипломирането се реализират в страната и в чужбина като специалисти по лозарство от висока класа. Други се реализират като преподаватели или учени в научни институти.

Под методичното ръководство на проф. Кондарев и непосредственото му участие се създава богат хибриден фонд, отделят се множество ценни форми, които впоследствие му дават възможности да осъществява сложни хибридни комбинации, ползвайки генетичната плазма от няколко сорта.

Бързо навлизат в практиката създадените от него и колектива, който ръководи, сортове: „Загоре“, „Кондарев“, „Биляна“, „Верен“, „Дияна“, „Мискет“, „Ран Марица“, „Дунав“, „Кермен“, „Мискет Марковски“ и други. Безсеменните сортове грозде „Русалка“ и ранозрелият едроплоден десертен сорт „Надежда“ са върхови постижения за българската и световна селекция.

Проф. Кондарев има важен дял в решаването на проблемите, свързани със сортовата структура при районирането на лозарството в Южна България. Научноизследователската му дейност е насочена към изясняване на важни аспекти от резитбата и формирането на лозата. Под ръководството на проф. Кондарев се провежда широкомащабна експериментална работа, с което по безспорен начин при винените сортове се доказва предимството на смесената резитба пред късата.

След преминаването от чашовидната формировка при винените сортове към формировката Гюйо е постигнато увеличение на добива при различните сортове с 30-40%. За един период от 10 години са създадени почти един милион декара нови лозя, които се отглеждат по формировката Гюйо – истинска революция в лозарството.

По-късно проф. Кондарев е един от инициаторите за въвеждането на широкоредовото високостъблено лозарство в нашата страна, с което се намалява себестойността на гроздовата продукция и се улеснява механизацията на производствените процеси.

Проф. Кондарев с колектив научно обосновават проблема за сортовата структура и районирането на лозарството в България, за което са удостоени с Държавна награда.

С голяма практическа стойност за предотвратяване на огромни загуби от гроздовата реколта е разработката за борба срещу болестта пероноспора по лозата. Проф. Кондарев разработва нов метод за прогнозиране на времето за поява на болестта, което е ярко научно постижение и важно практическо мероприятие с голям икономически ефект.

Проф. Пеню Куртев също е изтъкнат учен в областта на лозарството. Съвместно с проф. Кондарев той участва при решаване на проблема, свързан със сортовата структура и районирането на лозарството в България. Създател е на нови сортове лози. Изследва родовитостта при сортовете „Мавруд“ и „Памид“; резултатите допринасят за управление на добивите и при двата сорта. Развива принципни постановки при резитба и отглеждане на лозата.

Има научни постижения и в областта на агробиологията. Ценни резултати постига при проучване студоустойчивостта и възстановителната способност на бели винени лозя, отглеждани стъблено; изследва влиянието на съотношението между плодните и безплодните леторасти върху качеството на гроздето при сорт „Болгар“ и др.

Проф. Богдан Цанков има приноси в областта на интродуцирането, селекцията и технологията при отглеждане на лозата. Ценни са ампелографските проучвания на наши и чужди сортове от Добруджа. Научно обосновава перспективите на лозарството в Добруджа, установява влиянието на гиберелините при цъфтежа, опрашването и оплождането на лозата, което води до увеличаване на добивите.

Проф. Любомир Радулов достига равнището на върховите постижения в лозарската наука. Провежда целенасочена селекционна дейност и създава ценни сортове лози: „Тракийска слава“ и „Бисер“. С успех разработва важни проблеми, свързани с производството на посадъчен материал, с присаждането и технологията на отглеждане в маточните насаждения, както и с агротехниката на отглеждане на лозата.

Проф. Димитър Бабриков работи основно във високостъбленото лозарство. Той е автор на оригиналната и важна за практиката формировка двураменен стъблен Гюйо за десертни сортове, внедрена през 1972 г.

Той е ръководител на колектив, който разработва уникален метод за „прогнозиране добивите в лозонасаждения“. От 1974 до 1989 г. методът е внедрен върху 80% от лозовите насаждения в България (1 200 хиляди декара лозя).

Проф. Бабриков е продуктивен селекционер, създал в колектив 15 нови винени и десертни сорта и 26 суперелитни лози. Шест от винените сортове имат широко разпространение в Австралия, Италия, Швейцария и САЩ, където също са патентовани. Виното от неговия сорт „Евмолпия“ („Тракийски мавруд“) спечелва първа награда на Международния конгрес по лозарство и винарство в САЩ през 1993 г. Спечелва награди и на Международните изложби „Винария“ в Пловдив през 1998 и 1999 година. При международното изпитване на безсеменните сортове в Италия през 1999 г. неговият сорт „Афродита“ е класиран на първо място по добив и качество на гроздето. На третата година при капково напояване дава 5 000 кг/дка.

Научните постижения на проф. Бабриков са широко внедрени в практиката. Под негово ръководство са създадени 10 500 декара лозови насаждения в редица области на страната.

Проф. Бабриков е ръководител на колектив с активното участие на проф. Брайков и проф. Панделиев, които създават и въвеждат широко в практиката метод и научна организация за „Прогнозиране на добивите в лозовите насаждения“. Методът е признат за рационализация. Той е внедрен в цялата страна на площ от 800 хил. декара – 80% от плододаващите винени и десертни лозя. След въвеждане на широкоредовото високостъблено лозарство, методът за прогнозиране на добивите от лозови насаждения е второто крупно научно постижение на лозарската наука в България.

Проф. Димитър Брайков провежда оригинални не само за българската, но и за световната лозарска наука широкомащабни паралелни екологически изследвания със сортове, имащи промишлено значение, отглеждани в съществено различаващи се в климатично отношение райони – Сирия, Мароко, Кипър, Словакия, Молдова и България.

Голямо внимание и особен интерес проявява към един изключително важен и актуален проблем – производството на екологично чиста продукция от грозде. Затова свидетелстват съвместните му изследвания с екип от химици, биолози, фитопатолози и технолози за постъпването и локализацията на тежки метали в лозовите растения, отглеждани в промишлено замърсени райони. Към резултатите от това проучване е проявен голям интерес от много изследователи у нас и в чужбина.

В научните изследвания широко се прилага разработената от него методика за установяване на потенциалната родовитост от лозата чрез микроскопска интерскопия на зимните очи.

Проф. Славчо Панделиев е създал три оригинални метода за физиологични изследвания при лозата и е усъвършенствал шест методики. Разработил е и е внедрил в практиката две технологии за производство на обезвирусен посадъчен материал чрез използване на метода на тъканните култури и за производство на стафиди. Установява биологичните основи на районирането на лозата по северните склонове на Родопите и др. Признати са му три рационализации.

Проф. Христо Тодоров издава научен труд с висока теоретична и практическа стойност – „Биологически основи на лозата“. Проучва биологичната разнокачественост на пъпките, пъпковите вариации, развитието на кореновата система – теоретични приноси с практическо значение.

Проф. Здравко Занков има научни постижения в изследванията върху селекция на лозата. Създател е и на нови сортове: „Русенско едро“ (ранозреещ десертен сорт), „Септемврийски рубин“ (червен винен сорт), „Мискет русенски“ и др. Притежава 20 авторски свидетелства за създадени нови сортове лози и свидетелство за рационализация по селекция на лозата.

Проф. Иван Кантарев е насочил научните си разработки към изследване на сортовете лози по отношение съдържанието на дигликозиди; биохимични и технологични особености на багрилните сортове лози, свързани с винопроизводството.

Доц. Цанка Миевска изследва анатомичните изменения в едногодишните летораси на лозата по силата и връзката им със студоустойчивостта. С ценни резултати за лозарската практика са проучванията ù върху студоустойчивостта на зимните очи на различни по произход летораси и някои особености в анатомичния им строеж.

Доц. Лиляна Машева има приноси по проблема на влиянието на растежните регулатори за изменения в анатомичния строеж на лозовите летораси, химичния им състав и микроразмножаването; установява възможностите за увеличаване на добивите и качеството на гроздето, с оглед опазване на околната среда.

В периода 2001–2015 г. научноизследователската дейност на учените от катедра „Лозарство“ е съсредоточена върху следните основни проблеми:

- Създаване на висококачествени, високодобивни и с повишена устойчивост на неблагоприятни климатични условия винени сортове лози, аналози на местните винени сортове;
- Създаване на нови ранозреещи, едроплодни, безсеменни и семенни десертни сортове лози;
- Екология на лозата;
- Зелени резитби;
- Усъвършенстване на технологията и приложението на растителните биотехнологии в лозарството.

За подпомагане на НИД е създадена **предбазова генбанка от български сортове лози** на основата на съвременни молекулярно-биологични подходи на имунодиагностиката за ДНК сортова идентификация, част от които са подготвени за патентоване.

Разработени теми и проекти, постигнати научни резултати:

- Преструктуриране и конверсия на винени лозя. Ръководител – доц. Илиян Желязков, административно управление на проекта – проф. Мая Димитрова.

Проследено е влиянието на някои биоторове и вторични продукти от хранително-вкусовата промишленост върху прихващането, растежа и развитието на лозичките в презасадени лозя, както и върху нематодните съобщества в почвата; установени са най-подходящите биоторове за прилагане при присаждане на лозови насаждения.

ГРАДИНАРСТВОТО

Непосредствено след Освобождението на България (1878 г.) българските градинари разнасят по света славата на българското градинарство.

Акад. Христо Даскалов е първият завеждащ катедра „Градинарство“ в Агрономо-лесовъдния факултет на Пловдивския университет.

Работи в колектив със ст. н. с. Жечка Жечева от Института по зеленчукови култури „Марица“ (ИЗК). Подбират чрез конкурс асистентите: Тодор Муртазов, Илия Минков, Милко Йорданов, Христо Петров, Петър Карталов, Христо Георгиев, които израстват като учени, известни в България и чужбина.

През 1949 г. акад. Даскалов създава най-ранозрелия по това време хибрид домати „№ 10 х Бизон“. Започва масово производство и експорт на български домати. Високата ранозрелост на хибрида допринася за големия интерес към него. Търсенето и разпространението на сорта продължава години.

Най-голям и траен научен интерес акад. Даскалов проявява към изясняване същността на биологичния феномен „хетерозис“ и неговото използване в селекцията на културни растения.

Други области, в които работи, са: използване на междувидовата хибридизация като метод за създаване на селекционен материал с висока комбинативна способност по отношение на стопански важни признаци; повишаване на хранителните и вкусовите качества на плодовете на доматите; усъвършенстване на методите за производство на хибридни семена и др.

Той установява, че линиите домати, получени в резултат на отдалечена хибридизация, притежават по-висока обща комбинативна способност на ранозрялост, продуктивност, жизненост на растенията и качество на плодовете.

Впоследствие, чрез хибридизация на тези линии („№ 10 х Пловдивска консерва“, „XXIV-1“, „XXIV-2“, „XXIV-13“, „123“ и др.), са получени едроплодни сортове; създадени са F_1 хибридни сортове с висок хетерозисен ефект по стопански важни признаци.

Безспорен научен успех на акад. Даскалов е **създаването на първия в света хибриден сорт домати** „Заря × Комет“ през 1934 година.

Особено големи са заслугите на акад. Даскалов в създаването на редица хибридни и директни сортове домати („№ 10 × Руджерс“, „Триумф“, „Теста“, „Огоста“, „Кристи“, „Стандарт 69“, „Детерминантна Огоста“, „Директна Огоста“, „Дружба“, „Дружба 1300“, „Бела“, „Венера“ и др.). Те имат огромно стопанско значение за страната.

Значителен е и приносът му в организирането и усъвършенстването на хибридното семепроизводство при доматите. Всичко това значително допринася за широкото разпространение на хибридните сортове в България и дава възможност на страната ни да стане един от крупните износители на домати за прясна консумация по това време.

Проф. Даскалов създава и нови сортове пипер, патладжан, дини, пъпеши и други култури с ценни стопански качества, които са истинско богатство за нашето селско стопанство.

Ценни са и неговите изследвания в областта на присаждането на растенията, безспорни приноси има при ранното зеленчукопроизводство.

Последователи на академик Христо Даскалов са:

Проф. Жечка Жечева. Изследовател в областта на селекцията на зеленчуковите култури. Създава ценни сортове. Селекционира главесто зеле сортове „Кьосе 17“, „Ликоришко 7“ и лук сортове „Лясковски“ и „Асеновградски“.

Проф. Илия Минков. Принос в областта на селекцията на зеленчуковите култури. Селекционирал е главесто зеле сортове „Дъбенско 5“, „Пазарджишко подобрено“, „Балкан“, и лук – „Пловдивски 10“.

Проф. Тодор Муртазов. Разработва основни въпроси за микроклимата в култивационните съоръжения. Подобрява съществуващи и създава нови технологии за отглеждане на зеленчукови култури. Участва в много научни колективи, съавтор е на сорта пипер „Пловдивска шипка“.

Проф. Христо Петров. Основно проучванията му са свързани с биологията и развитието на патладжана. Подобрява някои елементи от технологията на отглеждането му. Селекционирал е сорта патладжан „Коларовец 35“.

Проф. Петър Карталов. Проучва технологичните практики при отглеждане на много зеленчукови култури в оранжерии. Селекционира сорт тиквички „Бисерка“.

Проф. Милко Йорданов. Виден селекционер на домати. Негови са сортовете домати „Триумф“, „Хеброс“, „Огоста“, „Рубин“, „Мадара“, „Слава“ и „Миляна“.

Проф. Христо Георгиев. Работи активно по селекцията на домати. Селекционира сортовете „Гео 12“, „Розалина“, „Рила“, „Прекос“.

Доц. Асен Андреев. Приносите му са в областта на оранжерийното и полско разсадопроизводство. Изследва различни технологични решения при отглеждане на зеленчукови култури в пластмасови оранжерии, главно при пъпешите.

Доц. Мария Дойкова. Приносите ù са в областта на хранителния режим на зеленчуковите култури. Участва в работна група относно планиране на селското стопанство като специалист, заедно с икономисти.

Доц. Никола Алексиев. Проучва микроклимата, сеитбообращенията, сортовия състав и технологичните мероприятия при отглеждане на зеленчукови култури в пластмасови оранжерии.

Доц. Петко Бошнаков. Работи по проблеми, свързани със семезнанието – производство и съхранение на зеленчукови семена; стимулация при зеленчуковите семена за повишаване на продукцията и удължаване периода на съхранение.

Проф. Димитър Чолаков. Работи върху технологията на отглеждане на краставици при полски и оранжерийни условия. Значими постижения има в областта на приложението на облъчването с лазер за подобряване на развитието на растенията и повишаване на продуктивността при домати, пипер, краставици. Разработва метод за облъчване с лазер, за което има авторско свидетелство.

Проф. Нидал Шабан. Проучва хранителния режим и използването на листните торове при зеленчуковите култури. Работи с градински фасул.

В периода 2001–2015 г. учените в катедра „Градинарство“ продължават упорито да творят, доказвайки, че са достойни продължители на делото на академик Христо Даскалов.

Доц. Красимир Михов. Проучва биологията, развитието и сортовия състав на главестото зеле, съхранението му и целогодишното снабдяване. Участва в селекционирането на главесто зеле сорт „Пълдинер“ и броколи „ИЗК Искра“.

Проф. Николай Панайотов. Приносите му са по въпросите на: селекция и агротехнология, прилагане на растежни регулатори и листни торове при пипер и физалис; селекция на пипер в насока създаване оранжеви и жълти сортове с повишено съдържание на флавоноиди и каротин. Селекционирал е първия български сорт физалис „Пловдив“. Развива широка научна дейност в областта на семезнанието при зеленчуковите култури. Автор е на метод за определяне на растежната сила при семената, тест за начална вегетативна продуктивност на семената и метод за определяне на листната площ на физалиса.

Доц. Стоян Филипов. Разработва технология и сортовия състав на пъпеши. Проучва агротехнологичните практики при отглеждане на редица зеленчукови култури в пластмасови и стоманено-стъклени оранжерии; технологичните възможности за биологично оранжерийно зеленчукопроизводство.

Доц. Тодор Бабриков. Проучва сортовия състав и технология за производство на полулютив лук с насока за предзимно отглеждане. Изследва културите артишок и аспержи.

От 1948 г. в катедра Градинарство е включена и специалността Цветарство.

Проф. Васил Ангелиев. В колектив селекционира оранжерийни рози: „Пагане“, „Тангра“, „Нимфа“, „Рила“. Разработва проект за вътрешно и външно озеленяване; технология за отглеждане на различни декоративни дървесинни видове. Проучва биологията на цветята; съобщава нови морфологични и биологични особености.

Доц. Недялка Николова. Създава нов сорт оранжерийна роза „Тримонциум“; участва в колектив с ръководител проф. Ангелиев при селекционирането на оранжерийни рози; проучва биологията и разработва технологии за много декоративни видове. Има научни постижения при проучване биологията и агротехническите особености на едроцветните хризантеми.

Доц. Огнян Тафраджийски. Насочва научните си интереси към фрезиите, проучва техните вегетативни и генеративни прояви.

Доц. Валерия Иванова. Научни резултати постига при отглеждането на хризантемите в оранжерийни условия, с което задоволява пазара за по-продължителен период. Извършва задълбочени изследвания при микроразмножаването на гинко билоба; при семенното размножаване на липа. Проучва биологията, размножаването и прилагането на дървесни и храстови видове за озеленяване.

Научни постижения и внедрявания на учени от катедра „Градинарство“:

- Молекулярно и биологично характеризиране на генотипи пипер с високо съдържание на делта каротин. Разработени са селективни маркери, които ще имат директна приложимост в молекулярната селекция на сортове пипер.
- Разработен е нов метод за определяне на манган с азотно багрило в растителен материал. Методът е използван за определяне на манган в листната маса на патладжан.
- Проучени са възможностите за използване на INSIRE и ISO като основни средства за разработване на база данни за създаването на оценъчни модели, свързани с използването на земята като ресурс за устойчиво развитие на зеленчуковите култури.
- Методични основи и технологични решения за биологично производство на зеленчукови култури при полски условия.
- Разработени са селективни маркери, перспективни за приложимост в молекулярната селекция на сортове пипер.

Научноизследователска дейност на учените от катедра „Механизация“, свързана пряко с проблемите на зеленчукопроизводството:

Проф. Стоян Ковачев. Има научни постижения при обеззаразяване и зареждане на оранжериите. Разработва система от машини.

Проф. Йордан Вакарелски. Проучва механизацията на торене с минерални торове; сеитбени и посадъчни машини; механизиране на засаждането на арпаджик.

Проф. Сава Мандраджиев. Има приноси в областта на механизираното обработване на почвата и прилагане на механизация в оранжериите.

Проф. Димитър Попов е създател на прототип на комбайн за прибиране на пипер. Работи в областта на механизираното прибиране на зеленчуковите култури.

Доц. Христо Бончев. Проучва възможностите за механизиране на междуредовата обработка с пластмасово покритие тип „Полимерстрой". Създава комбинирана фреза-сеялка за сеитба на зеленчукови семена в оранжерии. Оптимизира режима на работа на комбайн за прибиране на среднорани домати.

ГЪБОПРОИЗВОДСТВО

Още акад. Павел Попов призовава за по-голямо внимание на учените към гъбопроизводството.

Десет години по-късно **проф. Атанас Торев** със сътрудниците си Петко Михайлов, Спас Стефанов и Петър Соколов започват проучване на висшите гъби и техния мицел. Проф. Торев определя тематика за изследване: „Мицел за приготовяне на биопродукти – колбаси, супи и други видове храни". С Решение на Министерския съвет е създадена Лаборатория по биохимия и микология.

Проф. Торев организира промишлено производство на хранителни добавки в Пещера, Разград, Разлог.

ОВОЩАРСТВОТО

Проф. Велко Велков още с постъпването си в Агрономическия факултет насочва усилията си едновременно към учебната, научноизследователската и практико-приложната дейност. С много желание и труд проф. Велков и младите асистенти изграждат опитното поле на катедра „Овощарство", разположено на 150 дка: овощна градина със сортимент от 400 различни вида овощни дървета и разсадник.

През 1950 г. проф. Велков продължава да сформира научно-преподавателския екип, привлича асистентите Саво Попов, Тодор Ангелов, Радка Пакова, Цоло Цолов. Проф. Велков провежда мащабни помологични изследвания. Създава сортовете праскови „Тракийска ранна", „Асенова крепост", „Тунджа 2", „Септемврийска", „Най-ранна жълта", „Велкова" и „Румяна". Ценни са и неговите сортове сливи – „Пловдивска" и местния джанков сорт „Енибаканна" с неизвестен произход.

Резултатите от помологичните проучвания са: създаване на местния ябълков сорт „Куртовка", най-разпространените в България сливови сортове, джанковите сортове „Зехтинка", „Розова афъзка" и сливовия сорт „Бельовка", разпространени в Югоизточна България.

Научни приноси постига в областта на технологиите за отглеждане на овощни дървета: отглеждане на едногодишни овощни дръвчета в разсадник; установява причините за зимното измръзване на овощните дръвчета в Маришката низина, за преждевременното окапване на плодовете при младите сливови дървета на сорта „Кюстендилска синя слива", за сухоустойчивостта на ябълковите и крушови сортове – „Ранна", „Асенова крепост", „Най-ранна жълта", „Велкова", „Румяна" и др. Едно от ценните му постижения е технологията за преодоляване на алтернативното плододаване при ябълковия сорт „Айвания" чрез агротехнически мероприятия.

Проф. Саво Попов има научни приноси в селекцията на овощните култури. Създава нови сортове – череша „Хеброс", ябълка „Тракийска ранна" и „Тракийска слава". Работи по агротехниката в овощните градини, създава технология с последователно свързване на отделни агротехнически мероприятия. Проучва влиянието на външните фактори върху развитието на овощните култури.

Проф. Тодор Ангелов има научни постижения в областта на селекцията и интродукцията при дюлята; цветната биология; резитбата; капковото напояване. Получава авторски свидетелства за сорта „Ран крушев" и дюлите „Триумф", „Асеница", „Хемус". Разработва нови технологии в разсадниковото дело и резитбите.

Проф. Цоло Цолов изследва основно биологичните особености на различните сливови и кайсиеви сортове; строежа и развитието на кореновата система на ябълката, крушата, сливата и кайсията; вегетативното размножаване на овощните дървета. Разработва нови технологии за вкореняване на зелени резници. Значително място в изследователската му работа е заето от изучаването, размножаването и районирането на дряна и търсенето на нови ценни видове и форми във флората на България.

Проф. Петър Митов постига върхови постижения за науката и практиката при производството на прасковата. Приоритет в научните му изследвания е регулирането на растежните и продуктивните процеси на овощните видове при разработване на промишлени технологии за натоварване на овощните видове.

Върхът на неговите приноси е прасковеното производство. Разработва основните насоки за създаване на модерни насаждения от перспективни нектаринови сортове.

Проф. Митов, като ръководител на колектив с проф. С. Каров и доцентите Р. Андреев и А. Три-

фонов, разработва проблема за биологичното производство на праскови в България: изисквания на прасковата към почва и климат; избор на подложки, сортове и посадъчен материал; подготовка на почвата за засаждане; основно торене; засаждане, формиране на короната; резитби, оптимизиране на добива; грижи през вегетацията; затревяване на овощните градини; торене през експлоатационния период; беритба, транспорт и съхранение на плодовете.

Освен това, съвместно с доцентите Пепелянков, Гърневски и Стоянов, разработва проблема за суперинтензивни овощни насаждения.

Доц. Радка Пакова постига ценни резултати при изследване процеса на дозряване на плодовете при беритбата и по време на съхранението им. Работи по проблемите на съхранението и транспортабилността на плодове и грозде.

Доц. Гено Пепелянков проучва биологичните особености на сливови и прасковени сортове; вегетативното размножаване на овощните видове. Научноизследователската му дейност е насочена към: растеж и продуктивни особености на ябълкови дървета с различни подложки и междинници; влияние на гъстотата на засаждане върху растежа, плододаването и качеството на плодовете на „Вилямовата масловка“ на дюлева подложка и др.

Доц. Васил Гърневски насочва научноизследователската си дейност върху помологични и вегетативни признаци на сортове ябълки в питомник; влияние на метеорологичните фактори върху цъфтежа на районирани ябълкови сортове; проучва биологията на крушата – цветообразуване, цъфтеж и развитие на плодовете, резитба на овощните видове.

Доц. Дяко Дяков проучва влиянието на синтетичните растежни регулатори върху растежните и репродуктивните прояви при ябълката; развитието и качеството на продукцията при консервни прасковени сортове.

Доц. Никола Димов установява подходящи сортове за присаждане при черешата; проследява растежните и репродуктивните прояви на сортово-подложковите комбинации; подбира най-добрите подложки за черешата.

Доц. Атанас Атанасов проучва в колектив формирането на едногодишни овощни дръвчета в разсадник; развитие през първите години след разсаждане; създаване на овощни маточници от вегетативно размножавани клонови подложки; агротехника при отглеждането им.

Гл. ас. Атанас Узунов има научни разработки по размножаването на овощните растения чрез вкореняване на резници; влияние на растежните регулатори върху растежните и репродуктивни прояви на ягодата. Съвместно с проф. Горбанов създават и внедряват технология за производство на подложки за овощни дръвчета.

Направления, по които се извършва изследователска дейност от учените в катедра „Овощарство“ през периода 2001–2015 г.:

- резитби и оптимизиране на добивите при различни овощни видове;
- технологии за създаване и отглеждане на интензивни овощни насаждения;
- интродукция и сортоизпитване при овощните култури;
- биотехнологии в овощарството;
- технологии за производство на овощен посадъчен материал;
- проучване на подложки и междинници при различни овощни видове.

Научни постижения и внедряване:

- Проектиране и внедряване на нови овощни градини;
- Проучвания на различни системи за управление на почвата при новосъздадени биологични овощни градини;
- Нови технологични решения при отглеждане на череши.

Научни изследвания и постигнати резултати от учени от други специалности в помощ на овощарството:

Проф. Стоян Ковачев проучва работата на някои фрези с отклоняващи се секции в овощните градини.

Проф. Сава Мандраджиев определя оптималните параметри на апарат за поточно обелване на орехови плодове; механично засаждане на зрели резници.

Доц. Ангел Запрянов, проф. Колю Мургов, гл. ас. Галина Мургова и Георги Георгиев проучват и доказват възможностите за повишаване доходността и рентабилността на ябълковото производство чрез използване на компютърна техника; компютърна система за оперативно управление на индивидуално земеделско стопанство, специализирано в производството на овощни култури.

Проф. Рада Ангелова в колектив с н. с. Христо Трайков, проф. Драган Драганов, ст. н. с. Кунка Сурликова и Недялка Делинска разработват кибернетична система за прогноза и сигнализация на икономически важни неприятели на ябълката. Системата използва агрометеорологична информация, получавана ежечасно от автоматизирана станция „ARAX“ с монтиран сателит в ябълкова градина на НПК „Първенец“.

ЕКОЛОГИЧНА ПОЛИТИКА НА АГРАРНИЯ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

1978 г. – Зам.-ректорът по науката проф. Марин Дириманов и зам.-ръководителят на Научноизследователския сектор проф. Борис Наков предлагат на ръководството на Селскостопанска академия и Комитета за наука и технически прогрес списък от **проблеми, свързани с екологична тематика:**

- Екологични проблеми на земеделието в индустриалните райони;
- Алтернативни методи в земеделието;
- Интегрирана растителна защита за борба с болестите, неприятелите и плевелите;
- Белтъчен проблем;
- Отглеждане на плодове и зеленчуци в полиетиленови оранжерии с рационално използване на слънчевата енергия;
- Опазване на лозовите агроценози от замърсяване с химични агенти и производство на екологична гроздова продукция в индустриалните райони на Пловдив, Варна, Бургас и Стара Загора.

Проблемите са утвърдени от ССА и Комитета за наука и технически прогрес. Преструктурират се катедрените планове, извършва се окрупняване на темите и се създават интердисциплинарни колективи. Формулират се проблемни теми за дисертации.

Основните изследвания се провеждат в катедра „Агроекология“ с ръководител проф. Георги Сенгалевич.

Резултати:

Проучено е влиянието на химичните емисии и отлагане в почвата на тежки метали; замърсяване на почвата с пестициди; влияние на химичните емисии върху здравния статус на растенията; съдържание на тежки метали в гроздето, белите и червени вина и др.

Изводи:

- Съдържанието на тежките метали в почвата в индустриалните зони е по-високо от пределно допустимите норми;
- Презапасеност на почвите с химични торове в районите на Бургас и Чирпан;
- Токсичен хербициден ефект върху растенията в районите на Девня и Бургас, който имитира симптомите на гъбни (криптогамни) заболявания;
- Силно нарушена микробиална дейност в почвата;
- Високо съдържание на олово в белите и червени вина.

На основата на получените данни са направени обосновани препоръки за оздравяване на ценозите в индустриалните зони.

В периода 1980–1990 г. Министерството на просветата финансира проектите:

- Екологични основи на прогнозата и борбата с болестите и неприятелите с ръководител проф. Борис Наков.
- Биологични и физични методи за борба с вредителите и Получаване и приложение на безвредни протеини-хидролизати от индустриални животински отпадъци с ръководител проф. Георги Нешев.
- Глобални решения за кланици, месопреработвателни заводи и фитосанитарния сектор: обработка на животински отпадъци и производство на високостойностни продукти с биопестицидни свойства с координатор проф. Георги Нешев, финансиран по Седма рамкова програма.

Теми, финансирани от МНП:

- СС-552 с ръководител проф. Димитър Терзийски: „Влияние на импактното замърсяване на въздуха и почвите с токсични газове и тежки метали върху генеративните органи, плодообразуването и семеобразуването при основни селскостопански култури“;
- СС-666 с ръководител проф. Ангел Харизанов: „Теоретични основи на природното регулиране на вредни членестоноги в агроценозите“;
- СС-534 с ръководител доц. Пенка Костадинова: „Биологично чиста продукция от системата вода–почва–растение“;
- СС-585 с ръководител доц. Йорданка Кузманова: „Технология за получаване на комплексен биопрепарат за растителна защита“;
- СС-584 с ръководител проф. Вълко Топалов: „Екологосъобразно използване на хербицидите в земеделието“.

През периода 1980–1990 г. все повече преподаватели се насочват към разработване на екологична тематика. Проблеми с национално значение:

- Замърсяване на въздуха, земеделските земи и водите от Комбината за цветни метали край Пловдив;
- Замърсяване водите на р. Тополница и прилежащите земеделски земи.

Създава се голямо напрежение, широко отразявано от медиите. Гражданското недоволство е насърчавано от „Екогласност“. Стига се до искане за затваряне на Комбината за цветни метали край Пловдив. Ректорът проф. Киро Костов, Зам.-ректорът по науката проф. Рада Ангелова, поддържани от редица учени, обсъждат **мястото на ВСИ в проблема КЦМ.** През 1990 г. Ректорът се обръща за помощ към Комитета за опазване на околната среда с Председател Александър Александров. Отпуснати са 120 хил. лв. **Формирани**

са две работни групи с ръководители проф. Сенгалевич и проф. Ангелова.

Резултати от проведените проучвания:

• В почвата и растенията, отглеждани на земеделските земи в района на КЦМ, е установено наличие на Pb, Zn, Cd и Cu;

• Очертани са три пояса около КЦМ в зависимост от степента на замърсяване с тежки метали;

• По идея на проф. Сенгалевич е засаден защитен дървесен пояс около КЦМ.

Въз основа на резултатите от съдържанието на тежки метали в земеделските култури, засети в опитни парцели в отделните пояси около КЦМ, е разработена Експертна съветваща система „Агроекоексперт“, която предлага екологосъобразен избор на земеделски култури в промишлено замърсени райони и автоматизирано генериране на сеитбооращения. **Резултатите намират широк отзвук в страната.**

Екологичната тематика в научноизследователската дейност в Аграрния университет има силно присъствие. Теми, предложени за внедряване:

• Метод за екологична оценка на антропогенно повлияни от рудодобивна дейност екосистеми. Автор: доц. Д. Кирин;

• Технология за хранене в зависимост от предпочитанията на природосъобразно отглеждани дойни крави. Автор: доц. д-р В. Николов;

• Нов подход за оценка на усвоимите от растенията форми на микроелементите в замърсени с тежки метали почви. Колектив с ръководител проф. К. Иванов;

• Нов енергоспестовен метод за производство на висококачествени карбамид-формалдехидни смоли. Колектив с ръководител проф. Кр. Иванов;

• Растителен тест-система за оценка на биологичното качество на замърсени с тежки метали почви. Ръководител доц. д-р Андон Василев;

• Разработване на нови методи за борба срещу болестите по растенията.

Постигнати резултати от реализираните научноизследователски проекти към НИЦ с екологична тематика:

• Разработени са екологични методи за инактивиране на патогенни микроогранизми при съхранение на листни зеленчуци (маруля, спанак и зеле). Изпитаният щам *L. Bulgaricus* и растителният екстракт *Цитросепт* успешно могат да се прилагат за удължаване на периода на съхранение на листни зеленчуци;

• Създаден е нов натурален сърфактант на база масло от слънчоглед;

• Проучени са възможностите на фоновите нива на почвеното плодородие за реализиране на биологичния потенциал на основни полски култури в условия на преход от конвенционално към биологично земеделие;

• Разработен е стандарт на биогориво, получено от слънчогледово масло;

• Обновена и допълнена е колекцията от декоративни дървета и храсти в дендрологичния парк на Университета;

• Разработен е модел за оптимизиране на пространствената структура в лесопарк „Родопи“.

Принципите на екологосъобразното земеделие са силно застъпени в целите на научноизследователската дейност в множество катедри.

Катедра „Ентомология“

1973 г. – начало на разработване на екологичната тематика в две направления:

• Биологична растителна защита (БРЗ);

• Интегрирана растителна защита (ИРЗ).

Колективът, ръководен от проф. Дириманов, пръв в България прилага интегрираната растителна защита в лозарството и овощарството.

Проф. Ангел Харизанов проучва и внедрява биологичното регулиране на вредителите на синтетичните полови феромони, на праговете на икономическа вредност и на интегрираните системи за борба. Самостоятелно и в съавторство проучва цикадната и псилидна фауна по овощни и житни култури и лозя и установява над 100 вида – нови за фауната на България. Проучва икономически най-вредния вид по лозата – шарен гроздов молец.

Проф. Рада Ангелова разработва единна система за изследване и управление на агросистемите, с които се интегрира научната и учебна дейност. В колектив разработва екологични модели за производство на плодове. Проучва икономически най-важния неприятел на ябълковото производство – ябълков плодов червей.

Проф. Троя Бабрикова изцяло се посвещава на биологичната растителна защита. Първа установява видовия състав на хищни видове (полезни за земеделското производство).

Проф. Антония Матеева разработва алтернативни екологосъобразни методи за борба и контрол на фитонематодите и редица насекомни неприятели.

Проф. Иванка Лечева провежда научни изследвания върху неприятели при овощните култури; биологично регулиране и системи за интегрирана растителна защита при овощни култури и лоза.

Проф. Стойне Григоров има обществено признати научни разработки върху биологичните и физиологични особености на листните въшки и житните дървеници. Разработва интегрирана за-

щитна система за борба с неприятелите по житни култури.

Проф. Добри Буров проучва и популяризира научната разработка върху използване на лъчева стерилизация за борба с черешовата муха; интегрираната растителна защита при лоза; биологичната растителна защита при използване на полови феромони.

Проф. Петър Начев поставя основите на акарологията в България. Той е световно признат акаролог, допринася изключително много за установяване на видовия състав, повредите и стратегиите за контрол с конвенционални и алтернативни методи за борба.

Катедра „Фитопатология“

Проф. Кръстю Кръстев и проф. Никола Митов провеждат дългогодишни изследвания в търсене на линии и сортове с комплексна устойчивост към ръжди и главни, икономически важни болести по житните култури. Организират първия симпозиум по имунитет в България.

Проф. Борис Наков въвежда екологосъобразни методи за растителна защита още през 1978 г. Създава интегрирана технология за борба с маната по хмела.

Проф. Игнат Тафраджийски съвместно с проф. Ангелова разработват прогнозни модели за икономически най-опасната болест „струпясване“ и неприятелите при семкови овощни видове.

Проф. Стойчо Каров в колектив има научни приноси в ябълковото производство чрез разработване на екологичен модел за растителна защита. Разработил е екологични методи за борба с болестите по картофите.

Проф. Георги Нешев работи основно върху биологични аспекти за борба; физични – соларизация на почвата в оранжерии; проучване и приложение на безвредни протеини хидролизати от индустриални животински отпадъци. Разработва и внедрява технологията за борба с маната по пипера.

Проф. Атанас Попов проучва главните и фузариозите по царевицата; създава и внедрява в практиката пет нови сорта царевица.

Проф. Васил Богданов поставя началото на растителната токсикология с екологична насоченост. Внедрява в производството пет инсектицидни препарата по оригинална технология. Създава нова технология за производство на медеоксихлорид от медни руди.

Катедра „Агроекология и защита на агроекосистемите и населението“

Научни направления:

• Мониторинг на замърсителите на води и почви (пестициди, тежки метали и торове), методи за предотвратяване на замърсяването чрез изграждане на зелени буферни зони в близост до водни обекти;

• Внедряване на методите на биологичното земеделие и разработване на научнообосновани технологии за биологично отглеждане на различни групи култури;

• Класически биологичен контрол, използване на биоагенти за контрол на плевелната растителност;

• Биоразнообразие в агроекосистемите.

Катедра „Екология и опазване на околната среда“

Научни направления:

• Екология и опазване на екосистемите;

• Биологично разнообразие и екологични показатели на паразитни съобщества;

• Растителна защита (фитофармация и екотоксикология на пестицидите) – разработка на екологосъобразни методи за опазване на културните растения от вредители на база вещества и субстанции, получени от растителни и неорганични източници;

• Зоология – решаване на фундаментални въпроси от таксономията и систематиката на различни групи животински организми – нематоди и вируси.

Катедра „Микробиология и екологични биотехнологии“

Проф. Крум Ризванов, още с поемане на ръководството на катедрата през 1975 г., насочва преподавателите Найден Томов, Йордан Цирков, Йорданка Кузманова, Красимира Сапунджиева и Младен Найденов към екологичната проблематика.

Научни направления:

• Изолиране и характеризиране на нови биоагенти за приложение в селското стопанство;

• Екологични методи за инактивиране на патогенни микроорганизми при съхранение на растителната продукция;

• Биоремедиация на замърсени с тежки метали почви;

• Проучване влиянието на пестициди и торове върху почвената микрофлора;

• Получаване на нови безопасни млечни продукти.

Доц. Найден Тосков и проф. Йордан Цирков установяват влиянието на фосфора върху дишането на някои микроорганизми.

Чл. кор. Йорданка Кузманова разработва технологии за микробиологични препарати за растителна защита; метод за получаване на диетично сирене на базата на български щам.

Доц. Красимира Сапунджиева постига научни резултати в областта на почвената микробиология, растителната защита и опазване на околната среда.

РАСТИТЕЛНИ РЕСУРСИ

В началото на XXI век в България има около 3 200 вида растения, от които 300 са лечебни.

1946 г.

Още от самото създаване на Агрономо-лесовъдния факултет ръководителят на катедра „Ботаника“ проф. Кирил Киряков подбира асистенти, силно привлечени от природата: Димитър Делипавлов, Стоян Димитров, Ганка Алексиева, Иван Ковачев, Мария Попова, Илия Чешмеджиев и започва усилено проучване на растителните ресурси на България.

Проф. Кирил Киряков изгражда Ботаническа градина, която създава добри условия за научноизследователска дейност.

Проф. Стоян Димитров организира експедиции, в които участват всички преподаватели от катедрата.

1976 г.

След пребазиране на ВСИ „Г. Димитров“ във ВСИ – Пловдив постъпва доц. Димитър Терзийски.

През 80-те години са назначени асистентите Георги Стойчев, Кунка Кожухарова, Димо Граматиков, Христо Анастасов, Анна Николова.

Под ръководството на проф. С. Димитров Ботаническата градина е обогатена с учебен асортимент на площ 130 дка. Принос имат научните сътрудници Д. Граматиков и М. Балджиева.

1968 г.

Към катедрата е създадена и оборудвана Цитологическа лаборатория, за която определен принос има проф. Попова.

НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ В ЖИВОТНОВЪДСТВОТО

1946–1950 г. Първите преподаватели са Въто Груев, Кръстю Макнев, Исай Генчев, Димитър Димов, Никола Несторов, Найден Петров, Вълко Танев.

1951–1960 г. Към първите се присъединяват Гено Славчев, Георги Кичев, Стоянка Спасова и Никола Банков. Разработват се проблеми, свързани с храненето на домашните животни, с микрофлората на преживните животни.

П**роф. Димитър Димов** е преподавател по Анатомия и физиология на домашните животни, учен, изследовател, но придобил широка известност с романите си „Тютюн“, „Осъдени души“, „Поручик Бенц“, „Почивка в Арко Ирис“.

1961–1980 г. Идват новите асистенти: Николай Донев, Златка Костова.

Проф. Кръстю Макнев работи в областта на развъждането на едрия рогат добитък, постига резултати при разработване на хранителните дажби на преживните животни.

В областта на развъждането е разработен проблемът с хетерозиса при бубите, птиците и свинете и е установен хетерозисният ефект при различни комбинации на кръстосване по отношение на продуктивност, носливост, месодайност и пр.

В областта на храненето са проучени въпроси относно физиологията на храносмилането и микрофлората на преживните животни, използването на синтетични и белтъчни храни, зърнени фуражи и размера на тяхното участие в дажбите на непреживните животни, използването на мицела като храна в добавка към различни дажби, използването на сочните и концентрираните фуражи. Извършени са проучвания по проблемите на инкубацията на птичи и гъши яйца при различни условия и под влияние на различни фактори.

Проф. Златка Костова постига теоретични приноси, свързани с биологията, размножаването и възпроизводството на гъските. Задълбочава се върху влиянието на ниските температури и осветлението върху люпенето. Създава технология за инкубация на гъши яйца и технология за биологичен контрол.

Проф. Въто Груев създава ферма от различни видове животни: коне, крави, биволи, овце и др. Създава богата колекция от ценни породи за учебния процес и научноизследователската дейност.

Проф. Найден Петров проучва нови фуражни източници за храна на преживни животни и птици.

Доц. Вълко Танев разработва хранителни дажби за свине. Научноизследователската му дейност в областта на анатомията и физиологията на селскостопанските животни е насочена към решаване на проблеми с теоретичен характер.

Проф. Никола Несторов и асистентите Славчев и Кичев посвещават научните си изследвания върху проблема за системите на инфузориите в преживните животни, видов състав, биологични особености. Научни резултати постигат при изследване наследствеността при птиците по пътя на междувидовата хибридизация със заменяне на белтък.

Проф. Аркадий Кръстев има научни приноси с практическа стойност при установяване механизмите на действие на женските полови хормони върху метаболизма и ензимите при преживните животни.

Пчеларство

Проф. Тодор Симидчиев е дългогодишен член на Комисията по пчелна ботаника на *Апимондия* (световната пчеларска общност). Съществен принос са изследванията на нектаропродуктивността и медопродуктивността на различни културни и диворастящи видове растения, проучване характера на събирателната и опрашителна дейност на медоносните пчели, технологиите на

пчелоопрашването на различни видове културни ентомофилни растения – овощни, зеленчукови, технически, фуражни и др.

Доц. Пламен Петров, съвместно с екипа на проф. Каров, поставя началото на биологичното пчеларство в страната, организирайки първите курсове за биологични пчелари. От 1998 г. ръководи цялата развъдно-подобрителна работа и организация на майкопроизводството в България. Провежда широкомащабни изследвания, свързани с инвентаризацията на расовия състав на пчелите в България, послужили като научна основа за разработване на утвърдена от МЗХ през 1999 г. „Програма за развъдно-подобрителна работа с пчелите в България и организация на майкопроизводството“. Разработва морфо-етологичен расов стандарт на българската медоносна пчела (1987–1990).

От 1995 г. работи по изследване хигиенното поведение и създаване на линии пчели, устойчиви на болести. От 1996 г. прилага инструментално осеменяване на пчелните майки за целите на селекционната работа в пчеларството.

Бубарство

Проф. Тодор Душев създава нови породи буби и сортове черници чрез задълбочено проучване на хетерозисния ефект: кръстосва отдалечени породи буби и разкрива интересни закономерности. Създава нов сорт черница „Дружба“.

Проф. Георги Канарев работи основно в областта на хибридизацията при копринената пеперуда. Създава нов висококачествен хибрид. Изследва йонизиращата радиация за повишаване устойчивостта на копринената пеперуда спрямо болестта грасерия. Разработва приложение на термичния метод при селекция на копринената пеперуда.

Проф. Димитър Греков продължава работата относно получаването на нови хибриди по пътя на симулация с различни мутагенни фактори. Създава 4 хибриди, толерантни за отглеждане при висока температура и влажност на въздуха, пригодени за условията на тропичните и субтропичните райони. Извършва изследвания върху качествата на черничевите плодове.

2001–2015 г. Учените от катедра „Животновъдни науки“ разработват проблеми, част от които имат подчертано теоретичен характер.

Насоки на научноизследователската дейност: Установяване закономерностите в растежа и развитието на селскостопанските животни. Проучване на биологичните особености и продуктивните признаци при животните. Адаптивна способност и хранене на животните. Опазване на генетичните ресурси. Селекция и репродукция на животните. Биологично производство.

Научни постижения:

- Проучване на местната калоферска дългокосместа коза с оглед съхраняването ѝ като генетичен ресурс на козевъдството в България;
- Установени са икономическите, екологичните и социалните фактори за развитие на млечното говедовъдство;
- Проучен е ефектът от приложението на някои хранителни добавки върху здравословното състояние, репродукцията и стопанската продуктивност на птици, отглеждани при биосъобразни условия.

НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ В ОБЛАСТТА НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ НАУКИ

През 1945 г. селското стопанство в България е частно, дребно, разпокъсано. Колективизацията на земеделските стопанства е стратегията на новото правителство. Учените от катедра „Икономика и организация“ изучават опита на съветската икономическа наука в областта на селското стопанство.

1950–1970 г. В първите години се изясняват икономическите понятия (Иван Батьов, 1961); производствените отношения (Драгомир Поборников, 1964); кооперирането на селяните и ликвидация на кулачеството (едри земевладелци) като класа в България (Иван Ранчев, 1956); използване на производствените фондове в селското стопанство (Димитър Иванов, 1966); научнообосновано и комплексно решаване въпросите на селскостопанското производство (Тодор Попов, 1966); преодоляване на съществените различия между града и селото в България (Латьо Русев, 1963).

Голяма научна и практическа стойност имат проучванията за състоянието и развитието на селското стопанство на територията на всички окръзи в Южна България.

1960–1975 г. Успоредно с проучване състоянието на селското стопанство започва разработване на „Системи за водене на селското стопанство в Южна България“. Сформират се работни групи от икономисти и специалисти от отрасловите катедри, подкрепени от местните служби, и започва една от най-мащабните научни разработки на ВСИ: „Системи за водене на селското стопанство във всички окръзи на Южна България“. Това е класически пример за приложение на науката в практиката.

Огромна дейност е извършена от разнородни специалисти, водени от икономисти от ВСИ.

Научни постижения по въпросите, свързани с планиране на отраслите на селското стопанство, имат: Димитър Иванов, Цвятко Петков, Христо

Иванов, Павел Попов, Михаил Маслинков, Цветан Цветанов, Стоянка Маркова, Стойчо Хубенов, Харалампи Кринков, Иван Томов, Георги Боргоджийски, Мария Дойкова, Любомир Радулов, Евгения Груева, Благо Кръстев, Колю Дойков, Христо Дочев, Тодор Янков и много други учени от катедра „Икономика и организация“ и отрасловите катедри.

1975–1990 г. Промените и социалните изменения в селското стопанство, резултатите от научно-техническата революция, водят до появата на нови тенденции и проблеми в развитието на материалната основа на възпроизводство на работната сила. Насоките на НИД през периода са: взаимовръзката между трудовите ресурси и производството; натрупването на потребление; проблемите на управлението и внедрителската дейност в селското стопанство.

Актуалните проблеми на земеделските кооперации са обект на проучване – същност и роля на съвременната земеделска кооперация, основни теоретични и методологични въпроси за устойчивостта на селскостопанското производство, икономически методи за управление на възпроизводството на природните ресурси в земеделието. Прави се многофакторен анализ на ефективността на селскостопанското производство. Работи се по въпроси на трудовата мотивация и изграждане на частни земеделски стопанства.

1991–2000 г. Открит е пътят на демократическото развитие на България, на пазарната икономика. Селското стопанство изцяло е подчинено на аграрната реформа. Учените бързо навлизат в новите въпроси, поставени пред икономическата наука.

Доц. Роснева и ст. н. с. Стоянка Маркова развиват проблема на „Аграрната реформа и държавното регулиране“.

По предложение на **проф. Михаил Михайлов** във ВСИ се създава: Институт по кооперативно дело (Решение на АС, 1998). Осъществява се интеграция с Института към Хумболтовия университет в Берлин, Германия с ръководител проф. Хагедорн. През 1999 г. излиза съвместният научен труд „Кооперациите и преструктуриране на аграрния сектор в България“. Организира се първата Международна конференция и теоретичен семинар на тема „Определени са функциите и задачите на института по кооперативно дело към ВСИ“.

2001-2015 г. Основни теми на изследване от научните екипи на катедра „Икономика“ са: закономерности, особености и резултати от трансформация на аграрния сектор; предизвикателства, възможности и модели за устойчиво развитие на аграрния отрасъл; социален капитал; ролята на интегрираните институции за устойчиво развитие на земеделието и селските райони; социални и икономически проблеми, свързани с развитието на необлагодетелствани райони в страната; ефективност, конкурентни способности и адаптивен капацитет на българския аграрен сектор.

Учените от катедрите **„Мениджмънт и маркетинг“, „Регионално развитие“ и „Туризъм“** изследват теми, свързани с подготовка на маркетингова стратегия за производство на биологични продукти; устойчиво развитие на регионите; регионален и селски туризъм и др.

В катедра **„Математика, информатика и физика“** разработват теми, свързани с математическо моделиране на биологични процеси; фундаментални направления на компютърните науки с възможности за приложението им в аграрната наука и практика и др.

Научни постижения през периода 2001-2015 г. в областта на икономическите науки:

- Устойчиво развитие на млечното говедовъдство (доц. А. Запрянов);
- Контрактивните форми в съвременните български земеделски кооперации (доц. Д. Лулчева);
- Възможности за устойчиво развитие на пазара на земеделска земя в Пловдивска област (проф. А. Алексиев и гл. ас. М. Георгиев);
- Структурен анализ на динамични статистически редове на растениевъдното производство в България и страните от ЕС; Производствени и институционални модели за устойчиво развитие на селските райони в България; Алгоритъм и софтуер за анализиране на пространствени динамични редове за растениевъдното производство (проф. К. Онков и гл. ас. Д. Стоянова);
- Социално-икономическо и екологично влияние на мултифункционалното земеделие върху развитието на селските райони в Североизточна България (доц. В. Дириманова);
- Теоретичен модел за управление и методика за оценка на устойчивостта на лозаро-винарското предприятие;
- Разработени са производствени и институционални модели за устойчиво и конкурентно развитие на земеделието и селските райони след присъединяването на България към ЕС;
- Проучени са възможностите за използване на Insure и ISO като основни средства за разработването и осъществяването на база данни за създаване на оценъчни модели, свързани с използването на земята като ресурс за устойчиво развитие на зеленчуковите култури.

ХАРМОНИЗИРАНЕ НА АГРАРНИТЕ НАУКИ И НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ С УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

Хармонизирането на научните изследвания с учебния процес започва още през първите години от съществуването на Аграрния университет като Агрономолесовъден факултет на Пловдивския държавен университет.

ВИСШ СЕЛСКОСТОПАНСКИ ИНСТИТУТ (1945–2000)

1947–1950 г. Ролята на научните кръжоци

Първите преподаватели осъзнават, че пътят за осигуряване на високо качество на обучението е организирането на научни кръжоци към всяка катедра. Професорите споделят резултатите от своите опити, студентите изнасят доклади по литературни данни по проблематиката на съответната катедра. Библиотеката е често посещавана от кръжочниците. В нея те намират нужната литература.

1950–1970 г. Жаждата за научни знания

Първият създаден кръжок е по ентомология. Организиран е от проф. Васил Попов. Кръжочниците навлизат в научноизследователския процес. Студентите с желание участват в провеждане на опитите. Подготвят научни доклади, участват в Републикански фестивали.

1953 г. Създаване на студентско научно дружество (СНД)

През учебната 1953/54 г. се учредява студентско научно дружество в състав: аспирант Георги Стайков – председател, асистент Илия Минков и студентката Мария Попова – членове. То става център за ръководство, координация и направляване на студентската НИД. Ръководството на дружеството разяснява ролята на студентските научни кръжоци и стимулира участието на студентите в научната дейност.

Дейността на СНД се развива в няколко насоки: научноизследователска, научно-популяризаторска, внедрителска и културно-масова. Подпомогнати от преподавателите, студентите започват самостоятелна изследователска дейност, тясно свързана с научната тематика на катедрите. Всяка година кръжоците отчитат своята дейност, обобщават резултатите от изследванията, дават оценка и насока за бъдещата работа.

Броят на членовете на един кръжок се движи между 5 и 15 души. Най-голямо внимание привличат докладите, които изнасят резултати от собствени наблюдения и изследвания. Организират се дни, в които кръжочниците посещават кооперативни стопанства и помагат в земеделските практики. Студентите от научните кръжоци работят и съвместно с ученици от средните училища.

Към 1970 г. 95 души научни работници в системата на Академията по стопански науки са възпитаници на Института, като повечето от тях са били кръжочници. Това е приблизително една десета от броя на научните работници в областта на селскостопанската наука в България. От тях 15 души са старши научни сътрудници, 44 са преподаватели във ВУЗ.

В областта на селекционно-подобрителната работа от възпитаниците на ВСИ са създадени редица ценни сортове: 3 сорта орехи, 3 сорта картофи, 2 сорта лози, 3 сорта домати, 5 сорта етерично-маслени култури, 2 сорта хибридна царевица, 1 сорт тиквички. В областта на технологията на отглеждане на различните култури са разработени много звена, а именно: време и начини на засаждане и разсаждане при зеленчукови култури; методи и средства за борба с болести и неприятели по полските, зеленчуковите и овощните видове и лозята; технологични схеми при селекцията и семепроизводството на полските и зеленчуковите култури; форми на организиране и заплащане на труда и др.

1971–1989 г. Техническо и научно творчество на младежта (ТНТМ)

Периодът 1970**–**1989 г. се характеризира с по-активно участие на студентите в научноизследователския процес. То става по-масово, по-реално и ефективно. Освен чрез научните кръжоци, студентите участват в движението за техническо и научно творчество.

Сериозна предпоставка пред всеки студент за участие в ТНТМ е да разработи дипломна работа или проект. Най-добрите преминават в кандидатски дисертации. Броят на кръжочниците в Института расте – достига до 600, а на кръжоците – 30. През периода 60 кръжочници преминават на научна работа, 35 защитават кандидатски дисертации.

1989 г. Дейността на ТНТМ е преустановена поради недостиг на средства и погрешно разбиране от ССА и други институции. Но участието на студентите в научноизследователските колективи продължава.

1990–2000 г. Научната тематика се насочва към разработване на проблеми, свързани с екологичното земеделие. Засилва се интересът на студентите към разработване на дипломни работи, свързани с екологични теми.

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ (2001–2015)

Участието на студентите и докторантите в изследователската дейност се регламентира в Правилника за научноизследователска дейност на Университета. Подготовката на студентите за участие в изследователска дейност започва още по време на аудиторните занятия с тяхната проблемна насоченост. Подбира се тематика за курсови задачи и теми на дипломни работи с научно-изследователски или научно-приложен характер.

За стимулиране участието на студенти и докторанти, по-висока оценка получават проекти, в които са включени студенти и млади учени. Публикационната активност на студентите и докторантите се обсъжда на факултетни съвети.

АУ – Пловдив има традиция да финансира участието на студенти и докторанти в национални и международни семинари и други научни форуми. Добра възможност за изява на студенти и докторанти са традиционно организираните в АУ „Младежка научна конференция“ и „Дни на студентското научно творчество“.

Аграрен университет – Пловдив се включва активно в програмата *Еразъм и Еразъм+*. Студентите и докторантите участват в международни проекти, в конференции, в програми по международен обмен. За периода е отчетено участие на 130 студенти и 94 докторанти в проекти и 628 студенти и докторанти в научни форуми, като най-масово е включването във:

- Форумите по програма „Младежта в действие“, проект „Младите хора – права и възможности“, 2009 г.;
- Национален дебат „Лицето на младите хора в обществото“, 2009 г.;
- Юбилейни научни конференция по повод годишнини на АУ – 2005, 2010 и 2015 г.;
- Научна сесия по вътрешен проект на НИЦ 12-11: „Дни на студентското художествено и научно творчество и спортна дейност“, 2011 г.;
- Ежегодно национално състезание „Зелени дипломанти на Карлсберг България“ – средно по 20 участия годишно. Всяка година дипломантите от АУ печелят първи награди за дипломните си работи в областта на екологията;
- Младежки семинар на тема: „Възможности пред българското селско стопанство и развитие на селските райони. Общата селскостопанска политика – Визия 2020“, 2011 г.;
- Кръгла маса на тема „Растителната защита като подход при земеделското производство в настоящето и бъдещето – основен гарант за качествена и чиста продукция“;
- Дискусия на тема: „Съвместното съществуване на биотехнологичното, конвенционално и биологично земеделие – възможности и предизвикателства“.

Участие на студенти с доклади и презентации на научни форуми в чужбина: конференция в Тимирязевска академия, Русия (2010), Ниш, Нови Сад и Чачак – Сърбия; Суми, Украйна (2011); в две младежки европейски конференции по покана на български евродепутати (декември 2008 и ноември 2010 г.); семинар по устойчиво развитие в Лисабон през ноември 2011 г.

НАУЧНИ ТРУДОВЕ И СПИСАНИЕ „АГРАРНИ НАУКИ“

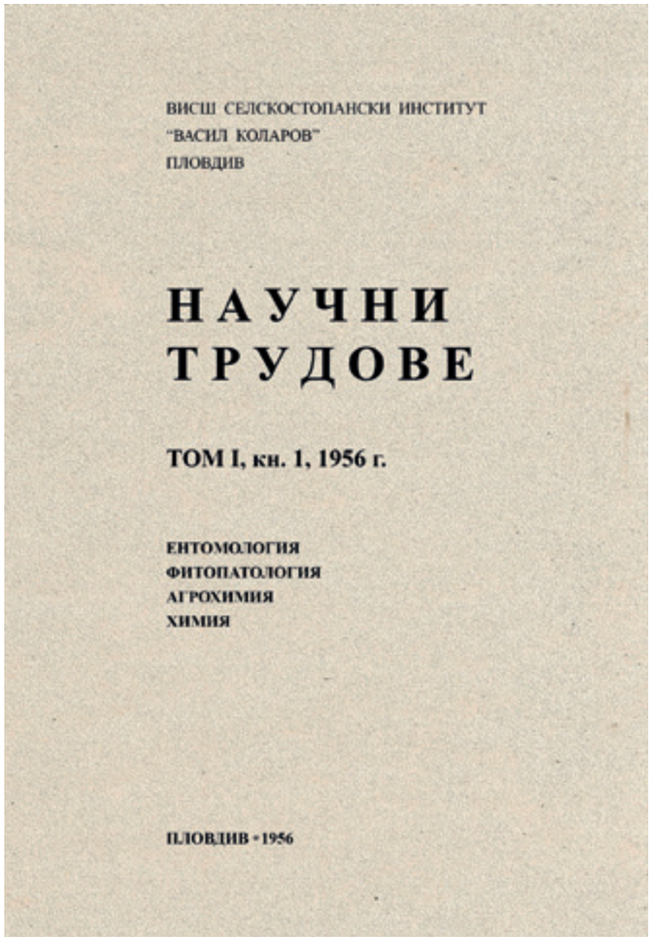
Със създаването на Университета в научни издания се публикуват резултатите от изследователската дейност на преподавателите. С Решение на Академичния съвет започва издаването на специализирани издания, известни като „Годишници“.

През 1945/46 г. излизат том I и II, през 1947 г. – т. III, през 1948/49 г. – т. IV и през 1949/50 г. – т. V.

През 1956 г. „Годишникът“ се преименува в сборник **„Научни трудове“** на Висшия селскостопански институт, а впоследствие и на Аграрния университет – Пловдив.

За да отговори на високите изисквания на Закона за развитие на академичния състав, от 2012 г. сборникът има действаща редакционна колегия, статиите се рецензират, редактират (на български и на английски) и реферират.

Посочват се рецензентите на всяка от публикуваните статии, публикуват се задължителните изисквания към авторите на публикациите, като особено внимание се отделя на правилата за цитиране на литературата, която задължително трябва да е и транслитерирана според новите изисквания на реферативната база данни Scopus.

Показателно за авторитета на една институция е издаването на специализирано периодично издание, което да легитимира професионалната общност на тази институция. В този смисъл сборникът „Научни трудове“ на Аграрния университет – Пловдив, като 59-годишно периодично издание, респектира както с дългогодишната си история, така и с качеството на публикуваните научни статии.

Преподавателите и докторантите в Университета имат възможност да публикуват своите статии на страниците на сборника безплатно.

Редакционната колегия на сборника от 2014 г. е в следния състав: проф. дтн Красимир Иванов – главен редактор; проф. дсн Димо Пенков; проф. дсн Мариана Накова; проф. д-р Вили Хари-

занова; проф. д-р Живко Гешев; доц. д-р Нуреттин Тахсин; доц. д-р Стоян Филипов; доц. д-р Димитър Зяпков; Таня Цветковска – отговорен редактор.

Научните трудове на Аграрния университет – Пловдив се реферират пълно в CAB Abstracts, в EBSCO Publishing, в AGRIS и частично в още 30 други бази данни на CAB International.

http://nauchnitrudove.au-plovdiv.bg

ISSN 1312-6318 (Print)
ISSN 2367-5845 (Online)

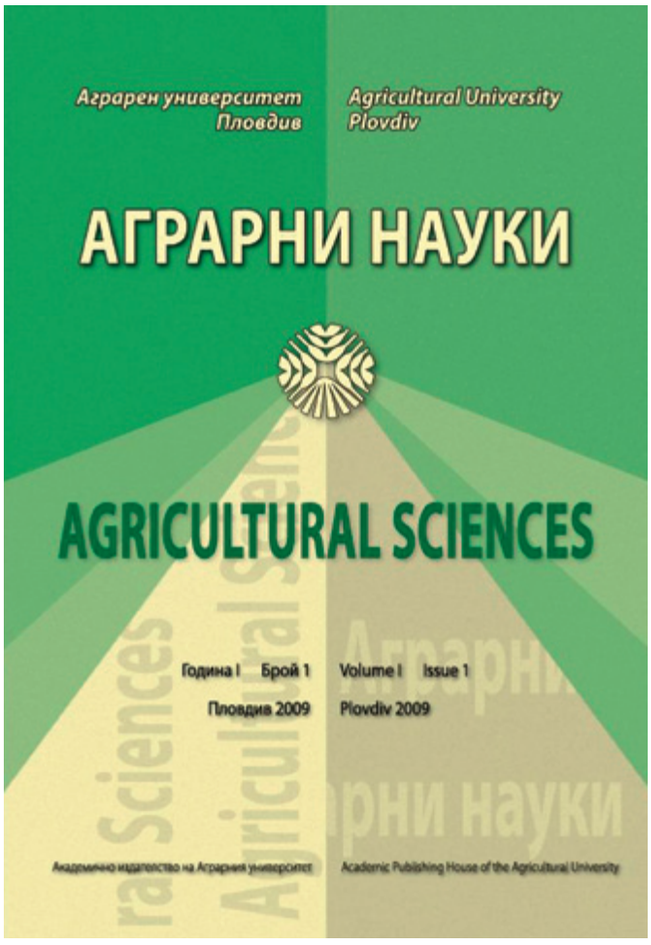
Освен като печатно издание, сборникът е разработен и като електронен ресурс. Така той става част от базата данни, поддържана от Академичното издателство на Аграрния университет (заедно с научното списание **„Аграрни науки“**, което също се издава и в електронен вариант).

На Академичен съвет, с Протокол № 9/08.05.2008 г., се дава съгласие за издаване на научно списание на Аграрния университет. На празника по случай честването на 24 май се оповестява заглавието на списанието: **„Аграрни науки“**.

В него се публикуват оригинални изследователски статии, кратки съобщения и обзори от всички области на растениевъдството, растителната защита, екологията, животновъдството, икономиката и туризма на български и на английски език. Първият брой на списанието излиза през 2009 г.

Редакционната колегия на списание „Аграрни науки“ от 2014 г. е в следния състав: проф. дсн Иванка Лечева – *гл. редактор*; проф. дсн Дияна Светлева – *зам. гл. редактор*; Таня Цветковска – о*тговорен редактор* и ***членове*:** чл.-кор. проф. дсн Йорданка Кузманова; проф. дтн Красимир Иванов; проф. дсн Венелин Ройчев; проф. дсн Хари Самалиев; проф. д-р Борис Янков; проф. д-р Алекси Алексиев; проф. д-р Валентин Личев; доц. д-р Красимир Михов; доц. д-р Васко Копривленски; доц. д-р Васко Герзилов; доц. д-р Иван Брайков.

Международна редакционна колегия: *Носителите на почетното звание „Доктор хонорис кауза“ на Аграрния университет:* проф. Конрад

Хагедорн, проф. Джако Вангронсвелд, проф. Жозе Мануел Пейшото Тейшейра Лейтао и *членове*: проф. Уилям Майерс, проф. Агниешка Вжохалска, проф. Нурлан Серекпаев.

Списание „Аграрни науки“ се реферира пълно в международните бази данни CAB abstracts, EBSCO Publishing, AGRIS и частично в още 30 други бази данни на CAB International.

www.au-plovdiv.bg
e-mail: agrarninauki@abv.bg
agrarninauki@au-plovdiv.bg

ISSN 1313-6577

МЕЖДУНАРОДНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ

В периода 1990–2000 г. ВСИ – Пловдив започва подготовка за участие в редица международни програми с цел засилване на европейската интеграция.

През 1990 г. се провежда Национална среща в Министерството на образованието, науката и културата с представители на висшите училища на тема: „Участие на ВУ в европейската програма *Темпус*“. Сформирана е работна група. Представител на ВСИ е Зам.-ректорът проф. Рада Ангелова. Разработена е програма. Организират се постоянни срещи с преподавателите, активна дейност развива работещата в отдел „Международно сътрудничество“ Екатерина Танчева.

Ректорските екипи с ръководители проф. Димитър Брайков (1991–1994) и доц. Георги Москов (1995–1999) подкрепят активните преподаватели.

През 1996 г. отделът „Международно сътрудничество“ се подсилва със сътрудниците на експертно ниво Руми Бакърджиева и Анастасия Панчева. Резултатите са:

От 1992 до 1998 г. са разработени 22 съвместни европейски **проекта по програма *Темпус* с координатори професорите** Йорданка Кузманова, Мария Попова, Спаска Петкова, Стойчо Каров, Борис Наков, Златка Костова, Колю Колев, Рада Ангелова, Колю Мургов; доцентите Живко Терзиев, Васил Гърневски, Венцислава Ванчева, Павлина Мурзова, Гено Пепелянков, Красимир Михов, Нели Бенчева, Георги Москов; старши преподавателите Ваня Симеонова, Ина Манева.

Постигнати резултати:

– Разработени са нови и са усъвършенствани съществуващи учебни планове и програми за тристепенно обучение: бакалавър, магистър и доктор;

– Изготвени са учебни материали, казуси и тестове;

– Оборудвани са учебни компютърни зали с мултимедии, софтуерни продукти, литература;

– Осъществен е студентски обмен за частично обучение в чужбина;

– Повишава се квалификацията на преподавателите в западноевропейски университети и тяхната езикова подготовка;

– Подготвени са администратори за селското стопанство и хранителната индустрия.

През периода 1995–1997 г. са реализирани 5 проекта **по допълнителни мерки на програма Темпус** с ръководители от ВСИ проф. Ангелова (2 проекта), Екатерина Танчева (2 проекта) и доц. Гърневски – 1 проект.

Постигнати резултати:

– Изградена е междууниверситетска компютърна мрежа за международни програми;

– Подготвя се участието на България в програмата *Сократ*;

– ВСИ изучава опита на европейските страни по акредитиране на висшите училища и се подготвя за преобразуване в АУ;

– Изграден е Междууниверситетски информационен център за европейски и международни програми;

– Популяризиран е магистърският курс за управление качеството на храните и напитките чрез обучение на преподаватели и студенти;

Общо за периода 1992–1998 г. е осъществена мобилност на 363 преподаватели и 112 студенти в европейски университети.

Новоизградени учебно-научни центрове, лаборатории, офиси:

– Езикова лаборатория;

– Модерно растежно отделение към Лабораторията за растителни биотехнологии;

– Агроекологичен център с учебна лаборатория;

– Агрометеорологична станция;

– Оборудвани 6 компютърни зали с учебна цел и 7 офиса за администриране на международните проекти;

– Учебен кабинет по екомениджмънт и градинарство;

– Дооборудвани са учебни зали по животновъдство и селскостопанска техника;

– Създадена е демонстрационна смесена биологична ферма и др.

Общата стойност на проектите по програма *Темпус* възлиза на 1 736 578 EUR, в т.ч. 858 931 EUR за оборудване.

С постигнатите резултати ВСИ заема едно от първите места от всички висши училища в България. Много са наградите за високи постижения от МОН.

През 1994 г. Европейското бюро на *Темпус* класира проекта „Изграждане материално-техническата база на Агроекологичния център при ВСИ – Пловдив“ с ръководител проф. Стойчо Ка-

ров между тридесетте водещи проекта на програмата от общо 600.

Изследователски проекти по други международни програми в периода 1990–1998 г.:

Проект № 171, контракт **№ ERBCIPACT940120**. Сума – 6 000 EUR. Координатор гл. ас. д-р Емилия Михайлова. Тема: „Сушене на плодове и зеленчуци с оглед дълготрайното съхранение на хранителните и вкусовите им качества“. Период на разработване – 3 години.

Проект по програма COST. Сума – 16 500 EUR годишно. Тема: „Изучаване опита на Дания и Австрия върху енергетичната оценка на биомасата и приложението му в България, Словакия и Румъния“. Координатор доц. Анна Аладжаджиян.

Проект № ERBEV5VCT920155. Тема: „Стандарти на нитратите в селското стопанство“. Координатор проф. дсн Стефан Горбанов. Закупена е офис-техника за 6 000 USD. Страните вземат участие в 4 международни конференции по биогеохимия на металите във Франция, по почвено плодородие и устойчиво земеделие в Словакия, по нитратната политика на Европа в Хага и по минералното хранене на растенията в Прага.

ПРОГРАМА „ИНКО-КОПЕРНИК“ с координатор от България доц. Васил Гърневски. Тема: „Очакванията на консуматора като двигател на промяната в агро-хранителната индустрия на някои страни от Централна и Източна Европа“. Сума – 40 000 EUR.

През 1998 г. стартира **тригодишен проект** с координатор ст. ас. д-р Димо Пенков на тема: „Здравословни рискове от тежки метали в хранителната верига в индустриално замърсени райони на Централна и Източна Европа“.

ПРОГРАМА „ФАР“

1996 г. Въз основа на подписания рамков договор между Министерството на земеделието и хранителната промишленост – София и Министерството на земеделието и рибовъдството във Франция, в програмата „Помощ за България“ участва и ВСИ – Пловдив. Реализирани са 5 мобилности на преподаватели във Франция, в т.ч. участие в семинар по административно и финансово управление на университетите. По проекта е осъществен обмен на трима френски студенти (по две седмици) и на двама български студенти (по един месец).

ПРОГРАМА „THERMIE“

Реализиран е проект на тема: „Проучване на геотермалните извори в България“ с контрактори проф. Ангелова и проф. Аладжаджиян. Сума – 14 000 EUR.

Осъществен е международен проект съвместно с Института по генно инженерство Костинброд и Унгария на тема: „Разработване на система за регенерация и генетична трансформация при диплоидни едногодишни лози“. Ръководители: проф. д-р С. Петкова (България) и д-р Е. Кондороши (Унгария).

Проектите по секторните програми на Програмата за учене през целия живот – „Leonardo da Vinci“, „Grundtvig“ и „Comenius“ допринасят за повишаване качеството и разширяване многообразието на образователните услуги чрез професионално обучение както на студенти от АУ, така и на външни потребители; за подобряване връзката между средните професионални училища, колежите и АУ с цел осигуряване на плавен преход между степените на образование; за повишаване на професионалните умения и компетенции за по-бърза адаптация към динамичния пазар на труда.

Центърът за европейска интеграция и международно сътрудничество при Аграрния университет – Пловдив е организатор и домакин на учебна визита на тема: „Стажовете във висшето аграрно образование и достъпът до пазара на труда“, 13-17 септември 2010 г.

В периода 2007 – 2013 г. АУ участва в 5 тематични мрежи, които допринасят за подобряване на качеството и увеличаване обема на многостранното сътрудничество между висшите образователни институции в Европа, както и за приобщаването на Университета към Европейското образователно пространство.

1. Тематичната мрежа **ISEKI_Food 3** (Integrating Safety and Environment Knowledge In Food), даваща възможност на участниците за достъп до актуална информация за обучението по храни в много европейски и други държави, за обмяна на опит, на учебни материали и методики, участие в конференции и семинари, за създаване на съвместни бакалавърски, магистърски и докторантски курсове в областта на храните.

2. От 2010 г. е одобрен проектът за тематичната мрежа **ISEKI_Food 4**.

3. В тематичната мрежа **LANQUA** участват над 60 партньори. Мрежата поощрява междукултурния диалог, подпомага обучението на учители по чужди езици, обогатява знанията за литература-

та и културата в другите европейски страни чрез придобиване на лингвистични и културни компетенции.

4. Тематичната мрежа **ERABEE** обхваща 35 партньори от 27 страни, в т.ч. 33 висши институции и 2 студентски асоциации, и поощрява прехода от обучение по традиционната дисциплина „Аграрно инженерство“ към новата дисциплина „Биосистемно инженерство“. Тя интегрира инженерната наука с други научни области като приложна биология, опазване на околната среда, аграрни науки и т.н. Тематичната мрежа е номинирана за включване в европейската база данни ADAM за най-добри проекти.

5. Тематичната мрежа **I.S.L.E.** по устойчиво развитие при обучението по природни науки обединява усилията и опита на повече от 35 институции от 28 държави за проучване състоянието на устойчивото развитие, опита в обучението, добри практики и подходи. Организират се срещи, семинари, панаири. Изготвя се Компендиум с добри практики за устойчиво развитие и иновативни подходи при разработване на учебната програма по дисциплини, свързани с обучението за устойчивост в областта на природните науки.

Най-мащабно е участието на АУ в мобилностите по програма Еразъм (2000–2013) и Еразъм+ (от 2014 г.). 351 преподаватели и служители са реализирали изходяща мобилност от 2000 г. до 2015 г. Входящата мобилност е 190 преподаватели и служители. Стремежът е за постигането на реципрочност между входяща и изходяща мобилност, принос за което има традиционно доброто сътрудничество между партниращите университети.

СТУДЕНТСКА ХУДОЖЕСТВЕНОТВОРЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Първи период (1945–1950)

Успоредно с учебната и научната дейност, в Университета се развива и културно-масова дейност. Основните направления, по които протича тя, са:

- Срещи на видни културни дейци със студенти, преподаватели и служители;
- Кръжочна дейност по литература и изкуство;
- Литературни четения;
- Колективни посещения на кина и театри, на художествени изложби;
- Дискусии, посветени на актуални проблеми на културата.

На втората година от създаването на Университета и организирането на неговата дейност се създава Академичен хор от 80 студенти, който за кратко време авторитетно се налага сред обществеността в града. С него се откриват всички големи тържества в Университета и града, посветени на национални и местни празници. Организират се вокални групи от самодейци, които изготвят програми с разнообразна тематика и се явяват с тях пред студентите от курса или факултета, а често пред гражданството в неделни и празнични дни. Чести са и посещенията им при младежите от селата.

Художествената самодейност се развива особено бурно по време на студентските бригади. Върхова точка са изявите по време на прегледите, организирани и провеждани всяка година през месец април.

Втори период (1950–1970)

В периода след 1950 г. и особено след 1955 г. са преодолени основните затруднения в икономиката на страната. Премахната е купонната система, решен е зърненият проблем. Духовната сфера е в подем. Успешно се развива образованието, науката, изкуството.

Расте броят на културните институции – киносалони, театри, читалища, културни клубове. ВСИ в Пловдив се развива като самостоятелно висше учебно заведение с нарастващ авторитет в обществото. Успоредно с това растат и интересите на преподаватели, студенти и служители към културата и културните ценности. За да се отговори на повишените интереси и потребности, през 1954 г. е открит Културен клуб, който става център на културно-масовата дейност. Основател и първи ръководител на клуба е доц. Бонев. Към клуба има читалня с много и различни по тематика книги и списания.

Интересът към културната дейност на колектива на Института е провокиран и от нашумелия

Дамският хор на ВСИ с диригент Милчо Петров, 1970 г.

по това време роман „Тютюн“ на Димитър Димов, който е преподавател във ВСИ. Организира се обсъждане на романа. Аудиторията е препълнена със студенти.

През периода 1950–1970 г. художествената самодейност получава пълноценно развитие. Това е период на формиране на основните самодейни състави: Дамски хор от 86 студентки, Танцов състав от 36 студенти, Естрадно-сатиричен състав от 16 души, Литературен кръжок от 8 студенти и др. Към това трябва да се прибави Дамският камерен хор на служителите от Института и многото състави и групи за народни песни и танци.

Трябва да се отдаде заслуженото на диригента на академичния хор Милчо Петров, на ръководителя на танцовия състав Йордан Йорданов, на ръководителя на драматичния и естрадно-сатиричния състав Христина Богданова. Благодарение на тях и на усилията на самите самодейци нашите художествени състави се представят отлично в Института, на окръжни и републикански фестивали и печелят много награди.

Широка популярност има естрадният оркестър „Агротон“, който със своята интересна и забавна програма, със своето изпълнителско майсторство става един от най-търсените за всички младежки увеселения в Пловдив и окръга.

През 1954 г. се създава вестник „Коларовец“. Студентите от литературния кръжок вземат дейно участие при съставянето му и правят вестника интересен, четивен и в същото време масово въздействащ – за повишаване културата и възпитанието на студентите. Вестникът става мощна трибуна, от която да звучи гласът на учения за неговите научни постижения, гласът на преподавателя и възпитателя, гласът на студента за неговите нужди, болки и радости.

През периода 1950–1970 г. на страниците на вестник „Коларовец“ се публикуват над 2 250 различни материала.

Трети период (1970–1989)

През този период особено голяма роля изиграва Факултетът за обществени професии, открит към Института през 1977 г. Към факултета са организирани курсове за подготовка на сътрудници на средствата за масова информация, подготовка на ръководители на театрални колективи, на художествени състави и др. Като ръководители и лектори са привлечени много културни дейци. По покана на студентите артистът Григор Вачков поема шефство над театралния колектив на студентите.

Вестник „Коларовец“ продължава своята дейност и открива специална рубрика „Музикални меридиани“, в която редовно се публикуват материали за музикални дейци, групи и стилове. Публикуват се интервюта с изтъкнати дейци на културата и изкуството.

По традиция художествената самодейност на студентите от Института продължава да се развива на базата на създадените състави. Периодът 1970–1989 г. се характеризира с разцвет на художествената самодейност. Това е времето, през което тя отбелязва своите върхови постижения, израз на които са образуването на нови състави, тяхната масовост, проявите им в институтски, градски, междувузовски, национален и международен мащаб.

Съставът за народни танци и песни „Тракийска младост“ със своето участие в републиканските фестивали на страната завоюва четири златни медала и множество грамоти. Близо десетилетие той се нарежда на едно от първите места сред студентските състави, а това му разкрива големи възможности да пътува в страната и чужбина. Стотици са спектаклите, които той изнася във всички по-големи градове на страната, в много селища и на най-различни тържества.

Танцовият състав „Настроение“ е другата гордост на Института. Съставен от български и чуждестранни студенти, той включва много оригинални танци от различни страни. Става лауреат и носител на два златни и един сребърен медал, присъдени на фестивалите във Варна и Русе.

Групата за политически песни „Аукан“ жъне големи успехи със своите хитове. На Националния фестивал през 1984 г. става лауреат и е отличен със златен медал. Той се представя с много авторски песни.

ВИС „Кактус“ е друг състав, който се налага с оригиналните си изпълнения и на Десетия фестивал на художествената самодейност, проведен в гр. Русе, става лауреат и носител на орден и грамота. Спектакълът „Слънце“ събира овациите на публиката.

Театралната трупа подготвя и представя в Института, в окръга и страната три пиеси и две комедии.

С голям успех продължава своята работа литературният кръжок, в който се изявяват поетите Георги Георгиев и Веселина Делчева, студентите

Николай Илчевски и др., които публикуват свои творби в институтския вестник.

Четвърти период (1989–1995)

След 1989 г. обществено-политическите промени се отразяват негативно върху културно-масовата и художествената дейност в Института, част от съставите са разформировани.

Вестниците „Коларовец“ и „Нива“

След 10 ноември 1989 г. вестник „Коларовец“ известно време продължава да излиза като двуседмичник. Обявява се конкурс за ново име на вестника.

От брой 10 на 1990 г. започва летоброенето на вестник „Нива“. Страниците му носят богатство от идеи, хипотези, мнения, раждани спонтанно в това динамично и забързано време, белязано с печата на промените.

Пети период (1995–2015)

През 2011 г. в Аграрния университет – Пловдив се възстановява студентското художествено и научно творчество.

Художественотворческата дейност навлиза в нов етап с проекта към НИЦ, реализиран под ръководството на доц. д-р Бочуков. В него са включени няколко направления за студентски изяви – художествено и музикално творчество, танцувално изкуство, спорт, научна дейност и изработване на икебана. Участват над 80 студенти.

В направлението Музикално творчество участват и студенти от Казахския агротехнически университет в Астана, които са на обучение в Аграрния университет – Пловдив.

През периода 2012–2013 г. ръководител на проекта става доц д-р Д. Димов. Броят на студен-

Танцов състав „Тракийска младост“ при участието му в Дните на танцовото изкуство в Университета в Текирдаг, Турция.

тите, участващи в традиционните вече за университета Дни на студентската художествена самодейност, се увеличава всяка година.

През 2011 г. фолклорният ансамбъл с административен ръководител доц. д-р Дойчо Димов и хореограф Веселин Веселинов участва във фестивала „Пролет в Тимирязевка" в Москва. През 2013 г. ансамбълът участва в Дните на танцовото изкуство в Университета в Текирдаг, Турция.

През 2014 г. студентският танцов състав „Тракийска младост" участва във Втория международен фолклорен конкурс „Северняшки славей" в гр. Сухиндол. Журито с председател акад. Красимир Петров присъжда първа награда в категория „Любители" на танцовия състав „Тракийска младост" при АУ – Пловдив с административен ръководител гл. ас. д-р Екатерина Вълчева и хореограф Петя Русинова.

Под ръководството на доц. д-р Т. Бабриков към АУ се създава музикален състав – група „ЩИР".

Танцовият състав и група „ЩИР" участват активно в провежданите мероприятия на Университета – откриване на учебната година, връчване на дипломите и др.

Провеждат се конкурси по икебана, изобразително изкуство, литературно и кулинарно творчество.

През 2014 г. броят на студентите, участващи в Дните на студентското художествено творчество, спорт и научна дейност, надхвърля 150 души.

ХЛЯБЪТ И ВИНОТО
ФОЛКЛОР И ТРАДИЦИЯ
Северняшката песен и инструментална мелодия се открояват със специфична мелодична линия, а танците носят в себе си свобода и лекота на напълнение.
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА
ОБЩИНА СУХИНДОЛ
СДРУЖЕНИЕ „АННА-ФОЛКАРТ"
СЪЮЗ НА ЕНОЛОЗИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ВТОРИ МЕЖДУНАРОДЕН ФОЛКЛОРЕН КОНКУРС
НАДПЯВАНЕ, НАДСВИРВАНЕ И НАДИГРАВАНЕ
"СЕВЕРНЯШКИ СЛАВЕИ"
19-22 септември 2014 г.
ДИПЛОМ
Категория надиграване
СТС "Тракийска младост" гр. Пловдив
Втора възрастова група; Първа награда

Ректор на АУ – Пловдив
Проф. дсн Димитър Греков

СТРУКТУРА НА АГРАРНИЯ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ (2011–2015)

РЕКТОРСКО РЪКОВОДСТВО

Ректор: Проф. дсн Димитър Фердинандов Греков

Зам. ректори: Проф. д-р Христина Георгиева Янчева
Проф. д-р Нели Андреева Бенчева
Проф. дтн Красимир Иванов Иванов

Пом. ректор: Величко Родопски

СЪВЕТ НА НАСТОЯТЕЛИТЕ НА АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

Академичният съвет при Аграрния университет – Пловдив на свое редовно заседание с Протокол № 10 от 28.05.2008 г. избра членовете на първия Съвет на настоятелите, съгласно чл. 35 от Закона за висше образование.

ПЪРВИ СЪВЕТ НА НАСТОЯТЕЛИТЕ

Председател: **Георги Гергов** – директор на „Международен панаир Пловдив“

Членове:
1. Тодор Губатов – управител на „Агроном“ ООД, гр. Добрич
2. Чавдар Дочев – управител на фирма „Пионер“, специализирал в АУ – Пловдив
3. Красимир Станев – изпълнителен директор на „Албена“ АД
4. Недко Недков – арендатор
5. Красимир Вълчев – главен секретар на МОМН
6. Стефан Послийски – председател на „Младежко сдружение за мир и развитие на Балканите“

Зам. ректор на АУ – Пловдив
Проф. д-р Христина Янчева

Зам. ректор на АУ – Пловдив
Проф. д-р Нели Бенчева

Зам. ректор на АУ – Пловдив
Проф. дтн Красимир Иванов

Пом. ректор на АУ – Пловдив
Величко Родопски

На заседание на Академичния съвет при Аграрния университет – Пловдив с Протокол № 6 от 15.02.2012 г. е избран вторият Съвет на настоятелите.

ВТОРИ СЪВЕТ НА НАСТОЯТЕЛИТЕ

Председател: **Георги Гергов** – директор на „Международен панаир Пловдив“

Членове:

1. Красимир Вълчев – главен секретар на МОНМ
2. Красимир Станев – изпълнителен директор на „Албена“ АД
3. Димитър Катранджиев – президент на ЕТ „Димитър Катранджиев“
4. Чавдар Дочев – управител на фирма „Пионер – семена“ за България, Румъния и Молдова
5. Росен Чаталбашев – собственик на „Винзавод Асеновград“ АД
6. Димитър Димитров – изпълнителен директор на „Неохим“ АД

Съветът на настоятелите подпомага университета за осъществяване на ефективно и прозрачно управление и за предоставяне на качествено образование и обучение.

ФАКУЛТЕТ ПО АГРОНОМСТВО
(1945 – 2015)

Декан на ФА
Доц. д-р
Божин Божинов

Зам. декан на ФА
Проф. д-р
Малгожата Берова

Факултетът по агрономство е създаден през 1945 г. като Агрономо-лесовъден факултет, който е част от новосъздадения Пловдивски университет. На 16 септември 1947 г. Академичният съвет утвърждава правилник на факултета, съобразен със Закона за висшето образование.

През 1950 г. с указ № 382 на Президиума на Народното събрание (обн. ДВ, бр. 188 от 10 август 1950 г.) се създава самостоятелен Висш селскостопански институт „В. Коларов“ в град Пловдив. В института са обособени три факултета – Агрономически, Технологически и Лозаро-градинарски.

Главната отличителна особеност на факултета е, че бидейки първият факултет в структурата на АУ, той извежда обучението по основните фундаментални и приложни дисциплини.

ДЕКАНИ И ЗАМЕСТНИК-ДЕКАНИ

С протокол № 1 от 25.09.1945 г. се формира първото ръководство на Агрономо-лесовъдния факултет в състав:

1945–1946

Декан	Проф. Неделчо Неделчев
Продекан	Проф. Йордан Стоичков
Секретар	Проф. Васил Стоянов

На 01.06.1946 г. се провеждат първите редовни избори за ръководство и е избран следният управленски състав:

1946–1947

Декан	Проф. Павел Попов
Продекан	Проф. Петко Петков

Ръководството на Факултета работи в този си състав само една година и съгласно действащите в страната закони по онова време се провежда нов избор на ръководно управление в следния състав:

1947–1950

Декан	Проф. Павел Попов
Зам. декан	Проф. Минчо Кондарев

От 1950 г., след обособяването му като един от трите новосформирани факултети, Агрономическият факултет към Висшия селскостопански институт „Васил Коларов“ има следния управленски състав:

1950–1951

Декан	Проф. Павел Попов
Зам. декан	Проф. Минчо Кондарев

1951–1953

Декан	Проф. Павел Попов
Зам. декан	Проф. Илер Възвъзов
Зам. декан	Проф. Кирил Киряков

1953–1958

Декан	Проф. Илер Възвъзов
Зам. декан	Доц. Въто Груев
Зам. декан	Проф. Златко Бонев

1958–1962

Декан	Проф. Кирил Киряков
Зам. декан	Доц. Гюро Гюров

1962–1964

Декан	Проф. Йото Николов
Зам. декан	Доц. Георги Стайков
Зам. декан	Доц. Найден Петров

1964–1966

Декан	Доц. Георги Стайков
Зам. декан	Доц. Драган Драганов
Зам. декан	Доц. Димитър Иванов

1966–1968

Декан	Доц. Драган Драганов
Зам. декан	Доц. Йордан Вакарелски
Зам. декан	Доц. Димитър Делипавлов

1968–1970

Декан	Проф. Драган Драганов
Зам. декан	Проф. Йордан Вакарелски
Зам. декан	Доц. Лилия Маджирова

1970–1973
Декан Проф. Драган Драганов
Зам. декан Проф. Михаил Маслинков
Зам. декан Доц. Никола Машев

1973–1976
Декан Проф. Гюро Гюров
Зам. декан Проф. Иван Дечев

1976–1979
Декан Проф. Аврам Желев
Зам. декан Доц. Никола Машев

1979–1983
Декан Проф. Аврам Желев
Зам. декан Доц. Йордан Матев

1983–1987
Декан Проф. Иван Дечев
Зам. декан Проф. Запрян Запрянов

1987–1991
Декан Проф. Стефан Горбанов
Зам. декан Доц. Величко Спасов

1991–1993
Декан Доц. Георги Москов
Зам. декан Доц. Калин Иванов

1993–1993
Декан Доц. Аспарух Димов
Зам. декан Доц. Калин Иванов

1993–1995
Декан Проф. Златка Костова
Зам. декан Доц. Валентина Смирнова

1995–1999
Декан Проф. Христо Горастев
Зам. декан Доц. Калин Иванов

1999–2007
Декан Доц. Димитър Греков
Зам. декан Доц. Христина Янчева

2008–2015
Декан Доц. Божин Божинов
Зам. декан Проф. Малгожата Берова

През годините, със съвместните усилия на деканските ръководства и активното участие на колектива, Факултетът по агрономство налага своя авторитет не само вътре в страната, но и като международно призната институция. Част от това признание са дългогодишните професионални контакти с редица висши училища у нас, в Европа и по света. Подписани са и се поддържат договори за двустранно сътрудничество в областта на образованието, научните изследвания, обмен на преподаватели и студенти с университети и фирми от Англия, Германия, Швейцария, Гърция, Финландия, Франция, Белгия и др. страни от ЕС, от САЩ, Русия, Турция, Казахстан, Китай и т.н. Досега в него са дипломирани над 12 000 агрономи, 350 агрономи селекционери, 140 зооинженери, 70 агрономи по поливно земеделие и 45 агрономи растителни биотехнолози.

Днес студентите се обучават в шест специалности: Агрономство (Полевъдство), Агрономство (Растителни биотехнологии), Зооинженерство, Растителна биология, Селекция и семе-производство, Агробизнес. Обучението на студентите и докторантите се извършва по съвременни учебни планове и програми, отговарящи на европейските изисквания и стандарти за ОКС „Бакалавър“ и ОНС „Доктор“. През 2015 г. ОКС „Бакалавър“ в направление Растениевъдство е акредитирана от Националната агенция за оценяване и акредитация за срок от 6 години с най-висока оценка сред сродните университети в страната.

Понастоящем обучението на студентите се осъществява от преподавателски състав с високо ниво на квалификация. Общият брой на преподавателите от Факултета по агрономство е 68, от които 42 са хабилитирани. В учебния процес вземат участие 13 професори, 29 доценти, 17 главни асистенти и 9 асистенти. От тях трима са с научна степен „Доктор на науките“ и 56 – с научна степен„Доктор“.

Въз основа на получените високи оценки и изградения във времето авторитет расте броят на новите специалности през последните години, а с тях и броят на обучаваните студенти. Така в специалност Растителна биология са обучавани 106 студенти, Селекция и семепроизводство редовно и задочно – 162 студенти и специалност Агробизнес – 66 студенти.

Изтъкнати и известни преподаватели от факултета са: акад. проф. Павел Попов, чл. кор. проф. дсн Минчо Кондарев, проф. Илер Възвъзов, проф. Гюро Гюров, проф. Аврам Желев, проф. Христо Горастев.

През годините редица преподаватели от факултета са заемали отговорни ръководни длъжности на университетско ниво. Сред тях са акад. Христо Даскалов – първи ректор на Висшия селскостопански институт (1950–1955). След него на този пост са избирани акад. Хр. Даскалов, акад. Павел Попов, проф. Иван Ранчев, проф. Киро Костов, доц, Георги Москов, проф. Димитър Греков. Длъжността заместник-ректор са заемали проф. дсн Мария Попова, проф. Борис Янков, доц. Живко Терзиев и др. Председател на ОС на АУ понастоящем е доц. д-р Светла Янчева.

Проф. дсн Димитър Греков беше избран за министър на земеделието и храните в периода 2013–2014 година.

През своето 70-годишно съществуване факултетът е подготвял, освен български, и много студенти от различни страни на Европа, Африка, Америка и Азия. Активна е преподавателската дейност и по програма *Еразъм*. Понастоящем във Факултета, по дисциплини, разработени на английски език, се осъществява обучение на чуждестранни студенти от Испания, Полша, Португалия, Турция.

Установени са дългогодишни традиции в подготовката на български и чуждестранни докторанти. Броят на обучаваните и защитили български докторанти е над 60 (редовна, задочна и самостоятелна форма на обучение). Чуждестранните докторанти са от над 30 страни – Бенин, Виетнам, Гвинея, Гърция, Египет, Етиопия, Йемен, Ирак, Кипър, Куба, Нигерия, Полша, Сирия, Словакия, Судан, Уругвай, Чехия и др.

Факултетът по агрономство разполага с добра материално-техническа база за обучението на студентите. Така например опитното поле на катедра „Растениевъдство“ заема площ от 205 дка. На площ от 9 дка катедрата поддържа за учебни цели най-големия в страната асортимент от едногодишни и многогодишни полски култури и най-разпространените техни сортове.

Опитното поле на катедра „Земеделие и хербология“ заема площ от 142 декара. На тези площи по различни проекти и договори с водещи световни фирми от пестицидния и семенарския бизнес се извеждат мащабни опити с хербициди при основните полски култури. Опитното поле на катедра „Генетика и селекция“ заема площ от 30 дка, върху които се отглеждат житни, технически и бобови култури. На площ от 15 дка са разположени колекции от тези три групи култури, които служат за практическото обучение на студентите и за извеждането на научната дейност в катедрата. Опитното поле на катедра „Агрохимия и почвознание“ заема площ от 50 дка, върху които се отглеждат житни, зеленчукови и бобови култури. Учебно-опитната и внедрителска база на катедра „Животновъдни науки“ е разположена на площ от 28 декара. В нея са създадени и функционират: кравеферма, овцеферма и козеферма, свинеферма, зайцеферма, птицеферма, учебно-лабораторен комплекс с лаборатория по репродукция, бубарник, млекопункт с млечна лаборатория, лицензиран по Закона за храните и отговарящ на изискванията на ЕС. Изграден е и функционира съвременен био-технологичен център.

През 2011 г. към катедрата по физиология на растенията и биохимия е създадена Проблемна научна лаборатория по стреса при растенията. Лабораторията функционира като мобилна система за регистриране и анализ на промените в листния газообмен и функционалното състояние на фотосинтетичния апарат на растенията в условия на стрес. Лабораторията разполага със съвременна научна апаратура, позволяваща високо ниво на изследователския процес: апарати за измерване на листния газообмен LCA 4 и LCpro+; апарат за измерване на хлорофилната флуоресценция – MINI PAM; апарат за определяне на водния потенциал – ELE International 540-305; HPLC – „Adept Cecil“, спектрофотометър „Pharo 300“, Келдалов апарат, пламъчен фотометър „Jenway“, електронен цифров площомер – NEO 2.

Към катедра „Ботаника и агрометеорология“ е изградена Агрометеорологична обсерватория (АО), в която се извеждат практически упражнения със студентите от всички специалности на университета и се извършва научно-експериментална работа. АО се състои от два сектора: Климатичен и Агрометеорологичен. Цялостната дейност в АО се извършва в сътрудничество с Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ) към БАН, като наблюденията се провеждат по стандартни методики, утвърдени от НИМХ и WMO (Световна метеорологична организация). Получената и обработената информация се предоставя и използва в националната синоптична и метеорологична мрежа на Република България като основа за метеорологична информация и съставянето на национални прогнози за времето, климата и природните явления.

През 2005 г. в катедра „Генетика и селекция“ е създадена Лаборатория по молекулярна биология. Лабораторията има за цел да разработва и популяризира използването на ДНК-базирани маркерни системи за характеризиране на биологичното разнообразие в културните и диви растителни видове, както и да подпомага селекционно-генетичната работа чрез разработването на „ДНК отпечатъци“ на сортове културни растения. В сътрудничество с катедрите по фитопатология и по микробиология и екологични биотехнологии от Факултета по растителна защита и агроекология в Лабораторията по молекулярна биология се разработват също така системи за идентификация на патогенни микроорганизми, при които това е трудно и несигурно с използването на конвенционални методи. Лабораторията по молекулярна биология разполага с градиентен термоцикличен апарат (PCR), хладилна ултрацентрофуга (-20^{0}C, 15 000 g), трансилюминатор, вертикална и хоризонтални електрофорези, ледогенератор, Дюаров съд, фризери (-20^{0}C и -80^{0}C), лабораторни везни, вортекс, стерилизатор, фотографски системи и др.

От ляво надясно: Гл. експ. Елена Андонова, Проф. д-р Малгожата Берова, Доц. д-р Божин Божинов, Гл. експ. Мариела Стоянова.

Във факултета по агрономство успоредно с учебната работа се развива и мащабна научноизследователска дейност, отразена в многобройни публикации в научни списания (над 1000 бр. за последните шест години), монографии, учебници и учебни помагала (79 бр. за периода 2007–2014 г.). Предложени и внедрени в практиката са 38 сорта полски култури и 18 технологии и технологични решения, както и редица методични разработки. Приоритет за факултета по агрономство са научните изследвания по проблемите, свързани с проучването, запазването и подобряването на растителния и животински генофонд, с разработването на алтернативни системи за устойчиво развитие на земеделието в България. През последните години усилията на преподавателския състав са насочени към интегриране на професионалните умения на специалистите от различни направления с цел да подпомогнат с научни продукти развитието на селското ни стопанство и интегрирането му в европейското пространство, базирано на знанието.

Ежегодно преподаватели от Факултета по агрономство кандидатстват с научни проекти в конкурсите, обявявани от националния фонд „Научни изследвания“ и редица международни програми – *Седма рамкова програма, Хоризонт 2020, Леонардо да Винчи, COST, Еразъм* и др. През последните години преподавателският състав от факултета е реализирал участие в разработването на проекти по три основни направления: проекти, финансирани от чуждестранни институции – общо 51 бр.; проекти на национално ниво – 51 бр.; проекти по конкурси, обявени и финансирани от бюджета на АУ – общо 137 броя.

Важен фактор за популяризиране на научноизследователската дейност на преподавателския състав е ежегодното организиране на научни прояви под патронажа на Аграрния университет. През последните години са проведени няколко научно-практически конференции с международно участие.

Колективът на катедрата „Физиология на растенията и биохимия“ организира два научни семинара с международно участие:

1. „Изследване на стресови отговори и подбор на толерантни генотипове“, проведен на 11-12 юни 2010 г. в Аграрния университет – Пловдив, съвместно с катедрата по биофизика и радиобиология на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“.

2. „Стрес при растенията – теоретични и приложни аспекти“, проведен на 29.09.2011 и 1.10.2012 г. в Аграрния университет – Пловдив, съвместно с катедрата по биофизика и радиобиология на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“.

В допълнение, катедрата „Физиология на растенията и биохимия“ участва в конкурса за научните награди „Питагор“ през 2011 г. в направление „Най-добро научно звено“ и достигна финалния етап, в който са селектирани само 3 научни звена от цялата страна.

Катедра „Растениевъдство“ организира международна научна конференция „Състояние и тенденции за развитие на растениевъдната наука“. С тази конференция катедрата отбеляза 110-годишнината от рождението на академик Павел Попов. В рамките на конференцията беше открита и нова зала на името на проф. Георги Койнов, дългогодишен ръководител на катедрата и учен със значителен принос за развитието на нашата селскостопанска наука и образование.

През 2013 г. катедра „Растениевъдство“ организира и проведе българо-руска научна конференция на тема „Състояние и тенденции в развитието на производството и преработката на етерично-маслените култури в България и Русия“.

През 2012 г. катедра „Животновъдни науки“ съвместно с ИАСРЖ организира и проведе научна конференция на тема „Състояние и перспективи за развитие на генетичните ресурси в животновъдството“. През м. октомври 2014 г. конференцията е повторена като международна.

Под ръководството на преподавателите от факултета по агрономство студентите и докторантите представят успешно резултатите от своите изследвания на научни форуми у нас и в чужбина, където получават редица престижни награди.

КАТЕДРА „АГРОХИМИЯ И ПОЧВОЗНАНИЕ“
(1950 – 2015)

През 1999 г. катедра „Агрохимия“ е обединена с катедра „Почвознание“ в една катедра – „Агрохимия и почвознание“.

Катедра „Агрохимия“ при Висшия селскостопански институт – Пловдив е основана през 1950 година. До 1953 г. тя се ръководи от проф. Иван Попов, временен ръководител на катедрата. През 1953 г. ръководството на катедрата се поема от проф. Лазар Станчев, който е реално първият ръководител на катедрата. Той формира нейния облик, набира преподаватели, определя научната тематика. В катедрата се четат лекции по две дисциплини: агрохимия – от проф. Л. Станчев и биохимия на растенията от – проф. Н. Машев, който е избран за асистент през 1957 година. В катедрата постъпват като асистенти по агрохимия Г. Стоилов (1953–1964), Ст. Горбанов (1960), Й. Матев (1962), Зл. Танев (1963).

Проф. Л. Станчев има отговорната задача да укрепи кадрово катедрата и да изгради нейната материална база (лабораторно оборудване, апаратура, опитно поле), да формира тематиката на научноизследователската ù работа. В катедрата са привлечени способни млади преподаватели, с които създава истинска школа. Целият научен потенциал на катедрата е свързан с изучаване на агрохимията на микроелементите в почвата и растенията, възможностите за използване на хуминовите вещества като биорегулатори, ефекта на минерални и органоминерални системи на торене в полско сеитбообращение.

Основите на катедра „Почвознание“ също са поставени през 1950 година. Неин ръководител в продължение на 30 години е проф. Гюро Гюров. През 1947 г. той става асистент в Агрономическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Тук Гюро Гюров работи в катедра „Общо земеделие“ заедно с младия Лазар Станчев, под ръководството на проф. Йото Николов, който е забележителен методист. Тези обстоятелства способстват за непосредствената изява на младите асистенти, в резултат на което им е възложено четенето на лекции по Почвознание – на Гюро Гюров, а по Агрохимия – на Лазар Станчев.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРИТЕ ПО МАНДАТИ:

КАТЕДРА „АГРОХИМИЯ“

Проф. д-р Иван Попов	(1950–1953)
Проф. дсн Лазар Станчев	(1954–1984)
Проф. дсн Никола Машев	(1984–1987)
Проф. дсн Йордан Матев	(1988–1992)
Проф. дсн Стефан Горбанов	(1993–1999)

КАТЕДРА „ПОЧВОЗНАНИЕ“

Проф. д-р Гюро Гюров	(1950–1988)
Доц. д-р Христо Нечев	(1988–1999)

КАТЕДРА „АГРОХИМИЯ И ПОЧВОЗНАНИЕ“

Проф. дсн Стефан Горбанов	(1999–2003)
Доц. д-р Гиньо Рачовски	(2003–2005)
Доц. д-р Христо Нечев	(2005–2007)
Доц. д-р Тони Томов	(2007–2009)
Доц. д-р Светла Костадинова	(2009–2015)

Като научно-технически помощници са работили: Цветана Марковска, Мария Ламбрева, Петранка Илиева, Алис Пиперкова, Мария Цонева, Сийка Веселинова, Йорданка Попова, Магдалена Вълчева, Руска Иванова, Теменужка Сариева и Виолета Кулева. Продължава да работи Красимира Недкова.

СПИСЪК НА ВСИЧКИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ, РАБОТИЛИ ОТ ОСНОВАВАНЕТО ДО МОМЕНТА В КАТЕДРАТА

Направление „Агрохимия“

Проф. Иван Попов, проф. дсн Лазар Станчев, проф. дсн Никола Машев, проф. д-р Г. Стоилов, проф. дсн Ст. Горбанов, проф. дсн Й. Матев, проф. дсн Зл. Танев, проф. В. Велчев, проф. д-р Н. Попов, доц. М. Иванова, доц. д-р К. Иванов, доц. д-р Св. Костадинова, доц. д-р Ив. Манолов, гл. ас. П. Михайлов, гл. ас. д-р Н. Йорданова, гл. ас. д-р Н. Минев

Направление „Почвознание“

Проф. Гюро Гюров, проф. Велин Койнов, проф. Бонка, Колчева, проф. дсн Иван Атанасов, проф. д-р Тонко Тотев, доц.д-р Недялка Симеонова, доц. д-р Христо Нечев, доц. д-р Петър Грибачев, доц. Деспина Христова, доц. Ганчо Димитров, доц. Стефан Гюров, доц. д-р Красимир Трендафилов, доц. д-р Рада Попова, гл. ас. д-р Виолета Вълчева, ас. д-р Стефка Тодорова, ас. д-р Младен Алмалиев

ИЗТЪКНАТИ И ИЗВЕСТНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ

Направление „Агрохимия“

Проф. Иван Попов, проф. дсн Лазар Станчев, проф. дсн Никола Машев, проф. д-р Г. Стоилов, проф. дсн Ст. Горбанов, проф. дсн Й. Матев

Направление „Почвознание“

Проф. Гюро Гюров, проф. дсн Иван Атанасов, проф. д-р Тонко Тотев, доц. д-р Недялка Симеонова, доц. д-р Христо Нечев, доц. д-р Петър Грибачев

БРОЙ ПРЕПОДАВАТЕЛИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Направление „Агрохимия“

През последните пет години в катедрата работят трима доценти, двама главни асистенти.

Направление „Почвознание“

През последните пет години в катедрата работят трима доценти, един главен асистент, двама асистенти – доктори.

БАЗА НА КАТЕДРАТА

Катедрата разполага с научна експериментална база от 12 дка, върху които се извежда траен торов опит в четириполно сеитбообращение с културите царевица, пшеница и ечемик (7 дка), както и поле от 5 дка с бобови култури (люцерна). Катедрата притежава едноетажна сграда с учебна зала на опитното поле, върху което се залагат полските експерименти на преподавателите, обучаваните докторанти, специализанти и дипломанти.

Направление „Агрохимия“ разполага с две съвременни учебни лаборатории, 1 научна лаборатория, 1 апаратна и стая за подготовка на почвени и растителни проби. Двете учебни лаборатории са снабдени с необходимите за учебния процес апарати и оборудване за извършване на агрохимични анализи и изследвания и с богата научна колекция от промишлени торове и почвени образци.

Направление „Почвознание“ разполага с три лаборатории (две учебни – физична и химична, и една научна) и почвен музей, в който са представени основните почвени типове в страната.

• **Преподавани дисциплини в последните 5 години**

Преподавателският състав и материално-техническата обезпеченост на учебния процес са предпоставка за извеждане на научната и учебната работа на високо ниво.

Направление „Агрохимия“

Обучават се студенти от всички факултети на Аграрния университет, с изключение на тези от факултета по икономика. Учебната работа обхваща основните дисциплини Агрохимия, Торове и системи за торене, Хранене на растенията и поддържане на почвеното плодородие, както и две избираеми дисциплини – Въведение в биологичното земеделие и Почвено плодородие и торене.

Направление „Почвознание“

Водят се пет задължителни и пет факултативно избираеми дисциплини.

Задължителни дисциплини: Почвознание, Почвознание на тропика и субтропика, Мелиоративно почвознание, Горско почвознание, Ерозия на почвата и опазване на ландшафта.

Избираеми дисциплини: Технологии за възстановяване на увредени почви и терени, Химични мелиорации на кисели и засолени почви, Проблемни почви, Технологии за възстановяване на проб-лемни почви и Оценка на земите.

• **В последните 5 години преподавателите от направление „Агрохимия“** ръководят един магистърски курс по „Минерално хранене и торене“, съвместно с катедрата по физиология на растенията и биохимия, участват в извеждането на 13 курса и седем пъти са обучавали студенти по програма *Еразъм*.

Преподавателите от направление „Почвознание“ са участвали в 11 магистърски курса.

• **Изнасяне на лекции в чужбина**

Преподавателите от направление „Агрохимия“ са изнесли лекции в Испания, Англия, Холандия, Македония, Мексико и Албания.

ПРОВЕДЕНИ СПЕЦИАЛИЗАЦИИ

Преподавателите от направление „Агрохимия“ са провели над 20 специализации в чужбина – Англия, Холандия, Белгия, Испания, Португалия, Германия, Швейцария, Полша, Япония, Израел, Мексико, Египет, Куба.

НАУЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ, В КОИТО СЕ ИЗВЪРШВА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Направление „Агрохимия“

Основните научни направления на изследователската дейност са свързани с почвеното плодородие, минералното хранене и торенето на културите в условията на конвенционално и на биологично земеделие.

• Почвено плодородие, торене, продуктивност и качество на полски култури, отглеждани в сеитбообращения.

• Ефективност на хранителните елементи и торенето при селскостопанските култури.

• Влияние на нивото на азотно и фосфорно торене върху някои физиолого-биохимични процеси при житни култури.

Членовете на катедра „Агрохимия и почвознание“

• Актуализиране на агрохимичната диагностика при земеделските култури.

• Управление на храненето на селскостопанските култури чрез разработване и прилагане на Нова система за препоръки за торене в България, основана на концепцията 4R.

Направление „Почвознание“

Решават се проблеми, свързани с генезиса на почвите, почвеното плодородие, класификацията на почвите по генетичен и производствен принцип. Активна и резултатна дейност се води по проблема на почвената киселинност и буферност. Създадена и внедрена е система за варуване срещу вредната киселинност. Изработени са проекти за варуване на хиляди декари земя. Обследвани са голяма част от почвите в България. Разработен е и утвърден от ИНРА метод за установяване буферността на почвите срещу вредно вкисляване, с автор Тонко Тотев. В резултат на изследователската дейност е разработена класифи-кационна система за хумусозапасяването на българските почви. Интересна е работата по установяване на евентуалните връзки в генезиса между българските и северноафриканските почви, които са доказани въз основа на анализи за химическия състав и физичните качества. Въпросите на почвеното плодородие са другото направление в изследователската работа. Въз основа на лабораторни и статистически методи се установяват почвено-картографски единици (полета), години за трайно ползване, устойчиво земеползване. На основата на почвената диагностика се разработват и системи за торене.

Години наред катедрата е работила съвместно с института по почвознание „Никола Пушкаров“, земеделските институти в Куба, Ангола и Нигерия.

По-съществени постижения са:

• Създадена е система за варуване на почвите;

• Разработен е метод за установяване буферността на почвите срещу вредно вкисляване;

• Адаптирана е българската класификационна система към тази на ФАО;

• Допълнена е генетичната класификация на българските почви;

• Разработен е мониторинг по вкисляване на почвите;

• Разработена е класификационна система за хумусното състояние на българските почви и др.

ОБЩ БРОЙ ПУБЛИКАЦИИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Направление „Агрохимия“

Резултатите от научноизследователската дейност на преподавателите са публикувани в 81 научни труда, от които 9 в списания с импакт фактор; цитирани са 165 пъти, от които в списания с IF – 49 пъти.

Направление „Почвознание“

Резултатите от научноизследователската дейност на преподавателите по почвознание са публикувани в 167 научни труда, цитирани са 92 пъти.

• Издадени книги, учебници, ръководства и др.

Направление „Агрохимия“

В последните 5 години са издадени 1 монография, 1 технология, 1 ръководство, 6 книги на български език и 2 на английски, 1 книга на албански.

Направление „Почвознание“

В последните 5 години са издадени 1 монография, 1 учебник и 6 книги.

РАЗРАБОТЕНИ ПРОЕКТИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Направление „Агрохимия“ има реализирани общо 16 научни и образователни проекта. От тях 3 са към НИЦ на Аграрния университет – Пловдив, 2 са национални и 11 – международни.

Направление „Почвознание“

Катедрата участва с 3 проекта към НИЦ на Аграрния университет – Пловдив, в 2 национални и 9 международни.

ОБУЧАВАНИ И ЗАЩИТИЛИ ДОКТОРАНТИ – БЪЛГАРСКИ И ЧУЖДЕСТРАННИ

Направление „Агрохимия“

По научната специалност Агрохимия в катедрата са защитили 23 докторанти, а 2 са в период на обучение. От защитилите докторанти трима са от Йемен, един от Виетнам и един от Куба.

Направление „Почвознание“

По научната специалност Почвознание в катедрата има защитили 13 докторанти. От тях 6 са чужденци и 7 са българи.

ОСЪЩЕСТВЕНИ ВНЕДРЯВАНИЯ И ВРЪЗКИ С ПРАКТИКАТА

Преподавателите от катедрата по двете направления участват в извеждането на лекции на производители и фермери по мярка **111, 1141 121.** Дават агрохимични консултации и препоръки на фермерите за торене на различни селскостопански култури, участват като консултанти в съдебни спорове.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „АГРОХИМИЯ И ПОЧВОЗНАНИЕ“

Доц. д-р Рада Тодорова Попова
Ръководител на катедра „Агрохимия и почвознание“

Доц. д-р Рада Попова

Родена е на 26.03.1959 г. в град Пловдив. Завършила е специалност Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1982 година. През 1995 г. е избрана за асистент в катедра „Почвознание“, от 1997 г. е старши асистент, а от 1999 година – главен асистент. През 2007 г. става доцент към същата катедра, а през 1990 г. – доктор. Била е член на Факултетния и Академичния съвет. Преподава следните дисциплини: Почвознание и Оценка на земите. Участва в 7 магистърски курса. Провела е специализации в Израел (2000). Научната ù дейност е свързана главно с изследвания в областта на: почвеното плодородие, химия и минералогия на почвите, диагностика, подобряване на почвените и продуктивни свойства, оценка на земите. Участвала е в 2 национални научни проекта. Има сертификат за разработване на авторски продукт „Ефект на дребноструктурен боров чипс върху почвата и качеството на посадъчен материал с различен произход в ябълково маточно насаждение“. Общият ù брой статии е 45, автор и съавтор е на 3 учебни пособия. Членува в International Humic Substances Society, Българско дружество по хумусни вещества. В Българско почвоведско дружество е член на Управителния съвет.

Проф. д-р Светла Стоянова Костадинова

Проф. д-р Светла Костадинова

Родена е на 09.07.1962 г. в гр. Габрово. Завършва специалност Лозаро-градинарство (придобита квалификация инженер-агроном) в Аграрния университет – Пловдив (ВСИ) през 1985 г. От 1985 г. е асистент в катедра „Агрохимия“ на университета, от 2006 г. е доцент, а от 2015 г. е професор. Член е на Факултетния съвет към АФ (1999–2005 и 2008–2015), ръководител е на катедрата по агрохимия и почвознание (2009–2015). Преподава дисциплините Агрохимия, Торове и системи за торене, Почвено плодородие и торене, Минерални и органични торове и Торене на земеделските култури. Участва в обучението на студенти от ОКС „Магистър“ в 10 магистърски курса и на студенти магистри от Казахстан. Специализира в Белгия (1993), Холандия (1994), Англия (1996) и Испания (2002, 2004, 2007/2008). Научната ù работа и интереси са свързани с почвеното плодородие, минералното хранене на растенията, торовете и торенето на земеделските култури. Ръководител е на трима докторанти. Участвала е в разработването на 11 национални научни проекта, от които на 4 е била ръководител, и в 6 международни научни проекта. Автор е на 124 статии, на една монография и две учебни помагала. Съавтор е на две книги.

Доц. д-р Красимир Христов Трендафилов

Доц. д-р Красимир Трендафилов

Роден е на 15.08.1959 г. в гр. Ямбол. Завършил е специалност „Агрономство – Полевъдство“ в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1984 година. През 1985 г. е избран за асистент в катедра „Почвознание“, от 1988 година е старши асистент, а от 1991 година – главен асистент. През 2002 г. става доцент към същата катедра, от 1993 г. е доктор. Ръководител е на Лабораторен комплекс за изпитване при Аграрен университет – Пловдив (2007–2015), бил е член на Факултетния и Академичния съвет. Преподава следните дисциплини: Почвознание, Мелиоративно почвознание, Горско почвознание, Ерозия на почвата и опазване на ландшафта, Технологии за възстановяване на увредени почви и терени, Химични мелиорации на кисели и засолени почви, Проблемни почви и Технологии за възстановяване на проблемни почви. Участва в 4 магистърски курса. Провел е специализации в Италия (1993) и във Франция (1997). Научната му дейност е свързана главно с изследвания в областта на: химия на почвите – киселинност на почвите; буферност на почвите против вредно вкисляване, химични мелиорации на кисели почви; засоляване и алкализация на почвите; мониторинг по киселинност на почвите в България; мониторинг по засоляване и алкализация на почвите в България. Бил е научен ръководител на двама докторанти. Участвал е в 2 международни научни

Доц. д-р Иван Манолов

проекта и 9 национални проекта, като на 4 от тях е бил ръководител. Има авторство на нормативни документи: БДС 14.4.4.07-97 „Опазване на природата. Почви. Методи за определяне на киселинност на почвата“; БДС „Опазване на природата. Почви. Методи за определяне на вида и степента на засоляване на почвите“. Съвместно с проф. Тонко Тотев притежава авторско свидетелство за оригинален метод за определяне буферността на почвите против вредно вкисляване. Общият му брой статии е 50, автор и съавтор е на 3 учебни пособия. Членува в International Humic Substances Society, Българско дружество по хумусни вещества, Българско почвоведско дружество.

Доц. д-р Иван Георгиев Манолов

Роден е на 26.03.1956 г. в град Пловдив. Завършил специалност Тропично и субтропично земеделие (придобита квалификация инженер агроном) в Аграрен университет (ВСИ) през 1981 година. От 1981 г. до 1983 г. работи като агроном в АПК „Черногорово“, производствен участък Овчеполци. От 1983 до 1987 г. е редовен докторант в Института по овощарство в гр. Пловдив. Защитена дисертация на тема „Природните зеолити като хранителна среда за отглеждане на растения“ през 1989 г. От 1987 г. работи като научен сътрудник I степен към Секция „Агротехника на овощните култури“ в Института по овощарство – Пловдив. От 1991 г. е асистент в катедра „Агрохимия и почвознание“ на АУ, а от 2001 г. е доцент в същата катедра. Бил е член на Факултетен и Академичен съвет, сектретар на Научноизследователски център (НИЦ) в периода 2011–2015 година. Преподава дисциплините Агрохимия и Въведение в биологичното земеделие. Участва в 3 магистърски курса. Извежда дисциплината Въведение в биологичното земеделие пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм*. Изнасял е лекции в Югоизточен Европейски университет в Тетово, Македония и Аграрен университет – Тирана, Албания. Провел е специализации в Англия (1993), Белгия (1994), Египет (1999), Япония (2001), Швейцария (2004), Полша (2009), Кипър (2011) и Германия (2013). През 1994 г. е инспектирал лабораторията за почвени анализи на фирмата FYPA (Fertilizantes y Productors Agropecuarios) – Мексико и е провел едноседмичен образователен курс със служителите на фирмата по почвено плодородие и торене. Научната му дейност е свързана с изследвания в областта на почвеното плодородие, минералното хранене на растенията, торенето на селскостопанските култури и биологичното земеделие. Участвал е в разработването на 17 научни и образователни проекта, като на 7 е бил ръководител. Общ брой статии 77. Съавтор е в 3 учебника, 1 учебно помагало и 8 книги. От 2010 г. е активен член на международната организация Европейска мрежа на преподавателите по биологично земеделие – European Network of Organic Agriculture Teachers (ENOAT).

Гл. ас. д-р Недялка Йорданова

Гл. ас. д-р Недялка Николова Йорданова

Родена е на 31.08.1979 г. в гр. Асеновград. Завършила е специалност Обща агрономия в Аграрен университет – Пловдив през 2002 г. и магистърска степен по специалност Растителни биотехнологии през 2003 г. От 2007 г. е асистент в катедра „Агрохимия и почвознание“, от 2010 г. – главен асистент. През 2012 г. защитава научна степен „доктор“ с тема на дисертационен труд: „Сравнително изследване на нови сортове пшеница, отглеждани самостоятелно и в лентов посев със слънчоглед“. Преподава дисциплините Агрохимия и Хранене на растенията и поддържане на почвеното плодородие на студенти от бакалавърска и магистърска степен. Научната ù дейност и интереси са свързани с изследвания в областта на храненето на селскостопанските култури, износа и разхода на хранителни елементи от растенията, преизползване на хранителните вещества, ефективност на реутилизация, продуктивност и качество на растителната продукция. Член е на комисия по програма *Еразъм* към АУ – Пловдив и на ФС при Агрономически факултет. Ръководител е на двама дипломанти. Участвала е в 6 вътрешни проекта, финансирани от НИЦ към АУ – Пловдив, 1 международен и 1 проект към МОН. Общ брой статии 18.

Гл. ас. д-р Николай Минев

Гл. ас. д-р Николай Момчилов Минев

Роден е на 13.08.1976 г. в гр. Велико Търново. Завършил е Медицински колеж – Ве-

лико Търново, филиал към ВМИ Плевен, специалност мед. Фелдшер. В периода 1999–2005 г. работи във ФСМП гр. Павликени. През 2005 г. придобива бакалавърска степен по специалността Агрономство – полевъдство, а през 2006 г. и степен „магистър“ по специалността Агрохранителни технологии и биотехнологии към Аграрен университет – Пловдив. От 2007 г. е редовен докторант към катедра „Растениевъдство“, специалност Фуражно производство, ливадарство. От 2009 г. е асистент в катедра „Агрохимия и почвознание“, а през 2014 г. придобива научното звание главен асистент, след защитен успешно дисертационен труд на тема „Проучване върху продуктивността и качеството на зърнено-бобови култури, третирани с нови регулатори на растежа“ (2013). Член на ФС на Агрономическия факултет от 2007 г. до сега. Преподава дисциплините Агрохимия, Минерално хранене на растенията и поддържане на почвеното плодородие, Фуражно производство. Участва в извеждане на упражненията на бакалавърски и магистърски курсове. Провел е специализация в Instituto Superior de Agronomia – Lisaboa (2010). Научната му дейност е свързана с минералното хранене на растенията, азотен метаболизъм и прилагането на нови регулатори на растежа. Бил е научен ръководител на един дипломант. Участвал е в четири проекта, от които един международен. Автор на 10 научни статии, повечето от които са публикувани в чужбина.

Гл. ас. д-р Виолета Вълчева

Гл. ас. д-р Виолета Стелиянова Вълчева

Родена е на 12.06.1980 г. в град Пловдив. Завършила е специалност Счетоводство и контрол в Аграрен университет – Пловдив през 2005 година. През 2008 г. е избрана за асистент в катедра „Агрохимия и почвознание“, а от 2012 г. е главен асистент. През 2011 г. защитава докторска степен. Била е член на Факултетен съвет. Преподава дисциплините Почвознание, Горско почвознание, Ерозия на почвата и опазване на ландшафта, Технологии за възстановяване на увредени почви и терени, Химични мелиорации на кисели и засолени почви, Проблемни почви и Технологии за възстановяване на проблемни почви. Участва в извеждането на упражнения на 4 магистърски курса. Научната ù дейност е свързана главно с изследвания в областта на: почвена химия – киселинност на почвите; буферност на почвите против вредно вкисляване; химични мелиорации на кисели почви; засоляване и алкализация на почвите; рекултивация и възстановяване на нарушени терени. Участвала е в 3 национални проекта. Публикувала е 17 научни статии. Членува в International Humic Substances Society, Българско дружество по хумусни вещества, Българско почвоведско дружество.

Ас. д-р Стефка Кънчева Тодорова

Родена е на 11.05.1983 г. в град Пловдив. Завършила е специалност Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив през 2007 година. През 2013 г. е избрана за асистент в катедра „Агрохимия и почвознание“. От 2015 г. е доктор. Преподава дисциплините: Почвознание, Горско почвознание, Ерозия на почвата и опазване на ландшафта, Мелиоративно почвознание. Научната ù дейност е свързана главно с изследвания в областта на почвената химия – органично вещество и органичен състав на почвите; запаси и форми на основните макроелементи в почвата; киселинност на почвите и методи за нейното преодоляване. Участвала е в 2 национални проекта. Автор на 17 научни статии. Членува в International Humic Substances Society, Българско дружество по хумусни вещества, Българско почвоведско дружество.

Ас. д-р Младен Павлов Алмалиев

Роден е на 18.03.1976 г. в град Пловдив. Завършил е специалност Лозаро-градинарство (бакалавър) през 2008 г. и Управление на туризма (магистър) през 2010 г. в Аграрен университет – Пловдив. През 2014 г. защитава докторска степен. От 2014 г. е асистент в катедра „Агрохимия и почвознание“. Преподава дисциплината Почвознание. Научната му дейност е свързана главно с изследвания в областта на торене и торови норми, мелиоративно почвознание, картиране и обследване на почвите, деградационни процеси в почвите. Участвал е в 4 национални проекта. Общият му брой статии е 18.

Ас. д-р Младен Алмалиев

КАТЕДРА „БОТАНИКА И АГРОМЕТЕОРОЛОГИЯ“
(1946 – 2015)

Катедра „Ботаника и агрометеорология“ е основана през 1946 г. като комплексна катедра по земеделска ботаника и метеорология, с ръководител проф. К. Киряков. През 1963 г. се отделя като катедра „Земеделска ботаника“ с ръководител проф. дбн Стоян Димитров.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА

Проф. д-р К. Киряков	(1946–1962)
Проф. дбн Стоян Димитров	(1963–1976)
Проф. д-р Иван Ковачев	(1976–1989)
Проф. дбн Мария Попова	(1990–1993)
Проф. дбн Димитър Терзийски	(1991–1999)
Доц. д-р Георги Стойчев	(2000–2005)
Доц. д-р Кунка Кожухарова	(2005–2007)
Доц. д-р Дафинка Иванова	(2008–2015)

СПИСЪК НА ВСИЧКИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ, РАБОТИЛИ ОТ ОСНОВАВАНЕТО ДО МОМЕНТА В КАТЕДРАТА

В катедра „Ботаника“ са работили проф. К. Киряков, проф. дбн Стоян Димитров, проф. Димитър Делипавлов, проф. Иван Ковачев, проф. Мария Попова, проф. дбн Димитър Терзийски, проф. дбн Илия Чешмеджиев, ст.н.с. Димо Граматиков, доц. д-р Георги Стойчев, доц. д-р Кунка Кожухарова, доц. д-р Христо Анастасов, доц. д-р Анна Николова, доц. д-р Цветанка Райчева, доц. д-р Кирил Стоянов, гл. ас. д-р Мария Лачева, гл. ас. д-р Иванка Семерджиева, ас. Цветана Минчева, ас. Георги Дочев, ас. Мирослава Чунчукова и от „Агрометеорология“ – проф. Драган Драганов, проф. Мария Гюрова, доц. д-р Калинка Кузмова, доц. д-р Дафинка Иванова, ас. Десислава Славчева. През 2006 г. катедра „Ботаника“ отново е обединена с катедра „Агрометеорология“.

ПОМОЩЕН ПЕРСОНАЛ, РАБОТИЛ В КАТЕДРАТА

Ст. експерт Севдалина Тафраджийска, Ст. експерт Радослава Петрова, Техн. сътрудник Мария Димова

ИЗТЪКНАТИ И ИЗВЕСТНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ

Проф. дбн Стоян Димитров (1918–1994). Постъпва като асистент през 1947 година. От 1947 г. е доцент. През 1958 г. е заместник-ректор. От 1962 г. е професор. През 1975 г. защитава степента „доктор на биологическите науки“.

Проф. Димитър Делипавлов (1919–2000). Постъпва като асистент в катедрата през 1948 г., защитава дисертация през 1960 г. и през 1961 г. е хабилитиран за доцент. В периода 1966–1968 г. е заместник-декан на Агрономическия факултет на ВСИ. От 1969 г. е професор. Пенсионира се през 1984 година. Автор на над 80 публкации на тема флористика, фитоценология и приложна ботаника. Автор на 17 нови за науката видове.

Проф. дбн Илия Чешмеджиев (1930). Постъпва като асистент през 1963 г. и защитава дисертация през 1972 г. Хабилитиран е за доцент през 1980 г. От 1989 г. е доктор на биологическите науки. От 1991 г. е професор. През 1993 г. е заместник-ректор по учебната работа. Пенсионира се през 1999 г. Автор на 8 нови за науката видове и на над 130 научни публикации.

Проф. д-р Мария Попова (1932). Постъпва като асистент през 1959 г. и защитава дисертация през 1970 г. От 1973 г. е доцент, от 1982 г. – професор. От 1989 г. е ръководител на катедрата. От 1991 г. е зам. ректор. Пенсионира се през 2001 г. и постъпва като преподавател в Земеделски колеж – Пловдив. Автор на над 50 публикации, главно в кариологията на проблемни таксономични групи.

Проф. дбн Димитър Терзийски (1932). Постъпва като асистент във ВССИ София. През 1971 г. защитава дисертация в Москва. От 1986 г. е доктор на биологическите науки. Специализирал е електронна микроскопия в Париж, Санкт Петербург и Токио, след което извежда курсове за подготовка на български специалисти. Създава лаборатория по електронна микроскопия в АУ, която функционира до 2006 година. От 1987 до 1989 г. е заместник-декан на Агрономическия факултет. От 1989 г. е професор. В периода 1989–1991 г. е заместник-ректор по учебната работа, а от 1991 до 2000 г. е ръководител на катедра. Пенсионира се през 2000 г. Автор на над 90 публикации, свързани с ембриология, електронна микроскопия и биосистематика.

Доц. д-р Георги Стойчев (1942–2005) постъпва във ВСИ – Пловдив като научен сътрудник към Лаборатория по микология през 1972 г., от 1982 г. е главен асистент в катедра „Ботаника“. Защитава дисертация през 1991 г. От 1997 г. е доцент. В периода 1999–2005 г. е ръководител на катедра. Автор на над 60 публикации, главно в систематиката, хорологията и екологията на макромицетите.

БРОЙ ПРЕПОДАВАТЕЛИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

През последните 5 години катедра „Ботаника и агрометеорология“ е една от големите катедри в Агрономическия факултет – 12 преподаватели, 6 доценти, 1 главен асистент, 2 асистенти и 3 служители.

БАЗА НА КАТЕДРАТА

Направление „Ботаника“

За осигуряване на условия за обучение в направлението по ботаника катедрата разполага с две добре оборудвани микроскопски учебни зали (зали 316 а, 316 б) и една семинарна зала (9). Към катедрата има цитологична лаборатория, която обслужва научната и учебната работа.

Направление „Ботаника“ съхранява и обслужва втория по големина национален хербариум (член на Международната асоциация за таксономия на растенията) с международен акроним SOA. Хербарната колекция е разположен в 3 зали и е подредена на систематичен принцип. Съхранява над 150 000 образци висши растения от българската и световната флора и над 5 000 образ-ци от българската микота. 232 от образците са типови. Най-старите материали са на възраст над 200 години. Хербариумът SOA е ключов научен ресурс в ботаническите и екологичните изследвания. Основен източник е за всички флористични издания в България и за много изследвания на територията на Балканския полуостров и Европа. От 2003 г. започна дигитализация на колекцията, като до момента около 12% от наличните образци са въведени в база данни. От 2008 до 2011 г., с финансиране по два проекта, е направен основен ремонт на хербарните зали, закупено и монтирано е съвременно специализирано оборудване за съхранение и документация.

Към катедрата има обособен сортимент с лечебни растения.

Направление „Агрометеорология“

Практическите занятия се провеждат в научна лаборатория (зала 317), осигурена със съвременни компютърни конфигурации за работа в интернет среда. Към катедрата има изградена Агрометеорологична обсерватория, която е разположена на учебно-експерименталната база при АУ – Пловдив. Състои се от два сектора – метеорологичен и агрометеорологичен. В метеорологичния сектор се отчитат основните метеорологични елементи по стандартна методика, утвърдена от WMO и НИМХ – БАН.

Организацията на наблюденията и поддръжката на уредите се осъществява със съдействието на НИМХ – Национален институт по метеорология и хидрология към БАН, който осигурява наблюдателите в климатичната станция. Получената и обработена информация се предоставя и използва в националната синоптична и метеорологична мрежа на Репуб-лика България, като основа за метеорологична информация и съставянето на национални прогнози за времето, климата и природните явления.

В агрометеорологичния сектор се извършват наблюдения върху фенологичното развитие на основни селскостопански култури и паралелно се измерва влажността на почвата. Наблюденията се извършват в сътрудничеството с НИМХ – БАН, филиал Пловдив.

Към катедрата има изградена мрежа от автоматични метеорологични станции с цел организиране на съвременно агрометеорологично обслужване на селското стопанство за нуждите на различни сектори.

ПРЕПОДАВАНИ ДИСЦИПЛИНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Задължителните учебни дисциплини за направление „Ботаника“ са Ботаника (съкратен курс), Анатомия и морфология на растенията, Систематика на растенията, Цитология, хистология и ембриология, Биология на семената.

В катедрата се изучават и избираемите дисциплини Гъбарство, Билкарство, Приложна дендрология и Фитоценология.

Задължителните учебни дисциплини за направление „Агрометеорология“ са дисциплините Агрометеорология, Климатология и хидрология.

• **Преподаватели от катедрата участват в извеждането** на лекции и упражнения в 12 магистърски курса, два от които са международни. Катедрата участва в програма *Еразъм* с 15 разработени курса за обучение на чужди студенти.

ПРОВЕДЕНИ СПЕЦИАЛИЗАЦИИ

В Университета на Хаселт, Белгия (2010).

В Западнопоморански технологичен университет в Шчечин, Полша (2013).

В KazNAU, Алмати, Казахстан (2013).

Agricultural University of Szczecin Poland (2013).

Научноизследователски център за селекция на растенията към Тракийски университет – гр. Едирне, Турция (2014).

Агрономически факултет на Виенския технически университет, Австрия.

Аристотел университет в Солун, Гърция.

Технически университет в Солун, Гърция.

• **Изнасяне на лекции в чужбина**

Преподаватели от катедрата изнасят лекции в реномирани университети в Белгия, Полша, Казахстан, Гърция, Испания и др. страни от Европейската общност.

НАУЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ, В КОИТО СЕ ИЗВЪРШВА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Научните интереси в направление „Ботаника“ са свързани с биосистематиката на критични видове растения и гъби и с растителното биологично разнообразие.

Членовете на катедра „Ботаника и агрометеорология“

Основни биосистематични проучвания: в родовете *Rosa* (Димитров), *Vicia* (Терзийски), *Amaranthus* (Ковачев), *Lilium* (Попова), *Pyrus* (Ковачева), *Agaricus* (Лачева), *Crocus* (Узунджалиева), *Rumex* (Райчева), *Iris* (Райчева, Стоянов), *Orobanche* и *Phelipanche* (Стоянов), сем. *Polyporaceae* (Стойчев).

Цитология, кариология и цитоембриология (Терзийски, Попова, Чешмеджиев, Колев, Райчева)

Електронно-микроскопски методи (Терзийски)

Молекулярна таксономия (Стоянов, Райчева)

Лечебни растения, екологична и приложна анатомия на растенията, биологично земеделие (Николова)

Флористика и фитоценология (Делипавлов, Киряков, Димит-ров, Чешмеджиев)

Интродукция на дървесни и храстови видове (Граматиков)

Приложна ботаника (Кожухарова, Николова, Семерджиева)

Дългогодишните традиции в ботаническите изследвания и добрите условия за научна работа са довели до участието на членове на катедрата в написването на многотомната „Флора на България“ (Делипавлов, Попова, Терзийски, Чешмеджиев) и широко използваните „определители“ – „Определител на растенията в България“ (Делипавлов, Попова, Ковачев, Терзийски, Чешмеджиев, Граматиков), „Определител на диви и културни дървета и храсти в България“ (Граматиков), „Флората на Пловдив“ (Чешмеджиев), „Хорологичен атлас на лечебните растения в България“ (Делипавлов), „Диворастящи гъби“, „Нашите гъби“ и „50 вида гъби за любителя гъбар“ (Стойчев).

НАУЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ

Научните интереси в направление Агрометеорология са свързани с изучаване на климатичните и хидрологични условия в тяхното взаимодействие с обектите и процесите на селското стопанство.

Извършени са основни агрометеорологични проучвания върху растежа и развитието на полските, техническите и овощни култури отглеждани в България.

Задълбочено са изследвани климатичните промени и влиянието им върху селското стопанство, замърсяването на околната среда с тежки метали и радионуклеиди.

Проучвани и разработвани са агрометеорологичното моделиране на климата, градския климат, влияние на климатичните промени върху здравето на човека, климатичните промени и използването на водните ресурси за нуждите на селското стопанство.

Изследвани и задълбочено проучени са във връзка с климатичните промени и аномалии: природни бедствия и екокатастрофи: превенция и възстановителни дейности след природни бедствия.

ОБЩ БРОЙ ПУБЛИКАЦИИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

В резултат на тази научноизследователска дейност през пос-ледните 5 години членовете на колектива са публикували 140 научни труда – 20 броя са на чужди езици, 20 броя са в списание с импакт фактор, 75 в рецензирани списания и 32 в други списания.

Издадени книги, учебници, ръководства и др.

В последните 5 години са издадени 1 учебник по систематика на растенията и 3 учебни помагала.

Създаден е студентски портал за дистанционно обучение, включващ онлайн курсове по Анатомия и морфология на растенията, Систематика на растенията и Фитоценология.

РАЗРАБОТЕНИ ПРОЕКТИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Катедрата има реализирани общо 25 научно-изследователски проекта. От тях 10 са към НИЦ на Аграрния университет – Пловдив, 4 са национални, 7 са международни, 4 – външно-университетски, 3 – защитени зони.

ОБУЧАВАНИ И ЗАЩИТИЛИ ДОКТОРАНТИ – БЪЛГАРСКИ И ЧУЖДЕСТРАННИ

Айгерим Койгелдина – редовен докторант от KazNAU, Алмати, Казахстан (2013).

Доц. д-р Дафинка Иванова

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „БОТАНИКА И АГРОМЕТЕОРОЛОГИЯ“

Доц. д-р Дафинка Спасова Иванова
Ръководител на катедра „Ботаника и агрометеорология“

Родена е на 09.12.1962 г. в град Пловдив. Завършила е с отлична диплома Харковския селскостопански институт „Докучаев“ в Украйна през 1986 г., специалност Агрохимия и почвознание. От 01.01.1987 г. е редовен докторант по Агрометеорология към катед-ра „Физиология на растенията и агрометеорология“. След успешна защита през 1992 г. е назначена за асистент по агрометеорология. През 1995 г. става старши асистент, 1997 г. – главен асистент, а от 2002 г. е доцент по Агрометеорология. От 1998 г. е избрана за национален Председател на международната асоциация B.EN.A. (Балканска асоциация по околна среда и екология), която ръководи и досега. През 2008 г. е избрана за ръководител на катедра „Ботаника и агрометеорология“ и преизбрана през 2012 г. до момента. Преподава следните дисциплини: Агрометеорология, Климатология и хидрология и Климатични промени в населени места. Участвала е в над 5 магистърски курса, понастоящем в програмите на 2 магистърски курса. Пред студенти по програма *Еразмус* е извеждала лекционни курсове по следните дисциплини: Агрометеорология, Агрометеорология и хидрология, Време и предсказване на времето. Изнасяла е лекции в Аристотел университет, Гърция (2007–2013) и Технически университет – Барселона, Испания (2013). Провела е редица специализации, през последните години във Виена, Австрия и Солун, Гърция. Научната ù дейност е свързана основно с агрометеорология, анализ на климатичните промени и влиянието им върху селското стопанство, замърсяване на околната среда с тежки метали и радионуклеиди, анализ на агроклиматичните промени в България, моделиране на климата, градски климат, влияние на климатичните промени върху здравето на човека, климатичните промени и използване на водните ресурси за нуждите на селското стопанство. Участвала е в 6 международни научни проекта – на два от тях е главен координатор, в 2 национални и 2 университетски научноизследователски проекта. Общият брой на научните ù публикации е 92, съавтор е на една монография, една книга и учебник. Член е на Съюза на учените в България – клон Пловдив, Международна асоциация по агрометеорология, Хърватската асоциация по агрометеорология, Международната асоциация по градски климат. Член е на редколегията на международното списание с импакт фактор JEPE „Journal of Environmental Ecology“ от 1999 г. досега.

Доц. д-р Калинка Кузмова

Доц. д-р Калинка Кузманова Кузмова

Родена е на 16.01.1957 г. в гр. Първомай, област Пловдив. Завършила е Одеския хидрометеорологичен институт (понастоящем Одески държавен университет по екология) в гр. Одеса, Украйна, през 1982 година. От 1987 г. е асистент, от 1990 г. – старши асистент, а от 1993 г. – главен асистент. През 2003 г. става доцент. От 2002 г. е доктор. Секретар е на Комисията за условия на труд и социално-битови въпроси в Аграрен университет – Пловдив (2008–2012). Член е на комисията по проверка, оценяване и арбитриране на кандидатстудентски работи по География и икономика на България в Аграрен университет (от 2004 г. досега). Преподава следните дисциплини: Агрометеорология, Глобални и регионални климатични промени, Природни бедствия и екокатастрофи, Агрометеорологично обслужване на земеделското производство. Участва в 4 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждала занятия по дисциплините Глобални и регионални климатични промени и Природни бедствия и екокатастрофи. Изнасяла е лекции в университети в Португалия, Русия и Украйна. Провела е специализации в Израел (1993), Белгия (1994), Англия (1995) и Украйна (2010, 2011, 2012). Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на агрометеорологията и агроклиматологията, климатичните промени и отражението им върху земеделското производство, екосистемите и човешкото здраве, екстремни метеорологични условия и рискове, природни бедствия и екокатастрофи;

превенция и възстановителни дейности след природни бедствия. Била е научен ръководител на 1 докторант и 45 успешно защитили дипломанти от ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“. Участвала е в 5 международни, 6 национални и 7 университетски научно-изследователски проекта, като на 1 от тях е била координатор. Общият ù брой научни публикации е 111. Автор и съавтор е на 2 учебника, 3 учебни помагала и 1 книга. Членува в редица международни и национални научни организации: Съюз на учените в България – клон Пловдив; НТС – клон Пловдив и Научно-техническия съюз на специалистите от земеделието; Българско дружество по медицинска география; Македонско дружество за защита на растенията; Международна асоциация по агрометеорология; Международна асоциация по градска климатология. Член е на Международната редакционна колегия на 2 научно-практически списания в Русия – „VESTNIK IRGSHA“, ISSN: 1999-3765 и „Актуальные вопросы аграрной науки“ на ИркГСХА.

Доц. д-р Анна Николова

Доц. д-р Анна Максимова Николова

Родена е на 10.04.1956 г. в гр. Чирпан. Завършила е специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1980 година. От 1986 г. е редовен докторант, от 1989 г. – асистент, от 1991 г. – гл. асистент в катедра „Ботаника“. През 2011 г. става доцент. Доктор е от 1989 година. Преподава следните дисциплини: Ботаника, Биология на семената и Билкарство. Участва в 8 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програмата *Еразъм* е извеждала занятия по дисциплините Plant Anatomy and Morphology, Plant Systematics и Ecological and Applied Plant Anatomy and Morphology. Изнасяла е лекции в Белгия, Полша и Казахстан. Провела е специализации в Англия (1993), Белгия (2010), Полша (2013), Казахстан (2013). Научната ù дейност основно е свързана с проучване и интродукция на диворастящи лечебни растения, както и структурно-анатомични промени във вегетативните и генеративните органи на растенията под въздействие на различни стрес фактори. Ръководител е на един докторант. Участвала е в 1 международен и в 7 национални проекта. Общият ù брой статии е 31, автор е на 1 учебно помагало и съавтор в 1 ръководство.

Доц. д-р Цветанка Райчева

Доц. д-р Цветанка Георгиева Райчева

Родена е на 08.03.1970 г. в гр. Пловдив. Завършила е специалност Обща агрономия в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1999 година. През 2000 г. става асистент, 2004 г. – старши асистент, 2007 г. – главен асистент. През 2009 г. придобива степен доктор, а през 2013 г. – доцент. Преподава следните дисциплини: Анатомия и морфология на растенията, Систематика на растенията, Цитология, хистология и ембриология на растенията. Участва в 2 магистърски курса. Проведени специализации – Виена (2007). Научната ù дейност е свързана със систематични изследвания на висшите растения: флористика, хорология, екология, молекулярна таксономия, кариология. Участие в научни проекти – 2 международни, 4 национални, от които на 1 е научен ръководител. Общият брой научни публикации е 39, съавтор е в 2 учебни помагала. Член е на Българско ботаническо дружество.

Доц. д-р Кирил Стоянов

Доц. д-р Кирил Христов Стоянов

Роден е на 26.11.1970 г. в град Пловдив. Завършил специалност Биология (магистърски курс Молекулярна и клетъчна биология) в Пловдивски университет „Паисий хилендарски“ през 1996 година. Асистент от 2000 г., старши асистент от 2004 г., главен асистент от 2007 г., доктор от 2009 г., доцент от 2014 г. Преподава Анатомия и морфология на растенията (Ботаника I ч.), Систематика на растенията (Ботаника II ч.) и Фитоценология (избираема учебна дисциплина).

Членува в Българско ботаническо дружество и International Parasitic Plant Society.

Основни научни интереси: систематика на растенията, флористика, молекулярна таксономия, хербарни колекции. Основно разработвани родове: *Phelipanche* и *Orobanche*.

Автор на 36 публикации по научната специалност, 2 учебни помагала и сайт за обучение и справки по ботаника.

Доц. д-р Мария Лачева

Доц. д-р Мария Николова Лачева

Родена е на 10.05.1978 г. в град Ловеч. Висшето си образование е завършила през 2001 г. в Биологическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“, специалност Биология и химия. През 2001 г. постъпва като редовен докторант по научна специалност Микология в катедра „Ботаника“ на Аграрен университет – гр. Пловдив. През 2006 г. защитава дисертация на тема „Род Agaricus (Печурка) в България – таксономия, екология, хорология и стопанско значение“ и получава образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност Микология. От 2007 г. е асистент, от 2008 г. – старши асистент, от 2010 г. – главен асистент, а от 2015 г. е доцент в катедра „Ботаника и агрометеорология“ на Аграрен университет – Пловдив, преподавател по дисциплината Гъбарство. Научната ѝ дейност е свързана основно с изследвания в областта на микологията, диворастящите и култивирани гъби, гъби макромицети, консервационна микология, мониторинг, гъбопроизводство.

Владее добре английски и руски език, има много добра компютърна грамотност. Членува в Българско микологично дружество и Съюз на гъбопроизводителите в България. Участвала е в 3 национални проекта. Общият ѝ брой статии е 43, автор е на 1 учебно пособие.

Гл. ас. д-р Иванка Семерджиева

Гл. ас. д-р Иванка Божкова Семерджиева

Родена е на 28.07.1971 г. в град Карлово. Завършила е специалност Обща агрономия в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1995 година. От 1996 г. работи в семейната фирма със съпруга си. През 2006 г. става асистент, от 2010 г. е старши асистент, а от 2011 г. е главен асистент. От 2014 г. е доктор. Преподава следните дисциплини: Анатомия и морфология на растенията, Систематика на растенията и Билкарство. Извежда теренни учебни практики по морфология и систематика на растенията, ръководи лятна производствена практика в сортимента с лечебни растения към катедрата. Провела е специализации в ИБЕИ – БАН (2012), както и по програмата *Еразъм* в Полша (2013) и Турция (2014). Научната ѝ кариера е свързана с проучване на лечебни растения, фитохимичните им особености, анатомия и репродуктивна биология. Участвала е в 5 проекта. Общият брой научни статии е 18.

Ас. Десислава Славчева

Ас. Десислава Танева Славчева

Родена е на 13. 12. 1974 г. в гр. Пловдив. През 2000 г. завършва специалност Растителна защита в Аграрен Университет – Пловдив (тогава ВСИ). От 2005 г. е докторант по климатология в същия университет, а от 2008 г. е асистент в него. Извежда упражнения по дисциплините Агрометеорология и Климатология и хидрология на студентите от всички специалности от 1-ви и 2-ри курс в АУ, редовно и задочно обучение. През 2004 г. специализира във Франция. Област на научни интереси: климатични промени, прогнозни модели, дистанционни методи на измерване. Участва в 1 национален и 1 международен проект. Има общо 24 научни статии. Член е на Съюза на учените.

Ас. Георги Дочев

Ас. Георги Венков Дочев

Роден е на 07.03.1977 г. в гр. Асеновград. Завършва бакалавърска степен специалност Агрономство – полевъдство в Аграрен университет – Пловдив през 2004 година. През 2011 г. завършва магистърска степен на обучение в Аграрен университет – Пловдив, специалност Агробизнес. От 2012 г. е асистент в катедра „Ботаника и агрометеорология“. Преподава следните дисциплини: Анатомия и морфология на растенията и Систематика на растенията. Научната му дейност е свързана с анатомия, морфология, систематика, фитохимия, кариология на сем. *Ranunculaceae Juss*. Оперативен ръководител на 1 проект към НИЦ – АУ Пловдив. Общият брой на статиите му е 7. Членува в Научно-технически съюз – Пловдив.

КАТЕДРА „ГЕНЕТИКА И СЕЛЕКЦИЯ“
(1946 – 2015)

Катедрата е основана през 1946 г., а първи ръководител (до 1970 г.) е проф. Илер Възвъзов. Неговото кариерно развитие започва през 1930 г., когато завършва Висшия агрономически институт в Жамблу, Белгия. По-късно специализира в Брюкселския университет, Белгия и в университета в Мюнхерберг, Германия. Работи като агроном в земеделската опитна станция „Образцов чифлик“ – Русе и в Централния земеделски научноизследователски институт, както и като началник на отдел по интродукция и екология към ЦЗНИИ – София. Последователно е избиран за заместник-декан и декан на Агрономическия факултет. През периода 1964–1966 г. е бил заместник-ректор на ВСИ – Пловдив.

През 70-годишния период от основаването на Аграрния университет – Пловдив в катедра „Генетика и селекция“ са хабилитирани 10 професори и 8 доценти. Защитени са над 25 докторски дисертации, от които 9 на чуждестранни студенти. Подготвени и успешно защитени от абсолвенти са над 200 дипломни работи, които са част от изследователската дейност на катедрата.

По идеен проект на проф. д-р Спаска Петкова, доц. д-р Вълчанов и доц. д-р Антоанета Стефанова през 1988 г. към катедрата е създадена Лаборатория по растителни биотехнологии, която е един модерен център за обучение на дипломанти и докторанти от страната и чужбина. Тя е с утвърдени връзки с университетите от Англия, Холандия, Белгия, Франция, Португалия и Швеция.

От 2003 г. Лабораторията по растителни биотехнологии е включена в лабораторния комплекс на Аграрния университет – Пловдив, с ръководител доц. д-р Светла Янчева.

От 2005 г. под ръководството на доц. д-р Божин Божинов в катедрата е създадена и функционира Лаборатория по молекулярна биология.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Проф. д-р Илер Възвъзов	(1946–1970)
Доц. д-р Лилия Маджирова	(1970–1976)
Проф. д-р Илия Делчев	(1976–1988)
Проф. д-р Спаска Петкова	(1988–1990)
Доц. д-р Ангел Калинов	(1990–1991)
Проф. д-р Спаска Петкова	(1991–1999)
Доц. д-р Дочка Димова	(1999–2007)
Проф. дсн Дияна Светлева	(2007–2015)

СПИСЪК НА ВСИЧКИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ, РАБОТИЛИ ОТ ОСНОВАВАНЕТО ДО МОМЕНТА В КАТЕДРАТА

Проф. д-р Илер Възвъзов, проф. Илия Делчев, проф. д-р Запрян Запрянов, проф. д-р Иван Чиликов, проф. дсн Янко Енчев, проф. д-р Спаска Петкова, проф. дсн Христо Горастев, ст.н.с. д-р Емил Маринков, ст.н.с. д-р Никола Камишев, доц. д-р Лилия Маджирова, доц. д-р Петър Вълчанов, доц. д-р Ангел Калинов, доц. д-р Петко Федин, доц. д-р Георги Рукмански, доц. д-р Павлина Мурзова, доц. д-р Антоанета Стефанова, проф. дсн Дияна Светлева, проф. д-р Дочка Димова, проф. д-р Невенка Ганушева, доц. д-р Божин Божинов, доц. д-р Светла Янчева, н.с. д-р Маргарита Велчева, гл. ас. д-р Красимира Узунова, гл. ас. д-р Николай Тошев, гл. ас. д-р Марина Марчева, ст. ас. Бисер Бяндов, ас. Александър Даскалов, ас. Силвия Василева, ас. Биляна Иванова, ас. Владимир Кръстев, ас. Милена Костова и ас. Лидия Георгиева.

ПОМОЩЕН ПЕРСОНАЛ, РАБОТИЛ В КАТЕДРАТА

М. Москова, А. Шишманова, Богдана Кръстева, Янка Байчева, Атанаска Накова, Цветана Младенова, Ефросина Петрова, Тодорка Мацова, Събка Бурова, Стойка Грънчарова, Ганка Христозова, Снежана Делчева, Антоанета Генова, Кунка Николова, Снежана Банева, Лиляна Добрева, Янка Кръстева

ИЗТЪКНАТИ И ИЗВЕСТНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ

Заместник-ректори – проф. Илер Възвъзов, проф. Запрян Запрянов и доц. Петър Вълчанов

Декани на Факултета по агрономство – проф. Христо Горастев и доц. Божин Божинов

Декан на Факултета по тропично и субтропично земеделие – проф. Иван Чиликов

Заместник-декани на Факултета по агрономство – доц. Лилия Маджирова и проф. Запрян Запрянов

БРОЙ ПРЕПОДАВАТЕЛИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

През последните 5 години катедра „Генетика и селекция“ е една от водещите в Агрономическия факултет. Състав: 11 преподаватели, 3 професори, 2 доценти, 2 главни асистенти, 2 асистенти.

БАЗА НА КАТЕДРАТА

Катедра „Генетика и селекция“ разполага с научна експериментална база от 30 дка, където се отглеждат 2 дка фасул, 2 дка памук, 10 дка ечемик и пшеница.

Катедрата притежава 4 учебни зали, снабдени с необходимите за учебния процес материали, микроскопи, електронни везни и др., 1 брой стационарна мултимедия и 2 подвижни, 1 компютърна зала и научна лаборатория.

Обучението на студентите от специалностите Растителни биотехнологии и Растителна биология се осъществява в реновираната и обзаведена със съвременна апаратура Лаборатория по растителни биотехнологии, която е на площ от 150 кв. метра и Лаборатория по молекулярна генетика, на площ от 25 кв. метра.

ПРЕПОДАВАНИ ДИСЦИПЛИНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Учебната работа в катедра „Генетика и селекция“ обхваща основни дисциплини като: Обща генетика, Генетика на растенията, Молекулярна генетика, Генетика с основи на биометрията, Генетика и селекция, ДНК рекомбинантни технологии, Обща селекция на растенията, Селекция и семепроизводство на културните растения, Обща селекция и семепроизводство, Селекция на растенията и приложни ин витро техники, Растителни клетъчни и тъканни култури, Биотехнологични методи в селското стопанство, Растителни биотехнологии, Растителни генетични ресурси, Селекция и семепроизводство на полски култури, Селекция, семепроизводство и биометрия, Експериментален дизайн и биометрия, Експериментален дизайн, Биометрия, Опитно дело, Законодателство и контрол на ГМО, Иновации и биотехнологии, ВАО, Биотехнологични производства на база растителни и клетъчни култури.

• **В последните 5 години преподаватели от катедрата** ръководят 2 магистърски курса – по Растителни биотехнологии и Селекция и семепроизводство.

• **Преподаватели от катедрата участват в извеждането на** лекции и упражнения в 11 Магистърски курса. Катедрата участва в програма *Еразъм* с 3 разработени курса за обучение на чуждестранни студенти.

• **Изнасяне на лекции в чужбина**

Изнасяни са лекции в реномирани университети в Гърция, Германия, Испания, Ливан, Израел, Португалия, Украйна и Казахстан.

ПРОВЕДЕНИ СПЕЦИАЛИЗАЦИИ

Проведени са над 50 специализации в чужбина – Италия, Англия, Израел, Холандия, Франция, Китай, САЩ, Португалия, Германия и др.

НАУЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ, В КОИТО СЕ ИЗВЪРШВА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Селекционни проучвания при различни селскостопански култури:

• *Проф. Дияна Светлева* – Селекционни и генетични проучвания на обикновен фасул. Приложение на експерименталния мутагенезис и биометрични методи в селекцията. Създаване на нова генетична плазма и сортове с висока продуктивност и сухоустойчивост.

• *Проф. Невенка Ганушева, гл. ас. Марина Марчева и ас. Силвия Василева* – Селекция на зимен пивоварен ечемик. Изследване на някои теоретични и приложни въпроси относно биологията и генетиката на ечемика, меката и твърда пшеница, картофи, овес. Приложение на вътревидова хибридизация, биометрични и биотехнологични методи в селекцията. Проучване и създаване на нова генетична плазма и сортове с висока продуктивност, качество и устойчивост на абиотичен и биотичен стрес.

• *Проф. Дочка Димова* – Методика на експеримента и обработка на данни от селекционни и генетични изследвания с различни култури – пшеница, ечемик, фасул, памук. Биометрична оценка на материали, получени през различните етапи на класическата селекция и експерименталния мутагенез с оглед излъчването на перспективни форми житни и бобови култури.

• *Доц. Божин Божинов* – Създаване на нови сортове памук, съчетаващи високо качество на влакното с подобрена пригодност за механизирано отглеждане.

Проучвания в областта на растителните биотехнологии. Приложение на *in vitro* технологиите в селекцията на растенията:

• *Проф. Дияна Светлева* – Създаване на система за *in vitro* регенерация, соматичен органо- и ембриогенез, клетъчен мутагенез и протопластни култури при обикновения фасул;

• *Проф. Невенка Ганушева* – Антерни култури при ечемика;

• *Доц. Светла Янчева и доц. Божин Божинов* – Ембриокултури, соматичен органо- и ембриогенез, сомаклонално вариране, клетъчни култури, клетъчна селекция, протопластни култури, антерни култури, генетична трансформация, *in vitro* технологии за клонално микроразмножаване и

Членовете на катедра „Генетика и селекция“

производство на обезвирусен посадъчен материал при растенията.

Приложение на молекулярни методи за анализ:

• *Проф. Дияна Светлева* – Молекулярна идентификация и молекулярни маркери при обикновения фасул (*Phaseolus vulgaris* L.);

• *Доц. Божин Божинов* – Идентификация на локуси за количествени признаци, свързани с: качеството на влакното при памука (*Gossypium hirsutum* L.); хранителните и вкусови качества на плодовете при домати (*Solanum lycopersici* L.). Разработване на ДНК отпечатъци при полски и трайни култури (памук, домати, пшеница, лозя, ябълки и др.) с цел защита авторските права на селекционерите и интересите на семепроизводители, производители на посадъчен материал и потребители.

• *Доц. Божин Божинов и доц. Светла Янчева* – Идентификация на фитопатогенни организми (*Agrobacterium* sp., *Phytophtora* sp., *Fusarium* sp.) на базата на ДНК анализи.

ОБЩ БРОЙ ПУБЛИКАЦИИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

В резултат на научноизследователската дейност през пос-ледните 5 години, членовете на колектива са публикували над 150 научни труда – 61 на чужди езици, 20 с импакт фактор, 67 в рецензирани списания и 10 в други списания.

Издадени книги, учебници, ръководства и др.

Издадени са 1 учебник по генетика, 3 бр. тестове по биология за кандидат-студенти, 1 ръководство по селекция и 1 по генетика, 1 монография и 1 глава от книга на английски език.

РАЗРАБОТЕНИ ПРОЕКТИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Реализирани са 45 научноизследователски проекта. От тях 12 са към НИЦ на Аграрния университет – Пловдив, 7 са национални, 13 са международни и 13 – външно-внедрителски.

ОБУЧАВАНИ И ЗАЩИТИЛИ ДОКТОРАНТИ – БЪЛГАРСКИ И ЧУЖДЕСТРАННИ

През последните 15 години, в катедрата има защитили 9 докторанти и 2 на самостоятелна подготовка. От тях един е от Гърция.

ПОСТИЖЕНИЯ – СЕЛЕКЦИОНИРАНИ СОРТОВЕ, СЪЗДАДЕНИ И ПОДОБРЕНИ ТЕХНОЛОГИИ, АВТОРСКИ СВИДЕТЕЛСТВА, ИЗОБРЕТЕНИЯ И ПАТЕНТИ

В катедрата са създадени 44 сорта от следните култури:

Пшеница: *проф. Илер Възвъзов* – „Окерман 804“ и „Садовка“, които дълго време са били стандарти за страната;

Зимен грах: *проф. Илер Възвъзов* – „№ 130“ – стандарт за страната;

Зимен ечемик: *проф. Илер Възвъзов* – „№ 1241“ – стандарт за страната;

Овес: *проф. Илер Възвъзов* – „№ 914“;

Пивоварен ечемик: *проф. Янко Енчев* – зимен пивоварен ечемик „София 3“ и пролетен пивоварен ечемик „София 26“; *проф. Христо Горастев* – „Юбилей 100“, „Маркели 5“, „Обзор“, „Оглон“, „Краси“, „Краси 2“, „Краси 50 R“, „Краси 112 R“, „Крами“, „Бисер“, „Флавия“, „Кременко“; *проф. Христо Горастев и проф. Невенка Ганушева* – „Каменица“, „Красен“, „Кристи“, „Неда“, „Гораст“, кандидат сорт „Пълдин“.

Обикновен фасул: *проф. Делчев* – „№ 564“, „Коларовец 27“, „Русе 13“, „Русе 17“; *проф. Делчев и проф. Светлева* – „Пловдив 2“, „Пловдив 10“ (определен от ИАСАС за стандарт за средно ранни сортове в България), *проф. Светлева* – „Пловдив 11 М“, „Пловдив 15 М“.

Памук: *доц. Божинов* – „Чирпан 539“, „Чирпан 603“, „Бели Лом“, „Бели Искър“ и „Родопа“.

Ориз: *доц. Мурзова* – „Богдан“, „Дамян“, „Тони“, „Верея“ и „Пеги“.

Орех: *доц. Стефанова* – „Райков“.

ОСЪЩЕСТВЕНИ ВНЕДРЯВАНИЯ И ВРЪЗКИ С ПРАКТИКАТА

През 2013 г. по инициатива на доц. д-р Божин Божинов е създаден и открит Демонстрационен център, финансиран от фондация „Америка за България“ по проект „Establishing of a National Demonstration Site for New Agricultural Technologies (EndsNeat)“.

Проведени демонстрации на съвременни технологични решения за селското стопанство съвместно с БулАгро АД, Титан Машинери ООД, Агромашина ООД, Рапид КБ, Златекс ООД, Варекс АД, Девня цимент АД, ЕвроФерт АД, Пионер Семена България АД, Геосемселект ЕООД.

Организирани са срещи за разясняване на новостите в Общата селскостопанска политика на ЕС и значението им за българските производители, с участието на г-жа Сн. Благоева, директор на дирекция „Директни плащания и пазарна подкрепа“ на МЗХ.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „ГЕНЕТИКА И СЕЛЕКЦИЯ“

Проф. дсн Дияна Светлева

Проф. дсн Дияна Лилова Светлева
Ръководител на катедра „Генетика и селекция“

Родена е на 02.01.1954 г. в с. Широка лъка, Пловдивска област. Завършва специалност Селекция и семепроизводство на растенията във ВСИ „Васил Коларов“ през 1975 година. От 1984 г. е асистент, 1985 г. – старши асистент, 1987 г. – главен асистент, 1996 г. – доцент, 2006 г. – професор. През 1984 г. придобива ОНС „доктор“, а от 2003 г. е „доктор на селскостопанските науки“. От 2008 до 2015 г. е ръководител на катедра „Генетика и селекция“. Преподава дисциплините Генетика на растенията (за ОКС „Бакалавър“ в специалностите Агрономство – полевъдство; Агрономство – лозаро-градинарство; Агрономство – тропично и субтропично земеделие – редовно обучение, и ОКС „Магистър“ от други направления); Обща генетика с основи на биометрията (за специалността Животновъдство, редовно и задочно); ДНК рекомбинантни технологии (за ОКС „Бакалавър“, „Магистър“ и ОНС „Доктор“). Участва в 5 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти от Полша по програма *Еразъм* е извеждала на английски език занятия по дисциплината Генетика. Изнасяла е лекции на английски език в Португалия и Украйна. Провела е специализации в Италия (1992–1993, 1994–1995), Холандия (1993), Белгия (1994, 1996), Португалия (2000–2001), а през 2010 г. – 6 краткосрочни едноседмични специализации в Университета за приложни науки, гр. Трийсдорф, Германия, в Харковската зоо-ветеринарна академия, в Херсонския Държавен аграрен университет, в университетите в Днепропетровск, Одеса и Порто (Португалия), във връзка с разработване на международен Магистърски курс по *Темпус проект 1591173* – TEMPUS-DE-TEMPUS-JPCR. Научната ù дейност е свързана основно с приложението на: експерименталния мутагенез *in vivo* и *in vitro* за селекционни изследвания и създаване на нови сортове полски фасул; растителните биотехнологии – растителни клетъчни и тъканни култури; получаване на ефективни регенерационни системи при фасула чрез соматичен ембрио- или органогенез; молекулярните техники – молекулярни маркери при фасула. Била е научен ръководител на 2 докторанти. Участвала е в 10 образователни и научни проекта (ръководител на 3 и участник в 7 проекта, от тях – 1 международен, 2 с външно за АУ финансиране – МОН, и 4 финансирани от Университетския фонд за научни изследвания). Общият ù брой статии е 133. Има издадени 3 броя ръководства, 2 броя тестове за кандидат-студенти и 1 глава от книга (на английски език), отпечатана в Индия. Автор и съавтор е на 4 сорта обикновен фасул: „Пловдив 10“ (стандарт на страната за средно ранни сортове), „Пловдив 2“, „Пловдив 11М“ и „Пловдив 15М“. От 2002 до 2007 г. е ръководител на Лабораторията по растителни биотехнологии и електронна микроскопия към АУ. В различни периоди е била: научен секретар на Академичния съвет към АУ (2004–2008), заместник-председател на Общото събрание на Агрономическия факултет към АУ (2004–2008), член на Редакционната колегия в България на списание *Journal of Central European Agriculture* (2005–2007), член на Постоянната комисия по аграрни науки и ветеринарна медицина към НАОА (2006–2012), заместник-председател на СНС по растениевъдство към ВАК (2008–2011). От 1998 г. е председател на Комисията по проверка на кандидатстудентските работи по биология към Аграрния университет – Пловдив; от 2000 до 2015 г. е член на Академичния съвет на АУ и на Факултетния съвет на Агрономическия факултет към АУ. От 2009 до 2015 г. е зам. главен редактор на списание „Аграрни науки“, издавано от Академичното издателство на Аграрния университет – Пловдив.

Доц. д-р Божин Божинов

Доц. д-р Божин Максимов Божинов

Роден е на 30.11.1965 г. в гр. Чирпан. Завършил е специалност Обща агрономия в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1990 година. През 1990–1995 г. е научен сътрудник в Институт по памука и твърдата пшеница, Чирпан. От 1995 г. е асистент, 1998 – старши асистент, 2001 – главен асистент. През 2005 г. става доцент. От 2008 г. досега е

член на Академичния съвет, председател на ФС на ФА на АУ. От 2007 до 2015 г. е декан на Агрономически факултет. От 2014 г. е ръководител на Демонстрационен център за нови технологии в селското стопанство. Преподава следните дисциплини: Обща генетика, Генетика, Генетика на растенията, Генетика и селекция, Законодателство на генно модифицирани организми, Иновации и биотехнологии, Въведение в аграрното образование. Участва в 5 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждал занятия по дисциплините: Генетика и Законодателство на генно модифицирани организми. Изнасял е лекции в университети в Турция, Казахстан, Белгия и Китай. Провел е специализации в Испания (1992), Белгия (1993–1995), Франция (1993, 1995, 1996, 1997, 1998, 2002, 2003), Южна Африка (2004), САЩ (2005), Австралия (2006), Китай (2007, 2008, 2012), Казахстан (2011). Научната му дейност е свързана с: идентификация на локуси за количествени признаци, свързани с качеството на влакното при памука (*Gossypium hirsutum* L.); с хранителните и вкусови качества на плодовете при доматите (*Solanum lycopersici* L.); разработ-ване на ДНК отпечатъци при полски и трайни култури (памук, домати, пшеница, лозя, ябълки и др.) с цел защита авторските права на селекционерите и интересите на семепроизводители, производители на посадъчен материал и потребители; идентификация на фитопатогенни организми (*Agrobacterium* sp., *Phytophtora* sp., *Fusarium* sp.) на базата на ДНК анализи; създаване на нови сортове памук, съчетаващи високо качество на влакното с подобрена пригодност за механизирано отглеждане. Научен ръководител е на 2 докторанти. Участвал е в 12 международни и национални образователни, научни и внедрителски проекта (ръководител на 2 вътрешноуниверситетски; 4 проекта, финансирани от МОН; 3 международни проекта, финансирани от МАГАТЕ, ЕС и Фондация „Америка за България“). Общият му брой статии е 75. Автор е на 1 учебник, 1 ръководство, 2 броя тестове за кандидат-студенти и 1 глава от книга, издадена на английски език.

Проф. д-р Дочка Димова

Проф. д-р Дочка Ценова Димова

Родена е на 29.07.1951 г. в с. Новачене, област Софийска. Завършва специалност Обща агрономия в Селскостопанска академия – гр. София през 1973 година. От 1982 г. е асистент, 1985 г. – старши асистент, 1988 г. – главен асистент. През 1995 г. ù е присъдено званието доцент, а от 2013 г. академичната длъжност професор. От 1991 г. е „доктор“. В периода 2004–2006 г. е член на СНС по растениевъдство към ВАК. В продължение на 8 години, в периода 1999–2007 г., е ръководител на катедра „Генетика и селекция“. От 1999 г. и до момента е член на Факултетния съвет на АФ. От 1999 до 2007 г. е председател на Атестационната комисия при АФ. От 2012 г. е член на Академичния съвет на АУ. В периода 2008–2012 г. е директор на УИЦ, а от 2012 г. е мениджър по качеството в АУ. Член е на Съюза на учените в България и на Научно-техническия съюз.

Проф. Д. Димова преподава дисциплините Експериментален дизайн и биометрия, Биометрия, Опитно дело и Обща генетика с биометрия. Участва като преподавател в 5 магистърски курса. Разработила е 13 учебни програми за студенти от ОКС „Бакалавър“ и 10 учебни програми за студенти от ОКС „Магистър“ за специалностите, по които се води обучение в университета. Разработила е и програма за чуждестранни студенти, обучаващи се по програма *Еразъм*. По програма *Еразъм* на ЕС проф. Димова е изнасяла лекции пред студенти и преподаватели в Солун, Гърция и в Прага, Чехия.

Провела е специализации в Англия (1992), Белгия (1995), Франция (1996), Германия (1997), Гърция (2004, 2006, 2011), Прага (2014). Научната ù дейност е свързана основно с: методика на експеримента и обработка на данни от селекционни и генетични изследвания с различни култури – пшеница, ечемик, фасул, памук; биометрична оценка на материали, получени през различните етапи на класическата селекция и експерименталния мутагенез с оглед излъчването на перспективни форми житни и бобови култури; проучвания върху ролята и влиянието на различни генотипи и основни хранителни среди за развитието на in vitro култури по пътя на соматична ембриогенеза.

Участвала е в 9 проекта, като на 1 е била ръководител, 3 от тях са национални, 1 – внедрителски и 4 – финансирани от УФНИ. Ежегодно провежда курсове с докторанти и млади научни работници от университета и сродни институти по „Методика

на експеримента и математическа обработка на събраната цифрова информация“. По оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ е участвала като лектор в проекти „Подкрепа и развитие на младите учени и постдокторанти“. Участвала е в Акредитационни комисии към НАОА по акредитиране на: научни институти за обучение в степен „доктор“ по научната специалност 04.01.05 „Селекция и семепроизводство на културните растения“, както и в комисия за акредитация на професионално направление „Растениевъдство“. Проф. Д. Димова е участвала и участва в разглеждането на дисертации за получаването на ОНС „доктор“ в АУ и други научни институти. Общият ù брой публикации е 115. Автор е на 1 учебник и 1 ръководство по опитно дело и биометрия. Била е научен ръководител на 3 докторанти.

Проф. д-р Невена Ганушева

Проф. д-р Невена Димитрова Ганушева

Родена е на 04.04.1951 г. в гр. Асеновград, област Пловдивска. Завършва специалност Селекция и семепроизводство на растенията в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1974 година. От 1985 г. е асистент, 1986 г. – старши асистент, 1988 г. – главен асистент. През 1995 г. става доцент, а от 2014 г. е професор. От 1985 г. е „доктор“. За периода 2001–2003 г. е началник УМО. От 2012 г. до момента е Председател на УМС (Учебно-методичния съвет) към ЦМД. От 2011 г. до момента е член на Атестационната комисия на факултета по агрономство, член на Университетската комисия по качеството. От 1980 до 2011 г. е член на Академичния съвет. От 1980 до 2013 г. е в състава на Факултетния съвет на АФ, а от 2003–2007 г. – на Контролния съвет. От 2012 г. до момента е Функционален декан на ЦМД. Преподава следните дисциплини: Селекция и семепроизводство, Селекция на растенията, Селекция, семепроизводство и биометрия, Генетика и селекция. Участва в 5 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждала занятия по дисциплината. Специализира в Англия (1992), Белгия (1995), Франция (1996), Германия (1997), Гърция (2004, 2006, 2011), Прага (2014). Научната ù дейност е свързана със: селекция на зимен пивоварен ечемик; изследване на някои теоретични и приложни въпроси относно биологията и генетиката на ечемика, меката и твърда пшеница, картофи, овес; приложение на вътревидова хибридизация, биометрични и биотехнологични методи в селекцията; проучване и създаване на нова генетична плазма и сортове с висока продуктивност, качество и устойчивост на абиотичен и биотичен стрес. Била е научен ръководител на 4 докторанти. Участвала е в 21 образователни, научни и внедрителски проекта (ръководител на 7 и участник в 11 проекта, от тях – 8 с външно за АУ финансиране и 10, финансирани от Университетския фонд за научни изследвания). Общият ù брой статии е 67, автор е на 1 учебник, 1 ръководство, 2 броя тестове за кандидат-студенти.

Доц. д-р Светла Димитрова Янчева

Родена е на 15.06.1962 г. в гр. София. Завършила е Полувисш медицински институт – Пловдив през 1983 г., специалност Помощник-фармацевт и Висш селскостопански институт – Пловдив, специалност Инженер-агроном. Специализация – „Растителни биотехнологии“ (1989). От 1991 до 1995 г. е редовен докторант в Института по генетично инженерство, а от 1995 до 1998 г. е агроном в Лаборатория по растителни биотехнологии при Аграрен университет; 1998 г. – научен сътрудник II ст. в Лаборатория по растителни биотехнологии при АУ, 2000 г. – н.с. I ст., 2006 г. – главен асистент и ръководител на Лабораторията по растителни биотехнологии при Аграрния университет, 2008 г. – доцент. От 2012 г. е Председател на ОС на АУ. От 1997 г. е „доктор“. Преподава дисциплините: Растителни, клетъчни и тъканни култури, Растителни генетични ресурси, Растителни биотехнологии, Биотехнологични методи в селекцията на растенията. Участва в 5 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждала занятия по дисциплините: Растителни, клетъчни и тъканни култури, Растителни генетични ресурси и Растителни биотехнологии. Изнасяла е лекции в университети в Ливан, Казахстан, Гърция, Германия и Китай. Провела е специализации в Холандия (1992, 1997), Чехия (1993, 2014), Англия (1995), Белгия (1998, 1999, 2000), Израел (1999, 2000, 2001, 2002, 2003), Германия (2004, 2005, 2006, 2008, 2009), Казахстан (2008, 2011),

Доц. д-р Светла Янчева

Гл. ас. д-р Красимира Узунова

Китай (2008), Ливан (2008), Гърция (2010, 2011, 2013, 2014) и Испания (2011). Научната ù дейност е свързана с тъканно и клетъчно култивиране; *in vitro* – разработване и оптимизиране на системи за регенерация (ембриоспасяване, калусни, клетъчни и протопластни култури); генетична трансформация чрез директни и индиректни методи; ГМО и биобезопасност; идентификация на фитопатогенни микроорганизми с помощта на ДНК-базирани техники; картиране геномите на културните растения и идентификация на локуси за количествени признаци с използването на молекулярни маркери. Научен ръководител е на 2 докторанти. Участвала е в 20 образователни, научни и внедрителски проекта (ръководител на 2 и участник в 18 проекта, от тях – 15 международни и национални с външно за АУ финансиране и 3 финансирани от Университетския фонд за научни изследвания). Общият ù брой статии е 65, съавтор е на 1 ръководство и 1 глава от книга (на английски език).

Гл. ас. д-р Красимира Маринова Узунова

Родена е на 13.10. 1963 г. в град Пловдив. Дипломира се през 1986 г. като инженер-агроном по специалността Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ). От 1986 г. е асистент в катедра „Генетика и селекция“, през 1991 г. става редовен асистент, 1993 – старши асистент, 2000 г. – главен асистент. Придобива степен доктор през 2007 година. Била е член в ръководството на Университетски синдикален съюз КТ „Подкрепа“ (2011–2014). Преподавала е следните дисциплини: Опитно дело, Експериментален дизайн, Биометрия, Генетика, Селекция, Семепроизводство, Селекция на растенията и приложни ин витро техники. Провела е специализации в Англия (1993, 1995, 1998), Египет (2005), Гърция (2009), Холандия (2008, 2009, 2011), САЩ (2010). Изнасяла е лекции по растителна селекция и иновации в цветопроизвоството на студенти от Erasmus MSc курс към Wageningen University and Applied Science University, Has Den Bosch, The Netherlands и семинарни занятия по приложение на статистически методи в земеделието на BSc курс към Has Den Bosch, The Netherlands. Научната ù дейност е свързана основно с планиране на опити, математически анализ на данни в експерименталното земеделие и приложение на съвременни технологии в селекцията и размножаването на цветни видове. Участвала е в 1 национален и 4 международни научни проекта, била е ръководител на 2 научни проекта с вътрешно финансиране и е участвала в 4 проекта от Университетския фонд за научни изследвания. Общият брой статии е 40, съавтор е на 1 учебно помагало и автор на 4 научно-популярни статии. Има четири участия с постерни доклади в Международни конгреси и 15 участия в научни форуми в страната. Членува в EUCARPIA, Националния научно-технически съюз на специалистите в земеделието, Съюза на учените в България.

Гл. ас. д-р Марина Петрова Марчева

Гл. ас. д-р Марина Марчева

Родена е на 27. 08. 1976 г. в град Пазарджик. Завършва специалност Обща агрономия в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 2001 година. Редовен докторант в катедра „Генетика и селекция“ от 2002 до 2006 година. Защитава дисертация на тема: „Проучване на възможностите за използване на цитоплазмената мъжка стерилност в селекцията на двуреден ечемик (*Hordeum distichum* L.)“. Доктор по селекция и семепроизводство на културните растения. Работила е като експерт към Център за научно-техническа информация и Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол; като асистент в Агрономическия факултет на Лесотехническия университет – София; научен сътрудник и куратор на колекция маслодайни култури към секция Растителни генетични ресурси в Институт по растителни генетични ресурси „Константин Малков“. От 2011 г. работи в Аграрен университет Пловдив като главен асистент в катедра „Генетика и селекция“. Преподава по Селекция и семепроизводство на полски култури, Растителни генетични ресурси, Селекция на растенията и приложни ин витро техники, Селекция, семепроизводство и биометрия на културните растения. Участвала в 7 проекта, ръководител на един от тях. Научната ù дейност е свързана главно със селекцията на ечемик и пшеница, генетичен анализ на наследяемостта на важни агрономически характеристики, проучване на адаптивността и реакцията към абиотичен

стрес и нападението от болести, неприятели и развитие на конкурентна плевелна растителност, влиянието на факторите на средата върху продуктивността и биологични, стопански и посевни качества и райониране на сортове с различен произход, както и реализацията на генетичния им потенциал в условия на различни агротехнологични системи – интензивно, конвенционално и биологично земеделие, методи за преодоляване на стрес, методи за управление и проучване, оценка и съхранение на растителни генетични ресурси от маслодайни и технически култури. Специализирала е в Швеция (2008). Автор е на 42 научни публикации, съавтор на „Ръководство за упражнения по селекция, семепроизводство и растителни биотехнологии“.

Ас. д-р Силвия Василева

Ас. д-р Силвия Валентинова Василева

Родена е на 20.02.1985 г. в гр. Пловдив. Завършва Биология в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ през 2007 година. Придобива магистърска степен по Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив (2009). Редовен докторант в катедра „Генетика и селекция“, Аграрен университет – Пловдив. От 2013 г. е асистент. От 2014 г. – доктор. Преподава следните дисциплини: Селекция и семепроизводство, Селекция на културните растения, Селекция и семепроизводство, Генетика и селекция. Провела е специализации в Англия (2013) и Португалия (2013). Научната ù дейност е свързана основно със селекционно-подобрителна работа при полски култури. Изследване на някои теоретични и приложни въпроси относно биологията и генетиката на пивоварен ечемик. Приложение на вътревидова хибридизация, биометрични методи в селекцията. Проучване и създаване на сортове с висока продуктивност, качество и устойчивост на абиотичен и биотичен стрес. Общият брой статии е 9.

Ас. д-р Милена Костова

Ас. д-р Милена Лъчезарова Костова

Родена е на 24.06.1978 г. в гр. Стара Загора. Завършва Биология в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ през 2002 година. Редовен докторант в катедра „Физиология на растенията и молекулярна биология“ към ПУ „Паисий Хилендарски“. От 2008 до 2012 г. е хоноруван асистент към катедра „Физиология на растенията и молекулярна биология и биология на развитието“. От 2015 г. е асистент в катедрата по „Генетика и селекция“ на АУ. Провела е специализации в Германия (2007), Холандия (2008), Испания (2008), Гърция (2013). От 2009 г. – доктор. Преподава следните дисциплини: Обща генетика, Генетика, Генетика на растенията, Генетика и селекция и Обща генетика с основи на биометрията. Научната ù дейност е основно в областта на биотехнологиите. Микроклонално размножаване, индуциране на соматична ембриогенеза, трансформация на растенията. Участвала е като изпълнител на 7 международни и 4 национални научни проекта. Общият ù брой статии е 8.

Ас. инж. Лидия Георгиева

Ас. инж. Лидия Димитрова Георгиева

Родена е на 16.11.1987 г. в гр. Търговище. През 2011 г. завършва специалност Биотехнологии в Университета по хранителни технологии – Пловдив, а през 2013 г. е приета като редовен докторант в катедра „Органична химия“ към същия университет. От 2015 г. е асистент към катедра „Генетика и селекция“ по научната специалност Селекция и семепроизводство на културните растения (Растителни биотехнологии). Участвала е в 2 научни проекта. Има 8 научни публикации.

КАТЕДРА „ЖИВОТНОВЪДНИ НАУКИ“
(1945 – 2015)

Началото на обучението по животновъдство в гр. Пловдив се поставя през 1945 г. с откриването на Държавния университет. Към Агрономо-лесовъдния факултет на университета са разкрити три катедри, обучаващи в областта на животновъдството. През 1950 г. катедрите преминават към новосъздадения Висш селскостопански институт, а от 2001 г. – към Аграрен университет – Пловдив.

Броят на катедрите и наименованията през годините се променят.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА

Катедра „Анатомия и физиология на животните“

Проф. д-р Димитър Димов	(1947–1949)
Проф. дсн Никола Несторов	(1951–1964)

Катедра „Хранене и развъждане на животните“

Чл. кор. проф. Исай Генчев	(1947–1949)

Катедра „Частно животновъдство“

Проф. д-р Кръстю Макнев	(1947–1950)

Катедра „Животновъдство“

Проф. д-р Кръстю Макнев	(1950–1970)
Проф. д-р Въто Груев	(1970–1974)
Проф. д-р Найден Петров	(1976–1984)
Проф. д-р Георги Канарев	(1984–1987)
Проф. дсн Златка Костова	(1987–1997)
Проф. дсн Димитър Греков	(1997–2002)
Доц. д-р Дойчо Димов	(2002–2003)
Проф. д-р Васил Николов	(2003–2007)

Катедра „Животновъдни науки“

Проф. д-р Васил Николов	(2007–2009)
Проф. дсн Димо Пенков	(2009–2010)
Проф. дсн Димитър Греков	(2010–2010)
Доц. д-р Васко Герзилов	(2010–2012)
Проф. д-р Васил Николов	(2012–2015)

ИСТОРИЯ НА КАТЕДРАТА

• **1945 г.** – Открит е Пловдивският държавен университет „Паисий Хилендарски“ с Агрономолесовъден факултет с три животновъдни катедри: „Хранене и развъждане на селскостопанските животни“, „Частно животновъдство“ и „Анатомия и физиология на домашните животни“.

• **1950 г.** – Създава се Висш селскостопански институт с катедри в направление Животновъдство: „Животновъдство“ – обединяваща катедрите „Хранене и развъждане на селскостопанските животни“ и „Частно животновъдство“ и катедра „Анатомия и физиология на домашните животни“.

• **1964 г.** – Катедрата по „Анатомия и физиология на домашните животни“ е закрита и цялото обучение е съсредоточено в катедра „Животновъдство“. За студентите от Агрономическия факултет се четат дисциплините: Анатомия и физиология на домашните животни, Хранене и развъждане на домашните животни, Частно животновъдство.

• **1964–1997 г**. – Разкриват се нови факултети и специалности. Животновъдните дисциплини се изваждат и отново въвеждат в учебните планове, обединяват се и отново се възстановяват.

• **1998 г.** – Започва работа за откриване на специалност Животновъдство. ФС на Агрономическия факултет приема учебния план на специалността. Планът е утвърден от Академичния съвет на АУ през 2000 г. и от 2001 г. започва прием по специалността. През 2002 г. е утвърден държавен прием за образователна степен „Бакалавър“ с 30 студенти редовно обучение. През 2003 г. специалността Животновъдство е акредитирана. От същата година започва държавен прием и за задочно обучение.

• **2007 г.** – Катедра „Животновъдство“ е преименувана на катедра „Животновъдни науки“. Разработени са и са утвърдени 4 магистърски програми: Селекция и репродукция на животните; Оценка и контрол в животновъдството; Водоплаващи и нетрадиционни стопански полезни птици; Управление на генетичните ресурси и продукцията в овцевъдството.

• **2008 г.** – С Решение на АС е утвърдена професионалната квалификация „зооинженер“ за бакалаврите и магистрите, завършващи специалност Животновъдство.

СПИСЪК НА ВСИЧКИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ, РАБОТИЛИ ОТ ОСНОВАВАНЕТО ДО МОМЕНТА В КАТЕДРАТА

Проф. Въто Груев Груев (1945–1974), проф. Кръстю Цаков Макнев (1947–1971), чл. кор. проф. Исай Георгиев Генчев (1947–1949), проф. Димитър Тодоров Димов (1947–1949), проф. дсн Никола Станев Несторов (1948–1964), проф. Найден Йорданов Петров (1948–1984), доц. Вълко Господинов Танев (1948–1981), проф. ксн Гено Георгиев Славчев (1951–1985), ст.н.с. д-р Георги Костадинов Кичев (1951–1962), гл. ас. Стоянка Матева Спасова (1959–1966; 1978–1992), ст. ас. Никола Найденов Банков (1960–1965), ст. ас. Мичо Георгиев Мичев (1962–1964), доц. д-р Николай Дончев Донев (1962–1987), проф. дсн Златка Георгиева Костова (1963–1999), проф. д-р Георги Атанасов Канарев

(1984–1987), проф. дсн Аркадий Иванов Кръстев (1985–1993), проф. дсн Алекси Стойков Петров (2006–2013), проф. д-р Васил Стоименов Николов (ръководител катедра), проф. дн Димитър Фердинандов Греков, проф. дн Димо Стефанов Пенков, доц. д-р Атанас Кръстев Бочуков, доц. д-р Васко Тодоров Герзилов, доц. д-р Дойчо Петров Димов, доц. д-р Людмила Николаевна Николова, доц. д-р Матина Николова Димитрова, доц. д-р Петър Георгиев Бацалов, доц. д-р Пламен Павлов Петров, доц. д-р Румяна Иванова Иванова, доц. д-р Христо Георгиев Христев, гл. ас. д-р Атанас Спасов Вучков, гл. ас. д-р Ивелина Асенова Запрянова-Боева, гл. ас. д-р Красимира Любенова Аврамова, ас. Жеко Радев Радев, ас. Мая Георгиева Попова, ас. Петър Бончев Петров, ас. Радка Василева Малинова.

ПОМОЩЕН ПЕРСОНАЛ, РАБОТИЛ В КАТЕДРАТА

Мария Крачева, Тинка Христова, Ели Гьорева, Таня Маринова, Пепа Даменлиева, Людмила Николова, Дияна Михайлова, Ивелина Запрянова, Надя Кировска, Стойка Грънчарова, Димитрия Субашева, Елена Николова, Мария Кузманова, Елисавета Ботева, Благовеста Петкова.

ИЗТЪКНАТИ И ИЗВЕСТНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ

Проф. Димитър Тодоров Димов – лауреат на Димитровска награда за литература. Заслужил деятел на културата;

Проф. дсн Никола Станев Несторов – зам. ректор на ВСИ (1951–1962), ректор на ВСИ – Русе (1964–1966), зам. министър на земеделието и хранителната промишленост (1970–1974), директор на Института по месопреработване – София (1976–1985);

Чл. кор. проф. Исай Георгиев Генчев – ръководител на катедра „Хранене и развъждане на животните“ (1947–1949)**;**

Проф. Въто Груев Груев – зам. декан на Агрономическия факултет (1953–1958), заместник-ректор на ВСИ (1964–1966), ректор на ВИЗВМ – Стара Загора (1974–1983). Заслужил деятел на науката;

Проф. Найден Йорданов Петров – зам. декан на Агрономическия факултет (1962–1964);

Проф. дсн Златка Георгиева Костова – декан на Агрономическия факултет (1993–1997);

Проф. дсн Аркадий Иванов Кръстев – ръководител на катедрата по анатомия и зоология (1993), декан на факултета по ТСЗ (1993).

БРОЙ ПРЕПОДАВАТЕЛИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

През последните 5 години катедра „Животнъвъдни науки“ е най-голямата в Аграрния университет – 19 преподаватели – 3 професори, 9 доценти, 3 главни асистенти и 4 асистенти.

БАЗА НА КАТЕДРАТА

Учебно-опитната и внедрителска база на катедра „Животновъдни науки“ е разположена на площ от 28 декара. В нея са създадени и функционират: краве ферма с 52 животни от 14 породи; овцеферма и козеферма със 120 животни от 16 породи; свинеферма с 10 свине-майки, подрастващи прасета, прасета за угояване, с възможности за онагледяване и експериментиране на различни технологични варианти на отглеждане; зайцеферма с 20 разплодни заека от 4 породи; птицеферма с 400 птици от 5 вида и 24 породи и линии; бубарник с 350 м^2 закрита площ и 3 декара черничева градина, поддържат се 15 породи и 35 хибрида буби; пчелин, разположен на 1000 м^2 площ, разполага с 80 пчелни семейства и нуклеусен парк. Катедрата разполага със 7 дка и ползва още 100 дка земя с фуражни култури, в рамките на УОВБ на университета. В университета и УОВБ са разположени 5 лаборатории, 9 учебни зали и други помещения със съвременно оборудване за провеждане на научни експерименти и качествено извеждане на учебния процес.

ПРЕПОДАВАНИ ДИСЦИПЛИНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Аквакултура, Анатомия на животните, Биологично производство на животинска продукция I и II част, Биологично пчеларство, Бубарство, Въведение в биологичното животновъдство, Въведение в животновъдството, Генетични основи на селекцията, Говедовъдство и биволовъдство I и II, Говедовъдство и биволовъдство, Етология, Животновъдни сгради, Животновъдство на тропика и субтропика, Животновъдство, Зайцевъдство и дивечовъдство, Здравеопазване, Зоохигиена, Зоопрофилактика и здравеопазване, История на животновъдството, Кинология, Коневъдство, Ловно стопанство, Технология на месото и месните продукти, Морфология на селскостопанските животни I и II, Морфология на селскостопанските животни, Овцевъдство и козевъдство I и II, Овцевъдство и козевъдство, Основи на биологичното животновъдство, Основи на храненето, Планинско животновъдство, Приложна морфология, Птицевъдство I и II, Птицевъдство, Пчеларство, Развъждане на животните I и II, Развъждане на животните, Регионален анализ на животновъдството, Репродукция на животните, Рибно стопанство, Свиневъдство, Селскостопански сгради, Токсикология, Фелинология, Физиология на селскостопанските животни I и II, Хранене на животните, Хуманно отношение към животните, Частна генетика, Частно животновъдство.

- **В последните 5 години катедрата admini-**

Членовете на катедра „Животновъдни науки“

стрира 2 магистърски курса: по „Селекция и репродукция на животните“ с ръководител проф. д-р Васил Николов и „Управление на системите за производство на безопасни и качествени храни“ с ръководител доц. д-р Атанас Бочуков.

НАУЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ, В КОИТО СЕ ИЗВЪРШВА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

През годините, научният колектив разработва редица проблеми, част от които имат подчертано теоретичен характер, а други са свързани с производството. Основните разработки са в насоки: установяване на закономерностите в растежа и развитието на селскостопанските животни; проучване на биологичните особености и продуктивните признаци при животните; адаптивна способност на животните; хранене на животните; опазване на генетичните ресурси; биологично производство; селекция и репродукция на животните. Обект на изследване са всички видове домашни животни – говеда и биволи, овце и кози, коне, свине, птици, риби, пчели, буби, лабораторни животни.

ОБЩ БРОЙ ПУБЛИКАЦИИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

През последните 5 години са публикувани 150 научни труда, в т.ч. в списания с импакт фактор – 15, в рецензирани списания – 110.

Издадени книги, учебници, ръководства и др.

Издадени са 8 учебника и 3 учебни помагала

Цитирания на научните трудове

Общ брой цитирания – 237, в т.ч. в списания с импакт фактор – 51, в рецензирани списания – 105.

РАЗРАБОТЕНИ ПРОЕКТИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Брой проекти, по които е работено – 39

ОБУЧАВАНИ И ЗАЩИТИЛИ ДОКТОРАНТИ – БЪЛГАРСКИ И ЧУЖДЕСТРАННИ

- Брой изведени докторанти – 4
- Брой ръководени докторанти – 4
- Брой изведени дипломанти – 171

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „ЖИВОТНОВЪДНИ НАУКИ“

Проф. д-р Васил Николов

Проф. д-р Васил Стоименов Николов
Ръководител на катедра „Животновъдни науки“

Роден е на 31 юли 1962 г. в с. Радуил, Софийска област. През 1981 г. завършва Техникум по ветеринарна медицина в гр. Стара Загора, а през 1988 г. – Зооинженерния факултет на Харковския зооветеринарен институт. Започва работа като зооинженер в с. Алино, Софийска област (1988–1990). От 1990 до 1993 г. е редовен докторант в катедра „Генетика и развъждане на животните“ при Тракийски университет – Стара Загора. Бил е хоноруван асистент (1992–1993) и зооинженер (1993–1994) в същата катедра. От 1994 г. е асистент в катедра „Животновъдни науки“ на Аграрен университет – Пловдив, от 1996 г. е старши асистент, а от 1997 г. – главен асистент. През 2001 г. е избран за доцент, а през 2012 г. – за професор по научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“. През 1996 г. защитава докторска дисертация, а през 1997 г. му е присъдена образователната и научна степен „доктор“ по специалност Генетика и селекция на животните. В периода 2003–2009 г. и от 2012 е ръководител на катедра „Животновъдни науки“. Ръководител е на магистърския курс по „Селекция и репродукция на животните“. От 2001 г. е член на Факултетния съвет на Агрономическия факултет. През 2001–2003 г. е заместник-председател, а от 2003 до 2007 г. е председател на Общото събрание на Агрономическия факултет при АУ. Бил е член на Управителния съвет и председател на Научния съвет за работа с породите „Българско родопско говедо“, „Родопско късорого говедо“ и „Джерсея“ към „Асоциация за Българското родопско говедо и Джерсея“ (2000–2009) и председател на УС на Асоциацията (2007–2009); член на Управителния и Научния съвет на Асоциацията за развъждане на местните (автохтонни) породи в България (2005–2009); член на УС на Националната говедовъдна федерация; член на УС на Съюза на зооинженерите в България (2003–2009). От 2009 г. е изпълнителен директор на Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството към Министерството на земеделието и храните. От същата година е Председател на Държавната комисия по породи животни. От 2010 г. е Национален координатор по генетични ресурси в животновъдството на Република България. От 2011 г. е председател на Националния съвет по генетични ресурси; член на Съвета по животновъдство към министъра на земеделието и храните; член на междуведомствената координационна експертна група по „Конвенцията за биологичното разнообразие“ и на Консултативната комисия по генетично модифицирани организми към министъра на околната среда и водите. Бил е председател, зам. председател и член на десетки комисии и работни групи в областта на животновъдството към Министерството на земеделието и храните. Преподава дисциплините: Генетични основи на селекцията, Развъждане на животните, Частна генетика на животните, Въведение в животновъдството, Животновъдство (за студентите от специалност Аграрна икономика). Участва в 3 магистърски курса, където извежда дисциплините Моделиране на генетичните процеси в популацията, Моделиране на селекционния процес, Планиране, организация и управление на развъдната дейност, Основи на развъждането, Генетични ресурси и особености на селекцията в говедовъдството и биволовъдството, Репродукция на говеда и биволи, Генетични основи на селекцията в пчеларството. Изнасял е лекции в Китай. Основната му научна дейност е в областта на генетиката и селекцията на животните, репродукцията, опазването на генетичните ресурси, биологичното животновъдство, говедовъдството. Бил е ръководител на 5 докторанти и 74 дипломанти. Участвувал е в 10 национални и 11 международни проекта. Има отпечатани 67 статии, 4 учебни помагала, 4 учебника, 10 книги и други издания. Разработил е 3 развъдни програми, по които се води развъдна дейност с породите „Родопско късорого говедо“, „Българско родопско говедо“, „Каракачанско куче“.

Проф. дсн Димитър Греков

Проф. дсн Димитър Фердинандов Греков

Роден е на 22.01.1958 г. в гр. Любимец, област Хасково. Завършва ВСИ – Пловдив, Лозаро-градинарски факултет (1984). Постъпва на работа в АПК „Маришка долина“

в родния си град. Редовен докторант по Бубарство в катедра „Животновъдство“ при ВСИ – Пловдив (1985–1988). През 1988 г. е назначен за асистент в катедра „Животновъдство“. Старши асистент (1989), главен асистент (1990), доцент (1995). Професор в катедра „Животновъдни науки“ (2010). Защитава докторска дисертация през 1988 г., а през 2010 г. придобива научната степен „доктор на селскостопанските науки“.

През периода 1999–2001 г. е ръководител на катедра „Животновъдство“, а през периода 1999–2007 г. е декан на Агрономическия факултет. От 2007 до 2015 г. е ректор на Аграрен университет – Пловдив.

От 29.05.2013 г. до 06.08.2014 г. е Министър на земеделието и храните.

Преподава дисциплините: Бубарство, Животновъдство и Въведение в аграрните науки. Ръководител е на магистърски курс „Агробизнес“ и „Агробизнес и предприемачество“.

Преподава дисциплината Бубарство на студенти в програма *Еразъм*.

Изнасял е лекции в Казахстан и Южна Корея. Специализацирал е в Южна Корея (1999 г.).

Ръководител е на 5 докторанти. Участвал е в 2 национални и 2 международни проекта. Автор е на 4 хибрида на черничевата копринена пеперуда. Общ брой статии – 130. Автор е и на 2 учебника, 3 учебни помагала и 2 книги.

Удостоен е с наградите Почетен професор на украинския Институт по бубарство и Почетен професор на Херсонския държавен аграрен университет.

Редактор е на международното списание за промишлена ентомология на Южнокорейската асоциация по бубарство. Член е на редколегиите на списанията „Животновъдни науки“, „Животновъдство – плюс“, „Agricultura Moldova“ и „Zagadnienia ekonomiki rolnej“, Полша.

Член е на Консултативен научен съвет в БАН.

Проф. дсн Димо Пенков

Проф. дсн Димо Стефанов Пенков

Роден е на 6 юли 1963 г. в гр. Стамболийски, Пловдивска област. През 1982 г. завършва езикова гимназия гр. Пазарджик, а през 1987 г. – зооинженерния факултет на ВИЗВМ – Ст. Загора. Започва работа като зооинженер в с. Първенец, Пловдивска област (1987). От 1987 досега работи в катедра „Животновъдни науки“ на Аграрен университет – Пловдив като асистент (1987), главен асистент (1996). От 2001 г. е доцент, а от 2011 г. – професор по научна специалност „Хранене на животните и технология на фуражите“. През 1997 г. защитава докторска дисертация, а през 2008 г. – дисертация за научна степен „доктор на науките“. От 2001 г. е член на Факултетния съвет на Агрономическия факултет. Специализизал е в Германия (Гиесен, Щутгарт) и Белгия (Жамблу) по проблемите на храненето на селскостопанските животни и природосъобразното (биологично) животновъдство. Преподава дисциплините Основи на храненето, Хранене на животните, Животновъдство и Основи на храненето и Производство на качествени и безопасни комбинирани фуражи.

Участва в 3 магистърски курса. Изнасял е лекции в Коимбра – Португалия. Основната му научна дейност е в областта на храненето на животните и екологията на животновъдството. Бил е ръководител на 1 докторант и на 40 дипломанти. Участвал е в 10 национални и 4 международни проекта. През последните 10 години е публикувал 59 научни статии, от тях – 23 в чуждестранни реферирани списания и български със статут на такива. Съавтор е на 4 учебни помагала, 4 учебника и други издания. Член е на Международната асоциация по птицевъдство (WPSA).

Доц. д-р Атанас Бочуков

Доц. д-р Атанас Кръстев Бочуков

Роден е на 19.02.1955 г. в с. Найден Герово, Пловдивска област. Завършил е специалност Ветеринарна медицина във ВМФ на ВИЗВМ – Стара Загора (1981). През 1985 г. става старши асистент, а през 1989 – главен асистент. През 1991 г. защитава докторска дисертация. Напуска ВМФ през 1995 година, след което работи две години като управител на фирма „ABS-global (American breeders service)“ – Пловдив. В периода 1997–1999 г. е мениджър по продажби на лабораторна апаратура и консумативи в „Марвел“ ООД – гр. Пловдив. От 1999 до 2009 г. работи в РВМС – Пловдив като инспектор и началник-отдел „Лабораторно-диагностичен контрол“. В периода 2001–2009 г. е хоноруван преподавател по дисциплината Морфология на селскостопанските животни в Аграрен университет – Пловдив. От 2010 г. е доцент в катедра „Животновъдни науки“. Председател на

Общото събрание на АФ и член на ФС. Преподава дисциплините Морфология на животните и Приложна морфология. Участва в 2 магистърски курса, като е ръководител на МК „Управление на системите за производство на качествени и безопасни храни“. Бил е научен ръководител на 10 дипломанта магистри. Провел е специализация в IAEA – Виена (2010). Научната му дейност е свързана основно с морфологични изследвания на органите от половата и храносмилателната система. Участвал е в 1 международен научен проект към IAEA – Виена, два пъти е бил ръководител на проект в рамките на НИЦ при АУ – Пловдив. Общият му брой статии е 48, съавтор е в 2 учебни помагала.

Доц. д-р Васко Герзилов

Доц. д-р Васко Тодоров Герзилов

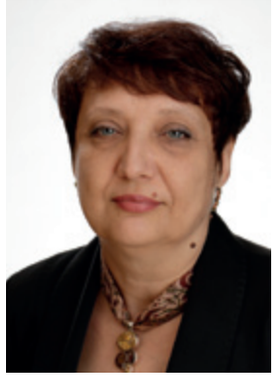
Роден е на 1.05.1964 г. в с. Брестовица, област Пловдивска. Завършва специалност Зооинженерство в Тракийски университет – Стара Загора (ВИЗВМ) през 1987 година. От 1.09.1992 г. започва работа като асистент в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ), през 1995 г. става старши асистент, а от 1999 г. – главен асистент. През 2005 г. се хабилитира за доцент. От 2003 г. е доктор. Бил е ръководител на катедра „Животновъдни науки“ (2010–2012), председател на Комисията по атестация към Агрономическия факултет (2012–2015), член на Факултетния съвет при Агрономическия факултет. Преподава дисциплините Птицевъдство, Животновъдство, Животновъдство на тропика и субтропика. Участва в 3 магистърски курса. Провел е специализации във Франция (1996), Израел (1997), Италия (1998, 2012) и Полша (2015). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на репродуктивната биология, храненето и отглеждането на птиците. Научен ръководител е на двама докторанти. Участвал е в 5 международни научни проекта и в 15 национални. Общият му брой статии е 94, самостоятелен автор е на 1 и съавтор в 2 учебника, 2 учебни ръководства и 1 книга. Участва в експертни групи към НАОА. Членува в Световната научна организация по птицевъдство (WPSA), председател е на Контролния съвет на Националния съюз на зооинженерите в България.

Доц. д-р Дойчо Димов

Доц. д-р Дойчо Петров Димов

Роден е на 13.02.1959 г. в гр. Димитровград, област Хасково. Завършва специалност Зооинженерство във Висшия институт по зоотехника и ветеринарна медицина в гр. Стара Загора през 1984 година. От 1985 г. е асистент, от 1989 г. – старши асистент, а от 1994 г. – главен асистент. През 2001 г. става доцент. От 1995 г. е доктор. Бил е ръководител на катедра „Животновъдство“ (2002–2003), директор на Агро-екологичния център на АУ (2000–2002), член на Факултетен съвет (2003–2007, 2007–20011). Преподава следните дисциплини: Овцевъдство и козевъдство I-ва и II-ра част, Животновъдство, Частно животновъдство, Животновъдство на тропика и субтропика, История на животновъдството. Участва в 2 магистърски курса. Провел е специализации в Холандия (1995) и Унгария (2001). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на овцевъдството и козевъдството, разработване на информационна система за мониторинг и мениджмънт на породи овце, проучвания на производствени системи в овцевъдството и козевъдството. Бил е научен ръководител на четирима докторанти и 44 дипломанти. Участвал е в 2 международни научни проекти и в 2 национални, на 1 от които е ръководител. Има сертификат за създаване на нова порода – синтетична популация Българска млечна. Общият му брой научни статии е 69, автор и съавтор е в 5 учебника, 5 учебни помагала и 5 книги. Бил е научен секретар на Специализирания научен съвет по животновъдство (2004–2007) и член на Специализирания научен съвет по развъждане и селекция на селскостопанските животни (2007–2011).

Доц. д-р Людмила Николова

Доц. д-р Людмила Николаевна Николова

Родена е на 05.11.1965 г. в град Харков, Украйна. През 1988 г. придобива магистърска степен по зооинженерство в Зооветеринарния институт – гр. Харков, Украйна. През 1995 г. завършва специалност Биология и химия в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. От 1998 г. е научен сътрудник III ст., 2001 г. – научен сътрудник II ст., 2004 г. – I ст., а от 2011 г. – доцент в Института по рибарство и аквакултури – Пловдив. От 2003 г. е

Доц. д-р Матина Димитрова

доктор. От 2004 до 2005 г. е хоноруван асистент към катедра „Животновъдство“, а от 2012 до 2014 г. е хоноруван доцент към катедра „Животновъдни науки“. От 2014 г. е доцент в катедра „Животновъдни науки“ в Аграрен университет – Пловдив. Водещ преподавател е на дисциплините Аквакултура, Рибно стопанство и риболов, Биологично производство на животинска продукция. Участва в 2 магистърски курса, където извежда дисциплините Основи на аквакултурата, Репродукция при рибите, Генетични ресурси и особености на селекцията в рибовъдството, Производство на безопасни и качествени храни от хидробионти, Преработка на хидробионти. Научната ù дейност е в областта на аквакултурата, биологичното производство, етология и др. Била е научен ръководител на 4 дипломанти, от които един в магистърска степен. Участвала е в 5 национални и 2 международни проекта. Има публикувани 61 научни публикации, един учебник, 5 книги и алманаси.

Доц. д-р Матина Николова Димитрова

Родена е на 18 април 1961 г. в гр. Чирпан, Старозагорска област. През 1987 г. завършва Зооинженерния факултет на ВИЗВМ – Стара Загора. През периода 1988–1992 г. е редовен докторант в катедра „Животновъдство“ при ВСИ „В. Коларов“ – Пловдив. От 01.09.1992 г. е редовен асистент в същата катедра, старши асистент (1995), главен ассистент (1999). От 2005 г. е доцент. През 2003 г. защитава докторска дисертация и през същата година ù е присъдена образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност Птицевъдство. Преподава дисциплините Птицевъдство, Животновъдство, Биологично животновъдство, Фелинология, Отглеждане на токачки и щрауси. Участва в 3 магистърски курса, където извежда дисциплините Основи на птицевъдството, Генетични ресурси в птицевъдството, Инкубация и ембриология на птиците, Технологии в птицевъдството, Биологично птицевъдство, Отглеждане на нетрадиционни стопански полезни птици. Основната ù научна дейност е в областта на: репродукцията при водоплаващи птици – патици и гъски; технологията на инкубация на яйца от водоплаващи птици и щрауси; биосъобразен начин на производство на птицевъдна продукция; токачковъдство; щраусовъдство. Ръководител е на 1 докторант. Участвала е в 2 национални научни проекта. Автор е на 53 научни статии, 2 учебни помагала и 2 учебника. Член на Световната научна организация по птицевъдство WPSA – български клон.

Доц. д-р Петър Бацалов

Доц. д-р Петър Георгиев Бацалов

Роден е на 31.10.1952 г. в гр. Пловдив. Завършил е ветеринарна медицина в гр. София през 1978 година. След конкурс, през 1979 година е назначен за асистент в катедра „Ветеринарна физиология“ към факултета по Ветеринарна медицина към ВИЗВМ – Стара Загора. През 1983 г. е избран за старши асистент, през 1988 г. за главен асистент, а през 1996 г. за доцент. От 2002 г. е преподавател в катедра „Животновъдство“ към АУ – Пловдив. През 1986 г. защитава дисертация на тема „Проучване на някои физиологични показатели през пубертета и пуерпериума на свине от хибрида Кемборою, отглеждани промишлено“ и получава научна степен „кандидат на ветеринарномедицинските науки“ по специалност Физиология на животните и човека. Преподава дисциплините Физиология и Етология. Участва в 3 магистърски курса, като извежда занятия по дисциплините Основи на физиологията и Физиология на репродукцията. Провел е дългосрочна специализация в ИБИР, БАН, София (1984–1987) и в Парма, Италия (1997). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на ветеринарната физиология, хомеостазата, храносмилането и продуктивността, както и поведението на животните под влияние на променящата се околна среда. Бил е научен секретар на НТС, ВИЗВМ – гр. Стара Загора, член на комисията по атестация към АФ на АУ – Пловдив и експерт към НАОА, София. Участвал е в 10 национални проекта, като на един от тях е бил ръководител. Публикувал е 40 статии, автор и съавтор е на 2 учебника, 2 ръководства и на учебни филми.

Доц. д-р Пламен Петров

Доц. д-р Пламен Павлов Петров

Роден е на 16.02.1961 г. в гр. Попово, обл. Търговище. Завършва Селскостопанска академия „К. А. Тимирязев“ – Москва, Зооинженерен факултет (1986). Работи като спе-

циалист в Опитна станция по пчеларство – София (1987). Редовен аспирант в катедра „Пчеларство“ на Тимирязевска селскостопанска академия – Москва (1987–1991). Защитава докторска дисертация „Медоносные пчелы Болгарии, их характерные особенности и таксономическое положение“ (1991). Директор на Селскостопански техникум в гр. Попово (1992–1994). Старши асистент по пчеларство в катедра „Ентомология“ при АУ – Пловдив (1994), главен асистент (1995), доцент (1999). Бил е ръководител на катедра „Ентомология“ (2008–2012), член на Факултетния и Академичния съвет. От 2012 г. е доцент в катедра „Животновъдни науки“. Преподава дисциплините Пчеларство, Биологично пчеларство, Опазване на пчелите, Био-екология на медоносната пчела, Биология на размножаването и отглеждане на пчелни майки, Отглеждане и технологии в пчеларството, Законодателство и програми в пчеларството, Основи на пчеларството, Генетични ресурси и особености на селекцията в пчеларството, Репродукция на пчели. Участва в 3 магистърски курса. Специализирал е в НИИ по пчеларство – Словакия (1989), Тимирязевска селскостопанска академия – Москва (1991), НИИ по пчеларство – Чехия (1996), Международни курсове на CINADKO – Израел (1997). Работи в областта на таксономията, морфологията, етологията, феногенетиката на масовата популационна изменчивост и селекция на медоносната пчела, майкопроизводството, болестите и неприятелите на медоносната пчела. Бил е научен ръководител на двама докторанти. Участвал е в 1 международен научен проект и в 8 национални, като на 4 е бил научен ръководител. От 1998 г. е председател на Национална комисия по селекция и майкопроизводство в пчеларството и на Комисия по проверка и контрол на развъдните бази в страната. През 2000 г. създава Националната развъдна асоциация по пчеларство и е неин пръв председател. Общият му брой статии е 103, автор и съавтор е в 1 учебник, 2 учебни помагала и 9 книги. Носител е на наградата „Зооинженер-селекционер 2013“. Членува в международни научни работни групи AWG 7 на Апимондия и RNSBB – изследователска мрежа за устойчиво развъждане на пчели в Европа.

Доц. д-р Румяна Иванова

Доц. д-р Румяна Иванова Иванова

Родена е на 28.09.1966 г. в гр. Левски, Плевенски окръг. Завършва техникум по ветеринарна медицина (1985), Ветеринарномедицинския факултет към ВИЗВМ – Ст. Загора (1993). След конкурс през 1994 г. е назначена като редовен асистент в Катедра „Физиология и зоология“ към факултета по тропично и субтропично земеделие на Аграрен университет – Пловдив, от 1996 г. е старши асистент, а от 1999 г. – главен асистент. От 2002 г. е преподавател в Катедра „Животновъдни науки“, през 2013 г. е избрана за доцент. През 2004 г. защитава дисертация на тема „Изследване на метаболитния и ензимен профил на овце и плъхове след въздействие със синтетичния пиретроид Супер-сект 10 ЕК“ и получава научната степен „доктор“ по специалност Патология на животните. Преподава дисциплините Здравеопазване, Хуманно отношение към животните и Токсикология. Участва в 3 магистърски курса, като извежда дисиплините Патология на репродукцията, Ембриология и ембриотрансфер. Изнасяла е лекции в университети в Гърция и Германия. Специализирала е в Гърция (1997, 1998, 2000, 2001, 2002, 2003), Германия (2001) и Румъния (2012). Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на ветеринарната патология, физиология, токсикология, хомеостаза и метаболизъм при животните под влияние на променящата се околна среда; хуманно отношение към животните; лабораторни методи и техники във ветеринарната диагностика; влияние на торове и препарати за растителна защита върху метаболизма, общото поведение, здравето, продуктивността и качеството на продукцията на селскостопански животни и птици. Била е научен ръководител на 27 дипломанти. Участвала е в 10 международни и в 8 национални научни проекта, като на 3 от тях е била ръководител. Общият ù брой статии е 60, автор и съавтор е в 2 учебника и 2 учебни помагала.

Доц. д-р Христо Христев

Доц. д-р Христо Георгиев Христев

Доцент Христев е роден на 27.06.1951 г. в гр. Първомай, Плов-дивска област. Завършва Техникума по ветеринарна медицина „И. П. Павлов“ в гр. Стара Загора (1970) и Висшия институт по ветеринарна медицина – София (1977). От 1978 г. е научен сътруд-

Гл. ас. д-р Атанас Вучков

ник III ст. по специалността Зоохигиена и организация на ветеринарното обслужване в Районен ветеринарномедицинс-ки институт – Пловдив. През 1987 г. защитава докторантура на тема „Проучване влиянието на някои зоохигиенни фактори върху развитието на прасета“, а през 1988 г. получава научната и образователна степен „Доктор“. От средата на 1991 г. прераства в ст. н. с. II ст. по горната научна специалност. През 1998 г. завършва и специалността Финансово-счетоводна и правна дейност (Диплом № ПКП-0561) към УНСС, София. От 2005 г. е редовен доцент към АУ Пловдив по научната специалност Зоохигиена и организация на ветеринарното обслужване. Преподава дисциплините Зоохигиена и Животновъдни сгради. Участва в два магистърски курса. По програма *Еразъм* е извеждал курс на тема „Устойчиво управление на природните ресурси“ пред гръцки магистри от Democritus University of Thrace, Орестиада, Гърция; на магистър от Казахския национален аграрен университет, Алма-Ата по дисциплината Биологичен контрол на производството и преработката на млечни продукти, както и на бакалавър от Полша по дисциплината Зоохигиена. Под негово ръководство са защитили 38 дипломанти, от които 10 магистри. Участвал е в 1 международен проект (Contract erbicis ct 980334, health risks of heavy metals in the food chain of industrial areas in central and eastern europe, 1998-2004) и четири към УФНИД. Притежава 1 Авторско свидетелство № 35203 (1984), 1 рационализация РД-26/251/ (1989) и 3 внедрявания. Автор и съавтор е на 6 учебника и ръководства, 1 монография, 142 научни и 10 популярни статии. През периада 2008-2011 г. е научен секретар и секретар на ФС на Агрономически факултет, а от 2012 – Председател на Контролния съвет на АУ.

Гл. ас. д-р Ивелина Запрянова

Гл. ас. д-р Атанас Спасов Вучков

Роден е на 22.05.1976 г. в град Пазарджик. Магистър по ветеринарна медицина от Тракийски университет – Ст. Загора (2000). От 2005 г. е асистент в катедра „Животновъдни науки“. В периода 2007–2009 г. е старши асистент, а от 2010 – главен асистент. От 2009 г. е доктор. Член е на Факултетния съвет на Агрономическия факултет и на Академичния съвет на АУ. Преподава дисциплините Животновъдство, Планинско животновъдство, Овцевъдство с козевъдство, Кинология, Приложение на овчарски и пастирски кучета. Научната му дейност е свързана със съхранение и управление на генетични ресурси, развъждане и селекция на местни породи животни, продуктивност на местни породи овце и кози, приложение на овчарски и пастирски кучета в животновъдството. Участвал е в 4 национални научни проекта, като на един е бил оперативен ръководител. Водещ автор е на развъдна програма за породата „Българска виторога дългокосместа коза“. Общият му брой статии е 27.

Гл. ас. д-р Ивелина Запрянова

Родена е на 06.03.1974 г. в гр. Карлово. Завършила е специалност Зооинженерство в Тракийски университет – Ст. Загора (1997). От 2000 г. е асистент, от 2003 г. – старши асистент, а от 2007 г. е главен асистент в катедра „Животновъдни науки“. От 2012 г. е доктор. Водещ преподавател е на дисциплините Свиневъдство и Животновъдство в специалност ЕООС. Участва в 2 магистърски курса. Специализирала е в Румъния (2004) и Сърбия (2010). Научната ù дейност е свързана с храненето и репродукцията на свинете. Участвала е в 3 международни и в 1 национален проект. Общият ù брой статии е 20.

Гл. ас. д-р Красимира Аврамова

Гл. ас. д-р Красимира Любенова Аврамова

Родена е на 29.10.1983 г. в гр. Дупница. Завършва специалност Агрономство (Полевъдство) през 2006 г. в АУ – Пловдив. От 2007 г. е магистър по Устойчиво управление на земите в АУ – Пловдив. От 2008 г. е редовен докторант към катедра „Животновъдни науки“. През 2011 г. е назначена за асистент, като същата година придобива и докторска степен по специалност Специални отрасли (Бубарство). Има специализация по Бубарство в Италия и по Ловно стопанство и дивечовъдство в Лесотехнически университет – София. От 2013 г. е главен асистент. Преподава дисциплините Бубарство, Ловно стопанство, Зайцевъдство и дивечовъдство.

Ас. Жеко Радев Радев

Ас.
Жеко Радев

Роден е на 02.03.1981 г. в гр. Пловдив. Магистър по Растителна защита, АУ – Пловдив (2011). Асистент по пчеларство от 2010 г. Участие в магистърски курс – 2011/2012 г. Докторант по пчеларство в Гърция – от 2012 година. Участие в национален проект – 1. Участие в международен проект – 1. Общ брой статии – 6.

Ас. Мая Георгиева Попова

Родена е на 27.11.1985 в град Шумен. Завършва специалност Зооинженерство в АУ – Пловдив (2008) и магистратура по Конен спорт в Тракийски университет – Ст. Загора (2010). От 2008 г. до 2010 г. работи като експерт племенно дело в отдел „Коневъдство“ към ДП „Кабиюк“ край гр. Шумен. През 2010–2013 г. е младши експерт по коневъдство в Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството – София. От 2013 г. е назначена за асистент по коневъдство в катедра „Животновъдни науки“. Извежда упражнения по дисциплините Коневъдство, Развъждане на селскостопанските животни, Генетични основи на селекцията на животните, Животновъдство и Животновъдство на тропика и субтропика. Научната ù дейност е в областта на коневъдството. Оперативен ръководител е на научен проект към НИЦ при АУ – Пловдив. Има публикувани 3 научни статии, в авторския колектив е на 2 каталога за породи селскостопански животни в Република България.

Ас.
Мая Попова

Ас. Петър Бончев Петров

Ас.
Петър Петров

Роден е на 02.07.1979 г. в гр. Трявна. Завършва специалност Зооинженерство в Аграрен университет – Пловдив (2009). През 2011 г. завършва магистратура по специалност Селекция и репродукция в животновъдството в същия университет. От 2011 до 2014 г. е редовен докторант по научна специалност Птицевъдство към катедра „Животновъдни науки“ на АУ – Пловдив. От 02.02.2015 г., след спечелен конкурс, е назначен за асистент по Морфология на селскостопанските животни към същата катедра. Води упражнения по дисциплините Морфология на селскостопанските животни, Животновъдство и Птицевъдство. Има 5 научни публикации.

Ас. Радка Василева Малинова

Родена е на 02.01.1986 г. в град Пловдив. Завършила е специалност Зооинженерство в Аграрен университет – Пловдив през 2008 година. През 2009 г. завършва магистратура по Селекция и репродукция на животните. От 2011 до 2014 г. е редовен докторант по научна специалност Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването към катедра „Животновъдни науки“ на АУ – Пловдив. От 2015 г., след спечелен конкурс, е назначена за асистент по Репродукция на животните. Извежда упражнения по дисциплините Репродукция на животните, Развъждане на селскостопанските животни, Животновъдство. Научната ù дейност е в областта на репродукцията на селскостопанските животни. Публикувала е 3 научни статии.

Ас.
Радка Малинова

КАТЕДРА „ЗЕМЕДЕЛИЕ И ХЕРБОЛОГИЯ“
(1945 – 2015)

Началото на обучението по дисциплината Общо земеделие в гр. Пловдив се поставя през 1945 г. с откриването на Агрономо-лесовъден факултет към Държавния университет (Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“). Първоначалното название на катедрата е „Основи на земеделието“. През първите години от нейното съществуване в катедрата израстват едни от най-ярките фигури на българската аграрна наука – земеделие, агрохимия и почвознание – проф. Йото Николов, проф. Лазар Станчев и проф. Гюро Гюров. По-късно от катедрата се отделят дисциплините Почвознание и Агрохимия, като от тях се обособяват две нови самостоятелни катедри. Първите асистенти в катедра „Земеделие“ са гл. ас. Бойка Чорбаджийска, проф. Маслинков и проф. Аврам Желев.

Висшият селскостопански институт през 2001 г. е преобразуван в Аграрен университет – Пловдив, а катедра „Земеделие“ през 2008 година е преименувана в катедра „Земеделие и хербология“.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

КАТЕДРА „ЗЕМЕДЕЛИЕ“

Проф. д-р Йото Николов	(1947–1970)
Проф. д-р Аврам Желев	(1970–1990)
Доц. д-р Аспарух Димов	(1990–1992)
Проф. д-р Величко Спасов	(1992–1995)
Проф. дсн Вълко Топалов	(1995–1996)
Проф. д-р Величко Спасов	(1996–2006)
Проф. д-р Мая Димитрова	(2006–2008)

КАТЕДРА „ЗЕМЕДЕЛИЕ И ХЕРБОЛОГИЯ“

Доц. д-р Иван Жалнов	(2008–2012)
Проф. д-р Тоньо Тонев	(2012–2015)

ИСТОРИЯ НА КАТЕДРАТА

• **1945 г.** – Открит е Пловдивски държавен университет „Паисий Хилендарски“ с Агрономолесовъден факултет, към който принадлежи катедрата „Основи на земеделието“, от която покъсно се обособяват три самостоятелни катедри: „Земеделие“, „Почвознание“ и „Агрохимия“.

• **1950 г.** – Създава се Висш селскостопански институт с катедра „Земеделие“.

• **2008 г.** – С решение на АС катедра „Земеделие“ е преименувана в катедра „Земеделие и хербология“.

СПИСЪК НА ВСИЧКИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ, РАБОТИЛИ ОТ ОСНОВАВАНЕТО ДО МОМЕНТА В КАТЕДРАТА

Проф. Йото Николов (1945–1970), проф. Аврам Желев (1950–1990), доц. Бойка Чорбаджийска (1951–1966), доц. д-р Павел Павлов (1957–1992), доц. д-р Аспарух Димов (1958–1993), проф. Величко Спасов (1969–2009), проф. Надежда Фетваджиева (1981–1986), проф. дсн Вълко Топалов (1986–1996), доц. д-р Добрина Попова (1981–1990), проф. Г. Козарев (1968–1984), доц. д-р Здравко Дечков (1981–1991), проф. д-р Иван Трънков (1983–1985), доц. д-р Цвета Москова (1999–2012), проф. д-р Тоньо Тонев (1987), доц. д-р Иван Жалнов (1988), проф. д-р Мая Димитрова (1995), проф. д-р Щелияна Калинова (1995), доц. д-р Илиан Желязков (1997), гл. ас. д-р Аньо Митков (2007), гл. ас. д-р Димитър Стойчев (2010).

ПОМОЩЕН ПЕРСОНАЛ

Мария Генчева, Мария Дончева, Мария Янева, Дейзи Бакърджиева, Велина Дервенкова, Веска Самуилова, Ганка Бешева, Атанаска Гочева, Мария Савкова, Росица Игнатова, Емилия Калайджиева, Стефка Дамянова, Радка Тонева.

ИЗТЪКНАТИ И ИЗВЕСТНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ

Проф. Надежда Фетваджиева, проф. Аврам Желев, проф. Иван Трънков, проф. д-р Здравко Дечков, проф. дсн Вълко Топалов, доц. д-р Аспарух Димов.

БРОЙ ПРЕПОДАВАТЕЛИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

През последните 5 години катедра „Земеделие и хербология“ има 7 преподаватели, в т.ч. 3 професори, 2 доценти, 2 главни асистенти. Всички преподаватели са защитили докторски дисертации.

БАЗА НА КАТЕДРАТА

Катедра „Земеделие и хербология“ разполага с 3 учебни зали и солидна материална база, която позволява извеждането на учебния процес, на научноизследователската и внедрителската дейност на високо съвременно ниво. Обект на стопанисване от катедрата са общо 142 декара земя, на която са изградени учебните и демонстрационни

Членовете на катедра „Земеделие и хербология“

полета. На тези площи се отглеждат културите и се залагат опити с различни сеитбообращения и обработки на почвата. Всички преподаватели и служители разполагат със стационарни компютри (пълна конфигурация), на тяхно разположение са 4 лаптопа, 6 принтера, 2 мултифункционални устройства, 2 мобилни мултимедии, 4 цифрови фотоапарата. Пред учебните зали в коридорите на катедрата е монтиран телевизионен монитор, на който се излъчват перманентно снимки на икономически най-важните плевели и е изложена постоянна хербарийна сбирка на 150 вида плевели.

На опитното поле катедрата разполага с цялостно реновирана сграда, която е оборудвана със специализирани помещения, витрини за препарати, пръскачки, тегловна. Сградата е на обща площ от над 200 м^2 и е в процес на непрекъснато дооборудване с нова и модерна техника по различни проекти и договори (мотокултиватор, дъждовални инсталации, 2 бр. тръбно-моторни и над 20 бр. щангови и обикновени пръскачки за прецизно внасяне на хербициди, капково напояване за около 70 декара, прецизни лабораторни везни и др.). Сградата функционира и като Център за комплексна оценка на продукти за растителна защита и База за биологично изпитване на продукти за растителна защита, която е сертифицирана като звено от Агенцията по храните, за извършване на опити за регистрация на ПРЗ. В непосредствена близост до сградата на УОВБ на катедрата има изградени 3 броя оранжерии, всяка от които на площ от по 350 м^2, предназначени за извеждане на прецизни опити с нови хербициди, листни торове и регулатори на стреса при растенията. Тези култивационни съоръжения са оборудвани с капкови и овлажнителни системи за въздуха и се използват съвместно с преподавателите от катедра „Физиология и биохимия на растенията“. В опитните полета на катедра „Земеделие и хербология“ се извежда съвместна изследователска дейност и с колеги от катедрите „Фитопатология“, „Ентомология“, „Почвознание и агрохимия“, „Растениевъдство“, „Агроекология“ и др.

Преподавани дисциплини в последните 5 години в бакалавърските и магистърски курсове: Общо земеделие, Земеделие и хербология, Хербология, ОЗППР (основи на земеделието в планински и полупланински райони), Основи на земеделието, Биологично земеделие, Екологично земеделие, Екологосъобразни сеитбообращения, Мониторинг, Интегрирана растителна защита, Лозарство с основи на винарството, Агроекологични основи на продуктивността и качеството.

Научни направления, в които се извършва изследователска дейност

През годините научният колектив разработва редица проблеми, част от които имат подчертано теоретичен интерес, а други са свързани с производството. Основните разработки са в насоки: изграждане на научно обосновани сеитбообращения, оптимизиране обработката на почвата, взаимодействие на факторите на добива, установяване на праговете на вредност на плевелите, ефикасност, селективност и персистентност на хербицидите, разработване на интегриран подход в борбата с плевелите при основни полски култури и лозя.

Общ брой публикации през последните 5 години

През последните 5 години членовете на катедрата са публикували 176 научни труда, в т.ч. в списания с импакт фактор – 6, в рецензирани списания – 55, в други списания – 55, доклади от конференции в България – 31 и в чужбина – 29.

Издадени книги, учебници, ръководства и др. през последните 5 години

Издадени са 2 учебника, 3 книги и 3 защитени и внедрени патента.

Цитирания на научните трудове

Общ брой цитирания – 289, в т.ч. в списания с импакт фактори – 4, в рецензирани списания – 77.

През последните 5 години

- Брой проекти, по които е работено – общо 106, в т.ч. национални – 12; международни – 3; по договори с външно финансиране – 91.
- Брой изведени докторанти – 6
- Брой ръководени докторанти – 10
- Брой изведени дипломанти – 75

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „ЗЕМЕДЕЛИЕ И ХЕРБОЛОГИЯ“

Проф. д-р Тоньо Стоянов Тонев
Ръководител на катедра „Земеделие и хербология”

Проф. д-р Тоньо Тонев

Роден на 24.09.1955 г. в с. Скалица, обл. Ямболска. Завършил е специалност Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1980 година. От 1981 г. е научен сътрудник в ОСПЗ – гр.Ямбол, а от 1987 г. е главен асистент. През 1989 г. защитава кандидатска (докторска) дисертация. От 2012 г. е ръководител на катедра „Земеделие и хербология“. От 2002 г. е член на Факултетния съвет на Агрономически факултет и на Академичния съвет на АУ. Преподавател (лектор) е по дисциплините Общо земеделие и Хербология в 4 бакалавърски и 3 магистърски курса. Научно-изследователската и внедрителската му дейност е свързана с изпитване и усъвършенстване на различни технологични решения в отглеждането на полските култури – пшеница, ечемик, рапица, слънчоглед, царевица и соя. Бил е научен ръководител на 4 докторанти.

Основна част от експериментите му са свързани в партньорство с мултинационалните компании от пестицидния и семенарския бизнес – фирмите БАСФ, Байер, Дюпон, Пионер, Мей Агро, Мактешин аган, Екофол и др. От 2002 г. е ръководител на национален внедрителски проект „Хербитур“, а от 2009 г. и на втори такъв проект „Царевицата – царица на полята“. Чрез НИЦ на АУ има над 120 договора за партньорство с фирми от агробизнеса. Извършва активна консултантска дейност по научната си специалност. Участвал е в биологично изпитване на над 100 хербицидни препарата с цел регистрация. Изработване и снабдяване на пазара с хербицидни мотики и хербицидни уредби (авторски изобретения на Тоньо Тонев, регистрирани в патентното ведомство). Общият брой статии е 136, автор и съавтор е на 2 книги, 4 учебника, 9 ръководства, 3 учебно помагала, 1 методика. Член е на редколегията на списание Растителна защита. Членство в комисии и съвети: Комисия по акредитация към НАОА, Комисия по биологично изпитване на хербициди към НСРЗ, Съвет за безопасна работа с генетично изменени висши растения, Съвет по продукти за растителна защита към МЗГ, СНС по растителна защита и агроекология към ВАК, Европейско дружество за проучване на плевелите EWRS. Има 4 специализации в университети във Вагенинген, Холандия; в Берлин, Германия; в гр. Волос, Гърция и в Измир, Турция.

Проф. д-р Мая Динчева Димитрова

Проф. д-р Мая Димитрова

Родена е на 27.04.1959 г. в гр. Велинград. Завършва специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1982 година. От 1983 до 1995 г. е научен сътрудник по хербология в Института по памука и твърдата пшеница – гр. Чирпан. От 1995 г. е асистент, 1996 г. – старши асистент, 1997 г. – главен асистент в АУ. През 1999 г. става доцент, а от 2012 г. е професор. От 1995 г. е кандидат на селскостопанските науки (доктор). Била е член на Атестационната комисия към АФ, член на ФС на Агрономическия факултет и на АС, ръководител на катедра „Земеделие и хербология“, а от 2008 до 2015 г. е директор на НИЦ (Научно-изследователски център) при АУ. Преподава дисциплините Общо земеделие, Хербология, Екологосъобразни сеитбообращения. Участвала е в 8 магистърски курса и обучение на курсисти по Растителна защита към ЦПО (Център за продължаващо обучение) и курсисти по мярка 111 към ДФ „Земеделие“ (Професионално обучение, информационни дейности и разпространение на научни знания). Специализирала е в университети в Унгария, Чехия, Португалия и Узбекистан. Научната ù дейност е основно в областта на растително-защитните технологии, прилагане на екологосъобразни методи в съвременното земеделие, проучване на нови възможности за контрол на заплевеляването в основни земеделски култури, установяване на конкурентните взаимоотношения културно растение – плевел. Научен ръководител е на 5 докторанти. Ръководител е на 2

Проф. д-р Щелияна Калинова

национални проекта (към ФНИ, МОН и ОП), на проект и към ПРСР (ДФ „Земеделие“), участвала е в 3 международни проекта. Ръководител е на над 20 договора с външно финансиране. Общият брой научни публикации е 100, съавтор е на 4 учебника, 13 учебни помагала, 1 методика, 2 книги, 1 патент и повече от 10 научно-популярни статии. Била е експерт към Националната агенция по акредитация, член на Съвета по продукти за растителна защита към МЗГ и член на Комисията за изпитване, одобрение, забрана и контрол на химични препарати към НСРЗ при МЗГ, член на Европейското дружество за проучване на плевелите (EWRS). Член е на редколегия на международното научно списание „Acta Agrobotanica“, Полша.

Проф. д-р Щелияна Христова Калинова

Родена е на 14.08.1957 г. в гр. Бургас. Завършила е специалност Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1980 г. От 1995 г. е асистент, от 1996 г. – старши асистент, а от 1997 г. – главен асистент. През 2000 г. става доцент, а от 2014 г. е професор. От 1989 г. е кандидат на селскостопанските науки (доктор). Била е ръководител на секция по Растителна защита в ИТТИ – Пловдив и член на Факултетния съвет при АФ. Преподава дисциплините Общо земеделие и Хербология. Участвала е в 4 магистърски курса. Изнасяла е лекции в университета в Нови Сад – Сърбия (2013) и университета в Скопие (1994). Научната ѝ дейност е основно в областта на растителнозащитните технологии, прилагане на екологосъобразни методи в земеделието, проучване на нови възможности за контрол на заплевеляването в редица земеделски култури. Научен ръководител е на 3 докторанти. Участвала е в 6 национални научни проекта и е била ръководител на 1 проект с външно финансиране. Общият брой статии е 160, съавтор е на 4 книги, 2 учебника, 3 ръководства, 1 учебно помагало, 1 методика. Била е научен секретар на СНС по РЗА към ВАК. Член е на редколегиите на 2 списания, едното в чужбина.

Доц. д-р Иван Жалнов

Доц. д-р Иван Стоянов Жалнов

Роден е на 14.01.1955 г. в с. Русокастро, област Бургаска. Завършил е специалност Обща агрономия в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1981 година. От 1988 г. е асистент, от 1990 г. – старши асистент, а от 1991 г. – главен асистент. През 1997 г. става доцент, а от 1988 г. е доктор. Бил е ръководител на катедра (2008–2012 г.), член е на Факултетния и Академичния съвет. Преподава дисциплините Земеделие, Хербология и Алтернативни системи на земеделие в редовния курс на обучение и в пет магистърски курса. Провел е специализация в Италия (1992). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на борбата срещу плевелите при основни полски зеленчукови и етерично-маслени култури. Научен ръководител е на 2 докторанти. Участва в 6 национални проекта. Написал е 75 статии, автор и съавтор е на 3 учебника и 10 учебни помагала.

Доц. д-р Илиян Желязков

Доц. д-р Илиян Димитров Желязков

Роден е на 17.12.1970 г. в гр. Пловдив. Завършва висшето си образование във ВСИ Пловдив през 1995 г., специалност Растителна защита и агроекология. От 1995 до 1997 г. работи по специалността. От 1997 г. е асистент в катедра „Земеделие и хербология“ при Аграрен Университет – Пловдив. От 2001 г. е старши асистент, от 2003 г. – главен асистент, а от 2014 година – доцент. През 2007 г. защитава докторска дисертация. Член на Факултетния съвет на Агрономически факултет на АУ през периода 1999–2003 година. Извеждани дисциплини за ОКС „Бакалавър“ по специалността Общо земеделие – Зоо-инжинерство (редовно и задочно обучение) и Основи на земеделието в планински и полупланински райони – Агролесовъдни системи и планинско земеделие (редовно обучение). В периода 1999–2015 г. е научен ръководител на 20 дипломанти. Участва в експертни групи по национално законодателство в областта на лозарството и винарството. Ръководител на 2 национални проекта (2009–2013 и 2013–2015).

Гл. ас. д-р Димитър Петев Стойчев

Роден е на 19.07.1977 г. в град Чирпан. Завършил е специалност Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив през 2001 година. От 2005 г. е научен сътрудник в ИПТП – Чирпан, от 2010 г. е асистент в Аграрен университет – Пловдив, а от 2013 г. – главен асистент и доктор. Преподава Общо земеделие и Хербология. Участва в 2 магистърски курса. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на растениевъдството, конкурентни взаимоотношения, борба с плевелите при полските култури, ефикасност и селективност на хербицидите. Участвал е в 12 национални проекта. Общият му брой статии е 25, съавтор на технология за отглеждане на сладка царевица. Носител на наградата на СУБ „Най-добре представил се млад автор в област Генетика и селекция, плевели, болести и неприятели“ (2008). Членува в международната организация B.EN.A.

Гл. ас. д-р Димитър Стойчев

Гл. ас. д-р Аньо Йорданов Митков

Роден е на 19.10.1980 в град Пазарджик. Завършил е специалност Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив през 2003 година. През 2004 г. завършва магистратура – Селскостопанска фармация. От 2007 г. е асистент, от 2009 г. – старши асистент, а от 2010 г. – главен асистент. От 2012 г. е доктор. Преподава Общо земеделие и Хербология. Участвал е основно в извеждането на занятия на 7 специалности от бакалавърски курс на обучение и 2 магистърски курса. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на аграрните технологии, прилагане на съвременни методи в земеделието, проучването на нови възможности за употреба на хербициди в селското стопанство. Участвал е в 1 национален научен проект и в 2 вътрешни проекта. Написал е 30 статии.

Гл. ас. д-р Аньо Митков

КАТЕДРА „РАСТЕНИЕВЪДСТВО“
(1946 – 2015)

Катедра „Растениевъдство“ е основана през 1946 година.

Първият ръководител на катедрата е проф. Павел Попов, който едновременно е избран и за декан на Агрономическия факултет.

Първият асистент в катедрата е Георги Койнов, като след това последователно са привлечени бъдещите професори Георги Стайков, Михаил Маслинков, Венелин Топалов, Марин Пехливанов, Иван Дечев, Киро Костов, Асен Илиев, Димитър Атанасов и Димитър Колев.

Седем години след създаването на катедрата Д. Колев и Г. Стайков защитават първите кандидатски дисертации не само за Висшия селскостопански институт, а и за страната.

В катедра „Растениевъдство“ се обучават студенти от всички факултети на Аграрния университет. Учебната работа обхваща дисциплините Растениевъдство, Лечебни, ароматни и вкусови растения, Биологични основи на растениевъдството, Окачествяване и съхраняване на зърното, Памукопроизводство, Тютюнопроизводство, Биологично полско и фуражно производство, Фуражно производство, Ливадарство и фуражно производство, Тревни смески.

За пръв път в страната е организиран курс по „Методика на преподаване на растениевъдните дисциплини“. В него се подготвят преподаватели с правоспособност да преподават тези дисциплини в селскостопанските техникуми.

В катедрата работят и професорите Асен Илиев, Димитър Атанасов и Пано Топалов.

За първи път във ВСИ в катедрата се обучава аспирант (Димитър Колев) и се защитава първата дисертация за доктор на селскостопанските науки в България (Георги Койнов).

През периода 1953–1962 г. академик П. Попов заема длъжнос-тите зам. ректор и ректор на ВСИ.

Тази позиция са заемали и други членове от катедрата – проф. Костов и доц. Москов. Зам. ректори са били проф. Койнов, проф. Стайков, проф. Колев, проф. Янков и доц. Терзиев, а в момента (вече два мандата) и проф. Янчева.

Центърът за продължаващо обучение към университета в продължение на два мандата се ръководи също от член на катедрата – доц. Т. Георгиева.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА

Акад. дсн Павел Попов	(1946–1963)
Проф. дсн Георги Койнов	(1964–1971)
Проф. дсн Янка Якимова	(1971–1975)
Проф. дсн Георги Койнов	(1976–1984)
Проф. д-р Киро Костов	(1984–1991)
Доц. д-р Георги Москов	(1991–1994)
Проф. д-р Борис Янков	(1994–1998)
Доц. д-р Живко Терзиев	(1999–2003)
Доц. д-р Иван Янчев	(2004–2011)
Проф. д-р Радка Иванова	(2012–2015)

И днес катедрата продължава да се утвърждава в преподавателската и научната дейност.

През 2012 г. на 15-16 ноември катедрата организира и проведе международна научна конференция по случай 110 години от рождението на академик Павел Попов „Състояние и тенденции за развитие на растениевъдната наука“, а на 28-30 май през 2013 г. заедно с Университета по хранителни технологии и Воронежкия държавен университет проведохме международна научна конференция „Състояние и тенденции на развитието на производството и преработката на етерично-маслените култури в България и Русия“.

СПИСЪК НА ВСИЧКИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ, РАБОТИЛИ ОТ ОСНОВАВАНЕТО ДО МОМЕНТА В КАТЕДРАТА

Акад. дсн Павел Попов, проф. дсн Георги Койнов, проф. дсн Георги Стайков, проф. дсн Михаил Маслинков, проф. дсн Венелин Топалов, проф. д-р Иван Дечев, проф. дсн Киро Костов, проф. дсн Димитър Колев, проф. дсн Асен Илиев, проф. д-р Пано Топалов, проф. дсн Димитър Атанасов, проф. д-р Марин Пехливанов, проф. дсн Дико Деков, проф. д-р Христо Коеджиков, проф. дсн Янка Якимова, проф. дсн Марин Узунов, доц. д-р Станка Калайджиева, гл. ас. Вера Кълбова, доц. д-р Георги Парушков, доц. д-р Радка Димова, гл. ас. д-р Ради Раднев, доц. д-р Севдалина Стоянова, доц. д-р Иван Димитров, гл. ас. д-р Никола Бъркалов, доц. д-р Вълчо Желязков, гл. ас. Кирилка Славчева, гл. ас. д-р Никола Петков, доц. д-р Георги Москов, проф. д-р Борис Янков, проф. д-р Христина Янчева, проф. д-р Радка Иванова, доц. д-р Живко Терзиев, доц. д-р Тоня Георгиева, доц. д-р Иван Янчев, доц. д-р Танко Колев, доц. д-р Нуреттин Тахсин, доц. д-р Ваня Делибалтова, доц. д-р Христофор Кирчев, доц. д-р Живко Тодоров и гл. ас. д-р Атанас Севов

ИЗТЪКНАТИ И ИЗВЕСТНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ

Акад. дсн Павел Попов, проф. дсн Георги Койнов, проф. дсн Георги Стайков, проф. дсн Михаил Маслинков, проф. дсн Венелин Топалов, проф. д-р Иван Дечев, проф. дсн Киро Костов, проф. дсн Димитър Колев, проф. дсн Асен Илиев, проф. д-р Пано Топалов, проф. дсн Димитър Атанасов, проф. д-р

Членовете на катедра „Растениевъдство“

Марин Пехливанов, проф. д-р Христо Коеджиков, проф. дсн Янка Якимова, проф. д-р Борис Янков

БРОЙ ПРЕПОДАВАТЕЛИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

През последните 5 години катедра „Растениевъдство“ е една от най-големите в Агрономическия факултет. Състав: 11 преподаватели, 3 професори, 7 доценти и 1 главен асистент.

БАЗА НА КАТЕДРАТА

Катедра „Растениевъдство“ разполага с научна експериментална база от 9 da, оранжерия към нея, един от най-добрите сортименти за учебна дейност, където студентите могат да видят всички изучавани от тях растения, разновидностите им и техните сортове.

Катедрата притежава 5 учебни зали, снабдени с необходимите за учебния процес апарати, микроскопи, електронни везни и др., 4 стационарни мултимедии, 2 подвижни мултимедии и научна лаборатория.

ПРЕПОДАВАНИ ДИСЦИПЛИНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Учебната работа в катедра „Растениевъдство“ обхваща основните дисциплини Растениевъдство, Зърнопроизводство, Технически култури, Лечебни, ароматни и вкусови растения, Биологични основи на растениевъдството, Окачествяване и съхраняване на зърното, Тютюнопроизводство, Картофопроизводство, Биологично полско и фуражнопроизводство, Фуражно производство, Ливадарство и фуражно производство, Тревни смески.

• В последните 5 години преподаватели от катедрата ръководят 2 магистърски курса по Растениевъдна продукция и Лечебни, ароматни и вкусови растения.

• Преподавателите от катедрата участват в извеждането на лекции и упражнения в 17 магистърски курса, 2 от които са международни. Катедрата участва в програма *Еразъм* с 4 разработени курса за обучение на чужди студенти.

• Изнасяне на лекции в чужбина

Преподаватели от катедрата изнасят лекции в реномирани университети във Франция, Гърция, Италия, Турция, Австрия, Гърция, Полша и др. страни от Европейската общност.

ПРОВЕДЕНИ СПЕЦИАЛИЗАЦИИ

Преподавателите от катедрата са провели над 20 специализации по света (Италия, Китай, Холандия, Англия, Израел, Испания, Франция и др.).

НАУЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ, В КОИТО СЕ ИЗВЪРШВА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Научните интереси в катедрата са свързани с осъвременяване на различни звена от технологията на твърда и обикновена пшеница, тритикале, овес, рапица, лавандула, слънчоглед, нахут, царевица, памук, лен, тютюн и др.

Изпитване на сортове от световната селекция и внедряването на най-подходящите за условията в България.

Проблемите със замърсяването на растителната продукция с тежки метали, възможности и начини за фиторемедиация в промишлено замърсени райони.

Начини за стимулиране чрез биологично активни вещества, листни торове, лазерни и радиоактивни лъчения за повишаване на продуктивността и качеството на продукцията при овес, босилек, рапица, пшеница, кориандър, люцерна, грах и др.

Повишаване на генетичното разнообразие, подобряване на съществуващия генофонд.

Проблеми, свързани с многогодишни житни и бобови фуражни треви, устойчиво управление на ливади и пасища и др.

ОБЩ БРОЙ ПУБЛИКАЦИИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

В резултат на тази научноизследователска дейност през последните 5 години членовете на колектива са публикували 137 научни труда – 72 броя на чужди езици, 32 броя са в списание с импакт фактор, 66 в рецензирани списания и 39 в други списания.

Издадени книги, учебници, ръководства и др. през последните 5 години

В последните 5 години са издадени 3 учебника по растениевъдство, 4 ръководства, 3 монографии, 7 книги, от които 1 на английски език.

РАЗРАБОТЕНИ ПРОЕКТИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Катедрата има реализирани общо 44 научноизследователски проекта. От тях 16 са към НИЦ на Аграрния университет – Пловдив, 7 са национални, 6 – международни.

ОБУЧАВАНИ И ЗАЩИТИЛИ ДОКТОРАНТИ – БЪЛГАРСКИ И ЧУЖДЕСТРАННИ

В катедрата има защитили 21 докторанти, а 4 са в период на обучение. От тях 2 са от Конго, 1 от Египет и 5 от Казахстан.

ОСЪЩЕСТВЕНИ ВНЕДРЯВАНИЯ И ВРЪЗКИ С ПРАКТИКАТА

Преподавателите от катедрата участват в изнасянето на лекции на производители по различни мерки – 111, 112, 114, дават консултации, участват в огледи на застрахователни компании, при дела в съда при земеделски спорове.

Катедрата поддържа връзки с редица фирми, свързани със земеделската практика, като: „Рапуул“ (Германия), „Шенгли Пауър Юпон“ ЕООД, „Русгазинженеринг“ ООД (България), „Екофол“, „Пионер“, „Фарин“, „Агроном“, PRO. SE. ME (Испания).

В тази връзка имаме сключени 22 външни договора с тези фирми.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „РАСТЕНИЕВЪДСТВО“

Проф. д-р Радка Иванова

Проф. д-р Радка Велева Иванова
Ръководител на катедра „Растениевъдство“

Родена е на 18.10.1954 в с. Лозарево, област Бургас. Завършва специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1979 година. От 1989 г. е асистент, от 1991 г. – старши асистент, а от 1999 г. – главен асистент. През 2000 г. става доцент, а от 2013 г. е професор. В момента е ръководител на катедра „Растениевъдство“ (2012–2015). Била е член на УС към НИЦ на АУ – Пловдив (2008–2011); председател на Атестационната комисия на факултета по агрономство (2008–2011); член на Контролния съвет (2002–2005); член на Факултетния съвет към факултета по агрономство (1999–2013); председател на Комисията по етика към АУ (2013–2015); член на Учебно-методичния съвет към Центъра за магистранти и докторанти при АУ (2013–2015); експерт на НАОА (2013). Преподава следните дисциплини: Растениевъдство – I част, Растениевъдство – II част, Технически култури, Лечебно-ароматни и вкусови растения, Биологично отглеждане на лечебно-ароматни и вкусови растения. Ръководи магистърски курс „Растениевъдна продукция“ (задочно обучение ДПН/ДОВО) и участва в други три магистърски курса. По програма *Еразъм* извежда занятия пред чуждестранни студенти по дисциплината „Plant productions and industrial crops“. Провела е специализация в Университета в Перуджа – Италия, по програма „Темпус“ (1996). Научната ù дейност е свързана основно с изследвания, касаещи актуализиране на технологични моменти в отглеждането на нови сортове и хибриди рапица и лен**;** изпитване на наши и интродуцирани сортове и хибриди рапица и лен; облъчване на семената с лазерна енергия за повишаване на продуктивността и качеството на получената продукция от рапица за семена и зелена маса, памук и лен; екологични проблеми на земеделието; отглеждане на рапица; етерично-маслени, влакнодайни, житни и др. маслодайни култури в промишлено замърсени райони и начини на извличане/натрупване на тежките метали в растенията; уплътнено използване на земята – тритикале, ръж, смески с грах, фъстъци. Била е научен ръководител на трима докторанти – 2 от България и 1 от Казахстан. Ръководи 1 международен проект („Sustainable and Integrated Rural Development for Bulgaria“ S. I. Ru. De. B. – Италия (1998–2000). Участва в още 2 международни проекта: „Trainingcenter of environmental professions“, съвместен проект по двустранно сътрудничество между Министерството на образованието на Република Гърция и Република България (2002–2005) – BIOLOGICAL–AGRICULTURAL TRAINNIG, и „Training center of environmental professions“, съвместен проект по двустранно сътрудничество между Министерството на образованието на Република Гърция и Република България (2002–2005) – AGRO–TOURISM. Работи по преквалифициране на безработни, извеждане на лекции по въпросите на органичното земеделие. Участва в 4 национални научни проекта. Участва и в разработването на националната програма „Развитие на алтернативни източници за производство на биогорива в България за периода 2009–2013 година“. Ръководител на 12 външни внедрителски проекта с различни международни и наши фирми. Общият ù брой статии е 134, съавтор е в 9 учебника и ръководства за упражнения, 3 учебни помагала и 1 книга. Издава 3 монографии, свързани с отглеждането на рапицата в България. Членува в две престижни международни организации (Световната асоциация I.A.E.R.T. по селски туризъм и Balkan Environmental Association – B.EN.A.).

Проф. д-р Христина Янчева

Проф. д-р Христина Георгиева Янчева

Родена е на 07.12.1958 г. в гр. Тополовград, област Хасково. Завършва специалност Лозаро-градинарство във ВСИ – Пловдив през 1982 година. От 1983 до 1986 г. е редовен докторант по фуражно производство. През 1987 г. е назначена за асистент по фуражно производство в катедра „Растениевъдство“, от 1987 е ст. асистент, а от 1989 г. – гл. асистент. Научното звание доцент получава през 1997 г., а академичната длъжност професор – през 2011 година.

Доц. д-р Танко Колев

В периода 1999–2007 г. е избрана за зам. декан на Агрономическия факултет, а от 2007 до 2015 г. е зам. ректор, като в периода 2013–2014 г. изпълнява длъжността Ректор на Аграрния университет. От 1999 г. е член на Академичния съвет и на Факултетния съвет на Агрономическия факултет, член на Учебно-методичния съвет към Центъра за магистри и докторанти (2013–2015); институционален координатор по програма *Еразъм* (2007–2013), LEAR (Legal Entity Appointed Representative) за АУ в Европейската комисия по образование и наука от 2007 година. Била е член на научните съвети на Института по фуражите – Плевен и Института по планинско животновъдство и земеделие – Троян. Участвала е в работни групи към МОН и МЗХ при разработване на различни стратегии и като експерт към НАОА и НАЦИД.

Преподава дисциплините Фуражно производство, Ливадарство и фуражно производство, Тревни смески и Биологично отглеждане на полски и фуражни култури на студентите от редовно и задочно обучение в ОКС „Бакалавър“. Участва в 7 магистърски курса. Преподава дисциплината Forage crops на студенти по програма *Еразъм*. По същата програма е изнасяла курс от лекции по фуражно производство в университети в Казахстан, Гърция, Турция и др. Специализирала е в САЩ (1992), Италия (1993), Англия (1993, 1995, 1996, 1997), Швейцария (2002, 2003), Германия (2004), Холандия (2005), Норвегия (2010). Научната ù дейност е свързана с изследвания, свързани с проучвания върху многолистни люцерни, устойчиво управление на ливадите и пасищата и биологично производство на различни фуражни култури. Ръководила е 3 български и 4 чуждестранни докторанти. Участвала е в 15 международни проекта, финансирани по различни програми, като на 7 от тях е била ръководител. Участвала е в 4 национални проекта и на 2 от тях е била ръководител.

Участвала е в колектива, създал сорт люцерна „Многолистна 1“, за който е издаден Патент за оригинален сорт люцерна № 10275. Взела е участие в разработване на „План за управление на резерват Калиакра“ (1997, МОСВ, БШОПБ) и на „План за управление на Национален парк Пирин“ (2003, МОСВ, БШПОБ). Публикувала е самостоятелно и в съавторство 96 статии. Участвала е в написването на 6 учебника, 4 учебни помагала, 1 монография, 4 книги на български език, 1 на английски и 1 друга, издадена на 6 езика (български, английски, гръцки, турски, унгарски и испански).

Наградена е с Юбилеен знак на Западнопоморанския университет в Шчечин, Полша за принос в утвърждаването на сътрудничеството между двата университета.

Членува в EGF (European grassland federation) и ISLE network (Innovation in the teaching of sustainable development in life sciences in Europe). Член на редакционните колегии на две международни списания: *Journal of Central European Agriculture* и *Journal of Tekirdag Agricultural Faculty.*

Доц. д-р Танко Пеев Колев

Роден е на 10.08.1959 г. в гр. София. Завършва специалност Агрономство – Полевъдство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1984 година. През периода 1985–1994 г. работи като научен сътрудник в Института по памука и твърдата пшеница в гр. Чирпан. От 1985 г. е научен сътрудник III степен, от 1987 г. – научен сътрудник II степен, от 1990 г. – научен сътрудник I степен. От 1994 г. е асистент в катедра „Растениевъдство“ при ВСИ – Пловдив, от 1995 г. е старши асистент, а от 1996 г. – главен асистент. През 2002 г. става доцент. От 1994 г. е доктор. Бил е член на Факултетния съвет (2004–2007). Преподава Растениевъдство и Полски култури на редовни и задочни студенти от факултетите по Агрономство, Растителна защита, Агроекология, Лозаро-градинарство и Аграрна икономика през периода 1994–2015 г. и във ВУЗК към ВСИ – Пловдив от 1995 г. до 1997 година. Участва в Държавни изпитни комисии по провеждане на държавен писмен и държавен практически изпит на специалностите по Обща агрономия, Тропично и субтропично земеделие. През периода 1990–1994 г. е участвал в Комисията по биологично изпитване и регистрация на фитофармацевтични препарати в Национална служба за растителна защита, карантина и агрохимия към Министерството на земеделието и горите, София. Участва в 3 магистърски курса. Провел е специализация в Казахстан (1990). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на аграрните технологии на полските култури. Бил е научен

ръководител на 2 докторанти. Участвал е в 1 международен научен проект и в 18 национални, като на 4 от тях е бил ръководител. Съавтор е при разработването на три технологии: „Усъвършенствана промишлена технология за производство на твърда пшеница“ (1985), „Актуализирана промишлена технология за производство на твърда пшеница“ (1990), „Технология за отглеждане на твърда пшеница“ (1995). Общият му брой статии е 110, съавтор е в 3 учебника и 3 учебни помагала. Внедрени технологии – 4. Членувал е в EWRS (1987–1992).

Доц. д-р Тоня Георгиева

Доц. д-р Тоня Добрева Георгиева

Родена е на 29. 04. 1961 г. в гр. Елена, област Велико Търново. През 1984 г. завършва Аграрния университет – Пловдив (ВСИ), специалност Растителна защита. От 1986 г. е асистент, от 1988 г. – старши асистент, а от 1992 г. – главен асистент. През 2002 г. става доцент. През 1996 г. защитава дисертация и придобива научната и образователна степен „доктор“. От 2001 до 2008 г. е заместник-директор, а от 2008 до 2015 г. – директор на Център за продължаващо обучение към АУ. Член е на Факултетния и Академичния съвет. Преподава дисциплините Растениевъдство, Биологични основи на растениевъдството, Интензивни технологии, Окачествяване и съхранение на зърно, Лечебни, ароматни и вкусови растения, Методика на обучението по селскостопански дисциплини, Нагледни и технически средства за обучение. Участва в магистърски курс „Биологично производство на лечебни, ароматни и вкусови растения“, ръководи магистърски курс (редовна форма) „Растениевъдна продукция“. Изнасяла е лекции в Испания, Холандия, Чехия, Франция. Има проведени специализации в Израел (1996) и Франция (1997). Научната ù дейност е свързана главно с технология на отглеждане на полски култури, основно овес, ориз и др., а така също и с дидактическите системи за обучение в областта на селското стопанство. Под нейно ръководство е защитил 1 докторант, а друг в момента се обучава. Участвала е в 4 международни проекта и 10 национални, на два от които е ръководител. Ръководи и 3 вътрешно-институтски проекта, финансирани от Националния фонд за научни изследвания. В областта на растениевъдството има публикувани 83 статии, 1 технология и 7 учебни помагала (учебници и учебни ръководства), а в областта на методиката на обучението по селскостопанските дисциплини има 27 статии и 5 учебни помагала. Активен член на международната организация ENTER *(European network of learning and teaching in agriculture and rural development),* в която е заместник-президент (2010–2014) и генерален секретар от 2014 година.

Доц. д-р Нуреттин Тахсин Тахсин

Роден е на 05.12.1965 г. в с. Кременец, област Кърджали. Завършил е специалност Агроинженерство – Полевъдство в Аграрен университет – Пловдив през 1991 година. От 1997 г. е асистент, от 2000 г. – старши асистент, а от 2003 г. – главен асистент. През 2007 г. става доцент. От 2003 г. е доктор. Член е на Факултетния съвет на Агрономическия факултет от 1999 г. досега и на Академичния съвет от 2003 г. досега. Преподава следните дисциплини: Растениевъдство I част (зърнено-житни култури и зърнено-бобови култури), Растениевъдство II част (технически култури), Лечебни, ароматни и вкусови растения, Окачествяване и съхранение на зърното и Окачествяване и съхранение на растителна продукция. Ръководител на магистърски курс „Лечебни, ароматни и вкусови растения“ (задочно обучение), участник в други 3 магистърски курса. По програма *Еразъм* извежда занятия пред чуждестранни студенти по дисцип-лината Лечебни, ароматни и вкусови растения. Изнася лекции в университети в Испания, Унгария и Турция. Специализирал е в Испания (2002, 2004, 2006, 2007, 2008, 2010, 2012), Гърция (2006, 2008, 2010, 2012), Турция (2004, 2006, 2009, 2011, 2014) и Унгария (2011). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на аграрните технологии при слънчогледа и тютюна, проучване на високоолеинови хибриди слънчоглед и нови технологии при отглеждане на ориенталски тютюни. Бил е научен ръководител на 3 докторанти. Участвал е в 4 международни научни проекта, като на един от тях е бил ръководител, и в 12 национални. Общият му брой статии е 80, съавтор е на 1 учебник, 2 учебни помагала и 1 книга.

Доц. д-р Нуреттин Тахсин

Доц. д-р Иван Янчев

Член е на Управителния съвет на Регионалната земеделска камара – Пловдив, член е на Управителния съвет на Националната асоциация за трансфер на технологии, член е на Редакционните колегии на *Journal of Namik Kemal University* (Текирдаг, Турция) и *Trakya University Journal of Natural Sciences* (Одрин, Турция).

Доц. д-р Иван Христов Янчев

Роден е на 14.05.1959 г. в град Елхово. Завършва ВСИ – Пловдив, специалност Инженер-агроном, през 1985 година. От 1986 г. е асистент, 1989 г. – ст. асистент, 1992 г. – гл. асистент, 2002 г. – доцент. От 1997 г. е доктор. Бил е ръководител катед-ра в периода 2004–2012 година. Преподавани дисциплини: Растениевъдство, Лечебни, ароматни и вкусови растения, Тропично земеделие. Участва в 5 магистърски курса. Специализирал е в Холандия (1993) и Израел (1999–2000). Област на научна дейност – житни, технически, етерично-маслени растения. Защитили докторанти – трима. Участие в 1 национален проект. Поддържани сортове – „Тракия“ и „Юбилеен“. Общ брой статии – 112. Автор е на 3 учебника и 5 учебни помагала.

Доц. д-р Ваня Делибалтова

Доц. д-р Ваня Атанасова Делибалтова

Родена е на 16.01.1969 г. в град Елхово. Завършва специалност Полевъдство във ВСИ – Пловдив през 1992 година. През периода 1998–2001 г. е редовен докторант към катедра „Растениевъдство“ при АУ – Пловдив. От 2002 г. е асистент, 2003 г. – старши асистент, 2005 г. – главен асистент. През 2011 година е доцент.

От 2008 до 2011 г. е член на Академичния съвет, а в периода 2005–2015 г. е член на Факултетния съвет на АФ при АУ – Пловдив. Преподава Растениевъдство и ЛАВР на студентите от различни специалности (АДГ, АЛСПЗ, АИнж и П). Научната ù дейност е свързана с продуктивност и качество на различни сортове памук, отглеждани в условия на атмосферно и почвено замърсяване с тежки метали; акумулиране и разпределение на Cu, Zn, Cd и Pb във вегетативните и репродуктивните органи на памук, лен, коноп, царевица и чумиза; торене на обикновена и твърда пшеница; продуктивност и качество на сортове лен, пшеница, памук и рапица; агробиологично проучване на нови хибриди царевица и перспективни сортове и линии тютюн; изпитване на някои хербициди и хербицидни комбинации върху заплевеляността и продуктивността при обикновена пшеница и рапица; облъчване на семена от влакнодайни култури – памук; изпитване на растежни регулатори при царевица, лен, рапица, твърда пшеница и люцерна; основни технологични аспекти при отглеждане на кориандър. Участва в 4 научни проекта, като на 1 е била ръководител. Общият ù брой статии е 75, съавтор е на 1 учебник и 2 учебни помагала.

Доц. д-р Христофор Кирчев

Доц. д-р Христофор Кирчев Кирчев

Роден е на 30.05.1968 г. в гр. Добрич. Завършил е специалност Агроинженерство – Полевъдство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1993 година. През 1993–1995 г. работи като агроном в Земеделска кооперация с. Дъбовик, област Добрич. През 1995 г. започва работа като преподавател в Професионална гимназия по земеделие „Т. Рачински“ в гр. Генерал Тошево, област Добрич. От 1996 до 2002 г. е старши асистент (научен сътрудник) в Добруджански земеделски институт – гр. Генерал Тошево към Селскостопанска академия, София. През периода 2002–2006 г. е редовен докторант в катедра „Растениевъдство“ при Аграрен университет – Пловдив. От 2006 г. е асистент, 2008 г. – старши асистент, 2009 г. – главен асистент. През 2012 г. става доцент. От 2006 г. е доктор. Преподава следните дисциплини: Растениевъдство, Тютюнопроизводство, Полски култури. Участва в два магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждал занятия по дисциплината Cereal and legume crops. Специализирал е в Испания (2004) и в Китай (2010). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на растениевъдството. Участвал е в 2 международни научни проекта и в 4 национални. Общият му брой статии е 84, автор и съавтор е в 1 учебник и 1 учебно помагало. Членува в междуна-

родните организации B.EN.A (Balkan Environmental Association) и EUCARPIA (European association for research on plant breeding).

Доц. д-р Живко Михайлов Тодоров

Доц. д-р Живко Тодоров

Роден е на 24.12.1979 г. в гр. Габрово. Завършил е бакалавърска степен през 2001 г., специалност Агрономство – Полевъдство, и магистърска степен по специалност Растителна защита през 2002 година в Аграрен университет – Пловдив. Защитава дисертация за получаване на научно-образователна степен „доктор“ на тема: „Възможности за отглеждане на рапица в промишлено замърсен район“ (2008). От 2009 г. е асистент в катедра „Растениевъдство“, от 2011 г. – главен асистент, а от 2015 г. – доцент. Преподава следните дисциплини: Растениевъдство I част (зърнено-житни и бобови култури), Растениевъдство II част (технически култури), Лечебни, ароматни и вкусови растения. Научната му дейност е свързана основно с изследване в областта на актуализиране на технологични моменти в отглеждането на нови хибриди рапица; проучване на начина на извличане и натрупване на тежки метали при сафлор и рапица, отглеждани в промишлено замърсен район. Участвал е в 14 проекта – 2 национални, 1 вътрешен и 11 по външни договори. Общият му брой статии е 43, съавтор е на 1 учебно ръководство.

Гл. ас. д-р Атанас Севов

Гл. ас. д-р Атанас Севов

Роден е на 21.04.1976 г. в гр. София. Завършва специалност Обща агрономия в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 2002 година. От 2008 г. е асистент, 2012 г. – главен асистент. През 2011 г. защитава докторска дисертация. Член е на Факултетния съвет на ФА. Преподава следните дисциплини: Фуражно производство, Ливадарство, Тревни смески. Участва в 3 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти е извеждал занятия по дисциплините Фуражно производство и Ливадарство. Специализирал е в Китай (2010), Турция (2013) и Холандия (2014). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на фуражното производство, ливадарството и захарната царевица. Участвал е в 1 международен и 4 национални проекта, като на един от тях е бил оперативен ръководител. Автор е на „Технология за производство на захарна царевица“. Общият му брой статии е 24, съавтор е в 1 учебно помагало. Членува в международната организация EUCARPIA.

КАТЕДРА „ФИЗИОЛОГИЯ НА РАСТЕНИЯТА И БИОХИМИЯ“
(1963 – 2015)

До 1963 г. дисциплината „Физиология на растенията“ се води от състава на катедрата по земеделска ботаника с метеорология, основана през 1946 година. От 1963 г. се обособява катедра „Физиология на растенията с метеорология“, с ръководител проф. Кирил Киряков (до 1976 г.). Под това наименование катед-рата съществува до 1989 г., когато от нея се отделя дисцип-лината Метеорология и от този момент катедрата остава като самостоятелна катедра „Физиология на растенията“ във факултет Полевъдство при Аграрния университет – Пловдив.

През 2001 г., след обединяване с колектива, водещ дисциплината Биохимия, катедрата е преименувана в катедра по „Физиология на растенията и биохимия“. Тя е една от основните биологични катедри в състава на Агрономическия факултет.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА

Проф. д-р Кирил Киряков	(1962–1976)
Проф. дсн Атанас Торев	(1976–1989)
Доц. д-р Васил Керин	(1991–1999)
Доц. д-р Калин Иванов	(2000–2003)
Проф. д-р Малгожата Берова	(2004–2008)
Проф. д-р Андон Василев	(2008–2015)

СПИСЪК НА ВСИЧКИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ, РАБОТИЛИ ОТ ОСНОВАВАНЕТО ДО МОМЕНТА В КАТЕДРАТА

Проф. д-р Кирил Киряков; проф. дсн Атанас Торев; проф. д-р Драган Драганов; проф. д-р Мария Гюрова; проф. дсн Лила Бозова; проф. д-р Борис Пеев; ст.н.с. д-р Васю Васев; доц. д-р Тодорка Илиева; доц. д-р Димка Милева; доц. д-р Валентин Колев; доц. д-р Васил Керин; доц. д-р Калин Иванов; проф. д-р Нанко Попов; проф. д-р Андон Василев; проф. д-р Малгожата Берова; доц. д-р Невена Стоева; доц. д-р Златко Златев; гл. ас. д-р Любка Колева; гл. ас. д-р Мирослава Каймаканова; гл. ас. д-р Веселин Петров

ПОМОЩЕН ПЕРСОНАЛ, РАБОТИЛ В КАТЕДРАТА

Мария Байкушева, Атанаска Трифонова, Фанка Муратева, Галина Колева, Екатерина Минчева, Мария Нечева, Йорданка Стоянова, Таня Андреева, Галя Чокотлиева, Христина Ходжева, Снежана Младенова, Кирил Маринков

ИЗТЪКНАТИ И ИЗВЕСТНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ

Проф. д-р Кирил Киряков – Организатор на експериментална база по царевицата към ВСИ – Пловдив. Изградил е най-добрата материално-техническа база на катедрата навремето – голямо опитно поле, полска лаборатория, оранжерийни площи. Създател е на нови сортове царевица. Носител на високото звание „Заслужил деятел на науката“. Бил е декан на Агрономическия факултет.

Проф. дсн Атанас Торев – Разработва метод за създаване на биопродукти с участието на гъбен мицел. Създател и ръководител на Лаборатория по микология.

БРОЙ ПРЕПОДАВАТЕЛИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

През последните 5 години в катедрата работят – и са работили – проф. д-р Андон Василев, проф. д-р Малгожата Берова, проф. д-р Нанко Попов, доц. д-р Невена Стоева, доц. д-р Калин Иванов, доц. д-р Златко Златев, гл. ас. д-р Любка Колева, гл. ас. д-р Мирослава Каймаканова и гл. ас. д-р Веселин Петров.

БАЗА НА КАТЕДРАТА

Научната инфраструктура на катедрата включва климатични боксове с помощна лаборатория, научна лаборатория по физиология на растенията, научна лаборатория по биохимия на растенията и оранжериен комплекс, снабдени с модерно научно оборудване: апарати за определяне на листния газов обмен на растенията, апарат за определяне хлорофилната флуоресценция, апарати за газова и течна хроматография, апарат за определяне на водния потенциал на растенията, съвременни спект-рофотометри и др.

ПРЕПОДАВАНИ ДИСЦИПЛИНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

В катедра „Физиология на растенията и биохимия“ се обучават студенти от основните факултети на Аграрния университет – Агрономически, Лозаро-градинарски, РЗ и ЕООС. Учебната работа обхваща следните дисциплини, преподавани в степените „Бакалавър“ и „Магистър“: Физиология на растенията, Биохимия на растенията, Биохимия на животните, Физиологична

екология на растенията, Растежни регулатори, Фиторегулация, Следберитбена физиология, Физиология на семената, Ензимология, Физиология на полските култури, Физиология на зеленчуковите култури, Биологични аспекти на минералното хранене на растенията, Качество на растениевъдната продукция, Хранителна биохимия.

• **Магистърски курсове, организирани и ръководени от преподаватели в катедрата през последните 10 години**

МК „Фиторегулация и минерално хранене“; МК „Минерално хранене и торене“; МК „Агрохранителни технологии и биотехнологии“; МК „Хранителни качества и съхранение на продуктите от конвенционалното и биологично земеделие“.

• **Участие на преподаватели в магистърски курсове и по програма *Еразъм* през последните 10 години**

Преподаватели от катедрата участват още в следните магистърски курсове: „Растениевъдна продукция“; „Селекция и семепроизводство“; „Посевен и посадъчен материал“; „Агробизнес“; „Селекция и семепроизводство“; „Декоративни растения и ландшафт“; „Plant medicine“.

По програма *Еразъм* в катедрата „Физиология на растенията и биохимия“ са обучавани студенти от Полша, Португалия, Хърватска, Гърция, Италия, Казахстан по дисциплините: Физиология на растенията, Следберитбена физиология, Растежни регулатори, Ензимология, Физиологична екология на растенията.

• **Изнасяне на лекции в чужбина**

Проф. д-р Андон Василев – изнасял е лекции в Португалия, Полша, Чехия и Белгия; проф. д-р Малгожата Берова – Гърция, Португалия, Полша; доц. д-р Невена Стоева – Гърция, Португалия, Полша; доц. д-р Златко Златев – Португалия; гл. ас. д-р Мирослава Каймаканова – Португалия, Германия.

ПРОВЕДЕНИ СПЕЦИАЛИЗАЦИИ

Проф. д-р Андон Василев (Португалия, Холандия, САЩ, Белгия); проф. д-р Малгожата Берова (Англия, Полша, Белгия); доц. д-р Невена Стоева (Англия, Белгия); доц. д-р Златко Златев (Португалия, Белгия); гл. ас. д-р Любка Колева (Швеция, Белгия); гл. ас. д-р Мирослава Каймаканова (Португалия, Германия, Белгия, САЩ); гл. ас. д-р Веселин Петров (Италия, Белгия, Германия, Швейцария).

НАУЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ, В КОИТО СЕ ИЗВЪРШВА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Тематиката на основните научни изследвания е:

• Физиологичен отговор на растенията към различни стресови фактори на средата (засушаване, засоляване, високи температури, тежки метали и др.) и възможности за подбор на толерантни генотипове при основните селскостопански култури;

• Възможности за регулиране на растежа, развитието и минералното хранене на растенията чрез самостоятелно и комбинирано приложение на растежни регулатори и листни торове;

• Качество на растениевъдната продукция в зависимост от различни екологични и технологични фактори;

• Разработване и приложение на растителни тестове за оценка на токсичността и биологичното качество на земеделски почви, подложени на антропогенен риск.

През последните 10 години колективът на катедрата по физиология на растенията и биохимия е съсредоточил своите научни изследвания основно върху актуалния проблем за толерантността на селскостопанските растения към различни стресови фактори, както и възможността за намаляване на отрицателното им действие чрез използване на растежни регулатори, листни торове и продукти за растителна защита с разширено физиологично действие. Изследванията се провеждат в рамките на научни проекти, финансирани от международни, национални и университетски програми и фондове, както и чрез договори с водещи фирми в областта на земеделието като БАСФ, БАЙЕР, Екофол, Дюпон, Пионер и др.

ОБЩ БРОЙ ПУБЛИКАЦИИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Научните публикации за периода 2005–2015 г. са общо 237, от които в списания с импакт фактор – 56. Голяма част от резултатите са публикувани в реномирани международни научни списания като *Plant Biology*, *Biologia Plantarum, Plant Growth Regulation, Journal of Plant Nutrition, Environmental Science and Pollution Research, Biotechnology and Biotechnological Equipment, Journal of Elementology, Emirates Journal of Food and Agriculture, Journal of Central European Agriculture, Journal of Environmental Protection and Ecology* и др. В голяма степен възможността за публикации в реномирани списания се дължи на активното научно сътрудничество на катедрата с колективи от чужбина (Hasselt University, Belgium; New University of Lisbon, Portugal; German National Research Institute for Environment and Health, Germany; Московска селскостопанска академия „К. А. Тимирязев“, Русия и др.)

Членовете на катедра „Физиология на растенията и биохимия“

• Издадени книги, учебници и т.н. през последните 10 години

Учебник по физиология на растенията; Учебник по биохимия; Ръководство по физиология на растенията; Растежни регулатори при селскостопанските растения (учебно помагало); Следберитбена физиология (учебно помагало); Тестове по биология за кандидат-студенти, част първа; Тестове по биология за кандидат-студенти, част втора.

РАЗРАБОТЕНИ ПРОЕКТИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Катедрата е участвала в 10 проекта, от които 2 международни.

ОБУЧАВАНИ И ЗАЩИТИЛИ ДОКТОРАНТИ – БЪЛГАРСКИ И ЧУЖДЕСТРАННИ

Защитили – 5: Георгиос Каранацидис (Гърция), Любка Колева, Мирослава Каймаканова, Уалит Ел Хумрани (САЩ), Димитриус Дзимутидис (Гърция)

Обучавани – 4: Добринка Балабанова, Аделина Харизанова, Наталия Димитрова, Росица Чолакова

ПОСТИЖЕНИЯ – СЕЛЕКЦИОНИРАНИ СОРТОВЕ, СЪЗДАДЕНИ И ПОДОБРЕНИ ТЕХНОЛОГИИ, АВТОРСКИ СВИДЕТЕЛСТВА, ИЗОБРЕТЕНИЯ И ПАТЕНТИ

Получен е патент за изобретение „Средство за намаляване съдържанието на нитрати при зеленчукови и други култури“ с автор проф. д-р Нанко Попов. Продуктът е използван широко в оранжерийното производство.

През периода 2005–2015 г. колективът на катедрата има предимно теоретични постижения при изясняване на актуални за агрономическата практика проблеми, върху които работи. Доказателство за това са получените многобройни цитирания на научни трудове на членовете на катедрата (над 700). Като постижение биха могли да се отчетат и организираните от катедрата

два международни семинара на тема „Стрес при растенията – теоретични и приложни аспекти“ през 2010 и 2012 г., които са посетени и на които са изнесени лекции от водещи учени от Европа като Prof. Reto Strasser (Швейцария), Prof. Jaco Vangronsveld (Белгия) и проф. Иван Тараканов (Русия).

ОСЪЩЕСТВЕНИ ВНЕДРЯВАНИЯ И ВРЪЗКИ С ПРАКТИКАТА

Колективът на катедрата работи по актуални научни проблеми съвместно с водещи фирми в областта на земеделието като БАСФ, БАЙЕР, Екофол, Дюпон, Пионер и др., като допринася за изясняване на физиологичните ефекти на прилаганите продукти за растителна защита; подпомага оценката на толерантността на нови сортове и хибриди чрез физиологични и биохимични индикатори и др.; изнася лекции по актуални теми на практически семинари, работни срещи и др.

Колективът на катедрата допринася за разпространение на новостите в областта на физиологията на растенията в практиката чрез подготовка на научнопопулярни статии за специализирани агрономически списания, предимно за списанието „Растителна защита, торове и семена“.

Издава специализирана литература в помощ на земеделските производители, напр. „Листно хранене“ и „Растежни регулатори“ с автори В. Керин и М. Берова.

НАЦИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ НАГРАДИ

През 2011 г. колективът на катедра „Физиология на растенията и биохимия“ е номиниран в категория „Най-добро научно звено“ от конкурса за научните награди „Питагор“ и достига финалния етап, в който са селектирани 3 звена от страната. Същата година катедрата е наградена от ръководството на Аграрния университет за активна научноизследователска дейност с екскурзия в чужбина (Гърция).

Проф. д-р Андон Василев

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „ФИЗИОЛОГИЯ НА РАСТЕНИЯТА И БИОХИМИЯ“

Проф. д-р Андон Василев Андонов
Ръководител на катедра „Физиология на растенията и биохимия“

Роден е на 09.08.1963 г. в с. Крушаре, област Сливен. Завършва специалност Обща агрономия в Тимирязевската селскостопанска академия в гр. Москва, Русия през 1988 година. От 1992 г. е асистент, 1995 г. – старши асистент, 1998 г. – главен асистент в катедра „Физиология на растенията“ на Аграрния университет – Пловдив. През 2004 г. става доцент, а от 2013 г. е професор в същата катедра. От 1998 г. е доктор по научната специалност Физиология на растенията. От 2008 г. до настоящия момент е ръководител на катедра „Физиология на растенията и биохимия“. Член е на Академичния съвет на Аграрния университет – Пловдив и на Факултетния съвет на Факултета по агрономство. Преподава дисциплините Физиология на растенията и Физиологична екология на растенията в ОКС „Бакалавър“. Ръководи магистърския курс „Минерално хранене и торене“ (задочни студенти) и участва в два други магистърски курса. В ОКС „Магистър“ преподава дисциплините Физиология на полските култури, Биологични аспекти на минералното хранене и Биологични основи на продуктивността и качеството на селскостопанските култури. По програма *Еразъм* извежда лекции с чуждестранни студенти по дисциплините Физиология на растенията и Физиологична екология на растенията. Изнасял е лекции в Португалия, Полша, Чехия и Белгия. Провел е специализации в Холандия (1996), Англия (1997), Португалия (1999–2000), Белгия (2001–2002; 2004–2005) и САЩ (2006). Научната му дейност е свързана с проблема за стреса и адаптацията на растенията. Научен ръководител е на 4 докторанти, от които двама защитили и двама в процес на обучение.

Участвал е в 3 международни научни проекта, като на един е бил научен координатор, и в 8 национални научни проекта към ФНИ, на два от които е бил научен ръководител.

Общият му брой публикации е 95, от които над 20 в международни научни списания. Съавтор на учебник по физиология на растенията и 4 учебни ръководства.

Член е на редколегиите на международни научни списания – *Journal of Agronomy and Crop Science* (2014 –), *Acta Agrobotanica* (2014 –) и *International J. Applied Agricultural Research* (2005 –).

Проф. д-р Малгожата Берова

Проф. д-р Малгожата Ян Моецка-Берова

Родена е на 12.10.1959 г. в град Келце (Полша). Завършва специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1983 година. От 1989 г. е асистент, 1993 г. – старши асистент, 1997 г. – главен асистент. През 2002 г. става доцент, а от 2014 г. е професор. От 1987 г. е доктор. Била е ръководител на катедра „Физиология на растенията и биохимия“ (2004–2007), заместник-декан на Факултета по агрономство (2008–2015), член на Факултетния и Академичния съвет. Преподава следните дисциплини: Физиология на растенията, Физиология на зеленчуковите култури, Растежни регулатори. Участва в 2 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждала занятия по дисциплината Растежни регулатори. Изнасяла е лекции в университети в Полша, Гърция и Португалия. Провела е специализации в Полша (1995) и Белгия (2004). Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на растителната физиология, проучване на физио-логичната реакция на растителни генотипове към стресово въздействие на факторите на околната среда, оценка и подходи за повишаване на тяхната толерантност. Била е научен ръководител на 2 докторанти.

Участвала е в 3 международни научни проекта и в 4 национални.

Общият ù брой статии е 83, съавтор е в 1 учебник, 9 учебни помагала и 1 монография. Член е на редколегията на списание *Folia Horticulturae* и *Acta Scientiarum Polonorum Hortorum Cultus*.

Проф. д-р Нанко Николов Попов

Проф. д-р Нанко Попов

Роден е на 24.08.1947 г. в село Старо Железаре, област Пловдив. Завършил е през 1970 г. Химическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. От 1979 г. е асистент, 1981 г. – старши асистент, 1984 г. – главен асистент, 2000 г. – доцент. От 2011 г. е професор. От 1978 г. е доктор. Бил е ръководител на Централната научноизследователска лаборатория при АУ – Пловдив от 1991 до 2001 година. От 2000 до 2006 г. (закриване на факултета) е декан на факултета „Тропично и субтропично земеделие“, едновременно с това и председател на Научния съвет в същия факултет. От 1991 до 2006 г. последователно е бил член на Факултетния съвет на Агрономически факултет, Лозаро-градинарски факултет, Тропично и субтропично земеделие при АУ – Пловдив. Член на Академичния съвет на АУ – Пловдив през 1991–1995 г.; 1999–2007 г. Преподава следните дисциплини: Биохимия (Биохимия на растенията и Биохимия на животните), Ензимология, Качество на растениевъдната продукция, Въведение в научноизследователския експеримент и технологии, Хранителна биохимия, модули към дисциплината Биохимични основи на агрохранителните технологии. Ръководител на Магистърски курс „Агрохранителни технологии и биотехнологии“ от 2004 до 2010 г. и участник в извеждането на още три магистърски курса. Автор е на магистърски курс „Хранителни качества и съхранение на продуктите от конвенционалното и биологично земеделие“. Бил е на специализация през 1997 г. – 2 месеца в MAIH, Гърция, остров Крит. Областите на научната квалификация, в които работи, са: Биохимия; Регулиране на азотния метаболизъм при растенията (Регулиране на симбиотичната азотфиксация и Регулиране на редукцията и съдържанието на нитрати при растенията); Приложение на регулатори на растежа и микроелементи в процесите на подобряване на качеството на растителната продукция. Бил е научен ръководител на 3 докторанти. Участвал е в 1 международен и 5 национални проекта, като на три от тях е бил ръководител. Автор е на патент за изобретение „Средство за намаляване съдържанието на нитрати при зеленчукови и други култури“ (1997) и съавтор на две авторски свидетелства. Общ брой статии – 75. Съавтор на два учебника („Биохимия на растенията“ и „Биохимия“), съавтор на 2 учебни помагала. Има участия с лекции в симпозиуми, конференции, изложения и други форуми, които популяризират дейността на АУ – Пловдив. От 1993 до 2000 г. участва в изложби с изобретение „Средство за регулиране на нитрати при зеленчукови и други култури (РЕНИ)“, Агра – Пловдивски панаир и АУ – Пловдив. През 2005 г. е удостоен с Почетен знак за заслуги (Академичен съвет на АУ – Пловдив).

Доц. д-р Невена Панчева Стоева

Доц. д-р Невена Стоева

Родена е на 19.05.1948 г. в град Пловдив. Завършва специалност Химия в Пловдивския университет през 1970 година. От 1978 г. работи като химик в катедра „Физиология на растенията“. След защита на докторска дисертация през 1988 г. става ст.н.с. I ст, а по-късно и главен асистент към катедрата.

Била е член на Факултетен съвет, зам. председател на Общото събрание на Факултета по полевъдство, член на Атестационната комисия, Комисията по качеството на факултета по ТСЗ. Преподава следните дисциплини: Физиология на растенията, Следберитбена физиология, Физиология на семената. Участва в 5 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждала занятия по дисциплината Следберитбена физиология. Изнасяла е лекции в университети в Полша, Гърция и Португалия. Провела е специализации в Англия (1994) и Белгия (2004). Научната ù дейност е свързана основно с изследванията в областта на растителната физиология, проучване на физиологичната реакция на растителни генотипове към стресово въздействие на факторите на околната среда, начини за възстановяване на растения, подложени на различни стресови въздействия и повишаване на тяхната толерантност.

Била е научен ръководител на 1 докторант. Участвала е в 2 международни научни проекта и в 4 национални. Общият брой статии е 98, съавтор е в 1 учебник, 8 учебни помагала и 1 монография. Била е член на организационния комитет и редакционната колегията на списание *Journal Central European Agricultural.*

Доц. д-р Златко Златев

Доц. д-р Златко Стоянов Златев

Роден е на 21.07.1965 г. в град Ямбол. Завършва специалност Биология и химия в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ през 1991 година. От 1994 г. е асистент, 1996 г. – старши асистент, 2000 г. – главен асистент. През 2009 г. става доцент. От 2006 г. е доктор. Член на Факултетния съвет на факултета по агрономство. Преподава следните дисциплини: Физиология на растенията, Биохимия, Следберитбена физиология, Неинфекциозни болести. Участва в 3 магистърски курса, а пред чуждест-ранни студенти по програма *Еразъм* е извеждал занятия по дисциплината Физиология на растенията. Изнасял е лекции в Нов университет в Лисабон, Португалия. Провел е специализации в Унгария (1996), Португалия (2004, 2010 и 2015) и Белгия (2009). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на растителната физиология и биохимията, влиянието на различни видове абиотичен стрес, както и върху механизмите за адаптация при растенията. Научен ръководител на 1 редовен докторант. Участвал е в 4 национални проекта и в 2 международни. Общият му брой статии за периода 2005–2015 г. е 52, автор и съавтор на 1 учебник и 3 учебни помагала.

Гл. ас. д-р Любка Вълкова

Гл. ас. д-р Любка Христова Колева-Вълкова

Родена е 1977 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Биология в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ през 2002 г. и магистратура по Растителни биотехнологии в Аграрен университет – Пловдив през 2003 година. От 2010 г. е асистент, а от 2013 г. е главен асистент в катедра „Физиология на растенията и биохимия“. От 2011 г. е доктор. Преподава Биохимия и Ензимология. На студенти по програма *Еразъм* извежда занятия по дисциплината Ензимология. Провела е специализации в Швеция (2004–2005) и Белгия (2008). Научната ù дейност е свързана с изследвания в областта на качеството на растениевъдната продукция, съвременни методи за анализ на вторични метаболити, определяне на остатъчни количества хербициди в растителни продукти и др. Участвала е в 1 международен и 10 национални научни проекта, като на 1 от тях е била ръководител. Общият ù брой статии е 25.

Гл. ас д-р Мирослава Каймаканова

Гл. ас д-р Мирослава Христова Каймаканова

Родена е на 24.07.1980 г. в град Пловдив. Завършва специалност Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 2004 година и магистърски курс в Аграрен университет – Пловдив през 2005 г., специалност Селскостопанска фармация. През 2011 г. защитава докторска степен. От 2011 г. е редовен асистент, а от 2012 г. – главен асистент в катедра „Физиология на растенията и биохимия“. Преподава Физиология на растенията, Следберитбена физиология и Екологична физиология. Пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждала занятия по дисциплините Следберитбена физиология и Екологична физиология. Провела е специализации в Германия (2003), Белгия (2008), Германия (2009), Португалия (2010), САЩ (2011). Научната ù дейност е свързана с изследване на стресови отговори на растенията, реакция на растенията към засоляване на почвата. Участвала е в 5 научни национални проекта и 1 международен проект. Общ брой статии – 13.

Гл. ас. д-р Веселин Петров

Гл. ас. д-р Веселин Петров

Роден е на 26.12.1983 г. в град Сливен. Завършва специалност Молекулярна биология (бакалавър) през 2006 г., а след това Молекулярна биология и биотехнологии (магистър) през 2008 г. в Плов-дивски университет „Паисий Хилендарски“. От 2013 г. е доктор по Молекулярна биология. Работил е като хоноруван асистент през академичната 2013/2014 година в Пловдивски университет, а през август 2014 г. е назначен за главен

асистент към катедра „Физиология на растенията и биохимия“ в Аграрен университет – Пловдив. Преподавал е следните дисциплини: Молекулярна биология, Биохимия на растенията, Биохимия, Окислителен стрес и програмирана клетъчна смърт. Участвал е в провеждането на занятия за 1 магистърски курс. Провел е специализации в Италия (2008–2009), Белгия (2009, 2011–2012), Германия (2009, 2010) и Швейцария (2013). Научната му дейност е свързана основно с молекулярно-биологични, физиологични и биохимични изследвания на растения, подложени на различни форми абиотичен стрес. Участвал е в общо 5 проекта, от които 2 са национални, а останалите 3 – международни. Общ брой издадени публикации – 11, от които 9 са статии в рецензирани научни списания, 2 са глави от книги.

ФАКУЛТЕТ ПО ЛОЗАРО-ГРАДИНАРСТВО
(1950 – 2015)

Декан на ФЛГ
Доц. д-р
Красимир Михов

Зам. декан на ФЛГ
Доц. д-р
Иван Брайков

Факултетът по лозаро-градинарство е създаден през 1950 г. с указ № 382 на Президиума на Народното събрание (обн. ДВ, бр.188 от 10 август 1950 г.), като един от трите факултета в структурата на Висшия селскостопански институт „В. Коларов“ в град Пловдив. Основата на факултета е вече съществуващата специалност Лозаро-градинарство към Агрономо-лесовъдния факултет. Главната отличителна особеност на факултета е, че от създаването си досега няма аналог в други учебни заведения, както в България, така и в други европейски страни.

ДЕКАНИ И ЗАМЕСТНИК-ДЕКАНИ:

ЛОЗАРО-ГРАДИНАРСКИ ФАКУЛТЕТ
КЪМ ВИСШИЯ СЕЛСКОСТОПАНСКИ
ИНСТИТУТ „ВАСИЛ КОЛАРОВ“

1950–1951
Декан Проф. Христо Даскалов
Зам. декан Проф. Минчо Кондарев

1951–1953
Декан Проф. Минчо Кондарев
Зам. декан Проф. Минчо Маринов

1953–1958
Декан Проф. Велко Велков
Зам. декан Доц. Марин Дириманов

1958–1960
Декан Проф. Марин Дириманов
Зам. декан Проф. Пеньо Куртев

1960–1962
Декан Проф. Марин Дириманов
Зам. декан Проф. Пеньо Куртев
Зам. декан Проф. Тодор Муртазов

1962–1964
Декан Проф. Пеньо Куртев
Зам. декан Проф. Тодор Муртазов
Зам. декан Проф. Тодор Матев

1964–1966
Декан Проф. Тодор Муртазов
Зам. декан Проф. Тодор Матев

1966–1968
Декан Проф. Тодор Муртазов
Зам. декан Проф. Богдан Цанков

1968–1972
Декан Проф. Богдан Цанков
Зам. декан Доц. Игнат Тафраджийски

1972–1979
Декан Доц. Найден Тосков

1979–1987
Декан Проф. Димитър Бабриков
Зам. декан Проф. д-р Добри Буров
Зам. декан Доц. д-р Гено Пепелянков

1987–1989
Декан Доц. Гено Пепелянков
Зам. декан Проф. дсн Христо Петров

1989–1992
Декан Доц. Гено Пепелянков
Зам. декан Проф. Заприн Димитров

1992–1993
Декан Проф. Заприн Димитров
Зам. декан Доц. Никола Алексиев

1993–2000
Декан Доц. Никола Алексиев
Зам. декан Доц. д-р Мария Василева

ФАКУЛТЕТ ПО
ЛОЗАРО-ГРАДИНАРСТВО
КЪМ АГРАРНИЯ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

2000–2003
Декан Доц. Никола Алексиев
Зам. декан Доц. д-р Васил Керин

2003–2011

Декан	Доц. Ангел Иванов
Зам. декан	Доц. Димитър Гуглев
Зам. декан	Доц. д-р Росица Меранзова (2005-2011)

2011–2015

Декан	Доц. Красимир Михов
Зам. декан	Доц. Иван Брайков

През годините, с усилията на деканските ръководства и активното участие на колектива, Факултетът по лозаро-градинарство налага своя авторитет както в регионален, така и в международен план. Утвърждаването и израстването на ЛГФ е основано на изграждане на традиции в учебната дейност и в науката. Едновременно с това той се развива в синхрон с изискванията на времето, за да поддържа високо нивото на обучение на студентите и компетентността на преподавателите и служителите. През своето 65-годишно съществуване се е наложил като авторитетна и неделима част от Аграрния университет със свой специфичен и уникален облик.

Към настоящия момент в структурата на факултета се включват катедрите: „Лозарство“, „Градинарство“, „Овощарство“, „Механизация“, „Мелиорации и геодезия“. Учебната и научната работа на факултета се осъществява от 45 души академичен персонал, от които 4 професори, 22 доценти, 11 главни асистенти, 8 асистенти. От тях доктори на науките – 1, доктори – 32. Работата на академичния персонал се подпомага от 15 служители, експерти и специалисти.

Изтъкнати и известни преподаватели от факултета са: акад. Христо Даскалов, чл. кор. проф. дсн Минчо Кондарев, чл. кор. проф. Велко Велков, проф. дсн Здравко Занков, проф. дсн Христо Тодоров, проф. дсн Димитър Бабриков, проф. дсн Димитър Брайков, проф. дсн Христо Петров, проф. дсн Тодор Ангелов, проф. дсн Асен Кацаров, проф. дсн Велю Беляков, проф. дсн Петър Карталов, проф. дсн Петър Митов, проф. Пеньо Куртев, проф. Богдан Цанков, проф. Любомир Радулов, проф. Жечка Жечева, проф. Васил Ангелиев, проф. Илия Минков, проф. д-р Милко Йорданов, проф. д-р Христо Георгиев, проф. д-р Саво Попов, проф. д-р Цоло Цолов, проф. д-р Станка Тировска, проф. д-р Димитър Попов, проф. д-р Сава Мандраджиев, проф. дсн Димитър Чолаков, доц. д-р Недялка Николова, доц. д-р Асен Андреев, доц. д-р Огнян Тафраджийски, доц. д-р Радка Панова, доц. д-р Атанас Атанасов, доц. д-р Никола Димов, доц. д-р Гено Пепелянков, доц. д-р Васил Гърневски, доц. д-р Атанас Стоянов, доц. д-р Дяко Дяков, доц. д-р инж. Николай Узунов.

През годините редица преподаватели от факултета са заемали отговорни ръководни длъжности на университетско ниво. Акад. Христо Даскалов е първият ректор на Висшия селскостопански институт (1950–1955). След него на този пост са избирани чл. кор. проф. дсн Минчо Кондарев и проф. дсн Димитър Брайков. Проф. дсн Петър Митов, доц. д-р Васил Гърневски и доц. д-р Гено Пепелянков са заемали заместник-ректорски пост. За зам. председател на ОС на АУ е избиран доц. д-р Красимир Михов. Дългогодишен член и зам. председател на Контролния съвет на АУ е проф. д-р Николай Панайотов.

Застъпени специалности в ОКС „Бакалавър“:

Агрономство (Лозаро-градинарство) – редовна и задочна форма на обучение;

Агрономство (Декоративно градинарство) – редовна форма на обучение;

Агрономство (Тропично и субторпично земеделие) – редовна форма на обучение;

Агрономство (Хидромелиорации) – редовна форма на обучение;

Аграрно инженерство – редовна и задочна форма на обучение.

Магистърски курсове:

„Лозарство с основи на винарството“ – редовна и задочна форма на обучение;

„Производство на посевен и посадъчен материал“ – редовна и задочна форма на обучение;

„Декоративни растения и ландшафтен дизайн“ – редовна и задочна форма на обучение;

„Земеделска техника“ – редовна и задочна форма на обучение.

Специфична част от обучението е съчетаването на теоретичната подготовка с придобиването на практически умения. В съвременните модели за поддържане актуалността на обучението се залага на представяне в достъпна форма и използване на иновациите както в академичната подготовка, така и в оформянето на професионалния профил на обучаваните специалисти.

С годините преподавателите от факултета са установили и поддържат професионални, творчески и лични международни контакти. Те са провели специализации в различни аграрни университети и специализирани институции в над 20 страни: Англия, Белгия, Германия, Гърция, Израел, Ирландия, Италия, Казахстан, Китай, Литва, Македония, Полша, Португалия, Румъния, САЩ, Словакия, Турция, Украйна, Франция, Холандия, Швейцария, Швеция. Същевременно преподаватели и научни работници от редица държави – Германия, Ирландия, Полша, Холан-

дия – са осъществявали преподавателска и научноизследователска работа със свои колеги от факултета.

Учебната работа във Факултета се извежда с голяма взискателност и прецизност. От основаването си до момента са обучавани над 10 000 студенти в спец. Лозаро-градинарство – редовно и задочно, над 2 000 студенти в спец. Агрономство (Тропично и субторпична земеделие), над 400 студенти в специалност Аграрно инженерство – редовно и задочно. Не е малък и броят на обучаваните студенти в най-новите специалности на Факултета – Агрономство (Хидромелиорации) – 276 студенти и Агрономство (Декоративно градинарство) – 141 студенти.

През своето 65-годишно съществуване Факултетът е подготвял, освен български, и много студенти от различни страни на Европа, Африка, Америка и Азия. Активна е преподавателската дейност и по програма *Еразъм*. В настоящия момент във факултета, по дисциплини, разработени на английски език, се осъществява обучение на чуждестранни студенти от Испания, Полша, Португалия, Турция.

Установени са добри традиции в подготовката на български и чуждестранни докторанти. Броят на обучаваните и защитили български докторанти е над 40 (редовна, задочна и самостоятелна форма на обучение). Чуждестранните докторанти са повече от 25, основно от Бангладеш, Бенин, Гвинея, Гърция, Египет, Етиопия, Йемен, Ирак, Кипър, Куба, Нигерия, Сирия, Словакия, Судан, Уругвай.

През всички етапи от развитието си колективът на Факултета по лозаро-градинарство е развивал активно и своята научноизследователска дейност. **Основните направления, по които се извършва изследователската дейност, са:** разработване и подобряване на технологии за отглеждане на зеленчукови, овощни култури и лозя; интродукция и селекция на нови сортове зеленчукови, цветни, овощни култури и лозя; семепроизводство и семезнание на зеленчуковите видове; производство на посадъчен материал от овощни видове и лози; приложение на биотехнологиите в овощарството, лозарството и декоративното градинарство. Провеждат се изследвания за влиянието на поливните режими и поливните техники върху селскостопанските култури и използването на географските информационни системи (ГИС) в градинарството. Разработват се научни, научно-приложни и внедрителски проекти в различни аспекти от областта на механизираните технологии в земеделието.

Факултетният колектив от висококвалифицирани научни работници има значителни приноси за развитие на аграрната наука и практика. С тяхно активно участие е поставена научната основа на производството на най-интензивните отрасли в растениевъдството: зеленчукопроизводство, семепроизводство, цветарство, лозарство, овощарство. Основен дял от постиженията е създаването и внедряването на повече от 40 сорта от различните видове култури – домати, пипер, шипка, патладжан, лук, тиквички, пъпеши, дини, зеле, броколи, физалис, рози, десертни и винени сортове лози, череши, ябълки, дюли. Успешно са интродуцирани голям брой сортове праскови, нектарини, ягоди, азиатски круши, домати, главесто зеле, картофи. Разработени и усъвършенствани са множество технологични решения, свързани с отглеждането, прибирането и напояването на селскостопанските култури. Създадени са повече от 10 машини, съоръжения, стендове и др. за механизиране и автоматизиране на процесите при отглеждане на земеделските култури.

Израз на активността на научните работници в изследователската работа са **множеството разработвани проекти**. Общо за факултета те са над 80. От тях – 40 национални, 26 към НИЦ при АУ, 4 внедрителски. Международните проекти с участие на преподаватели от Факултета по лозаро-градинарство са 14.

В резултат на извършваната научноизследователска дейност само през последните пет години членовете на колектива са публикували **над 500 научни труда**, значителна част от които в реномирани научни издания с импакт фактор, рецензирани списания и сборници от авторитетни научни форуми. Богата е издателската дейност на преподавателите от Факултета по лозаро-градинарство, която е отразена с издаването на 40 броя учебници, ръководства, монографии, книги.

Достойно признание за положения труд и значимите научни постижения са **получените отличия** от членове на Факултета по лозаро-градинарство. Най-значими от тях са ордените „Кирил и Методий“ – I и III степен, високото почетно академично звание „Доктор хонорис кауза“, множеството почетни значки и плакети, включване в библиографски и професионални справочници за значими постижения в науката.

За пълноценното провеждане на учебния процес и научноизследователската работа Факултетът по лозаро-градинарство разполага и поддържа **значителна материална база**. За своите нужди всяка една от катедрите разполага с учебно-опитно поле с прилежащи открити площи, стоманено-стъклени и пластмасови оранжерии. Наложена е традиция за отглеждането на учебни сортименти от зеленчукови, овощни, декоративни видове и лози. Учебните зали са снабдени със съ-

От ляво надясно: Доц. д-р Красимир Михов, Гл. експ. Галина Ройчева, Гл. експ. Йонка Петрова, Доц. д-р Иван Брайков

временна информационна техника и съответните софтуерни продукти за извеждане на занятията. Научните лаборатории са оборудвани с лабораторна техника, позволяваща извършването на редица морфологични, анатомични, физиологични и агрохимични анализи и за окачествяване и съхранение на получаваната продукция. Изграден е открит и закрит машинен парк с трактори от различен теглителен клас, почвообработващи, залагащи и прибиращи земеделски машини, макети и стендове.

Преподавателите от ЛГФ поддържат **постоянна връзка с практиката**, като допринасят за въвеждането и развитието на иновациите в областта на градинарската наука. Те участват в провеждането на обучения на производители по различни мерки – 111, 112, 114, подкрепяни от фондове на Европейския съюз. Дават консултации, участват в научни консултативни съвети към Министерството на науката и образованието и Министерството на земеделието и храните, участват в огледи на застрахователни компании и като вещи лица в съда при земеделски спорове.

За своята 65-годишна история, с цялата си дейност колективът на Факултета по лозаро-градинарство подпомага изграждането и запазването на авторитета на факултета като утвърден научен и образователен център в структурата на Аграрния университет. В своя облик той съчетава традициите от миналото си, предизвикателствата на настоящето и перспективите за бъдещето.

КАТЕДРА „ГРАДИНАРСТВО“
(1946 – 2015)

Катедрата е основана през 1946 година. За пръв неин ръководител е избран проф. Христо Даскалов, който я ръководи до 1955 година.

Първият ръководител на катедрата акад. Христо Даскалов е бил и пръв ректор на създадения на базата на Агрономо-лесовъдния факултет към Държавния пловдивски университет Висш селскостопански институт.

Първият асистент в катедрата е Тодор Муртазов, като след това последователно са привлечени бъдещите професори Христо Петров, Христо Георгиев, Петър Карталов, Милко Йорданов, Илия Минков. Един от първите преподаватели по дисциплината Селекция и семепроизводство на зеленчуковите култури е проф. Жечка Жечева. Първият преподавател по Цветарство е проф. Васил Ангелиев. Едни от първите докторанти в катедрата от 1953 г. са проф. Петър Карталов, проф. Христо Георгиев и проф. Христо Петров.

През годините преподаватели от катедрата са заемали различни ръководни и административни длъжности. През периода 1950–1955 г. академик Христо Даскалов е първият ректор на отделилия се от Държавния пловдивски университет Висш селскостопански институт. Декани на Факултета по лозаро-градинарство са били проф. дсн Т. Муртазов (1964–1966 и 1966–1968), доц. д-р Н. Алексиев (1993–2003), доц. д-р Кр. Михов (от 2011 до момента). Длъжността заместник-декан са заемали проф. дсн Т. Муртазов (1960–1964), проф. дсн Хр. Петров (1987–1989), доц. д-р Н. Алексиев (1991–1993). През различни периоди зам. председател на Общото събрание на университета и председател на Общото събрание на лозаро-градинарския факултет е бил доц. д-р Красимир Михов. Член на Контролния съвет е бил доц. д-р Красимир Михов, а също член и зам. председател на Контролния съвет е и проф. д-р Николай Панайотов.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Акад. Христо Даскалов	(1946–1955)
Проф. дсн Тодор Муртазов	(1955–1979)
Проф. дсн Петър Карталов	(1979–1993)
Доц. д-р Мария Дойкова	(1994–2000)
Доц. д-р Огнян Тафраджийски	(2000–2004)
Доц. д-р Красимир Михов	(2004–2012)
Проф. дсн Димитър Чолаков	(2012–2014)
Проф. д-р Николай Панайотов	(2014–2015)

АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ:

В катедрата са работили като преподаватели: проф. Жечка Жечева, проф. Васил Ангелиев, проф. Илия Минков, проф. дсн Христо Петров, проф. дсн Петър Карталов, проф. д-р Милко Йорданов, проф. д-р Христо Георгиев, доц. д-р Недялка Николова, доц. д-р Асен Андреев, гл. ас. Бойчо Ининов, доц. д-р Петко Бошнаков, доц. д-р Мария Дойкова, а след пребазирането на ВСИ от София към нашия университет се включват още проф. Генко Генков и гл. ас. Димитър Кънев. Впоследствие работа в катед-рата започват доц. д-р Никола Алексиев, проф. дсн Димитър Чолаков, проф. дсн Нидал Шабан, доц. д-р Огнян Тафраджийски.

Преподавателският състав на катедрата в момента е: доц. д-р Красимир Михов, проф. д-р Николай Панайотов, доц. д-р Стоян Филипов, доц. д-р Тодор Бабриков, доц. д-р Валерия Иванова, доц. д-р Костадин Костадинов, доц. д-р Лиляна Начева, гл. ас. д-р Димка Хайтова, ас. д-р Нели Митева-Чаева, ас. д-р Николина Шопова и ас. Валентин Панчев.

ПОМОЩЕН ПЕРСОНАЛ

Като научно-технически помощници към катедрата дълго време са работили: Минка Балабанова, Николина Писанец, Теофана Атанасова, Мария Механджиева, Ана Таукчиева, Йорданка Бах-чеванова, Таня Морджикян, Людмила Ботева, Надежда Бъркалова, Цветана Колева, Величка Алексиева, Росица Лимонджиева, Яна Паунова, Мария Данова, Сийка Богоева, Петранка Петрова, Румяна Великова, Кирилка Забуртова, Елена Маринова, а в момента работят Евгения Димитрова и Магдалена Павлова.

УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

В катедра „Градинарство“ се обучават студенти от всички факултети на Аграрния университет в редовна и задочна форма на обучение. Учебната работа се води по голям брой дисциплини: Обща и специална част зеленчукопроизводство, Полски и зеленчукови култури, Селекция и семепроизводство на зеленчуковите култури, Оранжерийно зеленчукопроизводство, Биологично зеленчукопроизводство, Цветарство I и II част, Оранжерийно цветопроизводство, Селекция и семепроизводство на декоративните култури, Дендрология I и II част, Декоративни разсадници, Цветя за открити площи, Приложение на декоративните растения.

През 2009 г. катедрата инициира откриване на нова специалност в ОКС „Бакалавър“ – „Декора-

тивно градинарство“. Същевременно катедрата е създател и в момента организира учебния процес по два магистърски курса: „Производство на посевен и посадъчен материал“ (от 2003 г.) и „Декоративни растения и ландшафтен дизайн“ (от 2006 г.).

Освен в посочените два магистърски курса, преподаватели от катедра „Градинарство“ извеждат занятия и в редица други курсове в ОКС „Магистър“ по дисциплините: Агробизнес, Агробизнес и предприемачество, Управление на системите за производство на безопасни и качествени храни, Биологично земеделие, Растителна защита.

В катедрата се извършва значителна работа и по международни програми. Голям принос имат преподавателите от катедрата и при реализиране на един от най-големите *Темпус* проекти за страната („Реорганизиране на обучението по градинарство в пазарен и екологичен аспект във връзка с присъждане на магистърска степен“, 1996–1999 г.), ръководен от доц. д-р Кр. Михов. На тази база се осъществиха редица посещения в сродни университети в чужбина и се установиха ползотворни научни контакти. По проекта беше създаден един от първите магистърски курсове по Градинарство. Същевременно това спомогна за обогатяване на материалната база на катедрата.

По програма *Еразъм* редица преподаватели от катедрата са контактни лица, като са сключени договори и се осъществява обмен на студенти, преподаватели и технически персонал с университети в Полша, Словакия, Италия, Турция и Литва. По тази програма от проф. д-р Николай Панайотов са разработени три дисциплини на английски език: Vegetable Crop Production, Breeding and Seed Production of Vegetable Crops, Seed science of Vegetable Crops. По тях са обучавани студенти и докторанти от Полша, Испания, Турция, Португалия и др. страни.

НАУЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ НА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

В годините на съществуване на катедрата е работено в различни научни направления. Научноизследователската работа е неразривно свързана с учебния процес. По-главните направления още от създаването на катедрата са разработване и подобряване на съществуващите технологии за отглеждане на зеленчуковите и декоративните култури, както и интродукция и селекция на нови сортове зеленчукови и цветни култури. Под ръководството на акад. Хр. Даскалов за първи път са проучени и някои основни проб-леми на хетерозиса при доматите, съпроводено със създаване на нови сортове като „№ 10 х Бизон“, „№ 10 х Руджерс“, „Триумф“ и др. Широко разпространени са в цялата страна сортовете домати, създадени от дългогодишния преподавател в катедрата проф. д-р Милко Йорданов – „Триумф“, „Хеброс“, „Огоста“, „Рубин“, „Мадара“, „Слава“ и „Миляна“. Създадени са също така и много добре приети в практиката сортове главесто зеле – „Кьосе 17“, „Ликоришко 7“ (проф. Ж. Жечева); „Дъбенско 5“, „Пазарджишко подобрено“, „Балкан“ (проф. Ил. Минков); „Пълдинер“ (доц. д-р Кр. Михов). Лук – „Лясковски“ и „Асеновградски“ (проф. Ж. Жечева); „Пловдивски 10“ (проф. Ил. Минков). Патладжан – „Коларовец 35“ (проф. дсн Хр. Петров). Пъпеши – „Персийски № 5“; дини – „Мраморна 17“; тиквички – „Бисерка“ (проф. дсн П. Карталов). Шипка – „Пловдивска“ (колектив). Броколи – „ИЗК Искра“ (доц. д-р Кр. Михов). Физалис – „Пловдив“ (проф. д-р Н. Панайотов). Оранжерийни рози – „Пагане“, „Тримонциум“ (проф. В. Ангелиев) и др. Чрез интродукция са признати и намерили приложение в практиката оранжерийните сортове домати „Екстаз“, „Еростар“; главесто зеле „Т-16“; картофи – „Саския“ и „Беа“.

Други научни проблеми, разработени в катедрата, са свързани с проучване на хранителния режим при някои зеленчукови култури, микроклимата и технологиите на отглеждане в застъклени и пластмасови оранжерии, целогодишно производство и снабдяване на пазара със свежи зеленчуци, в т.ч. и чрез доузряване и временно съхранение, приложение на растежните регулатори, предпосевното облъчване на семената с лазерна енергия, подоб-ряване на технологиите на някои цветни култури при оранжерийни и полски условия. Едно от главните направления през пос-ледните години са проучванията за приложението на листните торове при пипер, патладжан, тиквички.

Основните култури, с които се извежда научна дейност, са: домати (ас. д-р Н. Шопова), пипер (проф. д-р Н. Панайотов), патладжан (доц. д-р К. Костадинов), главесто зеле и броколи (доц. д-р Кр. Михов), лук (доц. д-р Т. Бабриков), краставици и пъпеши (доц. д-р Ст. Филипов), физалис (проф. д-р Н. Панайотов), тиквички и патисони (гла. Ас. д-р Д. Хайтова), фрезии, латирус, хризантема, гинко билоба, липа (доц. д-р В. Иванова и ас. В. Панчев), астри (ас. д-р Н. Митева).

В катедрата се поддържа голяма колекция от образци и генотипи пипер. Извеждат се селекционни проучвания с оглед създаване на сортове с оранжево и жълто оцветяване и с повишено съдържание на флавоноиди и каротини. Задълбочени изследвания се провеждат и върху селекцията и технологията на физалис, като е създаден метод за определяне на листната площ при тази култура (проф. д-р Н. Панайотов и колектив).

Активно се работи и в областта на Семезнанието при зеленчуковите култури, основно в насока на разнокачественост, следберитбено доузряване, стареене на семената, окачествяване и растежна сила. В тази насока е разработен ме-

тод за определяне на растежната сила – Тест на начална вегетативна продуктивност на семената (проф. д-р Н. Панайотов).

През последните години се води целенасочена изследователска дейност по отношение на разработване на добри агротехнологични практики, включително при смесени култури в биологичното зеленчукопроизводство, както при полски, така и при оранжерийни условия.

Общо в катедрата са защитени над 50 докторски дисертации, от които значителна част на специалисти от страната и чужбина. Стотици са и защитените от студентите дипломни работи.

Значителната и ползотворна изследователска дейност в катедрата е намерила израз в много научни трудове. През последното десетилетие са публикувани около 620 научни труда и над 60 научнопопулярни статии. Общо в катедрата са подготвени и издадени 48 учебника и ръководства за ВУЗ и селскостопанските училища, множество инструкции, указания и др. Същевременно научната дейност е намерила отражение и в издаването през последните години на над 10 научни книги, в това число и в международен колектив на английски език.

Естествени научни партньори, с които преподаватели от катедрата поддържат много тесни контакти, са научните работници от Института по зеленчукови култури „Марица“ и от Института по декоративни растения в с. Негован.

Преподавателите от катедрата са взимали активно участие с доклади и научни съобщения в много световни конгреси, симпозиуми и конференции по зеленчукопроизводство и цветарство, провеждани в страната и чужбина.

БАЗА НА КАТЕДРАТА

За учебния процес катедрата разполага с учебно-опитно поле върху 130 дка открита площ, със застъклени и пластмасови оранжерии, със специализирани лаборатории за някои от практическите занятия, за прожекции на мултимедийни представяния, диапозитиви, филми и др. Тези сравнително благоприятни условия са предпоставка за извеждане на упражненията и учебните практики на много високо ниво и предоставят възможност всеки студент да изпълнява индивидуални задачи по технологията на зеленчуковите и цветни култури, да се разработват дипломни работи с прякото участие на студентите дипломанти, да се извеждат задачи за докторски дисертации и дипломни разработки. В учебно-опитното поле във връзка с учебния процес се поддържат сортименти от зеленчукови и цветни култури, в т.ч. и от някои многогодишни. Ежегодно в тях се включват над 100 сорта и форми от основните зеленчукови и цветни култури.

Научната лаборатория към катедра „Градинарство“ разполага с необходимото оборудване за изготвяне на важни морфологични, анатомични, физиологични и агрохимични анализи, за окачествяване на зеленчуковата продукция, както и за извършване на анализи за определяне на жизнения потенциал и посевните качества на семената. Наред с това за специфични анализи се ползват и научните лаборатории на други катедри и научноизследователски звена в Аграрния университет, както и Централните общоуниверситетски лаборатории в акредитирания Лабораторен комплекс за изпитване.

Катедрата по „Градинарство“ разполага със следната апаратура: светлинен микроскоп Ampliwal Carl Zeiss Jena; електронна везна KERN 822 с точност до 0.001 g; центрофуга; спектрофотометър HELIOS γ; кондуктометър LF 315/SET; термостатни и сушилни камери; pH-метър и йон-метър PHM 205 ION METER; електронен рефрактометър ATAGO PR-101; автоматичен хлорофилометър SPAD-502; кондуктометър DIST 6; електронен влагомер за зеленчукови семена Модел 503-A; електронен термо-хидрометър Модел 3060; хладилници с фризер; лабораторни везни; стерилизатор; фотографска система; полска и химична лаборатория; мотофреза; ръчна сеялка; капкова напоителна система.

Това позволява да се извършва широкомащабна научна работа по създаване, подобряване или адаптиране на агротехнологиите за отглеждане на зеленчуковите и декоративните култури, да се селекционират нови сортове и хибриди от зеленчукови и цветни видове, да се интродуцират сортове, да се провеждат проучвания в областта на семепроизводството и семезнанието при зеленчуковите видове. Има възможност за осъществяване на редица съвременни анализи в областта на морфолого-анатомичните проучвания на зеленчуковите растения, установяване на физиологичния им статус, подробни агрохимични анализи, окачествяване на зеленчуковата продукция, а също проследяване на развитието и формирането, на цялостния жизнен потенциал и статус на семената от зеленчукови култури, както и за тяхното окачествяване.

ИЗНАСЯНЕ НА ЛЕКЦИИ В ЧУЖБИНА

Преподаватели от катедрата изнасят лекции в реномирани университети в Гърция, Полша, Германия, Казахстан, Литва и др. Същевременно чуждестранни преподаватели от Германия, Полша, Швеция. Ирландия и др. страни са осъществявали обучение по дисциплини, извеждани в катедрата.

ПРОВЕДЕНИ СПЕЦИАЛИЗАЦИИ

Преподавателите от катедрата са провели над 20 специализации в аграрни университети и

Членовете на катедра „Градинарство“

институти в различни страни: Италия, Китай, Англия, Израел, Гърция, САЩ, Германия, Швеция, Ирландия и др.

ОБЩ БРОЙ ПУБЛИКАЦИИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

В резултат на научноизследователската дейност през последните 5 години членовете на колектива са публикували 122 научни труда, 15 броя са в списания с импакт фактор, 83 в рецензирани списания и 24 в други списания.

ОБУЧАВАНИ И ЗАЩИТИЛИ ДОКТОРАНТИ В ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Общо 7 – 5 български и 2 чуждестранни (от Гърция и Египет).

ИЗДАДЕНИ КНИГИ, УЧЕБНИЦИ, РЪКОВОДСТВА И ДР.

В последните 5 години са издадени 2 учебника по зеленчукопроизводство, 1 учебник по семезнание и фактори на семепроизводството на зеленчуковите култури, 1 ръководство и 10 книги, от които 2 на английски език.

РАЗРАБОТЕНИ ПРОЕКТИ В ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Преподаватели от катедрата са участвали в извеждането на 21 научноизследователски проекта, от които 5 международни, 8 национални – към НФ „Научни и ССА“, 8 от университетския фонд.

Преподавателите от катедрата участват в извеждането на лекции на производители по различни мерки – 111, 112, 114, дават консултации, участват в огледи на застрахователни компании, при съдебни спорове.

Катедрата подържа връзки с редица фирми, свързани със земеделската практика, като: ЕТ „Агрима – 9“, ЕТ „Екостил“, ЕТ „БулхранМраз“, ЕТ „Генко Енчев“, ЕТ „Агро Био Семена“, ЕТ „Магер“, „Хидрогоу“ ЕООД, ЕТ „Фермер 21“, „Полимекс“ АД и др.

Проф. д-р Николай Панайотов

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „ГРАДИНАРСТВО“

Проф. д-р Николай Димитров Панайотов
Ръководител на катедра „Градинарство“

Роден е на 25. 04. 1961 г. в град Пловдив. Завършил е специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1986 година. От 1986 г. е асистент, 1989 г. – старши асистент, 1992 г. – главен асистент. През 2002 г. става доцент, 2014 г. – професор, а от 1995 г. е доктор. Ръководител на катедра „Градинарство“ от 2014 г. до момента, заместник-председател на Контролния съвет при Аграрния университет от 2011 г., член на Факултетния съвет на Лозаро-градинарския факултет, член на Методичния съвет към Центъра за магистри и докторанти.

Преподава дисциплините Зеленчукопроизводство, Селекция и семепроизводство на зеленчуковите култури, Семезнание на зеленчуковите култури, Биологично зеленчукопроизводство. Създател и ръководител е на Магистърски курс „Производство на посевен и посадъчен материал“ и води лекции и упражнения в още 6 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждал занятия по дисциплините Vegetable Crop Production, Breeding and Seed Production of Vegetable Crops, Seed Science of Vegetable Crops. Изнасял е лекции в университети в Гърция, Полша, Белгия и Казахстан. Провел е специализации в Белгия (1994), Египет (1996), Германия (1998), в Гърция, Англия и Италия (2003) и в Германия (2004). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на агротехнологията и селекцията при пипер и физалис, приложение на регулаторите на растежа и листните торове, в областта на семезнанието – разнокачественост, следберитбено доузряване, стареене, окачествяване и растежна сила на семената от зеленчукови култури. Бил е научен ръководител на двама докторанти. Участвал е в 5 международни научни проекта, в 5 национални и в 9 от Университетския фонд. Селекционирал е първия за страната сорт физалис „Пловдив“, разработил е метод за определяне на листната площ при физалис и метод за определяне на растежната сила на семената. Общият му брой статии е 112, автор е на 1 учебник, автор и съавтор в 4 учебни помагала и 10 книги. Бил е редактор на брой от списание *Acta Horticulture*, научни трудове на СУБ и на други научни издания. Председател е на секция „Агробиология“ към Съюза на учените – клон Пловдив. Членува в Международната организация *International Seed Science Society*.

Доц. д-р Красимир Иванов Михов

Доц. д-р Красимир Михов

Роден е на 14.05.1959 г. в гр. Нова Загора. Завършва висше образование във ВСИ – Пловдив през 1984 г., специалност Лозаро-градинарство. Избран е чрез конкурс за асистент в катедра „Градинарство“ при ВСИ – Пловдив на 09.07.1984 г., старши асистент (1987), главен асистент (1990), доцент (2001). Защитава дисертация за присъждане на научната и образователна степен „доктор“ (1997). От 2003 до 2012 г. е ръководител на катедра „Градинарство“, а от януари 2012 г. и понастоящем е декан на Лозаро-градинарския факултет.

Специализации – Германия (1993, 1996, 1999, 2013), Австрия (1994), Румъния (1998).

Преподава следните дисциплини: Зеленчукопроизводство и Селекция и семепроизводство на зеленчуковите култури. Координатор и ръководител на Магистърски (MSc) курс по Градинарство. От 2000 до 2003 г. е координатор на програма *Socrates/Erasmus* за Лозаро-градинарския факултет при АУ – Пловдив. Изнасял е лекции в Хумболт университет – Германия.

Научната му дейност е свързана основно с обогатяване на разнообразието от зеленчукови култури чрез създаване на сортове и линии с подобрени стопански качества. Има признат сорт броколи („ИЗК Искра“) и сорт главесто зеле („Пълдинер“).

Общият му брой статии е 61, съавтор е в две учебни помагала.

Член на Академичния съвет на АУ – Пловдив в периода 1994–1998 г. и от 2002 г. до днес. Член на Факултетния съвет на Лозаро-градинарския факултет на АУ – Пловдив от 1994 г. до 1998 г. и от 2003 г. досега. Член на Съюза на учените – клон Пловдив.

Доц. д-р Стоян Василев Филипов

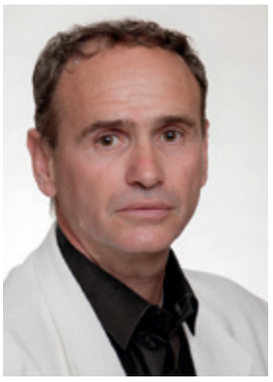

Доц. д-р Стоян Филипов

Роден е на 27.04.1963 г. в град Пловдив. Завършил е специалност Лозаро-градинарство в Аграрния университет – Пловдив (ВСИ) през 1988 година. От есента на 1988 г. е асистент в катедра „Градинарство“, 1991 г. – старши асистент, 1994 г. – главен асистент. През 2009 г. става доцент. От 2003 г. е доктор. Член на Факултетния съвет (2009–2015).

Преподава дисциплините Зеленчукопроизводство и Оранжерийно зеленчукопроизводство. Участва в 2 магистърски курса. Изнасял е лекция в Хумболт университет – Берлин, Германия. Провел е специализации в САЩ (1992), Белгия (1994), Гърция (1997), Германия (1999), Израел (2002), Германия (2004). Научната му дейност е свързана основно с изследване храненето на зеленчуковите култури при конвенционално и биологично производство, на открито и в култивационни съоръжения. Общият му брой статии е 50, съавтор е на 3 учебни помагала и 1 книга.

Доц. д-р Тодор Димитров Бабриков

Доц. д-р Тодор Бабриков

Роден е на 29.04.1964 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1989 година. Работи в отдела по внедряване на хидропонното отглеждане в ИЗК „Марица“ (1989–1990). След спечелване на конкурс за асистент е назначен в катедра „Градинарство“ (1990). През 1994 г. е повишен в старши асистент, а през 1997 г. – в главен асистент. През 2002 г. успешно защитава докторска дисертация на тема „Оптимизиране сортовата структура и сроковете на сеитба при едногодишни сортове лук, отглеждани чрез директна сеитба за условията на Южна България“. През 2010 г. става доцент в катедрата по градинарство. Преподава Зеленчукопроизводство на специалностите Обща агрономия, Екология и опазване на околната среда, Декоративно градинарство, Аграрно инженерство, Аграрен туризъм и Аграрна икономика. Научната му дейност е в областта на прилагане съвременни технологии в зеленчукопроизводството, проучване и внедряване на нови, перспективни едногодишни сортове лук. Научен ръководител е на един докторант. Участвал е като ръководител на 2 научни проекта. Общият брой статии е 57. Съавтор е на 1 учебно помагало.

Доц. д-р Валерия Стефанова Иванова

Доц. д-р Валерия Иванова

Родена е на 23.02.1963 г. в с. Алеково, Ловешка област. Завършва ВСИ – Пловдив (1986) като инженер-агроном по лозаро-градинарство със специализация по цветарство. Работи като специалист в Лаборатория за тъканни култури в с. Негован, Софийско (1986–1989). Научен сътрудник в Института по цветарство, гр. София (1989–1991). Асистент в катедра „Градинарство“ при ВСИ – Пловдив (1991), старши асистент (1993), главен асистент (1996), доцент (2007). Защитава дисертация за присъждане на научната и образователната степен „доктор“ (2002).

Провела е специализации в: Ботаническа градина в Сочи, Институт по планинско овощарство, градинарство и цветарство, Русия (1988); Лаборатория за тъканни култури – Будапеща, Унгария (1989); Techniques in Plant Molecular Biology – Чехия (1993); Modern Horticulture – Белгия (1993). Разработване на самостоятелен Tempus Project – Болоня, Италия (1994). International Course in Intensive Vegetable Production under Various Condition – Израел (1998). Участие в Tempus Project S_JEP 11476-96 – Ирландия, Dublin University (1999). Завършен Курс за обучение на наставници на студенти (2013).

Преподава следните дисциплини: Цветарство, Цветопроизводство, Декоративна дендрология, Декоративна дендрология с основи на паркоустройството, Декоративни култури, Декоративни разсадници, Размножаване на декоративните растения, Вътрешно озеленяване и дизайн, Водни басейни, Териториално и селищно устройство, Селекция, семепроизводство и производство на посадъчен материал от декоративни култури, Семепроизводство на декоративни култури. Води лекции в магистърските курсове „Декоративни растения и ландшафтен дизайн“, „Производство на посевен и посадъчен материал“ и „Екология на селищни системи“. Изнасяла е лекции в чужбина по декоративно градинарство – Германия, Humboldt University (2000, 2006, 2014); Гър-

Доц. д-р Лиляна Начева

ция, Technological Educational Institute, Tessaloniki (2003); Крит, Technological Educational Institute, Iraklion (2003, 2008); Литва – Kauno Kolegija/ University of Applied Science, Kaunas (2013, 2015).

Научната ù дейност е в областта на декоративните растения.

Ръководител е на 2 докторанти.

Участва в 1 национален и 1 международен проект.

Общият ù брой статии е 64. Автор на 2 ръководства по цветарство за студенти от Аграрния университет.

Член е на Факултетния съвет на Лозаро-градинарския факултет при АУ – Пловдив; на Методичния съвет към Центъра за магистри и докторанти при АУ – Пловдив; на Комисия по Програма *Еразъм* към Факултета по лозаро-градинарство при АУ – Пловдив; на Научния съвет при Института по декоративни растения – София; на Съюза на учените – клон Пловдив.

Доц. д-р Лиляна Руменова Начева

Родена е на 03.09.1969 г. в гр. Девин, област Смолян. Завършва специалност Биотехнологични процеси в Софийски университет „Климент Охридски“ през 1993 година. Главен асистент (2000), доцент (2014), доктор (2000).

Преподава следните дисциплини: Цветарство – обща и специална част, Цветя за открити площи и Оранжерийно цветопроизводство. Изнасяла е лекции в Украйна и Литва. Научната ù дейност е свързана с: растителни биотехнологии, физиология на *in vitro* култивирани растения, фотосинтеза, микроразмножаване, сомаклонално вариране, цветарство, вирусно елиминиране. Научен ръководител е на двама докторанти. Участвала е в 6 международни конкурсни проекта и програми на двустранна и многостранна основа, в 4 проекта, финансирани от фонд „Научни изследвания“ към МОН(МОМН), и 12 конкурсни и планови проекта, финансирани от ССА**.** Общият ù брой статии е 46. Съавтор е на 1 книга. Членува в International Society for Horticultural Science (ISHS) и Регионален научно-технически съюз на специалистите по земеделие.

Доц. д-р Костадин Костадинов

Доц. д-р Костадин Пенчев Костадинов

Роден е на 10.05.1972 г. в гр. Димитровград. Завършил е специалност Агроинженерство – Полевъдство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1995 година. От 1995 до 2000 г. е технолог на зеленчукова бригада, а от 2000 г. до 2002 г. е агроном-технолог в СКС „Раковски“, Димитровград. От 2003 г. е асистент в катедра „Градинарство“ при АУ – Пловдив, 2006 г. – ст. асистент, 2009 г. – гл. асистент, 2014 г. – доцент.

Преподава Зеленчукопроизводство, Полски култури и Оранжерийно зеленчукопроизводство. Провел е специализация в Германия (2005). От 2003 до 2011 г. е член на Управителния съвет на СКС „Раковски“, Димитровград. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на храненето на растенията в условията на конвенционално и биологично зеленчукопроизводство. Участвал е в 3 международни и 3 национални научни проекта. Общият му брой статии е 44, съавтор е в 1 учебно помагало. Носител е на „Диплома II степен“ за високо научно ниво на представен доклад на Всерусийската младежка научна конференция „Промишлена безопасност“ и „Почетна грамота“ на СУБ – Пловдив.

Гл. ас. д-р Димка Хайтова

Гл. ас. д-р Димка Игнатова Хайтова

Родена е на 14.12.1972 г. в град Пловдив. Завършила е специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1996 година. От 2004 г. е асистент, 2007 г. – старши асистент, 2010 г. – главен асистент, 2013 г. – доктор. Член е на Академичния съвет на АУ – Пловдив.

Преподава следните дисциплини: Зеленчукопроизводство, Селекция и семепроизводство на зеленчуковите култури, Селекция и семепроизводство на декоративните растения. Провела е специализации в Италия (2010), Белгия (2011, 2013), Турция (2012). Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на зеленчукопроиз-

водството – технологични решения и прилагане на съвременни методи при отглеждане на зеленчуковите култури. Участвала е в 2 международни проекта и в 2 национални. Общият ù брой статии е 30. Съавтор в 1 учебно помагало.

Ас. д-р Нели Георгиева Митева

Родена е на 12.12.1983 г. в град Пловдив. Завършила е специалност Аграрно инженерство в Аграрен университет – Пловдив през 2006 година. През 2007 г. завършва магистърския курс „Декоративни растения и ландшафтен дизайн“. От 2008 г. е докторант в катедрата по специалност Декоративни растения. От 2012 г. е асистент, 2013 г. – доктор. Била е член на Студентския съвет и като такава е била член на Академичния съвет на АУ и на Факултетния съвет на Лозаро-градинарския факултет.

Преподава Цветарство и Дендрология с основи на паркоустройството. Научната ù дейност е свързана основно с възможности за повишаване на декоративните качества и семенната продуктивност на *Callistephus chinensis*.

Общият ù брой статии е 5.

Ас. д-р Нели Митева

Ас. д-р Николина Георгиева Шопова

Родена е на 04.05.1984 г. в гр. Смолян. Завършва АУ – Пловдив през 2008 година, специалност Агрономство – Полевъдство. Редовен докторант в катедра „Градинарство“ от 2011 до 2014 година. Защитава дисертация за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ през 2014 г. на тема „Върху някои технологични моменти при отглеждането на разсад за късно полско производство на домати“. Избрана е чрез конкурс за асистент в катедра „Градинарство“ при АУ – Пловдив на 15.09.2014 г.

Преподава Зеленчукопроизводство и Биологично зеленчукопроизводство.

Член е на Факултетния съвет на Лозаро-градинарския факултет от 2011 г. до 2014 г.

Общ брой статии – 8.

Ас. д-р Николина Шопова

Ас. Валентин Панчев Панчев

Роден на 16.06.1982 г. в град Пловдив. Завършил е специалност Агрономство (Тропично и субтропично земеделие) в Аграрен университет – Пловдив през 2005 г. През 2006 г. завършва магистърския курс „Декоративни растения и ландшафтен дизайн”. От 01.03.2015 г. е зачислен за задочен докторант по специалността Декоративни растения, а след спечелен конкурс е назначен за асистент в катедра Градинарство по същата специалност. Преподава Цветарство и Дендрология с основи на паркоустройството. Научната му дейност е свързана основно с проучвания върху различни начини на размножаване на видовете от род Tilia. Има 1 публикувана статия.

Ас. Валентин Панчев

КАТЕДРА „ЛОЗАРСТВО“
(1947 – 2015)

Катедрата е основана през 1947 г. от чл. кор. проф. дсн Минчо Генчев Кондарев.

От създаването до 1990 г. в катедрата съществува Кръжок по лозарство, в който активно са вземали участие много студенти и дипломанти. По-късно някои от тях стават преподаватели в катедрата.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Чл. кор. проф. дсн Минчо Кондарев	(1947–1969)
Проф. Пеньо Куртев	(1969–1982)
Проф. дсн Димитър Бабриков	(1982–1993)
Доц. д-р Цанка Миевска	(1993–1995)
Проф. дсн Димитър Бабриков	(1995–2000)
Проф. дсн Славчо Панделиев	(2000–2004)
Проф. дсн Венелин Ройчев	(2004–2012)
Доц. д-р Павел Ботянски	(2012–2015)

Брой преподаватели през последните 5 години:

През последните 5 години преподавателският състав в катедра „Лозарство“ включва 2 професори (проф. дсн Славчо Панделиев, до 2012 г., и проф. дсн Венелин Ройчев), 3 доценти (доц. д-р Ангел Иванов, доц. д-р Павел Ботянски, доц. д-р Валентин Бамбалов), 4 главни асистенти (гл. ас. д-р Людмил Ангелов, гл. ас. д-р Ивайло Динчев, гл. ас. д-р Боян Сталев, гл. ас. д-р Веселин Иванов), 7 доктори (доц. д-р Мирослав Найденов Иванов, инж. агроном д-р Венетка Георгиева Янева, доц. д-р Здравко Христов Наков, гл. ас. д-р Боян Сталев Сталев, гл. ас. д-р Илиян Николаев Симеонов) и 4 служители (гл. специалист Мария Видева – до 2011 г., гл. експерт Дора Вихрогонова – до 2013 г., в момента работят гл. експерт Анелия Попова и ст. експерт Ирина Русинова).

Списък на всички преподаватели, работили от основаването до момента в катедрата:

В тази основна, профилираща катедра са работили чл. кор. проф. дсн Минчо Генчев Кондарев, проф. Пеньо Куртев, проф. Богдан Цанков, проф. Любомир Радулов, проф. дсн Здравко Занков, проф. дсн Христо Тодоров, проф. дсн Димитър Бабриков, проф. дсн Димитър Брайков, доц. д-р Иван Кантарев, доц. д-р Лиляна Машева, доц. д-р Цанка Миевска, ст. ас. ксн Славейко Йорданов, ст. н. с. II ст. Стоян Георгиев. Понастоящем към нея работят: проф. дсн Венелин Ройчев, доц. д-р Ангел Иванов, доц. д-р Павел Ботянски, доц. д-р Валентин Бамбалов, гл. ас. д-р Люд-мил Ангелов, гл. ас. д-р Ивайло Динчев, гл. ас. д-р Боян Сталев, гл. ас. д-р Веселин Иванов.

Преподаватели от катедра „Лозарство“, които са били ректори на АУ: чл. кор. проф. дсн Минчо Генчев Кондарев и проф. дсн Димитър Брайков.

Преподаватели от катедра „Лозарство“, които са били декани на Лозаро-градинарския факултет: чл. кор. проф. дсн Минчо Генчев Кондарев, проф. Пеньо Куртев, проф. Богдан Цанков, проф. дсн Димитър Бабриков и доц. д-р Ангел Иванов.

Преподавани дисциплини през последните 5 години:

Основната учебна дисциплина в катедрата е Лозарство. Освен нея се преподават Ампелография, Основи на винарството, Селекция на лозата, Селекция на трайните култури, Биологично лозарство, Трайни култури – част Лозарство.

В УХТ – Пловдив, в специалностите „Технология на виното и пивото“ и „Технология на ферментационните продукти“, занятията по дисциплината Ампелография се извеждат от преподаватели на катедра „Лозарство“ при АУ – Пловдив.

Магистърски курсове, организирани и ръководени от преподаватели в катедрата през последните 5 години:

Катедрата е водеща на Магистърския курс „Лозарство с основи на винарството“, който има за цел да подготвя агрономи с по-висока квалификация и знания в областта на лозаро-винарското производство.

В магистърския курс за студентите – СПН/СОВО, ДПН/СОВО, ДПН/ДОВО и ПБ/СПН, редовна и задочна форма на обучение от направление 6.1. „Растениевъдство“, обучението се провежда с различна продължителност в зависимост от професионалното направление на обучаващите се магистри. Ръководител на курса е доц. д-р Павел Ботянски.

В магистърския курс „Технология на виното и пивото“ при УХТ – Пловдив дисциплината Ампелография се води от преподавател на катедра „Лозарство“ при АУ – Пловдив.

Преподавателите от катедрата участват в извеждането на лекции и упражнения в общо 8 магистърски курса, два от които са международни. Катедрата участва в програма *Еразъм* с 4 разра-

Членовете на катедра „Лозарство“

ботени курса за обучение на чуждестранни студенти.

Научни направления, по които се извършва изследователската дейност:

• Създаване на нови ранозреещи едроплодни, безсеменни и семенни десертни сортове лози.

• Създаване на висококачествени, високодобивни и с повишена устойчивост на неблагоприятните климатични условия винени сортове лози – аналози на местните винени такива.

• Екология на лозата.

• Агротехника на лозата.

• Прилагане на зелени резитби за производство на висококачествено грозде от десертни, безсеменни и винени сортове.

• Усъвършенстване на технологията за отглеждане на десертните сортове лози.

• Усъвършенстване на технологията за производство на лозов посадъчен материал.

• Приложение на растителните биотехнологии в лозарството.

Разработени проекти през последните 5 години:

Катедрата има реализирани общо 6 научноизследователски проекта, от тях 2 са към НИЦ на Аграрния университет – Пловдив, 1 е национален и 3 са международни.

Ръководство и участие в международни проекти през последните 5 години:

Оперативен ръководител за България по проект *E–VitiClimate Project Number 2011 1 FR1 – LEO05 – 24427* е доц. д-р Ангел Иванов.

Обучавани и защитили докторанти – български и чуждестранни:

В катедрата по „Лозарство“ има защитени 6 дисертации за степен „доктор на науките“ и 36 докторски дисертации – от защитилите трима са от Гърция, двама от Йемен и Ирак, по един от Словакия, Кипър, Сирия, Етиопия и Египет.

В момента в катедрата се обучават двама чуждестранни докторанти – от Гърция и Македония.

През 1997 г. е защитена първата магистърска степен на английски език, на гражданин от Китай с ръководител доц. д-р Ангел Иванов.

Постижения – селекционирани сортове, създадени и подобрени технологии, авторски свидетелства, изобретения и патенти:

Катедреният колектив има значителни научни приноси в лозарската наука и практика. Посъществени научни постижения са създадените 22 нови оригинални десертни и винени сортове лози (някои от тях като „Армира“, „Надежда“, „Диана“, „Русалка“, „Русалка 1“, „Русалка 3“, „Евмолпия“ и др. са връх в нашата и световна селекция) и методът за прогнозиране на добивите от лозята на основата на потенциалната родовитост на пъпките. Този метод с успех е внедрен, като за периода 1976–1989 г. е прилаган на 80% от плододаващите лозови насаждения в България. След преминаването към високостъблено отглеждане на лозята, това е второто крупно, фундаментално и научно-приложно постижение на лозарската наука в България, получило обществено признание в широката практика. Други съществени приноси са районирането на лозарството в Южна България и прилагането на лехово-ленточна технология за производство на лозов посадъчен материал. При тази технология се получават с около 2 пъти по-голям брой от декар растения, разходът на труд за производството на стандартни лози намалява с около 50%, използва се два пъти по-малко поливна площ. Изследвани са растежните регулатори за борба с изресяването и милерандажа при лозата, установени са най-подходящите формировки при десертните сортове лози. В резултат на задълбочени научни изследвания през 1972 г. в типичните за десертно гроздопроизводство райони е предложена оригинална стъблена формировка (стъблен двураменен Гюйо) при десертните сортове лози. Тази формировка е внедрена почти при всички десертни сортове в страната.

Национални и международни награди:

Проф. дсн Димитър Брайков е носител на два ордена „Кирил и Методий“ – III и I степен. Два пъти е удостояван с високото почетно академично звание „Доктор хонорис кауза“. Носител е на специална награда за „Постижения през XX век“ от Международния биографичен център в Кеймбридж – Англия. За него е отделено подобаващо място в книгата „Международни лидери в постиженията“ (1997), издадена в Англия.

Проф. дсн Димитър Бабриков е носител на орден „Кирил и Методий“ I степен, на орден „Червено знаме на труда“ и други. Удостоен е с високото почетно академично звание „Доктор хонорис кауза“. Има утвърдени рационализации и е почетен рационализатор на Република България. Носител е на платинения диск на Американския библиографски институт през 1998 г. за научните си достижения в областта на лозарската наука. Създал е 15 нови винени, десертни и безсеменни сортове лози. Някои от тях са патентовани в Италия, Швейцария, Австралия и САЩ. Професор Бабриков е автор на оригиналната и внедрена в практиката формировка – стъблен двураменен Гюйо.

Общ брой публикации през последните 5 години:

В резултат на научноизследователската дейност през последните 5 години членовете на колектива са публикували 99 научни труда, 8 броя са в списание с импакт фактор, 52 в рецензирани списания и 39 в други списания.

Издадени книги, учебници, ръководства, брошури и др. през последните 5 години:

Учебник по ампелография (Ройчев, В., 2012. Академично издателство на Аграрния университет – Пловдив.)

Ръководство за упражнения по ампелография (Ройчев, В., 2014. Академично издателство на Аграрния университет, Пловдив.)

Материална база – полета, лаборатории, значима и уникална апаратура:

В сградата на университета катедрата ползва 3 учебни зали и научна лаборатория, снабдени с необходимите за учебния и научния процес апаратура, микроскопи, електронни везни, компютри, мултимедии.

Катедрата „Лозарство“ разполага със съвременна модерна учебно-експериментална база от 300 дка лозови насаждения, включително 70 дка лозов сортимент от 400 винени и десертни, безсеменни сортове и подложки. Наличният генофонд се използва за селекционирането на нови оригинални десертни и винени сортове лози. Лозовите насаждения имат изградена капкова система за напояване.

Осъществени внедрявания и връзки с практиката:

От основаването си до момента катедрата поддържа тесни връзки с лозарската практика. Лозарството в Южна България се развива под научното и методично ръководство на хабилитираните преподаватели от катедрата. Подчертано добри са връзките с научните звена по лозарство в страната и чужбина.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „ЛОЗАРСТВО“

Доц. д-р Павел Ботянски

Доц. д-р Павел Павлов Ботянски
Ръководител на катедра „Лозарство“

Роден е на 04.04.1950 г. в гр. Нове Замки, Словакия. Завършва специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1974 година. От 1985 г. е асистент, 1987 г. – старши асистент, 1991 г. – главен асистент, 2000 г. – доцент. От 1981 г. е доктор.

Ръководител на катедра „Лозарство“ в периода 2012–2015 г. и член на Факултетния съвет.

Преподава дисциплините: Лозарство, Лозарство I и II част, Трайни култури – част Лозарство.

Участвал е в 2 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти извежда лекции по производство на лозов посадъчен материал.

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на размножаването на лозата и технологиите за производство на лозов посадъчен материал.

Бил е научен ръководител на един докторант.

Общият му брой статии е 64, съавтор е в 1 учебник и 4 учебни помагала.

Проф. дсн Венелин Ройчев

Проф. дсн Венелин Ройчев Ройчев

Роден е на 09.03.1958 г. в с. Подвис, област Бургаска. Завършва Лозаро-градинарския факултет на Висшия селскостопански институт – гр. Пловдив (1984). Става последователно асистент (1985), старши асистент (1988), главен асистент (1991), доктор (1997), доцент (1998), доктор на науките (2008), професор (2009). Ръководител на катедра „Лозарство“ в периода 2004–2012 година.

Преподавани дисциплини: Лозарство I част, Лозарство II част, Ампелография, Селекция на лозата.

Участие в магистърски курсове: „Лозарство с основи на винарството“ и „Производство на посевен и посадъчен материал“.

Специализация – Англия (1993). Област на научна дейност: ампелография, селекция на лозата.

Ръководител на 4 докторанти.

Общ брой научни статии – 205, 2 учебника, 3 учебни помагала, 2 книги.

Доц. д-р Ангел Иванов

Доц. д-р Ангел Стойчев Иванов

Роден е на 15.12.1953 г. в с. Бутово, област Велико Търново. Завършва специалност Агрономство – Лозаро-градинарство във ВСИ „В. Коларов“ – Пловдив през 1978 г. със Златна значка на ЦК на ДКМС и КНТПВО. От 11.06.1996 г. е доцент в Аграрен университет – Пловдив.

Членство в научни и научно-приложни структури: декан на Лозаро-градинарския факултет и председател на Факултетния съвет на Лозаро-градинарския факултет на Аграрен университет – Пловдив (2003–2012). Бил е член на ФС на Лозаро-градинарския факултет (1984), на АС на ВСИ – Пловдив (1999–2003) и на АУ – Пловдив (2007–2011), на НС на ИЛВ – Плевен (1998–2012), на редакционната колегия на списание „Лозарство и винарство“ (от 2007 г.).

В община Пловдив е заместник-председател на Общинския съвет (2011–2015)

Преподава дисциплините: В АУ – Пловдив – Лозарство и Въведение в аграрните науки (в бакалавърска степен); Участва в 3 магистърски курса в АУ – Пловдив. В УХТ – Пловдив: Ампелография.

Направления на научноизследователската му работа: агробиологично и технологично проучване на десертни, винени и безсеменни сортове лози; резитба при лозата (на зряло и зелени резитби); контрол върху размера на добива и качеството на гроздето; влияние на екологичните условия и прилаганата агротехника върху вегетативните и

генеративните прояви на лозата; възстановителна способност на лозите; приложение на биологично-активни вещества в лозарството; прояви на лозата при отглеждането ù в промишлено замърсени райони и пътища за намаляване съдържанието на тежки метали в гроздето, виното и стафидите.

Участвал е в 5 национални (на 1 е бил ръководител) и 2 международни проекта (на 1 е бил ръководител на българската част).

Бил е научен ръководител на 3 докторанти и на първия защитил магистърска степен по Лозарство от КНР през 1997 година. Ръководил е над 70 дипломанти от бакалавърска и магистърска степен на обучение.

Общият му брой статии е над 80, от които 15 в чужбина. Съавтор е на 1 учебник и 2 ръководства за упражнения по лозарство.

Доц. д-р Валентин Георгиев Бамбалов

Роден е на 03.06.1964 г. в гр. Пловдив. Придобива квалификация инженер-технолог във ВИХВП – гр. Пловдив през 1989 г., специалност Технология на виното и високоалкохолните напитки. Става последователно асистент (1992), старши асистент (1995), главен асистент (2000), доктор (2007), доцент (2008).

Преподава Основи на винарството, Винарство и Ампелография. Участва в Магистърски курс. Област на научна дейност: фенолен състав на гроздето и виното.

Участвал е в общо 5 проекта, 1 от които международен (по програма *Tempus*, 1994–1997), 2 национални (Национален фонд „Научни изследвания“, 1994–1996 и 1995–1997), 1 вътрешен (проект по НИЦ към Аграрен университет – Пловдив, 2004–2006), 1 проект към НИИКВ гр. София (1994–1995); в разработване на 9 технически проекта за построяване на нови винарски предприятия.

Член е на Съюз на енолозите в България (от 1994 г.), на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране (от 2006 г.), на Европейски рицарски орден на виното със седалище в Айзенщат, Австрия (от 2006 г.). Общ брой научни статии – 35 и 1 учебно помагало.

Гл. ас. д-р Людмил Ангелов

Гл. ас. д-р Людмил Тодоров Ангелов

Роден е на 02.07.1976 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив през 2000 година. Защитава докторска дисертация на тема „Изследвания върху вегетативните и репродуктивните прояви на сорта Темпранийо в процеса на формиране и встъпване в плододаване“ (2006).

От 2007 г. е назначен за асистент в катедра „Лозарство“, от 2008 г. е старши асистент, а от 2011 г. до момента – главен асистент в същата катедра. От 2008 г. до момента е член на Факултетния съвет към Факултета по лозаро-градинарство от квотата на асистентите, а от 2012 г. е и научен секретар на същия. От 2012 г. е член и на Академичния съвет на Аграрен университет – Пловдив.

Извежда упражнения по Лозарство и Ампелография със студенти от всички специалности в бакалавърската степен и Производство на лозов посадъчен материал в магистърските курсове; Лозарство с основи на винарството и Производство на посевен и посадъчен материал, както и лекционните курсове по Лозарство на специалността Аграрен туризъм – редовно и задочно обучение.

Автор е на учебни програми по лозарство и ампелография за международния магистърски курс с двойни дипломи „Интегрирана растениевъдна продукция“, създаден съвместно със Западнопоморански технологичен университет – Шчечин. Участва активно в множество дейности по програма *Еразъм*, а също така преподава Лозарство на чуждестранни студенти от Полша, Финландия, Испания, Гърция и др. Извеждал е също така лекционни курсове по дисциплината Лозарство в Западнопоморанския технологичен университет в гр. Шчечин, Полша.

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на лозарството. Участвал е в общо 5 проекта, 1 от които международен.

Общият му брой научни статии е 27, от които 8 са публикувани в чужбина, в списания с импакт фактор и конференции, а останалите – в български списания с импакт фактор.

Автор е на „Ръководство по лозарство“ за студентите от Западнопоморанския технологичен университет в Шчечин, Полша.

Гл. ас. д-р Ивайло Красимиров Динчев

Роден е на 18.12.1975 г. в град София. Завършил е специалност Лозаро-градинарство във ВСИ – Пловдив през 1999 година. От 2007 г. е асистент в катедра „Лозарство“, 2008 г. – старши асистент, 2012 г. – главен асистент. От 2006 г. е доктор.

Преподава Лозарство и Трайни култури. Участва в два магистърски курса. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на агротехниката на лозата. Участвал е в 1 международен и 1 национален проект.

Общият му брой статии е 7.

Гл. ас. д-р Ивайло Динчев

Гл. ас. д-р Боян Сталев Сталев

Роден е на 02.08.1982 г. в гр. Бургас. Завършва специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив през 2005 година. От 2008 г. е асистент, 2013 г. – главен асистент и доктор в катедрата по лозарство.

Член е на Факултетния съвет на Лозаро-градинарския факултет от квотата на асистентите през последните две декански ръководства. Води упражнения по Лозарство и Ампелография, провежда лекционния курс на специалност Биологично земеделие.

По програма *Еразъм* е извеждал занятия по дисциплината Лозарство в Западнопоморанския технологичен университет в гр. Шчечин, Полша. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на лозарството. Участвал е в общо 9 проекта, 5 от които международни.

Общият му брой статии е 15, а също така е съавтор в 1 ръководство по лозарство.

Гл. ас. д-р Боян Сталев

Гл. ас. д-р Веселин Иванов Иванов

Роден е на 13.11.1978 г. в гр. Ямбол. Завършва Аграрен университет – Пловдив през 2005 г., специалност Агрономство – Полевъдство (бакалавър). Магистърска степен придобива през 2006 г. по специалността Агрохранителни технологии и биотехнологии. Последователно става: асистент (2011), доктор (2013), главен асистент (2014). Преподава Лозарство. Област на научната дейност – лозарство. Общ брой статии – 14.

Гл. ас. д-р Веселин Иванов

КАТЕДРА „МЕЛИОРАЦИИ И ГЕОДЕЗИЯ“
(1947 – 2015)

Катедра „Мелиорации и геодезия“ е основана през 1947 година.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Проф. Минчо Маринов	(1947–1966)
Проф. Тодор Матев	(1966–1974)
Проф. Васил Василев	(1974–1990)
Доц. Николай Узунов	(1990–1992)
Доц. Костадин Даржанов	(1992–1993)
Проф. Заприн Димитров	(1993–1996)
Доц. Славейко Дулов	(1996–2002)
Доц. Антония Овчарова	(2002–2015)

• Списък на всички преподаватели, работили от основаването до момента в катедрата:

Към катедрата като академичен персонал са работили: проф. Минчо Маринов, проф. Тодор Матев, проф. Атанас Батков, доц. Георги Георгиев, проф. Заприн Димитров, проф. Николай Узунов, доц. Костадин Даржанов, доц. Славейко Дулов, доц. Димитър Димитров, доц. Лиляна Ценова, доц. Рафаил Рафаилов, доц. Зорка Червенкова, ас. Георги Ганев. Продължават да работят: доц. инж. Антония Овчарова, доц. инж. Росица Меранзова, доц. инж. Жулиета Арнаудова, доц. Александър Матев, проф. инж. Куман Куманов, доц. инж. Петър Филков, гл. ас. Радост Калайджиева, ас. Биляна Харизанова-Петрова, ас. инж. Вера Стефанова.

Помощен персонал

Като научно-технически персонал са работили Нонка Николова, Невена Халачева, Пенка Славчева, В. Ангелова, Събинка Хрис-това, Галина Денчева, Мария Танева, Мая Тоскова, Христоска Павлова, Виолета Маджарова, Райна Георгиева. В момента като гл. специалисти работят Анка Дойчева и Пенка Стойкова.

Катедреният колектив е сформиран от добри специалисти с инженерно и агрономическо образование. Всички имат добра педагогическа подготовка и достатъчен стаж като преподаватели и учени. Учебната работа се води на високо методично ниво, компетентно и резултатно. Студентите получават сериозни теоретически и практически познания.

Изтъкнати и известни преподаватели:

Доц. инж. Николай Узунов – златна значка „За младежко научно и техническо творчество“ за разработката „Автоматизирана система за локализирано напояване с порьозни поливни крила“ (1983); златна значка „За младежко научно и техническо творчество“ за разработката „Система за локализирано напояване с двойнокамерни поливни тръбопроводи“ (1985).

Внедрена рационализация относно „Микроструйчесто напояване на овощни насаждения“ (1986).

Внедрена рационализация относно „Система за локализирано напояване с порьозни овлажнители“ (В. Василев, Н. Узунов и М. Мишев, 1981).

Рационализация „Пластмасов филтър за капково напояване“, произвеждан от ВСИ (Н. Узунов и Р. Меранзова, 1988).

Брой преподаватели през последните 5 години

През последните 5 години преподавателският състав в катед-ра „Мелиорации и геодезия“ включва 2 професори, 4 доценти, 1 главен асистент, 2 асистенти и 2 служители.

База на катедрата

Катедрата притежава учебно-опитно поле, на което се провежда научноизследователската работа. Използва се съвременна апаратура като тензиометър, парометър, спектрометър, фотометър, JPSсистема, различни сензори и др. Лабораторията е оборудвана с необходимата апаратура за извеждане на занятия при полски условия. Закупени са разнообразни дъждовални и капкови поливни инсталации за провеждане на полски опити и изследвания от преподаватели, докторанти и дипломанти към катедрата. За да се обезпечат експерименталната работа и практическите занятия, учебно-опитното поле към катедра „Мелиорации и геодезия“ е снабдено с автоматична метеорологична станция, с която се отчитат най-важните климатични елементи.

Катедрата разполага със съвременна учебна зала, оборудвана с 10 компютъра и съответните софтуерни продукти за извеждане на занятията по ГИС и др.

Катедрата притежава 2 учебни зали, 2 подвижни мултимедии и научна лаборатория.

Преподавани дисциплини в последните 5 години

Учебната работа в катедрата се води по дисциплините: Напояване и отводняване, Поливен режим на селскостопанските култури, Технология за напояване на паркове, Напояване на субтро-

Членовете на катедра „Мелиорации и геодезия“

пични култури, Геодезия, Геодезия и земеустройство, Географски информационни системи (ГИС), Ерозия на почвата, Хидравлика, Хидрология, Експлоатация на хидромелиоративни системи, Хидромелиоративни съоръжения и помпени станции, Отводняване, Хидротехнически съоръжения и въздействието им върху екосистемите.

В последните 5 години преподаватели от катедрата участват в извеждането на лекции и упражнения в следните магистърски курсове: „Лозарство и винарство“, „Декоративни растения и ландшафтен дизайн“ и „Екология на селищни системи“.

Изнасяне на лекции в чужбина

Катедрата участва в програма *Еразъм* за обучение на чуждест-ранни студенти по дисциплината Напояване и отводняване.

Преподаватели от катедрата изнасят лекции в реномирани университети в Гърция, Португалия, Италия, Словакия, Турция, Румъния и др. страни от Европейската общност.

Проведени специализации

Проведени са специализации на преподаватели в Израел, Швейцария, Белгия, Италия и др. По програма *Еразъм* през годините непрекъснато участват преподаватели от катедрата, като изнасят лекции, свързани с напояването на селскостопанските култури в следните университети и страни: Селскостопански факултет към Техническия университет в гр. Лисабон, Португалия; Аристотел университет и Технически институт в гр. Солун, Гърция; Международен институт за тропични и субтропични растения в гр. Ханя, Гърция; Аграрен университет в гр. Нитра, Словакия; Университет в гр. Констанца, Румъния и др.

Научни направления, в които се извършва изследователска дейност:

• Изследване на поливните режими на селскостопанските култури;

• Изследване влиянието на различните поливни техники върху елементите на поливния режим при различни селскостопански култури;

• Изследване приложението на ГИС в земеделието.

Общ брой публикации през последните 5 години

В резултат на научноизследователската дейност през пос-ледните 5 години членовете на колектива са публикували 179 научни труда. От тях 19 са в списание с импакт фактор, 78 в рецензирани списания и 18 в други списания. Преподавателите на колектива са участвали в 88 научни форума, от които 66 в България и 23 в чужбина.

Издадени книги, учебници, ръководства и др.

В последните 5 години са издадени 2 учебника по поливен режим на селскостопанските култури и 3 монографии.

Обучавани и защитили докторанти – български и чуждестранни

В катедрата са обучени и успешно защитили следните докторанти от чужбина: Хешам Абдул Баки Ауад (Египет), Телибул Ислам и Голзар Хюсеин (Бангладеш), Насър Ахмед Мохамед Гамба и Хадър Атрош (Йемен), Съндей Овеморай (Нигерия), Бернард Хамадие (Бенин), Георгиос Гоцис (Гърция) и др.

Защитили докторанти от страната: Елка Ганева, Светла Тенева, Румен Базитов, Радост Калайджиева, Биляна Харизанова и др.

Разработени проекти в последните 5 години

Катедрата има реализирани общо 44 научноизследователски проекта. От тях 26 са национални, 5 са към НИЦ на Аграрния университет – Пловдив, международни са 4 и външно-внедрителски – 2.

Осъществени внедрявания и връзки с практиката

Преподавателите от катедрата участват в извеждането на лекции на производители по различни мерки – 111, 112, 114, дават консултации, участват в научни консултативни съвети към Министерството на науката и образованието и Министерството на земеделието и хранителната промишленост.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „МЕЛИОРАЦИИ И ГЕОДЕЗИЯ“

Доц. д-р инж. Антония Овчарова

Доц. д-р инж. Антония Овчарова
Ръководител на катедра „Мелиорации и геодезия“

Родена е на 3.07.1953 г. в гр. Пловдив. Завършва Висшия институт по строителство и архитектура в гр. София през 1976 г., специалност Хидромелиоративно строителство.

От 1976 до 1981 г. е инженер-проектант в Института по проучване и проектиране „Водпроект“, клон Пловдив. От 1981 до 1984 г. е редовен аспирант към катедра „Мелиорации и геодезия“ на ВСИ – Пловдив. През 1987 г. защитава дисертация и придобива ОНС „Доктор“. От 1987 г. е асистент в катедра „Мелиорации и геодезия“. От 1988 г. е старши асистент, а от 1989 г. – главен асистент към същата катедра. От 2001 г. е доцент по Мелиорации (Напояване и отводняване).

Преподава дисциплините Напояване и отводняване, Технологии за напояване на паркове, Мелиорации и устойчиво земеползване, Техника за напояване на паркове и градини, Хидротехнически съоръжения и въздействието им върху селищните екосистеми.

Участва в два магистърски курса: „Декоративни растения и ландшафтен дизайн“ и „Екология на селищни системи“.

По програма *Еразъм* преподава на чуждестранни студенти Irrigation and Drainage.

Изнася лекции в следните държави: Португалия – Instituto Superior de Agronomia, Technical University of Lisbon, Гърция – School of Agriculture, Aristotle University of Thessaloniki, Technological Educational Institution of Thessaloniki, Mediterranean Agronomic Institute of Chania, Crete.

Специализира в Израел, Белгия, Италия, Полша, Турция, Португалия, Гърция, Германия и др.

Научна област: поливен режим и евапотранспирация на селскостопанските култури, връзката вода–добив, поливна техника – капкуване, дъждуване и гравитачно напояване.

Ръководител е на 1 защитил редовен докторант и втори ръководител на 2 чуждестранни докторанти от Република Казахстан.

Има участие в 5 национални и 8 международни проекта.

Общият брой на статиите ù е 72. Има участие в 1 учебник и 1 ръководство.

Членува в Научно-технически съюз – гр. Пловдив, секция „Водно дело“.

Проф. д-р инж. Куман Куманов

Проф. д-р инж. Куман Смилков Куманов

Роден е на 31.12.1957 г. в с. Старосел, Пловдивска област. Завършва специалност Хидромелиоративно строителство във Висшия институт по архитектура и строителство – София през 1983 година. От 1983 г. до 1989 г. работи в ДСО „Водно стопанство“ – Пловдив като началник на хидротехнически район и специалист в отдел „Язовири и корекции на реки“. От 1989 г. е научен сътрудник в Институт по овощарство – Пловдив, а през 1998 г. му е присъдена научната степен „доктор“. През 2002 г. става доцент, а през 2006 г. започва работа в катедра „Мелиорации и геодезия“ при Факултета по лозаро-градинарство на Аграрен университет – Пловдив. От 2012 г. е професор на Селскостопанска академия, а от 2013 г. и на Аграрен университет – Пловдив. От 2001 г. е ръководител на секция, зам. председател (2003–2008) и председател на Научния съвет (от 2008 г.), както и председател на Общото събрание на учените (2006–2012) в Институт по овощарство – Пловдив. Член е на Факултетния съвет при Факултета по лозаро-градинарство на Аграрен университет – Пловдив.

От 2009 г. е независим експерт-оценител към Европейската комисия. От 2007 г. до 2010 г. е член на Специализирания научен съвет по „Почвознание, агрохимия и общо земеделие“ към Висшата атестационна комисия. Член е на научно-експертни комисии към Фонд „Научни изследвания“ (от 2005 до 2010 г. и от 2013 г. досега). От 2004 г. е член на Експертни съвети при Селскостопанска академия. Редактор е на списание *Acta Horticulturae 825* (ISHS 2009 г.) и рецензент на реномирани международни списания.

В Аграрен университет – Пловдив преподава дисциплините Хидравлика и Хидрология.

Специализирал е в САЩ (1995–1996), Италия (2001), Испания (2004) и Австрия (2007). Научните му интереси са в областта на: системи и технологии за напояване на овощни насаждения с акцент върху микронапояването, фертигация, пестигация, воден режим на почвата и растенията, микроклиматични и екологични аспекти на микронапояването и химигацията, методология на научните изследвания, устойчиво земеделие и екологично производство на плодове.

Бил е научен ръководител на 3 докторанти. Участвал е в 4 международни проекта, като на един е бил национален координатор, както и в 24 национални проекта. Автор и съавтор е на 117 статии и 7 книги. Съавтор е на „Технология за отглеждане на орех (*Juglansregia* L.)“ и е носител на награда за иновации от Международната селскостопанска изложба „АГРА 2014“ като член на колектива, разработил технология за интензивно отглеждане на черешата. Носител е на Златна значка и Златен медал „Инж. Михаил Момчилов“ на Федерацията на научно-техническите съюзи в България. Членува в Международния съюз по почвознание, Международното дружество за градинарска наука и Световната федерация на организациите на инженерите.

Доц. д-р инж. Росица Асенова Меранзова

Доц. д-р инж. Росица Меранзова

Родена е на 17.02.1961 г. в гр. Пловдив. Завършила е специалност Хидромелиоративно строителство в УАСГ – гр. София през 1984 година. От 1984 до 1986 г. работи като проектант в КНИИПИ „Нипроруда“, гр. София. От 1986 до 1990 г. е редовен докторант към катедра „Мелиорации и геодезия“ при АУ – Пловдив. От 1991 е асистент, 1992 г. – старши асистент, 1993 г. – главен асистент, 2003 г. – доцент в катедра „Мелиорации и геодезия“. От 1990 г. е доктор. Била е заместник-декан на Факултета по тропични и субтропични култури (2003–2005) и зам. декан на Факултета по лозаро-градинарство (2005–2011), член на Факултетен и Академичен съвет, секретар на Комисия по качество при АУ, факултетен *Еразъм* координатор от 2004 година.

Преподава следните дисциплини: Напояване, Напояване и отводняване, Напояване на тропични и субтропични култури.

Участвала е в три магистърски курса. Изнасяла е лекции в Технически университет, Институт по агрономия – Лисабон, Португалия; Аристотел университет – Гърция. Провела е специализации в Гърция, Франция, Португалия, Израел и Турция. Придобила е квалификация „Мениджър по качеството“ от ТЮФ Норд Академия, член на атестационна комисия при НАОА. Научната ѝ дейност е свързана основно с изследване в областта на микронапояването и поливните режими при земеделските култури.

Участвала е в 2 международни проекта, като на единия е била ръководител, в 1 национален и в 3 на АУ. Общ брой статии – 40. Съавтор на 1 учебник и 1 монография. Научен ръководител на 22 дипломанти – магистри и бакалаври.

Доц. д-р инж. Жулиета Христова Арнаудова

Доц. д-р инж. Жулиета Арнаудова

Родена е на 17.05.1965 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Земеустройство в УАСГ – гр. София през 1989 година. От 1989 до 1992 г. работи като геодезист в частна фирма. От 1992 г. е назначена за асистент към катедра „Мелиорации и геодезия“ в Аграрен университет – Пловдив. От 1995 г. е старши асистент, а от 1997 г. – главен асистент. От 2004 до 2007 г. е докторант на самостоятелна подготовка към катедрата. През 2008 г. защитава докторска степен. От 2012 година е доцент по Земеустройство. Член е на Факултетния съвет към Лозаро-градинарския факултет и на Академичния съвет (от 2011 г.).

Преподава следните дисциплини: Геодезия, Геодезия и земеустройство, Географски информационни системи, Мелиоративно земеустройство, Вертикално планиране. Изнасяла е лекции в Аристотел университет – Гърция. Провела е специализации в Испания, Гърция, Турция, Швейцария. Научната ѝ дейност е свързана основно с изследвания в областта на устройство на територията на трайни насаждения и приложение на географски информационни системи в земеделието. Участва в разработването

на технологични и бизнес проекти за създаването и отглеждането на винени лозя в различните региони на страната (Пловдивски, Благоевградски, Плевенски, Хасковски, Старозагорски, Ямболски и Бургаски).

Член е на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП), Камарата на инженерите по геодезия (КИГ) и Съюза на геодезистите и земеустроителите в България към НТС.

Участвала е в 2 международни проекта, на единия от които е била ръководител, и в 4 на АУ. Автор и съавтор на над 40 публикации, автор на 1 монография и съавтор на 2 учебника, единият от които е издаден и в Македония. Научен ръководител на над 20 дипломанти – бакалаври и магистри.

Проф. д-р Александър Матев

Проф. д-р Александър Матев

Роден е на 10.05.1969 г. в гр. Павликени. Завършва Аграрен университет – Пловдив през 1994 г., специалност Лозаро-градинарство. От 1995 до 1998 г. е последователно агроном и научен сътрудник III – II степен в Институт по соята – Павликени. През периода 1998–2001 г. е редовен докторант в секция „Поливен режим и агротехника на напояваните култури“ в Институт по хидротехника и мелиорации – София. От 2002 г. е доктор, а от 2001 до 2008 г. е асистент в катедра „Мелиорации и геодезия“ към Аграрен университет – Пловдив. От 2008 г. е доцент по Мелиорации (Напояване и отводняване) в същата катедра, а от 2015 г. – професор.

Преподава дисциплините Напояване и отводняване, Ерозия на почвата, Поливен режим на селскостопанските култури.

Научните му изследвания са в областта напояване на селскостопанските култури.

Ръководител е на 3 докторанти и над 20 дипломанти. Участва в 3 национални изследователски проекта, а общият брой на публикациите му е 130. Участва в написването на 2 учебника и 1 ръководство.

Гл. ас. д-р Радост Калайджиева

Гл. ас. д-р Радост Петрова Калайджиева

Родена е на 12.09.1985 г. в гр. Карлово. През 2008 г. завършва специалност Агрономство – Хидромелиорации (ОКС „Бакалавър“), а през 2009 г. – специалност Декоративни растения и ландшафтен дизайн (ОКС „Магистър“) в Аграрния университет – Пловдив. От 2009 г. до 2014 г. е асистент, а от 2015 г. е главен асистент в катедра „Мелиорации и геодезия“, Факултет Лозаро-градинарство на Аграрен Университет – Пловдив.

Преподавани дисциплини: Напояване и отводняване, Напояване, Експлоатация на хидромелиоративни съоръжения, Мелиорации и устойчиво земеползване.

Област на научна дейност: растениевъдство, мелиорации, поливен режим. Участва в 2 национални проекта. Автор на 15 статии и 1 учебник.

Ас. инж. Вера Стефанова

Ас. инж. Вера Венкова Стефанова

Родена е на 31.01.1988 г. в гр. Враца. Завършва специалност Геодезия (магистър) в Университет по архитектура, строителство и геодезия в гр. София през 2012 година. От 2012 до 2013 г. работи като инженер-геодезист в геодезическа фирма в гр. София. От 2013 до 2015 г. е асистент към катедра „Мелиорации и геодезия“.

Преподава следните дисциплини: Геодезия, Геодезия и земеустройство, Географски информационни системи, Мелиоративно земеустройство.

Научната ù дейност е свързана с развитие на методика за оценка на земята за устойчиво отглеждане на зеленчукови култури чрез използването на Географски информационни системи (ГИС).

Има публикувани 6 статии.

КАТЕДРА „МЕХАНИЗАЦИЯ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО“
(1945 – 2015)

Катедрата е създадена през 1945 г. при откриването на Пловдивския държавен университет. Първоначално се нарича „Механизация на селското стопанство“, а през 1998 г. е преименувана на „Механизация на земеделието“.

Пръв неин ръководител е проф. дсн Асен Кацаров.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Катедра „Механизация на селското стопанство“

Проф. дсн Асен Кацаров	(1946–1970)
Проф. Йордан Вакарелски	(1970–1977)
Доц. Продан Бояджиев	(1977–1980)
Проф. Йордан Вакарелски	(1981–1984)
Проф. дсн Вельо Беляков	(1985–1989)
Проф. д-р Кольо Колев	(1990–1991)

Катедра „Механизация на земеделието“

Проф. д-р инж. Сава Мандраджиев	(1992–2014)
Доц. д-р инж. Ангел Трифонов	(2012–2015)

От основаването в катедрата са работили:

Проф. дсн Асен Кацаров, проф. дсн Йордан Вакарелски, проф. дсн Стоян Ковачев, проф. д-р Станка Тировска, проф. д-р Кольо Колев, проф. дсн Вельо Беляков, проф. д-р Димитър Попов, проф. д-р Сава Мандраджиев, доц. д-р Продан Бояджиев, доц. д-р Христо Терзиев, доц. д-р Димитър Средков, доц. д-р Иван Миланов, доц. д-р Парашкев Горанов, доц. д-р Спас Лалев, доц. Христо Бончев, гл. ас. Димитър Ламбрев, гл. ас. Панчо Палевски, гл. ас. Йордан Барбанаков.

Преподаватели, които в момента работят в катедрата:

Доц. д-р инж. Ангел Трифонов, доц. д-р инж. Димитър Иринчев, доц. д-р инж. Димитър Гуглев, доц. д-р инж. Стоян Ишпеков, доц. д-р инж. Димитър Зяпков, доц. д-р инж. Иван Брайков, доц. д-р инж. Запрян Запрянов, доц. д-р инж. Петър Петров, доц. д-р инж. Димитър Кехайов, доц. д-р Георги Комитов, ас. д-р Манол Даллев, ас. инж. Йорданка Запрянова, ас. инж. Рангел Зайков.

Научните направления, по които се извършва изследователска дейност в катедрата, са следните:

Доц. д-р инж. Ангел Трифонов – машини за растителна защита; машини за сеитба и прибиране на фъстъци.

Доц. д-р инж. Димитър Иринчев – машини за прибиране на фъстъци.

Доц. д-р инж. Димитър Гуглев – почвообработващи земеделски машини с активни работни органи и вертикална ос на въртене; земеделски трактори; хидрозадвижване в земеделската техника.

Доц. д-р инж. Стоян Ишпеков – машини за прибиране на реколтата; механизирани технологии в земеделието; мониторинг и моделиране; аграрно навигиране.

Доц. д-р инж. Димитър Зяпков – машини за торене и мелиориране; използване на техниката в декоративното градинарство.

Доц. д-р инж. Иван Брайков – идентификация на процеси; виброзащитни системи при колесни трактори.

Доц. д-р инж. Запрян Запрянов – машини за прибиране на зеле; механизация при вкореняване на зрели резници.

Доц. д-р инж. Петър Петров – уплътняване на почвата от машините.

Доц. д-р инж. Димитър Кехайов – машини за сеитба и садене; ергономични и екологични показатели на машините.

Доц. д-р Георги Комитов – техническо обслужване на машините; екология в транспорта; ремонт и надеждност.

Ас. д-р Манол Даллев – машини за повърхностна обработка на почвата и управление на агрегатния състав на почвата.

Ас. инж. Йорданка Запрянова – механизация при вкореняване на зрели резници; машини за почвообработка; електротехника и електрозадвижване.

Ас. инж. Рангел Зайков – машини за прибиране на реколтата.

Помощен персонал:

Гл. експерт Лилия Григорова, гл. специалист Николай Чернев и гл. специалист Захари Георгиев.

Изтъкнати преподаватели:

Проф. дсн Асен Кацаров, проф. дсн Велю Беляков, проф. д-р Станка Тировска, проф. д-р Димитър Попов, проф. д-р Сава Мандраджиев.

Преподаватели от състава на катедрата, заемали отговорни длъжности: Проф. д-р Сава Мандраджиев и доц. д-р Димитър Гуг-лев са заемали поста зам. декан на Лозаро-градинарския факултет. В момента от катедрата зам. декан на факултета е доц. д-р Иван Брайков. Доц. д-р За-

Членовете на катедра „Механизация на земеделието“

прян Запрянов от 2008 г. до момента е председател на Общото събрание на Лозаро-градинарския факултет.

ОСНОВНИ АКАДЕМИЧНИ ДИСЦИПЛИНИ:

За специалностите *Агрономство – Полевъдство, Агрономство – Лозаро-градинарство, Растителна защита* и *Аграрна икономика* се водят дисциплините Трактори и автомобили, Земеделски машини и Механизирани технологии в земеделието.

За специалност *Животновъдство* – дисциплините Механизация и автоматизация в животновъдството, Земеделска техника.

За специалност *Аграрно инженерство* – дисциплините Механика, Чертане, Машинни елементи, Материалознание, Автотракторни двигатели, Компютърни системи за проектиране, Топлотехника, Земеделски трактори, Метрология, Хидрозадвижване, Електротехника и електрозадвижване, Машини за почвообработка и отглеждане на културите, Машини за прибиране на реколтата, Механизация на животновъдството, Техническо обслужване на земеделската техника, Механизирани технологии в земеделието и Автоматизация на земеделието.

Участие на преподаватели в магистърски курсове през последните 5 години:

В катедрата се провежда магистърски курс „Земеделска техника“ в редовна и задочна форма на обучение за академични и професионални бакалаври. Ръководител на курса е доц. д-р инж. Запрян Запрянов.

Преподаватели от катедрата извеждат занятия в магистърски курсове „Plant medicine“, „Биологично земеделие“, „Агробизнес“, „Декоративни растения и ландшафтен дизайн“, „Растениевъдна продукция“, „Лозарство и винарство“, „Растителна защита“.

Издадени книги, учебници, ръководства и др.

Публикувани са 73 статии в наши и чуждестранни списания. Преподавателите от катедрата

имат 52 участия на Научни конференции в страната и чужбина.

Издадени са: 1 книга, 7 учебника и 8 учебни помагала.

Участие на преподаватели впрограма *Еразъм* през последните 5 години:

По програма *Еразъм* ас. д-р инж. М. Даллев е посетил Политехническия институт Порталегре – Португалия.

Специализации в чужбина:

Преподавателите от катедрата са провели над 20 специализации по света (Италия, Белгия, Холандия, Германия, Швейцария, Англия, Македония, Румъния, Украйна).

Ръководство и участие в наши и международни проекти през последните5 години:

I. Международни проекти

1. Общоевропейска тематична мрежа „Education and Research in Biosystems or Agricultural and Biological Engineering in Europe – ERABEE-TN Образование и научни изследвания по аграрно и био-инженерство в Европа). Тематичната мрежа е по програмите LLL (Life-Long Learning) и *Еразъм,* номинирана в европейската база данни ADAM за най-добри проекти.

II. Национални проекти

1. Проект по МОМН на тема: „Създаване на сортове, техника и технология за механизирано производство на сусам като алтернатива на тютюнопроизводството в България“ (от фонд „Научни изследвания“).

III. Внедрителски проекти

1. „Обосноваване на технология и техника за отделяне на семена от доматени плодове“

2. „Изследване на технологични показатели на парцелна зърноприбираща техника“

IV. Проекти по НИЦ на Аграрен университет:

1. „Изследване степента на размесване на мелиоранти при различни агрофонове с новосъздаден активен орган за повърхностна обработка“

2. „Сравнително изпитване на различни начини за напояване на градински фасул“

3. „Изследване на садачен апарат за засаждане на присадени и вкоренени ябълкови подложки“

4. „Установяване на възможности за съкращаване на периода на адаптация на in vitro получени лозови растения и създаване на предбазова генбанка от български сортове лози“

5. „Техника и технология за оползотворяване на отпадната биомаса при тютюнопроизводството у нас“

6. „Разработване и изследване на семеотделител за сусам от неразпиляващи семената си генотипове“

7. „Изследване на плужно тяло с решетъчна отметателна дъска“

Обучавани и защитили докторанти – български и чуждестранни:

През годините в катедрата са защитавали докторска степен докторанти от Куба, Нигерия, Йемен, Судан и Гвинея.

През последните 5 години в катедрата е защитил успешно докторантура ас. д-р Манол Даллев.

По докторантурите си в момента работят редовният докторант Иван Митков и докторантите в свободна форма на обучение – ас. Йорданка Запрянова и гл. ас. инж. Йовчо Кочев от ИТТИ – с. Марково.

От 01.03.2015 г. в катедрата са зачислени в редовна форма на обучение нови трима докторанти.

Научни постижения:

Доц. д-р Ангел Трифонов има създадени над 10 машини и съоръжения собствена конструкция – машина за смесване на минерални торове с варови материали; машина за прибиране на фъстъци; машина за ронене на царевица; сеялка за окопни култури с хоризонтален диск; сеялка за окопни култури с вертикален диск; газопламъчен култиватор; електронен стенд с патернатор за демонстрация на елементи на растителнозащитни пръскачки; електрифицирана и електронизирана задвижваща силова станция за почвен канал и др.

Доц. д-р Иван Брайков и доц. д-р Димитър Кехайов са създали машина за отделяне на семена от доматени плодове.

Доц. д-р Стоян Ишпеков и колектив са създали 2 стенда: за директно прибиране на сусам и за прибиране на сусам на кутийки.

МАТЕРИАЛНА БАЗА

Катедрата е разположена в отделна сграда и разполага с 10 учебни зали, една изцяло обновена аудитория със 144 места, открит и закрит машинен парк. На разположение на студентите са трактори от различен теглителен клас, почвообработващи, залагащи и прибиращи земеделски машини, макети и стендове. За поддръжка на техниката катедрата разполага и с техническа работилница. В катедрата има три зали за презентации и компютърна зала с достъп до интернет.

С наличната материална база, информационното осигуряване на учебните дисциплини и кадровия си потенциал катедра „Механизация на земеделието“ провежда учебен процес на високо ниво.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „МЕХАНИЗАЦИЯ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО“

Доц. д-р инж. Ангел Трифонов

Доц. д-р инж. Ангел Димитров Трифонов
Ръководител на катедра „Механизация на земеделието“

Роден е на 11.11.1956 г. в град Пловдив. Завършва специалност Селскостопанска техника (машинен инженер) в Русенския университет „Ангел Кънчев” през 1982 година. От 1985 г. е асистент в катедра „Механизация на земеделието“ на Аграрен университет – Пловдив, от 1988 г. е старши асистент, а от 1992 г. е главен асистент. През 1999 г. защитава докторска дисертация на тема „Изследване на апарат за откъсване на плодовете на фъстъците от стеблата“, през 2003 г. става доцент.

Ръководител е на катедра „Механизация на земеделието“ от 2012 година. Член е на Факултетния съвет на Лозаро-градинарския факултет.

Преподава следните дисциплини: Механизация и автоматизация в животновъдството, Земеделска техника, Електротехника и електрозадвижване и Земеделски машини.

Води лекции в 2 магистърски курса – „Биологично земеделие“ и „Plant medicine“. Провел е 4 специализации – в Холандия (1994, 1998), Белгия (1996) и Румъния (1998).

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на механизиране на процесите в растителната защита, при сеитбата на културите и при прибиране на реколтата. Участвал е в 1 национален научен проект и е разработил 1 технологичен проект по програма САПАРД. Създател е на над 10 машини и съоръжения собствена конструкция – машина за смесване на минерални торове с варови материали, машина за прибиране на фъстъци, машина за ронене на царевица, сеялка за окопни култури с хоризонтален диск, сеялка за окопни култури с вертикален диск, газопламъчен култиватор, електронен стенд с патернатор за демонстрация на елементи на растителнозащитни пръскачки, електрифицирана и електронизирана задвижваща силова станция за почвен канал и др.

Общият му брой статии е над 80, автор е на 4 учебника, съавтор е в 1 учебник, 2 учебни помагала и 5 книги. Член е на редакционната колегия на вестник „Земеделска техника“.

Доц. д-р инж. Димитър Николов Иринчев

Роден на 2.12.1950 г. в с. Зафирово, обл. Силистра. Завършил е специалност ДВГ в Русенски университет – през 1975 г. От 1981 г. е асистент, от 1985 г. – старши асистент, а от 1988 г. – главен асистент. От 1990 г. е доктор. През 2000 г. става доцент. Преподава дисциплина Земеделска енергетика. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на ДВГ, трактори, механизация на растениевъдството. Участвал е в 1 национален научен проект, като ръководител. Има свидетелство за 2 авторски изобретения. Общият му брой статии е 36, автор и съавтор е в 2 учебника, 2 учебни помагала.

Доц. д-р инж. Димитър Гуглев

Доц. д-р инж. Димитър Анастасов Гуглев

Роден е на 12. 11. 1955 г. в град Асеновград, област Пловдив. Завършва специалност Двигатели с вътрешно горене във Висшия машинно-електротехнически институт – Варна през 1981 година. От 1982 г. е асистент в катедра „Механизация“ на ВСИ – Пловдив, 1985 г. – старши асистент, 1988 г. – главен асистент, 1996 г. – доктор, 2002 г. – доцент. В периода 2003–2012 г. е зам. декан на Факултета по лозаро-градинарство.

Преподава дисциплините Трактори и автомобили, Земеделска енергетика, Автотракторни двигатели, Хидрозадвижване, Машинознание.

Провел е специализации в Русия (1986, 1998), Гърция (1994), Холандия (1997). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на плоскорезната обра-

ботка на почвата, почвообработващи машини с активни работни органи с вертикална ос на въртене. Притежава авторско свидетелство за „Активен плоскорежещ работен орган“, патенти „Плоскорежещ работен орган за безотвална почвозащитна обработка“ и „Плужен лемеж“.

Общ брой статии – 48. Автор и съавтор е в 1 учебник и 2 учебни помагала.

Доц. д-р инж. Стоян Савов Ишпеков

Роден е на 14.11.1959 г. в град Чепеларе, Смолянска област. Завърва специалност Селскостопанска техника в Русенския университет „Ангел Кънчев“ през 1984 година. От 1988 г. е асистент, 1992 г. – главен асистент в катедра „Механизация на земеделието“. От 2000 г. е доктор по Механизация и електрификация на растениевъдството, а през 2003 г. става доцент.

Преподава следните дисциплини: Земеделска енергетика, Механизирани технологии, Механизирани технологии в лозарството и градинарството, Машини за прибиране на реколтата I и II част, Мониторинг и моделиране.

Доцент Ишпеков е един от основателите на специалността Аграрно инженерство в Аграрния университет – Пловдив. Бил е секретар на Управителния съвет на НИЦ в Аграрния Университет – Пловдив (2000–2002); член на Управителния съвет на НИЦ в Аграрния Университет – Пловдив (2008–2011); член на Комисията по качество в Аграрния Университет – Пловдив (2008–2011).

Провел е специализации в Италия (1998), Великобритания (1999, 2007) и Белгия (2006). Научната му дейност е върху механизираните технологии в земеделието, машините за прибиране на реколтата и прецизното земеделие. Участвал е в 2 национални и 5 международни научни и изследователски проекта, на два от които е ръководител.

Разработил е 14 машини, стендове и технологии, пет от които са с авторски свидетелства.

Общият брой на статиите му е 65, от които 23 са публикувани в чужбина. Те са цитирани над 40 пъти у нас и в чужбина. Автор и съавтор е в 3 учебника, 1 ръководство и 1 книга.

Член е на Европейската асоциация за научни изследвания по картофите – EAPR, и на Асоциацията на агроинженерите в Европа – EurAgEng.

Доц. д-р инж. Димитър Зяпков

Доц. д-р инж. Димитър Енев Зяпков

Роден е на 21.01.1956 г. в с. Драгомир, област Пловдив. Завършва специалност Селскостопанска техника в Русенския университет „Ангел Кънчев“ (ВТУ) през 1983 година. От 1986 г. е асистент, 1989 г. – старши асистент, 1992 г. – главен асистент, 2000 г. – доктор, 2003 г. – доцент. Член на Факултетния съвет и акредитиран представител на КТ „Подкрепа“ в академичния състав на университета.

Преподава дисциплините Земеделски машини и Механизирани технологии в земеделието. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на аграрните технологии, използването на селскостопанските машини и прилагането на съвременни методи в земеделието.

Научен ръководител на 1 докторант и 30 дипломанти. Бил е ръководител на национален научен проект.

Общият му брой статии е 52. Автор и съавтор на две учебни помагала. Членува в организацията на научно-творческите съюзи.

Доц. д-р инж. Запрян Запрянов

Доц. д-р инж. Запрян Георгиев Запрянов

Роден е на 01.10.1956 г. в град Пловдив. Завършва специалност Селскостопанско машиностроене във ВТУ „Ангел Кънчев“ – Русе през 1982 година. От 1984 г. е асистент, 1987 г. – старши асистент, 1990 г. – главен асистент, 2003 г. – доцент, а от 2001 г. е доктор.

Член на Факултетния съвет към Лозаро-градинарския факултет (от 2003 г.); председател на Общото събрание на ЛГ факултет (от 2008 г.); ръководител на магистърски

курс „Земеделска техника“ (от 2008 г.); член на Учебно-методичния съвет към Центъра за магистри и докторанти при Аграрен университет – Пловдив (от 2011 г.); член на Комисията за преглед на Правилника за устройството и дейността на Аграрен Университет – Пловдив (от 2014 г.). От 2013 до момента е член на Националния организационен комитет на Международна конференция „Машини за селското стопанство“ и член на Сдружение на НТС с Дом на науката и техниката – Пловдив.

Преподава следните дисциплини: Техническо чертане, Механизация, Машинни елементи, Техника на безопасност, Трактори и автомобили, Машинни елементи.

Участва в 3 магистърски курса. Провел е специализации в Белгия (1994) и в Англия (1997). Научната му дейност е свързана основно с механизация и електрификация в растениевъдството, изследвания в областта на аграрните технологии, прилагане на съвременни методи в земеделието, проучване на нови възможности в селското стопанство.

Научен ръководител е на 1 докторант. Общият му брой статии е 34. Автор и съавтор е в 1 учебник и 3 учебни помагала.

Доц. д-р инж. Петър Петров

Доц. д-р инж. Петър Полиев Петров

Роден е на 17.03.1956 г. в с. Хайредин, област Враца. Завършва специалност Селскостопански машини във ВТУ „Ангел Кънчев“ – Русе през 1982 година. От 1985 г. е асистент в АУ – Пловдив, 1988 г. – старши асистент, 1992 г. – главен асистент, 2002 г. – доктор, 2007 г. – доцент.

Член е на Факултетния съвет към Лозаро-градинарския факултет от 2008 година.

Преподава дисциплините Механика I част, Механика II част, Съпротивление на материалите, Механизирани технологии в земеделието.

Провел е специализации в Англия и Белгия (1995) и в Холандия (1997). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на земеделските технологии, използването и усъвършенстването на земеделската техника, уплътнение на почвата от земеделската техника.

Участвал е в 2 международни проекта и 1 национален. Съавтор е на „Технология за механизирано прибиране и отглеждане на сусам на големи равнинни площи“, получила диплом за победител в конкурса за иновации в раздела „Машини, инвентар и технологии за растениевъдството“ на международната селскостопанска изложба „АГРА – 2015“. Автор на едно изобретение за дозатор на насипни материали.

Общият му брой статии е 35. Автор и съавтор е на 4 учебни помагала.

Доц. д-р инж. Димитър Кехайов

Доц. д-р инж. Димитър Киров Кехайов

Роден е на 27.04.1957 г. в с. Екзарх Антимово, област Бургас. Завършил е специалност Селскостопанска техника (машинен инженер) във ВТУ „Ангел Кънчев“ – Русе през 1983 година. От 1985 г. е асистент, 1987 г. – старши асистент, 1991 г. – главен асистент, 2007 г. – доктор, 2009 г. – доцент.

Преподава Метрология, Подемно-транспортни машини, Машини за почвообработка и отглеждане на културите, Машини за растителна защита и торене, Машини за мелиорации и напояване (в специалност Аграрно инженерство) и Земеделски машини (в специалностите Обща агрономия, Селекция и семепроизводство).

Участва в 3 магистърски курса. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на машини за почвообработка и сеитба, машини за оползотворяване остататъчната биомаса при земеделското производство, приложение на съвременни технологии за горивоспестяване и машиноизползване.

Общият му брой статии е 74. Съавтор е в 1 учебник и 3 учебни помагала.

Доц. д-р инж. Иван Брайков

Доц. д-р инж. Иван Брайков Иванов

Роден е на 07.02.1954 в с. Дъбене, обл. Пловдив. Завършва специалност „Автомобили, трактори и кари“ през 1980 г. във ВИММЕСС – гр. Русе (сега РУ „Ангел Кънчев“ – Русе). От 1980 г. до 1988 г. работи във ВМЗ – гр. Сопот. От 1988 г. е асистент, от 1991 г. – старши асистент, а от 1994 г. – главен асистент. От 2000 г. е доктор по научна специ-

Доц. д-р инж. Георги Комитов

алност 02.18.01 „Механизация и електрификация на селското стопанство“. През 2003 г. става доцент. Заместник-декан на факултета по Лозаро-градинарство от 2011 г., член на Факултетния съвет на факултета по Лозаро-градинарство.

Преподава следните дисциплини: Земеделски трактори, Земеделски и мелиоративни машини, Земеделски машини в лозаро-градинарството.

Участва в 3 магистърски курса. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на идентификация на процеси, прилагане на съвременни методи в земеделието, проучване на нови възможности в селското стопаство в областта на възобновяемите енергийни източници от биомаса. Бил е научен ръководител на двама докторанти. Участвал е в 3 международни научни проекта.

Общият му брой статии е 73, съавтор е в 2 учебника и 2 учебни помагала.

Доц. д-р инж. Георги Георгиев Комитов

Роден е на 24.06.1975 г. в град Свиленград. Завършва специалност Транспортна техника и технологии (специализация „Верижни и колесни машини“) в ТУ – София, филиал гр. Пловдив през 2000 година. През периода 2000–2011 г. работи в различни фирми като машинен инженер, конструктор и ръководител.

От 2002 до 2006 г. е хоноруван асистент към ТУ – София, филиал Пловдив, а от 2010 до момента е хоноруван асистент към Технически колеж – Смолян, където извежда дисциплини като Двигатели с вътрешно горене, Хидравлични и пневматични задвижвания и уредби и Материалознание.

От 2011 г. е главен асистент към Аграрен Университет – Пловдив, а от 2015 г. – доцент. Преподава следните дисциплини: Техническо обслужване на земеделската техника, Материалознание и технология на металите, Технология на машиностроенето, Компютърни системи за проектиране.

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на автомобили, трактори и кари, поддръжка, ремонт и обслужване на транспортната техника, надеждност на транспортната техника.

Общият му брой статии е 55. Съавтор е в 2 учебни помагала.

Членува във ФНТС.

Гл. ас. д-р инж. Манол Даллев

Гл. ас. д-р инж. Манол Ангелов Даллев

Роден на 19.01.1984 в град Първомай, обл. Пловдив. Завършва специалност Аграрно инженерство (бакалавър) през 2006 г. и Ландшафтен дизайн (магистър) през 2007 г. в Аграрен университет – Пловдив. От 2011 г. е асистент към катедра „Механизация на земеделието“ в Лозаро-градинарски факултет на Аграрен университет – Пловдив. От 2013 г. е доктор, а от 2015 г. – главен асистент.

Преподава следните дисциплини: Земеделски машини, Машини за почвообработка и отглеждане на културите, Машини за растителна защита, Земеделски и мелиоративни машини, Машини за мелиорации и напояване и Въведение в аграрното инженерство.

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на земеделските машини и в частност машините за почвообработка, прилагане на съвременни методи за управление на агрегатния състав на почвата, проучване на нови технологични решения в земеделието. Общ брой статии – 8.

Ас. инж. Йорданка Запрянова Запрянова

Родена е на 31.12.1982 г. в град Пловдив. Завършила е специалност Електроника (ОКС „Бакалавър“, 2005 г. и ОКС „Магистър“, 2009 г.) в Технически университет София – филиал Пловдив. От 2009 г. е асистент в катедра „Механизация на земеделието“.

Преподава следните дисциплини: Земеделски машини, Електротехника и електрозадвижване, Механизация, Механизация в биоземеделието, Трактори, Трактори и автомобили, Земеделски трактори, Метрология, Машини за автоматизация в животновъдството.

Научната ѝ дейност е свързана основно с изследвания в област-та на аграрните технологии, прилагане на съвременни методи в земеделието, проучване на нови възможности в селското стопанство, механизацията и електрификацията в земеделието.

Общият ѝ брой статии е 5. Автор и съавтор е в 1 учебно помагало.

Ас. инж. Рангел Стайков Зайков

Роден на 03.07.1960 г. в град Пловдив. Завършил е специалност „Технология на машиностроенето и металорежещите машини“ във ВМИ – гр. Габрово през 1986 г. От 2013 г. е асистент в катедра „Механизация на земеделието“ при Аграрен университет – Пловдив. Води упражнения по следните дисциплини: Механизация на животновъдството, Земеделски машини и Земеделска енергетика. Технология. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на прибиращите машини. Общият му брой статии е 3.

КАТЕДРА „ОВОЩАРСТВО“
(1947 – 2015)

Катедра „Овощарство“ е създадена през 1947 г. като част от структурата на Агрономо-лесовъдния факултет в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Чл. кор. проф. Велко Велков	(1947–1968)
Проф. дсн Саво Попов	(1969–1984)
Проф. дсн Петър Митов	(1984–1990)
Доц. д-р Васил Гърневски	(1991–1992)
Проф. дсн Петър Митов	(1993–2000)
Доц. д-р Атанас Стоянов	(2001–2004)
Доц. д-р Дяко Дяков	(2004–2010)
Проф. д-р Валентин Личев	(2010–2015)

От основаването до момента в катедрата са работили и работят:
Чл. кор. проф. Велко Велков, проф. д-р Саво Попов, проф. дсн Тодор Ангелов, доц. д-р Радка Панова, проф. д-р Цоло Цолов, проф. дсн Петър Митов, доц. д-р Атанас Атанасов, доц. д-р Никола Димов, доц. д-р Гено Пепелянков, доц. д-р Васил Гърневски, доц. д-р Атанас Стоянов, доц. д-р Дяко Дяков, гл. ас. Атанас Узунов, проф. д-р Валентин Личев, гл. ас. Георги Говедаров, доц. д-р Сава Табаков, гл. ас. д-р Галя Добревска, гл. ас. д-р Антон Йорданов, гл. ас. д-р Христо Джугалов, гл. ас. Димитър Желев, ас. Панталей Каймаканов.

Помощен персонал:
През последните 5 години в катедрата са работили 3 служители.

Изтъкнати и известни преподаватели:
Чл. кор. проф. Велко Велков, проф. дсн Петър Митов, проф. д-р Саво Попов, проф. дсн Тодор Ангелов.

Преподаватели от състава на катедрата, зам. ректори на ВСИ:
Проф. дсн Петър Митов, доц. д-р Васил Гърневски и доц. д-р Гено Пепелянков.

През последните 5 години преподаваните дисциплини са:
Овощарство, Трайни култури, Технология на овощните култури, Биологично овощарство, Помология, Селекция на трайни култури, Помология със селекция на овощните култури, Овощарство на тропика и субтропика (свободно избираема дисциплина).

Участие на преподаватели в магистърски курсове през пос-ледните 5 години:
Проф. д-р Валентин Личев, доц. д-р Сава Табаков и гл. ас. д-р Антон Йорданов – участници в магистърски курсове по „Растителна защита“, „Производство на посевен и посадъчен материал“, „Агробизнес“.

Участие на преподаватели в програма *Еразъм* през последните 5 години:
1. Проф. д-р Валентин Личев (2008–2014) – пряк ръководител от АУ – Пловдив на двустранен проект с Technological Education Institute (TEI) of Larissa, Гърция, въз основа на който е осъществявана преподавателска мобилност по секторна програма *Еразъм* (съгласно договор № 2012-ERA-MOB-01).
2. Гл. ас. д-р Антон Йорданов (2014–2017) – участие в проект „Building key competences and Folkhighschool Pedagogy in XXI Europe“ (международен проект по програма *Еразъм* +).

ПРОВЕДЕНИ СПЕЦИАЛИЗАЦИИ:
• Проф. д-р Валентин Личев – Университета в гр. Бон, Германия (1994); Хумболт Университет, гр. Берлин, Германия (1998); Международен център Синадко, Израел (1998).
• Доц. д-р Сава Табаков – „Качество на плодовата продукция“, Гърция (1997); „Овощарство в екологичен аспект“, Ирландия (1998).
• Гл. ас. д-р Галя Добревска – Лаборатория по биотехнологии, Институт по овощарство, гр. Пловдив (1996–1997); Овощни разсадници „Демол“, гр. Мондрагон и „Лафон“ – гр. Валреас, Франция (2004); Лаборатория по биотехнологии „Лафон-Демол“, гр. Сент Етиен, овощни разсадници „Демол“, гр. Мондрагон и овощни разсадници „Мийе“, гр. Пиоленк, Франция (2004).

Изнасяне на лекции в чужбина:
Проф. д-р Валентин Личев – Лариса, Гърция (2008–2014), гл. ас. д-р Антон Йорданов – Universita degli Studi di Firenze, Италия (2012–2013).

Научни направления, по които се извършва изследователска дейност:
• Резитби и оптимизиране на добивите при различни овощни видове;
• Технологии за създаване и отглеждане на интензивни овощни насаждения;
• Интродукция и сортоизпитване при овощните култури;
• Биотехнологии в овощарството;

Членовете на катедра „Овощарство“

• Технологии за производство на овощен посадъчен материал;

• Проучване на подложки и междинници при различни овощни видове;

В катедрата са организирани две научно-практически конференции по прасковата:

През 1986 г. в с. Гавраилово, Сливенска област и през 2005 г. в Аграрен университет – Пловдив с доклади и практически демонстрации.

Ръководство и участие в наши и международни проекти през последните 5 години:

Катедрата е участвала в 9 проекта, от които 1 международен.

Обучавани и защитили докторанти – български и чуждестранни:

Дяко Дяков – България; Латек Абдула Мохамед – Йемен; Луис Скарпоне Нучи – Уругвай; Ахмед Саед Ахмед Хасан – Египет; Али Ебду Ел-Азиз Ахмед – Египет; Николаос Евангелос Кутинас – Гърция; Александрос Ахилеас Папахатзис – Гърция.

Научни постижения:

• Селекционирани и създадени са 8 сорта при овощните видове череша, ябълка и дюля;

• Проучени са растителните ресурси при джанка, слива, череша и дюля;

• Интродуцирани са и са внедрени в практиката над 20 прасковени и нектаринови сорта, 15 ягодови сорта и 10 сорта азиатска круша, а също нови сортове при различни овощни видове и слаборастящи подложки при ябълка и череша;

• Разработена е и е внедрена в цялата страна технология за отглеждане на прасковата, а така също и технология за вкореняване на резници от подложки за различни овощни видове и директно на овощни сортове от слива, праскова и други видове;

• Проведени са голям брой научни изследвания във връзка с приложението на растежните ре-

гулатори в овощарството, стимулиращи кореноообразуването, предивременното разклоняване в питомник и химическото прореждане при ябълка и праскова;

• Разработени са системи за: листна регенерация при производството на ябълкови подложки; създаване на интензивни черешови насаждения чрез формиране на силнорастящи дървета по система вретено; ускорено производство на овощен посадъчен материал при дюлята и крушата.

Общ брой публикации през последните 5 години:

В резултат на научноизследователската работа в катедрата през последните 5 години са издадени общо 61 публикации, от които – 13 в списания с импакт фактор и 48 – в рецензирани списания.

Издадени книги, учебници, ръководства и други през последните 5 години:

2 книги и 1 учебник.

Материална база:

Първото опитно поле на катедрата е създадено през 1947 г. на площ от 150 дка в покрайнините на Пловдив, близо до Цариградско шосе. На него е била построена сграда с две лаборатории – учебна и научна. По-голяма част от полето е била заета от учебен сортимент на различни видове с над 400 сорта, а останалата част е била заета от материали, предназначени за учебна и научна работа.

Сегашното учебно-опитно поле на катедрата се намира в землището на с. Брестник, в близост до Пловдив. То е разположено на площ от 180 дка, върху която е изградено помещение с три учебни лаборатории. Голяма част от площта е заета от много богат асортимент от различни овощни видове и овощен разсадник на площ от около 2 дка за обучение на бакалаври от различни специалности и магистранти по дисциплината Производство на овощен посадъчен материал. В базата са изградени няколко полиетиленови оранжерии, в които се отглеждат тропични и субтропични видове за обучение на студентите от специалност Тропично и субтропично земеделие. Останалата немалка част се използва за научноекспериментална работа, свързана с провеждане на опити от голяма практическа значимост. Върху терена е изградена съвременна мрежа за капково напояване, мини метеорологична станция, както и хладилна камера за съхранение на плодове.

В момента материално-техническата база на катедрата в сградата на университета разполага с две модерно оборудвани зали за обучение на студентите, както и с хладилно помещение за съхранение на плодова продукция, обект на практическите занятия по дисциплините Помология, Помология със селекция на овощните култури и Овощарство. Към хладилното помещение е изградена научна лаборатория.

Осъществени внедрявания и връзка с практиката:

Катедрата поддържа постоянна връзка с практиката, където са внедрени свободнорастящата корона при прасковата, интродуцирани са нови ягодови, прасковени, черешови и сливови сортове. Членовете на колектива работят и допринасят много и за въвеждане и развитие на интензификацията в овощарството в цялата страна.

Преподавателите от катедрата участват в извеждането на лекции на производители по мярка 111 – „Професионално обучение, информационни дейности и разпространение на научни знания“, подкрепена от ЕЗФРСР, дават консултации, участват в огледи на застрахователни компании и като вещи лица в съда при земеделски спорове.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „ОВОЩАРСТВО“

Проф. д-р Валентин Личев

Проф. д-р Валентин Илиев Личев
Ръководител на катедра „Овощарство“

Роден е на 25.04.1959 г. в град Пловдив. Завършва специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1981 година. От 1985 г. става последователно асистент, 1988 г. – старши асистент, 1992 г. – главен асистент, 1998 г. – доктор, 2001 г. – доцент, 2015 г. – професор. От 2010 г. досега е ръководител на катедра „Овощарство“, от 2001 г. е член на Факултетния съвет, а от 2012 г. е председател на Атестационната комисия към Факултета по лозаро-градинарство.

Преподава следните дисциплини: Овощарство, Помология, Селекция на овощните растения. Участва в 3 магистърски курса. Изнасял е лекции в университети в Германия и Гърция. Провел е специализации в Германия (1994, 1998) и в Израел (1998). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на интензификацията на черешовото и сливовото производство – в т.ч. изпитване на подложки, сортове, системи на формиране и резитби и др. Бил е научен ръководител на двама докторанти. Участвал е в 3 международни научни проекта, като на два е бил ръководител, и в 1 национален, където също е бил ръководител. Автор е на технология за създаване на интензивни черешови насаждения чрез формиране на дърветата по система вретено.

Общият му брой научни статии е 80, автор и съавтор е в 2 учебника, 3 учебни помагала и 1 книга.

Доц. д-р Сава Табаков

Доц. д-р Сава Георгиев Табаков

Роден е на 15.06.1965 г. в гр. Бургас. Завършва специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1990 година. От 1992 г. е асистент, 1995 г. – старши асистент, 1998 г. – главен асистент, 2014 г. – доктор и доцент.

Преподава следните дисциплини: Овощарство, Овощарство на тропика и субтропика, Помология, Производство на овощен посадъчен материал. Участва в три магистърски курса.

Провел е специализации в Гърция на тема „Качество на овощната продукция за прясна консумация и преработка“ по програма „Food and Beverage Quality Management“ (1997) и по програма *Темпус* на тема: „Реорганизация на обучението по градинарство в пазарен и екологичен аспект“, проведена в University College – Дъблин, Ирландия (1998). Научната му дейност е свързана с изследвания в областта на производство на овощен посадъчен материал, интродукция и изпитване на овощни сортове и подложки, технологии за отглеждане на овощни насаждения. Участва в 1 международен проект. Общият му брой статии е 37, съавтор е в написването на 2 учебника.

Гл. ас. Георги Говедаров

Гл. ас. Георги Иванов Говедаров

Роден е на 19.02.1959 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Обща агрономия в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1984 година. От 1988 г. е асистент, от 1991 г. – старши асистент, а от 1994 г. – главен асистент. Преподава Овощарство. Научната му дейност е свързана с изследвания в областта на овощните култури, създаване и отглеждане на овощни насаждения, производство на посадъчен материал.

Общият му брой статии е 29, съавтор е в написването на 1 учебник.

Гл. ас. д-р Галя Добревска

Гл. ас. д-р Галя Стоева Добревска

Родена е на 21.04.1963 г. в гр. Брезово, област Пловдив. Завършва специалност Растителна защита с квалификация инженер-агроном и преподавател в средните учебни

Гл. ас. д-р Антон Йорданов

заведения по растениевъдни науки в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1985 година. През периода 1986–1988 г. работи в АПК Брезово, Агрохимически център, като технолог по растителна защита. От 1988 до 1992 г. работи в ЕСПУ „Н. Рилски“ – Харманли като преподавател по биология и селско стопанство. От декември 1992 досега преподава в Катедра „Овощарство“ към Аграрен университет – Пловдив. От 1992 г. е асистент, от 1995 г. – старши асистент, а от 1998 г. – главен асистент. През 2009 г. получава диплома за образователна и научна степен „доктор“.

През 2004 г. е била член на Комисията по контрол на обучението към Лозаро-градинарски факултет, през 2005 г. – член на Редакционната колегия в България на списание *Journal of Central European Agriculture*, за което е изготвяла и рецензии, 2014 г. – член на Комисията във връзка с изготвяне на доклад за програмна акредитация по професионално направление „Растениевъдство“, а също и член на Комисия във връзка с разкриване на процедура за акредитация на докторска програма по научната специалност „Овощарство“. От 1998 г. е член на Съюз на учените в България.

Преподава следните дисциплини: Овощарство, Овощарство и биотехнологични методи, Биологично овощарство, Овощарство на тропика и субтропика.

Специализирала е в Лаборатория по биотехнологии, Институт по овощарство, гр. Пловдив (1996–1997); Овощни разсадници – Франция (2004); Лаборатория по биотехнологии и овощни разсадници – Франция (2004). Научната ù работа е свързана основно с биотехнологии в овощарството, технологии за производство на овощен посадъчен материал, създаване и отглеждане на интензивни овощни насаждения, интродукция на слаборастящи подложки.

Участвала е в общо 8 проекта към НИЦ, на 6 от които е била ръководител, а в 2 – член от колектива; в 7 международни проекта, на 2 от които е била ръководител, а в 5 – участник. Автор е на 33 научни и 21 научнопопулярни статии. Съавтор е на 1 учебник и автор на 1 книга.

Гл. ас. д-р Христо Джугалов

Гл. ас. д-р Антон Иванов Йорданов

Роден е на 09.11.1976 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1999 година. От 2001 г. е асистент, 2005 г. – старши асистент, 2007 г. – главен асистент, 2014 г. – доктор. От февруари 2012 г. е член на Факултетния съвет към Факултета по лозаро-градинарство.

Преподава следните дисциплини: Овощарство, Овощарство на тропика и субтропика, Производство на овощен посадъчен материал.

Участва в три магистърски курса. Изнасял е лекции в Universita degli Studi di Firenze, Италия. Научната му дейност е свързана с изследвания в областта на производство на овощен посадъчен материал, интродукция и изпитване на овощни сортове и подложки, технологии за отглеждане на овощни насаждения. Участва в 2 международни проекта. Общият му брой статии е 26, съавтор е в написването на 1 учебник и 1 помагало.

Ас. Димитър Желев

Гл. ас. д-р Христо Димитров Джугалов

Роден е на 01.10.1973 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Агроинженерство – Полевъдство в Аграрен уневерситет – Пловдив (ВСИ) през 1999 година. От 2009 г. до 2014 г. е асистент. През 2014 г. получава диплома за образователна и научна степен „доктор“. От 2014 г. е главен асистент.

Води упражнения по Овощарство.

Научната му дейност от 2009 г. е свързана с изследвания в областта на овощарството. Бил е ръководител на 1 защитил дипломант, от 2015 г. е ръководител на втори дипломант. Участвал е в 1 проект към НИЦ и в 1 международен проект към Пловдивски университет „П. Хилендарски“. Автор е на 12 научни статии.

Ас. Димитър Ванев Желев

Роден е на 03.01.1977 г. в град Ямбол. Завършва специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив през 2001 година. От 2004 е асистент в катедра „Ово-

щарство“, 2007 г. – старши асистент. Преподава следните дисциплини: Овощарство, Помология и Помология със селекция на овощните култури.

Научната му дейност е свързана с ускорено производство на посадъчен материал, вкореняване на резници и приложение на PGPR микроорганизми в областта на овощарството.

Бил е научен ръководител на 9 дипломанти в бакалавърски курс.

Публикувал е 11 научни статии и 33 научнопопулярни.

Ас. Панталей Валериев Каймаканов

Роден е на 14.01.1986 г. в град Петрич. Завършва специалност Обща агрономия (бакалавър) през 2008 г. и специалност Растителна защита (магистър) през 2009 г. в Аграрен университет – Пловдив. От 2011 г. е асистент в катедра „Овощарство“. Преподава дисциплината Овощарство. Научната му дейност е свързана с изпитването на междинници при черешата в насаждение и проучването на растежните и репродуктивните прояви на различни ябълкови, черешови и прасковени сортове.

Публикувал е 4 научни статии.

ФАКУЛТЕТ ПО РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА И АГРОЕКОЛОГИЯ
(1983 – 2015)

Декан на ФРЗА
Проф. д-р
Янко Димитров

Зам. декан на ФРЗА
Доц. д-р
Пенка Личева

Факултетът по растителна защита и агроекология е открит на 01.09.1983 г. с Постановление № 27 на Министерски съвет от 22.07.1983 година. Той е създаден на база на съществуващата от 1950 г. специалност по растителна защита към ВСИ ,,Г. Димитров“ – София, пребазирана през 1975 г. във ВСИ ,,В. Коларов“ – Пловдив. Изградената в България солидна оперативна и изследователска научна база в областта на растителната защита е плод на всеотдайните усилия на висшите кадри, подготвени в двете институции.

На база на богатите традиции и дългогодишен опит на плеада изявени учени Факултетът се е утвърдил като престижен образователен и научен център в областта на растителната защита, екологията и опазването на околната среда. Той се развива като водеща структура на АУ – Пловдив и е достоен партньор на много европейски университети.

Награди, с които факултетът е отличен през годините: Почетна грамота от НСРЗ към Министерство на земеделието по случай 110 години от растителната защита в България (2001); Почетен плакет „Константин Малков“ (2008); Почетен знак на БАБХ (2013, 2015); Почетен плакет на АУ – Пловдив (2005).

ДЕКАНИ И ЗАМЕСТНИК-ДЕКАНИ

ФАКУЛТЕТ ПО РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА И АГРОЕКОЛОГИЯ КЪМ ВИСШИЯ СЕЛСКОСТОПАНСКИ ИНСТИТУТ „ВАСИЛ КОЛАРОВ“

1983–1987

Декан	Проф. д-р Добри Буров
Зам. декан	Проф. дсн Стойчо Каров

1987–1991

Декан	Проф. дсн Стойчо Каров
Зам. декан	Проф. дсн Ангел Харизанов

1991–1995

Декан	Чл. кор. проф. дсн Йорданка Кузманова
Зам. декан	Проф. дсн Антония Матеева
Зам. декан	Проф. дсн Георги Нешев

1995–1999

Декан	Проф. дсн Стойчо Каров
Зам. декан	Проф. дсн Иванка Лечева

1999–2000

Декан	Проф. дсн Иванка Лечева
Зам. декан	Доц. д-р Красимира Сапунджиева

ФАКУЛТЕТ ПО РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА И АГРОЕКОЛОГИЯ КЪМ АГРАРНИЯ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

2000–2007

Декан	Проф. дсн Иванка Лечева
Зам. декан	Доц. д-р Красимира Сапунджиева

2007–2011

Декан	Проф. д-р Янко Димитров
Зам. декан	Доц. д-р Димитрийка Сакалиева

2011–2015

Декан	Проф. д-р Янко Димитров
Зам. декан	Доц. д-р Пенка Личева

В структурата на факултета са включени катедрите: „Ентомология“, „Фитопатология“, „Агроекология и защита на агроекосистемите и населението“, „Екология и опазване на околната среда“, „Микробиология и екологични биотехнологии“ и „Обща химия“.

Изтъкнати и известни преподаватели от факултета:

Катедра „Ентомология“ – проф. Г. Сенгалевич, проф. М. Дириманов, проф. дсн С. Григоров, проф. д-р П. Начев, проф. дсн Р. Ангелова, проф. дсн А. Харизанов, проф. дсн И. Лечева, доц. д-р Г. Тренчев;

Катедра „Фитопатология“ – проф. дсн С. Каров, проф. дсн Б. Наков, проф. д-р И. Тафраджийски, проф. дсн Ат. Попов, проф. дсн Г. Нешев;

Катедра „Микробиология“ – чл. кор. проф. дсн Й. Кузманова;

Катедра „Обща химия“ – проф. дтн К. Иванов, проф. д-р Т. Попов, доц. д-р П. Станчева и други.

На отговорни ръководни длъжности в университета са били:

Чл. кор. проф. дсн Й. Кузманова – ректор; проф. д-р Иг. Тафраджийски – зам. ректор; проф. М. Дириманов – зам. ректор по науката; проф. д-р Ат. Попов – зам. ректор по науката; проф. дсн Р. Ангелова – зам. ректор по науката; проф. дсн Г. Нешев – зам. ректор по учебната работа и зам. ректор по науката; проф. дсн И. Лечева – зам. ректор по учебната работа; проф. дтн К. Иванов – зам. ректор по науката; проф. дсн Б. Наков – ръководител на НИС.

Във Факултета по растителна защита и агроекология обучението на студентите се осъществява в две направления: Растителна защита и Науки за земята**,** които са акредитирани от НАОА с максимална оценка за 6-годишен период.

Учебният процес се извежда от утвърдени и високо квалифицирани преподаватели – 1 чл. кор. професор, 9 професори, 13 доценти, 18 главни асистенти и 4 асистенти. От тях 7 са „доктори на селскостопанските науки“, а 36 имат образователната и научна степен „доктор“. Работата на академичния персонал се подпомага от 12 експерти и специалисти.

В образователно-квалификационната степен „Бакалавър“ обучението се провежда в **четири специалности**: Растителна защита (редовна и задочна форма на обучение), Екология и опазване на околната среда (редовна и задочна форма на обучение), Агро-лесовъдни системи и планинско земеделие (редовна форма на обучение), Биологично земеделие (редовна форма на обучение) и в **пет магистърски курса**: „Растителна защита“, „Екология на селищни системи“, „Биологично земеделие“, „Екологичен контрол“, „Plant medicine“.

Факултетът активно участва в **европейски програми за хармонизиране на учебните планове** с тези на водещи сродни университети в Англия, Ирландия, Холандия и Италия. По програма *Темпус* са реализирани 4 проекта, които способстваха за модернизиране на учебната база и за специализация на преподаватели в нови направления, за обучение на студенти в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“. На база проект по *ФАР* е изграден първият и единствен в страната Агроекологичен център за биологично земеделие, който впоследствие се обособи като структура на университета. Създадените международни връзки са продължени и разширени по програма *Еразъм*, която осигури много добри възможности за обучение на студенти от факултета в различни чуждестранни университети и обмен на преподаватели. Във Факултета са се обучавали чуждестранни студенти от Португалия, Италия, Казахстан, Полша, Австрия, Гърция и др., на английски език.

От основаването на Факултета са завършили и се обучават по специалност Растителна защита 3 621 студенти редовно обучение и 170 студенти задочно обучение; специалност Екология и опазване на околната среда – 1 068 студенти редовно обучение и 119 студенти задочно обучение; специалност Агролесовъдни системи и планинско земеделие – 141 студенти; специалност Биологично земеделие – 105 студенти.

Във факултета са се подготвяли и дипломирали и много чуждестранни студенти от различни страни: Гърция – 44 студенти, Турция – 16, Виетнам – 35, Кения – 2, Корея – 7, Куба – 10, Македония – 12, Бенин – 11, Бурунди – 1, Никарагуа – 14, Германия – 5, Мексико – 7, Етиопия – 13, Доминиканска република – 1, Конго – 4, Нигерия – 5, Чили – 3, Ирак – 1, Португалия – 2, Сирия – 2, Коста Рика – 1, Молдова – 1, Танзания – 1, Унгария – 2, Полша – 1, Чехия – 2.

Във факултета са защитили дисертации 82 български и чуждестранни докторанти, от тях над 25 са чуждестранни специалисти от Куба, Коста Рика, Нигерия, Монголия, Египет, Гърция, Сирия, Виетнам, Конго, Швеция, Косово, Йордания, Йемен и др.

Преподавателите от факултета са провели специализации във водещи университети и научноизследователски институти в над 20 страни: Холандия, Англия, Ирландия, Италия, Германия, Белгия, Гърция, Испания, Швеция, Норвегия, Швейцария, Франция, Унгария, Турция, както и в САЩ, Израел и Китай.

Номинациите „Доктор хонорис кауза“ на професор Ван Аше (Белгия), професор Бейкър (Англия), професор Каванах (Ирландия) и професор Сенгалевич (България) са потвърждение за националния и международен авторитет на факултета.

Паралелно с преподавателската дейност се извършва и активна научноизследователска и консултантска дейност. Изследвани са икономически важни болести и неприятели по овощни култури, лозя, ягодоплодни и етерично-маслени и лекарствени култури, зеленчукови култури, житни култури и царевица, екологични проблеми на земеделието в индустриалните райони. На база са разработени технологии за интегрирана растителна защита, борба с болести и неприятели при основните земеделски култури, създадени и адаптирани са модели за прогноза на болести и

От ляво надясно: Проф. д-р Янко Димитров, мл. експ. Кристина Пенсова, Доц. д-р Пенка Личева, мл. експ. Александра Кордова

неприятели, разработени и внедрени са биопрепарати за борба с неприятели и почвени фитопатогени. В направление биологично земеделие се разработват и прилагат екологосъобразни методи и подходи, с цел устойчиво развитие на екосистемите, работи се по опазване на биологичното разнообразие и биологичните ресурси, екологичните оценки на екосистемите, включително замърсяване с пестициди, торове и тежки метали; мониторинг на замърсители на води и почви, екологични показатели на водната фауна; биоремедиация на замърсени с тежки метали почва. Изолирани и характеризирани са нови биоагенти за приложение в селското стопанство за биологичен контрол на неприятели, болести и плевели. Анализирани и тествани са биологично активни органични вещества като алтернативни средства за борба. Работи се и в направления Оползотворяване на отпадни продукти от селското стопанство и Качество и безопасност на храните, както и в областта на катализата.

Съобщени са нови патогени и неприятели по земеделските култури: житни, зеленчукови, овощни, лоза, ягодоплодни, маслодайни, етерично-маслени, лекарствени и украсни култури.

Преподавателите на факултета имат значителен принос при разработването и реализацията на научни, научно-приложни и внедрителски проекти. Общо за факултета през последните пет години те са над 74, от които 26 са международни. Научноизследователските проекти са финансирани от: VII рамкова програма – 4; МОН – 25; USDA – 2; фондация „Америка за България“ – 1; НИЦ – 16. По проекта, финансиран от фондация „Америка за България“, е изграден Експериментален център за ИРЗ.

В резултат на извършената научноизследователска дейност през последните 5 години са публикувани над 600 научни труда, значителна част от които в реномирани научни издания с импакт фактор, рецензирани списания и сборници от международни научни форуми.

През последните пет години преподавателите от факултета са подготвили и издали 15 учебника и учебни помагала, 3 монографии и 3 книги.

С награди и отличия са удостоени:

Проф. Г. Сенгалевич – с орден „Кирил и Методий“ II степен, орден „Константин Малков“, орден по гражданска защита I степен, златен орден на БЧК, златна значка за технически прогрес, почетен знак на община Пловдив за принос в образованието и развитието на града, Златна значка от НСРЗ към МЗХ за принос в РЗ образование, наука и практика и др.;

Проф. Р. Ангелова – почетен знак на община Пловдив за принос в образованието и развитието на града, почетен знак на АУ – Пловдив, почетен знак на ВУЗК – Пловдив, почетен знак „1300 години България“, златна значка от НСРЗ към МЗХ за принос в РЗ образование, наука и практика. Включена е в Международното издание Who is who of intellectuals (1995/96) и диплом от Американския биографичен институт (1999);

Проф. Б. Наков – златни значки за внедрени технологии, две дипломи – от Библиографския център на Кеймбридж за „Високи научни достижения през XX век“ и на Американския биографичен институт, златна значка от НСРЗ към МЗХ за принос в РЗ образование, наука и практика и др. Включен е в 3-тото издание на *International leaders in achievement* на Библиографския център на Кеймбридж (Великобритания, 1997);

Проф. С. Каров – златна значка от НСРЗ към МЗХ за принос в РЗ образование, наука и практика, златна значка „Константин Малков“, Лауреат „Биофактор 2014 Биологично земеделие“ и др.;

Проф. А. Харизанов – златна значка от НСРЗ към МЗХ за принос в РЗ образование, наука и практика;

Чл. кор. проф. дсн Йорданка Кузманова – почетен знак „60 години Аграрен университет – Пловдив“, The World Medal of Freedom – American Biographical Institute, златен медал на Министерството на образованието и науката – Армения. Почетен гражданин на Атланта, щата Джорджия, САЩ (2006). Testimonial – International Visitor Leadership Program of the United States Department of State, Washington, D.C. (2006). Почетен знак на град Пловдив (2005, 2007);

Проф. дсн И. Лечева – почетен знак на община Пловдив за принос в образованието и развитието на града, златна значка от НСРЗ към МЗХ, юбилеен знак 2005 г. на АУ – Пловдив, международна награда за жени в науката и бизнеса от Американския биографичен институт, номинация по международен проект „1000 жени за Нобелова награда за мир“ и др.;

Проф. д-р Я. Димитров – почетен плакет от БАБХ 2015 г. за принос в РЗ образованието и науката;

Проф. дтн К. Иванов – награда „Питагор“ за съществени приноси в развитието на науката в периода 2011–2013 година. Записан е в Златната книга на българските изобретатели и като най-добър млад научен работник в областта на химическите науки.

За пълноценното провеждане на учебния процес и научноизследователската работа факултет по РЗА поддържа богата материална база – много учебни и научни лаборатории, оборудвани със съвременна апаратура, и учебно-опитни полета.

КАТЕДРА „АГРОЕКОЛОГИЯ И ЗАЩИТА НА АГРОЕКОСИСТЕМИТЕ И НАСЕЛЕНИЕТО“
(1970 – 2015)

Катедра „Агроекология и защита на агроекосистемите и населението“ е основана през 1970 година.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Катедра „Организация и защита на населението и народното стопанство“
Проф. д-р Георги Сенгалевич (1970–1989)

Катедра „Агроекология“
Доц. д-р Пенка Костадинова (1990–1994)
Доц. д-р Никола Кузманов (1995–2008)
Доц. д-р Димитър Аланджийски (2009–2011)

Катедра „Агроекология и защита на агроекосистемите и населението“
Доц. д-р Анна Карова (2012–2015)

Списък на всички преподаватели, работили от основаването до момента в катедрата:

Проф. д-р Георги Сенгалевич, проф. д-р Владислав Попов, проф. д-р Станчо Петров, доц. д-р Пенка Костадинова, доц. д-р Никола Кузманов, доц. д-р Димитър Аланджийски, доц. д-р Ангел Николов, доц. д-р Калинка Кузмова, доц. д-р Дафинка Иванова, доц. д-р Анна Карова, доц. д-р Диана Кирин, доц. д-р Венцислава Ванчева, доц. д-р Пенка Запрянова-Алексиева, гл. ас. д-р Веселка Влахова, гл. ас. д-р Екатерина Вълчева, гл. ас. д-р Пламен Зоровски, доц. д-р Татяна Билева, ас. д-р Стоян Георгиев, ас. д-р Иван Митев, ас. Катерина Ангелова

Помощен персонал:
Христина Станчева, Емилия Калайджиева

Катедра „Агроекология“ е основана през 1970 г. като специализирана катедра по организация и защита на населението и народното стопанство. Първият ръководител на катедрата е проф. д-р Георги Сенгалевич, който е и първи заместник-ректор на ВСИ с мандат 1991–1995 година. Проф. Сенгалевич ръководи катедрата до 1991 г., когато тя се поема от доц. д-р Пенка Костадинова. В този период академичният състав на катедрата се състои от 5 души – проф. д-р Георги Сенгалевич, доц. д-р Пенка Костадинова, доц. д-р Никола Кузманов, доц. д-р Димитър Аланджийски, гл. ас. д-р Ангел Николов. До 1980 г. в състава на катед-рата влизат и преподаватели от ВИХВП – Пловдив: Тончо Златев, Георги Калбуров, Георги Марудов, Антоанета Киркенякова. Като научно-технически помощници на академичния състав са работили в различни периоди Златка Трендафилова, Валя Стоилова, Венета Николова, Румяна Чомова, Антоанета Фингарова, Тинка Христова, Емилия Михайлова, Ангел Мачев, Светослав Кадийски, Радка Тонева, Елена Маркова, Мария Стойчева, Станка Николова, Любов Трендафилова, Александър Велчев, Светла Ставрева, Боянка Владимирова, Атанас Томов.

Колективът на катедрата извежда значителна научноизследователска дейност, като основните проблеми, по които се работи, са свързани с проучване на прякото фитотоксично действие и последействие на фитоотровите; изследвания на тежки метали в района на КЦМ; разработване на методи за установяване на остатъчни количества от пестициди в растителни продукти, почва, храни; мероприятия за възстановяване – антидотни терапии и реколтиране. Доц. д-р Пенка Костадинова, доц. д-р Никола Кузманов и доц. д-р Димитър Аланджийски защитават докторски дисертации в направление фитотоксичност и последействие на хербицидите. Част от научните разработки на катедрата са насочени към проучване на възможностите за възстановяване на фитотоксично засегнати култури от хербициди – трайни насаждения (лозя, овощни видове, рози), полски култури (слънчоглед, цвекло, тютюн, фасул и др.).

Признати са и са регистрирани 8 изобретения и 4 рационализации и са публикувани над 100 научни труда с научни и приложни приноси. Катедрата е поддържала тесни връзки с научните институти в Пловдив и страната, сключени са десетки договори с ТКЗС за оказване на помощ при установяване на замърсеността на почвите с пестициди и внедряване на методи за освобождаването им от тях. В продължение на повече от 30 години в катедрата се извършва определяне на остатъчни количества от пестициди в различни биообекти, като се прилагат инструментални (газхроматографски и спектрофотометрични) и биотестови методи и са определени праговите стойности за различни култури. Преподавателите от катедрата извеждат и множество специализирани курсове за следдипломна подготовка на кадрите в селското стопанство с цел опазване на хората, реколтата и добитъка от замърсявания с различни агенти и особено радиация.

След 1990 г., с въвеждането на специалност Агроекология във Факултета по растителна защита и агроекология, катедрата се преименува на „Агроекология“ и научните изследвания се на-

сочват в направления екология и агроекология. Преподавателите от катедрата имат принос и при реализиране на *Темпус* проект за въвеждане и популяризиране на биологичното земеделие в България. В катедрата се извършва активна научноизследователска дейност и се разработват учебни програми и планове, отговарящи на съвременните изисквания за екологосъобразно земеделие и опазване на околната среда. В резултат е формирана специалност Екология и опазване на околната среда, а след 2010 г. от преподаватели от катедрата са изготвени, а впоследствие одобрени и акредитирани с много висока оценка, учебни планове за ОКС „Бакалавър“ по две нови специалности в направление на науки за земята, а именно: Биологично земеделие и Агролесовъдни системи и планинско земеделие. Двете специалности са в синхрон с общата селскостопанска политика на Европейския съюз, в която един от приоритетите е биологичното земеделие.

В катедра „Агроекология“ се извеждат два магистърски курса – „Екология на селищни системи“ и „Биологично земеделие“ в редовна и задочна форма на обучение.

От 2007 г. преподаватели от катедрата участват активно в работни групи към Комитета по наблюдение на Програмата за развитие на селските райони „Натура 2000“ в България и др. Извеждат редица курсове (базово обучение) по опазване на околната среда и биологично земеделие към Центъра за продължаващо обучение към Аграрен университет – Пловдив и други външни организации. Ръководят и участват в международни проекти в областта на агроекологията и биологичното земеделие.

Изтъкнати и известни преподаватели

Проф. д-р Георги Михайлов Сенгалевич – основател на катедра „Агроекология“, автор на 269 научни публикации, 5 ръководства и 3 учебника. Носител на орден „Кирил и Методий“ II степен, орден „Константин Малков“, орден I степен за гражданска защита, златна значка на БЧК и др. През 2000 г. е удостоен с Почетния знак на град Пловдив за съществен принос и заслуги за развитието на образованието и науката. Доктор хонорис кауза на Аграрния университет (2008). В периода 1970–1990 година ръководи специализирана тематика към Селскостопанска академия, Министерство на земеделието и горите, свързана със защита на селскостопанските обекти и земеделските култури при извънредни ситуации. До 1990 г. ръководи и участва в научните съвети по Растителна защита и Специализирания съвет по защита на селското стопанство към ССА, ВАК, подкомисията към ВАК при МС, НЕК към Фонд „Научни изследвания“ и Областния съвет по растителна защита – Пловдив. Основните му приноси са свързани с растителната защита и агроекологията – приложна земеделска ентомология, химична защита на растенията, формулиране на пестициди и биопродукти на маслена основа, преодоляване на фитотоксичността при повреди от хербициди, агроекологична защита на растенията от химични и биологични замърсители.

Брой преподаватели през последните 5 години

През последните 5 години преподавателският състав на катедра „Агроекология и ЗАН“ наброява 9 души – 1 професор, 4 доценти, 3 главни асистенти, 1 асистент. Всички преподаватели са придобили ОНС „Доктор“.

База на катедрата

Катедра „Агроекология“ ползва за практическото обучение на студентите, за разработване на дипломни работи и научноизследователска дейност демонстрационната ферма по биологично земеделие към Агроекологичния център при Аграрен университет – Пловдив, където на площ от около 90 дка се предоставят възможности за нагледна демонстрация и прилагане на биологични методи и техники за отглеждане на земеделски култури (фуражни, полски, зеленчукови, овощни и лозя), лабораторни и полски научни експерименти, мониторинг на научните резултати, изработване на планове за управление на биологични агроекосистеми и др.

Катедра „Агроекология“ разполага с 5 учебни зали, снабдени с необходимите за учебния процес пособия, 1 стационарна мултимедия, 1 подвижна мултимедия и научна лаборатория.

Преподавани дисциплини в последните 5 години

Катедра „Агроекология и ЗАН“ обслужва основно обучението в ОКС „Бакалавър“ на специалностите в направление „Науки за земята“ – Екология и опазване на околната среда, Биологично земеделие, Агролесовъдни системи и планинско земеделие, при които се извеждат дисциплини като Агроекология, Биологично земеделие, Замърсяване на въздуха/водите/почвите, опазване и въздействие върху екосистемите, Екологично законодателство и норми, Стандартизация и означаване на биологичните продукти, Агролесовъдни системи, Технологии за пречистване на флуиди, Технологии за оползотворяване на твърди отпадъци.

В последните 5 години преподаватели от катедрата са разработили и ръководят 2 магистърски курса – „Екология на селищни системи“

Членовете на катедра „Агроекология и защита на агроекосистемите и населението“

и „Биологично земеделие“, редовна и задочна форма на обучение.

Преподавателите от катедрата участват в извеждането на лекции и упражнения в 6 магистърски курса, два от които са международни.

Изнасяне на лекции в чужбина

Преподаватели от катедрата изнасят лекции в реномирани университети в Гърция, Италия, Холандия, Сърбия, Казахстан и др. страни.

Проведени специализации

Преподавателите от катедрата са провели над 15 специализации по света (Швейцария, Гърция, Италия, Китай, Холандия, САЩ, Испания, Франция, Белгия и др.)

Научни направления, в които се извършва изследователска дейност

• Мониторинг на замърсителите на води и почви (пестициди, тежки метали и торове), методи за предотвратяване на замърсяването чрез изграждане на зелени буферни зони в близост до водни обекти;

• Внедряване на методите на биологичното земеделие и разработване на научнообосновани технологии за биологично отглеждане на различни групи култури;

• Класически биологичен контрол, използване на биоагенти за контрол на плевелната растителност;

• Биоразнообразие в агроекосистемите.

Общ брой публикации през последните 5 години

В резултат на научноизследователската дейност през пос-ледните 5 години членовете на колектива са публикували 161 научни труда, от които 68 на чужди езици, 10 са в списания с импакт фактор, 140 – в рецензирани списания и 11 – в други списания.

Издадени книги, учебници, ръководства и др.

В последните 5 години са издадени 2 учебни-

ка – по биологично земеделие и агроекология, 1 ръководство по агроекология и опазване на агроекосистемите, 1 монография по биологичен контрол на плевели.

Разработени проекти в последните 5 години

Катедрата има реализирани общо 13 научно-изследователски проекта. От тях 4 са към НИЦ на Аграрния университет – Пловдив, 5 са национални, 1 международен и 3 външно-внедрителски.

Обучавани и защитили докторанти – български и чуждестранни

В катедрата са защитили 14 докторанти (1 от Сирия и 1 от Йемен), а 2 са в период на обучение.

Постижения – селекционирани сортове, създадени и подобрени технологии, авторски свидетелства, изобретения и патенти

В катедрата има признати и регистрирани 8 изобретения и 4 рационализации.

Осъществени внедрявания и връзки с практиката

Преподавателите от катедрата участват в извеждането на обучение на земеделски стопани в Центъра за продължаващо обучение, дават консултации на земеделски стопани, които преминават към биологично земеделие. Участват като лектори в национални и регионални обучения на Националната служба по съвети в земеделието, изнасят лекции в многобройни курсове и семинари по биоземеделие и опазване на околната среда, организирани от външни структури.

Катедрата поддържа връзки с редица институции, които имат отношение към опазването на околната среда и биологичното земеделие – дирекция „Биологично земеделие и растениевъдство“ към МЗХ, НССЗ, БАБХ, РИОСВ, ДАГ, Лесозащитни станции, ИАОС и регионалната лаборатория в Пловдив, конт-ролиращи лица в областта на биологичното земеделие, неправителствени организации и др.

Доц. д-р Анна Карова

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „АГРОЕКОЛОГИЯ И ЗАЩИТА НА АГРОЕКОСИСТЕМИТЕ И НАСЕЛЕНИЕТО“

Доц. д-р Анна Ганкова Карова
Ръководител на катедра
„Агроекология и защита на агроекосистемите и населението“

Родена е на 09.09.1974 г. в град Пловдив. Завършва специалност Агроекология в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1998 година. От 2000 г. става последователно асистент, 2003 г. – старши асистент, 2007 г. – главен асистент и доктор, 2011 г. – доцент.

Ръководител на катедра „Агроекология“ (2012–2015), член на Факултетния съвет на Факултета по растителна защита и агроекология.

Преподава следните дисциплини: Агроекология, Екология и опазване на околната среда, Биологично земеделие, Екологично фермерство, Агролесовъдни системи, Екологично законодателство и норми, Стандартизация и означаване на биологичното производство.

Участва в 3 магистърски курса. Провела е специализации във Франция (2002), Италия (2003), Швейцария (2006), Гърция и Испания (2008). Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на биологичното земеделие, биологичната растителна защита, биоразнообразието в агроекосистемите.

Научен ръководител на един докторант. Участвала е в 3 международни научни проекта. Общият ù брой статии е над 50. Автор и съавтор е в 1 учебник, 1 ръководство за упражнения, 2 учебни помагала. Членува в РНТС Пловдив.

Проф. д-р Владислав Попов

Проф. д-р Владислав Харалампиев Попов

Роден е на 14.07.1967 г. в гр. Кърджали. От 1987 до 1990 г. следва в Тимирязевската селскостопанска академия в Москва, а през 1993 г. завършва ВСИ – Пловдив, специалност Защита на растенията и почвите. В периода 1994–1996 г. завършва магистратура (Екологично земеделие) в Селскостопанския университет в гр. Вагенинген, Холандия. От 1996 г. е асистент в Аграрен университет – Пловдив, а през 2005 г. получава степен доктор от Университета на Западен Сидни, Австралия. През 2007 г. става главен асистент, през 2009 г. – доцент, а през 2014 г. – професор.

Директор на Агроекологичния център в Аграрния университет в Пловдив от 2006 г. Един от основателите на биологичното земеделие в България. Има натрупан значителен международен практически опит в над 24 държави по света чрез обучение, разпространение и консултиране в областите биоземеделие, агроекология и опазване на околната среда. Участва в създаването и акредитацията на първата в България специалност „Биологично земеделие“ за образователна степен „Бакалавър“ в АУ – Пловдив. Извежда лекционните курсове „Биологично земеделие“, „Агроекология и управление на агроекосистемите“, „Структура и управление на биологичната ферма“, „Екологично фермерство“, „Състояние и контрол на околната среда“ и др. на ниво бакалаври и магистри (3 курса).

Автор е на повече от 80 научни и научно-приложни публикации в областта на биологичното земеделие, агроекологията и опазването на природните ресурси, има над 80 цитирания в български и чуждестранни издания.

Участва в 8 национални и международни проекта, публикува 4 учебника и над 10 ръководства и наръчници.

Международен оценител на европейски научно-приложни проекти по VII Рамкова програма и програма „Хоризонт 2020“ на Европейската комисия, Директорат по наука и иновации. Член на Междуведомствена комисия по биоземеделие към МЗХ, представляващ АУ – Пловдив.

Гл. ас. д-р Веселка Влахова

Гл. ас. д-р Веселка Неделчева Влахова

Родена е на 20.11.1974 г. в град Пловдив. Завършва специалност Агроинженерство – Агроекология с професионална квалификация инженер-агроном (магистърска степен)

в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1998 година, а също така завършва и магистратура по Растителна защита във ВСИ през 1998 г. и допълнителна квалификация като консултант по Аграрно право в Свободен факултет във ВСИ през 1997 година. От 2001 г. е асистент, 2004 г. – старши асистент, 2007 г. – главен асистент, а от 2013 г. е доктор по екология и опазване на екосистемите.

Преподава следните дисциплини: Агроекология, Агроекология и управление на агроекосистемите, Екология на ландшафта и биологично земеделие, Екологично фермерство, Агроекологична защита, Замърсяване на почвите и въздействие върху горските агроекосистеми, Замърсяване на почвите и въздействие върху екосистемите, Замърсяване и опазване компонентите на околната среда, Многофункционално стопанисване и опазване на горските агроекосистеми.

Участва в магистърски курс Екология на селищните системи и Растителна защита. Провела е специализации в Германия (2004) и в САЩ (2005). Научната ù дейност през последните осем години е свързана основно с изпитване влиянието на нови биоторове върху вегетативните и продуктивни прояви при пипер и домати, отглеждани в условията на биологично производство. Научните интереси са насочени към агроекологията и биологичното зеленчукопроизводство, смесените култури и биопрепарати, прилагани при биодинамичното земеделие и тяхното въздействие върху различни зеленчукови култури.

Била е научен ръководител на 10 дипломанти. Участвала е в 1 международен научен проект, 1 внедрителски, 2 национални и 5 вътрешноуниверситетски.

Публикувала е 51 научни статии и е съавтор в 1 учебно помагало по екология и опазване на агроекосистемите. Членува в РНТС – Пловдив и B.EN.A.

Гл. ас. д-р Екатерина Вълчева

Гл. ас. д-р Екатерина Георгиева Вълчева

Родена е на 16.11.1979 г. в гр. Пазарджик. Завършва специалност Екология и опазване на околната среда през 2004 г., а през 2005 г. – ОКС „Магистър“, специалност Селскостопанска фармация в Аграрен университет – Пловдив.

От 2006 г. е редовен докторант към катедра „Агроекология“. От 2009 г. е асистент, от 2010 г. – главен асистент. През 2010 г. защитава докторска степен.

Преподава следните дисциплини: Екология и опазване на околната среда, Замърсяване, опазване на водите и въздействие върху екосистемите, Замърсяване на въздуха, опазване и въздействие върху екосистемите, Технологии за пречистване на флуиди, Технологии за преработка на твърди отпадъци.

Участва в 1 магистърски курс, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* изнася лекции по „Екологичен туризъм“. Провела е специализация в Китай (2009). Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на агроекологията, замърсяването и опазването на водите, пречистването на флуиди, обработката на твърди отпадъци.

Участвала е в 4 национални проекта. Общият ù брой статии е 32, съавтор е в 1 учебно помагало и в 1 технология. От 2013 г. е председател на СО КНСБ – ВОН при АУ – Пловдив.

Гл. ас. д-р Пламен Зоровски

Гл. ас. д-р Пламен Иванов Зоровски

Роден е на 22.03.1981 г. в гр. Кнежа. Завършил е специалност Обща агрономия в Аграрен университет – Пловдив през 2004 г. и магистърска степен по специалност Растениевъдна продукция през 2005 година. Завършва и двугодишен курс по специалност Професионална педагогика към ЦДО при Аграрен университет – Пловдив през 2004 г. От 2006 г. е редовен докторант, а от 2011 г. е асистент. През 2013 г. става доктор, а след конкурсен изпит през същата година става главен асистент.

Бил е член на Контролен съвет, Общо събрание и Факултетен съвет.

Преподава по следните дисциплини: Биологично земеделие, Структура и стопанисване на биологичната ферма, Екологично фермерство, Замърсяване, опазване на въздуха и въздействие върху екосистемите, Замърсяване на въздуха и въздействие върху горските агроекосистеми, Замърсяване на почвите и въздействие върху горските агро-

Ас. д-р
Стоян Георгиев

екосистеми, Технологии за пречистване на флуиди. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на биологичното растениевъдство, торене, здравословни храни, тревни смески за привличане и опазване на опрашителите, реакция на растенията към хербициди. Научен ръководител на трима дипломанти. Участвал е в 2 национални проекта, 3 вътрешно университетски, като на един е оперативен ръководител, и в 2 договора с външно финансиране. Общият му брой статии е 30, съавтор е в 1 технология. Секретар на клуба на Еколога при РНТС – Пловдив.

Ас. д-р Стоян Иванов Георгиев

Роден е на 24.04.1984 г. в гр. Чирпан. Завършва специалност Екология и ООС (степен бакалавър) в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ през 2007 г. и специалност Биоразнообразие, екология и консервация (степен магистър) в същия университет през 2009 година. От 2013 г. е асистент, от 2014 г. – доктор.

Преподава следните дисциплини: Екологично законодателство, Агролесовъдни системи, Агроекология, Екология и ООС, Многофункционално стопанисване на горите, Стандартизация и означаване на биологичното производство, Природозащитно право, Лесозащита.

Участвал е в 2 международни проекта и в 3 национални. Общият му брой статии е 18.

КАТЕДРА „ЕКОЛОГИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА“
(2009 – 2015)

Катедра „Екология и опазване на околната среда“ (ЕООС) е основана през 2009 г. (Решение на АС, Протокол № 5 от 25.01.2009 г., Заповед РД–16–202/14.03.2009 на Ректора на АУ), след разделяне на катедра „Агроекология“ на две катедри. Първият изпълняващ длъжността ръководител на катедрата е проф. д-р Янко Димитров.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Проф. д-р Янко Димитров	(2009–2010)
Доц. д-р Ангел Николов	(2010–2015)

• Списък на всички преподаватели, работили от основаването до момента в катедрата:

Проф. д-р Янко Димитров, доц. д-р Ангел Николов, проф. дн Станчо Петров, доц. д-р Диана Кирин, доц. д-р Татяна Билева, гл. ас. д-р Соня Шукерова, гл. ас. д-р Доньо Гънчев, гл. ас. д-р Димитрина Кузманова, ас. д-р Стефан Христов и ас. Мария Чунчукова.

• Помощен персонал

Карина Топлева – главен специалист

Катедрата извежда базовите дисциплини в областите екология и околна среда за студентите от специалностите ЕООС, АСПЗ, БЗ и за всички студенти от други специалности по основни проблеми на екологията и околната среда, съобразено с професионалната им ориентация.

Специалност ЕООС е разкрита в АУ – Пловдив през 2002 година. Предлаганото обучение по екология и опазване на околната среда е насочено към изграждането на специалисти еколози, които да получат задълбочени познания по необходимите основни екологични и аграрни дисциплини с цел да могат да оценяват състоянието на природни техногенни и агроекосистеми и внедряването на ефективни управленски решения на фона на специфичните природо-климатични райони и въздействие върху околната среда, характерни за България и Балканите.

• Брой преподаватели през последните 5 години

През последните 5 години в катедра „Екология и опазване на околната среда“ има 9 преподаватели, в т.ч. 1 професор, 3 доценти, 3 главни асистенти.

• База на катедрата

Катедра „Екология и опазване на околната среда“ е разположена в сградата на Факултета по РЗА. Разполага с 3 учебни лаборатории, учебно-опитно поле, научна лаборатория. За качествено извеждане на учебния процес и научните експерименти катедрата е оборудвана със съвременна и уникална апаратура (дигитален микроскоп 150 х – 2 бр., електронен pH метър – 1 бр., микроскоп Ампливал – 1 бр., бинокулярен микроскоп XS – 213 – 1 бр., стереомикроскоп с цифрова камера – 1 бр., фитотрон – 1 бр., ламинар бокс – 1 бр., термостат – 1 бр.

• Преподавани дисциплини в последните 5 години в бакалавърска степен

Екология, Основи на екологията, Екология и опазване на околната среда, Биологично разнообразие и биоресурси, Екологичен мониторинг, Зоология на безгръбначни, Зоология на гръбначни, Зоология, Екологична паразитология, Декоративна дендрология – част I. Екология на парковата растителност, Биогеография, Защитени територии, Хидробиология, Орнитология, Фитофармация, Екотоксикология на пестицидите.

• Преподавани дисциплини в магистърска степен на обучение:

Екология, Екологичен мониторинг, Защитени територии, Опазване на биологичното разнообразие, Зелена система и растителна защита (част I. Зелена система), Екология и биоразнообразие, Екотуризъм в защитени територии

• Участие на преподаватели в магистърски курсове и в Програма *Еразъм* през последните 5 години

Ръководител на Магистърски курс „Екология на селищни системи“ е доц. д-р Диана Кирин.

От катедра ЕООС в магистърските курсове дисциплини извеждат още: доц. д-р Ангел Николов и гл. ас. д-р Доньо Гънчев (МК по Растителна защита); доц. д-р Диана Кирин, гл. ас. д-р Соня Шукерова, ас. Мария Чунчукова (МК по Екология на селищни системи и МК по Екологичен туризъм).

• Преподаватели, пребивавали по програма *Еразъм* в чужбина:

Доц. д-р Диана Кирин – Унгария (2013), Чехия (2014), Португалия (2015) **–** преподавателска мобилност.

Доц. д-р Татяна Билева – Белгия, преподавателска мобилност (2009, 2011); Турция, преподавателска мобилност (2012); Франция, мобилност с цел обучение (2013); Турция, мобилност с цел обучение (2014).

Членовете на катедра „Екология и опазване на околната сред“

• Проведени специализации

Доц. д-р Диана Кирин – в Германия, Словакия, Унгария, Чехия и др.

Доц. д-р Татяна Билева – в Белгия, Франция и Турция.

• Научни направления, по които се извършва изследователска дейност

В катедра ЕООС са формирани екипи, работещи в следните научни направления: 1. Екология и опазване на екосистемите; 2. Растителна защита (Фитофармация и Екотоксикология на пестицидите); 3. Зоология.

1. По направление **Екология и опазване на екосистемите** се извършват научни изследвания върху:

- биологично разнообразие и екологични показатели на паразитни съобщества на сладководни и морски видове риби;
- проследяване на процесите на развитие и измененията на екологични параметри на наземно-въздушни, почвени и водни екосистеми;
- изучаване и опазване на биологичното разнообразие и биологичните ресурси;
- инвентаризация, мониторинг и мерки за опазване на защитени видове и местообитания в защитени територии и защитени зони;
- екологична оценка за състоянието на повлияни в различна степен природни или антропогенни екосистеми;
- екологична оценка на екосистеми с повишено съдържание на тежки метали и пестициди;
- биоразнообразие и биоиндикация;
- екологични индекси и статистически показатели за екологични изследвания и екологична оценка.

Извършват се освен практико-приложни и фундаментални екологични, екологомониторингови, екотоксикологични и екологопаразитологични изследвания.

2. По направление **Растителна защита (Фитофармация и Екотоксикология на пестицидите)** се извършват научни изследвания върху:

- разработката на нови екологосъобразни методи за опазване на културните растения от вредители на база вещества и субстанции, получени от растителни и неорганични източници;
- разработват се нови екотоксикологични методики и средства по отношение на пестицидите, с цел приложението им в съвременното земеделие и опазване на околната среда от замърсявания с продукти за растителна защита;
- нови IT технологии, с цел създаване на т.нар. DSS с използването на релационни база данни, програмни езици (R, Python, Delphi) и математически модели на база нелинейна динамика, с цел оптимизиране приложението на пестицидите както по отношение на опазването на културните растения от неприятели, така и по отношение избягване замърсяването на околната среда.

3. По направление **Зоология** се извършват научни изследвания върху:

- решаването на фундаментални въпроси от таксономията и систематиката на различни групи животински организми: растително-паразитните нематоди, преносители на вируси по икономически важни култури;
- нематодите като биоиндикатори на почвеното здраве.

• **Общ брой публикации през последните 5 години**

През последните 5 години членовете на катедрата са публикували общо 241 труда.

• **Издадени книги, учебници, ръководства и др. през последните 5 години – 12.**

• **През последните 5 години**

Брой проекти, по които е работено – 9.
Брой ръководени докторанти – 2.
Брой изведени докторанти – 6.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „ЕКОЛОГИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА“

Доц. д-р Ангел Стефанов Николов
Ръководител на катедра „Екология и опазване на околната среда“

Роден е на 28.06.1952 г. в гр. Хасково. Завършва средно образование през 1971 г. в ТИХ „Асен Златаров“ – Димитровград. Висше образование завършва през 1975 г. във ВСИ – Пловдив, специалност Растителна защита. Агроном по РЗ и Главен агроном от 1979 г. до 1984 г. в АПК „Юг“ – Хасково. От 1984 до 1988 г. е асистент по Химична защита в катедра „Фитопатология“, а от 1988 до 1992 г. е старши асистент. От 1992 г. до 2001 г. е главен асистент в катедра „Агроекология“. От октомври 2001 г. е доцент в същата катедра. Защитил докторат през 1998 година.

Преподава Фитофармация и Екотоксикология на пестицидите.

Изнася лекции на студенти от Магистърски курсове по растителна защита от същото професионално направление и други професионални направления.

Научната му дейност е свързана с изследване на биологичната активност, формулиране и използване в практиката на алтернативни и химични средства за РЗ в овощарството, лозарството, зеленчукопроизводството и цветарството.

Бил е научен ръководител на 1 докторант. Участвал е в 3 научни проекта. Има общо 30 авторски свидетелства, патенти и сертификати, 3 книги и учебни помагала, 57 научни статии.

Доц. д-р Диана Кирин

Доц. д-р Диана Атанасова Кирин

Родена е на 05.09.1966 г. в гр. Стара Загора. Висше образование завършва в ПУ „Паисий Хилендарски“. През 1990 г. е зачислена като редовен докторант към катедра „Екология и опазване на природната среда“, Биологичен факултет, ПУ „Паисий Хилендарски“. През 1993 г. е назначена за асистент по Екология и опазване на околната среда към същата катедра. Повишена е в старши асистент през 1995 г., а в главен асистент – през 1997 година. Защитава докторска дисертация през 1998 г. От 2002 г. е доцент по Екология и опазване на екосистемите. През същата година преминава на редовен трудов договор в Аграрен университет – Пловдив като преподавател по Екология и опазване на екосистемите. До настоящия момент работи в катедра „Екология и опазване на околната среда“, Факултет по растителна защита и агроекология, Аграрен университет – Пловдив.

Преподавани дисциплини (редовно и задочно обучение):

Бакалавърска степен на обучение (редовно и задочно обучение):

Основи на екологията, Екология, Екология и опазване на околната среда, Биологично разнообразие и биоресурси, Екологичен мониторинг, Декоративна дендрология (част I. Екология на парковата растителност), Екологична паразитология, Биогеография и Защитени територии.

Магистърска степен на обучение: Екология, Екологичен мониторинг, Защитени територии, Опазване на биологичното разнообразие, Зелена система и растителна защита (част I. Зелена система), Екология и биоразнообразие и Екотуризъм в защитени територии.

Научноизследователската ù работа е насочена към екология, биологично разнообразие, биоиндикация, паразитни съобщества на сладководни и морски риби, биоразнообразие и мониторинг на антропогенно повлияни екосистеми, екологична оценка за състоянието на водни и сухоземни екосистеми.

Научен ръководител е на 3 докторанти, от които двама успешно защитили.

Участва в 5 национални и 5 международни проекта, на 2 от които е научен ръководител. Лицензиран експерт е към МОСВ за ЕО, Оценка за съвместимост, ОВОС в направления растителен, животински свят, защитени територии и защитени зони. Има издадени общо 82 научни публикации в рецензирани списания и сборници, както и 4 учебника и учебни ръководства.

Доц. д-р Татяна Нунева Билева

Доц. д-р Татяна Билева

Родена е на 12.09.1971 г. в гр. Пловдив. Завършва ПУ „Паисий Хилендарски“, специалност Биология (магистър) през 1995 година. Работи в Аграрен университет – Пловдив от 1998 г. като асистент в катедра „Физиология на животните и зоология“ към Факултет АТС, старши асистент – 2001, главен асистент – 2006 в катедра „Агроекология“ към Факултет по РЗА. Защитава докторска дисертация през 2012 г. на тема „Проучване на растително-паразитните нематоди от сем. Longidoridae в лозарските райони на България“ в катедра „ЕООС“ към Факултет по РЗА. Доцент от 2015 г.

Специализирала е в Белгия и Франция.

Участия в международни проекти:

1. Проект: BG 051PO001/07/3.3-02 Подкрепа за развитието на докторанти по научно направление „Селскостопански науки“ и сродни научни специалности. Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, 2007–2013.

2. Проект Inno-Food SEE: Изграждане на механизми в подкрепа на иновациите и повишаване на информираността относно потенциала на иновациите и научно-техническото развитие в хранителната промишленост в Югоизточна Европа SEE/B/0028/I.3/X – съфинансиране от Европейски съюз, 2012.

Публикувала е 50 научни статии. Автор е на 1 учебно помагало и 3 книги.

Член е на Европейско дружество на нематолозите – ESN.

Насоки на преподавателска дейност: извежда лекции и упражнения по Зоология на безгръбначни и гръбначни животни.

Насоките на научната ù работа са: биоразнообразие и систематика на растително-паразитни нематоди, преносители на вируси; екологосъобразни методи за борба с тях; почвена екология.

Гл. ас. д-р Соня Алексиева Шукерова

Гл. ас. д-р Соня Шукерова

Родена е на 15.08.1977 г. в гр. Смолян. Висше образование завършва през 2001 г. в СУ „Св. Климент Охридски“, специалност Екология и опазване на околната среда. От 2009 г. е асистент в катедра „Екология и опазване на околната среда“ в Аграрен университет – Пловдив, а от 2011 г. е главен асистент в същата катедра. През 2010 г. придобива образователната и научна степен „доктор“ по специалността Екология и опазване на екосистемите.

Преподава дисциплините:

В бакалавърска степен на обучение (редовно и задочно обучение):

Основи на екологията, Биогеография, Хидробиология и Орнитология.

Води упражнения по Основи на екологията, Екология, Екологична паразитология, Биоразнообразие и биоресурси, Защитени територии и Декоративна дендрология (Част 1. Екология на парковата растителност).

Магистърска степен на обучение (упражнения): Екология, Опазване на биологичното и екосистемно разнообразие, Екология и опазване на биологичното разнообразие, Екологичен туризъм в защитените територии и Защитени територии.

Участва в 2 магистърски курса. Научната ù дейност е в областта на екологията, биоразнообразието, паразити и паразитни съобщества на сладководни и морски видове риби и биоиндикация.

Автор е на 16 научни статии.

Участвала е в 3 международни научноизследователски проекта, 1 национален проект и 1 научноизследователски проект, финансиран от НИЦ при АУ – Пловдив.

Гл. ас. д-р Доньо Христов Гънчев

Роден е на 19.08.1979 г. в гр. Карлово. Завършва през 2002 г. Аграрен университет – Пловдив, специалност Екология и опазване на околната среда (бакалавър). През 2003 г. завършва Магистърски курс по Растителна защита. През 2009 г. защитава докторска дисертация на тема: „Проучване възможностите за приложение на ундецилената и растителни екстракти в растителната защита“.

През 2010 г. е назначен за асистент в катедра „Екология и опазване на околната среда“ в Аграрен университет – Пловдив, а от 2011 г. е главен асистент в същата катедра.

В бакалавърски курс (редовно и задочно обучение) води упражнения по Фитофармация и Екотоксикология на пестицидите. В магистърския курс на обучение преподава Фитофармация и Екотоксикология на пестицидите.

Участва в магистърските курсове по Растителна защита и Plant medicine. Научната му дейност е свързана с разработката на нови екологосъобразни методи за опазване на културните растения от вредители на база вещества и субстанции, получени от растителни и неорганични източници; нови IT технологии, с цел създаване на т.нар. DSS с използването на релационни база данни, програмни езици (R, Python, Delphi) и математически модели на база нелинейна динамика, с цел оптимизиране приложението на пестицидите както по отношение на опазването на културните растения от неприятели, така и по отношение избягване замърсяването на околната среда.

Участвал е в 2 международни и 3 национални научноизследователски проекта. Има общо 24 научни статии и е автор на 2 учебни помагала.

Гл. ас. д-р Димитринка Бинова Кузманова

Родена е на 26.12.1968 г. в гр. Пловдив. Висше образование завършва през 1992 год. в Аграрен университет – Пловдив. От 2001 год. до 2004 год. е редовен докторант към катедра „Животновъдни науки“ на Аграрен университет. Завършва докторска дисертация през 2005 год. От месец август 2015 година след проведен конкурс е главен асистент към катедра „Екология и опазване на екосистемите“.

Извежда упражнения по Зоология на безгръбначни и гръбначни животни на студенти в бакалавърска степен на обучение /редовно и задочно обучение/. Има издадени общо 7 публикации в рецензирани списания и сборници, както и участие в две международни научни конференции. Научно-изследователската ù работа е насочена към екология и биологично разнообразие.

Ас. д-р Стефан Христов Христов

Роден е на 30.03.1983 г. в град Пловдив. Завършва средно специално образование с квалификация Аграрикономист в Селскостопанска гимназия – гр. Садово през 2001 година. През 2005 г. придобива бакалавърска степен в Аграрен университет – Пловдив с професионална квалификация „еколог“. През 2007 г. защитава образователно-квалификационната степен „Магистър“ по екология, а през 2013 – образователно-научната степен „Доктор“ по направление „Екология и опазване на екосистемите“. От 2010 г. до м. март 2015 г. е асистент в катедра „Екология и опазване на околната среда“ към Факултета по растителна защита и агроекология.

Преподавал е следните дисциплини: Биологично разнообразие и биоресурси, Биогеография, Екологичен мониторинг, Зоология и Орнитология.

Научната му дейност е свързана с изследвания в областта на биоразнообразието и екологичния мониторинг. Взел е участие в общо 4 научни проекта, 1 от които е международен. На един от проектите, финансиран от НИЦ при АУ, е бил оперативен ръководител (2014).

Публикувал е 12 научни статии.

Ас.
Мария Чунчукова

Ас. Мария Красимирова Чунчукова

Родена е на 11.11.1981 г. в град Ямбол. През 2006 г. придобива бакалавърска степен в Аграрен университет – Пловдив, специалност Екология и опазване на околната среда. През 2007 г. придобива образователно-квалификационната степен „Магистър“ по специалност Озеленяване – външен и вътрешен дизайн. От 2013 г. е асистент в катедра „Екология и опазване на околната среда“ към Факултет по растителна защита и агроекология.

Преподава следните дисциплини (упражнения):

Бакалавърска степен на обучение (редовно и задочно обучение): Основи на еколо-

гията, Екология, Екология и опазване на околната среда, Биологично разнообразие и биоресурси, Защитени територии, Биогеография, Мониторинг на агро-лесовъдни системи, Екологичен мониторинг, Декоративна дендрология (Част 1. Екология на парковата растителност).

Магистърска степен на обучение: Зелена система и РЗ (Част 1. Зелена система), Екологичен мониторинг.

Взела е участие в 1 проект, финансиран от НИЦ при АУ – Пловдив, на който е оперативен ръководител от 2015 г. („Проучване влиянието на р. Дунав върху биосферен резерват „Сребърна“ чрез изследване на съдържание на тежки метали в основни структурни елементи от сладководната екосистема“, с научен ръководител доц. д-р Боряна Любчева Иванова 2014–2016).

КАТЕДРА „ЕНТОМОЛОГИЯ“
(1975 – 2015)

Началото на организираната ентомологична дейност в България, респективно на катедра „Ентомология“, се поставя през 1921 г., когато към Софийския университет „Климент Охридски“ е открит Агрономически факултет с 12 катедри, една от които е и катедрата по земеделска ентомология.

През 1948 г. се създава Селскостопанска академия като самостоятелно висше учебно заведение, наследник на Агрономическия факултет към СУ. Три години по-късно катедрата по растителна защита към академията се разделя на две – катедра „Ентомология“ и катедра „Фитопатология“. Първият ръководител на новосформираната катедра „Ентомология“ е доц. Асен Лазаров.

След разкриването на Агрономо-лесовъден факултет към Пловдивския университет през 1945 г., а по-късно трансформирането му във Висш селскостопански институт „Васил Коларов“ през 1950 г., се основава катедра „Растителна защита“, към която има специалисти по Ентомология и Фитопатология. Първи ръководител на катедрата е ентомологът проф. Васил Попов. Останалите ентомолози са асистентите Марин Дириманов и Димитър Шукренов.

През периода 1958–1970 г. с конкурси в катедрата са приети: проф. д-р Георги Сенгалевич, проф. дсн Рада Ангелова; проф. дсн Ангел Харизанов, проф. д-р Георги Канарев и проф. дсн Тодор Симидчиев, проф. д-р Троя Бабрикова и проф. дсн Антония Матеева.

През 1975 г. специалността Растителна защита е пребазирана от София във ВСИ – Пловдив. В този период в катедрата влизат преподавателите от катедра „Ентомология“, София: проф. дсн Стойне Григоров, проф. д-р Добри Буров, проф. д-р Петър Начев, доц. д-р Димитър Веселинов, доц. д-р Георги Тренчев и доц. д-р Антон Павлов.

През 1978 г. след успешно издържан конкурс е приета за асистент Иванка Лечева (професор – 2000 г., дсн – 1999 г.).

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Ръководители на катедрата (от преместването на специалност Растителна защита от София във ВСИ – Пловдив през 1975 г.) са:

Проф. д-р Марин Дириманов	(1975–1983)
Проф. дсн Стойне Григоров	(1983–1990)
Проф. д-р Георги Сенгалевич	(1990–1991)
Проф. дсн Рада Ангелова	(1991–1995)
Проф. д-р Троя Бабрикова	(1995–1999)
Проф. д-р Радослав Андреев	(1999–2003)
Проф. д-р Вили Харизанова	(2003–2007)
Доц. д-р Пламен Петров	(2007–2011)
Проф. дсн Хари Самалиев	(2011–2015)

В настоящия момент в състава на катедра „Ентомология“ се включват преподавателите:
Проф. дсн Хари Самалиев, проф. д-р Янко Димитров, проф. д-р Вили Харизанова, проф. д-р Радослав Андреев, доц. д-р Атанаска Стоева, гл. ас. д-р Даниела Атанасова, гл. ас. д-р Мелика Мохамедова и гл. ас. д-р Недялка Палагачева.

Научно-технически състав
Дванадесет бивши квалифицирани специалисти с висше и средно земеделско образование. В настоящия момент – двама специалисти с висше образование: Таня Христова и Атанаска Илиева-Шопова.

Преподаватели от катедрата, заемали важни административни постове:
Заместник ректори: проф. д-р Марин Дириманов (1976–1980), проф. дсн Рада Ангелова (1996–2000), проф. дсн Иванка Лечева (2007–2011).
Декани на Факултета по растителна защита и агроекология: проф. д-р Добри Буров (1983–1987), проф. дсн Иванка Лечева (2000–2008), проф. д-р Янко Димитров (2008–2015).

Учебната работа в катедра „Ентомология“ през последните 10 години включва извеждане на занятия по следните основни дисциплини:
Обща ентомология, Специална (земеделска) ентомология, Ненасекомни неприятели, Карантина на растенията, Биологична борба, Прогноза и сигнализация, Интегрирана растителна защита, Мониторинг на неприятели, Неприятели при съхранение на продукцията и Контрол на неприятелите при биологичното земеделие.

В последните 10 години преподаватели от катедрата ръководят 3 магистърски курса: по „Растителна защита“, Международен магистърски курс „Plant medicine“ и „Селскостопанска фармация“.

Преподаватели от катедрата участват в извеждането на лекции и упражнения в над 11 Магистърски курса. Катедрата участва в програма *Еразъм* с 1 разработен курс за обучение на чуждестранни студенти.

Членовете на катедра „Ентомология“

Преподавателите към катедрата са специализирали във водещи университети в различни страни: Англия, Холандия, Белгия, Германия, Италия, Франция, Швеция, Полша, Израел и др. Придобитите знания и опит са приложени за адаптация на програмите към Европейските стандарти, усвоени са и нови методи за изследване.

В катедрата са работили и защитили дисертации над 30 български и чуждестранни докторанти (от Сирия, Йемен, Гърция, Египет, Куба и др.) в различни научни направления.

Научната степен „Доктор на селскостопанските науките“ е присъдена на 7 преподаватели: проф. Стойне Григоров, проф. Рада Ангелова, проф. Ангел Харизанов, проф. Тодор Симидчиев, проф. Антония Матеева, проф. Иванка Лечева и проф. Хари Самалиев.

Проведено е обучение и квалификация на специалисти от Гърция, Турция, Казахтан и др., по магистърски програми.

За обезпечаване на учебния процес на катедрата през последните 10 години са издадени общо 4 учебника, 2 книги, 2 ръководства и 1 справочник.

Научната тематика на катедрата е насочена към изследване на икономически важни неприятели по:

- Зеленчукови култури – проучени са икономически важни видове насекоми, растителни нематоди, разработени и адаптирани са прогнозни модели и методи за контрол;
- Лозя, овощни и картофи – изследвани са икономически важни видове насекоми, растителни нематоди и акари, разработени и адаптирани са прогнозни модели, технологии за контрол при различни системи на земеделие;
- Проучени са и неприятели по: тютюн, памук, рапица, житни, етерично-маслени, лекарствени и ягодоплодни култури. Установени са нови видове и са проучени биологията, екологията, методите и средствата за контрол.

Научни трудове

• *Проф. дсн Хари Самалиев* – 90 научни публикации, 1 книга, 3 ръководства.

• *Проф. д-р Янко Димитров* – 91 научни публикации, 1 учебник, 1 монография.

• *Проф. д-р Вили Харизанова* – 86 научни публикации, 2 учебника, 7 книги, 1 монография, 1 ръководство.

• *Проф. д-р Радослав Андреев* – 115 научни публикации, 18 книги и справочници

• *Проф. дсн Иванка Лечева* – 125 научни публикации, 3 учебника, 3 книги, 3 ръководства.

• *Доц. д-р Атанаска Стоева* – 36 научни публикации, 1 учебник, 1 ръководство, 1 монография.

• *Гл. ас. д-р Даниела Атанасова* – 29 научни публикации

• *Гл. ас. д-р Мелика Мохамедова* – 17 научни публикации

• *Гл. ас. д-р Недялка Палагачева* – 35 научни публикации

Участие в проекти

През последните 10 години членовете на катедрата са взели участие/ръководство в следните проекти: 20 научноизследователски, 1 образователен, 1 инвестиционен, 2 консултантски и 3 внедрителски.

Постижения – авторски свидетелства и сортове

• Е. Начева, В. Петкова, Г. Певичарова, Х. Самалиев. Нов сорт картофи „Орфей“. Сертификат No 10966 / 30.11.2011.

• Г. Сенгалевич, Х. Самалиев. Средство за обеззаразяване на семена за посев. Авторско свидетелство No 35169, рег. № 57841, ИНРА – 1982.

• А. Николов, Н. Николов, Р. Андреев. Инсекто-фунгицидно средство. Авторско свидетелство рег. № 91228, ИНРА – 1989.

Материална база

Катедра „Ентомология“ разполага с научна експериментална база от 30 дка, където се отглеждат трайни насаждения.

Катедрата притежава 5 броя учебни зали, снабдени с необходимите за учебния процес материали, светлинни и дигитални микроскопи и стереомикроскопи, мултимедии, компютри, специално изготвени демонстрационни табла, ентомологични кутии и др.

Към катедрата са обновени и оборудвани 5 учебни лаборатории и 3 научни лаборатории с обща площ от 160 кв. метра.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „ЕНТОМОЛОГИЯ“

Проф. дсн Хари Самалиев

Проф. дсн Хари Янков Самалиев
Ръководител на катедра „Ентомология“

Роден е на 14.03.1953 г. в гр. Пловдив. През 1981 г. завършва специалност Растителна защита във ВСИ – Пловдив. През периода 1981–1984 г. е агроном по Интегрирана растителна защита към Агрохимически център при НЕПК „Пловдив“. През 1984 г. след спечелване на конкурс по ,,земеделска ентомология“ е назначен като научен сътрудник в Института за защита на растенията към ССА, София. От 1993 г. е на работа в катедра „Ентомология“ във ВСИ – Пловдив. През 1999 г. е избран за доцент, а от 2012 г. е професор. През 1991 г. получава образователно-научната степен „доктор“, а през 2010 г. става „доктор на селскостопанските науки“ по растителна защита. От 2011 г. е ръководител на катедра „Ентомология“. Член е на ФС при Факултета по растителна защита и агроекология, на Учебно-методичния съвет към ЦМД, на редколегията на сп. „Аграрни науки“, на работни групи към НСРЗ при МЗГ.

Преподава дисциплините Ентомология (обща и специална), Ненасекомни неприятели, Приложна нематология и акарология, Карантина на растенията (избрани лекции) и др.

Участва и ръководи магистърски курсове (Растителна защита, Селскостопанска фармация и др.). Изнася лекции в ЦПО в курс „РЗ и торене“. Специализирал е в Холандия, Белгия, Англия.

Научноизследователската му дейност е насочена към изследване на икономически важни неприятели по зеленчуковите (домати, краставици), техническите (картофи, тютюн) и ягодоплодните (ягода) култури: етиология и управление на болести, причинени от растителни паразитни нематоди; биологичен контрол на растителни паразитни нематоди, екология на популациите и интегриран контрол на растителни паразитни нематоди по културните растения; морфология и физиологични вариации на род Meloidogyne и род Globodera; алтернативни средства на почвените нематоциди. Участва в селекцията на сорт картофи „Орфей“. Има и 1 авторско свидетелство.

Членува в български и международни организации.

Научен ръководител е на 3 докторанти и на повече от 30 дипломанти. Ръководи/участва в 12 научни проекта, 3 от които международни. Публикувал е над 90 научни статии. Съавтор е на 1 книга и 3 ръководства.

Проф. д-р Янко Димитров

Проф. д-р Янко Димитров Димитров

Роден е на 26.06.1958 г. в град Пловдив. Завършва висше образование във ВСИ – Пловдив през 1983 г., специалност Растителна защита. През 1983 г. след спечелване на конкурс по земеделска ентомология е назначен като научен сътрудник в Института по памука и твърдата пшеница в гр. Чирпан. От 1988 г. е приет в катедра „Ентомология“ на ВСИ – Пловдив. През 1999 г. е избран за доцент, а през 2013 г. – за професор. През 1995 г. защитава образователно-научна степен „доктор“ по Растителна защита (Ентомология).

В Аграрен университет – Пловдив е избиран на отговорни административни длъжности – той е първият председател на Общото събрание на АУ (2000–2004). През 2008 г. е избран за декан на Факултета по растителна защита и агроекология, на която длъжност е в продължение на два мандата (2008–2011 и 2011–2015). От 2000 г. е член на Академичния съвет на АУ.

Преподавателската му дейност обхваща всички аспекти на земеделската ентомология. Чете лекции по Специална ентомология и Карантина на растенията във Факултета по РЗА. В Агрономическия и Лозаро-градинарския факултет чете лекции по Обща и Специална ентомология. В магистърските курсове на Факултета по РЗА чете лекции по Специална ентомология, Карантина на растенията и Интегрирана растителна защита.

Специализира в Холандия, Израел, Италия и Германия. Научната му дейност е насочена към изучаване на вредителите по зеленчуковите, влакнодайните растения и

тютюна; установяване на резистентния статус и влиянието на условията на средата върху листните въшки.

Под негово ръководство успешно са защитили 4 докторанти. Участва в 2 национални и 2 международни проекта, както и в проекти по внедрителски договори.

През периода на своята преподавателска и научноизследователска дейност е участвал и в обществени организации и държавни структури – член на Управителния съвет на Българска асоциация по растителна защита; Асоциация на оранжерийните производители; Специализиран съвет за биологично изпитване на ПРЗ; НТС и др.

Съавтор е на учебника „Специална ентомология“, както и на помагала в тази дисциплина. Съавтор е на монографията „Вредители по памука – неприятели, болести и плевели“, както и на книги и научни брошури.

Издал е 91 научни и популярни статии и има 1 авторско свидетелство.

Проф. д-р Радослав Андреев Андреев

Проф. д-р Радослав Андреев

Роден е на 02.03.1960 г. в гр. Габрово. Завършва специалност Инженер-агроном по растителна защита през 1985 г. във ВСИ – Пловдив (сега АУ). От 1986 г. е асистент, 1990 г. – ст. асистент, 1993 г. – гл. асистент, 1998 г. – доцент, а от 2013 е професор. През 1995 г. получава образователно-научната степен „доктор“ (растителна защита / ентомология).

Бил е ръководител на катедра „Ентомология“ (1999–2003), зам. председател на Общото събрание на АУ (2007–2011), член на Факултетен, Академичен и Контролен съвет.

Преподава следните дисциплини: Обща ентомология, (Земеделска) Ентомология, Прогноза и сигнализация (ентомологична част), Фитосанитарен мониторинг и експертиза (ентомологична част), Болести и неприятели при съхранение на продукти и материали (ентомологична част), РЗ при производство на посевен и посадъчен материал (ентомологична част), Интегрирана РЗ (избрани лекции от ентомологичната част), Контрол на неприятелите при биологичното земеделие.

Участва в 4 магистърски курса: „Растителна защита“, „Plant medicine“, „Производство на посевен и посадъчен материал“, „Биологично земеделие“. Изнасял е лекции в университети в Бари, Италия и Тирана, Албания. Провел е специализации в Англия (1993), Холандия и Белгия (1994), Франция (2000), Полша (2009), Италия и Албания (2012).

Научната му дейност е насочени в няколко направления: въвеждане на нови и усъвършенстване на съществуващите методи за мониторинг, прогноза и сигнализация за вредители по земеделските култури; проучвания, свързани с нови или малко използвани алтернативни средства за контрол на неприятелите, както и усъвършенстване на системите за контрол на неприятелите при овощните култури; биоекологични проучвания за установяване на нови факти за вредни видове насекоми, полезна ентомо- и акарофауна, биоразнообразие в някои агроценози и др.

Бил е научен ръководител на двама докторанти. Участвал е в 2 научни и 3 образователни проекта с международно участие, както и в 5 национални научни проекта и 3 внедрителски договора.

Има едно авторско свидетелство.

Взел е участие като експерт в 8 работни групи към Националната служба по РЗ. Член е на Управителния съвет на Българското ентомологично дружество и на Асоциация за биологично земеделие „Екофарм“.

Общият брой на научните му статии е 119. Автор и съавтор на 3 учебни помагала, 18 книги и брошури.

Автор е на първия компютърен справочник по растителна защита в България: „Земеделска ентомология за всички“.

Проф. д-р Вили Харизанова

Проф. д-р Вили Борисова Харизанова

Родена е на 08.08.1960 г. в гр. Пловдив. През 1985 г. завършва специалност Растителна защита в АУ – Пловдив (ВСИ), а през 1989 г. – докторантура в катедра „Ентомология“. От 1989 г. е асистент, 1992 г. – ст. асистент, 1993 г. – гл. асистент, 1998 г. – доцент, 2012 г. – професор.

В периода 2003–2007 г. е ръководител на катедра „Ентомология“, а от 2013 г. е ръководител на ББИ към АУ – Пловдив. Член е на АС, на ФС на факултети РЗА и АТС (до закриването му през 2006 г.), на Учебно-методичния съвет към ЦМД, на Библиотечния съвет, на няколко работни групи към МЗХ. Експерт на Постоянната комисия по аграрни науки и ветеринарна медицина към НАОА, член на редколегиите на сп. *Plant protection*, Македония и научни трудове на АУ. Факултетен координатор на програма *Еразъм* (от 2000 до 2008 г.) и след 2013 година.

Преподава дисциплините Обща ентомология, Специална ентомология, Биологична растителна защита, Взаимоотношения растение–вредител, Растителна защита, Защита на декоративната растителност и др.

Участва в многобройни магистърски курсове („Растителна защита“, „Селскостопанска фармация“, „Plant medicine“, „Ландшафтен дизайн“, „Агробизнес“, „Растениевъдна продукция“, „Фиторегулация и хранене на растенията“ и др.) и ръководи магистърски курсове „СС фармация“, „РЗ“, „Plant medicine“, както и магистърски курс на английски за индивидуални магистри. Изнася лекции в ЦПО в курс „РЗ и торене“ и „Външно и вътрешно озеленяване и дизайн“, както и към БАБХ. По програма *Еразъм* изнася лекции в университетите в Торино и Бари (Италия) и Ираклион (Гърция), както и на чуждестранни студенти в АУ – Пловдив, а по програма *Темпус* – в Тирана (Албания). През 1993 г. провежда специализации по интегрирана растителна защита и биологичен контрол в Швеция и Англия.

Научен ръководител е на 5 докторанти, 4 от които чужденци, и на повече от 120 дипломанти. Участва в 19 научни и образователни проекта, 12 от които международни. Научната ù дейност е в областта на биологичния контрол, инвазивните видове, интегрираната растителна защита и ентомологията.

Член е на Българско Ентомологично дружество, Съюз на учените в България, Асоциация по Биологична РЗ, Българска Асоциация по РЗ, European Weed Research Society.

Автор е на 2 учебника, 1 ръководство, 7 книги, 1 монография, над 140 статии, 86 от които научни.

Доц. д-р Атанаска Стоева

Доц. д-р Атанаска Радева Стоева

Родена е на 25.02.1972 г. в гр. Сливен. Завършва специалност Лозаро-градинарство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1995 година. От 1996 г. е докторант в катедра „Ентомология“, 2000 г. – асистент, 2001 г. – старши асистент, 2003 г. – главен асистент, 2012 г. – доцент.

Член е на Факултетния съвет на ФРЗА.

Преподава следните дисциплини: *Лекционни курсове* – Ентомология, Специална ентомология, Приложна акарология, Карантина на растенията (Фитонаситарен контрол); *Практически занятия* – Специална ентомология, Акарология, Биологична растителна защита и Карантина на растенията.

Участва в магистърските курсове „Растителна защита“ и „Plant Medicine“ към факултета по РЗ и Агроекология. Научната ù дейност е в областта на акарологията, ентомологията, биологичния и фитосанитарен контрол на вредителите по културните растения. Провежда и публикува изследвания, свързани с биологичния контрол на вредни членестоноги и плевели, както и по проблеми, свързани с инвазивните видове. Специализирала е в Льовен, Белгия (2003), Белград, Сърбия (2006) и Бари, Италия (2010).

Участва в 8 международни проекта (5 научноизследователски и 3 образователни), 1 национален и 2 университетски – на един от които е ръководител.

Общ брой статии 51, 36 от които публикувани в научни списания и сборници, предимно в чужбина. Съавтор на 1 учебник, 1 ръководство и 1 монография.

Гл. ас. д-р Даниела Атанасова

Гл. ас. д-р Даниела Йорданова Атанасова

Родена е на 30.04.1979 г. в гр. Кърджали. През 2001 г. завършва специалноста Растителна защита (бакалавър), а през 2006 г. – специалността Растениевъдна продукция (магистър) в Аграрен университет – Пловдив.

От 2003 г. е асистент в катедра „Ентомология“ при АУ – Пловдив, 2006 г. – старши асистент, 2009 г. – главен асистент. На 17.03.2010 г. е зачислена в самостоятелна докто-

Гл. ас. д-р Недялка Палагачева

рантура и на 16.02.2012 г. защитава дисертация на тема: „Проучване на неприятелите и техните ентомофаги по многолистна люцерна (*Medicago sativa* L.)“.

Научната ù дейност е свързана с проучване на нови възможности за контрол на неприятелите по полските култури и лозата.

Преподава следните дисциплини:

ОКС „Бакалавър“ (редовно обучение) – упражнения: Ентомология I и II част, спец. Полевъдство; Ентомология – спец. Агрономство (хидромелиорации); Ентомология – спец. Биологично земеделие; Ентомология – спец. Агробизнес; Ентомология – спец. Селекция и семепроизводство; Прогноза и сигнализация – спец. Растителна защита; Биологична растителна защита – спец. Екология и опазване на околната среда.

ОКС „Бакалавър“ (задочно обучение) – упражнения: Ентомология – спец. Лозаро-градинарство; Ентомология – спец. Селекция и семепроизводство.

Членува в Българско ентомологично дружество и в Регионален научно-технически съюз на специалистите от земеделието – Пловдив.

Публикувала е 29 научни статии.

Гл. ас. д-р Недялка Георгиева Палагачева

Родена е на 16.05.1975 г. в гр. Смолян. Завършва специалността Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1998 година. През 2003 г. започва редовна докторантура към катедра „Ентомология“ и от 2007 г. е доктор. От 2009 г. е асистент в същата катедра, 2010 г. – старши асистент, 2011 г. – главен асистент.

Преподава следните дисциплини: Обща ентомология, Ентомология I част, Ентомология II част и Прогноза и сигнализация.

Участва в 6 магистърски курса. Провела е специализация по програма *Еразъм* в Германия (2004). Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на полски култури (рапица, царевица), зеленчукови култури, опрашители по културните растения и др.

Участвала е в 5 научни и внедрителски проекта. Общият брой статии е 35. Членува в български и международни организации.

Гл. ас. д-р Мелика Мохамедова

Гл. ас. д-р Мелика Салихова Мохамедова

Родена е на 21.10.1979 г. в гр. Мадан. Завършва специалността Растителна защита (бакалавър – 2002 г. и магистър – 2003 г.) в Аграрен университет – Пловдив. Защитава докторската си дисертация през 2008 година. От същата година е асистент, от 2010 г. – старши асистент, а от 2011 г. – главен асистент.

Води упражнения по следните дисциплини: Специална ентомология, Ентомология, Биологична растителна защита, Карантина на растенията (Фитосанитарен контрол), Ненасекомни неприятели и Приложна нематология.

Участва в 4 магистърски курса („Растителна защита“, „Plant medicine“, „Растениевъдна продукция“, „Агробизнес“). Провела е специализации по програма *Еразъм* в Белгия (2006) и Хърватска (2012). Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на нематологията, с проучване на възможностите за прилагане на биологични методи и средства за контрол на фитопаразитни нематоди.

Участвала е в 2 международни проекта и в 3 национални. Общият ù брой статии е 17.

КАТЕДРА „МИКРОБИОЛОГИЯ И ЕКОЛОГИЧНИ БИОТЕХНОЛОГИИ“
(1975 – 2015)

Основите на катедра „Микробиология“ се полагат през 1975 г., когато става пребазирането на Агрономическия факултет от София. За пръв неин ръководител е избран доц. Крум Ризванов.

Катедра „Микробиология и екологични биотехнологии“ е преминала през редица етапи на развитие, търсейки решения на много и различни проблеми, свързани с образованието и науката в тези области. Историята на катедрата е важна част от развитието на биологическото образование в България.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Доц. д-р Крум Ризванов	(1975–1979)
Доц. д-р Найден Тосков	(1979–1984)
Проф. д-р Игнат Тафраджийски	(1984–1989)
Проф. дсн Стойчо Каров	(1990–1992)
Проф. дсн Йорданка Кузманова	(1995–1999)
Доц. д-р Красимира Сапунджиева	(1999–2003)
Доц. д-р Венцислава Ванчева	(2004–2008)
Чл. кор. проф. дсн Йорданка Кузманова	(2008–2015)

Списък на всички преподаватели, работили от основаването до момента в катедрата

Към катедрата като академичен персонал са работили: проф. Крум Ризванов, доц. Найден Тосков, чл. кор. проф. дсн Йорданка Кузманова, доц. Красимира Сапунджиева, доц. Венцислава Ванчева, доц. Младен Найденов, доц. Йорданка Карталска, доц. Стефан Шилев, гл. ас. Катя Димитрова, гл. ас. Мариана Петкова.

Помощен персонал през последните 5 години

Като научно-технически персонал в катедрата работят гл. експерт Недка Курдалиева и гл. специалист Нина Петкова.

Изтъкнати и известни преподаватели

Чл. кор. проф. дсн Йорданка Кузманова, проф. Крум Ризванов

Брой преподаватели през последните 5 години

През последните 5 години в катедра „Микробиология и екологични биотехнологии“ работят чл. кор. проф. дсн Йорданка Кузманова, доц. д-р Красимира Сапунджиева, доц. д-р Младен Найденов, доц. д-р Стефан Шилев, доц. д-р Йорданка Карталска, гл. ас. д-р Катя Димитрова и гл. ас. д-р Мариана Петкова.

Преподавани дисциплини в последните 5 години

Дисциплината Микробиология е включена като задължителна в бакалавърската степен на студенти от специалностите: Растителна защита (редовно и задочно обучение), Агрономство – Полевъдство (редовно и задочно обучение), Зооинженерство (редовно и задочно обучение), Растителни биотехнологии (редовно), Растителна биология (редовно), Селекция и семепроизводство (редовно и задочно обучение), Агробизнес (редовно), Агрономство – Лозаро-градинарство (редовно и задочно обучение), Агрономство – Тропично и субтропично земеделие (редовно), Агрономство – Хидромелиорации (редовно), Агрономство – Декоративно градинарство (редовно), Екология и опазване на околната среда (редовно и задочно), Агролесовъдни системи и плананско земеделие (редовно), Биологично земеделие (редовно и задочно обучение).

Дисциплините: Микробиология и микробиологични методи за пречистване, Екология на микроорганизмите, Биотехнологии, Биотехнологии и екология, Оползотворяване на селскостопански отпадъци от селското стопанство, Технология и микробиология на млякото и млечните продукти, Млекарство, Мляко и млечни продукти, Растителна биология и Растителни биотехнологии.

В последните 5 години преподаватели от катедрата участват в извеждането на лекции и упражнения в следните магистърски курсове: „Агрохранителни технологии и биотехнологии“, „Растителна защита“, „Plant medicine“, „Биологично земеделие“.

Изнасяне на лекции в чужбина

Катедрата участва в програма *Еразъм* и други международни програми за обучение на чужди студенти по дисциплината Микробиология, като са изведени лекции в реномирани университети в Италия, Испания, Гърция, Белгия, Германия, САЩ и др.

Научни направления, в които се извършва изследователска дейност

Основните направления на научноизследователската дейност на преподавателите от катедрата са:

- Изолиране и характеризиране на нови биоагенти за приложение в селското стопанство;
- Технология и микробиология на млякото и млечните продукти;
- Микробиален контрол на болести, неприятели и плевели;

Членовете на катедра „Микробиология и екологични биотехнологии“

• Екологични методи за инактивиране на патогенни микроорганизми при съхранение на растителната продукция;
• Оползотворяване на отпадни продукти от селското стопанство и хранителната промишленост;
• Микроорганизми, стимулиращи растежа на растенията и повишаване качеството на продукцията;
• Биоремедиация на замърсени с тежки метали почви;
• Проучване влиянието на пестициди и торове върху почвената микрофлора;
• Качество и безопасност на храните;
• Получаване на нови безопасни млечни продукти.

Разработени проекти в последните 5 години

Катедрата има реализирани общо 6 научноизследователски проекта. От тях 2 са национални, 2 са към НИЦ на Аграрния университет – Пловдив, 2 са международни.

Обучавани и защитили докторанти – български и чуждест-ранни

В катедрата са обучени и успешно защитили докторантите Йорданка Михайлова Карталска-Татарова, Евелина Александрова Бичурова, Катя Петкова Димитрова (България) и Шукри Айет Маджуни (Косово), Халаф Али Фанхур Ал Шрафат (Йордания).

Постижения – създадени подобрени технологии, авторски свидетелства, изобретения и патенти:

• Разработена технология за получаване на биопрепарат за растителна защита на база български щам *Bacillus trhuringiensis*.
• Включени в официалния справочник на Институт „Л. Пастьор“, Франция 26 български щама *Bacillus trhuringiensis*.
• Патентован щам с различни токсини *Bacillus trhuringiensis*.
• Патент за изобретение № 65532 „Метод за получаване на диетично сирене“.

• Внедрена технология за обеззаразяване на почвата, включваща и прибавяне на биоконтролни агенти.

• Нови биологични средства за борба с фитопатогени на основата на *Trichoderma viride* и хитозан, като са оптимизирани условията за ензимно разграждане на хитозана.

• Технология за получаване на биологичен препарат „Триходермин“ за борба с фитопатогени.

Материална база

Катедрата разполага с 2 учебни и 3 научни лаборатории. Научните лаборатории са оборудвани с възможности за извършване на микробиологична работа: микробиологични боксове, ламинарбоксове за стерилна работа (4), водни термостати (3), автоклав (2), центрофуга (4), pH-метър (2), микробиологичен блендер за анализ на проби (1), спектрофотометър (2) HPLC, система за идентификация на микроорганизми – „Биолог“, биоректори. Учебните зали разполагат с 40 микроскопа.

Общ брой публикации през последните 5 години

В резултат на научноизследователска дейност членовете на катедрата са публикували над 110 научни труда (25 от тях са в списания с импакт фактор, 80 – в рецензирани списания) и са участвали в научни форуми, от които 8 в България и 15 в чужбина.

Издадени книги, учебници и ръководства през послединте 5 години.

Издадени са 3 учебника, 3 ръководства, 2 монографии и 3 глави от книги.

Чл. кор. проф. дсн Йорданка Кузманова

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „МИКРОБИОЛОГИЯ И ЕКОЛОГИЧНИ БИОТЕХНОЛОГИИ“

Чл. кор. проф. дсн Йорданка Кузманова
Ръководител на катедра
„Микробиология и екологични биотехнологии“

Родена е на 13.11.1948 г. в гр. София. През 1971 г. завършва специалност Биохимия и микробиология в СУ „Св. Климент Охридски“. През 1975 г. защитава докторска дисертация на тема „Проучване върху някои биологични особености на местни щамове ентомопатогенни бактерии от групата на Bacillus thuringiensis“. През 1998 г. защитава научната степен Доктор на селскостопанските науки с разработката си на тема: „Bacillus thuringiensis Berliner – български щамове, характеристика и приложение“. От 1976 г. започва работа в Аграрен университет – Пловдив, като преминава през следните длъжности: асистент (1976), старши асистент (1978), главен асистент (1981), доцент (1986), заместник-декан на Факултет „Защита на растенията и почвата“, (1987), декан на Факултет „Растителна защита и агроекология“ (1990–1995), професор, дсн (1998), ректор на Аграрен университет – Пловдив (1999–2007), председател на Съвета на ректорите в България (2003–2008), член-кореспондент на БАН – София (2008), член на Факултетен и Академичен съвет на АУ – Пловдив. Ръководител на катедра „Микробиология и екологични биотехнологии“ (от 2008 г. до днес).

Преподава по дисциплината Микробиология. Извеждала е лекции и упражнения по същата дисиплина и пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм*. Участвала е в 6 магистърски курса.

Изнасяла е лекции в университети в Италия, Испания, Гърция, Кипър, Белгия, Германия, САЩ и др. Специализирала е в Италия (1993), Белгия (1995), Испания (1996), Гърция (1997), Германия (1999), Белгия (2001), Финландия (2002), Ирландия (2004), Южна Корея (2004), Китай (2004) и САЩ (2006).

Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в област-та на получаването на микробиални препарати за растителна защита: Bacillus thuringiensis, Verticillium lecanii, Fusarium spp.; екология на микроорганизмите; биотехнологии: получаване на едноклетъчен протеин от промишлени отпадъци; микробиология на здравословни и безопасни продукти; млечно-кисели бактерии, млечно-кисели продукти.

Ръководила е 5 защитили докторанти, а понастоящем е ръководител на двама. Участвала е като ръководител на 16 международни и 12 национални проекта.

Създадени патенти и изобретения: Разработена технология за получаване на биопрепарат за растителна защита на база български щам Bacillus trhuringiensis. Включени в официалния справочник на Институт „Л. Пастьор“, Франция 26 български щама Bacillus trhuringiensis. Патентован щам с различни токсини Bacillus trhuringiensis. Патент за изобретение № 65532 „Метод за получаване на диетично сирене“.

Общият ù брой научни публикации е над 200. Автор и съавтор е на 5 учебника (2 на български език, 1 на сръбски език и 2 на английски), 3 ръководства и 1 глава от книга.

Удостоена е с: Почетен знак „Висше агрономическо образование в България“, АУ – Пловдив, 2001; Юбилейна значка „60 години СУБ в България“, СУБ – София, 2004; Юбилейна статуетка „60 години СУБ в България“, СУБ – София, 2004; Почетен знак „60 години Аграрен университет –Пловдив“, 2005; Златен медал – Министерство на образованието и науката, Държавен университет Армения, Ереван, 2006; Почетен гражданин на Атланта, щата Джорджия, САЩ, 2006; Testimonial– International Visitor Leadership Program of the United States Department of State, Washington, D.C., 2006; Почетен знак на град Пловдив – Общински съвет град Пловдив, 2005, 2007.

Била е член на Управителния съвет на Европейската асоциация на университетите; представител в Съвета на Асоциацията на европейските аграрни университети; Представител на България в Управителния съвет на Централна Европейска инициатива – Триест, член на БАН – САЧК.

Доц. д-р Красимира Георгиева Сапунджиева

Родена е на 30.04.1949 г. в град Пловдив. Завършва специалност Селекция и семепроизводство в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1971 година. През 1989 г. защитава докторска дисертация на тема: „Влияние на хербицидите Велпар и Устилан върху микробиологичната и ензимна активност на почвата“. От 1976 г. е асистент, а от 1979 г. – гл. асистент. През 1991 г. става доцент по Растителна защита (Микробиология). От 1999 г. до 2003 г. е ръководител на катедра „Микробиология и екологични биотехнологии“. От 2003 г. до 2007 г. е зам. декан на Факултета по растителна защита и агроекология.

Преподава по дисциплината Микробиология. Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на почвената микробиология, растителната защита и опазването на околната среда.

Участвала е в 3 национални проекта. Общият ù брой статии е 78, съавтор е в 1 учебник и 3 ръководства.

Доц. д-р Младен Костадинов Найденов

Роден е на 21.03.1960 г. в с. Брезе, Софийско. Завършил е специалност Технология на микробиологичните производства в УХТ (ВИХВП) през 1985 година. От 1986 г. е асистент, от 1988 г. – старши асистент, а от 1991 г. – главен асистент. През 2005 г. защитава докторска дисертация на тема „Екологичен подход за борба срещу някои почвени фитопатогени“. През 2014 г. става доцент по Микробиология (Растителна защита). Извежда дисциплини в 8 магистърски курса към Факултета по растителна защита и агроекология. Изнасял е лекции в Кордоба, Испания (2003), Скопие, Македония (2014). Провел е специализации в Чехия (1990) и Англия (1996).

Преподава следните дисциплини: Микробиология, Биотехнологии, Биотехнологии и екология, Оползотворяване на селскостопански отпадъци.

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на използване на микроорганизмите в селското стопанство. Понастоящем е научен ръководител на двама докторанти.

Участвал е в 4 международни научни проекта и в 3национални. Общият му брой статии е 38, автор и съавтор е в 2 ръководства и 2 глави от книги.

Доц. д-р Младен Найденов

Доц. д-р Йорданка Михайлова Карталска

Родена е на 26.03.1963 г. в гр. Дупница. Завършила е специалност Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1987 година. От 1991 г. до 1996 г. е редовен докторант към катедра „Микробиология“. През 1999 г. защитава докторска дисертация на тема „Възможности за микробиологична борба срещу плевели“. От 2000 г. е асистент, от 2002 г. – старши асистент, а от 2003 г. – главен асистент. През 2012 г. става доцент по Растителна защита (Микробиология).

Извежда дисциплини в шест магистърски курса към Факултет „Растителна защита и агроекология“ и „Агрономство – полевъдство“. От 2006 г. е член на Факултетния съвет, а от 2011 г. е научен секретар на ФС.

Преподава следните дисциплини: Микробиология, Микробиология и микробиологични методи за пречистване, Съхранение и безопасност на храните.

Пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждала занятия по дисциплините Микотоксини, Съхранение и безопасност на храните. Изнасяла е лекции в университета на гр. Мурсия – Испания и Гент – Белгия. Провела е специализации в Холандия (1993), Германия (2005), САЩ (2006).

Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в област-та на микробиологията, почвена микробиология, растителна защита, опазване на околната среда, биологична борба и безопасност на храните. Понастоящем е научен ръководител на един докторант.

Участвала е в 5 международни и в 3 национални научни проекта. Има над 40 научни публикации, автор е на 1 монография, съавтор е в 1 ръководство и в 2 глави от книги.

Член е на EFSA.

Доц. д-р Йорданка Карталска

Доц. д-р Стефан Шилев

Доц. д-р Стефан Иванов Шилев

Роден е на 06.12.1973 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1996 година. От 1998 г. е асистент, от 2004 г. – старши асистент, а от 2006 г. – главен асистент. През 2010 г. става доцент по Екология и опазване на екосистемите, през 2003 г. – доктор, след извеждане и защита на дисертационния труд в университета на гр. Кордоба, Испания (2000–2003).

Бил е ръководител на магистърските курсове във факултет „Растителна защита и агроекология“ от 2009 до 2011 г., член на Факултетен и Академичен съвет.

От 01.12.2011 до 14.12.2014 г. е директор на Дирекция „Екология и управление на отпадъците“, Община Пловдив, а от 15.12.2014 г. е директор на РИОСВ – Пловдив.

Преподава следните дисциплини: Микробиология, Екология на микроорганизмите, Оползотворяване на селскостопански отпадъци.

Участва в 2 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждал занятия по дисциплината „Environmental microbiology“. Изнасял е лекции в университета на гр. Кордоба, Испания и в Хърватска. Провел е специализации в Италия (2009), Германия и Испания (2007 и 2008), Чехия (2002). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на био- и фиторемедиацията, твърдите отпадъци, биотехнологиите и микробиологията. Понастоящем е научен ръководител на двама докторанти.

Участвал е в 5 международни научни проекта, от които на 3 е бил ръководител. Участвал е и в 4 национални проекта. Има 50 научни публикации, автор и съавтор е в 1 ръководство и в 11 книги.

Гл. ас. д-р Катя Димитрова

Гл. ас. д-р Катя Петкова Димитрова

Родена е на 18.12.1976 г. в гр. Пловдив. Завършила е специалност Университетска биология в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ през 1999 година. От 2003 до 2006 г. е редовен докторант към катедра „Микробиология“. Защитава докторска дисертация на тема „Получаване на стартерни култури за кисело мляко с пектин“ (научна специалност Технология на млякото и млечните продукти). От 2010 г. е асистент, а от 2011 г. – гл. асистент.

Извежда упражнения по Микробиология за бакалаври и магист-ри. Води лекционнен курс и упражнения по Технология на млякото и млечните продукти. Пред чуждестранни студенти, съгласно Меморандум за сътрудничество между Аграрен университет – Пловдив и Казахския аграрен университет гр. Алма-Ата, Казахстан, е извеждала курс на тема „Milk products – nomenclature, processing and storage“. Работи с дипломанти – трима успешно защитили. Има 2 публикации, едната от които в чуждестранно списание. Научната ù дейност е основно в направление микробиология на млечнокисели бактерии, изолиране и характеризиране на нови щамове млечнокисели бактерии, изследване влиянието на различни добавки и технологични параметри върху микрофлората на млечните продукти.

Гл. ас. д-р Мариана Петкова

Гл. ас. д-р Мариана Красимирова Петкова

Родена е на 11.11.1971 г. в град Пловдив. Завършила е специалност Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1997 година. От 1998 до 2002 г. е редовен докторант в катедра „Молекулярна биология и биохимия“ в Университета в Кобе, Япония. От 2002 г. до 2008 г. е асистент в катедра „Биохимия на протеините“ в Университета в Осака, Япония. От септември 2010 г. е назначена като асистент по Генетика в катедра „Генетика и селекция“ към Аграрен университет – Пловдив. От 2010 до 2014 г. води упражненията по Молекулярна генетика, ДНК рекомбинантни технологии и Обща генетика, както и студенските практики по генетика. От 2014 г. е асистент в катедра „Микробиология и екологични биотехнологии“ към Аграрен университет – Пловдив. Извежда упражненията по дисциплината Микробиология.

С цел повишаване на квалификацията е посетила следните курсове: HPLC Training at Regional Training Course on Standardisation of Techniques for Quality Evaluation

of Solanaceous Food Crops, Budapest, Hungary, 5-16 September 2011 (IAEA, C7-RER-5.013-007); Rapeseed Genetics and Biochemistry-Borlaug Fellowship at the North Dakota State University, Northern Crop Science Laboratory, Sunflower and Plant Biology Research Unit 2012.

От 2010–2013 г. е оперативен ръководител на проект 10-11 по НИС на тема: „Молекулярно-генетични подходи за подобряване качеството на рапичното масло за хранителни и индустриални нужди“. От 02.06.2012 г. е координатор по изпълнение на задачите по международен проект Inno FOOD SEE. Целите на проекта са създаване на механизми за координиране на научноизследователския и технологичен подход с политиките в областта на производството на храни и повишаване на обществената информираност за значението на технологичния напредък и иновациите в областта на производството на храни в зоната на Югоизточна Европа.

Има 15 научни публикации, съавтор е в 1 книга.

КАТЕДРА „ОБЩА ХИМИЯ“
(1946 – 2015)

Катедра „Обща химия“ е обособена като самостоятелна още през 1946 година. За неин пръв ръководител е назначен проф. дхн Иван Попов.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Проф. дхн Иван Попов	(1946–1953)
Проф. Златко Бонев	(1953–1962)
Доц. Димитър Енчев	(1962–1966)
Доц. Мария Свещарова	(1967–1976)
Проф. д-р Тодор Попов	(1976–1989)
Проф. дтн Красимир Иванов	(1989–2012)
Доц. д-р Стефан Кръстев	(2012–2015)

• **Списък на всички преподаватели, работили от основаване на катедрата до момента:** проф. дхн И. Попов, проф. Зл. Бонев, доц. Димитър Енчев, проф. д-р Тодор Попов, доц. д-р Пея Станчева, доц. Таня Симеонова, доц. Борис Маринов, доц. д-р Атанас Панчев, доц. д-р Людмила Попова, доц. Васил Стоев, гл. ас. д-р Величка Ракитска, доц. д-р Венцислава Ванчева, гл. ас. Мария Бацалова, гл. ас. Спас Стефанов, гл. ас. д-р Веселина Василева, проф. дхн Мери Камбурова, доц. д-р Ива Бонева, проф. дтн Красимир Иванов, проф. д-р Виолина Ангелова, доц. д-р Стефан Кръстев, доц. д-р Пенка Личева, доц. д-р Николай Николов, доц. д-р Марин Маринов, доц. д-р Димитър Димитров, гл. ас. Иван Йовчев, ас. Румяна Проданова-Камалиева

• **Изтъкнати известни преподаватели**:
Доц. Мария Свещарова, проф. д-р Тодор Попов, доц. д-р Пея Станчева, проф. дтн Красимир Иванов

• **Преподавани дисциплини**:
Обща химия, Химия, Неорганична и аналитична химия, Обща химия с инструментални методи за анализ, Органична химия, Инструментални методи за анализ, Екохимия на тежките метали, Ремедиация на горски почви, Полимерите в растителната защита и агросистемите.

• **Магистърски курсове през последните 5 години:**
„Химични замърсители и методи за контрол“; „Екологичен контрол“; „Качество и безопасност на храните – методи за контрол“; „Организация и управление на агрохимична лаборатория“.

• **Участие на преподаватели в магистърски курсове и в Програма *Еразъм* през последните 5 години:** Проф. д-р Виолина Ангелова и доц. д-р Стефан Кръстев извеждат дисциплини в магистърски курсове и в програма *Еразъм*.

• **Проведени специализации**:
Проф. Виолина Ангелова – по програма „Фулбрайт“, САЩ (2011), Италия (2013), Норвегия (2014)

• **Научни направления**: Екология и опазване на околната среда; Катализа; Аналитична химия; Инструментални методи за анализ; Химия на тежките метали; Високомолекулни вещества; Биологично активни органични вещества.

• **Проекти през последните 5 години:**
Проф. дтн Красимир Иванов – 5 бр.
Проф. д-р Виолина Ангелова – 1 бр.
Доц. д-р М. Маринов – 6 бр.
Договори с НИЦ при АУ – 6 бр., с участници: проф. дтн Красимир Иванов, гл. ас. д-р Д. Димитров, доц. д-р П. Личева, доц. д-р Николай Николов, доц. д-р Стефан Кръстев, доц. Маринов, проф. Ангелова.

• **Международни проекти през последните 5 години:**
- Проект по програма *Леонардо да Винчи*: InnoloclSupp, участник доц. Ст. Кръстев (2010).

• **Обучавани и защитили докторанти**:
Проф. дтн Красимир Иванов и проф. Ангелова са ръководители на 5 докторанти.

• **Постижения – авторски свидетелства, изобретения и патенти**:
Проф. дтн Красимир Иванов – 19 авторски свидетелства (самостоятелни или в колектив).
Седем авторски свидетелства с участието на доц. д-р Николай Николов и проф. дтн Мери Камбурова.

• **Национални и международни награди:**
Проф. дтн Красимир Иванов – най-добър млад научен работник в областта на химическите науки, 1983; най-добър изобретател в системата на НАПС – 1987; Записан в Златната книга на българските изобретатели, 2005; Награда „Питагор“ за съществени приноси в развитието на науката в периода 2011–2013 г.

• **Общ брой публикации през последните 5 години:** 104 бр.

• **Издадени книги, учебници, ръководства, брошури през пос-ледните 5 години:**
- К. Иванов, Д. Димитров. „Неорганична химия“,

Членовете на катедра „Обща химия“

Академично издателство на Аграрен университет – Пловдив, ISBN 978-954-517-154-3, 2012.

- П. Личева, В. Ангелова, Д. Димитров. „Курс по аналитична химия“ – Академично издателство на Аграрен университет – Пловдив, 2014.

- Н. Николов. „Полимерите в агросистемите“, Академично издателство на Аграрен университет – Пловдив, 2014.

- V. Angelova, R. Ivanova, J. Todorov, K. Ivanov. Heavy Metals in the Soil - Plant - Animal System: Lead, Cadmium, Zinc and Copper Bioavailability in the Soil - Plant - Animal System in a Polluted Area. VDM Publishing, 2012. ISBN 3639128427, 9783639128420

• **Материална база**

Научните изследвания в катедра „Обща химия“ се извършват в 4 научни лаборатории, снабдени със собствена апаратура както следва: многофункционална апаратура за изследвания в областта на хетерогенния катализ с три независими модула с изотермичен, псевдо-изотермичен и адиабатичен реактор. Апаратурата позволява работа с течни и газообразни реагенти в широк диапазон на температурен режим, концентрация, състав на компонентите и обемна скорост. За анализиране на продук-тите от окислителните процеси се използват няколко газови хроматографа. Най-новият е „Hewlett-Packard“ с детектори HWD и PID. Спектрофотометри в УВ и видимата област за анализ на йони в разтвори; Атомно-емисионен спектрометър ICP „Prodigy – 7“; Атомно-абсорбционен спектрометър Perkin Elmer „Analyst 200“; Пламъков фотометър „Phlafo“; Микровълнови системи за пробоподготовка „MILESTONE“; CEM Автоматична система за определяне на азот и фосфор „VELP“; Автоматичен титратор; Пещи до 1000°C; Електронни везни и др.

• **Осъществени внедрявания и връзки с практиката:**

А. В областта на хетерогенния катализ:
Проф. дтн Красимир Иванов и колектив – 4 бр.
Б. В областта на екологията:
Проф. дтн Красимир Иванов и колектив – 14 бр.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „ОБЩА ХИМИЯ“

Доц. д-р Стефан Кръстев

Доц. д-р Стефан Василев Кръстев
Ръководител на катедра „Обща химия“

Роден е на 18.02.1955 г. в гр. Симеоновград. Завършва Химическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“, специалност – химия, квалификация – химик и преподавател по химия и физика. През 1980 г. постъпва на работа като асистент в катедра „Обща химия“ при Аграрен университет (ВСИ) – Пловдив. От 1985 г. – старши асистент, 1989 г. – главен асистент. През 1991 г. защитава докторска дисертация. От 1999 г. е доцент в катедра „Обща химия“.

Ръководител на катедра „Обща химия“ (2012), член на ФС на факултета по РЗАЕ.

Преподава следните дисциплини в ОКС „Бакалавър“: Обща химия, Органична химия и Инструментални методи за анализ. Участва в 5 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програмата *Еразъм* извежда занятия по дисциплината Инструментални методи за анализ.

Провел е специализации в Австрия (1986) и Италия (1994). Научната му дейност е свързана с изследвания в областта на хетерогенния катализ и екологичния контрол. Участвал е в 8 международни проекта по програмата *Леонардо да Винчи* и в 24 научни проекта от национален и университетски мащаб. Общият брой на научните му статии и доклади е 55. Автор и съавтор е на 8 учебника и учебни помагала.

Проф. дтн Красимир Иванов

Проф. дтн Красимир Иванов Иванов

Роден е на 18.12.1950 г. в с. Лик, област Монтана. През 1973 г. завършва Химическия факултет на СУ „Кл. Охридски“, специалност Неорганична химия. От 1973 г. е стажант-асистент, а от 1975 г. – асистент във Висшия педагогически институт – Шумен. Защитава дисертация в областта на хетерогенния катализ през 1981 г., а от 1984 г. е гл. асистент във ВСИ „В. Коларов“ – Пловдив. Хабилитира се през 1987 г., през 1997 г. става доктор на техническите науки, а през 1998 г. – професор.

От 1989 до 2012 г. е ръководител на катедра „Обща химия“, а от 2012 г. – зам. ректор на АУ – Пловдив. Създател и пръв ръководител е на Акредитираната лаборатория ЛКИ (БДС EN ISO 17025/2001) към АУ – Пловдив.

Научните му интереси са в областта на хетерогенния катализ, аналитичната химия и екологията. Съавтор е на над 150 научни публикации, цитирани над 600 пъти главно в чужбина, на 16 авторски свидетелства и патенти, повечето от тях внедрени в практиката, на 2 учебника и 3 ръководства. Ръководител и съръководител на 7 докторски дисертации.

Специализирал е в Холандия и Русия. Участвал е в международни конгреси, симпозиуми и конференции в САЩ, Канада, Австралия, Япония, Китай, Корея, Макао, Пуерто Рико, Испания, Италия, Франция, Белгия, Холандия, Швеция, Финландия, Чехия, Гърция, Полша, Бразилия, Малта, Дубай, Македония, Португалия, Русия и Сърбия.

Ръководител и участник е в проекти за над 1 400 000 лева, по които за АУ е закупена апаратура и оборудване на обща стойност над 550 000 лева.

Носител е на наградата „Питагор“ (2014) за съществени приноси в развитието на науката в периода 2011–2013 г. и на наградите „Най-добър изобретател в системата на НАПС“ (1987) и „Най-добър млад научен работник в областта на химическите науки“ (1983). Записан е в „Златната книга на българските изобретатели“ (2005).

Проф. д-р Виолина Ризова

Проф. д-р Виолина Ангелова Ризова

Родена е на 26.06.1966 г. в гр. Шумен. Завършва специалност Неорганични и електрохимични производства във ВХТИ – София. От 1990 г. е асистент, 1995 г. – старши асистент, а от 1998 г. – главен асистент. През 2004 г. става доцент, а от 2013 г. е професор. От 1998 г. е доктор.

Била е факултетен *Еразъм* координатор (от 2008 г. до настоящия момент) във ФРЗАЕ и член на Факултетния съвет.

Преподава следните дисциплини: Екохимия на тежките метали и Ремедиация на горски почви.

Участва в 3 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждала занятия по дисциплината Екохимия на тежките метали. Провела е специализации в Чехия (2002), Италия (2008), САЩ (2011), Италия (2013) и Норвегия (2014).

Научната ù дейност е свързана основно с изучаване поведението на тежките метали, микро и макроелементите в системата почва–растение, фиторемедиация на замърсени с тежки метали почви, използването на инстументалните методи за анализ на почви, растения, храни и води. Била е научен ръководител на 2 докторанти.

Участвала е в 3 национални научни проекта, като на един е била ръководител. Общият ù брой статии е 108, автор на 1 учебник и съавтор в 2 помагала.

Доц. д-р Пенка Личева

Доц. д-р Пенка Андреева Личева

Родена е на 02.09.1950 г. в гр. Пловдив. През 1973 г. завършва специалността Технология на биопрепаратите, витамините и антибиотиците във ВИХВП в гр. Пловдив. В АУ постъпва на работа през 1975 г. като химик по НИС. След успешно издър-жан конкурсен изпит през 1982 г. е назначена за асистент, през 1985 г. е повишена в ст. асистент, а през 1989 г. – в гл. асистент. През 1992 г. защитава докторска дисертация на тема „Получаване и изследване на манган-молибденови катализатори за окисление на метанол до формалдехид“. През февруари 2003 г. е избрана за доцент по Неорганична химия от Специализиран научен съвет по неорганична и аналитична химия при ВАК – София.

Преподава следните дисциплини в ОКС „Бакалавър“: Неорганична и аналитична химия, Бионеорганична химия, Органична химия.

През 1987 г. е била на едномесечен курс по хетерогенен катализ в ИОНХ при БАН, София. През 1990 г. е била един месец на обмяна на опит в катедра „Химия“ във Висока школа земеделска в гр. Бърно, Чехословакия. От 2007 до 2012 г. е зам. председател на Контролния съвет на АУ – Пловдив. От 2012 г. заема длъжността зам. декан на Факултета по РЗА.

Научната ù дейност е свързана с изследвания в областта на хетерогенния катализ и екологията.

Участвала е в 1 национален проект по МОН и в 4 научни проекта от университетски мащаб. Общият брой на научните ù статии и доклади е 40, съавтор е на 3 учебни помагала.

Доц. д-р инж. Николай Николов

Доц. д-р инж. Николай Сотиров Николов

Роден е на 26.07.1953 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Технология на водата във ВХТИ – Бургас през 1978 година. Работи като началник на смяна в КЦХ гр. Стамболийски от 1978 до 1981 г. и като химик в ХЗ „Агрия“ – Пловдив от 1981 до 1984 г. От 1984 г. е асистент, 1989 г. – старши асистент, 1991 г. – главен асистент, 1999 г. – доктор, а от 2013 г. е доцент в катедра „Обща химия“ при Аграрен университет – Пловдив.

От 2013 г. е член на Факултетния съвет при факултета по РЗ и агроекология.

Преподава следните дисциплини: Обща и аналитична химия и Органична химия, а от 2004 г. и избираемата дисциплина Полимерите в растителната защита и агросистемите.

Провел е специализация по Модерно градинарство в Белгия през 1994 година.

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на екологията и опазване на околната среда – прилагане на полимери за намаляване токсичното действие на някои пестициди и проучване действието на черноморските сапропелоидни утайки за рекултивация на кисели почви и за обогатяване на почви и субстрати с хранителни макро- и микроелементи.

Участвал е в 1 национален проект. Има 7 патента и изобретения. Общият му брой статии е 44, автор на 1 учебно помагало.

Доц. д-р инж. Марин Маринов

Доц. д-р инж. Марин Нейков Маринов

Роден е на 21.09.1975 г. в гр. Разград. Завършва специалност Биотехнологии в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас през 1998 година. От 2006 г. е гл.

Доц. д-р Димитър Димитров

асистент в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. От 2010 г. е гл. асистент в Аграрен университет – Пловдив, през 2013 г. става доцент.

Преподава дисциплината Органична химия.

Научната му дейност е свързана основно със синтез на нови органични съединения с потенциална биологична активност.

Участвал е в 2 международни проекта и в 3 национални, като на един от тях е бил ръководител. Общият му брой статии е 55.

Доц. д-р Димитър Янков Димитров

Роден е на 26.01.78 г. в гр. Шумен. Завършва специалност Медицинска физика и радиоекология в Шуменски университет „Еп. К. Преславски“ през 2005 година. Защитава докторска степен в АУ – Пловдив през 2008 г. като в същата година е назначен за асистент в катедра „Обща химия“. През 2011 г. е назначен на длъжност гл. асистент, през май 2015 г. – доцент.

Бил е член на Общото събрание на Аграрен университет – Пловдив в периода 2011–2015 година.

Преподава следните дисциплини: Обща химия, Неорганична и аналитична химия и Неорганична и аналитична химия с инструментални методи за анализ. Извежда упражнения по Органична химия.

Научната му дейност е насочена основно в областите екология и хетерогенен катализ с разработване на катализатори за окисление на токсичните компоненти в отпадни газове.

Участвал е в 3 национални и 6 университетски проекта, като в три от университетските е бил оперативен ръководител. Публикувал е 32 научни статии, съавтор е в 1 учебник и 1 учебно помагало.

Ас. Иван Йовчев

Ас. Иван Николов Йовчев

Роден е на 11.08.1958 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Неорганична и аналитична химия в Химическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ през 1983 година. През 1987 г. постъпва на работа в катедра „Обща химия“ при Аграрен университет (ВСИ) – Пловдив.

Преподава следните дисциплини: Химия, Обща химия, Неорганична и аналитична химия и Органична химия.

Научната му дейност е свързана с изследвания в областта на хетерогенния катализ.

Участвал е в 12 научни проекта от национален и университетски мащаб. Общият брой на научните му статии и доклади е 13. Съавтор е на 2 патента.

Ас. инж. Румяна Проданова

Ас. инж. Румяна Йорданова Проданова-Камалиева

Родена е на 28.03.1976 г. в гр. Бургас. Завършва основна специалност Промишлена екология през 2000 г. в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас; Otto von Guericke Universitaet Magdeburg, Fakultaet fuer Verfahrens und Systemtechnik, Institut fuer Apparate und Umwelttechnik – изработване и защита на дипломна работа; VDI Diplom, / Foerderpreis der Verein Deutscher Ingenieure – Magdeburg, 25.01.2001 г. Втора специалност Биотехнологии – Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас, 2001 година.

От 2013 г. е асистент във Факултет по растителна защита и агроекология, катедра „Обща химия“.

Преподава дисциплините: Неорганична и аналитична химия, Органична химия.

Научната ù дейност е свързана със синтез на спирохидантоини и техни производни; *in vivo* и *in vitro* изследвания върху различни обекти като потенциални хербициди и инсектициди. Екипът, с който работи, е получил Диплома – Кристален приз за „The best paper“ – от програмния комитет на научна конференция.

Членува в Сдружение с нестопанска цел „Териториална организация на научно-техническите съюзи с дом на науката и техниката“, РНТС на специалистите от земеделието.

Общ брой научни публикации – 6.

КАТЕДРА „ФИТОПАТОЛОГИЯ“
(1963 – 2015)

След основаването на Висшия селскостопански институт в град Пловдив, в първите години лекциите по фитопатология изнасят проф. Александър Христов – ръководител катедра във ВСИ – София, известен у нас и в чужбина учен, и хоноруваният доц. Климент Ванчиков – временен лектор.

Основатели на катедрата в Пловдив са д-р Кръстю Кръстев (хоноруван преподавател от 1951 г., доцент от 1955 г., професор от 1965г.), д-р Игнат Тафраджийски (асистент от 1951 г., доцент от 1967 г., професор от 1974 г.).

В периода 1959–1963 г. с конкурси в катедрата са приети д-р Стойчо Каров (професор от 1988 г., доктор на науките от 1986 г.), д-р Борис Наков (професор от 1983 г., доктор на науките от 1982 г.) и д-р Петър Котецов – доцент от 1972 година.

С пребазирането на ВСИ от София в Пловдив в състава на катедрата влизат преподавателите от катедра „Фитопатология“, София: проф. д-р Никола Митов, проф. д-р Васил Богданов, доц. д-р Лилия Белева, доц. д-р Мария Георгиева, доц. д-р Ирина Кутова, ас. Стоян Котев и Атанас Попов – професор от 1988 г., доктор на науките от 1986 година.

По-късно в катедрата постъпват с конкурс: н.с. II ст. Георги Нешев (доцент от 1986 г., професор от 1998 г., доктор на науките от 1997 г.) и като асистенти: Ангел Николов – през 1984 г.; Красимир Димитров – през 1991 г.; Георги Георгиев – през 1986 г.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Проф. д-р Кръстю Кръстев	(1967–1977)
Проф. д-р Игнат Тафраджийски	(1978–1990)
Проф. дсн Стойчо Каров	(1990–1996)
Проф. дсн Борис Наков	(1996–2000)
Проф. дн Мариана Накова	(2000–2013)
В.И.Д. доц. д-р Пенка Личева	(2013–2015)

Списък на преподавателите, работещи в момента в катедрата

Настоящият състав на катедра „Фитопатология“: проф. дсн Светослав Бобев, проф. дн Марияна Накова, доц. д-р Димитрийка Сакалиева, гл. ас. д-р Милена Димова, гл. ас. д-р Нешка Пиперкова, гл. ас. д-р Звездомир Желев, гл. ас. д-р Мария Витанова, ас. Камелия Сакакушева, аспирант Катя Василева.

Помощен персонал, работещ в катедрата

В катедрата на щат са двама главни експерти с висше образование: Лучия Камарска и Мариана Димитрова.

Научната степен „Доктор на селскостопанските науки“ е присъдена на 5 преподаватели: Борис Наков, Стойчо Каров, Атанас Попов, Георги Нешев, Светослав Бобев, и „Доктор на науките“ – на Марияна Накова.

База на катедрата

Към катедрата са обновени и оборудвани 4 учебни лаборатории и 2 научни фитопатологични лаборатории.

Изграден е модерен Експериментален център за интегрирана борба с болести по растенията.

Преподавани дисциплини през последните 5 години

Преподавателите от катедрата изнасят лекции и провеждат практически занятия и семинари по: Обща и специална фитопатология, Фитопатология, Прогноза и сигнализация на болести по културните растения, Имунитет на растенията, Биотехнологични методи в растителната защита, Вирусология, Бактериология, Интегрирана растителна защита, Мониторинг на болести, Болести при съхранение на продукцията.

По програмите *Темпус* и *Сократ/Еразъм* преподаватели от катедрата са били лектори в редица европейски университети.

Проведени специализации

Преподавателите са специализирали във водещи университети в САЩ (университетите на Мисури и Мериленд, Корнелския университет) и в Европа: Холандия (Вагенинген), Англия (Уай Колидж), Ирландия (университета в Дъблин), Италия (университетите на Болоня и Флоренция), Белгия (университет Льовен, ILVO Мерелбеке), Испания (IVIA Валенсия), Израел и Китай.

Придобитите знания и опит са приложени за адаптация на програмите към европейските стандарти; за разработване на изследователски проекти; усвоени са нови методи за изследване; усъвършенствана е езиковата подготовка.

Научни направления, в които се извършва изследователска дейност

- Овощни култури, лозя и ягодоплодни култури – изследвани са гъбни и бактерийни болести, разработени и адаптирани са прогнозни модели и интегрирани системи за контрол;
- Зеленчукови култури – изследвани са гъбни и фитоплазмени болести, разработени са методи

Членовете на катедра „Фитопатология“

за контрол;

• Изследвани са и болести по: ориза, картофите, ореха, фъстъците.

По изследваните проблеми и теми са представени резултати върху биологията, епидемиологията, методи и средства за контрол.

Издирени и проучени са общо 75 нови заболявания по житните, зеленчукови, овощни, лоза, ягодоплодни, маслодайни и цветни култури.

Общ брой публикации през последните 5 години

През последните 5 години преподавателите от катедра „Фитопатология“ са публикували 92 научни статии, както и голям брой научнопопулярни статии.

Разработени проекти през последните 5 години

През последните 5 години преподавателите от катедрата са работили по научни проекти, финансирани по: VII рамкова програма – 2; МОН – 1; фондация „Америка за България“ – 1; See-Era – 1; участвали са в работни групи по програма COST – 3.

Обучавани и защитили докторанти

Към катедрата са работили и защитили дисертации 13 български и 13 чуждестранни докторанти (Куба – 3, Коста Рика – 1, Нигерия – 1, Монголия – 1, Египет – 1, Гърция – 2, Сирия – 1, Виетнам – 1, Конго – 1, Швеция – 1). Проведено е обучение и квалификация на специалисти от Виетнам, Китай, Турция, Македония, Гърция.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „ФИТОПАТОЛОГИЯ“

Доц. д-р Пенка Личева

Доц. д-р Пенка Андреева Личева
В.И.Д. Ръководител на катедра „Фитопатология“

Проф. дсн Светослав Ганчев Бобев

Роден е на 29.10.1956 г. в град Павликени, област Велико Търново. Завършва специалност Обща агрономия (полевъдство) в Аграрен университет (ВСИ) – Пловдив през 1981 година. От 1983 г. е редовен докторант (аспирант), а от 1987 г. – асистент в катедра „Фитопатология“ на АУ – Пловдив. През 1998 г. става доцент, 2007 г. – доктор на селскостопанските науки, 2010 г. – професор. Бил е зам. декан на Факултета по растителна защита и агроекология (1999–2001).

Преподава следните дисциплини: Обща фитопатология, Фитопатология, Растителна бактериология, Фитосанитарен мониторинг, Интегрирана растителна защита, Болести по време на съхранение, Болести по декоративната растителност.

Участва във всички магистърски курсове за студенти към Факултета по растителна защита и агроекология, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждал занятия по дисциплините Фитопатология и Растителна бактериология.

Провел е специализации в чужбина с обща продължителност над 4 години: Белгия (12 пъти от 1993 до 2014 г.), Холандия (1993), Англия (1995), Ирландия (1996), Испания (2009) и САЩ (Фулбрайт, 2010/11).

Научната му дейност е свързана основно с диагноза на болести по всички видове култури и идентифициране на техните причинители, вкл. чрез най-съвременни методи. Провел е над 10 000 полски и лабораторни анализи, свързани както с научната му дейност, така и с потребности на практиката. Има регистрирани в чуждестранни микробиологични колекции над 800 гъбни и бактерийни изолати. За първи път доказва наличието на огнен пригор по семковите овощни в страната (1989), а впоследствие съобщава във водещото американско издание *Plant Disease* още 22 нови за страната болести с гъбна, бактерийна и вирусна етиология. Съвместно с белгийски фитопатолози доказва наличието на два нови за Белгия гъбни патогени. Съвместно с екип от Португалия описва и нов за световната наука гъбен патоген по ябълката (*Diplodia bulgarica*, 2012).

Проф. дсн Светослав Бобев

Бил е научен ръководител на 2 докторанти и 78 дипломанти. Участвал е в 15 международни научни (двустранни и многостранни) проекти.

Общият брой на научните му статии е 55, от тях 32 са публикувани в чужбина, вкл. в списания с импакт фактор (25 броя). Автор е на 30 научно-популярни статии. Автор е на 1 справочник с учебно-практическа насоченост (две издания), съавтор на 1 ръководство по фитопатология.

Член на Американското фитопатологично дружество (APS).

Проф. дн Мариана Борисова Накова

Родена е на 13.12.1961 г. в гр. Пловдив. През 1984 г. завършва Аграрния университет в Пловдив като инженер-агроном по растителна защита. От 1985 до 1988 г. е докторант към катедра „Фитопатология“ на АУ и защитава дисертация на тема „Проучвания върху пирикулариозата – *Pyricularia oryzae Cav.* по ориза в България“. От есента на 1988 до 1998 г. е последователно асистент, старши асистент и главен асистент по фитопатология. Доцент е от януари 1998 година. През 2012 г. защитава дисертация на тема „Фитофторови паразитни гъби по овощните видове в България“, за която ù е присъдена образователната и научна степен „доктор на науките“. След конкурс през декември 2013 г. е избрана за професор по фитопатология.

Мариана Накова е била ръководител на катедра „Фитопатология“ в периода 2000–2013 г., член на Академичния съвет (2008–2011), дългогодишен член на Факултетния съвет.

Проф. дн Мариана Накова

Доц. д-р Димитрийка Сакалиева

В бакалавърски и магистърски курсове чете лекции по Специална фитопатология, Прогноза и сигнализация на болестите по културните растения, Биотехнологични методи в растителната защита, Фитопатология, Интегрирана растителна защита.

Разработва и усъвършенства 11 учебни програми. Преподава в 6 магистърски курса. По програма *Еразъм* през периода 2003–2008 г. е гост-лектор в университета на Торино – Италия (2006, 2008), Политехническия Университет Коймбра – Португалия (2003, 2004), Висше училище на Крит – Гърция (2005). Специализира в: университети в САЩ – Университета на Мисури, Колумбия (1992); Университет Корнел, щат Ню Йорк (2006, финансиране от фондация „Норман Борлаг"); и в Европа – Католически университет Льовен, Белгия (1993, курс „Модерно земеделие"); Уай Колидж по двустранна програма между Великобритания и България (1993). Има дългосрочна специализация по програма *Темпус* в Уай Колидж за разработване на курс „Взаимодействие растение–патоген" (1997); в Католически университет Льовен, Белгия (1994), в Университетски колеж Дъблин, Ирландия (1998) и в Уай Колидж, Англия (1993, 1996). По изследователски проект специализира в Института по растителна защита в Будапеща, Унгария (2 месеца, 2003).

Научноизследователската ù работа е в направленията гъбни болести, съвременни методи за идентификация, прогноза, сигнализация и контрол. Има изследвания в областта на гъбни болести по ориза (пирикулариоза); болести по лозата и тяхната прогноза и интегриран контрол (*Botrytis*, *Oidium*, *Phomopsis)*; болести с причинители гъби от род *Phytophthora*, *Fusarium* и *Verticillium*; диагностика, идентификация и контрол на фитофторови гниенета по овощните; болести по ягодоплодните; антракнози. Съобщава за над 10 нови заболявания при някои земеделски култури. Има един патент.

Ръководи 2 докторанти и над 50 дипломанти. Участва в 4 международни и 9 национални проекта. От 1995 до 1998 г. е главен администратор на проект по *Темпус* „Земеделие, защита и управление на екологичната среда – нови аспекти и бъдеще на висшето образование" за разработване на европейски магистърски програми.

Има 81 научни публикации и над 75 научнопопулярни статии. Съавтор е на учебниците „Специална фитопатология" и „Прогноза и сигнализация на болестите и неприятелите по културните растения", на 2 ръководства по фитопатология и специална фитопатология, на 4 книги и 3 технологии.

Членува в Британската фитопатологична асоциация и Съюза на учените в България.

Доц. д-р Димитрийка Николова Сакалиева

Родена е на 8.07.1960 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Обща агрономия в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 1983 година. От 1993 г. е асистент, 1995 г. – старши асистент, 1997 г. – главен асистент, 2003 г. – доцент. От 1992 г. е доктор на биологическите науки, ВИЗР, Санкт Петербург, Русия.

Била е зам. декан на Факултета по растителна защита и агроекология (2008–20012) и член на Факултетния съвет.

Преподава следните дисциплини: Обща и специална фитопатология, Имунитет, Растителна вирусология, Карантина на растенията (болести), Интегрирана растителна защита, Фитопатология, Растителна защита/Фитопатология.

1. Ръководител на 58 дипломанти.
2. Автор на 21 нови учебни програми.
3. Автор на 2 нови учебни планове.

Участва в 10 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти от магистърски курс „Plant medicine" е извеждала занятия по дисциплината Взаимоотношения растения–патогени. Изнасяла е лекции в университета в Болоня, Италия (2002, 2004, 2005, 2006, 2007). Провела е специализации в Католическия университет в Льовен, Белгия (1993), о. Крит, Гърция (1994), университета в Болоня, Италия (1994), Научен институт по растителна защита Дозенхайм, Германия (1997), университета в Йерусалим, Израел (2004), университета в Шенянг, Китай (2009).

Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на растителната защита, фитопатологията, растителната вирусология, диагностиката на фитоплазмените болести по зеленчукови култури, лоза, овощни, цветни култури; молекулярни ме-

тоди за идентифициране на патогените.

Била е научен ръководител на 1 докторант. Участвала е в 2 международни проекта и в 4 национални. Общият ù брой статии е 62, автор и съавтор е на 2 учебни ръководства.

Членува в Международната организация по фитоплазмология, Дружеството по вирусология „Димитър Атанасов“ – София, Съюза на учените в България – клон Пловдив.

Гл. ас. д-р Нешка Пиперкова

Гл. ас. д-р Нешка Георгиева Пиперкова

Родена е на 22.08.1961 г. в гр. Панагюрище. Завършва специалност Растителна защита във ВСИ – Пловдив през 1987 година. От 1988 г. е асистент, 1992 г. – старши асистент, 1999 г. – главен асистент, 2013 г. – доктор.

Член е на Факултетния съвет (ФРЗА).

Извежда занятия по Обща фитопатология, Специална фитопатология, Имунитет на растенията, Вирусология (в бакалавърски курс) и Фитопатология (в магистърски курс).

Научната ù дейност е свързана с диагностика и контрол на болести по трайни култури, структурни и функционални изменения при болестите по растенията. Има специализации в Италия (1993) и Белгия (1994).

Общ брой статии – 16, съавтор на 2 учебни помагала.

Гл. ас. д-р Милена Петрова

Гл. ас. д-р Милена Георгиева Петрова-Димова

Родена е на 02.01.1971 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Растителна защита във ВСИ – Пловдив през 1993 година. През 2003 г. придобива научното звание „доктор“ в АУ – Пловдив и последователно заема длъжностите асистент – 2004, ст. асистент – 2006, гл. асистент – от 2008 г. до момента в катедра „Фитопатология“.

Преподавани дисциплини: Фитопатология, Прогноза и сигнализация, Имунитет.

Участие в 5 магистърски курса.

Област на научна дейност: болести по овощни и орехоплодни култури, болести по рапица.

Има 30 научни публикации. Автор е на 1 учебно помагало.

Гл. ас. д-р Звездомир Желев

Гл. ас. д-р Звездомир Желков Желев

Роден е на 16.02.1976 г. в гр. Горна Оряховица. Завършва специалност Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 2001 година. През 2007 г. защитава докторска степен. От 2009 е редовен асистент, а от 2011 г. – главен асистент в катедра „Фитопатология“.

Преподава Обща фитопатология, Прогноза и сигнализация, Фитопатология.

Участва в 3 магистърски курса. Провел е специализации в Израел (2006), Норвегия (2010), Франция (2010), САЩ (2012, 2013).

Научната му дейност е свързана с интегрирана растителна защита и прогноза на болести по овощни култури и житни лоза. Ръководител е на международен проект „Experimental Center for integrated disease control“ (2014). Директор на Център за интегрирано управление на болести по растенията.

Членува в Американското фитопатологично дружество.

Гл. ас. д-р Мария Витанова

Гл. ас. д-р Мария Кирилова Витанова

Родена е на 23.08.1973 г. гр. Благоевград. Завършва специалност Растителна защита във ВСИ – Пловдив през 1991 година. През 2004 г. защитава докторска степен (ИРГР – Садово). От 2010 г. до момента е главен асистент в катедра „Фитопатология“ на АУ – Пловдив.

Преподавани дисциплини: Фитопатология и Специална фитопатология.

Участие в 5 магистърски курса. Област на научна дейност – болести по полски кул-

Ас.
Камелия Сакакушева

тури и борба с тях; устойчивост на растенията към гъбни болести. Съавтор на сорт пшеница „Ники Бо“.

Има 11 научни публикации. Автор е на 1 учебно помагало и 1 книга.

Ас. Камелия Атанасова Сакакушева

Родена е на 10.01.1959 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Растителна защита във ВСИ – Пловдив през 1987 година. Заемани длъжности: асистент (1989–1992), старши асистент (1992–1996).

Преподава дисциплините Обща фитопатология, Фитопатология, Прогноза и сигнализация.

Област на научна дейност: болести по люцерната и детелината; болести по украсни култури.

Публикувала е 10 научни статии, автор е на 2 учебни помагала.

ФАКУЛТЕТ ПО ТРОПИЧНО И СУБТРОПИЧНО ЗЕМЕДЕЛИЕ
(1980 – 2005)

Създаден е през 1974 г. като специалност. От 1980 г. действа като функционален факултет, а от 1992 г. – като пълноценен административен орган.

Декани на факултета са проф. дтн Тодор Попов, доц. д-р Христо Бончев, проф. дсн Аркадий Кръстев и проф. д-р Нанко Попов.

В състава на факултета са включени 6 катедри: „Екология“, „Градинарство и лозарство на тропика и субтропика“, „Животновъдство на тропика и субтропика“, „Растениевъдство на тропика и субтропика“, „Растителна защита на тропика и субтропика“, „Езикова подготовка“.

Академичният състав на факултета се състои от 42 души, от които 2 професори, 10 доценти и 30 асистенти.

В учебния план са включени за изучаване 50 задължителни и 17 свободноизбираеми учебни дисциплини с продължителност на обучението 10 семестъра. Към факултета има школа за изучаване на чужди езици. Разкрити са три специалности: Растителна защита, Екология и мелиорации, Растениевъдство на тропика и субтропика.

Във факултета са обучавани български и чуждестранни студенти от 52 страни на Европа, Азия и Латинска Америка. За периода на своето съществуване са подготвени над 600 агрономи, които работят в различни страни. От 1991 г. обучението е платено.

Поради намаляване броя на чуждестранните студенти в Аграрния университет – Пловдив и във връзка с оптимизиране структурата на университета и подобряване подготовката на студентите през 2005 г. с Постановление на Министерския съвет се закрива Факултетът по „Тропично и субтропично земеделие“.

ФАКУЛТЕТ ПО ИКОНОМИКА
(1996 – 2015)

Декан на ФИ
Проф. д-р
Живко Гешев

Зам. декан на ФИ
Доц. д-р
Емилия Ранчева

На 14.09.1995 г. на заседание на Академичния съвет е взето решение за разкриване на Факултет по икономика.

Факултетът е основан на 07.02.1996 г., като първоначално носи наименованието „Факултет по аграрикономика“. През 1999 г. се преименува на „Факултет по икономика“.

Във Факултет „Икономика“ студентите се обучават в областта на социалните, стопански и правни науки и с това се създават реални предпоставки за преобразуване на Висшия селскостопански институт в Аграрен университет.

Първият декан, основател на факултета, е проф. д-р Кольо Мургов – от 1996 до 1999 година.

ДЕКАНИ И ЗАМЕСТНИК-ДЕКАНИ

ФАКУЛТЕТ ПО ИКОНОМИКА
КЪМ ВИСШИЯ СЕЛСКОСТОПАНСКИ
ИНСТИТУТ „ВАСИЛ КОЛАРОВ“

1996–1999
Декан Проф. д-р Кольо Мургов
Зам. декан Доц. д-р Димка Лулчева

1999–2000
Декан Доц. д-р Георги Богоев
Зам. декан Доц. д-р Георги Джелепов

ФАКУЛТЕТ ПО ИКОНОМИКА КЪМ
АГРАРНИЯ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

2000–2007
Декан Доц. д-р Георги Богоев
Зам. декан Доц. д-р Георги Джелепов

2007–2012
Декан Доц. д-р Георги Джелепов
Зам. декан Проф. д-р Нели Бенчева

2012–2014
Декан Доц. д-р Георги Богоев
Зам. декан Проф. д-р Живко Гешев

2014–2015
Декан Проф. д-р Живко Гешев
Зам. декан Доц. д-р Емилия Ранчева

Катедри, включени в състава на факултет „Икономика“:

Катедра „Икономика“, катедра „Мениджмънт и маркетинг“, катедра „Регионално развитие“, катедра „Туризъм“, катедра „Математика, информатика и физика“ и катедра „Счетоводство, финанси и статистика“.

Брой преподаватели (професори, доценти, гл.асистенти, доктори на науките, доктори и служители)

От създаването на факултет „Икономика“ в него са работили следните хабилитирани и нехабилитирани преподаватели и служители:

Хабилитирани преподаватели:
професори – 24
доценти – 36
Нехабилитирани преподаватели:
гл. асистенти – 38
асистенти – 13
Всичко: 111 души
От тях: доктори на науките – 5
доктори – 89

Общ брой на служителите – 40

През последните пет години в катедрите към Факултета по икономика работят общо: 69 преподаватели, 10 професори, 28 доценти, 18 главни асистенти и 13 асистенти, от които – 57 доктори и 1 доктор на науките и 7 служители в катедрите (5 гл. експерти, 1 ст. експерт и 1 мл. експерт) и 3 главни експерти в Деканата на факултета по икономика.

Изтъкнати и известни преподаватели

Проф. д-р Кольо Мургов, проф. д-р Кольо Дойков, проф. д-р Стоян Михайлов, проф. д-р Михаил Михайлов, проф. д-р Пенка Найденова, проф. д-р Анна Аладжаджиян, доц. д-р Латьо Русев, доц. д-р Георги Джелепов, доц. д-р Мария Василева, доц. д.ист.н. Донко Дочев, доц. д-р Георги Цолов,

доц. д-р Цвятко Монов, доц. д-р Мария Димитрова, доц. д-р Лалка Роснева.

Застъпени специалности

Аграрна икономика, Аграрен туризъм и Управление на регионалното развитие.

Магистърски курсове

„Мениджмънт на агробизнес организациите“, „Бизнес администрация“, „Регионално развитие и местно самоуправление“, „Икономика и управление на европейското земеделие и селски райони“, „Икономика на туризма“, „Управление на туризма“, „Екотуризъм“, „Счетоводство и контрол“, „Държавни и общински финанси“.

Международни контакти и дейност

Преподавателите от Факултет „Икономика“ изнасят лекции и провеждат специализации в реномирани университети: Хумболт университет – гр. Берлин, Германия; Университета в Мисури, Колумбия – САЩ; Лондонския университет; Колеж Уай – Англия; Университета в Лутън – Англия; Университета в Гензвил, Флорида – САЩ; Университета във Вагенинген – Холандия; Университета в Портсмут – Англия; Университета в Солун – Гърция; в Наджинския и Пекинския университети – Китай.

Катедрите във факултета поддържат активни връзки със следните университети: Университет по приложни науки в Оулу, Финландия; Чешкия университет в Прага; университетите „Борнмът“ и „Рединг“ във Великобритания; университет „Сент Ищвац“ в Гьодьольо, Унгария; Аграрен университет в Шчечин, Полша; Казахски агротехнически университет в Астана; Международно бизнес училище в Сао Пауло, Бразилия; Държавен химико-технологичен университет в Днепропетровск, Украйна; Аграрен факултет на Университета на Южна Бохемия в Ческе Будейовице, Чехия; Институт по аграрна икономика и храни във Варшава, Полша; Академия на науките – Чехия.

С тези университети и научни институти са сключени договори, разработват се съвместни учебни планове и учебни програми, осъществява се мобилност на преподаватели и студенти, провеждат се съвместни научни конференции, наши преподаватели са научни ръководители на чуждестранни докторанти.

Само за последните три години са проведени 3 българо-полски научно-практически конференции, в които участват дванадесет преподаватели от кат. „Мениджмънт и маркетинг“ и кат. „Регионално развитие“ с общо 15 доклада и шест докторанти – с общо 8 доклада. Докладите са посветени на проблемите на развитието на аграрния сектор и селските райони на България и Полша в рамките на ЕС.

Брой обучавани студенти през всичките години

От основаването на факултет „Икономика“, от уч. 1995/1996 г. до 2014/2015 г. са обучавани общо 4 139 студенти (виж Таблица 1).

Брой дипломирани студенти

Дипломирани са общо 3 831 студенти (2 144 бакалаври и 1 687 магистри) в следните професионални направления:

- 3.7 Администрация и управление – 26 бакалаври и 242 магистри;
- 3.8 Икономика – 1670 бакалаври и 1294 магистри;
- Туризъм – 448 бакалаври и 151 магистри.

Обучавани чуждестранни студенти – от Молдова, Македония, Гърция, Турция и Китай.

Научни направления, по които се извършва изследователска дейност:

- Закономерности, особености и резултати от трансформацията на аграрния сектор;
- Предизвикателства, възможности и модели за устойчиво развитие на аграрния отрасъл;
- Социален капитал и ролята на интегрираните институции за устойчивото развитие на земеделието и селските райони;
- Организация и управление на регионални клъстери;
- Разработване на инвестиционни бизнес проекти;
- Развитие на мултифункционално земеделие;
- Подготовка на маркетингова стратегия на биологични продукти;
- Управление и опазване на околната среда;
- Устойчиво развитие на регионите;
- Организация и управление на селското стопанство в регионален и национален аспект;

Таблица 1 ***Брой обучавани студенти през всичките години***

Специалност / Форма на обучение	Аграрна икономика	Аграрен туризъм	Управление на регионалното развитие
Редовна	1 783	599	123
Задочна	1 176	418	40
Общо	2 959	1 017	163

От ляво надясно: Гл. експ. Таня Александрова, Доц. д-р Емилия Ранчева, Проф. д-р Живко Гешев, Гл. експ. Гинка Крачева

• Регионална специализация на аграрния сектор;
• Методология на регионалното развитие и регионалната политика;
• Регионален и селски туризъм;
• Развитие и управление на туристическа дестинация;
• Културно-историческо наследство и културен туризъм;
• Управление на човешките ресурси в туризма;
• Математическо моделиране и приложение на математиката в селскостопанските изследвания;
• Фундаментални направления на компютърните науки с възможности за приложението им в аграрната наука и практика.

Разработени проекти в последните пет години – общо 56 броя.

Ръководство и участие в международни проекти

Общ брой на международните проекти – 25.

Общ брой на участията в международни проекти – 32.

Обучавани и защитили докторанти

В последните 5 години са обучавани общо 19 докторанти, от които 15 са защитили ОНС „Доктор“ по научна специалност Икономика и управление (по отрасли) и научна специалност Организация и управление на производството (по отрасли и подотрасли).

Постижения – авторски свидетелства и патенти

Проф. д-р Емилия Михайлова е разработила два нови фотополимера (един самостоятелно и един в съавторство) и са заявени два патента – един през декември 2012 г. и друг – през юни 2014 г.

Национални и международни награди

Значимо постижение има катедра „Икономи-

ка“. От Европейската комисия за проект „Интегриране на ромските общности чрез икономически инициативи“, финансиран от Фондация „Америка за България“, тя получава специална награда на журито през м. декември 2012 година.

Общ брой публикации на преподавателите от факултета

Монографии – 21; студии – 10; статии – 1039.

Издадени книги, учебници, ръководства, брошури и др.

Книги – 9, учебници – 50, ръководства – 24, брошури – 11.

Материална база

Съществена нова част от материалната база на Факултета по икономика е създадената от преподаватели от катедра „Туризъм“ музейна експозиция „Земята и човекът“. Събрани са над 200 експоната, свързани с еволюцията на оръдията на труда и начините на обработване на земята, с традиционните народни занаяти, с традиционната народна храна, с уредбата и покъщнината на селската къща, с традиционните народни тъкани и традиционното народно облекло. Музеят е открит през октомври 2010 година.

Музейната експозиция се използва за провеждане на упражнения по Културно-историческо наследство и музейно дело, Аграрен туризъм, Екскурзоводска и анимационна дейност.

Осъществени внедрявания и връзки с практиката

През 2014 г. проф. Емилия Михайлова разработва уникална технология за линеен холографски бар-код, който може да бъде машинно сканиран. В момента това е единствената в света технология за холографски бар-код. Know-How на технологията принадлежи на проф. Емилия Михайлова и на фирмата OPTRACE Ltd., Ireland.

Проф. Емилия Михайлова разработва нов метод за определяне на повърхностното напрежение със сталагмометър, който практически се използва в лабораторните упражнения по физика за студентите на Аграрен университет – Пловдив.

Доц. д-р Ирена Иванова в съавторство с проф. Н. Панайотов и д-р А. Попова от катедра „Градинарство“ разработват експресен метод за изчисляване листната площ на физалис.

КАТЕДРА „ИКОНОМИКА“
(1963 – 2015)

След създаването през 1945 г. на Пловдивдивския държавен университет и формирането на Агрономо-лесовъдния факултет през 1947 г., в неговата структура е включена и катедра „Икономика и организация на селскостопанските предприятия“. В процеса на нейното развитие през 1963 г. се обособява и самостоятелна катедра „Икономика на селскостопанските предприятия“. След преобразуването на Висшия селскостопански институт и създаването през 2001 г. на Аграрен университет – Пловдив, и в съответствие с неговото развитие и организационно преструктуриране, тя е преименувана в катедра „Икономика“. Преподавателите от катедрата участват активно в учебната, научноизследователска и международна дейност, която университетът осъществява.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Проф. кин Иван Атанасов Ранчев
(1973–1984)
Ректор на ВСИ (1974–1979)

Проф. кин Цвятко Иванов Петков
(1984–1988)
Ректор на ВСИ (1973–1974), (1979–1987)

Доц. кин Благо Рошлев Кръстев
(1988–1991)

Ст.н.с. II ст. кин Стоянка Николова Маркова
(1991–1992)

Доц. кин Тодор Антимов Янков
(1992–1997)

Проф. д-р Михаил Димитров Михайлов
(1997–1999)

Доц. д-р Харалампи Стефанов Кринков
(1999–2007)

Проф. д-р Алекси Георгиев Алексиев
(2007–2015)

Катедра „Икономика“ представлява основно структурно звено на Факултета по икономика към Аграрен университет – Пловдив. Към началото на 2015 г. в катедрата работят 9 преподаватели на основен трудов договор: 1 професор, 3 доценти, 2 главни асистенти и 3 асистенти.

Списък на всички преподаватели, работили от основаването до момента в катедрата

Проф. Тодор Попов, проф. кин Иван Ранчев, проф. кин Цвятко Петков, проф. дин Цветан Цветанов, доц. кин Благо Кръстев, доц. Иван Батьов, гл. ас. Георги Боргоджийски, ст.н.с. II ст. кин Стоянка Маркова, доц. кин Тодор Янков, проф. д-р Михаил Михайлов, доц. д-р Харалампи Кринков, проф. д-р Алекси Алексиев, доц. д-р Иван Пенов, доц. д-р Боряна Иванова, доц. д-р Ваня Манолова, гл. ас. д-р Минко Георгиев, гл. ас. д-р Димо Атанасов, ас. Крум Христов, ас. Димитър Хаджийски, ас. д-р Росица Белухова-Узунова.

Помощен персонал

Невена Василева, Анна Лафчиева, Валентина Кашилска, Петя Андонова, Гинка Крачева, Иванка Дякова, Мария Делчева, Снежана Бончева, Дафинка Богданова

Брой преподаватели през последните 5 години

Общо 9 преподаватели и 1 служител, в т.ч. 1 професор, 3 доценти, 2 главни асистенти и 3 асистенти.

Преподавани дисциплини през последните 5 години

Учебната работа на катедрата включва извеждането на над тридесет учебни дисциплини в ОКС „Бакалавър“, ОКС „Магистър“ и с чуждестранни студенти в редовна, задочна и дистанционна форма на обучение.

Водещи учебни дисциплини, преподавани от екипи на катедра „Икономика“, са: Микроикономика, Макроикономика, Икономика на труда, Аграрна икономика, Производствена икономика, Аграрна политика, Икономика на околната среда, Развитие на селските райони, Търговия с аграрни продукти, Световно аграрно стопанство, Ресурсна икономика и други.

Катедрата участва активно в учебния процес, провеждан във всички факултети на Аграрен университет – Пловдив. Преподаватели от катедрата са извеждали учебни дисциплини и изнасяли лекции в сродни европейски университети.

Колективът на катедра „Икономика“ е разработил и предлага три магистърски курса на български, руски и английски език. През последните пет учебни години широка популярност придоби магистърският курс „Икономика и управление на европейското земеделие и селски райони“ („Европейски експерт по земеделие и селски райони“), от който успешно са се дипломирали четиринадесет курса редовно и задочно обучение. Успешната професионална реализация на завършилите курса студенти е доказателство за тяхната добра подготовка и високото качество на придобитите знания и способности. Значителна част от тях заемат отговорни позиции в държавната адми-

Членовете на катедра „Икономика“

нистрация, бизнеса и неправителствения сектор или успешно развиват собствени инициативи.

Особено внимание преподавателите от катедрата отделят на индивидуалната работа със студентите. За тази цел през 2006 г. към катедра „Икономика“ бе създадена Студентска група за научни изследвания. Важна е нейната роля за подобряване на професионалната подготовка на студентите от ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ чрез участие в организирани и ръководени от преподаватели научни изследвания в областта на земеделието и селските райони. Съвместната работа в рамките на университетски, национални и международни проекти позволява на студентите от групата да придобият практически знания и умения в реална среда.

Преподавани дисциплини:

– *ОКС „Бакалавър“:* Микроикономика, Макроикономика, Аграрна икономика, Производствена икономика, Земеделска икономика, Икономика на труда, Аграрна политика, Развитие на селските райони, Икономико-математическо моделиране, Регионална икономика, Икономика на околната среда, Ресурсна икономика, Световно аграрно стопанство, Икономика на напояването, Оценка на проекти, Икономически теории, Оценка на земя и активи, Пазари и търговия с аграрни продукти.

– *ОКС „Магистър“*: Актуални проблеми на земеделието и селските райони, Европейска интеграция, Икономика на обществения сектор, Европейски фондове и програми, Икономика на социалната сфера, Стратегии за развитие на земеделието и селските райони, Разработване и управление на проекти, Методика на икономическите изследвания, Управление на качеството, Световно аграрно развитие, Европейско законодателство, Търговско право, Кооперативно развитие на земеделието и селските райони, Устойчиви аграрни системи, Публична администрация.

Проведени специализации

Преподавателите от катедра „Икономика“ са реализирали 10 специализации по програма *Ера-*

зъм и 18 специализации (8 дългосрочни и 10 краткосрочни) във водещи световни университети: Хумболтовия университет в Берлин, Германия, университетите на щатите Мисури и Илинойс в САЩ, университетите „Борнмът“ и „Рединг“ във Великобритания, Хелзинкския университет във Финландия, университета Вагенинген в Холандия, както и престижни университети в Румъния, Испания, Гърция и други.

Изнасяне на лекции в чужбина

Изнасяни са лекции в реномирани университети от Великобритания, Германия, Португалия, Финландия, Македония, Албания и други.

Научни направления, в които се извършва изследователска дейност

Основните теми, обект на изследване от научните екипи на катедрата са: закономерности, особености и резултати от трансформацията на аграрния сектор; предизвикателства, възможности и модели за устойчиво развитие на аграрния отрасъл; социален капитал и ролята на интегрираните институции за устойчиво развитие на земеделието и селските райони; социални и икономически проблеми, свързани с развитието на необлагодетелстваните райони в страната; ефективност, конкурентни способности и адаптивен капацитет на българския аграрен сектор и други.

Общ брой публикации през последните 5 години

Преподавателите от катедра „Икономика“ за последните 5 години в колектив или самостоятелно са реализирали 117 публикации, от които 32 статии в списания в страната и чужбина, 76 доклада в рамките на научни форуми, 9 монографии и студии.

Издадени книги, учебници, ръководства и др.

Издадени са 7 учебника, 9 ръководства и учебни помагала и 6 брошури.

Постиженията на катедрата са свързани с организиране и участие с доклади на нейни представители в редица световни и европейски научни форуми. Особено значение за научното развитие на преподавателите от катедра „Икономика“ имат конгресите на Световния кооперативен алианс, конференциите на Международната асоциация по фермерски системи, годишния форум „Зелената седмица“ на Европа, конгресите на европейските аграрикономисти, ежегодните срещи, симпозиуми и конференции на икономистите еколози, специалистите по ресурси за обществено използване и други научни форуми.

Разработени проекти през последните 5 години

Научната работа на преподавателския състав, докторантите, дипломантите и студентите от групата за научни изследвания към катедрата е свързана с успешното участие в поредица от международни, национални и университетски проекти. Особено внимание заслужават проектите от пета, шеста и седма рамкови програми на Европейския съюз, както и изследванията, финансирани от частни и държавни научни фондации.

Преподавателите са взели участие в разработването на 14 проекта, от които 1 международен, 3 национални, 4 регионални и 6 университетски. Общо за периода са реализирали 44 участия в различни проекти, като 21 от тях са в проекти, финансирани от външни източници.

Обучавани и защитили докторанти – български и чуждест-ранни

През последните три години в катедрата са разработени и успешно защитени 5 докторски дисертации. Като научно и образователно звено катедрата е добре позната в страната и чужбина. Преподавателите поддържат активни контакти със свои колеги от сродни структури в почти всички европейски страни, в Австралия, Нова Зеландия, САЩ и Япония.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „ИКОНОМИКА“

Проф. д-р Алекси Алексиев

Проф. д-р Алекси Георгиев Алексиев
Ръководител на катедра „Икономика“

Роден е на 03.01.1954 г. в село Момчилово, Варненска област. Завършва специалност Икономика и управление на АПП в Университета по национално и световно стопанство – София (ВИИ „К. Маркс“) през 1980 година. От 1980 до 1985 г. е икономист, началник ТРЗ и директор на предприятие в АПК „Дружба“, с. Ветрино, Варненска област. През 1985 г. е назначен за асистент в Аграрния университет – Пловдив (ВСИ „В. Коларов“), от 1988 г. – старши асистент, а от 1991 г. – главен асистент. През 2000 г. става доцент, а от 2012 е професор. От 1998 г. е доктор по икономика. През 2007 г. е избран за ръководител на катедра „Икономика“ (2007–2015), член е на Факултетния съвет. Два мандата е бил член на Академичния съвет и един мандат – председател на Общото събрание на университета.

Преподава следните дисциплини: Аграрна икономика, Развитие на селските райони, Световно аграрно стопанство.

Ръководител е на три магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждал занятия по дисциплината Аграрна икономика. Изнасял е лекции в университети във Великобритания, Финландия, Албания и Македония. Провел е специализации в Холандия (1993, 1995), САЩ (1996), Великобритания (1997), Германия (1999) и Финландия (2002).

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на устойчивото аграрно развитие, конкурентните способности на аграрния сектор, адаптивния капацитет на земеделието и развитието на селските райони.

Бил е научен ръководител на 6 докторанти. Участвал е в 9 международни научни проекта, от които 3 в Пета, Шеста и Седма рамкови програми на Европейския съюз, като на 4 от тях е бил координатор за страната. Провеждал е изследвания в рамките на 5 национални и 6 университетски научни и научно-образователни проекта.

Общият брой на публикациите му е над 100, като включват 87 статии, 3 студии и 1 монография. Автор и съавтор е в 7 учебника, 2 учебни помагала и 3 книги.

Член е на редколегиите на три научни списания и три международни организации в сферата на икономиката.

Доц. д-р Иван Димитров Пенов

Доц. д-р Иван Пенов

Роден е на 27.07.1961 г. в гр. Пловдив. Завършва Аграрна икономика (магистър) в Университета по национално и световно стопанство – София през 1986 г.; Икономика (магистър) в Централноевропейски университет – Будапеща, Унгария през 1993 г.; Аграрна икономика (доктор) – Университета на Мисури, Колумбия, САЩ през 1999 година. От 1987 е асистент, от 1989 г. – старши асистент, от 1991 г. – главен асистент. От 1996 до 1999 г. е изследовател и асистент в Университета на Мисури. През 2005 става доцент.

Член е на Факултетния съвет от 2006 г. и на Управителния съвет на НИЦ от 2007 година.

Преподава следните дисциплини: Аграрна икономика, Производствена икономика, Икономика на публичния сектор, Оценка на инвестиционни проекти, Европейски фондове и програми, Разработване и управление на ЕС проекти, Макроикономика, Аграрна политика.

Участва в два магистърски курса, а пред студенти по програмата *Еразъм* е извеждал занятия по Икономика на публичния сектор, Оценка на инвестиционни проекти. В рамките на проект „Модерно земеделие в страните от централна и източна Европа“ (2006–2007), финансиран от програма „Мария Кюри“, е изнасял курсове за млади научни работници и докторанти: „Селските общности в преход – етнически конфликти и интеграция на малцинствени групи“ (Будапеща, Унгария); „Водни ресурси и напояване в земеделието“ (Будапеща, Унгария); „Права на собственост в сектор напояване“ (Румъния).

Участвал е в 7 изследователски и 10 приложни и образователни проекта, като на 5 от тях е бил ръководител или проектен лидер за България. Един от проектите – „Ин-

Доц. д-р Боряна Иванова

тегриране на ромски общности чрез икономически инициативи“ – печели специалната награда на журито „CAP communication awards 2013“ на ER.

Общият брой на публикациите му е 59, съавтор на 1 учебник и 1 ръководство.

Доц. д-р Боряна Любчева Иванова

Родена е на 13.03.1975 г. в гр. София. Завършва УНСС – гр. София през 1999 г., специалност Аграрна икономика. От 2001 г. е асистент, 2004 г. – старши асистент, 2007 г. – главен асистент в катедра „Икономика“ на Аграрен университет – Пловдив. През 2012 г. придобива званието „доцент“. Има придобита ОНС „Доктор“ от 2007 г.

От 2012 г. е директор на Учебно-информационния център на Аграрен университет – Пловдив. Член е и на Факултетния съвет.

Извежда учебните дисциплини: Въведение в икономиката, Микроикономика, Икономика на труда, Икономика на кооперациите, Икономика на околната среда, Икономико-математическо моделиране, Икономика на фамилното стопанство, Земеделска икономика, Кооперативно развитие на земеделието и селските райони и др.

Участва в 4 магистърски курса и е изнасяла лекции в Technological Educational Institute of Thessaloniki, Greece. Научната ù дейност е свързана основно с проблемите на съвременните български земеделски кооперации, икономическата ценност на природните ресурси и ресурсната осигуреност на селските райони, институционалния подход към икономическите проблеми.

Ръководила е 3 и е участвала в още 4 вътрешно-университетски проекта. Работила е по 4 международни и 2 национални проекта.

Има публикувани 29 статии, 1 учебник и 1 монография. Член е на Съюза на аграрикономистите в България.

Доц. д-р Ваня Манолова

Доц. д-р Ваня Стоянова Манолова

Родена е на 10.03.1958 г. в гр. Димитровград. Завършва специалност Управление и икономика на аграрно-промишленото производство във Висш икономически институт „Карл Маркс“ (сега Университет по национално и световно стопанство) през 1981 година. От 1987 г. е доктор, от 1999 г. е научен сътрудник I ст. (главен асистент). В периода от 1997 до 2000 г. работи и като икономист-експерт в Местната служба за съвети в земеделието към Институт по овощарство – Пловдив. През 2006 г. става доцент в Институт по овощарство – Пловдив, а от 2014 г. е доцент в катедра „Икономика“.

Член е на Научния съвет на Института по овощарство – Пловдив и на Факултетния съвет.

Преподава дисциплината Земеделска икономика. Участва в 3 магистърски курса и е извеждала занятия по дисциплините Стратегии за развитие на земеделието и селските райони и Разработване и управление на проекти.

Провела е специализации в университета „Делауеър – България“ в България (1992), в Израел (1996) и в Япония (2003). Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на икономиката – организация и управление на селското стопанство, оценка на различни технологични подходи при отглеждане на овощни култури, аграрен маркетинг, оценка и ефекти на общата селскостопанска политика в плодопроизводството, устойчиво развитие.

Съавтор е на две технологии: „Производство на присаден посадъчен материал от лешник на открито в питомник“ (2011) и „Технология за отглеждане на орех Juglans regia L“ (2014).

Участва в 16 проекта: 15 национални към ССА и МЗХ и 1 международен по програма *Леонардо да Винчи*.

Публикувала е 55 научни статии. Автор и съавтор на 4 книги.

Гл. ас. д-р Минко Георгиев

Гл. ас. д-р Минко Атанасов Георгиев

Роден е на 30.08.1972 г. в гр. Пловдив. През 2000 г. завършва специалността Счетоводство и контрол (бакалавър) в ТУ – Варна. Впоследствие завършва второ висше образование със степен Магистър по право в ТУ – Варна. Последователно става асис-

тент в катедра „Икономика“ (2003), ст. асистент (2006) и гл. асистент (2011). От 2013 г. е доктор по икономика и управление.

Преподава: *Икономически дисциплини* – Аграрна икономика, Пазари и търговия с аграрни продукти, Икономика на труда, Планиране и прогнозиране, Пазари и търговия на грозде и вино, Ресурсна икономика, Борси, Маркетингови проучвания; *Правни дисциплини* – Публична администрация, Основи на правото, Основи на търговското право, Основи на аграрното право, Нормативно-правна уредба в туризма, Европейско законодателство.

Участва в над 20 магистърски курса от 5 различни специалности. Извежда часове на английски по дисциплината Публична администрация. Ръководи 3 университетски, участва в други 12 национални и 2 международни проекта.

Публикува 29 научни статии по проблеми на пазарите на земя, неоинституционна икономическа наука и др. Разработва 4 броя учебни помагала. Публикува монография на тема „Подход за нео-институционален анализ на фирми чрез техните регистрации, регулации, транзакционни разходи“.

Гл. ас. д-р Димо Атанасов Атанасов

Роден е на 16.03.1975 г. в гр. Хасково. Завършва специалност Аграрна икономика (магистър) в Аграрен университет – Пловдив през 2000 година. Последователно става асистент в катед-ра „Икономика“ (2007), старши асистент (2009), главен асистент (2011). През 2013 г. защитава докторска дисертация на тема „Устойчиво развитие на млечното говедовъдство в Плов-дивска област“.

Член е на Общото събрание на университета и на Факултетния съвет на икономическия факултет. Факултетен координатор по програма *Еразъм* и *Еразъм+* от 2008 г. до момента. Член на Етичната комисия към Аграрен университет от 2012 година.

Преподава следните дисциплини: Икономика, Аграрна икономика, Ресурсна икономика, Икономика на животновъдството, Икономика на растениевъдството, Земеделска икономика, Аграрна политика, Европейска икономическа интеграция, Икономика на Европейския съюз, Икономика на околната среда, Устойчиви аграрни системи, Оценка на земи и активи, Поземлени ресурси и земеползване, Развитие на селските райони, Регионално устойчиво развитие.

Участва в 5 магистърски курса („Икономика и управление на европейското земеделие и селските райони“, „Финанси и счетоводство на аграрния сектор“, „Зооинженерство“, „Оценка и контрол в животновъдството“, „Лозарство с основи на винарството“). Пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* извежда занятия по дисциплините: Agricultural policy, European economic and political integration, Agricultural economics.

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на: икономическата жизненост и устойчивото развитие на аграрните системи, конвенционалните и иновативни икономически и институционални механизми за развитие на фамилното земеделие, трансфер на технологии и др.

Бил е научен ръководител на 16 дипломанти. Участвал е в 3 международни научни проекта; в 4 национални научни проекта с външно за Аграрен университет финансиране; в 5 научни проекта, финансирани от Научноизследователския център на Аграрен университет – Пловдив, на 2 от които е бил ръководител.

Общият му брой статии е 35, автор е на 3 учебни помагала и 1 книга.

Гл. ас. д-р Димо Атанасов

Ас. Крум Христов Христов

Роден е на 07.08.1981 г. в гр. Пловдив. През 2004 г. придобива бакалавърска степен по специалността Аграрна икономика в Аграрен университет – Пловдив. През 2006 г. става магистър по специалността Мениджмънт на агробизнес организациите, а от 2007 г. е магистър по специалността Счетоводство и контрол.

В периода 2006–2007 година е експерт в Областна дирекция „Земеделие“ – Пловдив, а в периода 2007–2008 г. е експерт в Дирекция „Агростатистика“ на Министерство на земеделието и храните – гр. София. От 2010 г. е асистент в катедра „Икономика“.

Преподава следните дисциплини: Аграрна икономика, Развитие на селските райо-

Ас. Крум Христов

ни, Производствена икономика, Икономико-математическо моделиране, Световно аграрно стопанство и др.

Пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* извежда лекции по дисциплините Развитие на селските райони и Световно аграрно стопанство и търговия със селскостопански продукти.

Научната му дейност е свързана основно с устойчивото развитие на селските райони и проблемите на дребните земеделски стопани.

Публикувал е 6 статии, от които 4 самостоятелни и 2 в съавторство. Взел е участие в 4 национални и 4 университетски проекта, като на един е оперативен ръководител.

Ас. д-р Росица Петрова Белухова

Родена е на 26.11.1985 г. в гр. Велинград. Завършва Макроикономика (бакалавърска степен) и магистърска степен по Счетоводство и анализ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ през 2010 година. От 2011 г. е редовен докторант към катедра „Икономика“ на Аграрния Университет – Пловдив, а от 2014 година е асистент към катедрата. От 2014 година е доктор.

Преподава следните дисциплини: Аграрна икономика, Земеделска икономика, Икономика на напояването.

Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на аграрната икономика, специализацията, концентрацията на земеделското производство и едрите земеделски структури.

Общ брой статии – 7.

Ас.
Димитър Хаджийски

Ас. Димитър Красимиров Хаджийски

Роден е на 15.01.1985 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Аграрна икономика (бакалавър) в Аграрен университет – Пловдив през 2008 г. и специалност Макроикономика (магистър) в СУ „Св. Климент Охридски“ през 2012 година.

Зачислява се като задочен докторант в СУ „Св. Климент Охридски“ през 2013 г. От 2010 г. е назначен като асистент във Факултет „Икономика“ на Аграрен университет – Пловдив.

Преподава дисциплините Микроикономика, Макроикономика, История на икономическите учения, Обща икономическа теория и Икономика на туризма.

Научните му интереси са в областта на приложния макроикономически анализ.

Автор и съавтор е на 2 публикации и 1 учебно помагало.

КАТЕДРА „МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА И ФИЗИКА“
(2012 – 2015)

Катедра „Математика, информатика и физика“ е създадена през 2012 г. от обединението на катедри „Математика и физика“ и „Информатика“.

Първата катедра по физика и математика се създава през 1946 г. към Пловдивския университет с пръв ръководител проф. Никола Карабашев и е обслужвала двата факултета – Агрономическия и Медицинския. По-късно, с отделянето на Висшия селскостопански институт като самостоятелно висше учебно заведение, обучението по физика е провеждано от проф. Тодор Василев и неговите асистенти, а по математика, изучавана само от специалността Поливно земеделие – от ас. Рангел Кръстев, всички от тогавашния Висш педагогически институт (сегашния университет „Паисий Хилендарски“).

През 1963 г. във ВСИ се създава самостоятелна катедра по физика, в която са назначени с конкурс Ангел Пачев, Димитър Хаджиатанасов и Емил Антонов. За временен ръководител е назначен преподавателят Ангел Пачев. По-късно в катедрата идват Ангел Дириманов и Радка Василева.

През 1968 г. в катедрата работят: един преподавател – А. Дириманов, двама ст. асистенти – Д. Хаджиатанасов и Е. Антонов, и ас. Р. Василева. По това време се преустановява преподаването на висша математика, което се възстановява през 1972 година. Тогава катедрата се оформя като катедра „Физика и математика“. Лекциите по математика са четени от доц. Иван Райчинов от София, а за асистенти са избрани Георги Джелепов и Мария Василева.

През 1976 г. Е. Антонов преминава на работа в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. С пребазирането на ССА в Пловдив и откриването на два нови факултета, в катедрата от София идва гл. ас. Боби Бобев – по физика, а с конкурси за асистенти са избрани ас. Анна Аладжаджиян – по физика, ас. Ирена Иванова и ас. Мария Миланова – по математика. Впоследствие в катедрата, след проведени конкурси, са назначени ас. Емилия Михайлова, ас. Илиян Перухов, ас. Ваньо Георгиев и ас. Георги Лечов. Като технически персонал в катедрата най-дълго са работили Никола Пондев и Петко Ташев – като механици, Райна Дичева и Венцислав Станков – като физици, а като технически сътрудници Йорданка Христова, Боянка Танева и Иваница Михайлова. В момента гл. експерти са Мая Тоскова (за направление „Математика и физика“) и инж. Веселка Костова (за направление „Информатика“). От създаването си до 1984 г. ръководителите на катедрата са били външни – от други катедри – проф. Богдан Цанков (катедра „Лозарство“), проф. Анас-тас Батков (катедра „Мелиорации“), проф. Христо Терзиев (катедра „Механизация“). В част от този период катедрата е била обединена и със специалността „Агрометеорология“, като тогава катедрата е с наименование „Математика, физика и агрометеорология“. Впоследствие остава само „Математика и физика“.

От 1984 г. ръководител е доц. Д. Хаджиатанасов. Последователно ръководители на катедрата са били: доц. д-р Димитър Хаджиатанасов (1984–1995); проф. дсн Анна Аладжаджиян (1995–1999); доц. д-р Ирена Иванова (1999–2008); доц. д-р Мария Василева (2008–2012); проф. дсн Анна Аладжаджиян (2012).

През м. април 2012 г. катедрата е обединена с направление „Информатика“ от катедра „Информатика и статистика“. Тази катедра е основана през 1982 г. като катедра „Информатика, статистика, счетоводство и финанси“, но през 1993 г. е преименувана на „Информатика, статистика и счетоводство“. В същата година се създава и Факултет по икономика с първи декан проф. Кольо Мургов. До 2002 г. проф. Мургов е ръководител катедра и декан. От 2002 г. до 2012 г. ръководител на катедрата е проф. Кольо Онков. През 2008 г. катедрата е разделена на две – катедра „Информатика и статистика“ и катедра „Счетоводство и финанси“. Именно от катедра „Информатика и статистика“ през 2012 г. направление „Информатика“ се слива с катедра „Математика и физика“, а направление „Статистика“ преминава към катедра „Счетоводство и финанси“.

Новата катедра е „Математика, информатика и физика“ с ръководител проф. дсн Анна Аладжаджиян, като са оформени две направления – направление „Математика и физика“ и направление „Информатика“. От 2015 г. ръководител на катедрата е доц. д-р Ирена Иванова.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Катедра „Математика и физика“:

Доц. д-р Димитър Хаджиатанасов	(1984–1995)
Проф. дсн Анна Аладжаджиян	(1995–1999)
Доц. д-р Ирена Иванова	(1999–2008)
Доц. д-р Мария Василева	(2008–2012)
Проф. дсн Анна Аладжаджиян	(2012–2014)

Катедра „Информатика“:

Проф. д-р Кольо Мургов	(1984–2002)
Проф. д-р Кольо Онков	(2002–2012)

Катедра „Математика, информатика и физика“

Доц. д-р Ирена Иванова	(2015–2015)

През годините на ръководни длъжности са били: доц. д-р Мария Василева – зам. декан на Факултет „Лозаро-градинарство“ (1993–1999); доц. д-р Георги Джелепов – зам. декан (1999–2008) и декан (2008–2012) на Факултет „Икономика“; проф. дсн Анна Аладжаджиян – зам. ректор на Аграрен университет – Пловдив (1999–2008).

Списък на всички преподаватели, работили от основаването до момента в катедрата:

Физици:

Преп. Ангел Пачев, гл. ас. Емил Антонов, доц. д-р Димитър Хаджиатанасов, ст. преп. Ангел Дириманов, гл. ас. Радка Василева, гл. ас. Боби Бобев, проф. дсн Анна Аладжаджиян, проф. д-р Емилия Михайлова, доц. д-р Ваньо Георгиев, доц. д-р Кръстена Николова (на половин трудов договор), ас. Георги Лечов, ас. Илиян Перухов;

Математици:

Доц. д-р Георги Джелепов, доц. д-р Мария Василева, доц. д-р Ирена Иванова, гл. ас. Мария Миланова, гл. ас. д-р Велика Кунева, ас. Димитър Разпопов, ас. Нели Керанова;

Информатици:

Проф. Кольо Мургов, проф. Пенка Найденова, гл. ас. Галина Мургова, ас. Светлана Василева, доц. д-р Анна Тихомирова, проф. д-р Кольо Онков, доц. д-р Тодорка Мокрева, доц. д-р Деляна Димова, ас. Диана Стоянова и ас. Никола Цайкин.

Изтъкнати и известни преподаватели:

Проф. Кольо Мургов, проф. Пенка Найденова, проф. дсн Анна Аладжаджиян, проф. д-р Емилия Михайлова, доц. д-р Георги Джелепов, доц. д-р Мария Василева.

Преподавани дисциплини през последните 5 години

Катедрата осъществява обучение по 42 задължителни и избираеми дисциплини в три основни направления: Математика, Информатика и Физика.

В направление ***„Математика и физика“:***

• В бакалавърска степен: *задължителни* – Висша математика, Приложна математика, Математическо програмиране, Моделиране на регионалните системи, Обща физика, Основи на биофизиката; *избираеми* – Възобновяеми енергийни източници, Физични методи за въздействие и контрол на селскостопанското производство, Биогорива и екологични ползи.

• В магистърска степен: Приложна математика, Бизнес-математика, Методи за определяне на физични замърсители, Механични методи за анализ.

• По програма *Еразъм* на английски език: Висша математика, Приложна математика, Математическо програмиране, Възобновяеми енергийни източници, Физични източници на замърсяване на храните.

• В подготвителното отделение за чуждестранни студенти към ДЕПС – Математика (на български и английски език).

В направление ***„Информатика“:***

• В бакалавърска степен: Информатика, Компютърни мрежи, Бази данни, Информационни технологии, Информационна техника и технологии, Информатика и информационни технологии, Приложение на бази данни в икономиката, Приложение на бази данни в управлението, Пакети приложни програми, Графични и мултимедийни системи.

• В магистърска степен: Информационни технологии в икономиката, Компютърни мрежи и технологии, Бази данни, Бизнес информационни системи, Бизнес и счетоводни информационни системи, Управленски информационни системи, Информационни системи в туризма, Географски информационни системи, Информационни технологии в развъдната дейност, Информационни системи и комуникации в лозарството, Information systems.

• В докторска степен: Информационни системи и статистическа обработка на данни в аграрната наука и практика, Статистическа обработка на експериментални данни.

• По програма за двустранно сътрудничество с Казахстан на руски език: Статистическа обработка на експериментални данни.

Участие на преподаватели в магистърски курсове и в програма *Еразъм* през последните 5 години:

От направление ***„Математика и физика“:***

• В магистърски курсове: проф. дсн Анна Аладжаджиян, доц. д-р Ирена Иванова

• В програма *Еразъм*: проф. дсн Анна Аладжаджиян, гл. ас. д-р Велика Кунева

От направление ***„Информатика“:***

• В магистърски курсове: проф. Онков – извел лекции в 36 курса, доц. Мокрева – лекции и упражнения в 5 курса, доц. д-р Димова – лекции в 6 курса и упражнения в 8 курса, ас. Стоянова – упражнения в 31 курса, ас. Цайкин – упражнения в 19 курса.

• В програма *Еразъм*: проф. д-р Онков – 6 участия, доц. д-р Димова – 1 участие, ас. Стоянова – 1 участие, ас. Цайкин – 2 участия.

Членовете на катедра „Математика, информатика и физика“

Проведени специализации

В последните 5 години няма проведени специализации.

Изнасяне на лекции в чужбина

Проф. д-р Онков – в Гърция (TEI – Thessaloniki) и Англия (University Portsmouth) – общо 6 бр.

Научни направления, по които се извършва изследователска дейност:

В направление ***„Математика и физика“*** научноизследователската работа е насочена в областта на математическото моделиране и приложението на математиката в селскостопанските изследвания, алгебрични структури, риманови многообразия с допълнителна структура, холография и цифрова холографска микроскопия, приложение на дистанционните наблюдения за изследване на състоянието и развитието на растителната покривка, приложение на физични методи за стимулация на развитието на растенията, а в направление ***„Информатика“*** е ориентирана към някои фундаментални направления на компютърните науки с възможности за приложението им в аграрната наука и практика. Най-съществени от тях са: Алгоритми и софтуерни системи; Релационни бази данни; Многомерни бази данни; Управление на свързани текстови данни; Data mining, Textmining; Packaging and integration of data and software; Статистически анализи на бази данни от динамични редове; Математическо моделиране на биологични процеси; Биометрия; Невронни мрежи; Езици за програмиране. Направлението ще задълбочи изследванията си в посочените вече научни направления, като се потърсят нови, оригинални решения при разработване на софтуерни системи, прилагане на съвременни подходи за извличане на знания и създаване на алгоритми за управление на сложни структури от данни, включително на обекти от аграрната сфера.

Членове на катедрата са били рецензенти в авторитетни международни списания.

Разработвани проекти през последните 5 години:

От направление ***„Математика и физика“:***

• В 5 международни проекта е участвала проф. дсн Аладжаджиян и в 2 международни проекта – проф. д-р Емилия Михайлова.

• Гл. ас. д-р В. Кунева и ас. Нели Керанова са участвали в 2 проекта на ПУ.

От направление ***„Информатика“:***

• Два вътрешни проекта (АУ) с участници проф. д-р К. Онков, ас. Д. Стоянова, доц. д-р Д. Димова: „Алгоритми и софтуер за анализиране на пространствени динамични редове за растениевъдното производство на България и страни от ЕС“ (2011) и „Въвеждане на електронни форми за дистанционно обучение в АУ – Пловдив (2014).

• Един външен: „Студентски практики“ (2014) с участници проф. Онков, гл. ас. д-р Д. Димова, ас. Д. Стоянова и ас. Н. Цайкин.

Обучавани и защитили докторанти в последните 5 години – български и чуждестранни:

Ръководители на докторанти: проф. Аладжаджиян – 1 български; проф. Михайлова – 2 чуждестранни, защитили в Дъблин, Ирландия; проф. Онков – 2 български докторанти, защитили съответно през 2011 и 2012 г.

Авторски свидетелства, изобретения и патенти

Емилия Михайлова е разработила два нови фотополимера (един самостоятелно и един в съавторство) и са заявени три патента:

• Emilia Mihaylova, Dervil Cody, Izabela Naydenova, Suzanne Martin, Vincent Toal, patent invention disclosure filed, Hothouse, Dublin Institute of Technology, DIACETONE-ACRYLAMIDE BASED PRESSURE SENSITIVE PHOTOPOLYMER, GB 1411640.4, 30 June, 2014.

• Emilia Mihaylova, United Kingdom Patent Application GB 2476275A, A PHOTOSENSITIVE RECORDING MATERIAL, 17 December 2009.

• Emilia Mihaylova, USA patent publication No. US2012/0308918A1, PHOTOSENSITIVE RECORDING MATERIAL, 6 December 2012.

Общ брой публикации през последните 5 години

От направление ***„Математика и физика“*** – 58, от които 10 в списания с импакт фактор;

От направление ***„Информатика“*** – 47, от които 4 в списания с импакт фактор.

Издадени книги, учебници, ръководства, брошури и др. през последните 5 години

От направление „***Математика и физика“:***

• Две глави от книги от Е. Михайлова и една глава от Ил. Перухов на английски език;

• Емилия Михайлова е редактор на книгата „Holography – basic principles and contemporary applications“;

• „Ръководство за лабораторни упражнения по физика за студентите от Аграрен университет – Пловдив“ с автори Аладжаджиян, Михайлова, Лечов, Перухов (2013);

• „Ръководство по приложна математика“ с автори Иванова, Миланова, Кунева (2011);

• „Ръководство по висша математика“ с автори Джелепов, Василева, Разпопов и Керанова (2013);

• Две книги на английски език – 2012 и 2015 г.

От направление ***„Информатика“:***

• „Учебно ръководство по информационни технологии“ с автор гл. ас. д-р Деляна Димова (2014);

• Глава от книга Time Series Database Analysis on Fishery 1 n Greece (2015) IGI Global, USA.

Материална база

Направление ***„Математика и физика“*** разполага с 3 физични лаборатории и 1 учебна зала по математика, а направление ***„Информатика“*** – с 2 компютърни лаборатории.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА И ФИЗИКА“

Доц. д-р Ирена Милкова Иванова
Ръководител на катедра „Математика, информатика и физика“

Доц. д-р Ирена Иванова

Родена е на 07.10.1951 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Математика в ПУ „Паисий Хилендарски“ – Пловдив през 1973 г. Работила е в ЦИ „Оргпроект“ – филиал Пазарджик като математик-програмист (1974–1976) и като учител по математика и числени методи в Математическа гимназия – Пазарджик (1974–1976). От 1976 г. е асистент в катедра „Физика и математика“ на Аграрен университет – Пловдив (ВСИ), от 1981 г. – старши асистент, а от 1985 г. – главен асистент. През 1997 г. става доцент по математика. Докторска дисертация защитава през 1987 г.

В периода 1999–2008 г. е ръководител на катедра „Математика и физика“. Член на Академичния съвет на АУ (1999–2008). От 2015 г. е ръководител на катедра „Математика, информатика и физика“. Член на Факултетния съвет на Факултета по икономика.

Преподава следните дисциплини: Висша математика, Математическо програмиране, Приложна математика, Моделиране на регионалните системи. В магистърския курс по Селекция и репродукция на животните чете лекции по Приложна математика. Чела е лекции по Приложение на математическите методи в селското стопанство за сътрудници в научноизследователските институти.

Специализирала е в Израел – „Моделиране връзката между метеорологичните фактори и продуктивността на селскостопанските култури“ (1997).

Научната ù дейност е в областта на математическото моделиране и приложение на математическите методи в селскостопанските изследвания.

Има 86 научни публикации, съавтор е на 1 учебник по висша математика и на 3 ръководства – по висша математика, математическо програмиране и приложна математика.

Направление „Математика и физика“
Проф. дсн Анна Гаро Аладжаджиян

Проф. дсн Анна Аладжаджиян

Родена е на 9.10.1948 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Физика на полупроводниците в СУ „Климент Охридски“ – София през 1971 година. От 1976 г. е асистент, от 1979 г. – старши асистент, а от 1982 г. – главен асистент. През 1988 г. става доцент, а от 2005 г. е професор. От 1979 г. е доктор по физика, а от 2003 – доктор на науките.

Била е ръководител на катедра „Физика и математика“ (1995–1999), заместник-ректор на АУ (1999–2007), ръководител на катедра „Математика, информатика и физика“ (2012–2014), член на Факултетния и Академичния съвет.

Преподава следните дисциплини: Физика, Биофизика, Физика с основи на биофизиката, Възобновяеми енергийни източници, Физични методи за стимулиране и контрол в селското стопанство.

Участва в 1 магистърски курс, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждала занятия по дисциплините Възобновяеми енергийни източници и Физични замърсители и методи за контрол на храните. Изнасяла е лекции в университети в Австрия, Белгия, Германия, Гърция, Испания, Италия, Македония, Португалия, Финландия, Франция, Холандия, Швеция.

Провела е специализации в Германия (1979), Унгария (1985), Италия (1993 и 1994), Холандия (1995), Никарагуа (1996), Дания (1997), Австрия (1997), Португалия (1998), Швеция (2000), Франция (2012).

Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на физичните методи за стимулиране на развитието и контрол на растения, физични източници на замърсяване в храните, използване на възобновяеми енергийни източници.

Била е научен ръководител на 3 докторанти. Участвала е в 4 национални и 19 международни научни проекта, като на един е била ръководител.

Има 156 научни публикации. Автор и съавтор е в 4 учебника, 4 учебни помагала и 5 книги.

Проф. д-р Емилия Михайлова

Била е член на редколегиите на *Journal of Central European Agriculture* и *Journal of Environmental Protection and Ecology*. Членува в Европейската асоциация по биомаса AEBIOM и в Балканската екологична организация B.EN.A.

Проф. д-р Емилия Миткова Михайлова

Родена е на 28.07.1959 г. в с. Труд, област Пловдив. Завършва специалност Физика в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ през 1982 година. Има завършена и втора специалност – Математика. От 1984 г. е асистент по физика, а от 1990 г. е главен асистент. През 2000 г. защитава докторска дисертация на тема „Сегнетоелектрични и пироелектрични свойства на монокристали триглицинсулфат с примес на лантаниди“. От 2006 г. е доцент, а от 2014 г. е професор. Член е на Факултетния съвет на Икономическия факултет.

Преподава Обща физика, Основи на биофизиката и Физични методи за оценка качеството на храните.

Специализирала е във Финландия (1992, 1993), в Техническия университет във Виена (1994), в Норвегия (1997) и в Ирландия (1998, 1999, 2001–2005, 2008–2012). Няколко пъти е изнасяла лекционни курсове в Дъблинския технологичен институт по програма *Еразъм*.

Научната ѝ дейност е в областта на оптиката (холография и интерферометрия) и нанометрологията.

Била е научен ръководител на 2 докторанти. Участвала е в 22 международни научни проекта. Има 3 заявени патента: GB 2476275A „Photosensitive recording material“, US2012/0308918A1 „Photosensitive recording material“ и GB 1411640.4 „Diacetone-acrylamide based pressure sensitive photopolymer“.

Автор е на над 80 научни публикации.

Редактор на книгата „HOLOGRAPHY – BASIC PRINCIPLES AND CONTEMPORARY APPLICATIONS“, *Intech*, 2013. Съавтор на 2 книги и 3 учебни помагала. Член на Ню-Йоркската Академия на науките.

Гл. ас. д-р Велика Кунева

Гл. ас. д-р Велика Николаева Кунева

Родена е на 01.07.1977 г. в гр. Пловдив. Завършва висшето си образование с образователна степен магистър по специалност Математика и специализация Информатика с професионална квалификация „Математик и информатик“ при Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ през 2001 година. От 2008 г. е асистент към катедра „Математика и физика“ в Аграрен университет – Пловдив, а от 2013 г. е главен асистент към катедра „Математика, информатика и физика“ в същия университет. През 2013 г. защитава образователната и научна степен „доктор“ по алгебра и теория на числата.

Преподава следните дисциплини на студенти от бакалавърска степен: Висша математика, Висша математика I част, Висша математика II част, Приложна математика, Математическо програмиране и Моделиране на регионалните системи. Извежда занятия по математика на чуждестранни студенти от ДЕПС при Аграрен университет – Пловдив, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* извежда занятия по дисциплини: Higher mathematics, Applied Mathematics, Mathematical programming.

Научната ѝ дейност е свързана с изследвания в областта на груповите алгебри и приложната математика.

Изнасяла е лекции по приложна математика по програма „Еразмус“ в Университета Куимбра, Португалия.

Участвала е в два национални научни проекта на ПУ „П. Хилендарски“.

Публикувала е 7 статии, съавтор е в 1 учебно ръководство.

Ас. Илиян Перухов

Ас. Илиян Тодоров Перухов

Роден е на 02.08.1958 г. в гр. Гоце Делчев. Завършва Физическия факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, специалност Инженерна физика, през 1982 година. От 1984 г. е асистент.

Преподава дисциплината Физика.

Бил е на специализация по програма *Темпус* в гр. Касел, Германия (1991). Научната му дейност е свързана с холографския микроскоп. Има един патент за отражател за осветяване на парници.

Публикувал е 12 статии, автор е на 3 ръководства по физика.

Ас. Георги Костадинов Лечов

Роден е на 27.10.1954 г. в град Банско. Завършва специалност Физика в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ през 1981 година. Работи в Института по приложна физика при БАН – Пловдив до 1986 г. От 1986 г. е асистент, 1989 г. – старши асистент.

Преподава Физика с основи на агрофизиката (упражнения).

Провел е специализации в Софийския университет (1988) и Италия (1992). Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на пренос на слънчева радиация в растителност и дистанционни наблюдения на растителната покривка.

Публикувал е 35 статии, съавтор е на 3 ръководства за упражнения по физика.

Членува в НТС.

Ас. Димитър Руменов Разпопов

Роден е на 12.12.1973 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Математика и информатика в ПУ „Паисий Хилендарски“ през 1999 година.

От 2004 г. е асистент в Аграрен университет – Пловдив.

Преподава Висша математика на студентите от всички специалности на АУ – Пловдив.

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на диференциалната геометрия (Риманови многообразия с допълнителна циркулантна структура).

Публикувал е 6 статии, съавтор е на 1 учебно помагало.

Ас.
Нели Керанова

Ас. Нели Тодорова Керанова

Родена е на 30.04.1977 г. в гр. Асеновград. Завършва специалност Математика в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ през 2000 година. От 2001 г. е хоноруван преподавател в Аграрен университет – Пловдив. От 2008 г. е асистент по математика към катедра „Математика, информатика и физика“ при Аграрен университет – Пловдив.

Преподава следните дисциплини: Висша математика, Висша математика I част, Висша математика II част, Математичес-ко програмиране, Моделиране на регионалните системи.

Участва в 1 магистърски курс. Пред чуждестранни студенти към ДЕПС извежда часове по математика на български език. Изкаран курс по теория на кодирането в гр. Поморие през 2013 г.

Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на груповите алгебри, крайните групи и приложната математика.

Участвала е в университетски проекти към ПУ.

Публикувала е 5 статии, автор е на 1 учебно помагало по вис-ша математика за агрономическите специалности.

Членува в Съюза на математиците в България.

Доц. д-р Кръстена Тодорова Николова

Родена е на 02.11.1978 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Физика и математика в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ през 2001 г. и магистратура по Приложна математика в ПУ през 2002 година. От 2002 г. е асистент в УХТ, от 2004 г. – старши асистент, а от 2007 г. – главен асистент. През 2011 г. става доцент. От 2007 г. е доктор.

Води лекции и упражнения като хоноруван преподавател в АУ от 2008 година. От 2014 г. е на половин щат към катедра „Математика, информатика и физика“ на АУ – Пловдив.

Проф. д-р Кольо Онков

Преподава следните дисциплини: Обща физика, Физика с основи на биофизика, Приложна математика и Дискретна математика.

Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на хранителните технологии, прилагане на оптичните методи за контрол на качеството на храните, проучване на нови възможности за използването им в селското стопанство.

Публикувала е 65 статии, автор и съавтор е в 3 учебника.

Направление „Информатика“

Проф. д-р Кольо Златанов Онков

Роден е на 02.12.1955 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Автоматизирани системи за обработка на информация и управление в Технически университет – Прага през 1980 година. От 1989 г. е асистент, от 1991 г. – старши асистент, а от 1992 г. – главен асистент в катедра „Електронна и компютърна техника“, Университет по хранителни технологии, Пловдив. През 1997 г. става доцент, от 2001 г. започва работа в Аграрен университет – Пловдив и от 2012 г. е професор в катедра „Математика, информатика и физика“. През 1988 г. защитава докторска дисертация в Институт по теория на информацията и автоматизация, Академия на науките, Чехия.

Бил е ръководител на катедра „Информатика и статистика“ (2002–2011) и член на Факултетния съвет.

Преподава следните дисциплини: Информатика, Информационни технологии, Бази данни, Компютърни мрежи и комуникации, Управленски и бизнес информационни системи, Информационни системи в туризма и ГИС.

Участва в 8 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждал занятия по дисциплината Информационни системи.

Изнасял е лекции в университети в Англия, Шотландия, Гърция, Чехия и др.

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на: алгоритми и софтуер, многомерни бази данни, алгоритмични и системни решения в науката за околната среда.

Бил е научен ръководител на 4 докторанти.

Участвал е в 5 международни научни проекта и в 2 национални.

Публикувал е 64 научни статии.

Автор е на 3 учебника и съавтор в 2 учебни помагала.

Доц. д-р Тодорка Николова Мокрева

Родена е на 27.11.1952 г. в с. Красново, област Пловдив. Завършва специалност Математика в ПУ „П. Хилендарски“ – Пловдив през 1978 година. От 1984 г. е асистент в Аграрния университет – Пловдив, от 1988 г. – старши асистент, а от 1991 г. – главен асистент. През 2007 г. придобива образователна и научна степен „доктор“ и през 2013 г. става доцент. Член е на Факултетния съвет.

Преподава следните дисциплини: Информатика, Информационна техника и технологии, Информатика и информационни технологии. Участва в магистърски курс в лозарството с модул „Информационни системи и комуникации в лозарството“ и в програма за обучение на докторанти с модул „Статистическа обработка на експериментални данни“.

Научните ù интереси са в областта на теория на вероятностите и математическата статистика, математическо моделиране на биологични процеси и езици за програмиране.

Участвала е в 2 международни научни проекта и в 7 национални.

Публикувала е 52 научни статии, съавтор е в 1 учебно помагало.

Доц. д-р Деляна Димова

Доц. д-р Деляна Димчева Димова

Родена е на 21.01.1974 г. в гр. Хасково. Завършва специалност Математика и информатика в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ през 1997 година. Работила е като учител по математика и информатика в периода 1998–2000 година. От 2001 г. е асистент в Аграрния университет – Пловдив, 2004 г. – старши асистент, 2007 г. – главен асистент. През 2009 г. придобива степен „доктор“. През 2015 г. става доцент.

Преподава следните избираеми дисциплини: Пакети приложни програми, Приложение на бази данни в икономиката и Приложение на бази данни в управлението. Провежда упражнения по Информатика, Бази данни, Информационна техника и технологии в бакалавърска степен, както и в 3 магистърски курса.

Извеждала е упражнения по дисциплината Информационни системи пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм*.

Научната ù дейност е свързана с изследване на информационни модели, разработване на алгоритми и софтуер.

Участвала е в 2 национални и в 2 вътрешни научни проекта.

Публикувала е 30 научни статии, автор е на 1 ръководство за практически занятия.

Ас.
Диана Стоянова

Ас. Диана Велкова Стоянова

Родена е на 20.08.1974 г. в гр. Дупница. Завършва специалност Компютърни системи в Технически университет – София (филиал Пловдив) през 1998 година. От 2002 г. е асистент в Аграрния университет – Пловдив, 2005 г. – старши асистент, 2007 г. – главен асистент, 2015 г. – асистент. Член е на Факултетния съвет.

Води упражнения по следните дисциплини: Бази данни, Приложение на база данни в икономиката, Приложение на база данни в управлението, Информатика, Информационна техника и технологии, Пакети приложни програми, Компютърни мрежи и комуникации, Управленски информационни системи, Информационни технологии в икономиката.

Участва в 7 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждала занятия по дисциплината Информационни системи.

Научната ù работа е свързана с разработване на алгоритми и софтуер, проектиране на бази данни и web програмиране.

Участвала е в 3 национални научни проекта и в 2 вътрешни проекта, като на един е била оперативен ръководител.

Публикувала е 14 научни статии, съавтор е на 1 учебно помагало.

Ас.
Никола Цайкин

Ас. Никола Йорданов Цайкин

Роден е на 28.12.1969 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Изчислителна техника в Техническия университет – София през 1995 година. От 1999 г. е асистент в Аграрен университет – Пловдив, 2002 г. – старши асистент.

Бил е директор на Центъра за информационно обслужване (2006–2008) на АУ, член на факултетен съвет.

Извежда упражнения по следните дисциплини: Информатика, Информационна техника и технологии, Пакети приложни програми, Компютърни мрежи и комуникации, Мултимедийни и графични системи, Бази данни.

Участва в 5 магистърски курса. Научната му дейност е свързана с разработване на тестващи програми, алгоритмични решения и невронни мрежи. Участвал е в 1 външен и в 1 вътрешен научен проект.

Има 10 научни публикации.

КАТЕДРА „МЕНИДЖМЪНТ И МАРКЕТИНГ“
(1993 – 2015)

Катедра „Мениджмънт и маркетинг“ функционира в структурата на Аграрен университет към Факултет по икономика. В катедрата работят 7 преподаватели – 1 професор, 4 доценти, 1 главен асистент с ОНС „доктори“, 1 асистент. През последните 3 години в катедрата са защитени 4 докторски дисертации.

С учредяването на Агрономически факултет през 1947 г. е създадена катедра „Икономика и организация на селскостопанските предприятия“. През 1963 г. е основана катедрата „Организация на селскостопанските предприятия“. През 1993 г. катедрата се преименува в катедра по „Мениджмънт и маркетинг“.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПРЕЗ ГОДИНИТЕ:

Проф. кин Стоян Михайлов	(1950–1953)
Доц. Димитър Иванов	(1953–1963)
Проф. кин Стоян Михайлов	(1963–1979)
Доц. Стойчо Хубенов	(1979–1983)
Проф. ксн Колю Дойков	(1983–1992)
Проф. кин Валентина Смирнова	(1992–2000)
Доц. д-р Димка Лулчева	(2000–2008)
Доц. д-р Георги Богоев	(2008–2011)
Проф. д-р Нели Бенчева	(2011–2015)

В катедрата са работили през различни периоди:

Проф. кин Стоян Михайлов, проф. кин Димитър Иванов, доц. Стойчо Делчев Хубенов, проф. ксн Колю Дойков Петров, проф. кин Валентина Александрова Смирнова, доц. кин Евгения Груева, доц. Андон Петков, доц. кин Георги Петков Богоев, доц. кин Димка Въчева Лулчева, гл. ас. Ангел Запрянов.

Учебният процес се води по дисциплината Организация и управление на селскостопанското производство за всички факултети. До 1963 г. лекции и упражнения се водят и по дисциплината Счетоводство.

Помощен персонал

Катя Чолакова, Ана Илийкова, Петя Толева, Елена Димитрова, Венета Нерсесян, Стояна Арабаджийска, Лушка Илиева

Изтъкнати и известни преподаватели

Проф. кин Стоян Михайлов и проф. кин Кольо Дойков.

Брой преподаватели през последните 5 години

Доц. д-р Георги Петков Богоев, проф. д-р Нели Андреева Бенчева, доц. д-р Димка Въчева Лулчева, доц. д-р Васко Николов Копривленски, доц. д-р Виолета Динкова Дириманова, гл. ас. д-р Юлия Владимирова Джабарова, доц. д-р Петър Борисов Борисов, доц. д-р Теодор Николаев Радев, гл. ас. д-р Теодора Паришева-Стоева.

База на катедрата

Катедрата разполага с 1 учебна зала.

Учебната работа на катедрата е свързана с преподаването на над 20 учебни дисциплини в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ (редовно и задочно обучение) във всички факултети на АУ.

Основни учебни дисциплини, извеждани от преподавателите на катедрата, са: Аграрен мениджмънт, Организация и управление на селскостопанските предприятия, Основи на управлението, Стратегическо управление, Управление на човешките ресурси, Маркетинг, Аграрен маркетинг, Маркетинг на биологични продукти, Управление чрез проекти, Разработване на инвестиционни бизнес проекти, Предприемачество, Стопански анализ, Пазарни проучвания и др.

Към катедрата се провежда обучение по 2 магистърски курса – „Мениджмънт на агробизнес организациите“ и „Бизнес администрация“. Основната цел на обучението, провеждано от преподавателите на катедрата, е подготовката на специалисти със солидни управленски знания и професионална компетентност, които могат да се реализират като ръководители, мениджъри на различни нива на управление в земеделски стопанства и аграрни институции, експерти и консултанти в аграрния бизнес. Преподавателите от катедрата участват и в обучение на студенти от магистърски курс по Агробизнес.

Участие на преподавателите в обучение по програма *Еразъм*

Научната работа на преподавателския състав, докторантите и дипломантите към катедрата е свързана с успешното участие в редица университетски, национални и международни проекти и форуми. Основните теми, върху които се

Членовете на катедра „Мениджмънт и маркетинг“

работи в катедрата, са: организация и управление на регионални клъстери, разработване на инвестиционни бизнес проекти, подготовка на маркетингова стратегия на биологични продукти, проблеми при управлението и опазването на околната среда, интегрирани институции за развитие на земеделието и селските райони, развитие на мултифункционално земеделие, институционални проблеми, свързани с управлението на природните ресурси, организация и управление на човешките ресурси, конкурентоспособност на конвенционалните и биологични земеделски продукти и др.

Проведени форуми през последните 5 години

През последните три години катедрата провежда ежегодни научно-практически конференции с Института по аграрна икономика и храни – Варшава, Полша и Института по аграрна икономика в София. Членовете на катедрата редовно участват в световни и европейски научни форуми, основно свързани с участия в международни проекти.

Научни проекти

Катедрата има реализирани общо 13 научно-изследователски проекта, от които 9 международни.

Катедрата участва в **програма *Еразъм*** с 5 разработени курса за обучение на чуждестранни студенти.

Преподаватели от катедрата изнасят лекции:

1. В реномирани университети като: Хумболт университет – гр. Берлин (Германия); университета в Мисури, Колумбия (САЩ), Лондонски университет и университета в Лутън (Великобритания), университета във Вагенинген (Холандия), университета в Гензвил, Флорида (САЩ) и др.

2. На студенти магистри в дисциплините Околна среда и икономика на природните ресурси и Управление на земята към научната група „Икономика на природните ресурси“ в катедра „Аграрна икономика и социални науки“, финансирана от програма *Еразъм* за преподавателска мобилност.

3. В катедра „Икономика на храните и природните ресурси“ на студенти бакалаври, финансирано от *Атлантис програма* за преподавателска мобилност към Международна магистърска програма за развитие на селските райони.

4. В Наджинския и Пекинския университет, Китай – лекции, свързани с поземлената реформа в източноевропейските страни и управлението на поземлените ресурси в Европа.

Проведени специализации – 10 бр.

Общ брой публикации през последните 5 години

В резултат на научноизследователската дейност през пос-ледните 5 години членовете на катедрата са публикували 140 научни публикации.

Издадени книги, учебници, ръководства и др.

В последните 5 години са издадени 5 учебника, 3 ръководства, 2 учебни помагала и 6 монографии.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „МЕНИДЖМЪНТ И МАРКЕТИНГ“

Проф. д-р Нели Бенчева

Проф. д-р Нели Андреева Бенчева
Ръководител на катедра „Мениджмънт и маркетинг“

Родена е на 13.02.1957 г. в гр. Асеновград. Завършва специалност Организация и управление на селското стопанство в Университета за национално и световно стопанство (УНСС) – София през 1980 година. От 1984 г. е асистент, 1987 г. – старши асистент, 1988 г. – главен асистент. През 1999 г. става доцент, а от 2013 е професор. От 1992 г. е доктор.

Била е зам. декан на Факултета по икономика (2007–2011), ръководител на катедра „Мениджмънт и маркетинг“ (2011–2015), зам. ректор (2013), член на Факултетния и Академичния съвет.

Преподава следните дисциплини: Основи на управлението, Стратегическо управление, Предприемачество, Управление на човешките ресурси и др.

Участва в 6 магистърски курса, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждала занятия по дисциплините Основи на управлението и Аграрен мениджмънт.

Изнасяла е лекции в университети в САЩ, Франция и Испания. Провела е специализации в САЩ (2001–2006) и в Холандия (1996). Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на организация и управление на селскостопанското производство, конкурентоспособност и развитие на аграрното производство в условията на ОСП, управление на човешките ресурси в земеделието.

Била е научен ръководител на трима докторанти. Участвала е в 10 международни научни проекта, като на два е била ръководител, и в 13 национални.

Общият ù брой статии е 126, автор и съавтор е в 6 учебника, 2 учебни помагала, 1 книга и 2 монографии.

Членува в Американската асоциация на фъстъчената култура (APRES) и в Съюза на аграрикономистите в България.

Доц. д-р Васко Николов Копривленски

Роден е на 25.04.1954 г. в гр. Гоце Делчев. Завършва специалност Икономика, организация и управление на селското стопанство с квалификация Аграрикономист в Университета по национално и световно стопанство (УНСС) – София през 1979 година. От 1982 до 1986 г. е редовен докторант в Института по икономика на селското стопанство към Селскостопанска академия – София. От 1987 г. е доктор по икономика. За периода 1979–1980 г. работи като икономист (плановик) в АПК гр. Хисаря. През 1980–1988 г. работи като специалист-икономист в секция „Икономика“ на Института по овощарство – гр. Пловдив. От 1988 г. е асистент в катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при АУ – Пловдив, 1989 г. – старши асистент, 1990 г. – главен асистент. От 2000 г. е доцент.

Преподава дисциплините Аграрен мениджмънт, Маркетинг, Организация и управление на селскостопанското производство, Анализ на стопанската дейност, Инвестиционни бизнес проекти.

За периода 2007–2011 г. е зам. ректор по НИД на АУ – Пловдив. Участвал е в няколко национални и международни проекта като ръководител на икономическите модули: *Темпус*; „SEE - ERA.NET PLUS“; BG051PO001-4.3.04-0032; ДДБУ 02/82; ДФ „Земеделие“ – ПРСР 2007–2013, Мярка 114, „Използване на консултантски услуги от фермери и собственици на гори“; Образователни проекти по Мярка 2011 през 2012 и 2013 година.

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на: управление на селското стопанство; икономическа ефективност на производството; инвестиционен процес в аграрната сфера; еколого-икономически проблеми на земеделието в промишлено замърсени райони; усъвършенстване на нормативната база в земеделието; организационно-икономически и управленски проблеми на биологичното земеделие; анализ на стопанската дейност.

Публикувал е над 100 статии и 3 монографии, автор и съавтор е на 7 учебника и 3 учебно-методични помагала.

Доц. д-р Васко Копривленски

Доц. д-р Виолета Дириманова

Член е на Съвета по иновации към Българската търговско-промишлена палата, на Мониторинговия съвет за ПРСР, Съюза на учените в България, редколегията на списание „Аграрни науки“ и др. Зам. председател на Съюза на аграрикономистите в България.

Доц. д-р Виолета Динкова Дириманова

Родена е на 27.09.1973 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Аграрен бизнес в Американското фермерско училище – Солун през 1999 година. От 2004 до 2007 г. е докторант в Хумболтовия университет в Берлин, Германия. През 2000 г. е назначена за асистент към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ на Аграрен университет – Пловдив, а от 2014 г. е избрана за доцент в същата катедра. От 2009 г. е доктор по икономика.

Преподава следните дисциплини: Аграрен мениджмънт, Пред-приемачество, Организация и управление на производството.

Участва в национални и международни проекти. Специализирала е в Китай, Канада, Ирландия и Германия.

Основните ù научни интереси са в сферата на аграрния мениджмънт, ресурсната икономика, икономиката, свързана с опазване на околната среда, и неоинституционалната икономика. Всяка година е гост-преподавател в Хумболтовия университет в Берлин и изнася лекции по дисциплината Икономика на околната среда и природните ресурси.

Автор е на над 50 научни публикации, съавтор е в учебни помагала, книги и монографии.

Членува в Съюза на аграрикономистите в България.

Доц. д-р Теодор Радев

Доц. д-р Теодор Николаев Радев

Роден е на 04.05.1974 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Аграрна икономика в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 2000 година. От 2004 до 2007 г. е редовен докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг“. От 2009 г. е асистент, а от 2011 г. – главен асистент. От 2009 г. е доктор по икономика, а от 2015 г. е доцент.

Преподава следните дисциплини: Маркетинг и Организация и управление на производството.

Участвал е в няколко международни проекта: CAP-IRE project FP7, RE-AGRO project LLP, CLAIM project FP7, FoodMed project LLP. На два от проектите е бил ръководител.

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на управление на маркетинга и прилагане на маркетинговия подход на управление в земеделието и хранителната индустрия.

Автор е на над 40 научни публикации, съавтор е в учебни помагала, книги и монографии.

Членува в Съюза на аграрикономистите в България.

Доц. д-р Петър Борисов

Доц. д-р Петър Борисов Борисов

Роден е на 17.03.1980 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Аграрна икономика в Аграрен университет – Пловдив (ВСИ) през 2002 година. От 2004 до 2008 г. е редовен докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг“. От 2009 г. е асистент, а от 2011 г. – главен асистент. От 2009 г. е доктор по икономика, а от 2015 г. е доцент.

Преподава следните дисциплини: Основи на управлението, Маркетинг, Организация и управление на производството.

Участвал е в няколко международни проекта: EU Balkan-vegetables project FP7, RE-AGRO project LLP, CLAIM project FP7, FoodMed project LLP.

Бил е ръководител на Център за трансфер на технологии към ИЗК „Марица“. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на управление на земеделските стопанства, тяхната конкурентоспособност и устойчиво развитие.

Автор е на над 40 научни публикации, съавтор е в учебни помагала, книги и монографии.

Членува в Съюза на аграрикономистите в България.

Гл. ас. д-р Теодора Орфеева Паришева-Стоева

Родена е на 11.11.1977 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Международни икономически отношения в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ през 2001 година. От 2011 до 2014 г. е задочен докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг“. От 2013 г. е асистент, а от 2014 г. – главен асистент. От 2014 г. е доктор по икономика.

Преподава следните дисциплини: Основи на управлението, Маркетинг, Управление на човешките ресурси.

Участвала е в проектите: FoodMed project LLP, „Студентски практики“, „Въвеждане на дистанционни форми на обучение в АУ – Пловдив“. Специализирала е по програма *Еразъм* в Полша.

Автор е на над 10 научни публикации, участвала е в редица национални и международни конференции.

Гл. ас. д-р Теодора Стоева

КАТЕДРА „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ“
(2012 – 2015)

Катедра „**Регионално развитие**“ е създадена с решение на Академичния съвет през 2012 г. Първият ръководител на катедрата е доц. д-р Ангел Запрянов. Преподавателският състав е – 2 професори, 3 доценти, 1 главен асистент „доктор“ и 1 асистент. През последните три години към катедрата са защитени 3 докторски дисертации. Добра практика е съвместната дейност между катедрата и общините Смолян, Садово, Перущица, Сърница, както и с областните администрации на Пловдив, Смолян и Пазарджик.

С институционализирането на факултета по Икономика към АУ (1995 г.) и преминаването към тристепенно обучение на студентите (бакалавър, магистър и доктор) бяха разработени и приети учебни планове за ОКС „магистър“ в областта на регионалното планиране, регионалното развитие и управление на селските райони и на урбанизирания ареал на България. Така се поставиха основите на университетската регионалистика в АУ. През 2009 г. започна подготовка на учебен план за нова специалност към факултета по Икономика – Управление на регионалното развитие за ОКС „бакалавър“. Задълбочиха се партньорските отношения с органите на централните, местните и регионалните власти в страната. В резултат на това след положителна акредитация през 2012 г. беше открита нова катедра „Регионално развитие“ във ФИ при АУ Пловдив.

Списък на всички преподаватели, работили от основаването до момента в катедрата:

доц. д-р Георги Богоев, доц. д-р Ангел Запрянов, гл.ас. д-р Савина Манева, гл. ас. Таня Йончева.

Помощен персонал – Атанаска Кузманова.

Преподавани дисциплини – Методология и методи на регионалната политика, Регионален анализ на стопанството, Регионална икономика, Регионално планиране и прогнозиране, Местно самоуправление и децентрализация, Районирането и регионално развитие на България, Стратегии за развитие на селските райони, Устойчиво регионално развитие, Регионална екологична политика, Управление на проекти, Местни бюджети и инвестиционна политика и др. Избираемите и факултативните учебни дисциплини са насочени към разкриване на сравнителните предимства за развитие на населените места, общините, областите и районите в България, на спецификата в разпределението на ресурсите и екологичната политика в страната, на влиянието на глобалните климатични промени върху регионалните и локалните природно-социални системи в страната. Редица лекционни курсове от катедрата са избирани от студентите в другите факултети на Аграрен университет.

Активно е участието на преподаватели и студенти от катедрата в образователните програми на Европейския съюз – *Еразъм*, *Коперникус* и др.

Към катедрата, обучението в ОКС „Магистър“ се организира и провежда чрез магистърска програма „Регионално развитие и местно самоуправление“.

Научна работа на катедрата:

Изследователската дейност на преподавателския състав в катедрата е насочена основно към изследване на локални и регионални природно-социални системи. Използват се световните достижения на регионалистиката и се разработват нови методи и подходи за оптимизиране на териториалната (регионална) организация на сложни природно-социални системи. Заедно с това специално внимание се отделя на качеството на подготовка на студентите от специалността. Организират се семинари насочени към повишаване качеството на разработваните дипломни тези от студентите, в партньорство с експерти от органите на местните и регионалните власти в България, с министерства и чуждестранни университети. Преподавателският екип участва в разработването на национални стратегически документи – Национална стратегия за регионално развитие на България (2012-2022 г.), в Националната концепция за пространствено развитие на България (2012-2025 г.), в Концепцията за туристическото райониране и туристически райони в България. Проблемните области на научната дейност в катедрата са регионалната специфика и организация на социално – икономическото развитие на България, регионалната демографска и селищна история, развитие на селските райони и урбанизираните пространства в България, регионалната екологична политика, местното самоуправление и регионалното управление в България. Специално внимание се обръща на разработването на съвременна методология на регионалното развитие и регионалните клъстери, както и на местните и регионалните политики за ограничаване и преодоляване на задълбочаващите се неравенства в социално-икономическото и екологичното развитие на националното пространство на България и Европейския съюз.

Членовете на катедра „Регионално развитие“

Преподавателите от катедрата участват като научни ръководители и консултанти на национални, регионални и местни проекти финансирани от ЕС и бизнеса в България, поддържат непрекъснат научен обмен с преподаватели от сродни университети в чужбина, възлагат разработване на оригинални дипломни работи ориентирани към управленската и планова практика в страната, стимулират публикуването на отличени студентски разработки в научни сборници и списания и участие на студентите в национални и международни научни форуми.

Проведени научни форуми

През последните години, съвместно с катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет, Института по аграрна икономика – Варшава и Института по аграрна икономика – София катедрата проведе международна научно-практическа конференция, научен форум „Развитие на регионите в растеж: за интегрален подход на управление“ и ежегодно провежда съвместно със студентите ден на специалността.

Реализирани проекти – 23

Преподаватели от катедрата изнасят лекции:

В реномирани университети и институти като: Униерситета в Тсукуба (Япония), Института на ЕС в Япония, Университета в Киото (Япония), Институт IAMO, Хале (Германия), Белградски университет, Загребски университет, Букурещки университет и др.

Проведени специализации – 5 броя

Общ брой публикации през последните 5 години

В резултат на научноизследователската дейност през последните пет години членовете на катедрата са публикували над 90 научни статии.

Издадени книги, учебници, ръководства и др.

В последните 5 години са издадени 16 учебника и 4 монографии.

Проф. д-р Нено Димов

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ“

Проф. д-р Нено Стоянов Димов
Ръководител на катедра „Регионално развитие“

Роден на 12.10.1950 г. в гр. Карнобат. Завършил е специалност Икономическа География в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ през 1976 г. В периода 1978-1982 г. е асистент в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. В периода 1982-1984 г. той е на длъжност – старши асистент. През 1985-1990 г. е главен асистент. През 1990 г. той става доцент, а през 2012 е професор в „ВТУ“ и Аграрен университет – Пловдив.

В периода 2000-2002 той е ръководител на катедра в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. През 2001 година става изпълнителен директор на „Националния център за териториално развитие (2006-2014 г.). От 2000 г. е хоноруван преподавател в катедра „Туризъм“ при АУ – Пловдив. Чете лекции по „Физическа и икономическа география” и „Икономическа география и регионално развитие“. Избиран е за член на „Националния съвет по регионално развитие и устройство на територията“ при МРРБ и на Методичния съвет към Националния център за териториално развитие.

През периода 2014-2015 г. той е ръководител на к-ра „Регионално развитие“ в Аграрен университет – Пловдив. Част от дисциплините, които преподава са с регионална и икономическа насоченост като например: „Социална и икономическа география“, „География на България“, „Методология и методи на регионалното развитие“, „Регионална политика“ и др. Извежда пет магистърски курсове.

Участва в програма Еразъм през 2012 г. (обучава 2ма студенти от Португалия)

През 1990-1991 той специализира в Москва, а през 1992 г. в Хамбург и Берлин.

Проф. д-р Нено Димов е председател на дружеството по медицинска география в България. Преподава следните дисциплини: Методология на регионалното развитие и политика; Регионален анализ на стопанството; Райониране и административно – териториално устройство на България; Икономическа и социална география; Устойчиво развитие на туризма; Административно-териториално устройство и местно самоуправление

Публикувал е 3 монографии и над 15 научни труда в чужбина. Научен ръководител е на 7 докторанти.

Доц. д-р Наньо Нанев

Доц. д-р Наньо Танев Нанев

Роден на 18.01.1954 г. в град Чирпан. През 1973 г. завършва средно образование в Образцов техникум по елекротехника „Ленин” – Пловдив, а висше икономическо образование през 1980 г. във ВИНС – Варна, специалност „Организация на производството и управлението в промишлеността” – профил „Хранително-вкусова промишленост”. През 1982 г. след конкурс е избран за редовен аспирант (докторант) в Институт по икономика на селското стопанство (сега Институт по аграрна икономика), София. През 1986 г. защитава докторска теза по икономика на тема “Планиране на суровинната база и преработващите мощности във винарската промишленост”. Последователно съответно през 1996 и 2001 г. работи като научен сътрудник и старши научен сътрудник II ст. в същия институт. От 2002 г. е доцент в Тракийски университет, Стара Загора и Аграрен университет – Пловдив. От 2012 до 2014 г. е доцент към отдел „Продоволствена сигурност и маркетинг на храните в ИИРХ – Пловдив към ССА и директор на същия институт. През 2014 г е избран за професор към ССА.

От 1997 до 2001 г. е съветник на министъра на земеделието и храните, а от 2008 до 2009 г., съветник към Научно-консултативен съвет на ректорите към министъра на земеделието и храните. За периода 1997 - 2001 г. е последователно директор в борда на директорите на “Винпром” – Дамяница ЕООД гр. Сандански и на фирма “Мелник –99” ЕАД, гр. Сандански.

През 1993 - 1994 г. е експерт на ФАО, Рим, Италия към ООН, където получава международен сертификат по формулиране, оценка и мониторинг на бизнес проекти в зе-

меделието и хранително-вкусовата промишленост. От 1999 г. е експерт към Националната агенция за акредитация и оценка на висшето образование – Удостоверение № 0505/29.03.1999 г.

Публикувал е над 200 научни труда – монографии, статии, доклади и научни съобщения в страната и чужбина. Автор е на 12 учебника и учебни помагала. Участва в разработването на над 25 научни проекти и научноизследователски задачи. Ръководител е на пет докторанти, трима от които успешно защитили дисертации, а двама са отчислени с право на защита.

Специализирал е в Италия, Шотландия, Холандия, Чехия, Русия.

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на икономиката на селското стопанство и хранителната промишленост. Научните му трудове са насочени основно върху проблемите на управлението и планирането на тези сектори. Творческите му търсения са съсредоточени върху производствения потенциал и сравнителните предимства в сектора, гарантиращи продоволствената сигурност и националните предимства на страната в условията на евроинтеграцията.

Проф. д-р Стела Атанасова Тодорова

Родена е на 15.02.1957 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Икономика и управление на АПП във Висш икономически институт – гр. София през 2001 година. От 1985 г. е асистент, 1989 г. – старши асистент, 1992 г. – главен асистент. През 2001 г. става доцент, а от 2015 г. е професор. От 1995 г. е доктор.

Член е на Факултетния съвет при факултет „Икономика“.

Преподава следните дисциплини: Планиране и прогнозиране, Регионално планиране, Развитие и планиране на селските райони, Икономика на кооперациите, Регионална икономика.

Участва в 3 магистърски курса. Изнасяла е лекции в университети в Япония (Кобе, Киото и Тсукуба), Германия и Португалия. Провела е специализации в Япония (2003, 2007, 2010), в Германия (2006) и Израел (1995).

Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в област-та на теорията и практиката на кооперациите, развитието и сближаването между регионите в контекста на ОСП, социалния капитал.

Научен ръководител е на 3 докторанти. Участвала е в 8 международни научни проекта, като на два е била ръководител, в 4 университетски и 1 национален.

Общият ù брой статии е 100, автор и съавтор е в 5 учебника, две учебни помагала, 3 монографии и 3 студии.

Носител е на престижната международна стипендия на Японската фондация за научноизследователска работа за 2007 година. Членува в Японското общество на аграрикономистите.

Проф. д-р Стела Тодорова

Доц. д-р Керанка Стоянова Недева

Родена е на 21.02.1958 г. в с. Бояново, област Ямбол. Завършва специалност Зооинженерство в Тракийски университет (ВИЗВМ) – Стара Загора (1982) и Международни икономичеси отношения в УНСС – София (2001). След дипломирането започва работа като зооинженер в АПК и от 1989 г. до 2007 г. – в Тракийски университет. От 2002 г. е асистент, а от 2007 г. гл. асистент във Висше Училище Телематика – Ст. Загора, ВУАРР – Пловдив, ИИРХ – Пловдив. През 2011 г. защитава докторска степен в Институт по аграрна икономика – София и от 2013 г. е доцент в АУ – Пловдив.

Заемани ръководни длъжности през годините: ръководител на учебен отдел (2007–2009), завеждащ отдел Проекти (2010), директор на Център за професионално обучение „Тракия“ (2009–2010), зам. директор на Институт за изследване на храните – Пловдив (2012–2014). Член е на Факултетния и на Академичния съвет при АУ – Пловдив.

Преподава следните дисциплини: Планиране и прогнозиране, Икономически анализ на предприятието, МИО и институции, Местно самоуправление, Регионална политика и развитие, Икономическо райониране и регионално развитие, Европейска аграрна политика.

Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на специализа-

Доц. д-р Керанка Недева

Доц. д-р Камен Петров

Гл. ас. д-р Анелия Пържанова

Ас. Петър Маринов

цията на сектор животновъдство, регионална политика, регионално развитие на агросектора.

Научен ръководител е на един докторант. Участва в 4 международни научни проекта и в 12 национални.

Публикувала е 37 научни статии, автор и съавтор е в 5 учебника, 4 учебни помагала и 2 монографии.

Доц. д-р Камен Димитров Петров

Роден на 27.07.1975 г. в София. Средното си образование завършва в ОТМТ „Калинин" – град Пловдив. През 1998 г. завършва Софийски университет „Св. Климент Охридски" със специалност Политология и специализизации „География" и „Публична администрация". В периода 1998-2000 г. работи в системата на Министерство на външните работи като последователно е международен наблюдател в Босна и Херцеговина и административна област Косово. В началото на 2000 г. е зачислен за докторант в катедра „Регионална и политическа география" на Софийски университет „Св. Климент Охридски". На 01.11.2000 г. е назначен за главен експерт в Министерство на финансите. В периода 2001-2004 г. е хоноруван асистент в катедра „Европеистика" на Софийския университет. На 13.12.2005 г. успешно защитава докторска степен по научната специалност „География на страните". През 2006 г. завършва специализиран курс по „Управление на кризи" във ВА „Г.С. Раковски" и води семинарни занятия по „Геоикономика" в Университета за национално и световно стопанство. На 18.02.2007 г. е избран за редовен преподавател в УНСС към катедра „Публична администрация и регионално развитие" и напуска системата на Министерство на финансите. През 2008-2013 г. той е главен асистент в УНСС. През 2013 г. става доцент, а през 2014 година е избран от Факултетния съвет на факултет „Икономика" при Аграрен университет – Пловдив за преподавател с академична длъжност „доцент". Автор е на повече от 50 публикации в сферата на регионалното развитие, геоикономиката и геополитиката, както и няколко учебника. Членува в Българското геополитически дружество и Съюза на учените в България.

Гл. ас. д-р Анелия Венелинова Пържанова

Родена на 09.091974 г. в град Смолян. Завършила е специалност „Административен и здравен мениджмънт" през 2006 год. В Пловдивски Университет „Паисий Хилендарски".

През 2013 е присъдена образователна и научна степен „доктор" в професионално направление „Администрация и управление", по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство. От 01.10.2014 година е гост-преподавател към Аграрен Университет – Пловдив.

От 16.03.2015 год. – главен асистент към катедра „Регионално развитие", факултет „Икономика" към Аграрен Университет – Пловдив. Участвала е в управлението реализацията на регионални, международни и инфраструктурни проекти.

Научната ù дейност е свързана с изследвания върху балансираното и конкурентноспособно развитие и интегриране на регионалната политика, актуалните проблеми на териториалната кохезия, както и приложението на районната ефективност като инструмент за управление на територията. Общ брой научни статии – 15.

Ас. Петър Петров Маринов

Роден е на 30.12.1971 г. в гр. Хасково. Завършва специалност Аграрна икономика във ВСИ – Пловдив през 1995 година. Второ висше образование завършва през 2001 г. във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий", гр. Велико Търново – магистър по Социално-икономическа география. От 2012 г. е асистент в катедра „Регионално развитие" към Факултета по икономика на АУ – Пловдив.

Преподава дисциплините: Местно самоуправление и децент-рализация, Регионален анализ на стопанството, Аграрна политика, Европейска аграрна политика, Икономика на ЕС.

Научни публикации – 7.

КАТЕДРА „СЧЕТОВОДСТВО, ФИНАНСИ И СТАТИСТИКА“
(1982 – 2015)

Катедра „Информатика, статистика, счетоводство и финанси“ е основана през 1982 г. като наследник на Изчислителния център към ВСИ. С учредяването на Факултета по икономика през 1993 година, тя преминава в неговата структура.

Първият ръководител на катедрата е проф. д-р Кольо Мургов, който през 1993 г. е избран и за декан на Икономическия факултет. През 2001 г. катедрата е преименувана в „Информатика, статистика и счетоводство“. През 2008 г. финансово-счетоводното направление се отделя и е учредена катедра „Счетоводство и финанси“, а през 2012 г. катедрата се разширява до „Счетоводство, финанси и статистика“.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Проф. д-р Кольо Мургов	(1982–2002)
Проф. д-р Кольо Онков	(2002–2008)
Доц. д-р Павел Паскалев	(2008–2013)
Доц. д-р Елена Георгиева	(2013–2015)

Списък на всички преподаватели, работили от основаването до момента в катедрата

Проф. д-р Кольо Мургов, проф. д-р Кольо Онков, проф. дин Пенка Найденова, проф. д-р Евгени Стоянов, проф. д-р Димитър Николов, проф. д-р Георги Баташки, доц. д-р Иван Канин, доц. д-р Павел Паскалев, доц. д-р Георги Джелепов, доц. д-р Елена Георгиева, доц. д-р Емилия Ранчева, доц. д-р Надежда Благоева, доц. д-р Тодорка Мокрева, доц. д-р Анна Тихомирова, доц. д-р Христо Дочев, гл. ас. д-р Ваня Георгиева, доц. д-р Диляна Димова, гл. ас. д-р Светлана Василева, гл. ас. Мария Заркова, гл. ас. Дияна Стоянова, ас. Никола Цайкин, гл. ас. Галина Мургова, ас. Димитър Янков, ас. Виктория Мендева.

Помощен персонал

Ст. експерт Кристина Димитрова

Брой преподаватели през последните 5 години

Преподавателският състав наброява 8 души, от които 2 професори, 2 доценти, 2 главни асистенти, 2 асистенти. Помощният персонал се състои от 1 служител.

База на катедрата

Катедрата разполага с 3 учебни зали и 2 мултимедии. Едната учебна зала е оборудвана с компютри.

Преподавани дисциплини през последните 5 години

В катедрата се извеждат курсове за бакалаври (редовно и задочно обучение) по следните учебни дисциплини: Счетоводство, Управленско счетоводство, Статистика, Финанси, Банково дело, Данъчни системи, Обща и регионална статистика, Иконометрия.

В магистърските курсове се водят дисциплини като: Основи на счетоводството, Статистика, Публични финанси, Корпоративни финанси, Регионална статистика, Финансово счетоводство, Финансов мениджмънт, Данъци и данъчна политика, Счетоводни информационни системи, Аграрно счетоводство, Банково счетоводство, Бюджетно счетоводство, Международни счетоводни стандарти, Финансово счетоводен анализ, Финансов и данъчен контрол, Одит на финансовите отчети, Социално и здравно осигуряване, Икономическа статистика.

В последните 5 години преподаватели от катедрата ръководят 3 магистърски курса: „Счетоводство и контрол“, „Държавни и общински финанси“, „Финансов мениджмънт и счетоводство“.

Научни направления, в които се извършва изследователска дейност

- Организация на счетоводната отчетност в аграрните предприятия;
- Разходи и себестойност в аграрния сектор;
- Оценка на биологичните активи;
- Статистическо моделиране и прогнозиране на тенденции в икономиката;
- Данъци и данъчна политика;
- Държавен дълг;
- Бюджет и бюджетна политика.

Общ брой публикации през последните 5 години

В резултат на научноизследователската дейност през последните 5 години членовете на колектива са публикували 60 научни труда – 6 броя на латиница, 2 броя са в списание с импакт фактор,

Членовете на катедра „Счетоводство, финанси и статистика“

27 в рецензирани списания и 25 в други списания.

Издадени книги, учебници, ръководства през последните 5 години

В последните 5 години са издадени 1 учебник, 2 ръководства и 3 монографии.

Разработени проекти през последните 5 години

Катедрата има реализирани общо 6 научно-изследователски проекта. От тях 4 са към НИЦ на Аграрния университет – Пловдив, 2 са национални.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „СЧЕТОВОДСТВО, ФИНАНСИ И СТАТИСТИКА“

Доц. д-р Емилия Лазарова Ранчева
Ръководител на катедра „Счетоводство, финанси и статистика“

Доц. д-р Емилия Ранчева

Родена е на 10.05.1057 г. в с. Цалапица, област Пловдив. Магистър по икономика на ВИИ „Карл Маркс“ (сега УНСС) – София, специалност Аграрна икономика.

От 1982 г. е асистент, от 1985 г. – старши асистент, а от 1989 г. – главен асистент. Докторантура в УНСС – София. През 2003 г. защитава дисертация и придобива образователно-научната степен „доктор“ по Статистика и демография. Дисертацията е защитена пред Специализиран научен съвет по „Управление на икономиката и социална информация“ при ВАК, София. От 2012 г. е доцент по Статистика и демография (Статистика).

Заместник-декан на Факултета по икономика от 28.05.2014 г. до настоящия момент.

Основните ù научни интереси са насочени към методологията на статистическия и иконометричен анализ в емпиричните изследвания, приложение на математическата статистика в социално-икономическата област, статистическия софтуер.

Преподава следните дисциплини: Статистика, Икономическа статистика, Регионална статистика, Иконометрия.

Участвала е в магистърските курсове по „Счетоводство и контрол“, „Държавни и общински финанси“ и „Регионално развитие и местно самоуправление“. В настоящия момент участва в магистърски курс по „Финансов мениджмънт и счетоводство“.

Участвала е в 2 университетски и 2 национални проекта. Научен ръководител е на един докторант. Провела е специализация по статистика и иконометрия в University of Missouri – Columbia, USA (1996).

Автор на учебника „Статистика“ (2010), Технологика, ISBN-978-954-9334- 12-8, 528 стр.

Съавтор на учебното помагало „Ръководство по статистика“ и автор на монографичния труд „Статистическо моделиране и прогнозиране на тенденции в икономиката“ (2011), Технологика, ISBN 978-954-9334-13-5, 281 стр.

Автор и съавтор на 30 научни статии.

Гл. ас. д-р Ваня Кръстева Георгиева

Гл. ас. д-р Ваня Георгиева

Родена е на 07.11.1974 г. в гр. Ямбол. Завършва специалност Счетоводство и контрол в СА „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов. От 1999 г. е асистент, 2002 г. – старши асистент, 2006 г. – главен асистент. През 2014 г. защитава образователно-научната степен „доктор“ по специалността Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност в СА „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов. Специализирала е управление на европейски проекти към Американски университет в България.

Преподава по дисциплините Основи на счетоводството, Финансово счетоводство, Международни счетоводни стандарти, Счетоводни информационни системи, Социално и здравно осигуряване.

Участва в 3 магистърски курса.

Научната ù дейност е в следните направления: теоретико-приложни аспекти на счетоводството на браншовите организации в аграрния сектор, отчетно-калкулативни аспекти на машинно-тракторния парк в земеделието, организация на отчитане и калкулиране на разходите в аграрните структури и др.

Автор на 27 научни статии и 1 монография, и съавтор в 1 учебно помагало.

Доц. д-р Надежда Георгиева Благоева

Доц. д-р Надежда Благоева

Родена е на 18.08.1975 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Икономика в УНСС през 1998 година. От 1999 г. е асистент, 2002 г. – старши асистент, 2005 г. – главен асистент. През 2013 г. става доцент. През 2011 г. защитава докторска дисертация в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Ас.
Виктория Мендева

Член е на Факултетния съвет при факултет „Икономика“.

Преподава следните дисциплини: Финанси, Публични финанси, Корпоративни финанси, Местни финанси, Банково дело, Данъци и данъчна политика, Финансово-стопански анализ.

Участвала е в 3 национални проекта и в 3 магистърски курса. Провела е специализация в Унгария (2002, 2003).

Научната ù дейност и интереси са свързани с публичните финанси, данъчна политика, държавен бюджет и дълг.

Автор е на 26 научни статии, на 1 учебно помагало и 1 монография.

Ас. Виктория Мендева

Родена е на 29.05.1984 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Аграрна икономика (бакалавърска степен) през 2007 г. и Управление на туризма (магистърска степен) през 2009 г. в Аграрен университет – Пловдив. От 2012 г. е асистент в катедра „Счетоводство, финанси и статистика“.

Преподава следните дисциплини: Финанси, Банково дело, Местни финанси, Данъчни системи и Управленско счетоводство.

Научната ù дейност е свързана с: финансиране на земеделското производство; инвестиции, предназначени за земеделието; европейски програми за финансиране на селскостопанския отрасъл; финансово управление и анализ на инвестиционни проекти.

Участвала е в 2 проекта.

Автор на 5 научни статии.

Ас.
Димитър Янков

Ас. Димитър Янков

Роден е на 28.07.1979 г. в гр. Асеновград. Завършва специалност Аграрна икономика (бакалавърска степен) през 2003 г. и Счетоводство и контрол (магистърска степен) през 2008 г. в Аграрен университет – Пловдив. От 2010 г. е асистент в катедра „Счетоводство, финанси и статистика“.

Преподава следните дисциплини: Основи на счетоводството и Счетоводство на предприятието.

Научната му дейност е свързана с: отчитане на разходите и калкулиране на себестойността на продукцията в селското стопанство и анализ на имущественото и финансово състояние на земеделските предприятия.

Участвал е в 3 проекта. Автор на 8 научни статии.

КАТЕДРА „ТУРИЗЪМ“
(2006 – 2015)

Катедра „Туризъм“ функционира в структурата на Аграрен университет – Факултет „Икономика“ от 2006 година. В катедрата работят 12 преподаватели – 2 професори, 4 доценти, 4 главни асистенти с ОНС „доктор“, 1 главен асистент.

През 1949 г. в структурата на ВСИ е създадена катедра „Марксизъм“, която съществува до 1990 г., след което е закрита. През 1991 г. катедра „Марксизъм“ се преименува в катедра „Обществени науки“ и съществува до 30 юни 1992 година.

През 1993 г. с Решение на АС е открито ново звено – Катедра „Философски и социални науки“ към Факултета по РЗА (до края на 1995 година). След създаването на Факултета по икономика в началото на 1996 г. катедрата по философски и социални науки премина към новия факултет. През 2004 г. отново е преименувана – катедра „Обществени науки и туризъм“, а от месец март 2006 г. вече е катедра „Туризъм“.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Катедра „Марксизъм“	
Доц. Борис Джурджев	(1949–1960)
Преп. Мавруди Маврудиев	(1960–1965)
Доц. Георги Попов	(1965–1969)
Преп. Димитър Стоянов	(1969–1972)
Доц. Латю Русев	(1972–1980)
Доц. Георгин Цолов	(1980–1991)
Катедра „Обществени науки“	
Доц. д-р Лалка Роснева	(1991–1992)
Катедра „Философски и социални науки“	
Доц. д-р Живко Гешев	(1995–2004)
Катедра „Обществени науки и туризъм“	
Доц. д-р Живко Гешев	(2004–2006)
Катедра „Туризъм“	
Доц. д-р Живко Гешев	(2006–2011)
Доц. д-р Стефан Видев	(2012–2015)

В състава на катедрата като **академичен персонал** освен гореизброените са работили: доц. Цвятко Монов, доц. Мария Димитрова, гл. асистенти – Димитър Митев, Живко Гешев, Атанас Стаматов, Гинче Колева, Силвия Джамбова, Николай Спасов, Татяна Дюлгерова, Йорданка Икова, Ваню Костадинов, Милко Янев, Румяна Бучакова, Стефан Видев, Мария Георгиева, Нели Киркова, ст. преп. Ангел Стефанов.

Помощен персонал:

Магдалена Бошнакова, Василка Родова, Йорданка Сиракова, Василка Александрова, Мария Колюшева, Катя Каназирска, Мария Тютюкова, Силвия Лазова, Лидия Вълева.

Изтъкнати и известни преподаватели:

Доц. Латю Русев, доц. д-р Георгин Цолов, доц. д-р Цвятко Монов, доц. д-р Мария Димитрова, доц. д-р Лалка Роснева, доц. д.ист.н. Донко Дочев, проф. дин Ангел Димов, проф. дин Пейо Пеев, доц. д-р Веселина Терзиева.

Брой преподаватели през последните 5 години

Проф. д-р Живко Гешев, доц. д-р Стефан Видев, доц. д-р Васил Петков, проф. дин Пейо Пеев, проф. д-р Георги Кузманов, проф. д-р Иван Марков, проф. д-р Нено Димов, доц. д-р Веселина Терзиева, доц. д-р Стоян Маринов, доц. д-р Красимир Александров, гл. ас. д-р Йорданка Икова, гл. ас. д-р Иван Килимперов, гл. ас. д-р Светлана Станева, доц. д-р Пело Михайлов, гл. ас. д-р Иванка Лулчева, гл. ас. д-р Видин Сукарев, гл. ас. Таня Йончева, ас. Димитър Хаджийски.

База на катедрата

От месец юли 2006 г. катедра „Туризъм“ се помещава в нова сграда, в която разполага със 7 кабинета за преподаватели и 2 учебни зали.

Преподавани дисциплини в последните 5 години

Преподавателите от катедра „Туризъм“ извеждат занятия основно в ОКС „Бакалавър“, специалност Аграрен туризъм (редовно и задочно обучение). Извеждат се дисциплините: Въведение в туризма, Икономика на туризма, Управление на туризма, Маркетинг в туризма, Хотелиерство, Ресторантьорство, Национални особености в храненето, Туроператорска, агентска и транспортна дейност, Аграрен туризъм, Специализирани видове туризъм, Екотуризъм, Екскурзоводска и анимационна дейност, Краезнание, Културно-историческо наследство и музейно дело, Икономическа социология, Управление на човешките ресурси в туризма, Социална психология и туристическо поведение, Нормативно-правна уредба в туризма, Физическа и икономическа география, География на туризма, Туристически ресурси, Бизнес комуникации в туризма.

Извеждат се и занятия в ОКС „Бакалавър“, специалност Аграрна икономика и специалност Управление на регионалното развитие, както и избираеми дисциплини в други специалности на Аграрния университет.

Членовете на катедра „Туризъм“

В последните 5 години в катедрата се провежда обучение в 3 магистърски курса: „Икономика на туризма“ , „Управление на туризма“ и „Екологичен туризъм“.

Участие на преподавателите в програма *Еразъм*

Катедрата участва в програма *Еразъм* с 4 разработени курса за обучение на чуждестранни студенти: „Маркетинг в туризма“, „Управление на човешките ресурси в туризма“, „Хотелиерство“, „Национални особености в храненето“.

Научни направления, в които се извършва изследователска дейност:

Научната работа на преподавателския състав, докторантите и дипломантите към катедрата е свързана с успешното участие в редица университетски и национални проекти и международни форуми. Основните направления са: регионален и селски туризъм, управление на туристическа дестинация за устойчиво развитие, културно-историческо наследство и културен туризъм, управление на човешките ресурси в туризма.

Общ брой публикации през последните 5 години

През последните 5 години членовете на колектива са публикували 232 научни труда, 29 от тях са в списания с импакт фактор, 118 в рецензирани списания и 85 в други списания.

Издадени книги, учебници, ръководства и др.

В последните 5 години са издадени: 3 учебника – „Икономика на туризма“, „Управление на туризма“, „Туристически ресурси“, 2 ръководства, 5 монографии, 4 книги.

Разработени проекти в последните 5 години

Катедрата има реализирани общо 8 проекта.

Обучавани и защитили докторанти

В катедрата са обучавани и защитили 9 докторанти.

РАЗВИТИЕ И ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ КАТЕДРА „ТУРИЗЪМ“

Доц. д-р Стефан Иванов Видев
Ръководител на катедра „Туризъм“

Доц. д-р Стефан Видев

Роден е на 21.05.1960 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Социология в СУ „Св. Климент Охридски“ през 1986 година. От 1987 г. е асистент, 1995 г. – старши асистент, 1999 г. – главен асистент. От 2005 г. е доктор. През 2012 г. става доцент. От 2012 г. досега е ръководител на катедра „Туризъм“ и член на Факултетния съвет на Факултет „Икономика“.

Преподава следните дисциплини: Социология, Управление на човешките ресурси в туризма и Социална психология и туристическо поведение.

Участва в 3 магистърски курса. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на икономическата социология и социология на селото.

Участвал е в 2 международни и в 12 национални научни проекта.

Автор е на 34 научни статии, на 1 учебник и 1 учебно помагало.

Член е на Изследователския комитет по социология на селото и аграрна социология към Българската социологическа асоциация.

Проф. д-р Живко Богомилов Гешев

Проф. д-р Живко Гешев

Роден е на 7.06.1954 г. в гр. Свищов. Завършва специалност Философия в СУ „Св. Климент Охридски“ през 1979 година. От 1980 г. е асистент, 1983 г. – старши асистент, 1987 г. – главен асистент. От 1987 г. е доктор. През 1998 година става доцент, а през 2012 г. – професор. От 1996 до 2004 г. е ръководител на катедра „Философски и социални науки“. От 2004 до 2006 г. – ръководител на катедра „Обществени науки и туризъм“ и от 2006 до 2011 г. – ръководител на катедра „Туризъм“ във Факултета по икономика на АУ – Пловдив. От 2012 г. до май 2014 г. е зам. декан на Факултет „Икономика“, а от май 2014 г. досега е декан на факултета.

Преподава дисциплините: Философия, Политология и Цивилизации и ценности (на ОКС „Бакалавър“) и Бизнес психология и етика на управлението и Култура на туристическия бизнес (на ОКС „Магистър“).

Участва в 3 магистърски курса. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на хуманитарните науки – история на философията, психология и етика, както и с изследвания по философия на екологията.

Участвал е в 1 национален и 2 вътрешноуниверситетски проекта.

Автор е на 69 научни статии, на 2 учебника и 2 учебни помагала. Има публикувани 3 книги и 57 разкази и есета.

Доц. д-р Красимир Владимиров Александров

Доц. д-р Красимир Александров

Роден е на 27.01.1980 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Стопанско управление в УХТ – Пловдив през 2002 година. През 2005 г. придобива ОКС „Магистър“ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, специалност Счетоводство и одит в публичния сектор, а през 2008 г. – ОКС „Магистър“ в ПУ „П. Хилендарски“, специалност „Мениджмънт в туризма“. От 2004 г. работи като асистент в Аграрен университет – Пловдив, катедра „Туризъм“, а от 2009 – главен асистент. От 2012 г. е доктор по научна специалност „Икономика и управление“ (Туризъм), защитен дисертационен труд на тема: „Управление на туристическа дестинация за устойчиво развитие“ (на примера на туристическа дестинация лесопарк „Родопи“). През 2014 г. става доцент. Член е на Факултетния съвет и научен секретар.

Преподава следните дисциплини: Въведение в туризма, Управление на туризма, Маркетинг в туризма, Управление на човешките ресурси в туризма, Развитие и управление на туристическа дестинация (в спец. Аграрен туризъм, ОКС „Бакалавър“).

Участва в 3 магистърски курса, на които е ръководител, а пред чуждестранни студенти по програма *Еразъм* е извеждал занятия по дисциплините: Маркетинг в туризма и Управление на човешките ресурси в туризма. Изнасял е лекции в Технически университет – Солун.

Научната му дейност е свързана основно с изследвания в управлението на туризма и

Гл. ас. д-р Иван Килимперов

туристическите дестинации за устойчиво развитие и в частност на селския туризъм, управление на туристически бизнес, алтернативни форми на туризъм, човешки ресурси в туризма, икономика и организация на туристическите дейности, маркетинг на дестинациите.

Участвал е в 2 университетски и 5 национални научни проекта.

Автор е на 40 научни статии, 1 монография, 1 учебник и 2 учебни ръководства (в съавторство).

Гл. ас. д-р Иван Петров Килимперов

Роден е на 17.05.1980 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Аграрна икономика (бакалавър) в Аграрен университет – Пловдив през 2002 г. с проведена специализация в направление „Управление на проекти“ във Франция през 2001 година. През 2004 г. завършва магистърски курс „Икономика и управление на предприятия в аграрния сектор“ в АУ – Пловдив със защитена теза на тема „Перспективи за развитие на семейния бизнес в земеделието“. През 2009 г. защитава докторска степен по икономика и управление, с тема на дисертационния труд „Позициониране на уикенд туризма в крайградски и селски зони“. През 2010 г. е назначен като асистент към катедра „Туризъм“, а от 2011 г. е главен асистент към катедрата.

Към настоящия момент извежда лекциите и семинарните занятия по дисциплините Аграрен туризъм, Специализирани видове туризъм, Екологичен туризъм, Винен туризъм, Проектиране на обекти за селски и аграрен туризъм, Дизайн на туристическия продукт.

Участва във всички магистърски курсове в катедрата, както и в магистърски курсове на катедра „Икономика“ и катедра „Лозарство“. През 2014 г. разработва и магистърски курс „Екологичен туризъм“, на който към момента е административен ръководител.

Участва в два проекта: 1 вътрешен за АУ – изграждане на музей „Земята и човекът“, и 1 с национално финансиране – „Студентски практики“.

Автор е на 1 учебно ръководство и на 10 статии.

Гл. ас. д-р Иванка Лулчева

Гл. ас. д-р Иванка Василева Лулчева

Родена е на 09.02.1980 г. в гр. Пазарджик. Завършва специалност Аграрна икономика (бакалавър) в Аграрен университет – Пловдив през 2003 година. През 2004 г. завършва специалност Счетоводство и одит (магистър) в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов. От 2008 г. до 2011 г. е редовен докторант в катедра „Туризъм“ към Факултета по икономика на Аграрен университет – Пловдив. Защитава дисертация през 2011 г. на тема „Диагностика на състоянието на селския туризъм“. От 2013 г. е асистент в катедра „Туризъм“, а през 2014 г. е избрана за гл. асистент.

Преподава следните дисциплини: Хотелиерство, Ресторантьорство, Туроператорска, агентска и транспортна дейност, Национални особености в храненето, Екскурзоводска и анимационна дейност.

Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на туризма – хотелиерски и ресторантьорски продукт, туроператори и турагенти, качество на обслужването, икономическа оценка на туристическите предприятия, потребителска оценка, специализирани форми на туризъм.

Автор е на 12 научни статии. Участва в 2 научни проекта. Разработила е учебно ръководство по дисциплината „Хотелиерство“.

Гл. ас. Таня Йончева

Гл. ас. Таня Венциславова Йончева

Родена е на 14.06.1976 г. в гр. Асеновград. Завършива специалност Право в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ през 2001 година. От 2002 год. и до момента е вписана като адвокат на свободна практика в Пловдивска адвокатска колегия. От 2004 г. работи като асистент по правни дисциплини в Аграрен университет – Пловдив на граждански договор, от 2006 г. е назначена като асистент по трудово правоотношение, от 2007 – старши асистент, от 2011 – главен асистент. През 2014 г. е зачислена като докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Гражданскоправни науки“ в Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

В Аграрен университет – Пловдив води лекции и семинарни занятия по следните

дисциплини: Право, Основи на правото и нормативноправна уредба в туризма, Търговско и аграрно право, Аграрно право и Публична администрация (в специалностите Аграрна икономика, Аграрен туризъм, Управление на регионалното развитие, Селекция и семепроизводство и Растителни биотехнологии).

Участвала е в 3 магистърски курса.

Научната ù дейност е свързана основно с изследвания в областта на гражданското право и правната уредба в областта на туризма.

Участвала е в 2 национални научни проекта. Автор е на 6 статии.

Доц. д-р Пело Михайлов

Доц. д-р Пело Михайлов Михайлов

Роден е на 11.07.1970 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност География в СУ „Св. Климент Охридски“ през 1997 година. От 1998 до 2002 г. е учител по география в ПГ-ВАД „Христо Ботев“ и СОУ „Патриарх Евтимий“ – Пловдив. От 2002 г. работи като асистент по география в Аграрен университет – Пловдив, от 2004 – старши асистент, от 2006 – главен асистент. От 2014 г. е доктор по социално-икономическа география на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. През 2015 г. става доцент.

В Аграрния университет води семинарните занятия по следните дисциплини: Физическа и икономическа география, Икономическа география, Туристически ресурси и География на туризма.

Участвал е в 2 магистърски курса. Научната му дейност е свързана основно с изследвания в областта на географията на селищата, история на географията, топонимията, историческата география и географията на туризма.

Участвал е в 1 международен и 1 национален научен проект.

Автор е на 6 книги, 1 учебно ръководство, 58 статии, от които две в съавторство.

Гл. ас. д-р Йорданка Димитрова Икова

Родена е на 27.12.1956 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност Политическа икономия във ВИИ „Карл Маркс“ – София през 1979 г. От 1979 г. е асистент, 1983 г. – старши асистент, 1988 г. – главен асистент. От 2013 г. е доктор.

Преподава следните дисциплини: Икономикс – микро и макроикономикс, Икономика на туризма, Маркетинг в туризма, Бизнес комуникации в туризма, Въведение в туризма, Управление на човешките ресурси в туризма.

Научната ù дейност е свързана с изследвания в областта на макроикономикса, микроикономикса, специализацията в отрасъл селско стопанство, изследвания в областта на икономиката на туризма, алтернативни форми на туризъм, икономически и сравнителен анализ на туристическите потоци.

Автор е на 36 научни статии, съавтор е в 1 учебник и 4 учебни помагала.

Гл. ас. д-р Видин Стоянов Сукарев

Гл. ас. д-р Видин Сукарев

Роден е на 13.05.1977 г. в гр. Пловдив. Завършва специалност История във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ през 2000 година. Между 2000 и 2005 г. преподава в СПИ „Максим Горки“ в с. Богданица, Пловдивско, в СОУ „Константин Величков“ и ОУ „Елин Пелин“, Пловдив. От 2003 г. работи като уредник в Регионален исторически музей – Пловдив. През 2005 г. печели докторантски конкурс по българска история при Аграрен университет – Пловдив, през есента на 2009 г. защитава дисертация и започва да извежда лекции и упражнения като хоноруван преподавател по избираемите дисциплини Стопанска история (за специалностите Аграрен туризъм и Аграрна икономика), Културно-историческо наследство и музейно дело и Краезнание (за специалност Аграрен туризъм). Главен асистент в АУ от март 2013 година.

Научната му дейност е свързана с изследвания в областта на културно-историческото наследство, историята на България през XV–XVII век и историята на Пловдив от ново и най-ново време. Участвал е в подготовката и осъществяването на много музейни изложби, една научно-изследователска експедиция и няколко национални научни конференции.

Автор е на 1 монография (в съавторство) и 16 статии в научни издания.

Ст. пр.
Галина Сестримска

Ст. пр.
Любослав Атанасов

Ст. пр.
Ива Ангелова

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ЕЗИКОВА ПОДГОТОВКА И СПОРТ

КАТЕДРА „ЧУЖДИ ЕЗИЦИ“
(1946 – 2006)

Началото на чуждоезиковото обучение се поставя през 1946 г. със стартирането на първата учебна година в Пловдивския държавен университет. Пръв ръководител на катедрата е Георги Грозданов – преподавател по френски език. Провежда се обучение в двата факултета – Земеделско-технологичния и Медицинския.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Георги Грозданов	(1946–1952)
Цветана Галева	(1952–1968)
Ташо Делчев	(1968–1976)
Ангел Ангелов	(1976–1988)
Светла Караянева	(1988–1990)
Галина Сестримска	(1990–2006)

През 1953 г., след обособяването на два самостоятелни института – ВСИ и ВИХВП, във ВСИ се създава катедра по чужди езици с ръководител Цветана Галева и се комплектува преподавателският състав. През този период в катедрата работят Ташо Делчев, Лилия Сотирова, Анастасия Антонова, Мила Балтова, Ангел Ангелов.

През 1962 г. постъпват преподавателите Людмила Петрова, Мая Спаски, Соня Попова, Елена Дойкова, през 1976 г. – Мария Димитрова, Росица Шуменова и Светла Караянева. След 1980 г. катедрата се обновява със значителен брой нови преподаватели: Галина Сестримска, Ваня Букова, Татяна Герасимова, Галина Андонова, Румяна Павлова, Ваня Симеонова, Людмила Божилова, Милчо Икономов, Антоанета Тодорова, Ина Манева. Най-новите попълнения са преподавателите Ива Ангелова, Иглика Колева, Валентин Виденов (за кратко време), Величка Спасова, Петя Георгиева, Емилия Койчева.

В помощ на учебния процес през годините е работила Румяна Великова, а сега тази дейност се осъществява от Илиана Матанска.

Катедрата осъществява следните дейности:

- Обучение на бакалаври, магистри и докторанти по чужд език в съответствие с учебните планове на факултетите;
- Обучение на чуждестранни студенти;
- Разработване на учебни програми и планове за езиково обучение;
- Провеждане на интервюта за бригади и практики в чужбина;
- Разработване на компютърни тестови програми по езиците;
- Методическа помощ във връзка с езиковото обучение;
- Провеждане на методически семинари и др.

Учебната работа се осъществява във всички факултети по следните дисциплини: Английски, Немски, Френски, Руски, Испански и Български език. По всички чужди езици са издадени учебници и сборници със специализирани текстове. Преподавателите са назначавани съгласно изискванията на действащия закон за висше образование. Те имат отлична методическа и педагогическа подготовка и осъществяват учебния процес на високо равнище.

От 1968 г. към Отделението за следдипломна квалификация е разкрита Школа за изучаване на чужди езици, в която преподаването и методическото ръководство се осъществяват от преподавателите на катедрата. Обучени са хиляди специалисти от Южна България.

От 1991 г. ВСИ е едно от първите висши училища, които провеждат подготвително обучение за чуждестранни студенти. Оттогава до днес са обучени стотици чужденци.

Катедрата осъществява активна международна дейност по *Темпус*, *Еразъм*, *Лингва* и други програми на ЕС.

Списък на всички преподаватели, работили от основаването до момента в катедрата:

Георги Грозданов, Цветана Галева, Ташо Делчев, Лилия Сотирова, Анастасия Антонова, Мила Балтова, Ангел Ан-

гелов, Людмила Петрова, Мая Спаски, Соня Попова, Елена Дойкова, Мария Димитрова, Росица Шуменова, Светла Караянева, Галина Сестримска, Ваня Букова, Татяна Герасимова, Галина Андонова, Бисерка Зафирова, Румяна Павлова, Ваня Симеонова, Людмила Божилова, Милчо Икономов, Антоанета Тодорова, Румяна Янева, Ина Манева, Ива Ангелова, Иглика Колева, Валентин Виденов, Величка Спасова, Петя Георгиева, Емилия Койчева.

База на катедрата

От 1981 г. катедрата разполага със самостоятелна учебна сграда с оборудвани модерни езикови кабинети и компютърни зали.

През 2006 г. катедрата е закрита и заедно с катедра „Физическо възпитание и спорт“ влиза в състава на Департамента за езикова подготовка и спорт.

КАТЕДРА „ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ“
(1951 – 2006)

РЪКОВОДИТЕЛИ НА КАТЕДРАТА ПО МАНДАТИ:

Ст. пр. Тодор Станчев	(1951–1984)
Доц. д-р Ангел Иванов	(1984–2006)

Списък на всички преподаватели, работили в катедрата

Ст. пр. Тодор Станчев, ст. пр. Александър Пасков, ст. пр. Върба Йоцова, ст. пр. Иван Арабаджиев, ст. пр. Богдан Томев, доц. д-р Сандю Бешев, ст. пр. Андон Субашев, ст. пр. Петър Шаламанов, ст. пр. Лиляна Зарева, ст. пр. Недялко Юнаков, доц. д-р Ангел Иванов, ст. пр. Любослав Атанасов, ст. пр. Магдалина Аргирова, ст. пр. Ивайло Илиев, ст. пр. д-р Таня Колева, ст. пр. Иванка Ненкова.

Помощен персонал

Д-р Грета Коруева, Егения Гавазова (медицинска сестра), Вергил Христов, Васил Сотиров, Костадин Пашев, Марко Марков, Димитър Кожухаров, Захари Проданов, Иван Костов, Атанас Атанасов, Георги Чорбов и др.

Когато през 1945 г. в Пловдив се основава първото висше учебно заведение под името Пловдивски университет „П. Хилендарски“, за преподавател по физическо възпитание е назначен Евгений Бели. Този разностранен спортист, практикуващ с еднакъв успех няколко вида спорт – лека атлетика, гимнастика, спортни игри (футбол, баскетбол, волейбол), както и ски спорт, се оказва и добър администратор и организатор. Въпреки изключително бедната материална база – зали, игрища, екипировка и спортни съоръжения, той успешно ръководи спортната дейност на новия университет, който през първите две години (1945–1946) се помещава в сградата на Търговската гимназия. След това, от 1947 до 1952 г., университетът се премества в сградата на Семинарията.

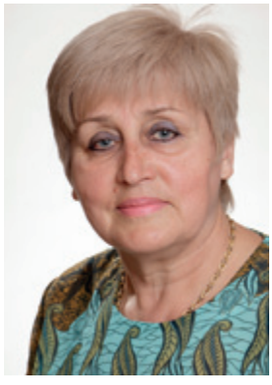
Когато от университета се отделят два института – Висш селскостопански институт и Висш медицински институт, се налага назначаването на още преподаватели. Евгений Бели преминава към Медицинския институт, а за ръководител на новоучредената Катедра по физическо възпитание и спорт във ВСИ е назначен Тодор Станчев (1951). С обособяването на Селскостопанския институт той се премества в сградата на Френския колеж (1952), а църквата към колежа се преустройва във физкултурен салон, където при значително по-добри условия се извеждат учебните занятия и тренировките на отборите.

С подобрената материална база (най-вече за спортовете баскетбол, волейбол и гимнастика – спортна и художествена) идва необходимостта от назначаването на преподаватели. Волейболът се поема от Александър Пасков (1955), а художествената гимнастика от Върба Йоцова (1955). Пет години по-късно, през 1960 г., са назначени още двама преподаватели: Иван Арабаджиев – със специалност баскетбол, и Богдан Томев – със специалност лека атлетика.

В началото на 60-те години подчертано масовизиране бележат туристическите спортове. Това налага да се назначи специалист и по тези спортове – туризъм,

Ст. пр.
Людмила Божилова

Ст. пр.
Ваня Букова

Ст. пр.
Ивайло Илиев

Ст. пр.
Иглика Колева

Ст. пр.
Таня Колева

Ст. пр.
Ина Манева

алпинизъм, спортно ориентиране и ски. За тази дейност е назначен Сандю Бешев (1961), който трябва да поеме и желаещите да практикуват тези спортове не само от ВСИ, а и от ВМИ, ВИХВП, ПУ, Медицинския техникум и Учителския институт. Поради големия интерес още на следващата година – 1962, е назначен и Андон Субашев, специалист по водните спортове (гребане).

Оценявайки необходимостта от подготовката на повече и по-добре подготвени специалисти за селското стопанство, ръководството на гр. Пловдив решава да пребазира Института на ново място, изграждайки и модерен спортен комплекс с няколко спортни зали, плувен басейн, зала за борба, зала за художествена и спортна гимнастика, закрит гребен канал, както и открити спортни площадки по футбол, баскетбол и волейбол, лекоатлетическа писта и др. Подобрените условия и нуждата от специалисти налагат да се назначат още трима души: Недялко Юнаков, специалист по борба, е назначен през 1971 г., както и Петър Шаламанов и Лиляна Зарева – специалисти по плуване. През 1978 г. е назначен Ангел Иванов – специалист по волейбол. Така през 70-те години съставът на катедрата нараства на 10 души, в т.ч. хоноруван преподавател по лечебна физкултура – Бошева. През 1985 г. е назначен Любослав Атанасов – специалист по футбол, през 1990 г. – Ивайло Илиев (лека атлетика), през 2000 г. – Таня Колева (баскетбол) и Иванка Ненкова (тенис).

С този си състав преподавателите обхващат цялостната спортна дейност в института. Всеки от преподавателите равностойно поема задължителната учебна дейност по прог-рамата на МНП, където всички студенти от I до IV курс преминават редовните си задължителни часове. Студентите, които имат желание и възможност да повишат постижения-та си в избран от тях вид спорт, са поети от съответните специалисти. Така нашите студенти имат възможност да практикуват десетина вида спорт – провеждат тренировъчна дейност, участват в състезания по спортни дисциплини на местно ниво – между пловдивските ВУЗ-ове, и участват във финалите на общостудентските спортни игри, като най-добрите попадат в битките на републиканско ниво, а някои от тях достигат и националните отбори (Ангел Нанкинов и Ганка Пенкова – алпинизъм).

Постигнатите успехи на наши спортисти са значителни, но е твърде трудно да се изброят и е възможно да бъдат пропуснати конкретни имена. Едно обаче е важно да се отбележи – всички спортисти на института с голяма отговорност воюват за името му.

По отношение на **научната дейност** в катедрата са защитени три докторски дисертации и двама души са се хабилитирали като доценти.

Изтъкнати преподаватели на катедрата са доц. д-р Сандю Бешев и доц. д-р Ангел Иванов.

Доц. д-р Сандю Бешев работи в продължение на 50 години за развитието на световния и българския алпинизъм. На тази тема става кандидат на физкултурните науки, а впоследствие и доктор през 1976 година. Доцент е от 1979 година. Издал е 16 книги, 20 научни труда, публикувал е над 500 научнопопулярни статии, изнесъл е лекции през 1968 г. във ФРГ – гр. Мюнхен и в Полша – гр. Краков (през 1978 и 1980 г.). Заслужил майстор на спорта е от 1964 г. Той е един от шестимата българи, изкачили за първи път връх над 7 000 метра. На 15 девствени върха Сандю Бешев е извел български алпинисти и е дал имена (в Перу – връх България, 5 120 м; в Монголия – връх България, 4 100 м; връх Пловдив 4 550 м и връх ВСИ „В. Коларов“, 2 685 м; в Русия – връх България, 3 850 м и връх Пловдив, 3 860 м; в Памир – връх Пловдив, 5 060 м). За спортните си успехи Сандю Бешев е удостоен с държавен орден „Народна република България“.

Доц. д-р Ангел Иванов работи в института в продължение на 35 години – от тях 22 години като ръководител на катедрата. Научната му дейност е в областта на спортната социология – реализацията на студентите спортисти. Автор е на множество научни статии. Участва ежегодно в научни конференции по проблемите на спорта и физическото възпитание.

През 2006 г. катедрата е закрита с решение на Академичния съвет на АУ и влиза в състава на Департамента за езикова подготовка и спорт като отделна секция.

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ЕЗИКОВА ПОДГОТОВКА И СПОРТ
(2006 – 2015)

ДЕПС е основно звено в структурата на АУ, създадено с решение на АС от 17.03.2006 г. за осигуряване на обучение по български език за чуждестранни кандидат-студенти, по чужди езици и физическа култура и спорт.

Ръководители на ДЕПС:

Директор на ДЕПС
ст. пр. Галина Сестримска(2006–2015)

Зам. директори на ДЕПС
доц. д-р Ангел Иванов (2006–2011)
ст. пр. Любослав Атанасов (2011–2015)

Преподаватели в ДЕПС:

Ст. пр. Светла Караянева, ст. пр. Ваня Букова, ст. пр. Татяна Герасимова, ст. пр. Ваня Симеонова, ст. пр. Людмила Божилова, ст. пр. Галина Андонова, ст. пр. Бисерка Зафирова, ст. пр. Румяна Янева, ст. пр. Антоанета Тодорова, ст. пр. Ина Манева, ст. пр. Ива Ангелова, ст. пр. Иглика Колева, ст. пр. Величка Спасова, пр. Петя Георгиева, пр. Емилия Койчева, доц. д-р Ангел Иванов, ст. пр. Любослав Атанасов, ст. пр.Таня Колева, ст. пр. Иванка Ненкова, ст. пр. Ивайло Илиев.

Гл. експерт по учебната работа към ДЕПС е Илиана Матанска, технически сътрудници – Георги Чорбов и Атанас Атанасов.

Департаментът включва 3 секции:

Секция „Български език“ (Подготвително отделение за чуждестранни студенти), Секция „Чужди езици“ и Секция „Физическа култура и спорт“.

ДЕПС има за цел организиране и провеждане на съвременно обучение по чужди езици и спорт, отговарящо на международните стандарти, постигане на езикова компетентност и спортни умения чрез обща и специализирана подготовка на обучаемите.

За реализиране на основните цели ДЕПС осъществява следните дейности:

1. Езикови дейности
Учебно-методическа (обучение на бакалаври, магистри и докторанти по чужд език в съответствие с учебните планове на факултетите; обучение на чуждестранни студенти – подготвителен курс; обучение на чуждестранни студенти, специализанти и преподаватели по международни програми за обмен; езиково обучение срещу заплащане; разработване на учебни програми и планове за езиково обучение в АУ; разработване на различни видове курсове срещу заплащане; провеждане на изпити за издаване на сертификат; провеждане на интервюта за бригади и практики в чужбина; разработване компютърни тестови програми по езиците; методическа помощ във връзка с езиковото обучение; провеждане на методически семинари и др.

Информационна дейност (за нова учебна литература; за курсове и семинари по езиково обучение; за изпити и интервюта; за изисквания по линия на международния обмен и др.)

Преводи (на специализирана и неспециализирана литература; на граждански и други видове документи; на конференции, симпозиуми и др.)

Координационна дейност (съгласуване на езиковото обучение в страната; съгласуване на езиковото обучение с чуждестранни университети)

Други (рекламна; маркетинг; ползване на интернет).

2. Спортни дейности – учебно-методическа, спортно-състезателна, научноизследователска, учебно-спортна с външни лица и организации срещу заплащане.

Брой преподаватели през последните 5 години

През последните 5 години в ДЕПС са работили и работят 21 преподаватели, от които 1 доцент, 18 старши преподаватели и 2 преподаватели.

База на ДЕПС

Департаментът е ситуиран в самостоятелна учебна сграда за езиково обучение

Ст. пр.
Иванка Нейкова

Ст. пр.
Ваня Симеонова

Ст. пр.
Величка Спасова

Членовете на Департамента за езикова подготовка и спорт

Ст. пр. Антоанета Тодорова

и спортен комплекс, обхващащ сграда и открити площи за различни спортове. Спортният комплекс разполага с плувен басейн и е един от най-модерните в Пловдив и страната.

Преподавани дисциплини през последните 5 години

Обучението на студентите в езиковите секции се провежда по следните езици: английски, френски, немски, руски и български език за чужденци. То има надграждащ характер – студентите записват езика, който са изучавали в средния курс. Целта е освен общия език обучаваните да получат знания и компетентност, свързани със специалността им.

Преподавателите от секция „ФВС“ провеждат обучение по следните спортове: футбол, плуване, волейбол, баскетбол, тенис на корт, тенис на маса и др.

Преподавателите от ДЕПС участват в извеждането на лекции и упражнения в 30 магистърски курса, като част от тях са международни.

Изнасяне на лекции в чужбина

По международни програми за обмен през последните 5 години са изнесени 13 лекции в чуждестранни университети.

През последните 5 години преподавателите от ДЕПС активно участват в програмите на ЕС – *Еразъм, Лингва* и др. В най-много проекти са включени ст. пр. Ваня Симеонова, ст. пр. Ина Манева, ст. пр. Галина Андонова. Разработени са 5 проекта, финансирани от МОН, и два с вътрешно финансиране.

Един от последните проекти с наше участие е IntlUni – Предизвикателствата на многоезичното и мултикултурното

образователно пространство. Координатор на проекта: Карен Лауридсен, Aarhus University, DK. Локален координатор за АУ е ст. пр. Ваня Симеонова.

Главната цел на проекта IntlUni е да идентифицира критериите за качество, които трябва да характеризират процеса на преподаване и учене в ММЕОП, както и да се разработят препоръки за това как висшите учебни заведения биха могли да имплементират и осигурят устойчив и качествен учебен процес в ММЕОП.

Специализации в чужбина – 12

Издадени учебници и учебни помагала – 1 многоезичен речник и 4 сборника с тестове.

Публикации – 45

Научни направления, по които се извършва изследователска дейност: лингвистично, методика на преподаването на чужд език и спорт.

Ст. пр.
Румяна Янева

Пр.
Емилия Койчева

Пр.
Петя Георгиева

УЧЕБНО-ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР

Учебно-информационният център (УИЦ) е създаден на основата на съществуващия Учебно-методичен отдел с цел повишаване на качеството на услугите, предлагани на настоящи, бъдещи и бивши студенти на Аграрния университет.

Центърът администрира и координира кандидатстудентските кампании, като осъществява процедурите за подаване на кандидатстудентски документи, организацията и провеждането на конкурсните изпити, приема и записването на класиралите се студенти. Той е основното звено, осигуряващо дипломирането на успешно завършилите студенти и работи в тясно сътрудничество със Студентския съвет и Финансово-счетоводния отдел за социално-битовите въпроси на студентите.

Учебно-информационният център осигурява синхрон в учебния процес, поддържа учебната документация и осъществява комуникацията с Министерството на образованието и науката.

Комуникацията на служителите в УИЦ със студенти, преподаватели, служители, граждани и различни административни служби се оценява като позитивна, ползотворна и ефективна. Постигането на синхрон и качество в работата обаче е резултат както от личностните характеристики и високата отговорност на работещите в него, така и от дългия път, който тази структура е извървяла през годините.

Стартирането на учебната дейност на Агрономо-лесовъдния факултет към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ още през 1945 г. поставя въпроса за необходимостта от организиране и администриране на учебния процес. Един немалък период от време тези дейности са осъществявани от факултетното и катедрените ръководства с активното участие на всички преподаватели и студенти.

През 1950 г. Висшият селскостопански институт „Васил Коларов“ се обособява като самостоятелно висше учебно заведение, подготвящо кадри приоритетно за селското стопанство. Обогатяването на материално-техническата база, доброто структуриране на основните катедри и повишаване на качеството на цялостната организация на дейностите във висшето училище се отразява и на организацията на учебния процес, който е обхванат и направляван организирано с непрекъсната тенденция за подобряване. Ръководната дейност на учебния процес през този период се осъществява от деканските ръководства и факултетните съвети, които самостоятелно или с помощта на преподаватели и студенти контролират дисциплината и доб-росъвестното изпълнение на задълженията на преподавателите и студентите.

През 1971 г. се учредява Селскостопанска академия, а ВСИ – Пловдив е включен в нейния единен научно-учебен комплекс, запазвайки структурата си на ВУЗ. За подобряване на ръководството и повишаване на качеството на дейността се създават набор от административно-помощни звена, едното от които е Учебно-методичният отдел.

През 1975 г. научно-учебното обединение на Селскостопанска академия е разформировано, а висшето образование по агрономство, икономика и организация се пребазира в единно висше учебно заведение по земеделие, а именно ВСИ – Пловдив. Това превръща ВСИ в крупен научно-учебен център с нови факултети и специалности и значително увеличава ангажиментите и отговорностите на създадения няколко години по-рано Учебно-методичен отдел (УМО).

Повече от 30 години – от 1971 г. до 2005 г. – Учебно-методичният отдел функционира в помощ на кандидат-студентите, студентите, преподавателите, административните служби и гражданите. През 2005 г., в резултат на нарасналите изисквания към предоставянето на съвременни образователни услуги, Учебно-методичният отдел на Аграрен университет – Пловдив е трансформиран в Учебно-информационен център (УИЦ). Трансформацията е свързана с повишените ангажименти и отговорности на центъра, изискващи по-добро структуриране и по-висока степен на самостоятелност, гъвкавост и качествено изпълнение на основните функции, както и с поемането на нови такива.

Основен акцент в дейностите на УИЦ, а преди него и на УМО, е връзката с потенциалните студенти на университета. На практика всеки, който желае да се обучава в Аграрния университет – Пловдив, осъществява първия си контакт с университета чрез УИЦ. Това е основното структурно звено, отговорно за перманентното информиране на обществото за възможностите за образование и обучение в Аграрния университет. Отговорност на УИЦ е организирането и провеждането на кандидатстудентските кампании, в т.ч. подготовката на графика, приема на документи, провеждането на кандидатстудентските конкурсни изпити, извършване на класирането на кандидатите и записването им в съответната специалност за обучение в ОКС „Бакалавър“.

УИЦ работи в тясно сътрудничество с административното ръководство на университета, факултетите, катедрите, специализираните звена и външни институции във връзка с организирането и синхронизацията на учебния процес. В отговорностите на центъра се включва изготвянето

Членовете на Учебно-информационен център

и контрола по спазването на графика за провеждане на учебния процес и седмичния разпис за провеждане на занятията по форми на обучение, специалности, курсове и групи, в съответствие с утвърдените от факултетните съвети и акредитирани от НАОА учебни планове.

Социално-битовото положение на студентите също е в обхвата на УИЦ, тъй като центърът участва в процесите по подаване на молби, класиране и настаняване в общежитията, както и в утвърждаването на реда, приема на документи и класиранията за отпускането на стипендии на редовните студенти.

Центърът активно сътрудничи на МОН в популяризирането и реализирането на редица проекти, облагодетелстващи студентската общност – „Студентски стипендии“, „Студентски практики“ и др., като се стреми да подпомогне студентите на Аграрен университет в максимално ефективното усвояване на отпуснатите средства при спазване на изискванията и регламентите на финансиращите институции.

До създаването на самостоятелното звено „Център за магистри и докторанти“ на Аграрен университет – Пловдив, УИЦ подпомагаше факултетите в дейностите по приема на желаещи да се обучават в ОКС „Магистър“ и организираше приема и обучението на желаещите да придобият ОНС „Доктор“.

Сред основните функции на центъра спадат и процедурите по дипломиране на завършилите Аграрния университет абсолвенти. В този смисъл може да се отбележи, че центърът стои на входа на системата – посреща кандидатите и подпомага тяхното интегриране в университетската среда, подкрепя ги в процеса на тяхното обучение, а на изхода на системата ги изпраща с гордост, като дипломирани висококвалифицирани специалисти, при успешно приключване на тяхното обучение. Нов момент в дейностите на центъра е издаването на Европейско дипломно приложение (на английски език) към дипломите на абсолвентите, с което се улеснява професионалната реа-

лизация на завършилите университета не само в България, но така също в Европа и света.

Самият прием на студенти от възникването на образователното звено, още като факултет към Пловдивския университет, и до момента се осъществява на конкурсен принцип, като възможността да се обучават в Аграрен университет получават най-добре представилите се кандидати. През годините на своето съществуване университетът е ограничавал приема си до държавно утвърдената поръчка или е разширявал приема и над нея в зависимост от регламентите на действащата нормативно-правна уредба. Амбициите на преподавателите и служителите на университета, отразени в организирането на качествено обучение и подготовката на висококвалифицирани специалисти, които са добре приети в практиката, рефлектират в нарастващия интерес от страна на обществото за обучение в Аграрен университет – Пловдив. Свидетелство за това е динамиката на приетия брой студенти в годините на съществуване на университета, който непрекъснато нараства: от 200-300 новоприети студенти на година в периода 1945-1970 г. до 400-600 в периода до 2005 г., за да достигне своите пикови стойности от 700-900 студенти на година в текущия период.

В периода на своето съществуване УИЦ е съдействал за приема, обучението и дипломирането на повече от 30 000 специалисти с висше образование в сферата на селското стопанство, в т.ч. над 2 200 чужди граждани от 76 страни.

Физически УИЦ е базиран в сградата на Факултета по лозаро-градинарство и заема 3 кабинета, като за нуждите на кандидатстудентските кампании центърът разполага и с кандидатстудентски офис. Дейностите на центъра се реализират от 4 главни експерти, а оперативното ръководство се осъществява от директор – преподавател, хабилитирано лице на постоянен трудов договор в Аграрен университет.

ЦЕНТРАЛНА КОМИСИЯ ПО КАЧЕСТВОТО (НА АГРАРНИЯ УНИВЕРСИТЕТ)

Ръководство и контрол върху качеството на учебната дейност е имало винаги в АУ. В началото системата е включвала контрол над преподавателите за изпълнение на техните задължения и контрол за участие на студентите в учебния процес.

Съгласно ЗВО чл. 6, ал. 4 (ДВ бр. 60 от 1999 г.), „Висшето училище разработва и въвежда система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав, която включва и проучване на студентското мнение“.

На 19 юни 1999 г. министрите на образованието в Европа приемат Болонската декларация за създаване на „Общо Европейско пространство за висше образование“. Всички програми са по тристепенния модел – бакалавър, магистър, доктор, с което се улеснява студентската мобилност между университетите в страните на Европа.

В Прага през 2001 г. министрите на образованието обвързват университетите, националните агенции и европейската мрежа за осигуряване на качество във висшето образование чрез обща рамка.

Разработени са серия стандарти ISO 9000, които да подпомагат организации от всякакъв вид за внедряване на ефикасни системи за управление.

Стандарт ISO 9004 дава указания за подобряване на постиженията чрез система за управление на качеството. Целта на този стандарт е постигането и постоянното подобряване на качеството, измервано чрез удовлетвореността на клиентите и други заинтересовани страни.

В своята мисия Аграрният университет винаги си е поставял за задача непрекъснато усъвършенстване на дейностите в съответствие с динамично променящите се изисквания на времето.

Самооценяването във връзка с външната акредитация, в която през 1998 г. участва ВСИ, е само един от методите за поддържане на качеството. Мениджмънтът на университета включва СКПК (Система за контрол и поддържане на качеството), която има самостоятелно и важно значение за неговото управление.

Ръководството на АУ с ректор проф. Й. Кузманова и зам. ректор доц. Ж. Терзиев, съвместно с Университетската комисия по качеството, през 2005 г. изготвят и публикуват първата версия на „Наръчник по качеството“, който е неразделна част от Системата за качество.

През 2008 и 2012 г. в мандатите на проф. Д. Греков са публикувани втората и трета актуализирани версии на наръчника, в които са отразени принципите на цялостната система за управление на качеството, което е важна предпоставка за утвърждаване на университета като национален и международно признат център за аграрно образование и наука.

Със заповед на ректора РД16-556 от 17.05.2012 г., в съответствие с Правилника за устройство и дейността на Аграрен университет – Пловдив, е учредена **Комисия по качеството** в следния състав:

Председател:

- Проф. д-р Дочка Димова – мениджър по качеството

Членове:

- Проф. д-р Малгожата Берова – зам. декан на Факултета по агрономство
- Доц. д-р Пенка Личева – зам. декан на Факултета по растителна защита
- Доц. д-р Ив. Брайков – зам. декан на Факултета по лозаро-градинарство
- Проф. д-р Ж. Гешев – зам. декан на Факултета по икономика
- Доц. д-р Б. Иванова – директор на УИЦ
- Проф. д-р Н. Ганушева – функционален декан на ЦМД
- Величко Родопски – помощник-ректор
- Лазар Куртев – студент

Дейностите на комисията са насочени към подобряване и усъвършенстване на съществуващата система за качество в Аграрния университет.

Наред с актуализирането на „Наръчник по качеството“ е разработено и „Ръководство за прилагане на системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение в АУ“, както и „Приложение“ към самото ръководство.

Тъй като системата за оценяване и поддържане качеството на обучение е подчинена на различни нормативни документи, комисията, съвместно с председателите на атестационните комисии по факултети, актуализира „Правилника за атестиране на научно-преподавателския състав и придружаващия го Атестационен лист“.

Разработени са анкети, приложими за студентите от всички специалности на университета.

Съгласно заповед на Ректора РД-16-1141 от 15.11.2012 г. в АУ е проведен курс на тема „Вътрешни одитори на СУК“ (относно изискванията на стандарт ISO 9001: 2008 г). Обучението е проведено от лицензиран преподавател на международно акредитираната фирма SGS България.

В четирите факултета на университета са проведени вътрешни одити по предварително утвърден график, отнасящи се до:

- Оценка на състоянието на учебната документация за ОКС „Бакалавър“ на различни специалности.
- Оценка на системата за управление на качеството на обучение в съответния факултет.

На Кръгла маса, организирана от Центъра за качество на обучението към Икономическия университет гр. Варна, са представени, а след това и публикувани, основните елементи на системата за оценяване и поддържане качеството на обучение в Аграрен университет – Пловдив.

Ръководството на Аграрния университет – Пловдив се стреми да създава условия за кадрово, материално-техническо и управленско обезпечаване на учебния процес с оглед повишаване качеството на обучение, удовлетвореността на студентите, потребителите на кадри и цялото ни общество.

ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТРИ И ДОКТОРАНТИ

Центърът за магистри и докторанти е създаден през 2012 г., като основната му дейност е да организира, администрира и координира дейностите на университета във връзка с провеждане на обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен „Магистър“ и образователно-научна степен „Доктор“.

Центърът за магистри и докторанти е обслужващо административно звено в структурата на АУ с общоуниверситетско предназначение, по смисъла на член 25, ал. 1 и 3 от ЗВО, под прекия контрол на заместник-ректора по учебната работа. Ръководи се пряко от Функционален декан – проф. д-р Невенка Димитрова Ганушева, хабилитиран преподавател на основен трудов договор в АУ. Административното обслужване на студентите се извършва от трима експерти:

- Гл. експерт Цветанка Андреева
- Гл. експерт Костадинка Попова
- Ст. експерт Бояна Цветкова

Центърът за магистри и докторанти подпомага в осъществяването на контролните му функции заместник-ректора по учебната работа, контролира дейността по изпълнение на учебните планове и програми, учебния график и отчитането на учебната натовареност на преподавателите, съобразно часовете, предвидени по учебен план.

Към Центъра за магистри и докторанти функционира Учебно-методичен съвет. В състава му влизат ръководителите на действащите магистърски курсове. Съветът има консултативен характер и обсъжда периодично всички въпроси, свързани с учебната работа в ОКС „Магистър“. Учебно-методичният съвет се ръководи от Функционалния декан.

Понастоящем Центърът за магистри и докторанти предлага обучение на студенти в 33 магистърски курса и 28 акредитирани докторски програми в следните направления:

- Направление „Растениевъдство“
- Направление „Растителна защита“

Членовете на Центъра за магистри и докторанти

- Направление „Животновъдство“
- Направление „Науки за земята“
- Направление „Туризъм“
- Направление „Администрация и управление“
- Направление „Икономика“

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР (НИЦ)

Членове на Управителния съвет за периода 2008–2011 г.:

Доц. д-р Васко Копривленски – зам. ректор по НИД
Доц. д-р Мая Димитрова – директор на НИЦ
Доц. д-р Диана Кирин – секретар на НИЦ
Доц. д-р Андон Василев
Доц. д-р Стоян Ишпеков
Доц. д-р Иван Пенов
Доц. д-р Дойчо Димов
Доц. д-р Радка Иванова

Членове на Управителния съвет за периода 2012–2015 г.:

Проф. дтн Красимир Иванов – зам. ректор по НИД
Проф. д-р Мая Димитрова – директор на НИЦ
Проф. д-р Иван Манолов – секретар на НИЦ
Проф. д-р Тоньо Тонев
Доц. д-р Светла Янчева
Доц. д-р Диана Кирин
Доц. д-р Стоян Филипов
Доц. д-р Иван Пенов

Благодарение на своята обемна и разнообразна **научноизследователска и внедрителска дейност** Аграрният университет заема водещо място в развитието на съвременното земеделие в нашата страна.

Съгласно с решение на АС на АУ и Правилника за устройство и дейността на НИЦ и НИД при АУ,

Управителният съвет на НИЦ извършва организирането, провеждането и отчитането на ежегодния конкурс за финансиране на научни проекти със средства, отпуснати целево от държавния бюджет за присъщата на висшите училища научна и художественотворческа дейност.

Основните направления, по които се извършва научноизследователската работа през периода 2008–2015 г., са:

1. Генетични ресурси в растениевъдството и животновъдството и нови технологични решения във връзка с глобалните промени в климата.
2. Опазване на природните ресурси и производство на безопасна земеделска продукция.
3. Устойчиви земеделски системи и развитие на селските райони.
4. Техника и съоръжения за производство на земеделска продукция и управление на отпадъците.

За периода 2008–2015 г. са финансирани общо 95 научноизследователски проекта, финансирани от държавната субсидия (Таблица 1).

Персоналът, участвал в изпълнението на научните проекти през този период, е 931 души. С най-голям дял са преподавателите – 56% (523 души), както и включените към научните задачи студенти – 28%. Докторантите са 6%, а привлечените участ-ници от други структури – 10% (Таблица 2).

Субсидията за наука, получена от държания бюджет за периода 2007–2014 г., е в размер на 1 406 403 лева.

Справка за получена субсидия за научноизследователска дейност за периода 2007-2014 г. е показана в Таблица 3.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ЧРЕЗ РАЗРАБОТВАНЕ НА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТИ КЪМ НИЦ

• Предложени са две линии фасул (мутантните линии P11M-293 и P10-236 C) за кандидат-сортове и са включени в селекционни схеми за изпитване на

Таблица 1

Брой проекти, започнали през:	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	**Общо**
	22	13	15	14	13	9	9	**95**

Таблица 2

Персонал, участвал в изпълнението на проектите	**Година**								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	**Общо**	**%**
Преподаватели	97	62	70	98	90	40	66	**523**	**56**
Докторанти	3	6	7	29	8	3	1	**57**	**6**
Студенти	23	23	46	2	29	6	128	**257**	**28**
Привлечени от други структури	20	8	17	9	22	14	4	**94**	**10**
Общо	**143**	**99**	**140**	**138**	**149**	**63**	**199**	**931**	**100**

Таблица 3

№	Година	Получена от МОН (в лева)	Предоставена на НИЦ за наука (в лева)
1	2007	125 920	117 079
2	2008	227 263	148 000
3	2009	425 226	415 560
4	2010	150 355	150 355
5	2011	150 074	120 059
6	2012	191 173	147 074
7	2013	181 614	139 814
8	2014	213 462	168 462
Общо		**1 665 087**	**1 406 403**

базата на молекулярна индентификация и биометрична оценка на български линии и сортове фасул;

• В резултат от изведените експерименти е установена приложимостта на SSR маркерната система при характеризиране на разпадащи се популации от вътревидови кръстоски на памука;

• Признат е нов хибрид на черничевата копринена пеперуда „Свила“;

• Нов кандидат-сорт ечемик – линия №25/508КО105 е представена пред ИАСАС и Патентното ведомство на Република България за държавно изпитване, с доказано най-висок добив през тригодишен период на изследване;.

• Създадени са два кандидат-сорта памук с кафяво влакно. През 2009 г. е признат нов сорт памук с кафяво оцветено влакно – „Изабел“;

• Установени са възможностите за използване на интродуцирани сортове тютюн като изходен селекционен материал при създаването на нови български сортове тютюн и директното им внедряване в производството;

• Разработени са селективни маркери, които ще имат директна приложимост в молекулярната селекция на сортове пипер;

• Разработени са нови технологични решения при отглеждането на основни полски култури – пшеница, овес, захарна царевица, фасул, соя, слънчоглед и др;

• Проучен е ефектът от приложението на някои нутритивни добавки върху здравословното състояние, репродукцията и стопанската продуктивност при птици, отглеждани при биосъобразни условия;

• Разработени са екологични методи за инактивиране на патогенни микроорганизми при съхранение на листни зеленчуци (маруля, спанак и зеле). Изпитаният щам *L. bulgaricus* и растителният екстракт *Цитросепт* успешно могат да се прилагат за удължаване на периода на съхранение на някои листни зеленчуци;

• Разработен е нов метод за определяне на манган с азотобагрило в растителен материал. Разработеният метод е използван за определяне на манган в листната маса на патладжан;

• Създаден е нов натурален сърфактант на база масло от слънчоглед с изразени сърфактантни и пестицидни свойства, който може да бъде произвеждан в България по опростен процес;

• Изследвани са възможностите на фоновите нива на почвеното плодородие за реализиране на биологичния потенциал на основни полски култури в условията на преход от конвенционално към биологично земеделие;

• Конструиран и изработен е прототип на машина за отделяне на семена от домати за семепроизводство. Новосъздаден е работен орган за повърхностна обработка на почвата с активно задвижване, с цел постигане на по-високо качество на обработка и размесване на мелиоранти в почвата. Разработена е технологична схема на работен орган за отделяне на семената на сусам чрез ротационни вибрации. Изпитан е стенд за измерване на инерционния момент на детайли със сложна конфигурация и нееднороден състав;

• Разработен е стандарт на биогориво, получено от слънчогледово масло на базата на проучване на възможностите за използване на слънчогледа като възобновяем източник на алтернативно гориво;

• Установено е влиянието на сорта върху продуктивността и химико-технологичните свойства на зърното от твърда пшеница при агроекологичните условия на Пловдивския регион;

• Разработен е нов метод за трайно неутрализиране на токсично кисели почви чрез инкубиране в тях на черноморски сапропели;

• Проучени са възможности за редуциране на токсичните компоненти (никотин, катран и CO) в цигарения дим и е направена оценка на различни абсорбенти върху пушилните качества на цигарите;

• Извършено е проучване на местната калоферска дългокосместа коза с оглед съхраняването ù като генетичен ресурс на козевъдството в България. Разработена е „Развъдна програма за породата Българска дългокосместа виторога коза“, защитена успешно пред Комисия по породи животни към ИАСРЖ при МЗХ. С решение на МЗХ от януари 2014 г. е дадено право за извършване на селекционна дейност на Асоциацията за автохтонни породи кози в България (ААПКБ) с породата Българска дългокосместа виторога коза;

• Изграден е научен хербариум към АУ – Пловдив (съдържа 120 000 образци от българската и световната флора и е вторият по големина от трите български национални хербариума; член е на Международната асоциация по растителна таксономия). Създаден е уеб сайт на хербариума;

• Обновена и допълнена е колекцията от декоративни дървета и храсти в дендрологичния парк на АУ за подобряване на научноизследователската и учебната работа чрез реализиран проект за озеленяване и благоустройство с нови ботанически видове;

• Създадена е музейна експозиция „Земята и човекът“ в Аграрния университет – Пловдив, в която са изложени над 200 експоната, които показват културния архив на българската история – оръдия на труда, произведения на народните занаяти, предмети от покъщнината, традиционни тъкани, носии, чрез които е реконструиран животът на българския селянин;

• Създаден е Център за комплексна оценка на препарати за растителна защита в Учебно-опитната и внедрителска база на АУ – Пловдив, чрез които се създават условия за модерен, научно

базиран учебен процес, за популяризиране на научните резултати пред представители на агробизнеса и земеделските производители и провеждане на семинари, лекции и дискусии;

• Модернизирана и обновена е Винарската изба към Аграрния университет – Пловдив. Обновена е ферментационната инсталация за винопроизводство и е закупено техническо оборудване за извършване на анализи, свързани с качеството на виното и подобряване на учебния процес;

• Изградена е система за капково напояване на площ от около 130 дка за изследване на поливни режими при различни сорто-подложкови комбинации в УОВБ;

• Научна лаборатория към катедра „Животновъдни науки“ е оборудвана с апаратура за морфометрични и хистологични изследвания, за преценка на семенен материал и др;

• Легализиран е SPSS софтуер за статистическа обработка на данни, цитиран в Националната библиотека в САЩ. Закупени са компютри и програмни средства. Проучени са възможностите за използване на INSIRE и ISO като основни средства за разработването и осъществяването на бази данни за създаването на оценъчни модели, свързани с използването на земята като ресурс за устойчиво развитие на зеленчуковите култури;

• Създаден е софтуер за автоматизирана обработка на динамични редове на растениевъдното производство в България и страните от ЕС, включващ логически свързани статистически изчисления, който е интегриран с базата данни „Crop_Production BGEC“;

• Разработен е софтуер за извличане на данни от хранилищата на NASA и тяхната обработка;

• Разработен е модел за оптимизация на пространствената структура, осигуряваща предпоставки за устойчиво развитие на дестинацията. На база на проучване и анализи са направени предложения към публичните власти за бъдещо развитие на лесопарк „Родопи“;

• Изследвани са икономическите, екологичните и социалните фактори за развитие на млечното говедовъдство в България;

• Разработени са типови контракти, касаещи учредяването, реализация на продукцията и снабдяването с основни ресурси на различните видове кооперации в съвременното българско земеделие;

• Разработен е теоретичен модел за управление и методика за оценка на устойчивостта на лозаро-винарското предприятие;

• Проведени са „Дни на студентската художественотворческа и спортна дейност“, реализирани чрез конкурси в областта на музикалното, танцовото и изобразителното изкуство. В областта на спорта най-много студенти участват в състезанията по: футбол, волейбол, баскетбол, силов трибой, лека атлетика, тенис на маса и спортен бридж;

• Проведена е Първа студентска научна конференция, посветена на 70-годишния юбилей на АУ, на която с устни доклади са участвали 12 студенти. Разработките им са публикувани в изданието „Научните трудове на АУ“, том 59, кн. 1, 2015 г.

ВНЕДРИТЕЛСКИ И КОНСУЛТАНСКИ ДОГОВОРИ

По-значимите внедрителски проекти, разработени през периода 2008–2014 г., са: Хербитур и царевицата – царица на полята, с ръководител проф. д-р Т. Тонев; Биологично обеззаразяване на почви, с ръководител проф. Г. Нешев; Съвместни проекти с фирми от пестицидния бизнес, с ръководители проф. д-р М. Димитрова, проф. д-р Я. Димитров, гл. ас. д-р Звездомир Желев; Сортоизпитване на зимна рапица, с ръководител проф. д-р Р. Иванова; Съвместен проект с ЛТУ – София на доц. д-р Ив. Манолов и др. Общата стойност на договорите е 602 748 лв.

За периода 2008–2014 г. са извършени и голям брой консултантски услуги на обща стойност 140 700.13 лв.

НИЦ обслужва финансово анализите, които се извършват към научните лаборатории на АУ и Лабораторния комплекс за изпитване, както и международните проекти към АУ.

ЦЕНТЪР ЗА ЕВРОПЕЙСКА ИНТЕГРАЦИЯ, МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА

В началния период от отделянето на Института като самостоятелна структура международните контакти са твърде ограничени. Впоследствие, на основата на сключените междудържавни договори, тези възможности значително се разширяват. Многостранни връзки се създават главно със страните от съществуващия тогава Съвет за икономическа взаимопомощ. Системата е затворена и контактите със сродни висши училища от Западна Европа и Съединените щати стават трудно. До 1970 г. основните форми на сътрудничество са: специализации, обмен на преподаватели по културните спогодби, реципрочен безвалутен обмен на преподаватели, ръководство на специализанти и аспиранти, книгообмен. По това време заминават и първите студенти на стаж в бившите социалистически страни.

Периодът 1970–1989 г. се характеризира с по-интензивно международно сътрудничество. Институтът поддържа договорни отношения с 18 чуждестранни висши учебни заведения, като 607 преподаватели са командировани в чужбина, а ВСИ приема 597. В същия период над 1500 студенти провеждат стажове в чужбина. През 80-те години се забелязва напредък в културните ни връзки и с някои от развитите в икономическо отношение страни като Франция, Италия, Англия, Япония, Израел и др.

След 1989 г. новата политическа обстановка налага нови форми на международно сътрудничество. Утвърдената със закон автономия на висшите училища позволява да се осъществяват директни контакти със сродни ВУЗ-ове от Европа, Азия, Африка и Америка. Активно и резултатно е участието на ВСИ в програмите: ТЕМПУС (реализирани 14 големи проекта и над 40 индивидуални програми), ФАР, КОСТ, КОХРАН, ФУЛБРАЙТ, МАГАТЕ. Многообразната международна дейност на ВСИ в този период е важна предпоставка за подобряване на учебно-преподавателската дейност, за актуализиране на научната тематика, за утвърждаване на авторитета на института сред научните среди не само в Европа.

Центърът за европейска интеграция, **международно сътрудничество и връзки с обществеността е създаден през 2005 г.** на базата на Отдела за международно сътрудничество, съществуващ от 1996 г., и работи под прякото ръководство на заместник-ректора по международното сътрудничество.

Центърът осъществява информационна и координираща дейност за възможностите за включване в международни програми и проекти, методическа помощ при подготовка на кандидатурите и има активно участие в администриране и отчитане на проектите.

С богатите традиции в сферата на международното сътрудничество Аграрният университет – Пловдив е създал тесни научни и академични контакти с над 100 университета от Европа, Азия, Африка и Северна Америка и се утвърждава като висше училище, отворено към положителния опит на своите партньори.

Основни акценти в международната дейност:

- Двустранно сътрудничество с чуждестранни университети за обмяна на опит, подобряване на учебните планове и програми, обмен на преподаватели и съвместно обучение на студенти от трите образователни степени;
- Участие в международни образователни и научноизследователски проекти по различни европейски програми;
- Разширяване на договорите по програма *Еразъм* и *Еразъм+* по географски обхват и области на знанието с цел поощряване на мобилността на студенти, преподаватели и административен персонал;
- Разработване на проекти по различни Оперативни програми на ЕС за България;
- Разширяване обхвата за медийно представяне на Аграрния университет – Пловдив.

Двустранно сътрудничество с чуждестранни университети

Международните контакти на Аграрния университет с университети и научноизследователски институти в Европа, Азия и Северна Америка съществуват от самото му създаване. Началото се поставя с приемането на първите чуждестранни студенти за обучение и с обмена на преподаватели за изнасяне на лекции. Традиционни партньори са Тимирязевска академия в Москва, сродни агрономически институции от ГДР, Полша, Унгария, Словакия, Украйна, Молдова, Сърбия и т.н.

С отваряне на програмите ТЕМПУС, ФАР, ИНКО-Коперник, НАТО и т.н. международното сътрудничество в Аграрния университет навлиза в нов етап – реализират се първите големи образователни и научни проекти с европейско и международно финансиране съвместно с водещи западноевропейски университети от Холандия, Великобритания, Германия, Франция, Италия и т.н. Тези контакти са основата за включване на Аграрния университет в програмата *Сократ/Еразъм* още през 1999 година.

През последните години с тях е подновено ползотворното ни сътрудничество от предходни години. Трайни контакти са установени с университети в Казахстан (Казахски национален аграрен университет – Алмати, Казахски агротехнически университет – Астана), в Русия (Тимирязевска селскостопанска академия – Москва, Нижниновгородски държавен инженерно-икономически университет – Княгинино, Държавна селскостопанска академия – Волгоград, Руски държавен аграрен университет – Балашиха и др.), в Украйна (Национален аграрен университет – Киев, Харковска държавна зооветеринарна академия, Национален аграрен университет – Суми). Ползотворни са контактите ни и с извъневропейските университети в Корея, Индия, Ливан, Китай, Чувашия, Никарагуа, САЩ. Продължава традиционното ни сътрудничество с колегите от университети на Балканите – от Гърция, Турция, Румъния, Македония, както и със Западнопоморанския технологичен университет – Шчечин, Полша, с университета в Южна Бохемия, Чехия и др.

Благодарение на договорите за двустранно сътрудничество са реализирани редица учас-

Членовете на Центъра за европейска интеграция, международно сътрудничество и връзки с обществеността

тия в конференции, курсове, школи, изнасяне на лекции.

Извън участията на наши преподаватели и студенти в образователни и научни форуми в университети, с които имаме сключени договори за двустранно сътрудничество, не са малко и визитите в рамките на програмите за културен обмен. Представители на ръководството са участвали в юбилейни тържества: 75 години Държавен аграрен университет – Кишинев, Молдова; 65 години Волгоградска селскостопанска академия – Русия; 30 години университет „Св. Климент Охридски“ – Битоля, Македония; 160 години Държавна зооветеринарна академия – Харков, Украйна. За откриване на учебната година в: Университета „Намък Кемал“, Текирдаг, Турция; Технологичния университет – Шчечин, Полша. Работни посещения за сключване на междууниверситетски договори в областта на обучението и науката – Университета в Шенян, Китай; Казахски национален аграрен университет – Алмати.

Международни образователни и научноизследователски програми

Темпус II

Международните образователни проекти дават възможност за обмен на студенти и преподаватели, за синхронизиране на образователните системи в европейките страни чрез запазване на добрите традиции и специфичните национални приоритети.

През последните 10 години от миналия век най-съществен принос за утвърждаване международния авторитет на АУ и доближаване до европейските стандарти по отношение на висшето образование изигра програмата *Темпус II*. Приносът на разработените проекти е в няколко основни направления:

- Структуриране на Отдел по международно сътрудничество;
- Разработване и усъвършенстване на учебни планове и програми, разкриване на нови специ-

алности и подготовка на магистърски курсове, учебни материали и документация за тристепенното обучение;

• Оборудване на първите учебни компютърни зали;

• Повишаване квалификацията на преподавателите в престижни западноевропейски университети;

• Поставяне началото на студентски обмен за частично обучение в чужбина;

• Въвеждане на кредитна система.

За периода 1991–2000 г. по програмата *Темпус II* са разработени и реализирани 22 съвместни европейски проекта (JEP), 5 проекта за допълнителни дейности (CME) и 71 индивидуални проекта (IMG). Осъществени са контакти с 84 западни университета. Общата подкрепа на Европейската комисия за АУ Пловдив по програма *Темпус II* е 2 800 000 EUR.

Темпус IV

От 2009 г. Аграрният университет се включи успешно в програмата *Темпус IV* с три спечелени проекта в три различни направления – растителна защита, хранителни технологии и агробизнес. Представителите на европейските страни ще разработят съвместни учебни програми за придобиване на магистърска степен с партниращи страни от различни европейски региони – Македония, Сърбия, Хърватска, Албания, Украйна. Европейските университети, участващи в проекта, ще обменят опит за подобряване качеството на учебните планове, за улесняване на студентската мобилност, за прозрачност и разпознаваемост на придобитите знания и компетенции в магистърската степен. За Аграрния университет – Пловдив това ще бъдат първите курсове с европейска акредитация за придобиване на Joint Master Degree.

Програмата *Сократ/Еразъм*, секторна програма *Еразъм* по Програмата за учене през целия живот и *Еразъм+*

Към Центъра функционира Бюро Еразъм, което администрира мобилностите по програма *Еразъм* от 1999 г. През 2007 г. АУ получава разширена Харта по секторна програма *Еразъм* в рамките на Програмата за учене през целия живот, която дава възможност и за студентска мобилност с цел практика и стаж. Университетът има сключени споразумения с над 80 университета за обмен на студенти, преподаватели и администратори. Периодът на обучение в чужбина получава пълно признаване и се вписва в Европейското дипломно приложение.

Преподавателската мобилност и мобилността на административния персонал по програмата е с цел обмен на опит, обмен на добри практики, както и синхронизиране и актуализиране на съдържанието на учебните дисциплини, методики и техники на преподаване и включване на IT технологии в процеса на обучение. 351 преподаватели и служители са реализирали изходяща мобилност от стартирането на програмата през 1999 г. до средата на 2015 г. Входящата мобилност е 190 преподаватели и служители. Тенденцията е за увеличаване на входящата мобилност и постигането на реципрочност между входяща и изходяща мобилност, принос за което има традиционно доброто сътрудничество между партниращите университети, познаването на учебните програми, синхронизираната структура на образователните системи, взаимното признаване на периодите на обучение.

От 2014 г. АУ се включва в програмата *Еразъм+* с вече изградена солидна мрежа от контакти с почти всички европейски държави.

Секторни програми на Програмата за учене през целия живот

Тематичните мрежи дават възможност за установяване на контакти с университети от всички страни членки на ЕС, включително и университети от различни области на знанието, с които споделя сродни образователни потребности. Аграрният университет участва в 6 тематични мрежи: **ISEKI_Food 3** и **ISEKI_Food 4** – по безопасност на храните; **LANQUA** – за съвременно чуждоезиково обучение и междукултурен диалог; **ERABEE** – мрежа, която интегрира инженерната наука с други научни области като приложна биология, опазване на околната среда, аграрни науки и т.н.; **I.S.L.E.** – академична мрежа за устойчиво развитие на обучението по природни науки; **IntlUni** – предизвикателствата на чуждоезиковото и междукултурно образователно пространство.

Над 15 са проектите по секторните програми **„Leonardo da Vinci“**, **„Grundtvig“** и **„Comenius“**. Те допринасят за повишаване качеството и разширяване многообразието на образователни услуги чрез професионално обучение както на студенти от АУ, така и на външни потребители, за подобряване връзката между средните професионални училища, колежи и АУ с цел осигуряване на плавен преход между степените на образование и подобряване на професионалните умения и компетенции за по-бърза адаптация към динамичния пазар на труда.

Фондация „Америка за България“

От създаване на Фондацията през 2008 г. досега Аграрният университет е осъществил 4 проекта: за придобиване на нови знания за съвместимост на различни видове земеделие; за създаване на Национален демонстрационен център за нови

технологии в земеделието; за изграждане на Експериментален център за интегрирана растителна защита и разработване на нова магистърска програма „Агробизнес и предприемачество“ с включен нов модул – Управление на агробизнеса и предприемачество, извеждан на английски език от водещи преподаватели от Университета Мисури, САЩ.

През 2012 г. по проект, финансиран от Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България, на територията на Агроекологичния център е изградена учебна биоферма за работа с деца „Слънчева градина“ – първата по рода си в България.

Оперативни програми на ЕС

Пълноправното членство на България в ЕС от 1 януари 2007 г. коренно промени позицията на нашата страна в Европейските програми. Отворени бяха нови възможности за кандидатстване за финансиране и АУ се възползва от тях.

По Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ са завършени 6 проекта: подкрепа за докторанти; осигуряване на платен преддипломен стаж на студентите от бакалавърска степен; повишаване на качеството на младия научен потенциал в приоритетни области на градинарската наука; подкрепа за развитието на младите учени и постдокторанти; разработване на електронни форми за дистанционно обучение и усъвършенстване системата за управление на Аграрен университет – Пловдив.

Реализирани са 3 проекта по ОП за трансгранично сътрудничество в Югоизточна Европа – Inno-FOOD, GuardEn и AGRO_LESS.

Научноизследователски проекти

През последните 20 години Центърът оказва съдействие и административна помощ при кандидатстване, изпълнение и отчитане на повече от 20 научноизследователски проекта, финансирани след 1994 г., когато България влиза в Четвърта рамкова програма (INCO COPERNICUS).

Понастоящем Аграрният университет – Пловдив работи по 5 значими международни научноизследователски проекта, финансирани от VII рамкова програма.

Традиционно е вече организираното изпращане на студенти за сезонна работа в западноевропейски страни, където те изучават новите технологии в областта на селското стопанство, езика и културата им. Периодът се признава за задължителния практически стаж, заложен в учебния план.

Екипът на Центъра осъществява рекламната дейност и поддържа връзките с обществеността с цел утвърждаване на престижа и авторитета на Аграрния университет.

ЦЕНТЪР ЗА КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ

Аграрен университет – Пловдив е единственият учебен и научен център за подготовка на висококвалифицирани специалисти за селското стопанство. Качеството на съвременното образование в тази област е пряко свързано с успешната реализация на студентите на Аграрен университет – Пловдив.

Центърът за кариерно развитие при Аграрен университет – Пловдив е създаден с решение на Академичния съвет, протокол № 6/01.03.2005 г. Центърът, съвместно с факултетните ръководства, спомага за кариерното ориентиране и развитие на студентите и осигурява студентски стажове.

Основната цел на Центъра е да осъществява връзката между образованието и пазара на труда. В него се предлага широк спектър от дейности и услуги за студентите на университета като:

- Поддържане на информационен масив, отразяващ нуждите на работодателите;
- Предоставяне на информация за свободните работни позиции и стажантски програми;
- Запознаване на студентите с компаниите и организациите на българския пазар чрез корпоративни представяния в университета;
- Съдействие за организирането и провеждането на студентски стажове, чрез които студентите имат възможност да придобият професионален опит;
- Осигуряване на индивидуални консултации за избора на подходящи възможности за професионално развитие.

Центърът за кариерно развитие в Аграрен университет – Пловдив е ефективен партньор на работодателите в обучението и подбора на кадри чрез популяризирането на фирми и на предлагани стипендии, работни и стажантски позиции.

Центърът за кариерно развитие в АУ се обслужва от един преподавател – главен асистент, успешно преминал обучение по американска програма за кариерно ориентиране и консултиране и придобил GCDF сертификат за кариерно консултиране.

Кариерното консултиране е неразривна част от съвременното висше образование. Центърът за кариерно развитие гарантира на студентите, че Аграрният университет се ангажира не само с обучението им, но и с възможностите за тяхната реализация. Тази функция на центровете за кариерно развитие допринася за повишаване на качеството на образованието.

Гл. ас. д-р Теодора Стоева

В Центъра студентите могат да намерят информация, подкрепа и професионално съдействие за вземане на успешни решения за себе си и своята кариера.

Силната връзка между образованието, науката и бизнеса е основна цел на ръководството на АУ и е в синхрон с новата визия за развитие на Аграрен университет – Пловдив.

В днешния динамичен и променящ се свят получаването на диплома не е самоцел, тъй като дипломата от АУ е гаранция за намиране на престижна и добре платена работа, която да дава старт на успешна кариера. Наличието на Център за кариерно развитие дава възможност на всяка агро- и туристическа фирма да влиза в договорни отношения с АУ.

Оттук произтичат и **основните задачи на Центъра**:

- Поддържане на база данни на работодатели в аграрния сектор;
- Поддържане на информационна система на завършилите в Аграрен университет – Пловдив – бакалаври и магистри;
- Подпомагане на реализирането на студентските стажове;
- Осигуряване на възможности за професионална реализация на студентите.

Реализацията на студентите, завършили Аграрния университет, е много добра. Те са конкурентоспособни специалисти и повечето от тях заемат много бързо високи ръководни позиции в различни бизнесорганизации в аграрния сектор.

Изключително успешна е реализацията на възпитаниците на **Факултета по растителна защита и агроекология**. Много голяма част от тях работят в структурите на местната и изпълнителната власт в областта на екологията и опазване на околната среда, в областните дирекции на Държавен фонд „Земеделие“, в БАБХ.

Основна част от завършилите Факултета работят като служители и мениджъри на фирми – производители или вносители на препарати за растителна защита като например: „BAYER“, „BASF“, „LG – Limagrain“, „Агрия“ АД, „AGRO STAR“, „SYNGENTA“, „GIMEL“ и други водещи на българския пазар фирми.

По традиция ръководството на Факултета по растителна защита поддържа постоянни контакти с БАБХ и нейните регионални структури, които са преки потребители на кадри и дават конкретни заявки за свободни работни места. Ежегодно на Промоцията на абсолвентите ръководството кани представители на Националната служба за растителна защита и на редица водещи фирми като „DOW AGROSCIENCES“, „BASF“, „BAYER“ „SUMIT AGRO“ и др. Официалните представители на тези големи фирми са възпитаници на Факултета по растителна защита и агроекология, специалност Растителна защита, контактуват с различни фирми от цялата страна и обявяват пред студентите свободни работни позиции. Голяма част от завършилите специалност Растителна защита работят като представители на водещи фирми – производители и вносители на продукти за растителна защита, като управители на собствени фирми и консултанти към различни фирми, производители на селскостопанска продукция.

БАБХ е една от основните структури в сферата на земеделието, в която завършилите специалността Растителна защита намират своята професионална реализация. Важна предпоставка за много добрата подготовка на завършилите бакалаври и магистри е високото ниво на екипа от преподаватели, богатата учебна база на факултета и университета, разполагаща с уникални експериментални полета, оборудвани лаборатории и зали за упражнения, богати сбирки от нагледни материали за обогатяване на практическите им умения.

Добра реализация имат и студентите, завършили **Агрономическия факултет**. Самооценката им е на конкурентноспособни професионалисти, което се потвърждава от тяхната реализация. Много от дипломираните студенти успешно управляват фирми в аграрния сектор или са утвърдени земеделски производители. Голяма част от завършилите студенти се реализират по специалността, която са завършили и работят в различни области на селското стопанство.

Възпитаниците на **Лозаро-градинарския факултет** също се реализират успешно на пазара на труда. По данни от деканата на факултета повечето от тях работят по специалността си или развиват свой собствен бизнес в аграрния сектор.

Икономическият факултет също отбелязва добра реализация на своите кадри. Ръководството на факултета отбелязва, че поне 65% от завършилите студенти намират работа в сфери близки до специалността си. Трябва да отчетем факта, че повечето от студентите започват работа от най-ниското стъпало на йерархията и често сменят стопанските обекти, в които работят.

Студенти, завършили Факултета по икономика, работят в хотел „България “ – Пловдив, отдел „Маркетинг“ на хотел „Санкт Петербург“ – Пловдив, хотел „Тодоров“, фронт-офис на хотел „Беркут“ – с. Брестник, хотел „Родопи“ – Пловдив и др. Някои от тях работят като експерти в общините и информационните центрове по туризъм.

Седмина студенти, завършили АУ от различни специалности, бяха одобрени и участваха в проект „Моето ново работно място“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, спечелен от фирма „Неохим“ АД, която е дългогодишен партньор на Аграрен университет – Пловдив. В рамките на този проект те ще преминат през едномесечен обучителен период, след който ще бъдат наети на работа за една година в „Неохим“ АД.

Фирма „Агрия“ АД предостави 5-годишни стипендии в размер на 2 000 лева за студенти на АУ – 4 бакалаври и 1 магистър.

Аграрен университет – Пловдив спечели и проект „Студентски практики“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Проектът се базира на добрите практики и успешното взаимодействие между университета и работодателите и предостави възможност на близо 700 студенти от Аграрния университет да практикуват в реална работна среда. Центърът за кариерно развитие взе активно участие, като подпомагаше дейността на екипа по проекта, консултирайки студентите – бакалаври от факултета по РЗА и магистри от всички специалности. Наред с шанса, който получиха студентите за една по-успешна реализация, проектът спомогна за популяризирането на студентските практики, които в България не са особено популярни или се реализират формално.

Всяка година Кариерният център участва в ежегодния форум *„Дни на кариерата“*, преминаващ под мотото *„Добра кариера – добър живот“,* организиран от „JobTiger“, където представители на големи фирми провеждат срещи със студенти от различните университети в Пловдив.

- **През месец май 2014** година Кариерният център постави началото на едно добро сътрудничество с научния институт IAMO в гр. Хале, Германия, с който ръководството на АУ – Пловдив подписа меморандум за сътрудничество. Институтът IAMO чрез Центъра за кариерно развитие на АУ – Пловдив проведе задълбочено проучване, свързано с нагласите за миграция и работа в Германия сред студентите и предостави възможност на студенти от Агрономическия факултет за работа и стаж в Германия.
- На **6 октомври 2014** година представители на Кариерните центрове от различни университети в България, в това число и на Центъра за кариерно развитие на АУ – Пловдив, взеха участие в работна група към Министъра на образованието с цел изготвянето на проект за изработването на критерии и индикатори за проследяване и отчитане реализацията на студентите и дейността на Кариерните центрове. Към настоящия момент са се провели две работни срещи – през месец октомври 2014 година и през месец януари 2015 година.
- **На 5 ноември 2014 година** Асоциация Растителнозащитна Индустрия България (АРИБ) и Центърът за кариерно развитие при Аграрен университет – Пловдив организираха съвместно представяне на добри практики за безопасна употреба на продукти за растителна защита. Беше представена демонстрация на лични предпазни средства и техники на прилагане на пестициди.
- **На 7 ноември 2014 година** се проведе Форум „Кариери“, като за първа година Аграрен университет – Пловдив беше домакин на това престижно събитие. Като съорганизатори на форума под патронажа на ректора на АУ – Пловдив взеха участие на 45 фирми от Пловдив и региона, като представиха своята дейност и предложиха на студентите нови възможности за работа и стаж.

Отличната теоретична и практическа подготовка на завършилите студенти, високата оценка на работодателите, които наемат възпитаници на Аграрния университет, както и успешната реализация на пазара на труда в България, е доказателство за качеството на обучение в Аграрния университет, който е уникален по рода си.

СВОБОДЕН ФАКУЛТЕТ И ОТДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДДИПЛОМНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Центърът за продължаващо обучение е структурно звено в Аграрния университет. Той е наследник на дългогодишни традиции, датиращи още от времето, в което организирано се осъществява следдипломно обучение, а по-късно и допълнително обучение на студентите от тогавашния Висш селскостопански институт „Васил Коларов".

Отделението за следдипломна квалификация е основано през 1969 г., но реално функционира още от 1960 г., когато със специално постановление Министерският съвет решава повишаването на квалификацията на селскостопанските специалисти и опресняването на техните знания да става периодично в специализирани дългосрочни и краткосрочни курсове. От 1968 г. са открити първите дългосрочни специализации по овощарство и зеленчукопроизводство с продължителност два семестъра.

Особено плодотворна е дейността на Отделението за следдипломно обучение по-късно – през периода 1970–1988 година. В съответствие с новите потребности на производството, в него се утвърждават четири основни форми на подготовка: преквалификация, специализация, курсове за опресняване на знанията и индивидуална подготовка. По това време повишаването на квалификацията на специалистите с висше агрономическо образование е една от основните дейности на Висшия селскостопански институт. Курсистите завършват с разработването на дипломна работа и защита. Качеството на следдипломното обучение при дългосрочните специализации е на равнището на научното изследване.

Периодът след 1989 г. се характеризира със съществени структурни и организационни реформи в селскостопанските предприятия. Министерството на земеделието прекратява централизираното финансиране на следдипломното обучение. Отделението преминава към директни контакти с потребителите за набиране на курсисти. До 1993 г. с външни специалисти са организирани периодично дългосрочни специализации по „Придобиване на учителска правоспособност", „Агробизнес и мениджмънт", „Агрометеорология", „Аграрикономика и мениджмънт" и др. Стотици курсисти преминават и на опреснителни курсове по „Пчеларство", „Създаване на съвременни земеделски кооперации", „Създаване и организация на ферма", „Философия и методология", „Събиране на диворастящи билки и гъби", „Оценка на земята и подобренията върху тях", „Експерт-контрольори по интегрирано производство на овощни култури" и др.

Придобиването на учителска правоспособност е една от предпочитаните допълнителни квалификации. По това време организацията и обучението по нея се регламентира от Заповед на МНП на основание Постановление 42 на Министерския съвет от 24.06.1980 г. за Единната национална система за повишаване квалификацията на кадрите. За селскостопанските специалности в заповедта са определени ВСИ „В. Коларов" и ВИЗВМ – Стара Загора. В Заповедта и последвалото Указание за прилагане на заповедта (от 29.05.1982 г.) се дават конкретни указания по учебния план, начина на завършване, определяне на базовите училища и др. Оттогава и до днес възможността за придобиването на учителска правоспособност, а по-късно квалификация „Учител", се поддържа на високо ниво, а курсистите намират успешна реализация основно в земеделските училища.

За допълнителна работа със студенти от учебната 1980/1981 г. в структурата на Висшия селскостопански институт е разкрит **Факултет за обществени науки (ФОП)**, който е „неразделна съставна част от обществено-политическата практика на студентите, която се организира на основата на неразривната връзка на учебно-възпитателния процес с практическото приложение на придобитите навици и умения за обществено-политическа дейност". Основни нормативни документи за работата му са Основните положения за организацията и дейността на ФОП във ВУЗ и ПВУЗ от м. януари 1981 г., Указанията и решенията на Съвета за висше образование при Министерството на народната просвета и ЦК на ДКМС, на административното ръководство на ВСИ „В. Коларов", тогавашните Вузовски комитет на БКП и Вузовски комитет на ДКМС. Създаването на Факултети за обществени професии по-късно се регламентира официално с Постановление № 69 на Министерския съвет от 5 декември 1985 г. Първи декан на факултета е доц. д-р Жаклен Бехар.

От учебната 1989/1990 г. в Аграрния университет е разкрит **Свободен факултет** като равностоен и самостоятелен факултет в структурата на селскостопанския институт. Неговата цел е успоредно с обучението по основните специалности във ВУЗ-а студентите да придобият и допълнителна втора специалност, която е все по-необходима в новите условия на пазарна икономика. Приемът в отделните специалности е свободен, могат да се изучават дори по две допълнителни специалности. В този период функционира Факултетен съвет, който утвърждава учебни програми и преподаватели, а също така обсъжда и решава и други организационни, технически и методически проблеми. С решение на Факул-

тетния съвет, от летния семестър на учебната 1991/1992 г. студентите преминават на обучение с частично заплащане. Декан в този период е доц. д-р Гиньо Рачовски, а заместник-декан – гл. ас. В. Ванчева.

До 1993 г. съществуват и функционират следните специалности: Педагогика – редовно и задочно обучение; Организация на спортно-туристическата дейност; Ръководители на танцови самодейни колективи; Икономика и мениджмънт на селскостопанското производство; Патентно и лицензно дело.

Със своята дейност Свободният факултет подпомага по-доброто организиране и по-пълното използване на извънаудиторното време на студентите, дава възможност на любознателните и на тези с по-големи интелектуални възможности, освен като агрономи, в условията на пазарното стопанство да се реализират и като учители, патентни специалисти, журналисти, консултанти по аграрно-правни въпроси и др. Обучението във факултета е от 3 до 4 семестъра. Студентите завършват с държавен изпит и получават документ за упражняване на втора специалност, който е валиден само заедно с дипломата за висше образование.

В структурата на факултета е включено и Отделението за следдипломна квалификация. Там продължават да се обучават както дипломирани специалисти, завършили ВСИ, така и външни лица. Към него има редовни и задочни специализации в направления: Икономика, Лозарство, Ботаника, Агрохимия, Овощарство, Зеленчукопроизводство, Агроекология, Ентомология, Растениевъдство и Химия. Освен дългосрочните специализации, в отделението се предлагат и краткосрочни курсове.

През 2001 г. за пръв път е проведен специализиран курс с 20 чуждестранни експерти от Иран, организиран съвместно с координатори от ФАО – Рим и Иранското министерство на земеделието.

Към факултета съществува и Школа за чужди езици. В нея са сформирани едномесечни, тримесечни и петмесечни курсове по английски, немски и френски език.

През последните 10 години (2004–2014) Центърът за продължаващо обучение фокусира своята дейност в **три основни направления**:

1. Организация и провеждане на обучение по допълнителни специализации на студенти от всички факултети на университета;

2. Квалификация и преквалификация на завършили бакалаври, магистри, бизнесмени, фермери и земеделски стопани;

3. Разработка на проекти по различни програми, в т.ч. международни.

В този период се запазва традицията за създаване на възможност за избор от страна на студентите на допълнителна специализация или курс по интереси. Като най-предпочитани се очертават Професионална педагогика, Икономика и външна търговия със ССП, Външно и вътрешно озеленяване и дизайн, Аграрно право, Закрила на интелектуалната собственост, Компютърни системи и технологии, Курс по журналистика, реклама и връзки с обществеността, Курс по компютърно обучение.

В Отделението за следдипломна квалификация се организират специализации по Растителна защита и торене, Педагогика, Обща агрономия, Външно и вътрешно озеленяване и дизайн, Аграрно право, Оценка на земеделски земи и подобренията върху тях, Биологично земеделие, Овощарство, Пчеларство, Лозарство и др.

Само в периода 2004–2007 г. са обучени общо 1 803 студенти и специалисти, в периода 2008–2011 г. още 1 162 курсисти, а от 2012 до 2015 г. – около 800 курсисти.

В своята работа Центърът полага максимални усилия за гъвкава организация, усъвършенстване формите на работа и разнообразяване на дейностите с цел повишаване ефективността на учебно-възпитателната работа и утвърждаването на звеното като активно действаща структура не само на самоиздръжка, но и реализираща финансови резултати в полза на университета.

Трайно присъствие в дейностите заемат индивидуалните специализации, изнесеното обучение (в Добрич, Шабла, Балчик, Гърмен, Сливен, Тополовград и др.), а така също и кандидатстудентските курсове.

Основните проекти, по които Центърът работи, са както следва:

1. Вътрешно-институтски Проект 07-07 „Разширяване на възможностите за обучение през целия живот чрез въвеждане на курсове/модули за дистанционно обучение“, 2007–2009. Ръководител доц. Т. Георгиева.

2. Проект № 29/111/00013 по Мярка 111 от Програмата за развитие на селските райони, 2007–2013 г. Ръководител доц. Т. Георгиева.

3. Проект № 29/111/00163 по Мярка 111 от Програмата за развитие на селските райони, 2007–2013 г. Ръководител доц. Т. Георгиева.

4. Проект № BG051PO001/3.1-02 към МОН по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, 2007–2013, за обучение на 100 учители от системата на средното земеделско образование.

5. Проект по програма COMENIUS 2.1 – No 226675 – CP – 1 – 2005 – FR – COMENIUS – C21 –

Problem solving method's at school – продължава до IX. 2008. Координатор за България доц. Т. Георгиева.

6. Участие като подизпълнител в Проект BG2006/018-343.10.01-3.13 на „Евро-Алианс" ЕООД – Пловдив по програма ФАР на ЕС – Курс за повишаване квалификацията на преподаватели за обучение на възрастни.

От 2001 г. Центърът организира всички дейности, свързани с партньорството на Аграрния университет в ENTER (European network of learning and teaching in agriculture and rural development) – експертни обучения на учители, асистенти и студенти по педагогика. През 2013 и 2014 г. Центърът за продължаващо обучение е домакин на ENTER Study days, а през 2014 г. екип от Аграрния университет участва в ENTER Study days 2014 г. във Вагенинген, Холандия.

Ръководство:

(1981–1983)

Декан на ФОП: Доц. д-р Жаклен Бехар

Зам. декани: Г. Колева, Г. Богоев, А. Иванов и Ст. Домусчиев.

(1983–1987)

Декан на ФОП: Проф. дбн Мария Попова

Зам. декани: Гл. ас. Гинче Колева, Гл. ас. Г. Богоев, Ст. преп. Ангел Иванов.

(1987–1990)

Декан на ФОП: Доц. д-р Павел Павлов

Зам. декан: Доц. д-р Тони Томов и студентката Албена Драганова.

(1991–1993)

Декан на СФ: Доц. д-р Гиньо Рачовски

Зам. декан: Доц. Г. Цолов.

(1993–1995)

Декан на СФ: Доц. д-р Васил Гърневски

Зам. декан: Гл. ас. Венцислава Ванчева.

(1995–2001)

Декан на СФ: Доц. д-р Г. Рачовски

Зам. декан: Гл. ас. В. Ванчева

(2001–2008)

Директор на Център за допълнително обучение: Доц. д-р Г. Рачовски. Зам. директор: Доц. д-р Тоня Георгиева.

(2008–2015)

Директор на Център за продължаващо обучение: Доц. д-р Тоня Георгиева.

В административния екип на Центъра още от създаването на ФОП до днес (1980–2015) работи Гл. експ. Маргарита Танева, в Отделението за следдипломна квалификация – Гл. експ. Дафинка Кендова. За по-кратки периоди са работили също Минка Маслева, Елка Тумбалева, Росица Станчева, Мая Господинова.

БИБЛИОТЕКА

Библиотеката на Аграрния университет – Пловдив е една от най-старите и богати специализирани селскостопански библиотеки в България. Към момента библиотечният фонд разполага с над 198 000 тома документални източници. Основана е през 1945 година.

Първите уредници на библиотеката (1945–1967) са Атанас Милчев, Стоян Инджев и Русин Филипов.

Директори на Библиотеката:

Христина Богданова (1967–1977), Христо Найденов (1977–1987), Лалка Тосева *вр.и.д.* (1987–1988), Георги Ценкин (1988–1996), Екатерина Анастасова (1996–2006), Светла Куклева (2006–2015).

Качествена промяна в работата на Библиотеката настъпва през 1967 г., когато тя се пренася в новопостроения учебен комплекс и заема специално построените и обзаведени книгохранилища и читални. За библиотечно-информационната си дейност Библиотеката при ВСИ многократно е избирана за първенец сред вузовските библиотеки в страната.

От 1978 г. в Библиотеката започва използването на АИС за информационното обслужване на преподавателите при изготвянето на писмени библиографски справки и при текущото информиране по зададени теми.

От 1981 г. е установен директен телекомуникационен достъп до базите данни на МИС, АГРИС и МИС ИНИС, от които в диалогов режим се извлича научна информация. Прилага се и дистанционен видеотерминал за работа с чужди бази данни чрез международната атомна агенция МАГАТЕ във Виена, Британската библиотека и Европейския информационен център *Дейта Стар* в Швейцария.

През 1986 г. е поставено начало на автоматизацията на библиотечните процеси, с цел да се улесни и увеличи използването на богатите фондове на Библиотеката.

Всички работни процеси в Библиотеката са автоматизирани, включително обслужването на студентите и преподавателите: регистрация и книгозаемане.

Информацията в Библиотечния интернет каталог включва всички заглавия, регистрирани във фонда на Библиотеката от 1986 г. до този момент, в следните модули: книги; дисертации и дипломни работи; периодични и продължаващи заглавия; публикации на преподавателите от АУ – Пловдив.

Членовете на звено Библиотека

В отговор на изискванията на преподаватели и студенти за по-бърз и лесен достъп до необходимата им научна информация библиотечният екип осигурява следните *on line* услуги:

- Платен абонамент за библиографски и пълнотекстови специализирани *on line* бази данни (научни книги, периодични издания, енциклопедии и речници).
- Персонализирана сигнална информация с цел подпомагане на учебния процес и научноизследователската работа в университета.
- Електронна доставка на документи (статии) за преподаватели и студенти от университета.
- Абонамент за съдържания на списания.
- Временен свободен достъп до специализирани *on line* бази данни.

Библиотеката при АУ – Пловдив е юридически член на Българския информационен консорциум (БИК), колективен член на Българската библиотечно-информационна асоциация (ББИА) и асоциран член на фондация „Национална академична библиотечно-информационна система“ (НАБИС).

ЦЕНТЪР ЗА ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

Центърът за информационни и комуникационни технологии е най-новото и най-младо звено в структурата на Аграрен университет – Пловдив, наследник на Центъра за университетско информационно обслужване (ЦУИО).

През годините ръководители са били: Момчил Каров, инж. Венелин Ройчев, Милка Главчева, гл. ас. Никола Цайкин. От 2009 г. ръководител е Георги Палагачев.

През изминалите години Центърът продължава да работи в посока към:

- Изграждане и поддържане информационните системи и софт-уера в АУ. Основни задачи са въвеждането и обслужването на съвременни

Членовете на Центъра за информационни и комуникационни технологи

информационни системи в учебната, научноизследователската и административната дейност, инсталирането и поддръжката на потребителски софтуер и операционни системи.

- Проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на нови, както и обслужване на съществуващите, средства за комуникации и мрежова работа като телефонни системи и отдалечени комуникационни връзки, интернет наземни и сателитни комуникации, опорна университетска мрежа и локални мрежови сегменти.
- Внедряване на най-съвременни технологии за прилагане на мултимедийни и интерактивни методи в обучението и научноизследователската работа.
- Обслужване на всички технически средства в областта на информационните технологии (компютри, принтери, скенери, мултимедийна апаратура и др.) в рамките на АУ, като поддържа в изправност, ремонтира, надгражда и променя параметрите на компютърните системи и периферия в рамките на АУ.

Аграрният университет е водещ сред пловдивските университети спрямо скорост на Интернет връзка (1G), което се постигна чрез изграждането на нов оптичен пръстен и използване мрежови устройства от най-висок клас.

За подобряване на качеството на обучение на студентите и по-ефективна работа на преподавателите от Аграрен университет – Пловдив бяха интегрирани мултимедийни системи, изградени нови компютърни зали и безжичен интернет на територията на университета.

През 2014 г. се подменят дефектирали устройства от наличната локална мрежа и се доизгражда съществуващата. Отделя се и се разширява системата за видеонаблюдение. Към момента в сградата и двора на Аграрния университет са монтирани 32 IP камери с висока резолюция, позволяващи денонощно наблюдение със съхранение на записите за период до 20 дни.

Членовете на Център „Академично издателство“

ЦЕНТЪР „АКАДЕМИЧНО ИЗДАТЕЛСТВО“

Академичното издателство на Аграрния университет – Пловдив е създадено през 1994 година. Вече повече от две десетилетия то неизменно обезпечава учебния процес с учебници, ръководства, учебни помагала и др., приоритетно осигурява кандидатстудентската кампания с кандидатстудентски справочник (ISSN 1314-2844), с Информационен пакет за учебните планове (ISSN 1314-2178), с тестове по биология, география и езикова култура; отпечатва множество различни формуляри и помощни материали, необходими в различните сфери на дейност на Университета; изпълнява външни поръчки.

Всяка учебна година след задълбочено обсъждане катедрите подават своите заявки за издаване на учебници, ръководства и учебни помагала. След тяхното обобщаване Академичният съвет на Аграрния университет гласува приемането на издателски план, който Академичното издателство изпълнява, спазвайки стриктно Правилника за издаване на учебна литература. Авторите на учебниците и учебните пособия подписват договори за издаване, с което запазват авторските си права. Издаваните учебници, ръководства и учебни помагала са освободени от ДДС, което е важно за тяхната крайна цена.

Голяма част от изданията на Академичното издателство може да видите в **Националния регистър на издаваните книги в България**, в който се включихме през 2005 г.

(http://www.booksinprint.bg/Publication/Search?SortBy=ISBN&searchCriteria=PublisherCode%3A978-954-517%3AAnd)

През юли 2005 г. на Академичното издателство на Аграрния университет бяха присъдени международен стандартен номер на книгата ISBN 978-954-517 за издателската му продукция и меж-

дународен стандартен номер за периодични издания ISSN 1312-6318 (Print) за Сборника „Научни трудове на Аграрния университет“. Въвеждането на системата дава възможност за бърза и ефективна комуникация между издатели и потребители, улеснява обмена на издания и международното информационно сътрудничество.

Вече седма поредна година (от 2009 г.) се издава научното **списание „Аграрни науки“** – ISSN 1313-6577 (Print), с което Аграрният университет завоюва нови позиции в научната общност на България. Списанието се реферира пълно в CAB Abstracts, в EBSCO Publishing, в AGRIS и частично в още 30 други бази данни на CAB International. Поддържа се и като електронен ресурс *(http://www.au-plovdiv.bg/content.php?id=8)*.

От месец септември 2014 г. научните издания на Аграрния университет вече разполагат със собствени сайтове и им бяха присъдени международни стандартни номера за свободен достъп – ISSN 2367-5772 (Online) за списание „Аграрни науки“ и ISSN 2367-5845 (Online) за **годишника „Научни трудове на Аграрния университет“**:
http://agrarninauki.au-plovdiv.bg/;
http://nauchnitrudove.au-plovdiv.bg/

Повишените изисквания към качеството на учебния процес в университета и издигането му на ново, по-високо равнище, с тенденция за достигане на европейските стандарти, рефлектират и върху работата на Центъра „Академично издателство“, като налагат високи критерии към продукцията от специализирана научна литература. Във връзка с това Центърът се опитва постоянно да модернизира печатната си база, като освен традиционната офсетова технология, използвана досега, се закупуват и цифрови печатащи устройства, които позволяват по-голяма гъвкавост в ценообразуването при налагащите се напоследък малки тиражи на изданията. Академичното издателство има авторитета на коректен партньор и за външни клиенти, сред които са няколко големи държавни и общински предприятия, преподаватели от други пловдивски учебни заведения, частни издателства и рекламни агенции.

От 2014 г. **книжарницата** към Центъра се премести в непосредствена близост до печатницата. В нея се предлага пълният асортимент от изданията на Университета, както и широк спектър свързана с учебната дейност литература от други издателства.

Стремежът на Центъра „Академично издателство“ е да се развива и да се утвърждава като специализирано звено за издаване на агрономическа научна литература в Пловдивския регион.

АГРОЕКОЛОГИЧЕН ЦЕНТЪР

През 1987 г. проф. Стойчо Каров, декан на факултета „Защита на растенията и почвата“ (ЗРП), предлага концепция за развитие на екологичната проблематика на факултета. Предложението намира силна подкрепа от ректора проф. Киро Костов, който отнася проблема до зам. министър Пеловски (КООС) и СО „Агрохимическо обслужване“ с ген. директор А. Костадинов и гл. специалист Катя Радева.

На 06.05.1988 г. е сключен Договор между КООС и ВСИ. Отпуснати са 562 000 лв. за разработване на 9 научни проекта, свързани с екологични проблематики, което поставя основите на „Научно-учебен център по екологизация на растениевъдството“. Научното и методично ръководство се осъществява от Програмен съвет с председател проф. Стойчо Каров.

На 23.02.1988 г., на разширено заседание на Академичния съвет, по доклад на проф. Рада Ангелова (зам. ръководител на НИС) се провежда обсъждане и се утвърждава създаването на сдружение „Агроекологичен научно-учебен център“ към ВСИ – Пловдив.

25.04.1988 г. официално е подписан Учредителен договор за образуване на сдружението. Учредители на Агроекологичния научно-учебен център са 14 организации.

С решение от 17.06.1993 г. АС на ВСИ утвърждава Агроекологичния център (АЕЦ) като структура на Висшия селскостопански институт и получава много силна подкрепа от ръководството.

В периода 1992–1995 г. се изгражда материалната база на АЕЦ и започва обучение на преподаватели и студенти по биологично земеделие, което се извършва с незаменимата помощ на партньорите по проект *Темпус* с координатор проф. Стойчо Каров и зам. координатор проф. Рада Ангелова: проф. Кончита Вацана **–** главен координатор (Агрономически факултет на Университета във Флоренция, Италия), проф. Паола Пиза-Роси – координатор (Агрономически факултет на Университета в Болоня, Италия), д-р К. Вай Велюв и магистър Дарко Знаор **–** координатори от катедра „Екологично земеделие“ на Аграрния университет във Вагенинген, Холандия.

Проектът е финансиран от ЕС и е на стойност 286 750 ECU.

За реализирането на проекта и внедряване на биологичното земеделие в България активно участват студентите Красимир Кунчев, Владислав Попов и Пламен Караславов.

През 1993 г. Агроекологичният център при ВСИ е приет за редовен член на JOAM.

От 1995 до 1999 г. АЕЦ е включен в реализиране на проект EU/AR 301/91 на Програмата ФАР.

Главна цел на Проекта е създаване на Демонстрационни центрове за устойчиво земеделие в три Дунавски страни – България, Унгария и Румъния, които да бъдат пример за развитието на такъв тип земеделие в условията на преход в страни от Централна и Източна Европа. Важен компонент на Проекта са научните изследвания за положителния ефект от този нов подход в земеделието за опазване на околната среда и развитие на обществото, както и неговата икономическа жизнеспособност. Ключова цел е да се постигне промяна в подхода за намаляване на бариерите при адаптиране на доказаните методи на устойчиво земеделие, като същевременно те се демонстрират и включват в Програми за обучение.

Като базова организация на проекта в България, ректорът на ВСИ доц. Георги Москов разпорежда структуриране на няколко основни базови звена:

- **DC 1** – Екологична ферма на Красимир Бурмов, с. Руня, община Дряново.
- **DC 2** – Учебно-опитно поле на катедра „Фитопатология“, обособено като Демонстрационна биологична ферма към Агроекологичния център.
- **REC 1** – Учебен център за устойчиво земеделие в с. Руня, създадената база на Асоциацията за екологично земеделие „Екофарм“.

Изпълнението на проекта е възложено на основен колектив в състав: Локален ръководител – проф. Стойчо Каров, р-л на Агроекологичния център и председател на Асоциация „Екофарм“. Зам. ръководител – доц. Пенка Костадинова. Сътрудници – Владислав Попов и Пламен Параскевов. Отговорник за проучване състава на подпочвените води – доц. Красимир Трендафилов. Агроном Стоянка Куцарова.

Резултати от дейността на базовите организации:

- **Диверсификация на производствената единица** и на тази база всестранно стабилизиране на агроекосистемата и фитосанитарното ѝ състояние;
- **Пълно задоволяване** потребностите на животните със собствено производство на биологични фуражи;
- **Затваряне на биологичните цикли** и максимално оползотворяване на отпадъците от растениевъдството и животновъдството;
- **Максимално използване на** фитосанитарната роля на овцете чрез унищожаване на всички заразени растителни остатъци и плевели в овощната градина.

Сграда, построена със средствата на проект EU/AR 301/91 на Програмата ФАР за обучение на фермери, експерти по устойчиво земеделие и студенти

НАУЧНИ РЕЗУЛТАТИ, ПОСТИГНАТИ ОТ ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ ВЪВ ФЕРМАТА НА АЕЦ:

Катедра „Генетика“:

- Изпитва се голям набор от сортове и линии ечемик при условията на биологично производство;
- От д-р Станко Георгиев, Институт по интродукция и растителни ресурси (ИИРР) – Садово, са изпитани нови ценни сортове фъстъци, подходящи за биологично производство;
- Проведени са проучвания от гл. ас. Дойчо Димов върху местната Маришка овца за изясняване нейните качества като ценна порода.

Катедра „Агроекология“:

Проучено е видовото разнообразие на поч-

Принц Чарлз на посещение в Агроекологичния център

вените таксони (мезотеобионти) и техните екологични свойства; ролята на бобовите култури в сеитбообращенията; направен е анализ на биологична и конвенционална зеленчукова продукция; установени са алелопатичните взаимоотношения плевел/културно растение, както и биологичното разнообразие при сортимент на ечемик, отглеждан по биологична и конвенционална технология.

Катедра „Ентомология“:

Установено е биологичното разнообразие от фито- и зооценозите в три различни системи, както и определящата роля и значение на цъфтящите видове за привличане на опрашители и полезна ентомофауна.

Катедра „Фитопатология“:

Приложени са алтернативни подходи за борба срещу болестите по ябълката, черешата и сливата; използвана е соларизацията като алтернативен метод за обеззаразяване на почвата.

На 6 юни 1997 г. официално е открит **първият в България Учебно-научен център за устойчиво земеделие**, разположен на територията на Демонстрационната биологична ферма към Агроекологичния център. Във връзка с това събитие във ВСИ – Пловдив е организиран Международен семинар по проблемите на устойчивото земеделие. В него вземат участие представители на екологични организации от Холандия, САЩ, Швейцария, Унгария, Румъния и България, представители на Отдел „Екология“ и Консултантската служба към МЗГАР, представители на РИОС – гр. Пловдив, както и много научни работници. На семинара са обсъдени проблемите и перспективите на устойчивото земеделие в България, учреден е и се структурира Обществен национален консултативен съвет по екологично земеделие, определени са неговите цели и задачи. За членове на съвета и работните му групи са избрани изтъкнати представители на правителствени и неправителствени институции.

На 7 ноември 1998 г. принц Чарлз прави официално посещение в Демонстрационната биологична ферма на Агроекологичния център. Визитата е израз на висока международна и национална оценка за работата на Агроекологичния център и Демонстрационната ферма за развитието на биологичното земеделие в България. Присъстват министърът на земеделието – Венцислав Върбанов, зам. министър Димитър Димитров, областният управител г-н Андон Андонов, кметът на Пловдив г-н Спас Гърневски, много официални гости от страната и чужбина, между които и директорът на Фондация „Avalon“ – Холандия.

В периода 1999 – 2000 г. в АЕЦ започват дейности по Българоавстрийския проект „Подобряване хранителната сигурност и екофермерство в България“. По програмата на проекта са проведени курсове и срещи-семинари със земеделски стопани по биологично земеделие.

От 2001 до 2005 г. дейността на АЕЦ е преустановена. Възстановена е отново през 2006 г., като АЕЦ отново се превръща във водеща организация в областта на биологичното и устойчивото земеделие в България. Ръководител на АЕЦ става доц. Владислав Попов.

Сфери на дейността – биологично и интегрирано земеделие

- Стопанисване на биологичните ферми чрез компетентно прилагане на националните и европейски норми, стандарти и законодателство в областта на биологичното и интегрирано земеделие;
- Мониторинг на агро-биоразнообразието в агроекосистемите с оглед тяхното възстановяване и провеждане на устойчиво ползване, поддържане на почвеното плодородие и устойчиво използване на агротехниката;
- Изпитване и прилагане на модерни интегрирани и екологосъобразни технологии за биологична и интегрирана растителна защита, осигуряващи по-ефективен контрол на болестите, неприятелите и плевелите по селскостопанските култури;
- Организиране и провеждане на биологичен мониторинг и експертизи, анализиране на научната информация и експертното ù интерпретиране;
- Възстановяване на контактите и сътрудничеството със сродни чуждестранни организации в областта на биологичното и устойчиво земеделие с цел засилване на международното присъствие на АЕЦ и получаване на нови възможности за партньорство по проекти и програми;
- Възстановяване и стабилизиране дейността на учебно-опитното стопанство на АЕЦ с цел подобряване качеството на агротехническите мероприятия, получаване на сертификат за биологична продукция и извеждане на учебната и научна работа на студенти и докторанти от АУ.

Реализирани научни проекти с приложен характер:

- Ecotra-Bulgaria – Екологично производство на плодове – р-л проф. Иванка Лечева съвместно с Института по овощарство (ИО);
- Проучване и оценка на различни системи за управление на почвата в новосъздадени биологични овощни градини – р-л проф. Вл. Попов;
- Методични основи и технологични решения за биологично производство при зеленчуци –

партньор е Институтът по зеленчукови култури „Марица“, р-л доц. Тенчо Чолаков;

- Биологично отглеждане на ябълки – р-л проф. Вл. Попов;
- Вегетативни и продуктивни прояви при пипер, отглеждан в условията на биоземеделие и възможности за приложение на някои биоторове – р-л доц. Димитър Аланджийски;
- Обучение по Европейски стандарти по проект с р-л проф. Ангелова, разработен във Висше училище „Земеделски колеж“, Пловдив.

Натрупаната експертиза и ноу-хау на АЕЦ в биоинтегрираното земеделие се трансферира към контекста био- и интегрирани оператори, които се сертифицират по Европейски регламенти 834/2007 и 889/2008 за биопроизводство и по изискванията на Global Gap и Europe Gap за интегрирано производство. Това улеснява над 600 земеделски производители от частния сектор при износа на качествена екологична продукция (зеленчуци, плодове, зърнено-житни, етерично-маслени и др.).

ДЕМОНСТРАЦИОНЕН ЦЕНТЪР

Демонстрационният център за нови технологии в селското стопанство е съвместна инициатива на Факултета по агрономство „Св. Димитър Солунски“ и Фондация „Америка за България“. Центърът е изграден със средства на Фондацията и обособен организационно с решение на АС от 17.01.2014 г. Той осигурява възможности на академичната общност и фирмите, предлагащи технологии и техника за селското стопанство, да представят своите най-нови постижения пред студенти, преподаватели от различни университети, експерти от национално и местно ниво, земеделски производители, както и любители градинари.

Центърът организира демонстрации, представящи най-съвременната техника и технологии в селското стопанство. Целта на представянията е да покажат ефективното използване на всички компоненти от пълния технологичен цикъл в условия максимално близки до реалното производство.

Студенти и организирани групи над 10 човека могат да посещават демонстрационното поле и да присъстват на всички извършвани практики, както и да се запознаят с нововъведенията в излаганите селскостопански машини и технологии, предназначени за широка гама от дейности.

Откриване на Демонстрационния център от посланика на САЩ в България – Марси Рийс, ректора на Аграрния университет – Пловдив проф. дсн Димитър Греков и ръководителя на Демонстрационния център доц. д-р Божин Божинов.

През 2014 г. в демонстрационното поле към центъра са представени новите технологии в отглеждането на царевица. Демонстрирана е ефективността от използването на най-съвременната техника от JOHN DEER, CASE, LAMBORGHINI, CLAAS, FENDT, MASSEY FERGUSSON и др., предоставена от директните вносители на тези марки.

Върху 12 дка демонстрационна площ се засяват хибриди на Pioneer, включващи и представител на серията Aquamax. Наторяването на царевицата се извършва с продукти на фирма ЕВРОФЕРТ от серията торове Ес Топ Тип, а растителната защита – с продукти на BASF. Демонстрира се провеждането на вегетационни третирания с трактор CLAAS и навесна пръскачка AMAZONIA, предоставени от Рапид КБ. Прибирането на реколтата се извършва с комбайн CHALLENGER, осигурен от „Варекс“ ООД. В резултат от прецизния подбор и адекватното изпълнение на отделните елементи на технологията, от хибрида Aquamax са постигнати 1 200 кг/дка. Получените добиви ясно демонстрират ефективността от прилагането на новостите в технологичния цикъл, представени от отделните изложители.

Междувременно са организирани и тест-драйв събития с тракторите на FENDT, CHALLENGER и MASSEY FERGUSSON, към които интересът на присъстващите е особено висок.

През 2015 г. в Центъра е изградена демонстрационна оранжерия за зеленчукови култури.

Подробна информация за центъра може да бъде намерена на неговата интернет страница – *www.endsneat.com*

ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Центърът за дистанционно обучение е създаден и оборудван по проект „Въвеждане на електронни форми за дистанционно обучение“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

Създадена е интернет базирана университетска система за дистанционно обучение. Подготвена е учебна документация за дистанционно обучение за бакалавърските специалности Агрономство (Полевъдство) и Аграрна икономика, както и за магистърските курсове „Държавни и общински финанси“ и „Агробизнес“. Създадени са необходимите условия за организиране на дистанционна форма на обучение в университета.

Разработени са: критерии за съдържание на учебните материали и помагала за дистанционно обучение; университетски стандарти за тестване, контрол и оценяване на знания; методика за изпитване и оценяване; стандартизирани електронни учебни помагала по 63 дисциплини; система за управление на качеството при дистанционно обучение.

На Академичен съвет е приет Правилник за организация на електронните форми на дистанционното обучение. Създадена е необходимата ресурсна инфраструктура за ефективно провеждане на дистанционно обучение. Над 500 студенти от различни специалнос-ти са тествали системата, 50 студенти успешно са завършили модул с използване на електронни форми на дистанционно обучение.

Откриване на Центъра за дистанционно обучение от ректора на Аграрния университет – Пловдив проф. дсн Димитър Греков

ЛАБОРАТОРЕН КОМПЛЕКС ЗА ИЗПИТВАНЕ

Централната научно-изследователска лаборатория (ЦНИЛ) е основана през 1962 година. Пръв неин ръководител е ст. н. с. Ана Иванова. По-късно ЦНИЛ се трансформира в Лабораторен комплекс за изпитване.

РЪКОВОДИТЕЛИ НА ЦНИЛ:

Ст. н. с. Ана Иванова	(1962–1968)
Проф. дсн Никола Машев	(1968–1979)
Доц. д-р Калин Иванов	(1979–1991)
Доц. д-р Нанко Попов	(1991–2002)

РЪКОВОДИТЕЛИ НА ЛАБОРАТОРНИЯ КОМПЛЕКС ЗА ИЗПИТВАНЕ (ЛКИ):

Проф. дтн Красимир Иванов	(2002–2005)
Проф. дтн Мери Камбурова	(2005–2008)
Доц. д-р Красимир Трендафилов	(2008–2015)
Проф. дтн Красимир Иванов	(април 2015)

Към ЦНИЛ като научен сътрудник през периода 1991–1994 г. работи Георги Бекяров.

Научно-техническият състав на ЦНИЛ са: химиците Величка Тодорова, Екатерина Андреева, Мария Мандова, Лиляна Тодоринска, Блага Нейкова, Благовеста Стоянова; физиците Катерина Врънчева и Венцислав Станков; лаборантите Мария Тодорова, Стефка Милушева, Цветана Колева, Петя Панайотова и Нели Илиева.

Главната задача на лабораторията е да обслужва изследователската работа на преподавателите в института. За тази цел в нея са съсредоточени техника и апаратура, с помощта на които се извършват анализи и различни определяния на материали от растителен и животински произход, получени в резултат на научна дейност. Правят се анализи на почви, води и въздух. Химическите анализи от растителен и животински произход включват: определяне на белтъци, азот, фосфор, калий и всички видове микроелементи, на мазнини, въглехидрати, витамини и аминокиселини. Задачата на ръководителите е да ръководят и контролират работата на научно-помощния персонал и да извършват методическа работа по проверка и усъвършенстване на методиките.

Наследникът на ЦНИЛ – Лабораторният комплекс за изпитване (ЛКИ) – е създаден през 2002 г. и е акредитиран на 20.01.2005 г.

Членовете на Лабораторния комплекс за изпитване

Съставът на работещите в Лабораторния комплекс за изпитване е следният: ръководител на секция е Минка Златанова и изпълнители – ст. експерт Мариана Цветкова, гл. експерт Лиляна Тодоринска, гл. специалист Виолета Кулева и гл. специалист Пенка Вранчилска.

Акредитацията на ЛКИ дава възможност за следните дейности:

• *Да извършва изпитване на:* плодове, зеленчуци и продукти от тях; консерви плодови и зеленчукови, стерилизирани; консерви месни, месо-растителни, рибни и др., приготвени с продукти от животински произход; хранителни продукти; зърно от житни култури и продукти от преработката на зърно, хляб и хлебни изделия; маслодайни семена; захарни изделия; яйца и яйчени продукти; напитки – безалкохолни, газирани; мляко и млечни продукти; козметични средства; тютюн и тютюневи изделия (тютюнев стрипс, тютюнево фолио, нарязан тютюн); вина и спиртни напитки; води за питейно-битови цели, подземни води; течащи повърхностни и отпадъчни води; води за лабораторни анализи; води от плувни басейни; почви; подобрители на почви, торове; отпадъци; фуражи комбинирани, белтъчни концентрати и суровини за тях.

• *Вземане на проби (извадки) от:* плодове и зеленчуци пресни; консерви месни, месо-растителни, рибни и др., приготвени с продукти от животински произход; зърнено-житни, зърнено-бобови култури и млевни продукти; маслодайни семена; яйца и яйчени продукти; напитки безалкохолни и газирани; води; почви; фуражи комбинирани.

ЛКИ е на централно подчинение на ръководството на Университета, респективно на зам. ректора по научната дейност, и се отчита пред Академичния съвет. Има самостоятелна стопанска сметка, а средствата за анализи и заплати се получават основно от извършената работа.

ЛАБОРАТОРИЯ ПО РАСТИТЕЛНИ БИОТЕХНОЛОГИИ

Официално лабораторията е открита през месец май 1991 година. Дотогава обаче е изминат дълъг път, свързан с щателна подготовка на условията за дейността ù – обърнато е особено голямо внимание за създаване на материално-техническа база и кадри. Принос за нейното създаване имат доц. Петър Вълчанов, доц. Антоанета Стефанова и нейният първи ръководител – проф. дсн Христо Горастев.

През периода 2002–2007 г. Лабораторията по растителни биотехнологии се обединява с Лабораторията по електронна микроскопия към Аграрен университет – Пловдив и неин ръководител е проф. дсн Дияна Светлева.

Поради техническа неизправност на електронния микроскоп и невъзможност да бъде отстранена, лабораторията след 2007 г. отново се преименува в Лаборатория по растителни биотехнологии и неин ръководител оттогава е доц. д-р Светла Янчева.

От 2003 г. Лабораторията по растителни биотехнологии е включена в Лабораторния комплекс на Аграрния университет, но продължава да бъде под методичното ръководство на катедра „Генетика и селекция“.

Понастоящем лабораторията представлява един модерен център за обучение на студенти в бакалавърски и магистърски програми, дипломанти и докторанти от страната и чужбина. Тя е с утвърдени контакти и осъществява съвместни проекти с университети и научни центрове от Англия, Холандия, Белгия, Франция, Португалия, Германия, Гърция и Израел.

Научната дейност на Лабораторията по растителни биотехнологии е насочена главно към приложни биотехнологични методи в селекцията на растенията, на различни важни селскостопански култури:

• **Люцерна** – растителна регенерация и създаване на моделна система за соматичен ембриогенез;

• **Фасул** – приложение на биотехнологични методи в селекцията; растителна регенерация чрез соматичен органо- и ембриогенез при стандартни български сортове и мутантни линии. Проект, финансиран от МОН.

• **Ечемик** – подобряване на ген плазмата при ечемик и създаване на сомаклонално вариране и хаплоидия чрез антерни култури и регенерация от незряло ембрио.

• **Слива** – клетъчни и молекулярни подходи за индуциране на устойчивост към вируса на шарката по сливата (PPV) – съвместен проект между АУ – Пловдив, ИО – Пловдив и ИГИ – София, финансиран от МОН. Създаване на ефективна система за регенерация и генетична трансформация като подход за подобряване на стандартни местни сортове сливи.

• **Карамфил** – съвместен проект с CPRO-DLO – Вагенинген, Холандия за регенерация и генетична трансформация с цел създаване на генетично разнообразие при карамфил.

• **Роза** – съвместен проект между АУ – Пловдив и ИГИ – София за ин витро размножаване, регенерация и генен пренос при български хибридни селекционни линии и сортове рози.

• **Ягода** – създаване на системи за регенерация чрез соматичен органо- и ембриогенез от листни и коренови сегменти и протопластни култури. Съвместен проект с ИГИ – София и CRA – Gembloux, Белгия.

• **Арония** – създаване на технология за клонално микроразмножаване. Производство на посадъчен материал с цел популяризиране на култури, богати на антиоксиданти.

• **Лоза** – клонално микроразмножаване на сортове и подложки от лоза за производство на обезвирусен посадъчен материал. Ембриокултури и соматичен ембриогенез при безсеменни сортове и хибриди с цел селекционно подобряване и създаване на генетично разнообразие. Приложение на молекулни маркери за идентификация на лозови сортове и хибриди. Молекулярен анализ за детекция на патогени при български сортове лози.

• **Ябълка** – създаване на ефективна система за регенерация и генетична трансформация като подход за подобряване на стандартни сортове и местни генотипи ябълка. Съвместен проект с ARO – Volcani Center, Израел.

• **Круша** – разработване на системи за растителна регенерация и генетична трансформация, молекулярен анализ на трансгенни растения. Съвместен проект с ARO – Volcani Center, Израел.

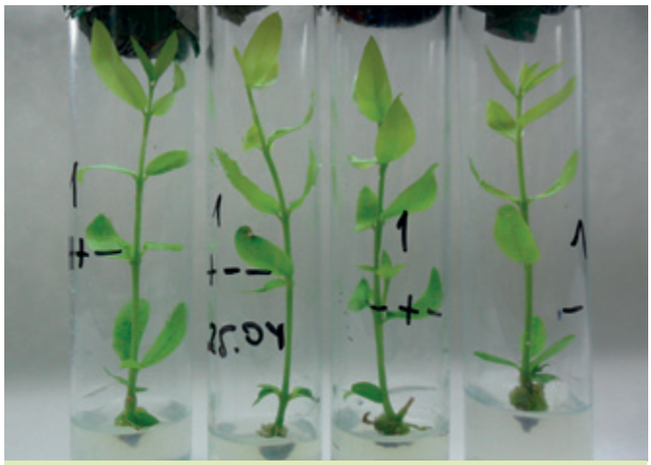
• **Смокиня** – разработване на системи за растителна регенерация и генетична трансформация, молекулярен анализ на трансгенни растения. Съвместен проект с ARO – Volcani Center, Израел.

• **Пауловния** – клонално микроразмножаване и производство на посадъчен материал с цел популяризиране на култури, подходящи за биоенергия.

• **Годжи бери** – клонално микроразмножаване и производство на посадъчен материал с цел популяризиране на култури, богати на антиоксиданти.

• **Тайбери** – клонално микроразмножаване и производство на посадъчен материал с цел популяризиране на култури, богати на антиоксиданти.

• **Пипер** – молекулярно и биохимично характеризиране на генотипове пипер с високо съдържание на бета-каротен. Разработване на ин витро

Ин витро регенерация при растенията

Студенти по време на работа в Лабораторията по растителни биотехнологии

тест за селективност на почвени хербициди при пипер.

• **Маслина** – създаване на оптимизирана технология за производство на посадъчен материал чрез микроразмножаване на маслина.

Лабораторията по растителни биотехнологии е разположена на площ от около 150 кв. м на първия етаж на сградата в УОВБ – Ягодовско шосе. Разполага с обособени помещения за приготвяне на хранителни среди, цитологична, тегловна, стерилна манипулационна и учебна зала, растежна камера с конт-ролирани условия на температура и осветление за ин витро култури, както и помещение за адаптация и аклиматизация на растителен материал.

На базата на участие в съвместни *Темпус* проекти (SJEP – 09480-95 и SJEP – 09482-95) е закупено лабораторно оборудване, отговарящо на съвременните изисквания за качествено практическо обучение по растителни биотехнологии – два ламинар бокса за 4 работни места, лабораторна центрофуга, фризер на -80°C, гел електрофорези, PCR апарат, химикали и консумативи за обезпечаване на работния процес.

С разкриване на новите специалности Растителни биотехнологии, Растителна биология и Селекция и семепроизводство броят на студентите се увеличи и в лабораторията се извеждат целогодишно практически занятия по дисциплините Растителни клетъчни и тъканни култури, Биотехнологични методи в селекцията на растенията и избираемата дисциплина Растителни биотехнологии за редовни и задочни студенти от Факултетите по агрономство и лозаро-градинарство. Освен това в учебните планове на Магистърските курсове по Растителни биотехнологии, Селекция и семепроизводство, Лозарство с основи на винарството, Производство на семена и посадъчен материал са застъпени основни дисциплини, които се провеждат в Лабораторията по растителни биотехнологии. След проведения през лятото на 2013 година ремонт и саниране на сградата, видът на лабораторията и условията за работа в нея са забележително подобрени.

Многобразието на научната тематика и заетостта на лабораторията са основание за нейното утвърждаване като университетски център за качествено провеждане на учебен процес, практика и конкурентноспособност на научната работа.

УЧЕБНО-ОПИТНО СТОПАНСТВО

През ранната пролет на 1946 г. от Градския народен съвет в Пловдив на Агрономо-лесовъдния факултет е предоставена земя в размер на 2 850 дка в района, наречен Гладно поле. (Така се е наричала тази площ, защото е била изоставена, напълно запустяла, обрасла с драки и магарешки бодили, с плитки подпочвени води.)

Членовете на факултетния съвет не са напълно единодушни по влизането във владение на земята. Но не оставало друго, освен да се докаже на дело, че „лоша земя няма“, а има „лоши стопани“. На помощ идват науката и знанията на специалистите от факултета.

През 1947 г. жалоните и теодолитите на геодезите от катедра „Мелиорации“ очертават пътищата, каналите и правят снимка на площта, с оглед да се направи подравняване. На основните катедри с практико-приложен характер се дава земя в размер на 50-100 дка. С един крупен заем, отпуснат от БЗНБ, се започват мелиоративни мero-

База на Учебно-опитното стопанство

приятия, очертават се петна за строителство на сгради (работнически жилища, навеси, сеновали, обори, овчарници, свинарници, пилчарници и др.). В овладяването на Гладно поле се включва целият колектив на факултета (научни работници, административно-помощен персонал и студенти).

До 1950 г. така наречената Гладно поле променя своя облик. Работещите в института се увеличават съобразно приема на студенти за обучение. Поражда се необходимост от разширяване на опитното поле. За тази цел с разпореждане на Министерския съвет № 1086 от 13.07.1959 г. на ВСИ са предоставени 1 700 дка земя, заедно с всички сгради от ДЗС „Ал. Стамболийски" и 1 000 дка земя от Градския народен съвет – Пловдив. С друго постановление на МС (№ 137 от 20.08.1962 г.) на института са предадени 14 000 дка земя с всички сгради на филиала в с. Войводиново, а една година по-късно, с решение на Министерския съвет № 285 от 05.08.1963 г., институтът получава всички земи и сгради, принадлежащи на ДЗС „Ал. Стамболийски". По този начин се създава крупно учебно-опитно стопанство, което разполага с 41 720 дка земя.

Обработваемата площ е 31 500 дка и е разположена в следните филиали: с. Войводиново, с. Голямо Конаре и учебно-опитната база край Пловдив. Има 5 краварника със 700 крави, 3 свинарника, 11 овчарника, 2 модерни доилни зали, 4 пилчарника, 1 жребцово депо.

С организиране на работата на стопанството и с използване на научните постижения се създават реални възможности за развиване на стопанска дейност. Още през първата година (1963 г.) добивите от селскостопанските култури и продуктивността от животновъдството се повишават.

Постигнатите производствени резултати от учебно-опитното стопанство не са единствени. По-важни са успехите в учебната и научноизследователската дейност, защото предназначението на стопанството е да служи за провеждане на научна работа, производствена практика и учебна дейност на студенти и преподаватели. В съответствие с тази основна цел, наред с производствените, са развити и експерименталните полета на основните катедри. Тяхното състояние към 1970 г. е следното:

Опитно поле на катедра „Растениевъдство": Основано е през 1947 г. на площ от 450 дка, от които 260 дка опитна и 200 дка изравнителна. На 8 дка е разположена двуетажна полска лабораторна сграда.

Опитно поле на катедра „Основи на земеделието": Основано е през 1948 г. на площ от 250 дка. Половината от площта е опитна, а другата – изравнителна. В опитното поле има построена сграда с 2 учебни и 2 научни лаборатории, 3 избени помещения и навес.

Опитно поле на катедра „Генетика и селекция": Разположено е на площ от 350 дка. На 10 дка е построена полска лабораторна сграда на два етажа, с 2 учебни и 2 научни лаборатории, 1 лекционна зала, 3 кабинета, специална камера за регулиране на температурата и светлината, оранжерия, навес, басейн и др.

Опитно поле на катедра „Физиология на растенията": Заема площ от 500 дка. В него е построена модерна лабораторна сграда с 2 учебни и 4 научни лаборатории, оранжерия, склад за съхраняване на материали и 4 навеса.

Опитно поле на катедра „Ботаника": Разположено е на площ от 350 дка. През 1950 г. е построена лабораторна сграда, състояща се от една учебна и една научна лаборатория, жилище за работник специалист и голям навес със сервизни помещения. В опитното поле е разположен голям асортимент от над 3 000 вида растения.

Опитно поле на катедра „Лозарство": Основано е през 1947 г. на площ от 180 дка. В него е построена полска лабораторна сграда с една учебна и една научна лаборатория. До нея има голям навес и сервизни помещения. В опитното поле е разположен богат асортимент от лози (700 сорта).

Опитно поле на катедра „Овощарство": Основано е през 1947 година. Разположено е на площ от 150 дка. В него е построена полска лабораторна сграда с една учебна и една научна лаборатория, жилище за постоянен работник специалист, плодохранилище. До сградата има построен голям навес. По-голямата част от полето е заета от учебен асортимент от 400 различни видове и сортове овощни дървета.

Опитно поле на катедра „Градинарство": Основано е през 1948 г. и заема площ от 150 дка. В него има построена полска лабораторна сграда с лаборатории и жилище за работник специалист.

Членовете на Учебно-опитното стопанство

Има 2 оранжерии – за зеленчукови и за цветни растения, беседка и парниково отделение.

Опитно поле на катедра „Мелиорации“: Основано е през 1966 г. на площ от 250 дка. В него е построена полска лабораторна сграда, състояща се от две учебни и една научна лаборатория, два кабинета за преподаватели, голям навес и лизиметричен отдел. В полето са развити 3 различни системи за напояване.

Опитно поле на катедра „Ентомолигия“: Основано е през 1955 г. на площ от 200 дка. В него е построена полска лабораторна сграда с две научни лаборатории и жилище за работник специалист, вегетационна къща, бубарник, пчеларник и други полски сервизни помещения.

Опитно поле на катедра „Фитопатология“: Основано е през 1966 г. на площ от 150 дка. Построена е полска лабораторна сграда и голям навес.

Експериментална база на катедра „Животновъдство“: През периода 1947–1954 г. се построяват последователно: кравеферма, овцеферма, птицеферма, свинеферма, млекарница и в тях се настаняват различни породи животни, с оглед нуждите на учебния процес и научноизследователската работа.

Експериментална база на катедра „Механизация“: Състои се от един голям хангар, два навеса и две учебни зали. На разположение на базата са всички видове машини и оръдия, свързани с производствения процес в селското стопанство.

При тези условия научно-преподавателският колектив на Университета извежда плодотворна научна и учебна работа. Близостта на експерименталната база до Университета позволява по-голямата част от упражненията да се провеждат там.

Членовете на Техническата работилница

Членовете на звената Човешки ресурси и Деловодство

Членовете на Финансово-счетоводния отдел

СТУДЕНТИ И СТУДЕНТСКА ДЕЙНОСТ

Едни от първите студенти идват в университета след като са лежали по затвори и концлагери, други – ятаци, помагачи или партизани, трети – работници и селски труженици, познаващи цената на коравия залък, бедността и нищетата, теглото на отрудения народ. Разбира се, сред тях има и младежи, които идват направо от ученическата скамейка, но това, което ги характеризира, е трудолюбието, любознателността, упоритостта, амбицията и волята да преодоляват трудностите, стремежът да вървят напред, желанието да се учат и със знанията и умението си, получени в университета, да помогнат на своя народ. Те членуват в различни младежки и политически организации и партии: РМС, ЗМС, СНМ, БКП, БЗНС, БСДП и др., но всички студенти без изключение и независимо от политическите и идейните си възгледи членуват в Общия съюз на народното студентство (ОСНС) с организации по курсове, с курсови отговорници, факултетно и университетско ръководство. Това помага ОСНС да организира и провежда общостудентски мероприятия.

Усилията се насочват към учебния процес. ОСНС организира студентите за участие в учебния процес в помощ на преподавателите, в укрепване на дисциплината при провеждане на лекционната и лабораторно-практическата дейност, а също така организира и провежда разнообразни форми за извънучебна работа. Широко се използват различните форми на кръжочна дейност за задълбочено усвояване на учебния материал, за научна дейност, за трудови прояви и политико-просветни мероприятия. Популярност имат и така наречените петорки, в които студенти с различно ниво на подготовка се събират и взаимно си помагат при усвояване на учебния материал.

Особено място имат и консултациите, които се провеждат в извънучебно време с участие на професори и асистенти. Има и консултации, водени от добре подготвени студенти от самия курс. Много активна дейност се провежда от младежките организации с идейно-политическа насоченост. Те организират и провеждат лектории с различна тематика, кръжоци за изучаване на историята на младежкото антифашистко движение, живота и дейността на видни партийни лидери.

След 1947 г., когато всички младежи образуват Съюза на народната младеж (СНМ) и оставят зад себе си политически тежнения и идейни различия, студентската дейност получава още по-голям размах и се обогатява с много и разнообразни дейности (художествена самодейност, културно-масова, спортна, социална). Агитки, живи вестници, стенвестници, забави, трудови прояви, участия в митинги и други запълват живота на студентската младеж. Редовно се дава информация за международното и вътрешното положение относно най-важните събития в света и България. Студентите са толкова заети, че ако трябва да посещават всички организирани мероприятия, няма да имат време за сън.

Особено място в живота на младежта и студентите заемат бригадите. В периода 1945–1950 г. възниква и се разраства бригадирското движение. Стотици хиляди младежи работят в местни и национални бригади и с всеотдаен труд строят магистрали и язовири, прокарват проходи, пътища, строят цели градове, ЖП-трасета и други големи строителни обекти, променят облика на България. Тяхно дело е прокарването на прохода Хаинбоаз, язовир „Росица“, азотноторовия завод, Димитровград и много, много други обекти. Цялата младеж е мобилизирана и включена в изпълнението на тази голяма програма. Студентите не правят изключение. Те участват със своя ентусиазиран труд в младежките бригади. Студентите от Агрономо-лесовъдния факултет на Пловдивския университет участват в строителството на далекопровода Курило–Пловдив, на Младежкия хълм в Пловдив, на пътя Югово–Манастир. В същото време покриват комплексите „Готов за труд и отбрана“ и „Готов за санитарна отбрана“. Такова е времето тогава – след Втората световна война и в периода на големите промени, извършвани в страната, където се смяна една политико-икономическа система с друга. Страната е разорена, хората обедняват, живеят с купони при мизерни условия. Целият народ трябва да положи усилия и сам да си помогне в общата беда. Младежта и студентите дават добър пример. Всички критични бележки за този период от работата на младежта и студентите, дори и да имат своето основание в известно отношение, не могат да подценят и помрачат извършеното с ентусиазъм и младежки възторг. Те бележат цяла една епоха, която остава в историята на страната.

СТУДЕНТСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ И НЕЙНАТА ДЕЙНОСТ ДО 1989 Г.

Най-характерното за младежката студентска организация през периода до 1989 г. е, че тя насочва усилията си към засилване на научната и идеологическата работа сред студентите, без да пренебрегва сериозно културно-масовата и особено художествената и спортната дейност. Основните организационни мероприятия са насочени към издигане нивото на участие в учебната и научната работа. Упражнява се контрол за участие на студентите в учебния процес и в тру-

Награждаване на първенеца на випуска

Дипломиране на студенти

довите бригади. Всеки студент се държи на отчет за взетите от него изпити и за получените оценки от изпитните сесии, всеки има свой личен план, който се контролира от ръководството на курса или групата.

През семестъра и след изпитната сесия на събрание на групата се прави подробен отчет за работата на всеки комсомолец и се набелязват мероприятия, които да способстват за постигане на по-добри резултати. Поощряват се изявените студенти и отличниците – на фототабла и във вестник „Коларовец“ се поставят снимките им. Спрямо студентите, показали слаб успех, се вземат различни мерки. Към тях се прикрепват добри студенти, които да им оказват помощ. На особена почит са поставени студентите участници в студентското научно творчество, като се изтъкват техните постижения.

От студентите се изисква да участват в различните форми на учебна, научна, спортна и художествена дейност. Пред тях се поставя задачата да се развиват многостранно, да съчетават в себе си знания, възпитание, култура и висока нравственост.

СТУДЕНТСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ И НЕЙНАТА ДЕЙНОСТ СЛЕД 1989 Г.

С възникналите политически и социално-икономически промени след 1989 г. се променя не само студентската организация, но и манталитетът на студентите. Те започват да се вълнуват от съвършено различни проблеми. Въпреки това, с помощта на ръководството на университета се полагат усилия за организационно укрепване на Студентския съвет. Засилва се активното участие на Студентския съвет в структурите на университета и в НПСС, в заседанията на Контролния съвет и другите университетски комисии, както и участието на студентите във всички мероприятия, организирани от университета. През последните години студентите участват активно и в кандидатстудентската кампания.

Ръководството на университета подкрепя организираните от студентите прояви – участие в национални и международни конференции, семинари.

Студентският съвет подпомага: организирането на производствената практика на студентите; участието в благотворителни турнири; организирането на Пролетни и Зимни игри от Университета; участие в комисията за разпределяне на определените стипендии от Университета; подготовката за настаняване на студентите в общежития; участията на студентския фолклорен и естраден състав.

Периодът след 1989 г. обаче се характеризира със слабо участие на членовете на Студентския съвет в организираните от университета мероприятия; ниска активност и представителност; неправилно предоставяне на информация от изпълнителното тяло на студентския съвет на студентите както и слаба активност на студентите в социалния живот на АУ – Пловдив.

70 години

СЪДЪРЖАНИЕ

70 ГОДИНИ
АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ 4

СЪЗДАВАНЕ И СЪЗДАТЕЛИ 9

ИСТОРИЯ ПО ГОДИНИ
И МАНДАТИ НА РЕКТОРИТЕ 15

МИСИЯ НА
АГРАРНИЯ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ.....21

УЧЕНИ С ОБЩЕСТВЕНО ПРИЗНАНИЕ.....25

ПОЧЕТНИ ДОКТОРИ НА
АГРАРНИЯ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ 37

УЧЕБНА ДЕЙНОСТ 40

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ,
ПОСТИЖЕНИЯ И ВНЕДРЯВАНЕ 52
- Научни постижения в растениевъдството
и системите на земеделие 57
- Растителни ресурси..... 59
- Системи на земеделие 59
- Лозарството 62
- Градинарството..... 65
- Гъбопроизводството..... 67
- Овощарството..... 67
- Екологична политика на
Аграрния университет – Пловдив.....69
- Растителни ресурси 72
- Научни постижения в животновъдството 72
- Научни постижения в областта
на икономическите науки..... 73

ХАРМОНИЗИРАНЕ
НА АГРАРНИТЕ НАУКИ И НАУЧНИТЕ
ИЗСЛЕДВАНИЯ С УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС 75

НАУЧНИ ТРУДОВЕ И
СПИСАНИЕ „АГРАРНИ НАУКИ“..... 77

МЕЖДУНАРОДНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО
И ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ..... 79

СТУДЕНТСКА
ХУДОЖЕСТВЕНОТВОРЧЕСКА ДЕЙНОСТ 82

СТРУКТУРА НА АГРАРНИЯ УНИВЕРСИТЕТ –
ПЛОВДИВ (2011–2015)..... 86
- Ректорско ръководство 86
- Съвет на настоятелите
на Аграрен университет – Пловдив 86

ФАКУЛТЕТ ПО АГРОНОМСТВО 88
- Катедра „Агрохимия и почвознание“ 93
- Катедра „Ботаника и агрометеорология“ 100
- Катедра „Генетика и селекция“ 107
- Катедра „Животновъдни науки“ 116
- Катедра „Земеделие и хербология“..... 126
- Катедра „Растениевъдство“..... 132
- Катедра „Физиология на растенията
и биохимия“.....140

ФАКУЛТЕТ ПО ЛОЗАРО-ГРАДИНАРСТВО..... 148
- Катедра „Градинарство“.....152
- Катедра „Лозарство“.....160
- Катедра „Мелиорации и геодезия“ 166
- Катедра „Механизация на земеделието“ 172
- Катедра „Овощарство“ 180

ФАКУЛТЕТ ПО РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА
И АГРОЕКОЛОГИЯ 186
- Катедра „Агроекология и защита на
агроекосистемите и населението“ 190
- Катедра „Екология и опазване на
околната среда“.....197
- Катедра „Ентомология“..... 204
- Катедра „Микробиология и
екологични биотехнологии“ 211

- Катедра „Обща химия“..... 218
- Катедра „Фитопатология“ 223

ФАКУЛТЕТ ПО ТРОПИЧНО
И СУБТРОПИЧНО ЗЕМЕДЕЛИЕ 229

ФАКУЛТЕТ ПО ИКОНОМИКА 230
- Катедра „Икономика“ 234
- Катедра „Математика, информатика
и физика“ 241
- Катедра „Мениджмънт и маркетинг“..... 250
- Катедра „Регионално развитие“.....256
- Катедра „Счетоводство,
финанси и статистика“.....261
- Катедра „Туризъм“..... 265

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ЕЗИКОВА
ПОДГОТОВКА И СПОРТ 270

ЦЕНТРОВЕ И ЗВЕНА
НА АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ.....276
- Учебно-информационен център 276
- Централна комисия по качеството
(на Аграрния университет).....278
- Център за магистри и докторанти.....279
- Научноизследователски център (НИЦ)..... 280
- Център за европейска интеграция,
международно сътрудничество и
връзки с обществеността.....283
- Център за кариерно развитие 287
- Свободен факултет и отделение
за следдипломна квалификация.....290
- Библиотека.....292
- Център за информационни и
комуникационни технологии 293
- Център „Академично издателство“ 295
- Агроекологичен център 296
- Демонстрационен център 299
- Център за дистанционно обучение 300
- Лабораторен комплекс за изпитване.....300
- Лаборатория по
растителни биотехнологии 302
- Учебно-опитно стопанство..... 303
- Техническа работилница 306
- Човешки ресурси 306
- Деловодство 306
- Финансово-счетоводен отдел 307

СТУДЕНТИ И СТУДЕНТСКА ДЕЙНОСТ 308

Използвани са издания на ВСИ „В. Коларов“, на АУ – Пловдив, издания на проф. Георги Стайков, материали от Университетската библиотека, протоколи от АС, отчети на ректорите по мандати, публикации в медиите, лични архиви и спомени на преподаватели.

70 години Аграрен университет – Пловдив

Българска
Първо издание

Авторски колектив:
Проф. дсн Димитър Греков
Проф. д-р Христина Янчева
Проф. дтн Красимир Иванов
Проф. д-р Нели Бенчева
Проф. д-р Рада Ангелова
Проф. д-р Мария Попова
Проф. дсн Димитър Брайков
Проф. дсн Дияна Светлева
Проф. д-р Николай Панайотов
Руми Бакърджиева
Анастасия Панчева
Диана Кунчева

Формат 60/90/8, печатни коли 39

ISBN 978-954-517-231-1